

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

R. Primi libri.

De iusticia et iure.	Folio Secundo.
De iure naturali gentium et civili.	Tercio.
De iure personarum.	y
De ingenuis.	v.
De libertinis.	vj.
Qui et ex quibus causis manumittere non possunt.	vj.
De lege fufia canina tollenda.	vij.
De his qui sui vel alieni iuris sunt.	vij.
De patria potestate.	vij.
De iustis nuptiis.	ix.
De adoptionibus.	Decimo.
Quibus modis ius patrie potestatis soluitur.	xij.
De tutelis.	xiiij.
Qui testes tutores dare possunt.	xiiij.
De legitima agnatorum tutela.	xiiij.
De capitis diminutione.	xv.
De legitima patronorum tutela.	xvi.
De legitima parentum tutela.	xvi.
De fiduciaria tutela.	xvi.
De attiliano tutore vel de eo qui ex iulia et ticio dabatur lege.	xvi.
De auctoritate tutorum.	xvij.
Quibus modis tutela finiatur.	xvij.
De curatoribus.	xvij.
De satisfactione tutorum vel curatorum.	xix.
De excusationibus tutorum vel curatorum.	xix.
De suspectis tutoribus.	xxj.

R. Secundi libri.

De reze diuisione.	xxij.
De rebus corporalibus et incorporalibus.	xxvij.
De Seruitutibus.	xxvij.
De usufructu.	xxvij.
De usu et habitacione.	xxix.
De usucap. et long. temp. prescrip.	xxx.
De donationibus.	xxxj.
Quibus alienare licet vel non.	xxxij.
Per quas personas nobis ius acquiritur.	xxxij.
De test. ordi.	xxxv.
De test. militari.	xxxvj.
Quibus non est pmissum facere testamentum.	xxxvij.
De exhereditacione libertorum.	xxxvij.
De heredibus instituendis.	xxxix.
De vulgari substitutione.	xlij.
De pupillari substitutione.	xlij.
Quibus modis testamentum infir.	xlij.
De inofficioso test.	xliij.
De her. q. si. et d. r. a.	xliij.
De legatis.	xlvi.
De adepcione legatorum.	l.
De lege falcidia.	l.
De fideicommissariis.	li.
De singulis rebus per fideicom. relictis.	liij.
De codicillis.	liij.

R. Tercij libri.

De hereditatibus que ab intestato deferuntur.	liij.
De legitima agnatorum successione.	lvij.
De senatus consulto terculiano.	lvij.
De senatus consul. orficiano.	lix.
De successione cognatorum.	lix.
De gradibus cognacionum.	lx.
De seruilis agnacione.	lx.
De successione libertorum.	lxj.
De assignacione libertorum.	lxij.
De eo cui libertatis causa bona addiuntur.	lxiiij.
De bonorum possessione.	lxij.
De adquisicione per arro.	lxiiij.
De successione libertorum que fiebant per bonorum vendiciones et ex sona consul. claudiano.	lxv.
De obligationibus.	lxv.
Quibus modis re contrahitur obligacio.	lxv.
De verborum obligacione.	lxvij.
De duobus reis stipulandi et promittendi.	lxvij.
De Stipulacione seruorum.	lxvij.
De diuisione stipulacionum.	lxvij.
De inutilibus stipulacionibus.	lxix.
De fideiussoribus.	lxxij.
De licentia obligacionis.	lxxij.
De obligacione ex consensu.	lxxij.
De empicione et vendicione.	lxxij.
De locacione et conductione.	lxxv.
De societate.	lxxvi.
De mandatis.	lxxvi.
De obligacione que quasi ex contractu nascuntur.	lxxvij.
Per quas personas nobis obligacio acquiritur.	lxxix.
Quibus modis tollitur obligacio.	lxxix.

R. Quarti libri.

De obli. que ex delicto vel quasi delicto nascuntur.	lxxx.
Quid sit furtum.	lxxx.
De vi bonorum raptorum.	lxxxij.
De lege acquilia.	lxxxij.
De iniuriis.	lxxxij.
De obligacionibus que ex quasi delicto nascuntur.	lxxxv.
De actionibus.	lxxxvj.
Quod cum eo qui in aliena potestate est negocium gestum esse dicitur.	xcvi.
De noxalibus actionibus.	xcvij.
Si quadrupes pauperie fecisse dicatur.	xcvij.
De his per quos agere possumus.	xcvij.
De satisfactionibus.	xcvij.
De perpetuis et temporalibus actionibus et que hereditibus et contra heredes transeunt.	xcix.
De exceptionibus.	c.
De replicacionibus.	cj.
De interdictionibus.	cj.
De pena temere litigantium.	cij.
De officio iudicis.	cij.
De publicis iudiciis.	cij.

In nomine dñi nri ihesu xpi. Et nota qd xanus fuit. al' s n̄ posset
 impare id est impij iurisdictionis exercere. vt in autē. iulius. qd
 p̄stat in pñ. ibi. et orator eccie. coll. ij. vbi dicit qd qd libz ad
 ministratoz dicit iurare se esse oratorē sc̄ta catholice eccie sic
 et al' fac. i. filimō vt. C. de of. p̄. pre. aff. l. in nomine dñi. et in
 autē. de armis in pñ. col. vj. ex b̄ sequit̄ bonū iudiciū. melius
 mediū. et optimū finis
 vt in autē. quō. opoz.
 in principio coll. i.

Impator cesar. a
 cesare augusto q̄ reg
 nabit tpe natiuitatis
 xpi. Vnde illud. erijt
 edictum a cesare Aus
 gusto. vt describere ē
 vniuersus orbis. i. vt
 quilibet extimaret bō
 sua et exinde quilibet
 impator dēs est cesar
 uel cesar qz fuit cesus
 de ventre matris sue.

In nomine dñi nri ihesu xpi
Imp̄r cesar flauus iustinia
 nus. alamaic. franc. ger
 manicus. actie. guanda
 licus. africanus. pius. felix. m
 elit. victor ac triūphator
 sp̄ augustus cupide legum
 iuuentuti. Incipit liber
 primus domini. Justiniani
 Imperatoris institutio
 num seu elementorum.

Alamaic. is noia et oia sequēcia noia sūt ab euetu sibi ipo
 sita vt puta qz vicit affricos et sic d' alijs vt i autē d' h̄. et falc.
Ac ḡmame. is sūt noia puiciaz q̄s deuicit i pñ. col. i.
Pius. a pio antonio vt i autē. vt libti. de ce. col. vj. q. si
 q̄s at. al' s est. q. facimus h̄. **V**ictor. in fugādo hostes
Ac felix. a virtute ai. l. felix. i. p̄ sper qz oia sibi ad votum
Incilit. a gestis magnificis. accur. floren. succedebat
Triūphator. post victo riam abet imperator
Sp̄ augustus. qz h̄ dicit esse p̄positi q̄li. vt augeat.
 l. s̄ n̄ ip̄ faciat vt in diffiniciōe mēmōij. vt. j. de pa. p. o. in
 pñ. l. inter d' diuidat. vt C. de repu. l. d' sensu. sic et in diffi
 nicōe iusticie. vt. j. de iusticia et iure. in pñ. fm. jo.

Cupide. scilicet mittit suam gratiam et hunc librum
Seu elem̄toz. more recte scribenciū p̄mittit. p̄. m. q̄
 reddit lectoz. et attētū docilē et beniuolū. attētū. cū diē sū
 mis vigilijs. nā p̄ q̄ ip̄ e vigilauit reddidit nos attētos vt vi
 gilare dēam. nā ius ciuile vigilātibz scriptū ē. vt. ff. que i
 frau. cre. l. pupillz i fi. et ibi sūma puideciavt. j. p̄. docilē
 cū diē. et cū factiss. est. antea. o. ac. vt. j. e. oēs. docilē em̄
 fac q̄ sūmaz rei breuē op̄hendit. nā p̄ q̄ ip̄ e abbreviauit
 poterit amodo facillē doceri. beniuolū. i. bō ne volūtatis ad
 discendū. vbi diē. et q̄ in poribz dē t̄pibz et i. sūma itaqz ope
 vt. j. e. q. cūqz. et. q. sūma itaqz. et. c. impatorē q̄ est i ma

Impatoriaz maiestates. id est iestate. vt C. d' leg.
 et. o. l. dig. filis est loq̄ndi ornat. j. q. mo. ius pa. po.
Soluit. q. filij. i ipatoriā celsitudiez. et nō q̄ atiphori
 zat r̄ndendo ad tacitā q̄toz h̄ac. scz q̄re ipator n̄ fac q̄ suū
 ē scz armis infēdē. ē milites magis arma scire q̄ iura optet
 vt. C. de iur. deli. l. factim. ad qd r̄ndz ipatoriā. accur.

Quod decoratā. q̄re q̄re qd erat armorz. attribuit legibz
 econē. R. n̄. vt onderet altez. alti. auxilio sp̄ egē. vt C. de
 no. co. d' fir. in pñ. vel dic. p̄e. pomit. nā arma sūt ad decorē
 leges sūt ad armandū dicit. militat nāqz. dicit C. d' aduoc.
 diuer. iu. l. aduocati. l. iō sic posuit vt euitē mal' son' ver
 boz scz cathephaton. id est turpis son' r̄. **O**portet. id
 est oportunitum est.

Aperatoriaz maiestates n̄
 solū armis decoratā sed ec
 legibz oportz esse armatā
 ut vtrūqz t̄ps et belloz et pa
 cis recte possit gubernari
 et princeps roman' victor
 existat. n̄ soluz in hostilibz
 prelijs. sed ec per legitti
 mos tramites calumnian
 cium iniquitatem expellat
 et fiat tam iuris religiosi
 simus q̄ videt hostibz tri
 umphator magnificus
Quoz vtramqz viā cum
 summis vigilijs et summa p
 uidentia anuente deo p̄fec
 im'. Et bellicos quid sudo
 res n̄os barbarice genz

Qualitate admissi p̄cedunt. Itē in ciuilibz p̄mit mō pecunia
 ria pena. mō sacro calūnie. mō nota infamie. vt. j. d' pe. te.
 li. p̄ totū. et. j. de acc. q. si q̄s agēs. et. C. d' plus. pe. l. vnica
 et de iud. p̄perand. q. et si q̄dēz vbi p̄mit otūaym expent' l'
 die q. vij. ḡna penaz vocat l̄imos ēmites. vt. ff. de penis
 l. vj. in fi. et l. vij. et vij. l. die q̄m ḡratus vocat tramites.
 per q̄s iura reddunt. nā paz valent iura in ciuitate n̄ essent
 q̄ execucioni mandarēt. vt ff. de ori. iur. l. ij. q. p̄ origines
 qui ec p̄mittunt in criminalibus p̄mittunt in ciuilibz expē
 et in viatico. vt. ff. de iud. eū qz. q̄ vltia verior est. accur.
Calūmianciuz. calūniator est q̄ falsa crimia scienter in
 dit. vt ff. ad turpil. l. i. in pñ. et fa. ad b. ff. de his q̄ no. in
 fa. athletas. q. calūniator. qd at sit p̄uaricator et tergūsa
 tor dicit in p̄cedis legibz fieri religiosi p̄ leges. nā ip̄e
Religiosissim'. nō quē sūt sacre. vt C. de leg. et. o. l.
 leges. Itē nō s̄ q̄tuor p̄porcionalia scz arma. vsus armorz
 victoria triūphus. Itē leges. vsus legū calūnie p̄ulsio et
Quoz vtrāqz. si ista dnt esse in p̄ncipe tu iur' religio
 iustimane quid fecisti. R. qz vtramqz accur.

Summis. i. cū sūmo labore
Vigilijs. q̄ ad leges. nā ius ciuile vigi
 est. vt. ff. q̄ in frau. cre. pupillz in fi. et ff. de pec. l. in sūma
Prouidēcia scz q̄ ad arma. et no. tres hoīs status me
 moria p̄teritoz. scia p̄nciū. prouidēcia futurorum.
Anuente deo. deo ḡras refert cuius triumphum me
 ruit obtinē. vt C. de of. p̄. pre. affri. l. i. in pñ.
Et bellicos. qd diuicti dixerat. dd' vtramqz viam. et ē.
 nunc diuidit dd' primo quāse se habuit circa arma. accur.
Barbarice. barbari s̄ q̄ ex rōnū ipiū s̄ et maxie hostes
Deducte. de nouo. Accur. ius.

Africa q̄ erat a wandalis p̄ c. v. ānos occupata. Iget
roma ab ip̄is wandalis erat capta et ornāta impialia ex
inde i affricaz ēnllata. vt C. 8 of. p̄fec. p̄ affri. l. i. ēca p̄n.

Tam affrica sub qua multe prouincie continentur.
Prouincie sic ostretā affrica q̄ alie immūabiles puicie

Atez addite id est adiuncte dicioni rōne. i. iud̄ idiom
n̄oq̄ impio p̄ tanta
Protestant̄. n̄is
uictorij a cel. nu. p̄s
naz iste puicie prius
fuer̄t de rōno impio.
post deserūt et post
centū. v. ānos redier̄t
vt h̄ q̄n̄ dicit iterum.
et post tāta tpm spa
cia. q̄. vt. C. de off.
p̄fec. p̄ affri. l. i.

Oes uero vsq̄ huc
dixit qualē bellicam
curam habuit. nunc
qualiter legalē.

Promulgatis. s.
a nobis et dic. et de
nouo Et promulgare
est equitatem rudem
et nature occultam iu
ris laqueis inrodare
m̄ sponendo secus in
promulgādo. sponē
aurez est difficile pro
mulgata in ordinem
spondiose redigere.

Te opofitis. scz ab
alij q̄s reformam̄ m
meli. d̄. dic opofitis a
nob. q. di. opilatis a
nob q̄h̄ fil̄ positis a no
bis q̄les sūt leges. ff
et. C. et alioz impatorz. suas em̄ et pmulgauit et opofuit

Confusas. scz in tribus codicibus positas. greg. theo
dosiano. et hermo. vt C. de no. C. ofir. l. i. in p̄n. accur.

Consonanciam. scz in vnum codicem quem non hēmus.
h̄ ex eo factus est iste quem habemus. Accur.

Tunc. sic t̄pibus reuelati ad sūmaz iuris em̄dacionem
pperamus. vt C. de ve. iur. enu. circa p̄n.

Tunc n̄am extendimus. i. statim post opoficionem il
lius codicis fecimus digesta. accur. floren.

Curā. vt nullas ērietas possit repiri. nulla s̄ruacua fili
tudo. ut C. de ve. iur. enu. ēca p̄n.

Volumia. nā erāt decies cētēnamilia
libroz. et alie mul
te leges. vt C. de ve. iur. l. ij. s. h̄ cū oia. et in p̄te. ff. s. a. āna

Et op̄ despatū. s. aostātmo. naz aostantimus voluit s̄
facē s̄n̄ potuit. perit em̄ oim̄ legū ēmitē q̄ ab vlt̄e ro
t̄ profund̄ re/ odita et romuleis d̄ndit t̄pibus ita esse
ofusū vt in infinitū extendaē et nullius humane nature ca
pacitate occluderetur. C. de ve. iur. enu. l. i. in p̄n.

Celesti. et s̄rotū feci. s. l. belloz viā celesti fauore adim
s. Adimpleum. p̄ digesta. et p̄ p̄mā opoficōz. pleuit
C. q̄z n̄ hēmus t̄n̄ ān̄ opoficōz. C. q̄z hēmus. unde q̄ h̄ d̄z
q̄n̄z per codicez corrigiē vt facit de āno vtili q̄ obtinet s̄m
dunc libz. et in rest. m̄. et maioz. vt. j. de act. s. rursus. se
cus est per codicem in dictis restōibz vt in C. 8 t̄p. res. l. i.
fi. Itē in sc̄da e. opoficōe facit mencōz instōnum. iam opo
sitaz. vt C. de em. iusti co. et sc̄da e. edicōe. l. i.

Cunq̄z s̄. scz volumina digestoz et codicis.
Propicio. i. coadiuuāte do v. Peractū est. i. opletuz
Tribumiano. s̄ h̄ nomen et seq̄ncia sūt d̄fi casuz et d̄co

tes sub iuga n̄a deduce
ognoscuntz taz affrica q̄
alie immūose prouincie p̄
tanta tpm spacia n̄is vic
torij a celesti numine pre
stitis itez dicioni romane
n̄oq̄ addite impio p̄tes
tant̄. **O**es v̄o p̄li legibz
tam a nobis promulgatis
q̄ opofitis regūtur. **E**t
cuq̄ sacratissimas ostōnes
anteasufas in luculentaz
ereximus ofonanciaz tunc
nostraz extendimus curā
ad immensa prudencie ve
teris volumina et opus eē
desperatū quasi p̄ mediuz
profundum euntes celesti
fauore iam adimpleum
Cūq̄z s̄ deo p̄picio per

duocatis et ostriumē cū illo verbo inferius mandauimus
Triq̄stori. pro suo simplici ponit scz q̄store s̄d̄q̄ tribz
modis s̄z q̄stor. p̄mo ille q̄ q̄rebat pecuias t̄butoz p̄ m̄dm
a suabat. sc̄do ille q̄ p̄erat capitalibz caus. tercio q̄ stabat
vt legeret libros p̄ncipales q̄ candidat̄ p̄ncipis dicebat̄
et ita s̄ tercio mō accipio s̄. vt. ff. de offi. q̄storis. l. i. i. fi.

actum est tribumiano viro
magnifico mḡto ex q̄storī
sacri n̄i palacij. necn̄ theo
philo et dorotheo viris illu
stribus antecessoribus n̄is
quoz oim̄ solerciam et le
gum sciam. et circa n̄as
iustiones fidem iā ex mul
tis reruz argum̄tis acce
pimus duocatis his man
dauim̄ special̄ vt ip̄i n̄a
auētate nostrisq̄ suasioni
bus instōes oponerent vt
liceat vobis prima legum
cunabla n̄ ab antiq̄s fabu
lis discere sed ab impiali
splendore appetē. et tam
aures q̄ animi vestri nihil
inutile. nihilq̄ perperam
positum. sed quod in ip̄is

et de orig. iur. l. ij. s.
deinde cum etarium
vel die s̄m jo. q̄ iaz fu
it in illo offō. s̄ nunc
non est. inde ex q̄stor.
i. ex q̄sturaz positus
vel dicas tercio esse
nomen dignitatis. vt
oful. vt. C. de aduoc.
diuer. i. l. i. peticio. et
ibi egredientem

Nec̄. nō due nega
ciones faciūtynam af
firmacōz. vt h̄. vt. ff.
de v. sig. l. i. ex duobus

Illustribus. q̄tuoz
sūt ordines dignitatum
maximi vt sup̄ illustres
magm̄ vt illustres. me
dij vt spectabiles. mi
nimi vt clarissimi. q̄s
specificā vt in aut̄. de
ap. s. i. ij. et. iij.
coll. iij. et in aut̄. vt
ab illustribus et q̄ sup̄
eos sūt col. v. sunt et
infimi. vt defen. et. et
magistratus. muni.
et isti non habent me
rum imperium. sed su
periores sic.

Antecessoribus.

sciavel etate. p̄ q̄ fuerant cum precedentibz impatoribz
Duoz. h̄ est interposicio vsq̄ illuc. duocatis. q̄. et nō
q̄ in tribus h̄omendat̄ q̄ sūt huic arti intenti. eligend̄ ē
em̄ talis mḡ q̄ in se laudabile vitā p̄ his moribz mōstrauit
et docēdi p̄ciāz. faciūdiā dicēdi it̄p̄ et adiq̄ subtilitatē co
piā disēndi se h̄re patefecerit vt C. de p̄fessō. q̄ meui. cō
l. i. l. ij. itē in fidelitate. naz ex q̄ hacten̄z fides ex t̄tōre
presumit̄ p̄ eis. ff. de re mili. l. n̄ oēs. s. a. barbā. de p̄teritis
em̄ sumimus. oieturā ad fūta. ff. de accu. l. si cui. s. h̄sbez
et q̄n̄q̄ occultaz oieturā sumimus ad p̄teritū vt. C. ad. l.
iulīa. de adult. l. si h̄ij qui. nā solers a solon s̄z q̄s est totū
et ars tis. Itē in legum magistra scia et in fidelitate

Argum̄tis. et ex iustis rebz negotijs q̄ sūt i argum̄ta
v̄n̄ dic̄ p̄biū. opus laudat mḡm. sic in anē. de mōchis. s.
sanctimus

Accipimus. i. recepimus
Suasionibus. i. in bō p̄te. als m̄ mala. vt ff. de ser. cor.
l. i. s. suader. et. C. de fur. et ser. cor. l. siq̄s persuaserit.

Iustōes. iō sic d̄cas. q̄ in statū ro. iur̄ n̄az erigē intel
l̄. vt liceat vob. loquiē iuuenibz ligēciāz vt. j. t. i. s. is

Cunabula. p̄ file loq̄. q̄ sic in cunabul̄ infātes primo
morant̄. ita iur̄ acceptoz m̄stituta p̄rio legē d̄z. sic ff. 8 of.
pre. p̄. l. i. s. his cunabul̄. m̄b̄erāt fable q̄ fable n̄. s̄a

Fablis. q̄a i antiq̄s instō. nec̄ is̄lia otiebant. s̄m tullīū
At imperiali. ab imperatore qui splendet.

Inutile. quo ad animum vel nihil inutile. i. nihil inuifi
tatum vt p̄z ex eo vt dicit. j. pror. s̄. quod. etē.

Perperā. q̄ ad aures. vel dic. i. male positū astra iue.
In ip̄is. i. in ip̄a reueritate l̄ in his q̄ q̄tidie emergere
p̄nt. n̄ at̄ inueniunt̄ hic ea q̄ nō p̄nt euenire. q̄. de his non

curant legillatores vt in auē. vt sine ptohi. ma. et debi. et credi. q. vero col. vj. et ff. del. et se. co. l. iuta. et l. fi. p. Leg. et. nā et olim a pncipio legebat impiales ostōes scz instōes antiq̄s. vt in probemio. ff. s. discipuli. q. Primordio. i. tm̄ primo anno pficietis q̄rum proficiet batis in quatuor. et nota q̄ adulatur nobis imperator.

Vt in iū. l. lib. iste s. Finis. l. coder. nā pmo āno instōes legi dūt in quinto legitur coder. vt in plemio. ff. s. pro responsis. ibi quibus si bene. t. Pncipali. i. pnci. pia. et nō q̄ h̄ scia ca put hz et finem. l. in alij artibus s̄ n̄ sit l. vilissime fuit vt in p. lemio. ff. s. h̄ qz u. Igitur. ita otimua fm̄ jo. qz p̄ dcoz vi. roz sciaz et auētatez pbauim̄ nec palios poterāt omodius expediti. igit̄ mandat p eos diuidi v̄l quia ab impiali splendore appetit. et iō mandat diuidi vt meli⁹ possit intelligi ff. de v. sig. l. ij. s. quibuscumqz. **Q**uinquaginta. qui oprehendunt̄ inē. ff. vetus et infor. ciatū. et tres partes et. ff. nouū dig. de eo d̄. dig. gestoz. qz oia ibi de cidenda dirigunt̄ et soluuntur. Accur. p. seu pandectarū a pan qd̄ ē totū. a dec ten q̄ est doctrina. qz ibi est doctrina oim̄ iur̄ glutoz vt C. de ve. iu. enu. l. ij. s. h̄ cum omnia. in fi. et vt h̄ sequitur.

3 Quos scz quinquaginta libros dig. a. Et ceteros scz. xv. ex pmissu iustitiani electos. vt. C. de ve. iur̄ enu. l. i. s. ij. et. l. ij. s. que omnia b. Casdē instōes. i. ead̄ instituta v̄n collige hūc libz s̄ p̄tū ex voluie. ff. l. p̄p̄e dic̄ instōes q̄s mādauit fieri nūc mandat p̄tū. nā p̄ticio aim̄ legētis icitat. m̄tez itelligētis p̄parat m̄coziam artificiose iformat vt. j. del. s. h̄ n̄ v̄l qz. a. ff. s. ex. **4** P̄tia elem̄ta. qz sic ex q̄tuor elem̄tis oia cep. doli. l. i. co. p̄oficiunt̄. vt fra. et aq̄ et igne a aere. i. ex vib⁹ ho. q̄tuor elem̄toz totus m̄dus gubnat̄. ita h̄ liber op̄tendit oia iura Et nō q̄ fra ē frigida et sicca. aq̄ frigida et hūida. ignis calid⁹ a sic⁹. aer calidus et humid⁹. nat̄am p̄rie hz melācolia. scdē. l. aq̄ fleuma. ignis colera. sāguis r̄ndz aeri d. In quibus ostōibus. accur. e. Obtinebat. i. erat in vsu et n̄ desijt. p̄dinez l. p̄ oēriam f. Dissuetudinē. nō legē tolli p̄ dissuetudine. osuetudmem et itez eand̄ osuetudinē p̄ s̄uētientē. l. tolli. sic. ff. s. de sepl. vi. l. ij. s. diu. et in auē. s. h̄. et fal. s. i. al. s. h̄ qm̄ a h̄ subicit ab impiali. ac. et ē optimū exemplū C. de iud. rem n̄ nouā s. Quas scz instōes et accipe. legim⁹ et agim⁹ scz esse compositas ex oibus. Accur. floren.

rez obtinet argumētis ac cipiant **E**t qd̄ in priori tpe vix p̄ q̄driennū p̄rio ribus ot̄ngebat. vt tunc ostōes impatorias legēt hoc vos a primordio igre diamini digni tanto honore. tantaqz t̄pti felicitate vt in iū. l. lib. iste s. Finis. l. coder. nā pmo āno instōes legi dūt in quinto legitur coder. vt in plemio. ff. s. pro responsis. ibi quibus si bene. t. Pncipali. i. pnci. pia. et nō q̄ h̄ scia ca put hz et finem. l. in alij artibus s̄ n̄ sit l. vilissime fuit vt in p. lemio. ff. s. h̄ qz u. Igitur. ita otimua fm̄ jo. qz p̄ dcoz vi. roz sciaz et auētatez pbauim̄ nec palios poterāt omodius expediti. igit̄ mandat p eos diuidi v̄l quia ab impiali splendore appetit. et iō mandat diuidi vt meli⁹ possit intelligi ff. de v. sig. l. ij. s. quibuscumqz. **Q**uinquaginta. qui oprehendunt̄ inē. ff. vetus et infor. ciatū. et tres partes et. ff. nouū dig. de eo d̄. dig. gestoz. qz oia ibi de cidenda dirigunt̄ et soluuntur. Accur. p. seu pandectarū a pan qd̄ ē totū. a dec ten q̄ est doctrina. qz ibi est doctrina oim̄ iur̄ glutoz vt C. de ve. iu. enu. l. ij. s. h̄ cum omnia. in fi. et vt h̄ sequitur.

Gay nri. omtatoris dico factis sup. libros insti. atiqz. i. Cum tres. interposicio est. k. Quotidianaz. liber erat sic appellatus. eo q̄ in singlis diebus gerenda a mgratibus ot̄mebat quasi iudicarent. l. Sumam ope q̄tum ad corpus. Vnde pamphilus. alias Ozacius. Labor improbus omnia vincit.

bratum ab impiali reme dio illuatiatum est. **Q**uas ex oibus antiq̄z institucio nibus. t̄ precipue exomen tarijs gay nri taz instituci onū. q̄ rez q̄tidianarum alijsqz multis omtarijs opo fitas cum tres viri pruden tes pred̄ci nobis obtulerēt t̄ legimus t̄ agnouimus. t̄ plenissimū n̄ arūstitucio nū robur eis accomodauimus. **S**ūma itaqz ope. et alacri studio has leges no stras accipite t̄ vosmetip̄os sic eruditos ostendite. vt spes vos pulcerrima foue at toto sc̄imo ope p̄fecto. posse eciā nostram rem publicam. in p̄tibus e⁹ vobis credendas gubernari.

De iusticia et iure.
Iusticia est stans t̄ p̄petua voluntas ius suūz ynicuiqz

Eius. reip̄. creditur fm̄ p̄riaz exp̄osicōz. l. si has u. Credendis. i. qz betis credendam. dic vt in glo. s. p. De iusticia et iure. iustitiani tractaturus iura p̄li ro. p̄mittit de iusticia et iure q̄ est m̄ iur̄. a ideo ab ea icipit sic et obligacio m̄ est actōis vt. ff. de p̄cur. l. s. ea obliga cio. et iō p̄mittit̄ in f̄d̄atu vt. j. de ob. m̄ p̄n. a d̄ act. in p̄n. p. Et iur̄. scz q̄ iusticiam p̄osequiē vt m̄mister. vel filius h̄ quare de h̄ponitur in R. ca cum nihil in tex. dicat̄ diffimi endo l. diuidendo. sic t̄nd̄ ent q̄dam. ideo n̄ ponit in tex. de iur̄. ne ḡuaret rudes aios. fm̄ py. q̄ m̄hil ē. l. dic̄ h̄ p̄lez qz fieri vt aliqd̄ ponat̄ in R. ca. qd̄ in tex. n̄ ponitur. vt. C. de relig. nā m̄hil in tex. ibi d̄. de ludo alee. l. dic̄ qd̄ est veri⁹ vt diffimatur vt dicem⁹. j. e. t. s. iur̄ p̄cepta in glo.

Iusticia. h̄ iusticie diffimacio p̄ itelligi d̄ dina iusticia. l. q. d. dina iusticia est voluntas ost̄as t̄ p̄petua ac. fm̄ h̄ s̄ba in ea posita sūt plana. h̄ nonne iustū fuit q̄ tātū datū fuit m̄cenario in sero venientī q̄tū illi q̄ mane venat. qd̄ tū dei iusticia laudat vt ff. de an. l. l. ij. et de h̄. sig. s. e⁹ cūz R. illis dinū mistice d̄. q. d. tm̄ h̄bit de paradiso ille q̄ decessit in h̄ v̄lio seculo si faciat bonū q̄tū ille q̄ decesserit i p̄rio seclō. l. dic̄ fm̄ jo. q̄ de fragili hois iusticia loquitur. q. d. iusticia h̄ūana vel q̄ est in hoie est voluntas ost̄as. et ē. et fm̄

Et alacri affectio enim opi tuo nomen imponit. vt. C. ad. l. cor. desi. l. i. ff. s. fur. l. qui iniurie. **L**eges. s. instōnum **C**ōdite. i. ita p̄oficite in hoc libz. ovel ita morib⁹ informati sitis. nam boni mores plusqz diuicie op̄anē vt. ff. de tu. et cu. da. ab his scire. s. i. et. ff. de ver. oblig. si quis fu. m. fi. **V**t spes. a h̄ spes fit de nob. n̄ am rem pu. posse gubernari q. Et vobis. i. a vobis credendis lectis eciā alijs libris vel si h̄es credendam. id est cō mittendam vobis da tiue legitur et h̄ dico le. op. p̄fec. id ē cūz q̄nquennio legeritis naz tunc opus consuz matur vt in p̄hemio ff. s. qz solutum. et q̄ dicit in partib⁹ e⁹ ideo est qz multe sūt p̄tes e⁹. vt p̄fectura osulat⁹ a alie. vt p̄z ex oētib⁹. s. of. iud. ff. et in eodem. **P**erfecto. i. lectis alijs libris. **S** p̄riaz. al. sv̄iam

illa duo vba ostans et ppetua abiciuntur. qz hoi non pnt
 ouenire cu scriptu sit q sepeies in die cadit iustus. et ideo
 nunq in eos statu pmanet vt i aut. de n ali. aut pmu. s. vt
 af. jte q in fi. die jus suu vnicuiqz tribuens. intellige qrtu
 ad affectu qz ad actu n p. q. d. hns affectum tribuendi sic
 s in hca probemij dz de augusto. et sicut de matrimonio.
 quod est mdiuiduum
 ut. j. de pa. po. in pn.
 lz interdum diuidat.
 vt pz in. C. de repu.
 .l. sensu. Vel tercio
 expone vt in summa
 h9 ti. Vt volutas. i.
 mens ostans ppetua.
 qsi habitus mris bo
 nus. s. tullius sic diffi
 nit. Iusticia est habi
 tus animi oivtilitati
 seruata suam cuiibet
 tribuens dignitatem
 fm pla. iusticia e vir
 tus que plurimu p. e
 in his q minimu pnt.
 vel prout ego credo
 Iusticia est ai agrua
 dispositio in singulis
 reb9 recte diiudicas
 a. Tribuens. vt hones
 ste viuat sibi. et sic al
 tez n ledat. ymo pro
 ficiat. vel dic ius suu
 id est hois meritum.
 b. Noticia. p. recte
 legi et illa dictio scia
 est ablatiu casus. vel
 econtra fit nomiatiu
 casus et hcc dictio no
 ticia fit ablatiu casus
 sic. j. ti. i. i. pn. s. nuqd fm h optz qz qcu qvult prudēs l iut
 osult9 esse debeat theologiaz legē. R. n. n. in corpe iuris h
 oia inueniunt vt C. de su. tri. et fi. ca. et. C. de sacrosa. e. c.
 et de epi. et cle. auē. de multis. vbi specialr de diuinis tra
 ctatur. jte que est dca inter iusticiaz et ius. et iuris prudē
 ciam. R. iusticia est virtus. ius est e9 virtutis executiuum
 Juris prudencia est scia illi9 iut. jtem iusticia e sumu bonu
 ius mediuz. juris prudencia infimū. itē iusticia vult tribuē
 vnicuiqz ius suu. ius so coadiuuat. iut prudēcia docet qst
 e. His s. nuēvult dicē qst leges sūt docēde. **filis fiat**
 d. Cognitis. i. posita diffinicoe iusticie iut. a iut prudēcie
 e. Et incipientib9. datue pnt legi cu vbo. j. videntē l abla
 tiue vt supius respiciat a hverio. **Alibi i psō iustitiam**
 f. **Robis. loquūt opilatores h9** q dz expom per eos.
 g. **Tradi. scz iura ppli romam**
 h. **Leui. q ad verba** i. **Simplici quo ad sniam**
 k. **Diligentissimū q ad subtilia verba**
 l. **Atqz exactissima. q ad subtilem materiam et sniam**
 m. **Interp. tacōe. i. facili snia** n. **Que. scz dca**
 o. **Auertit. nō ostra inconstanciaz sic. ff. de pcur. m. cāe. m**
 pu. Vn salomon. tria sūt mibi incognita et qrtū qd peit9
 ignoro. via colubris sup lapidē. via auis volantis in aere
 via nauis in medio maris. qrtū difficilius via iuuenis i ad
 lescencia sua. vñ danē in mte. rest. eoz. facilitatis b9 vt. j. de
 hb. q. li. et diff. s. sciendum. Accurs.
 p. **Maturus. s. nō puer biū. q vadit plane vadit sane.**
 q. **Juris pcepta. i. iut p. ciencia p. ciuit aliqd qd p. fiet**
 ad aliquod isto. triū. nam nō oīe ius precipit. ymo qdā

tribuens **Juris prudēcia**
 est diuinaz atqz hūanaz
 rerum noticia iusti atqz in
 iusti sciencia. **His ergo**
 generaliter cognitis in
 cipientibus nobis exponē
 iura ppli rōam ita maxie
 videntē posse tradi omōdi
 ssime si primo leui ac simpli
 civia. p9 demde diligenti
 ssima atqz exactissima mē
 pretacōe singula tradantē
Alioqn si statim ab incio
 rudem adhuc et infirmuz
 aim studiosi multitudme
 ac varietate rez oneraui
 mus duoz altez a deser
 torem studioz efficiemus
 aut cum magno labore e9
 sepe et cum diffidencia q

punit. quoddā vetat. quoddam pmitit. vt. ff. de le. et se.
 con. l. legis. quoddaz osulit. vt ff. de rei ven. l. is qui. qdā
 hortatur. vt. C. de transac. age.
 r. **Honeste scz qrtum ad se. q honestas et ēca mīmomia ē.**
 vt. ff. de ri. nup. l. sp. et circa mores seruatur. vt. ff. de tu.
 et cu. da. ab his. l. scire oportz. s. penl. Accurs. flo.

plerumqz iuuenes auertit
 serius ad id perducemus.
 ad qd leuiozi via ductus
 sine magno labore eius. et
 sine vlla diffidencia matu
 rius perduci potuisset.
Juris pcepta sunt h. ho
 neste viuere. altez n ledē
 ius suum cuiqz tribuere.
Studij due sunt posi
 ciones publicū et priuatū
Publicū ius ē qd ad statū
 rei ro. spectat. **Priua**
 tum ē quod ad singulorū
 vtilitatē pmet. **Dicend**
 igitur de iure priuato qd
 est triptite collectum. est
 em xenatralib9 pceptis. a
 gencium aut ciuilibus

1. **Altez. vñ illis qd**
 tibi non vis fieri alij
 non feceris. vt in de
 cretis. in pn.
 s. **Suū ius. vt n so**
 lum n ledat s. eē adiu
 uet. nam n sufficit ab
 stinē a malo. nisi fiat
 qd bonū est. vt ar. in
 dec. lxxvi. di. c. n. sa
 tis. s. nōne h9 vba ac
 cipunt hie sicut s in
 diffinicoe iusticie in
 fi. R. n. ymo ibi h9 tria
 oprekendit. h. at illis
 solū qd sē duo prima
 relinquūt. et nō q in
 h9 reprobo epi. py. et
 alioz qui dixerūt. q
 in h9 titulo n diffinē/
 baē ius qd est ars bo
 ni et equi. e9 merito
 quis nos sacerdotes
 appellat. nam dico q
 hcc verba que h sunt
 tantūdem prestāt nā
 qd dicit pcepta iu
 ris. per h9 dicit ars cū
 ars sit collectio pcep
 toz. jtem per hoc q
 dicit honeste viuē al
 tez n ledere. valz tm
 qrtum boni et equi. Item per h9 q dicit ius suum vni cuiqz
 tribuere. colligo. e9 merito q nos sacerdotes ap. i. sacra iu
 ra cuiibet ministrantes. vt hie. et. ff. e. l. i. ij. R.
 s. **Studij. i. artis adipiscende per studium**
 t. **Due sūt posicoes. i. spēs fm p. s. fm az. sic. i. sup duob9 us**
 gmbus n spēs9 ponit h9 ars studio discenda. nec em placz
 q ex multitudine rez multa dicant iura. sic em dicē ius
 aliqd eqnū qd sup eq fctaret. ali9 afimū et sic de singul
 h9 ego credo q iste n fuit p. intellēs h9 ille q ē pceptoris mei
 u. **Rei rōne. et osistit in sacerdotib9 a mgatib9 vt ff. e. l.**
 i. s. publicatū auē. vt li. ma. et au. s. q. do. col. viij. et. C.
 s. h. tri. et fi. ca. mē clarat. a ff. s. ori. iut. l. ij. s. p9 origiez
 p. **Spectat. scz pncipalk. nam et singuloz est vtilitas rez**
 publicam conseruari. Accurs.
 y. **Pertinet scz pncipalk sedarie at ad pu. vtilitatē p. fiet**
 expedit em reipub. ac. vt. j. de his q sūt sui l. ali. iur. s. p.
 z. **Priuato. s. qd de publico R. n. dicit in h9 libro. s. ff. de**
 iur. fil. et C. e. t. et in alijs ti. seqn. et fere p oēs tres libros
 codicis vbi s iut publico fctā ē. et nunqd ille ē triptite col
 lectū. R. n. sic vt statū dicaz et ex eis pceptis. Cū g ead sint
 exempla pub. et pri. qre de puato tm dixit qd est triptite
 collectū. R. qz plura erat de eo puato dictur9. jte cū feci
 hunc libz. cā rudū nolebat eos multū agguare quod
 fecisset si tractasset de iure publico in h9 libro
 z. **Triptite. in iute em priuato vt in suo toto triptita sūt**
 pcepta nā alia vt h9 neiez cū alteri9 dāno fieri locupletem
 vt. ff. de odic. inde. nā nā. jte genciu vt q qd ob tutela
 sui corpis fecerit iut fecisse ext meē. vt. ff. e. l. i. ij. et. ij. jte

Ius quiritium pro eodē nō mutet. a quirit qd ē hasta qz
Agrimo q̄ fuit eoz rex. dēs maḡ hasta i tollor tebat
Cuitas. h̄ simp̄lē d̄ ius ciuile
Dicitur sc̄z rōnoz p̄ excellēciā. est p̄m̄ ḡnale si est fa
Eius sc̄z ciuile rōnoz p̄m̄ h̄ d̄m̄ ut fit ḡnale
FVirgilius. id̄ in ap̄lo. nā paulus in dina scripta intell̄
 Item vbi d̄ sapiens
 intelligitur salomon
Gius aut̄. at̄ p̄ sed
 et repetit d̄ iure gē.
 ut aliquid addat.
Huano. h̄ nunq̄d
 plā humana ḡnā h̄.
 R̄ n̄. non. expone ḡ.
 i. omnibus hoibus.
Inam vsu. ab inicio
 em̄ pauci erāt hoies
 et indiguer̄ t̄n̄ aliq̄
 oī vsu. et q̄n̄ plures
 fuer̄ tunc magis su
 as osuetudies hēbāt
 et statuta. puta vt
 nullus vineā l' ortuz
 alterius m̄fret. et h̄
 sequit̄ p̄ba. ff. de
 ius. et iur. l. ex h̄ iure
Kbella. h̄ quō a iu
 re descendit bellū cū
 sit a iur̄ p̄hibitum vt
 ff. de viusu. l. eq̄m̄
 m̄. R̄ n̄. loquit̄ de eo
 qd̄ a p̄lo rōno est in
 dictum hostib̄ vt ff.
 de cap. et postil. re. l.
 hostes. ḡ. in bello. itē
 pulsare violēciā qd̄
 est licitum. vt ff. de
 iust. et iur. l. vt vim
 ff. de vi. et via ar. l. i.
 ḡ. vim vi cū modera
 mne t̄n̄ vt C. vñ vi. l.
 i. et ff. de iust. et iur.
 l. iure. accur.
LAb inicio. h̄ nūq̄d
 hodie quidam dicūt
 sic. Nos contra. nam
 seruus nascitur vt. j. d̄
 iur̄ p̄. ḡ. serui. et d̄ na.
 resti. l. interdum.
Mene. pene dicit̄ p̄
 iij. stractus vt ff.
 pulacōz. vt. j. de act. ḡ. de ostituta. Item ff. az. obli. vt. j. d̄
 ff. az. obli. Item p̄pter stractum emphiteoticū. vt. j. loc. ḡ.
 adeo. item p̄pter spon. lar. j. de donac. p̄pter nup. vt. i. aut̄.
 vt spon. lar. ḡ. i. et. ij. Et nō q̄ h̄ d̄ oēs oēctus esse de iure
 gencium h̄ n̄ oēs obligacōes. nā que ex maleficio vel quasi
 sūt. n̄ sūt de iur̄ gencium. h̄ vel a lege. xij. ta. vel alia lege.
Ninnuabiles. i. n̄ facile ad nūandū abiles vt. j. de re. corp.
Oconstat em̄ ius n̄m. i. ciuile ro. de q̄. Et icor. i. p̄n̄.
 diximus s̄ e. ḡ. h̄ ius. Large vocat̄ ius ciuile ius. q̄cqd̄ sc̄ptū
 h̄m̄ de iure ḡnali. vt diximus e. in glo. vt sūt sta. et ibi
 quinto. at̄. Item quicquid habemus de moribus h̄c op̄re
 hendit sc̄z ḡnaliibus vt. ex inferioribus.
PEx scripto. de hoc dicit vsq̄ ad. ḡ. j. et non scripto. et
 de non scripto ibi dicit Accur.
Qut pro sicut.

appellamus. Ius quiritium
 quo quiritēs vtuntur. Ro
 manem a romulo. quiri
 tes a quirino appellantur
 Sed quociens n̄ addim̄
 nomen ē fit ciuitatis no
 strū ius significam̄ sicuti
 cū poetaz dicimus. nec ad
 dimus ei nomen subaudiē
 ap̄d grecos egregius ho
 merus apud nos virgili⁹
 Ius autem genciuū omī
 humano generi om̄ie est
 Nam vsu exigenter hūa
 nis necitatibus gētes hu
 mane iura q̄daz sibi ostitu
 erunt. bella etem̄ ortasunt
 et captiuitates secutez ser
 uitates q̄ sunt naturali iu
 restrarie Iure em̄ nat̄ali
 omnes homines ab inicio
 liberi nascebantur Et
 ex hoc iure genciuū om̄ es
 pene contractus introdu
 cti sunt vt emp̄cio et vendi
 cio. locacio et conductio
 societas depositū. mutuū
 et alie innumerabiles.
 Constat em̄ ius n̄m quo
 vtimur aut ex scripto aut

Apud grecos. nam et greci vtēbant̄ iure scripto et non
 scripto. vt. j. e. ḡ. et non ineleganter.

Lex est. h̄ diffinico q̄ ad sniaz ocordat cū ea q̄ est. ff. d̄
 le. et se. o. l. i. l. j. q̄ ad v̄ba diffenciat. Diffinico et alio mō Lex
 est sanctio sancta iubēs honesta p̄hibēs oēria. q̄ sumit̄. ex
 lege greca. ff. de le. et se. o. l. ij. Itē diffinico terciomō vt in

alia lege greca colli
 gitur in e. ti.

Veluti. exemplifi
 catue ponit̄. nam fa
 cta ouocacōe p̄li ro
 mgratus sc̄z senatus
 n̄ tot⁹ h̄ q̄ maior erat
 oibus. interrogabat
 p̄lin sc̄z censul. an sic
 placeret. et sic ad libi
 tum p̄li fiebat vt. ff.
 de orig. iur. l. ij.

Censule. nam osul
 vice senatorz interro
 gabat p̄lin et sic ip̄si
 senatores videntur i
 terrogare. nā qui p̄
 alium facit p̄ se facē
 videtur. vt. ff. de vi
 et via ar. l. i. ḡ. deieci
 se. et. ff. d̄ admi. tu.
 l. ita at̄. ḡ. gessisse. nā
 recte oia n̄ra facimus
 q̄bus a nobis auctas
 impartitur. vt. C. de
 re. iur. emu. l. i. h̄. oia.

Plebiscitū. veluti
 exemplificatiue ponit̄
 vt. s. ḡ. prop. erat em̄
 vnus noie tribunus q̄
 p̄cerat plebeiorum
 mgratū qui interro
 gavit plebeios vt. ff.
 de ori. iur. l. ij. et mul
 tas leges habem⁹ de
 his. vt de l. acq. vt. j.
 ad l. acqui. ḡ. ceterū et
 ḡ. h̄ t̄n̄ et ne p̄sides
 accipiant n̄ esculenta
 vt ff. de off. p̄con. l.
 solent. ḡ. fi. et. ff. de
 of. p̄f. ḡ. plebiscito
 Plebs a ḡne. est
 at genus quod p̄s
 dicatur de pluribus

dēntibus specie. vt aialiū aliud rōnale aliū irrōnale. et sic
 se h̄z p̄ls vt seq̄t ad nobiles et ignobiles. Spēs at̄ q̄ p̄di
 catur de pl̄ibus dēntibus m̄io. vt h̄o alius ticus alius sei⁹
 sic se h̄z plebs. nam minores t̄m̄ comprehendit. vt sequit̄
 a. ff. q. d. n̄ solū plebei appellacōe p̄li om̄iant̄ h̄ eē pat̄cij
 b. Patricijs. q̄ erant quasi patres principis vt. j. qui. mo.
 ius pa. po. sol. ḡ. fili⁹ tur minus valere quasi loco sūptō
 c. h̄z et plebiscita videba/ ab auctate. qz maiorē patrici
 orum et senatorz auctas. vt C. de leg. hūanū. et ff. d̄ eden.
 l. siqs ex ar. ḡ. i. h̄ h̄ sublatum est p̄ legem latā ab ortensio
 rege vt sequit̄. et ff. de ori. iur. l. ij. ḡ. deinde cū essent
 d. Ortensia opositū inter nobiles et plebeios. et int̄ eos
 sic statuit qz valeret plebiscitum

Senatus. ostituit. nam poterat facē legem vt h̄. et. ff.
 de leg. et se. osul. l. non ambigitur

Amitant. i. tñ vbi lex scripta n̄ est q̄tum vbi lex scri-
pta est Et nō tres virtutes osuetudinis imitandi legē vt s̄
interpretandi legem vbi lex est dubia. vt ff. e. si de intere-
pretacōe in fi. item corrigendi. vt ff. de leg. et se. 2. l. de q̄
bus in fi. et. j. e. s. ea. 2. o. qd̄ distingue aut est gñalis osuetu-
do p̄ totū mōm. et tūc vincit legē vbiq; vt ff. e. de quibus
s. fi. aut specialis. et
tūc vincit leges in eō
loco vbi est vt ff. oīa
p̄dior. l. uenditor. s. fi.
si oīat. dum mō post
legē fuerit inducta.
al̄ vincit a lege sup/
ueniēte vt. ff. 8. sept.
vio. l. iij. s. diuus. in
alio aut loco osuetus
do spe etalis n̄ vincit
legem. vt C. e. l. con-
suetudinis a s̄ m̄ jo.
a. p. l. 3. alij alē disting-
erunt.
b. **E**t non. s. s. omis
est ad duo scz dicta. s̄
ad sc̄ptū a n̄ scriptus
ideo bñ est hic. s.
c. **I**us civile. large ac-
cipe vt no. i. s. oīat.
d. **O**ri. i. lex. xij. ta-
bla q̄ fuit origo totius
iuris. et principium.
e. **I**nstitutis. i. ordi-
natis. nam ro. p̄ s̄
p̄ viros p̄ isto iure mi-
sit qui. p. tabl. ebuz-
neas retulerunt tam
de iure scripto at̄ he-
mensum q̄ n̄ scripto
lacedemonior. Sed
qz̄ postea aliquid de
erat qd̄ emendacōez desid̄abat data fuit p̄as per vñū anū
his. p̄ viros vt ius a leges corrigerent addendo a des̄ben-
don si op̄ eēt inēptarenē a i ea facerēt q̄ duas tablas addi-
derūt lex sic. xij. ta. ex accrescētī dēa ē vt ff. s. ori. i. u. l. ij. s. i.
f. **S**z̄ naturalia. s. s. p̄ intelligi de iure nat̄ali primeuo q̄
mouentur oīa alia ad aliqd̄ faciēd. vt no. s. e. t. s. i. in pñ.
s̄ q̄ dicit immutabile est oīa id quod de seruitute de que
est oīa ius naturale et tñ p̄ualet. vt s. e. s. ius autem. s̄
dic̄ n̄ derogatur ob hoc. l. 3. non seruetur in illo casu. nā m̄-
hilomin⁹ equū et bonū est. Et eod̄ mō rñdeo ad illd̄ qd̄ de
j. de ca. di. s. p̄ at̄ qd̄ est oīa. l. ibi n̄ tollit̄ agnacio s̄ ius
succedendi. itē eod̄ mō vt prius rñdeo ad illd̄ qd̄ de v̄sue. s̄
j. de v̄sue. in pñ. qd̄ oīat esse oīa ius nat̄ale. vt ff. de oīdi-
inde. l. naz̄ nat̄a. l. dic̄ q̄ iste. s. loq̄tur de iur̄ gentiū qd̄ p̄
ex illa l̄ra q̄ apud oēs gentes vt s. e. s. q̄ vero naturalis
g. **C**ōstituit. s. osuetudie spēali. l. lege municipalī sc̄pta.
h. **T**acito. s. oīa osuetudie vt ff. s. le. a. se. 2. l. 8. q̄ b̄ i fi.
i. **V**el alia. i. oīa statuto. et sic reddūt singla singul.
k. **O**mne. qd̄ sit ius et qualē diuidat̄ dixit. nunc d̄raz̄ inter
ip̄a iura ponit. De s̄ bene s̄. j. in toto primo libro vsq;
l. **V**el ad personas. ad ti. de rerum diuisione
m. **A**d res. de s̄ s̄. j. li. ij. et. iij. vsq; ad ti. de ob.
n. **A**d actiones. de his s̄. j. de actionibus.
o. **P**ersone. nam hō est res dignissima creat̄az̄ vt ff. s. edil.
e. l. iustissime. vñ oīdius. P̄ona q̄ cū spectat̄ aīalia singla
terrā. Os hōi sublime dedit celūq; videre Iussit. a erectos
ad sidera tollē vult⁹. et in Virgilio. Celestiq; origo illi ē

legē imitantur **E**t n̄ in-
elegantē in duas spē s ius
ciuile distributū esse vidē-
nā origo ei⁹ ab institutis
duaz̄ ciuitatū at̄henaz̄
scz et lacedemonior flux
isse videtur. **I**n his. n.
ciuitatibus itaagi solitū
erat vt lacedemonij quidē
magis ea q̄ pro legibus
obfuarēt meoz̄ iē mādaret̄
at̄henienses vero ea que i
legibus scripta p̄prehendi-
ssent custodirent **S**ed
naturalia quidem iura q̄
apud omnes gentes p̄q̄
obfuantur diuina qd̄am
prouidēcia constituta sp̄
firma atq; immutabilia p̄
manent. **E**a vero que ip̄a
sibi queq; ciuitas consti-

P Agrent. et sic statim ponit de iure psonaz̄. n̄ nō s̄ q̄
digora p̄ponēda sūt. sic. j. de bo. pos. s. alia. 2. o. et p̄ s̄ faci⁹
multas formacōes tituloz̄. **Q** De iure psonaz̄. s̄ ca.
Summa. i. prima. qz̄ et alie sequūt vt. j. de his q̄ sūt sui
ali. iur. in pñ. et. j. de tutel. in pñ. Vel. i. maria. i. qz̄
partim est de iure nat̄ali. vt libertas. et p̄tim de iur̄ gē.
vt seruitus. quorum

tuit sepe mutari solent. l
tacito osensu populi. vel
alia p̄ ea lege lata. **D**ne
autem ius quo vtimur vel
dares ad actiones. p̄ri⁹
de personis videam⁹. **N**a
parum est ius noscere. si p̄
sone quarum causa consti-
tutum esse ignozentur

De iure personarum.

Summa itaq; diuisio
de iure personarum
hec est q̄ omnes homies
aut liberi sunt aut serui.
Et libertas quidem ex
qua etiam liberi vocantur
est naturalis facultas ei⁹
quod cuiq; facere libet.
nisi quod vi aut iure p̄hi-
betur. **S**eruitus at̄ est

vt seruitus. quorum
vtrunq; scz ius nat̄a-
le et gencium. antiq;
us est iure civili. vt
j. de rez̄. di. s. singu-
loz̄. vel dic̄ summa. i.
breuis. sic. j. s. obl. s. i.
e. **H**oies. s̄ pone q̄
h fuerunt duo hoies
vnus liber et ali⁹ ser-
uus. hec p̄posicio est
falsa. dic̄ q̄ p̄lis oīo
ouertitur in singula-
rem. et tunc est vera
et n̄ fallit vt ff. s. oīdi-
a. de. l. falsa. s. fi. a. ff.
de peti. herede. diuisim
fi. et de ori. iur. l. ij. s.
exactis. et de h. fig.
n̄ est. **C**ontra singla-
ris pro p̄li vt e. t. l.
in summa. ff. de test.
tu. si q̄ sita. s. i. a. dic̄ s̄
questiones positas.
ff. e. l. iij.
s. **A**ut serui. s̄ quid
de statu libero vidē.
liber. vt. ff. si ex nora
cā agat. l. fi. s. 3. oīa
est. vt. ff. de sta. lib.
l. i. statu liber.

Item quid de ascrip-
ticio vel censito vidē
q̄ serui sint. vt C. de agri. et cen. l. fi. l. xj. et C. in q̄. ca. cē
tu. l. fi. s̄ oīa est s̄ m̄ jo. Licet alij alē distingerent euz̄ p̄nt
fieri. clerici. et oīa d̄noz̄ voluntatem. qd̄ n̄ est in ver e ser-
uis. vt C. de epi. et cle. l. iubemus. s. seruos. et in aut̄ s̄ san-
ctis ep̄is. s. ascriptios. itez̄ in dubio p̄ libertate iudicans
est. vt ff. de re. iuris. l. libertas. et qd̄ in oīa r̄ijs legibus
oīmetur. loquitur q̄ ad fūicia q̄bus est astrictus. q̄re po-
tuerunt et facere testamentū et ferre testimonium a alios
actus ciuiles exercere. nec alienari p̄nt sine solo. vt C. de
agri. et cen. l. xi. l. quemadmod. item qd̄ de mōcho vel re-
gulari canonico. s̄ n̄ liberi sunt et ideo p̄nt reddē testimo-
nium. quod dic̄ vt diximus in aut̄. de mona. s. cogitans. l. 3.
q̄ ad act⁹ q̄ s̄ baz̄ fingant̄ mortui vt in aut̄. de mō. s. illd̄ a. s.
siqs̄ at̄ col. l. i. et in aut̄. de nup. s. s̄ occasionem. col. iij.
t. **L**ibertas. hec diffinico tribus modis p̄ legi. p̄mo s̄ m̄
p̄. vt diffiniatur libertas eo iure q̄ inuenta est. i. nat̄ali et
sic s̄ m̄ s̄ sunt liberi. nam et ip̄i p̄nt facere qd̄ volunt. nisi
qd̄ vi. i. de facto vel iure. scz q̄libet prohibeantur. et hec
verba ex q̄ liberi. et c̄. p̄nt esse de diffinicoe. nam et ip̄i s̄bi
vocantur s̄ m̄ idem ius vt. j. de libe. s. i. Alij dicunt diffiniri
libertatem liberi n̄ libertatem serui. qz̄ ex prima vocantur
scz hodie liberi. non ex sc̄da scz quam hñt serui Est s̄ libe-
tas alia in seruo. alia in libero. et s̄ m̄ eos verbum vi expo-
nitur vt prius. s̄ nec prima nec sc̄da placet. q̄ serui sint hō
die aliquo iure liberi. cum ius gencium in s̄ derogauerit iu-
ri nat̄ali vt. j. s. seruitus. et ex pone vi. i. iure genciu quod
quadam necessitate induxit seruitutem. scz p̄ captiuitatez

vt s̄ t. i. §. ius at. et iure scz cuius qm̄ maior. xxv. ānis vendit
 se ad p̄ciū p̄cipandū vt. §. hui. q̄i. d. q̄libet liber est lib.
 n̄ fiat seruus iure gen. l. civili. et h̄ba ex q̄ liberi. ac. non
 optet q̄ sint de diffinīōe h̄ q̄ndaz effem̄ lib̄tatis dem̄ant
 u. **C**onstō. i. vnū de statutis iur̄ gē. nāq̄ alia ml̄ta statuit
 ius gen. vt s̄ t. i. §. ius at. h̄ hodie dici p̄t fuit de iure ci.
 Formacōe naz al̄olim
 et al̄ hodie est h̄p̄fal
 vt. §. de h̄is q̄ sui l̄ali.
 iur̄. §. pe. et fi. q̄re ē d̄
 iur̄ gē. muencōe. h̄ a
 uili formacōe vt ff. d̄
 iust. et iur̄. l. ius at
 r. **N**az qz d̄ iur̄ naēa
 li libi nascēbant. ac.
 y. **D**niō. aliq̄n sine do
 minio vt. ff. d̄ re. di. l.
 i. §. i. a ff. p̄ s̄ relicto
 l. fi. et adde ff. d̄ stip.
 §. l. q̄ h̄u. a ff. de lib̄
 ber. c. suis vsufruc.
 z. **C**on̄ naz qz i. ostra
 nis naturale. cū eo iu
 re oēs liberi sūt. vt. §.
 de lib̄t. §. i. a s̄ t. i.
 §. ius autem
 a. **S**eruare. nō h̄uī
 dici a suado s̄m p̄. h̄
 tabellio d̄. su. d̄ publi
 cus a s̄uendo vt ff. d̄
 adopcione l. nec es a
 l. n̄ al̄. et ff. r̄ pup.
 sal. fo. l. ij. q̄ t̄n̄ s̄uus
 n̄ p̄t esse vt C. de taz
 bulis ḡnali. li. p.
 b. **C**apiuntur. ff. de
 sta. ho. l. iij. in fi.
 c. **F**iunt ex accidēt̄
 serui. Accur.
 d. **E**x ancillis. l. z pas
 trem lib̄ez h̄eant vt
 §. t. i. et C. de rei ven. l. p̄tū Quid si ex asseriptio et liba
 R̄. seq̄t̄ ventres vt in aut. a. q̄ asseripti. a li. mu. §. i. col. v.
 e. **C**aptiuitate. q̄ occasiōe bell̄i stingūt qd̄ ē de iur̄ gē. vt
 §. t. p̄. §. ius at. **T**ercius modus vt C. de assiḡcō etollen
 ff. iure. a est. da. l. i. §. pe. a ē q̄rt̄ vt p̄ m̄ḡitudiez iuo
 caōis i fuitutē vt i aut. ut lib̄ti de ceto. §. i. i. a. §. illd̄ ho
 g. **M**aior. in q̄ scō sunt q̄tuor necessaria scz q̄ sit maior. xx
 an. vt h̄. et C. de lib̄. ca. l. si per ministeriū It̄ vt eo aīo p̄
 cij capiat p̄ez vt h̄. et C. de lib̄. c. l. n̄ iō It̄ q̄ vere h̄eat
 p̄ez vt ff. q̄bz ad lib̄. p̄ela. l. z. l. i. Item q̄ vendat̄ i ḡranti cō
 dicoz venditi. vt ff. de lib̄. ca. l. lib̄is. §. si q̄s sciens. Item et
 quintum vt h̄ sciat adicōz suam vt ff. si q̄s ingenu⁹ esse di.
 l. ij. et si qd̄ eoz defuerit iure oī. puocat m̄ ingenuitatē. al̄
 n̄ poterit puocare in ingenuitatem. eē si manumittat vt
 ff. de sta. ho. l. h̄o lib̄. et ff. de lib̄. c. l. c. pacto. nisi reddēt
 p̄ciuz et d̄ns sponte accipet. nec eē d̄ns accipe spelliē p̄
 cum. l. z q̄bz otradicant vt ff. si inge. eē di. l. ij. i. R̄. et C.
 q̄n l. z ab ep̄. di. l. i. et §. t. i. in fi. Sed nunq̄d h̄z i integ. re.
 cū sit minor. xxv. an. maior t̄n̄. xx. an. R̄. n̄. qz n̄ est mutāda
 tanta solemnitas. et qz n̄ est locus restō nū vbi res mutat sta
 tum p̄orsus amittendo. vt ff. de mi. si ex causa. §. pamp̄. a
 ff. de in integ. rest. l. diuus. Sed nunq̄d patri vel affm̄ p̄
 mititur reuocacio. vel per offm̄ iudicis vel per reuendi.
 vt s̄lem. cū ad eoz ignominiam respiciat. vt ff. de rei ven.
 l. et de liber. ca. l. i. ij. et. ij. h̄. non vt ff. de capi. di. l.

**ostō iuris gencium q̄ quis
 dominio alieno tra natu
 ram subicitur. Serui autē
 ex eo a p̄pellati sunt q̄ im
 peratores captiuos vende
 re iubent. ac per h̄ seruare
 nec occidere solent. Et q̄
 eciam mancipia dicti sunt
 eo q̄ ab hostibus manuca
 piuntur. Serui autem
 aut nascuntur. aut fiunt.
 Nascuntur ex ancillis n̄r̄is
 Fiunt autem iure genciu
 id est ex captiuitate. aut
 iure ciuili. c̄ h̄o liber maior
 .xx. annis ad p̄ciuz parti
 cipandum sese venundari
 passus est. In suoz odici
 one nulla est d̄ra. In liberis
 aut multe d̄r̄ne sunt. a em̄
 ingenui aut libertini sunt**

De Ingenuis h̄uicim
Ingenuus est is qui statim

tutelas. §. si libertate. l. z quidam dixerunt ostra. ar. dictaz
 l. h̄ certe non mutauerat statum h̄ mutare volebat.
 h̄ **V**enudari. i. si q̄l̄z alio t̄. paciat̄ se t̄nsferri i aliu. qd̄ ē
 v̄n̄ si aliq̄d lucz senciāt vt ff. d̄ liber. ca. si vsufruc. §. in sū.
 et C. de liber. c. si ministerium. et ff. de liber. ca. si vsufruc.
 i **I**n seruo. nulla d̄ra. Sed videtur ostra. nam quidam

vt natus est liber est. siue
 ex duobus ingenuis m̄i
 momio ostante edit⁹ siue
 ex libertinis duobus siue
 ex altero libertio ⁊ altero
 ingenuo. **S**ed et si quis
 ex matre nascitur libera
 patre vero suo ingenuus
 nihilominus nascitur quē
 admod̄ qui ex m̄re libera
 et incerto patre natus est
 qm̄ vulgo oceptus est.
Sufficit autem li
 beram fuisse matrem eo
 tempore quo nascitur licz
 ancilla conceperit. **E**t
 econtrario si libera ocep
 rit. deinde ancilla facta pa
 riat. placuit eum qui nasci
 tur liberum nasci. **Q**uia
 n̄ d̄z calamitas matris ei
 nocere qui in vtero est.
Et ex his illud quesituz ē

sunt in dignitate. q̄
 dam non vt. §. de iur.
 §. h̄ pena. et ff. d̄ vsu
 fruc. et si quis. §. i. j. t̄
 quidam ordinarij. q̄
 dam vicarij vt. §. q̄ cuz
 eo. §. cum autem It̄ez
 alij veterani alij noui
 cij. vt ff. de edic. e. l.
 fi. et ff. de public. l.
 interdum. S̄z dic q̄
 nullus est magis ser
 uus q̄ alter. l. z q̄ ad
 actus et quo ad mili
 cias et familia sit d̄ra.
 l. z olim magis vn̄ q̄
 alter esset seruus. vt
 C. de nu. iur. qui tol.
 l. vna. nam olim qui
 dam habebant d̄niuz
 in seruis. q̄dez plenu
 quidam semiplenum
 k. **M**ulte. quidam
 ponunt h̄ fallam no/
 tam vt duo sint mul
 ta. ar. ff. ad fil. l. i. §.
 hoc R̄. p. Sed ēte ibi
 sunt tria appellata n̄
 duo t̄m. dic ḡ q̄ qua
 tuor sūt difference li
 beroz. hominum. vt
 ingenui et libertini.
 et latini et dediticij.
 vt h̄ a. j. t. i. de liber.
 §. libertinoz. ar. ff.

vi bo. rap. l. iij. §. i. ij. R̄. pro pria est in aut̄ de depositis.
 et de denūciacionib⁹ i cū et multa. ac. **D**e ingenuis R̄. ca
 p̄genuus q̄nqz aliter. qz per sentenciam vt ff. de sta. ho. l.
 ingenuū Item p̄ restōz nataliū. vt ff. de rest. natalium
 m̄. **E**x duobus. sic ostrue siue ex matrimonio subaudi ostan
 te duob⁹ ingenuis editis. et ē. et sic expone oia seq̄n. capla
 n̄. **E**x altero. sic C. de opi. liber. l. q̄ ex libera
 o. **N**ascitur. s̄m se. **P** **N**ihilominus. qz ven
 tris status s̄p̄ osideratur. vt hic et in aut̄. que ostitncō ex
 asserip. §. i. coll. v. et C. de rei ven. partuz. nisi in casu. vt
 C. de seruis fugi. l. fi. et nisi in murilegulo. vt. C. de mu
 rilegulis. l. qui cum patre. li. xi. et l. h̄ij qui. et h̄ iure rōno
 secus iure longobardo. qz s̄p̄ in deteriorē ptē statuf
 ostrabitur. nisi sit matrimonium. aliud si concubimatus. nā
 tunc seruat̄ ius romanum.
 q. **L**ibera puta meretricē.
 r. **S**ufficit q̄tum ad odicionem. secus q̄tum ad honores
 vt ff. de senato. l. filiam. et liberof. §. fi. et secus quo ad pa
 triam. vt ff. ad munic. l. assumpcio. §. filius vt ff. man. §. p̄ pro
 curatorem. §. pro socio. et l. id quod. §. si fili⁹ et ff. de neg.
 ge. sed an vltro.
 s. **C**alamitas q̄si cadamitas. qz itez fuit facta ancilla.
 t. **E**x his. huc usqz dixit qual̄z otingat ingenuitas. nunc
 qualiter perseueret.
 u. **L**ibaz m̄ez. fa. ad h̄ C. si mā. ita fu. ali. vt ma. l. fi. si iuz

Medio tpe. ff. de acq. re. do. adeo. §. cu q spectanda
officit. n p9 manumissioz tlem qnqnmio steterit vt ff. si
inge. re di. l. ij. §. illis hodie correctu eyt hca C. vbi ca sta
d In seruitute. i. in statu fuisi

Manumissum. scz de facto. Accur. flo.
f Natalibus. i. ingenuitati. que probat p natales. Erant

at natales scripse cu
annis dni a pcomiza
te q dicebant lucium
esse natu et ingenuu
et deinceps sic erat n
tue oediceret vna in
legendis scroz intis
tulae nitas scz nico
lai qn mozie. qn tuc
nascaz nunq moztu
rus. et scribt gesta
in vita sancti nicolai.
Et scripse illa sz nas
talis ei9 a qd fecerit
in vita intitulae tuis
sancti. p die q natale
appella pzia nitas
q est de iure naturali
et oez hoiez die esse li
bez. vñ sz seru9 iste
restitu natalibus.
.i. illi libertati quam
h3 de iure naturali. ff.
8 nat. rest. l. ij. a ff. 8
sta. ho. l. impatores
g Offic. n vendidit
vt s. t. i. §. pe. c. i. em
n redit in statu pmuz
vt ff. de sta. ho. h3 li
ber que est o. ac.

De libtatis re. ca.

Libertini sunt ex
iusta. i. vera. sic
econse vt. j. t. i. §. semel
vel iusta qz adeo iu
ste fuisit dno vt me
ruet manumitti. vñ
die iusta qz est d iue
gen. vt s. t. i. §. serui
tus. et ff. de ius. a iue
manumissiones
k Seruitute a hui9
manumissi filius est i
genus vt s. t. i. i. pñ
licz gramatieri dicant
eum libertinum Sed
et manumissum liber
tinum dicunt. ac.

Manumissio. i. detec
cio fm ir. et ff. 8 acq.

re. do. l. adeo. §. cum quis in fi. Vel die fm pla. jo. et Azo.
quia dat libertatem. quam prius ille seruus non habebat
al non diceretur dari. vt. j. de act. §. sic itaqz. Sed opponit
aut quam habebat ei dabat. et sic illi quidem nulla reman
net cum non habeat nisi vnam. aut quam non habebat. qd
est absurdum. Sed die qd dat quod non habebat. et h3 ple
rumqz ottingit q quis dat quod non h3. vt. j. qui ali. li. §. i.
et ff. de vsufruc. l. q n. et ff. de acq. re. do. l. non nos. ac.

Et pro id est
n Peati. ff. de iusti. et iur. al. manumissiones ex B.

n ancilla pregnant manu
missa fit. demde ancilla fa
cta pepit libez aut seruu9
pareat. 7 marcellus pbat
libez nasci. sufficit em ei q
in vto est libera mrez l me
dio tpe habuisse qd vñ e

Cum at ingenuus aliqs
natus fit n officit ei in fuis
tute fuisse pstea manu
missum esse. Sepissime em
ostitutū est natalib9 non
officere manumissionem.

De libertinis subum:

Libertini sunt qui ex
iusta fuitute manu
missi sunt. Manumissio
autem est dacio libertatis
naz qm diu aliquis fierui
tute est. manu et potesta
ti su ppositus est. et manu
missus liberatur domini
potestate. Que res a iure
gencium originez assump
sit. vtputa cum iure natu
rali omnes homines liberi
nascerentur. nec esset no
ta manumissio cum serui
tus esset incognita. sed
postquam iure gencium
seruitus ingenuitatez in
uasit secutum est bnficiuz
manumissionis. Et e vno
oi nomine omnes homines

Due res. id est manumissio. ac.
p. Et cum tria gna. h3 erat vnum et addita sunt tria. §. fine
q tuoz. R. non sequitur nam si habeas tres filios et nascaz
hodie vnus incipis h3e quartum. et prius hebabas tres. §.
vij. qd fin est. qz qd prio erat oputa m seqntē num. ac.
q Sacris. scz sub aspectu ppi et antistitis. et inueniēte

q licunqz scripse vice
actoz vt C. de his q
in ec. manu. l. i. et. ij.
r Vm dicit. i. causa
ogmita coraz ptoze
que io dr dari vmdic
ta. qz vindex quid ez
fuis in vice illoz p
mo sic fuit manumiss
sus. ff. de ori. iur. l. i.
et. ij. §. incium. vel vt
qdam dicunt fm boe
ciu. vmdca erat h3 ga
ptoris q ter pucie
batur manumissus. et
dicebat pretor ter
aio te libez. ar. C. si
aduersus lib. l. ij.

Multis autez modis ma
numissio procedit a ex sa
cris ostomibus in sacro sa
ctis ecclesijs. aut vmdca.
a inter amicos. a p eplam
a p testamtu a aliam qua
libet voluntate vltimam
manumittit. S37 alijs
modis libertas suo opte
pt. qui tam ex veteribus
q ex nostris ostomibus in
troducū sunt. Seruio

S37 alijs
modis libertas suo opte
pt. qui tam ex veteribus
q ex nostris ostomibus in
troducū sunt. Seruio
a dominis sepe manumit
ti solent adeo vt vel in tn
situ manumittantur velu
ti cu pretor aut preses a p
consul in balneum l in t he
atp eat. Libertinoz aut
status triptitus antea fue
rat. Naz qui manumitte
bant mo maiorem 7 iustaz
libertatem ose quebantur
7 fiebant ciues romani mo
minorem et latini ex lege
iunia norbana fiebat mo
inferiozes 7 fiebat ex lege
eliasencia dediticoz nuo

Sed dediticoz qui
dem pessima odicio 1az ex
fieri poterat vñ aliis est qn manumissio n poterat fieri sine
ptore vt. j. t. i. §. ead. Itē aliud est in otenciosa iudictioe q
scz reddie in inuitum. vt ff. de v. ob. inter stipul. §. i. a C.
de dilac. a pcedente Acc. vdebatur non valere. quia
e In balneuz. tuc em pre gaudio cui libet concederet
d In theat. i. in locum vbi hoies stant advidendum. et id
multomagis. scz alias qcumqz vadat. Acc.

Librio. id erat s fuis vt C. 8 nu. iu. qritu tol. l. i. §. i.
f. Modo. i. aliqui g Amore. i. mediavt. j. 8 cap. di
§. i. et ff. de auro et ar. lega. l. qui laudem. fm jo.

Transitu. i. du fm
fit a est ro. qz sine eo
fieri poterat vñ aliis est qn manumissio n poterat fieri sine
ptore vt. j. t. i. §. ead. Itē aliud est in otenciosa iudictioe q
scz reddie in inuitum. vt ff. de v. ob. inter stipul. §. i. a C.
de dilac. a pcedente Acc. vdebatur non valere. quia
e In balneuz. tuc em pre gaudio cui libet concederet
d In theat. i. in locum vbi hoies stant advidendum. et id
multomagis. scz alias qcumqz vadat. Acc.

Librio. id erat s fuis vt C. 8 nu. iu. qritu tol. l. i. §. i.
f. Modo. i. aliqui g Amore. i. mediavt. j. 8 cap. di
§. i. et ff. de auro et ar. lega. l. qui laudem. fm jo.

q licunqz scripse vice
actoz vt C. de his q
in ec. manu. l. i. et. ij.
r Vm dicit. i. causa
ogmita coraz ptoze
que io dr dari vmdic
ta. qz vindex quid ez
fuis in vice illoz p
mo sic fuit manumiss
sus. ff. de ori. iur. l. i.
et. ij. §. incium. vel vt
qdam dicunt fm boe
ciu. vmdca erat h3 ga
ptoris q ter pucie
batur manumissus. et
dicebat pretor ter
aio te libez. ar. C. si
aduersus lib. l. ij.
s Amicos. et in h3
in se. e. necessarij sunt
v. testes vt C. 8 laf.
lib. l. i. §. sanctim9. a
§. h3 qz. acc.
t Qualibz vt in codi
cillis vel in testō mi
nus solēm. qd v3 inf
prez et filios vt C. 8
testa. hac ofultissima
§. ex impfecto. ac.
u S37 alijs. pter sup
dictos. accur.
r Qui tā. scz modi.
p Ex veteribus scz ex le
gib9 impatoz vt C.
p q. ca. v. p totum
3 pñ. vt C. oia. de
manu. l. fi. a in auē. 8
man. pñ. §. ij. coll. iij.
et in auē. de mō. §. ij.
col. i. et in auē. 8 mō.
§. i. col. ij.
a Serui. ma imitti.
q. d. qncunqz ec muiz
tivr C. de test. ma. l.
fi. §. si v3 o qd ez h3 sec9
fit in filijs vt in auē.
q. mo. na. ef. sui. §. ge
nerat col. vj.
b Transitu. i. du fm
fit a est ro. qz sine eo

Dediticioz. i. vocabantē dediticij. et erant induci hac
I. eliascencia. q. et multa alia induxit. et erant hij toto tpe
vite sue serui. et tunc fiebant liberi cū moriebant. qd. p. de
rat eis. qz bō vt peculiū a dño occupabant. h. i. latimis alē
fiebat vt colligit h. et ex eo q. minus hēbant dediticij qm
latim. vt. j. de success. liber. s. fi. Accur.

Pietas. i. nos qui
sumus p. i. Accur.

Constōmbus. vt
C. 8. dedit. li. tol. a. C.
de lat. li. tol. l. i.

Competebat. s. ma
numissil. s. m. s. nō tria
tpa. in p. i. o. et vltio.
scz deinceps is iuris
est. s. in medio s. ius
pessimum fuit induc/
tum. vt. j. de success.
liber. s. vlt.

Libertinus. ex q.
ottingit multiplex ef
fectus in p. mis circa
obsequiales operas.
q. sūt in faciendo. vt
in assurgendo et fui
endo siue in n. faciēdo
vt de siuocando i. ius
que ipa nata p. rono
debenē. eē sine impo
sede. et si vocauerit
in ius p. ronu sine veia
punitur. m. l. aur. eis
ff. de in ius vo. l. pe.
et vlt. q. aurei accipi
untur q. libet. p. vno
solido vt. j. de pe. te.
li. s. fi. a. ex his iurib.
sumitur ar. q. aureus
p. solido accipitur in
iure n. o. ex q. p. eodez
delicto tales sine p.
mulgant et eodem in
telligunt esse dande
filio emancipato. vt
C. de in ius vo. l. ves
ma. et ff. de odi. inde
si n. sorte. s. libertus.
Item reuocant in fui
tutem ppter offensaz
vt C. de libe. a. eoz.
li. l. si manumissus. et
alia multa. s. hodie s.
oia tollunt preter ea
que ipa nata debent

vt in aut. vt liberi decetero. s. i. coll. vj. Tu dic vt no. in
d. i. c. a. l. si manumissus. que est contra

Et dediticios. quod dixerat in g. n. e. n. i. c. per species po
nit vel quod dixerat in g. n. e. n. i. c. n. u. c. diuidit

Altericaciones. q. s. n. h. e. m. s. q. r. e. n. erant sui sicut il li q. pe
me s. h. i. e. t. o. t. o. t. p. e. v. i. t. e. s. u. e. s. u. i. r. e. c. o. g. e. n. t. e. s. s. j. o. q. erāt
libi s. h. u. i. r. e. c. o. g. e. n. t. e. s. vt C. d. i. a. s. m. a. l. i. s. i. n. a. t. p. p. e. t. a. r. i. u. s.

Latio. s. i. u. l. i. a. o. s. i. e. x. l. i. u. l. n. o. r. b. a. n. i. d. u. c. t. o. s. v. t. s. e. s. l. i. b. t. i. o.
q. o. e. s. s. i. c. o. s. t. r. u. e. a. o. e. s. l. i. b. t. o. s. d. o. n. a. u. i. m. u. s. i. h. o. l. e. r. u. m.

Discrimie. i. d. r. a. h. i. t. a. n. e. c. e. t. a. t. i. s. n. e. c. m. a. n. u. m. i. s. s. i. v. t. e. c. m.
f. a. n. s. p. o. s. s. i. t. m. a. n. u. m. i. t. t. i. p. m. o. e. c. i. n. v. e. n. t. r. e. c. u. m. q. t. u. m. a. d. s.

multis tpibus in dissuetu
dinem abijt latimoz vero
nomen non frequentabať
Ideoqz nē a pietas oia au
gere et in meliorem statū
reducē desiderans duab.
ostōmbus h. emendauit. 7
in pristinum statū reduxit

Quia et a primis vrbis
rome cunabilis. vna atqz
simplex libertas optebat.
id est eadem quam hēbat
manumissor nisi q. scz liber
tinus sit q. manumittitur.
s. manumissor ingenu. s. sit

Et dediticios quidez p
ostōem n. r. a. m. expulimus.
quam promulgauimus in
ter nostras decisiones per
quas suggerēte nobis tri
buniano viro excelso ques
tore n. r. o. anti qui iuris al
triccaciones placauimus.
Latimos at iulianos 7 oēs
que circa eos fuerat obf
uanciam alias ostōe p. eiusd
questoris suggestionem
correximus que inter im
periales radiat sanctōnes

Et oēs libertos nullo.
nec etatis manumissi. nec
domini manumissoris nec

hēatur pro nato. vt ff. de sta. ho. q. in vtero. nec dñi mañ
mittentis. dñi tñ hēat. p. an. vt. j. t. i. s. e. ad. nec i. mō manu
missi seu in testō. seu interuius q. quomō. vt s. e. s. multis
s. Additis. s. a. nobis eis q. s. habuim. s. e. s. multis at. a. sūt
additi. i. x. primus si dñs egrotantem suū suuz deiecit. scd. s.
si ancillaz vēdiderit ne prostituat. a. p. stituta fuerit. l. si vē
ditor sibi retinuerit
man. m. i. e. c. t. o. z. a. e. a. m.
ad ipm reuertentem
p. stituit p. p. e. a. t. e. c. u. s.
si sui pileati defuncti i
funus p. cesserit. q. r. t. u. s.
si eē expressit eū velle
esse latinū. quintus si
sub odicōe relicta li
bertate heres an. odi
cōnē manumissit. sep
tus si in iudicio libali
a dño supatus fuerit
et precii. p. eo dño so
lutū fuerit. et ip. e. p. p.
ea recepit. septimus
si ancillā suā marita
uerit alicui libero. oc
tauus si coraz actis fi
lium noiauerit seruuz
suū. non. s. si in s. t. r. a. s. e. r.
u. i. t. u. s. r. e. d. d. i. d. e. r. i. t. e. t.
p. r. o. b. a. n. t. h. i. j. m. o. d. i. C.
de la. li. tol. l. vna. s.
s. s. c. i. m. d. v. s. q. z. i. n. f. i. l. i.
t. s. o. l. a. s. l. i. b. t. a. s. p. l. e. a.
u. s. i. n. p. n. i. i. o. s. u. e. t. u.

manumissionis mō discri
mine habito sic iam antea
obseruabatur ciuitate ro
mana decorauimus. Mul
tis modis additis p. quos
possit libertas seruis cum
ciuitate romana que sola
est in presenti prestari.

**De qui et ex quibz causis
manumittē nō possūt.**

Non tñ cuiqz volenti
manumittere s. naz
is qui in fraudem credito
ruz manumittit nihil agit
qz lex eliascencia impedit
libertatem. Licz at dño
qui soluendo n. est in testa
mento seruū suū cū liber
tate heredem instituē. vt
liber fiat heresqz ei soluz
necessarius si ei nemo ali.
ex eo testamto heres exti
terit. aut qz nemo hēs scri
ptus sit aut qz is q. scrip
tus est. qualibet ex causa
heres non extiterit. **Q**d
qz eadem lege eliascencia
prouisum est. 7 recte valde
enim perspiciendum erat
vt egentes homines qui
bus alius heres extiturus
non esset vel saltem seruū

Eliascencia. filis est rō. qz lex vult. j. de v. s. u. c. s. furtue.
Licet. i. licitum est.
Seruū. scz vnu. q. n. p. les. vt ff. de h. i. n. s. t. i. q. soluēdo et
eē in fraudē creditoz. vt C. de nec. v. l. i. i. m. p. n. i. s. p. e. a. l. i. t. e. r.
p. i. g. r. i. d. a. t. 9. fuerit vt. ff. s. h. e. i. n. s. t. i. p. i. g. r. i. q. n. p. t. f. i. e. r. i. n. e. c. c. i. 9.
n. d. n. s. c. r. e. d. i. t. o. r. i. s. a. t. i. s. f. a. c. i. a. t. v. t. d. e. a. l. p. i. g. n. o. r. i.
Sol. 9. a. i. c. a. u. e. c. e. a. l. i. o. v. t. ff. s. h. e. i. s. t. i. l. i. i. s. a. l. e. i. q. s. o. l. u. e. d. o.
Extiterit. q. v. l. t. i. m. o. c. a. s. u. s. e. r. u. u. s. s. u. b. s. t. i. t. u. t. u. s. e. s. t. h. e. r. e. s.
Rec. 9. q. z. s. i. u. e. v. e. l. i. t. s. i. u. e. n. o. l. i. t. c. o. g. i. t. e. s. s. e. h. e. r. e. s. v. t. j. s. h. e.
Eadez lege. scz que prohibuit. eadez ex. **q. a. d. i. f. s. i.**
i. u. l. t. a. c. a. c. e. d. i. t. v. t. h. e. t. j. e. s. e. a. d. e. m.

Et recte. scz est prouisum.
d. i. t. o. r. s. i. b. i. r. e. t. i. n. u. e. r. i. t.
m. a. n. 9. m. i. e. c. t. o. z. a. e. a. m.
a. d. i. p. m. r. e. u. e. r. t. e. n. t. e. m.
p. s. t. i. t. u. i. t. p. p. e. a. t. e. c. u. s.
h. i. s. u. i. p. i. l. e. a. t. i. d. e. f. u. n. c. t. i.
f. u. n. u. s. p. c. e. s. s. e. r. i. t. q. r. t. u. s.
h. i. e. e. x. p. r. e. s. s. i. t. e. u. v. e. l. l. e.
e. s. s. e. l. a. t. i. n. u. q. u. i. n. t. u. s. h. i.
s. u. b. o. d. i. c. o. e. r. e. l. i. c. t. a. l. i.
b. e. r. t. a. t. e. h. e. r. e. s. a. n. o. d. i.
c. i. o. n. e. m. a. n. u. m. i. s. s. i. t. s. e. p.
t. u. s. h. i. i. n. i. u. d. i. c. i. o. l. i. b. a. l. i.
a. d. n. o. s. u. p. a. t. u. s. f. u. e. r. i. t.
e. t. p. r. e. c. i. u. p. e. o. d. n. o. s. o.
l. u. t. u. f. u. e. r. i. t. e. t. i. p. e. p. 9.
e. a. r. e. c. e. p. i. t. s. e. p. t. i. m. u. s.
h. i. a. n. c. i. l. l. a. s. u. a. m. a. r. i. t. a. z.
u. e. r. i. t. a. l. i. c. u. i. l. i. b. e. r. o. o. c.
t. a. u. u. s. h. i. c. o. r. a. z. a. c. t. i. s. h. i.
l. i. u. m. n. o. i. a. u. e. r. i. t. s. e. r. u. u. z.
s. u. u. n. o. n. 9. h. i. i. n. s. t. r. a. s. e. r.
u. i. t. u. t. u. s. r. e. d. d. i. d. e. r. i. t. e. t.
p. r. o. b. a. n. t. h. i. j. m. o. d. i. C.
d. e. l. a. l. i. t. o. l. l. v. n. a. s. i.
s. s. c. i. m. d. v. s. q. z. i. n. f. i. l. i.
t. s. o. l. a. s. l. i. b. t. a. s. p. l. e. a.
u. s. i. n. p. n. i. i. o. s. u. e. t. u.
Non tñ cuiqz die
quis s. t. i. s. mul
tis. et. s. fi. d. e. m. s. i. t. q. z.
l. i. b. z. m. a. u. i. m. i. t. t. e. p. o. s. s. e.
t. n. a. t. e. s. i. c. j. s. e. x. h. e. l. i.
i. n. p. n. n. a. t. u. c. e. s. s. e. t. l. i. b.
e. t. h. e. r. e. s. a. c. c. u. r.
Fraudē. s. expone
j. e. i. n. f. r. a. u. d. e. m.
Manumittit. s. in
testō l. m. vltia volū
tate scz n. instituendo
vt. j. p. r. s. e. t. ff. q. a. a.
q. u. i. b. u. s. l. i. s. i. m. o. r. t. i. s.
a. a. g. i. t. s. u. t. n. o. c. e. a. t.
c. r. e. d. i. t. o. r. i. b. 9. v. t. ff. q. a.
a. q. u. i. b. 9. l. i. s. i. m. o. r. t. i. s. h.
i. b. i. t. n. n. o. c. e. t. h. i. v. e. l. i. t. r. e.
u. o. c. a. r. e. v. t. C. d. e. s. e. r. u. i. f.
p. i. g. d. a. m. a. l. i. s. i. c. r. e. d. i.
t. o. r. i. b. u. s.

a Egentes. nō q̄ prodest paupertas. q̄ fauet paupertati. sic. ff. de transac. cum hij. §. si in annos. et. C. de epi. et cle. si quis ad declinandum. §. penul. et. ff. de off. pre. illi. §. si. Ar. contra. ff. de execu. tu. et cu. i. spadonem. §. si. et i. aut. de testi. §. i. et illud. pauper vbiq̄ latet licet econtra dicatur. cantabat vacuus coram latrone viator.

b Vel. pro saltem.

c Habent. sic. ff.

d Interro. act. i. et q̄

e in p̄. sic. §. 8 bo. pos.

f §. per quos autem

g Aut si n̄ faciente

h id ē non satisfaciente

i creditoribus. acc.

k Et seruo. nunc si

l berto fact. acc.

m Serui. quondam

n h̄ modo liber est

o In iuria. quo ad

p famam. que ē post

q mortez quandoq̄ dā

r natur. vt. ff. de acti.

s l. ex iudicioz

t h̄ demq̄ libertate

u non q̄ dicat instituo

v te sine libertate quia

w tunc non esset heres

x vt statim dicit in fi.

y huius. §. sed preter

z misit dacionem liber

a tatis. vt in fi. §.

b i Constitucio. vt C

c de necess. ser. hered.

d insti. l. quidaz in p̄.

e accur.

f k Scriptura. sicut

g ex dacione tutele. vt

h §. qui da. tut. post. in

i p̄.

j i Cum non. hec est

k noua ratio. de qua p̄

l dixi modo. sed lex ip̄

m antiqua fuit. vt. §. de

n here. insti. §. i.

o m Institutionis. ar.

p q̄ aliquo concessio. il

q lud conceditur. sine

r quo illud esse non po

s test. vt ff. de iur. om.

t iud. l. ij. accur.

u n In fraudem. sic. ff.

v e. t. §. qui et a quibz

w m. libe. non. fi. l. in

x fraudem

y o Soluendo. cum et

z fecant se habere creditores. vt. §. que i frau. et l. oēs. §. lici

a p̄. Non est. et nunc erit penes soluendo.

b q̄ Preualuisse. nam quidam dicebant. q̄ sufficebat soluf

c euentus. alij dicebant q̄ exigebatur vtrunq̄. scz fraus et

d euentus. et ista sententia preualuit. tamen ex predictis vi

e debatur sufficere euentum solum. in. et ē.

f r Impediti. hic diligenter attende. q̄ si directa detur li

g bertas non solum inter viuos. sed etiam in vltima volun

h tate duo necessaria sunt scz consilium. hoc est fraus et euen

i tus. vt hic. et. ff. e. §. in fraudez. et C. e. l. i. In fidei omiffa

j ria suff. cit euentus. vt. C. qui manu. non pos. l. fi. et est ra

suum necessarium herede haberent qui satisfactur esset creditoribus. aut hoc eo non faciente. creditores res hereditarias serui nomine vendant. ne iniuria defunctus afficiatur. Idemq̄ iuris est. et si sine libertate seruus heres institutus est. Quod n̄ a constitucio non solum in domine qui soluendo non est. sed generaliter constituit noua humanitatis ratione. vt ex ipsa scriptura institutionis etiam libertas ei competere videatur. cum non est verisimile euz quem heredem sibi elegit si pretermiserit libertatis dacionem serui remanere voluisse. et neminem sibi heredem fore. In fraudem autem creditorum manumittere videtur. qui vel iam eo tempore quo manumittit soluendo non est. vel qui datus libertat. b̄ defiturus est soluendo esse. Preualuisse tamen videtur. nisi animum. quoq̄ fraudandi manumissor habuit non impediri liberta

tio. quia facilius libertas de facto data ab herede euocatur q̄ a defuncto vt ff. de fidei omiff. liber. l. iij. §. si in fraudem Alia ratio notatur. C. e. l. in fraudem. in his aut alie nacionibus que in fraudem creditorum fiunt. dic vt. §. de act. §. Item si quis

s Sepe. R. tacite obiectio. quomodo potest esse animus

bonus. cum ipsa veri

tate fraudet eos. R.

sepe enim. ac. Sz ar.

contra C. de rescind.

ven. l. q̄ quis. acc.

t Cum vtroq̄ frau

scz et euentus interue

nit vt subicit et facit

ad hoc. ff. qui et a q̄

manu. li. l. si fraudē

u Consilio. nota q̄

tenetur de consilio. §.

contra. ff. man. l. ij. §.

fi. sed h̄ fuit fraus. et

ideo fuit tale concili

um obligatorium. q̄

fraudulentum. acc.

x Eadem. scz de q̄

est habita mencio. vt

§. e. in p̄.

y Amori. sufficit §.

si non sit minor. xx. an

nis etiam si nō sit ma

ior. vt q̄ tetigit vl

timum diem. xx. anni

vt ff. de manu. l. i. sic

in testō fauore sui vt

ff. de test. qua etate.

z Vindicta. h̄ expo

ne vt §. t. i. §. multis.

a Concilium. id est

apud locum illū. vbi

habetur super B. cons

filium. i. deliberatio.

et sic ponitur id q̄

fit pro eo vbi fit. vt

ff. de iusti. et iure. l.

penult. al. §. si. Vel

dic ap̄ eos qui pre

sunt concilio. vt sunt

omnes habentes or

dina iam iurisdictōez

etiam inimi magi

stratus. cum hoc sit

de voluntaria iurisdi

ctione. vt. ff. de off.

procon. et le. l. ij. et

in aut. de defen. ci. §.

nulla. coll. iij.

b Iuste autem cause. fa. ff. de manu. l. si minor cū. l. seq̄.

c Patrem. Sed qualiter potest filius habere seruū. sc

licet patrem vel econtra. vel frater fratrem suum siue so

rorem. R. bene. vt quia instituit dominus filium serui sui

heredem vel filium ancille vel econtra. et sic de alijs. quo

casu sit institutus heres. et liber. et dominus omnium

bonorum quorum dominus fuerat testator. vt §. c. §. i. et ff.

de acqui. poss. cum heredes. Item potest esse vt si habeat

quis filium ex ancilla sua. nam est seruus et filius. vt C. cō

munia. de ma. l. fi. et econtra si seruus habeat filium ex do

mina. nam filius est et liber et dominus. cum ventrem seq̄

quo ad statum vt. C. de rei vendic. l. patum l. licet possit
ipe et domina accusari vt C. de mu. ques. pp. l. i. et j. de
here. msti. g. i.

Naturales et limos. vel naturales tm
Pedagogum scilicet qui ab inicio instruit pueros. a pe
dos quod est puer et gogos quod est ducere. quasi d. du
ctor siue gubernator
puerorum.

Alumnium. quem
vel quam alumnus alu
it vt differat a supe
riori

Collactaneus. qui
simul mecum lactauit
quem fratres bononi.
appellant

Ducatur. prestis
to super hoc sacre ame
to. vt ff. de ma. vim.
si collactaneus in fi.

Causa iustavit in
firmitatis que tribuit
dilationem. vt ff. si qd
caut. l. ij. g. iij. et. iij.
et ff. de re iudi. l. que
situm vel alia qualibz
iustavit ff. ex qui. ca.
ma. l. i. m. fi.

Decem et septem
an. Sed quomodo mi
nor. viginti quinque
annis potest esse pro
curator. vt. C. de p.
cur. exigendi et. ff. s.
procur. si minor. R.
hoc ad negocia fuit
non in iudicio esse po
test. sic al. s. est diffe
rencia inter hos pro
curatores. vt ff. man
da. si procuratorem.
g. i. accur. sius flo.

Approbata scilicet
manumissionis a apd
concilium. accur.

Sive falsa. quasi
diceret. si dixit filium
licet non sit. vel pa
trem vel filiam. licet
hec ita non sint. sed m
quosdam quod repro
bo. cum id quod falsu

fit nihil sit. nec prestat causam. vt ff. de. ver. sig. paulus.
et C. si ex falsis instrumentis per totum. et. ff. de excep.
rei iud. l. qui agnitis. Vnde dicit vera id est iusta. falsa id
est iniusta. vt quia dixi eum socium meum fuisse in armis p
i scolis. qd inducebat p iusta ca et fuit tal ca p similis app
bata. licz non debuerit approbari. sic ff. del. j. si fid euissor
g. fi. et ff. de in integ. rest. l. omnes. sic econtra iusta pro
vera. vt s. t. i. m. pn.

Retractetur. quia nihil facile immutandum est ex so
lennibus. vt ff. de in integ. resti. diuus. Sed contra. ff. de
execu. tu. l. si reprobati. i. R. S. hoc favore libertatis. il
lud favore sanitatis.

Cum autem constitutus. nam cum dicit sine causa non
posse manumitti. ergo econtra eu causa valet manumissio

Et seruus qui manumitti
tur procuratoris habendi
gracia non minor. xvij. an
nis manumittatur. **S**e
mel autem causa approba
ta siue vera sit siue falsa n
retractetur. **C**um autē
certus modus manumit
tendi minoribus. xx. annis
dominis per legem elia
scenciam constitutus sit.
euenebat vt qui. xiiij. an
nos expleuerat. licz testa
mentum facere possit et i
eo sibi heredem instituere
legat aq; relinquere possit
tamen si adhuc minor sit
xx. annis libertatem suo
dare non poterat. quod
non erat ferendū si is cui
tutorum suorum bonorū i
testamento disposicio da
ta erat vni seruo dare li
bertatem non permette
batur. Quare non similiē
ei que admodū alias res
ita et seruos suos in vlti
ma voluntate disponere
quem admodum voluerit
permittimus vt libertatē
eis possit prestare. **S**ed

fic. ff. de eden. siquis ex. g. preter. et. g. prohibet. et. ff. de
pactis iutencum. g. preter. et. g. dolo malo. Ac
o. **T**estamentum. si est masculus femina vero in. xij. vt ff
de testa. qua. etate. vt ff. de liber. le. aurelio. g. gayus
p. **S**ed cum libertas vsq; nunc allegando. innuit q; eodē
tempore possit manumittere quo testari. nunc econtra duas

raciones considerans
Et quia inestimabilis
est libertas. tamen si
vendat quis se preci
um ad venditorem si
trāsit ymo penes em
ptorem. eundemq; do
minum remanet vnde
inest estimabilis. vt
hic. et ff. de reg. iur.
libertat. et. ff. de ta.
erbi. l. i. g. fi. Et quia
antiquitas alit statue
bat cui est de seruien
dum. vt. C. de testa.
l. testamenta. quare
visis allegacionibus
soluit mediam eligēs
viam. sic. j. de rep. di.
g. cum ex aliena. licz
sit ar. otra ff. s. neg.
ge. nescimus. in fi. et
ff. de in rem. v. si p
pre. g. idemq;
q. **M**ediam nota me
diam viam. sic. ff. si ps
here. pet. l. antiqui
Accur. floren.
r. **I**mpleuerit. si ho
die ex quo testari pos
sunt et libertates re
linquere possunt. vt
in aut. vt spon. lar.
col. ix. g. i. q. fraudit.
si in vltima voluntate
velit quis libertatez
relinquere. quod pz
ex verbo relinquere
quod i dicta aut. pos
situm est quod ad mo
rientes tm spectat.
ff. s. ta. exbi. l. i. g. fi.
Sed quid si inter vis
uos velit quis manu
mittere. R. n. n. d. p. p.
nisi habeat. xx. annos

cum libertas inestimabilis
res sit. et propter hoc an
vice simum etatis annum
antiquitas libertatem ser
uo dari prohibebat. ideo
nos mediam quodam mō
viam eligentes non aliter
minorij viginti annis liber
tatem in testamento dare
seruo suo concedimus nisi
decimum septimum annuz
impleuerit et decimum oc
tauum annum attigerit.

Cum enim antiquitas
huius etatis et pro alijs po
stulare concesserit cur nō
eciam sui iudicij stabilitas
ita eos adiuuare credat.
vt et ad libertates dan
das seruis suis possit per
uenire

**De lege fusia
canina tollenda.**

Lex fusia canina cer
tus modus constitu
tus erat in seruis tes
tamento manumittendis
quam quasi libertates im
pedientem et quodam mō
inuidam tollendam esse
censuimus cum satis fue
rat inhumanum viuos qd

vel nisi causa agnita cum nec liber iste. nec aut. loquatur.
nisi in vltima voluntate. vnde seruatut tenor eiusbez legis
eliascencie cum non sit correctus vt. C. de ap. l. p. ep. i. si

Antiquitas. vt ff. de postul. l. i. g. inicum.
Postulare. i. desiderium amici sui vel clientuli sui coraz
iudicibus exponere. vt ff. de postul. l. i. g. i. non autem pro
se poterit esse in iure. vt C. de auē. p. an. l. clarum. et e raz
cio qz qnz pro alio accedit sibi imputetur qui tali omittit
cāz suaz. vt ff. de mis. l. cū mandato

Peruenire. interrogatiue legas. rñdeas. non est racio
quare sit diuersum. est g et idem ius statuendum. vt ff. s.
x. ob. l. a ticio in fi. nam vbi est eadez rō idēz ius statuēd
ē. vt ff. ad l. acq. l. i. l. l. et C. ad l. falci. l. vlt.

De lege fusia.

Lege fusia. certus ut ultra duos vel tres forte non possit manumittere in ultima voluntate. ut. j. e. in fi.

a Modus. i. numerus / caminam. forte a quodam q camf

b Quam scz fusiam. noiabatur inducam. ut in publ. Sz ut. j. de act. s. alie. nam canis seruabat naturam qui stat in palea. qui nec sibi pot habere paleam. nec alij permittit accipere. sic nec sibi poterat tenere seruos. qz moriebantur ut. j. de dona. s. siue falsa. nec libertatem paciebatur eis dari. Vnde merito canina Sz. ut sit cosequens nomen rei. ut. j. de donac. s. est et aliud

c Impedientem. id est impedimentum afferentem.

d Inuidaz. nota contra inuidos. sic C. de cadu. toll. in pn.

e Familiam. i. omnes seruos qui familia dicuntur. ut ff. de ver. sig. pronuncia. s. i. Accur.

f Causa. ut fraus etas manumittentis. ut s. e. t. in pn. et. s. eadem

g Morientibus. sed quo pot aliqd adimicum nihil habeat. na mors oia abstulit. ut in aut. de nup. s. deinceps. col. iij. R. dic morientib. i. ad mortem tendentibus. qz laborabat i extremis vel quasi vel ee erat sanus. sed tiore mortis h faciebat. ut ff. de donac. ca. mo. l. iij. iij. v. et vj.

h Adimere. nota hic ar. q ea que fiunt inter viuos trahuntur ad voluntates vltias. sic econtra. ff. s. pac. l. pactu

i De his qui sui vel alieni iuris sunt. R. ca. hic restringit primum membrum diuisionis posite. s. de iur. perso. ut non apprehendat quosdam liberos homines filiussa. Item statim cum dicit alieno iuri. ampliat secundum membrum diuisionis. ut apprehendat etiam quosdam liberos. scz filiussa. cum s fiat addicio et detra. ctio dicte diuisionis iam est de iure. ci. hec diuio. ut ff. de iusti. et iure. l. ius autem ciuile Aut superior de iure personaz. fuit fm ius naturalia ge. et ibi dixim. q id immutabile est ut s. de iur. na. et. ci. s. pe.

k Equitur diuio que est de iure ciuili. cum in ea ius ge. cum distinguatur. ut ff. de iusti. et iur. ius ciuile. superior autem quam habuimus. s. de iur. perso. i. R. est s iure gen. cu n sit seruitus iure naturali. ogmitauit s. de lib. s. i. ac.

l Juris. quedam neutro iure tenent. ut filij quoz presunt capti ab hostibus. ut. j. qui. mo. ius pa. po. sol. s. si ab hostibus. nam et alie quedam sunt impendent. ut ff. de v. su. fruc. s. si quis interdum. s. i. et in aut. de non alienan. s. h autem. col. i. et hoc fm quosdam. nos tra. nam sui iuris sunt. cum em pater sit seruus hostium. et in eoz potestate ut s. de iure perso. s. serui. s. alium habere non possunt in potestate. ut ff. de acqui. re. do. homo liber. s. quicquid.

licenciam habere. totam suam familiam libertati donare. nisi alia causa impediatur libertatem. morientibus autem adimere huiusmodi licenciam.

De his qui sui vel alieni iuris sunt.

Equitur de iure personarum alia diuio. Nam quedam persone sui iuris sunt quedam alieno iuri subiecte sunt. Rursus earum que alieno iuri sunt subiecte. alie sunt in potestate parentum. alie in potestate dominorum. Videamus itaqz de his que alie no iuri subiecte sunt. Nam si cognouerimus que iste persone sunt simul intelligemus que sui iuris sunt.

ff. de acqui. poss. l. cum heredes. circa medium. et ff. ad. i. iul. de adul. l. sic eueniet et preterea eorum ratio vel snia e absur. q dicit q hec diuio recipiat medium. ut C. de sen. b. p. tate. s. h. v. v. modis accipit ut ff. s. v. sig. pas. l. fi. l. p. t. / nam ut dicit aristoteles. contrarior eadem est

Simul disciplina. ut hic et. j. de tutelis. i. R. et ff. e. i. et est ar. q per noticiam vnius immediate ad alterius noticiam et faciunt ad hunc. s. ff. de procur. l. poms. pon. s. pe. et. ff. e. l. i. et ff. de preto. stis. pul. l. i. s. stipulacio. num istaz. j. de tutel. circa pn.

d Gentis. i. de iure genecium introducta. ut s. de iur. p. sona. s. seruitus.

e Animaduertere. i. in animo vertere. et cogitare. ut dixit catho.

f Esse improprie ponitur pro fuisse. ut statim colligitur. ut ff. e. l. i. et erat eade. pn. in filium. ut colligit scdm vnam fram. ff. de lib. et postul. l. in suis. et. j. d. noxa. s. fi. et. C. de pa. po. l. fi. s.

g Domino. vel qsi domino ut fructuario et bone fidei possess. quibus queritur ex duabus causis. ut. j. per quas perso. no. acq. s. de his.

h Quodcumqz. scilicet iuste fm quosdam ut ff. de acqui. poss. q seruus in fi. Sed certe hoc esse non potest. nam si acquiratur. s. domino. qz sibi non. ut. j. per quas perso. no. acq. s. Item serui. et. ff. de acqui. here. placet. quare dic q semper domino queritur. etiam si per dolum vel metum seruus acquirat ut ff. pro emptore. l. iij. s. celsus. et. s. pompon. et. s. si seruus. s. hoc solo inspecto an queratur puta si seruus stipulatus operas a liberto. ut ff. de sti. s. l. antepen. vel si aliud factus sit in stipulacione. ut. j. de sti. s. s. cum factum nisi in casibus. quod die ut. j. de stipula. s. s. cum. nec ob. dicta lex. q seruus. qz n. n. p. domino ut sibi remaneat. nam tenetur reddere. Sed nunquid libertas data a domino vel a lege quod fit interdum. ut C. de ser. qui pro premio liber. ac. per totum. et in aut. de mo. s. ij. domino queritur. R. si non. naz. h queratur seruo libero. tamen non potest dari libertas. ut ff. de fidei com. liber. generaliter. s. si homini. tamen eo ipso momento sic fit liber ut dominum non habeat. et sic hec opposicio est de puncto. sic et alias ut hic vadit romaz et h facit murum. non est tamen verum cum iussit opus fecisse. licet sit in vltimo momento perficiendi. Similis qstio fit. ff. q metus causa. i. extat.

i Domino vel quasi domino. ut fructuario et bone fidei possess. quibus queritur ex duabus causis. ut. j. per quas p no. acq. s. de his

Acquiritur. nota hic duos effectus dñice potestatis. et est tercius vt non torqueatur in dominum nisi in casibus vt C. de questionibus. l. i. et. l. seruos.

Sed et hoc licet. i. licitum est legibus. qz si seru9 sciat insidias domino parari. et ipe auxilium non tulerit. supli cum dz prestare quod mortem interpretatur. h et si accu fauerit eum criminali ter. excepto crimine maiestatis. vt si dñm viderit periclitantez et cum non adiuuerit vel si immiscuerit se urori sue l' alijs modis in **C**ognita. vt qz ex parte muenerit l' filii delicto. quo casu ecia occidere licet. vt ff. de ver. ob. qui seruu a. ff. del. j. quid g. s. si hēs. et ff. ad l. iul. de adul. marito. s. i. si autem al. deliquit. p. domino non obedie rit legitime eum cor rigerere potest. non tñ ultra modum boni vi ri ar bitrio oprehens sum vt C. de emen. s. l. i. Sed nunquid sine causa verberare pot ē. sic modice s. m. jo. vt C. de emen. ser. l. i. Licet pla. dicit q non alit tenetur vendē vel dare. vt ff. ad l. cor. de sicca. vt hic se quitur. et ff. e. t. l. i. n. **C**onstōe. c. 9. vba sunt. j. e. s. fi.

Seruum alienum h certe qui seruu ali enum occidit lege ac quilia tenetur. vt ff. ad l. acq. l. i. j. in primi. a. j. ad l. acq. in pñ. que actio hic habere locū non pē. cum non domino ymo ostra dominum dareē quod esse non dz. vt ff. ad l. acq. l. i. Item mela. s. legis. s. dzicq hoc est q̄tus ad criminalem penaz. l. cornel. de sicca. vt. j. de pu. iu. s. j. tē lex. que pena tam in seruis q̄ in liberis locum hz. vt ff. ad l. cornel. de sicca. l. i. s. i. inter d ec̄ cuiliter tenetur si alēi9 interest vt creditoris. vt ff. de pignoz. seruum l' fructuarij vt ad l. acq. s. h. p̄peratis vt ff. de dolo. s. j. et eleganter. Ac. p.

Sed et maior. i. magna. vel maior q̄ equum sit q̄ **C**onsultus. i. interrogatus. sic ff. de pact. l. j. qz. s. fi. Vnde illi sulo te querens. tibi sulo siliū dans

Sacrā. ad que loca olim et hodie sfugiunt. ēca qd̄ dz stmgue. vt diximus de man. principum. s. neqz aut. col. iij. s.

Cogantur. nota hic q̄ aliquis cogitur vendere rē suā bonis. scz vt precium habeat. et ad dominum primum non reuertatur. vt. j. pro. s. et. s. fi. in fi.

Bonis obdicionibus. ne simili pena anteriorz afficiant. vel ne exponantur vel prostituantur in eodem. vt. j. p. i.

Sed eciam maior aspe ritas dominorum eiusdez principis constitucione co hercetur. Nam antoninus osult9 a q̄busd̄ presidibus prouinciarum de his ser uis qui ad edem sacram. vel ad statuum principis confugiunt precepit vt si intolerabilis videatur se uicia dominorum. cogan tur seruos suos bonis con ditionibus vendere vt pre cium dominis daretur et recte. expedit enim reipub lice. ne sua re quis male vtatur **C**uius rescripti ad helianum marcianum emissi verba sunt hec. **D**ominorum quidem po testatem in suos seruos il libatam esse oportet. nec cuiquam hominum ius su um detrabi sed dominoz quidem inter est ne auxi lium contra se uiciam vel famem. vel intolerabilem iniuriam denegetur hijs qui iuste deprecantur.

S. et. s. fi. **U** Recte expedit scz precepit. ac. r. **V**tatur. qz interest principis locupletes sub se habē subiectos. vt in aut. vt iudi. sine quo quō. suffra. s. cogita cio. col. iij. quod non ottingeret si cui libero seruos suos li ceret occidere. Et nota q̄ illud idem interest priuati pñci palē et reipub. interest secundoario vt s̄ diximus. de iust. et iur. in fi. ar. ostra. ff. fo. ma. etiam. s. licet. et l. si ostante. s. si ma ritus. ac.

Ideoqz cognosce de que relis eorum qui ex familia iulij sabini ad sacram sta tuam confugerunt et si uel durius habitos qm equū est vel infami iniuria affec tos esse cognoueris venun dari iube. ita vt in potesta tem dominorum non reuertantur **Q**ui sabinus si mee constitucioni fraudem fe cerit sciat me hoc admis sum aduersus se seuerius executurum.

De patria potestate.

In potestate nostra sunt liberi nostri. q̄s ex iustis nupcijs procrea uimus **N**upcie autem si ue matrimonium. est viri et mulieris coniunctio in diuiduam consuetudinez vite continens **I**us at potestatis quod in liberos habemus proprium est ci uium romanorum. **N**ulli autem alij sunt homines. qui talem in liberos habe ant potestatem. qualem

ff. in fi. ar. ostra. ff. fo. ma. etiam. s. licet. et l. si ostante. s. si ma ritus. ac.

Marcianum. pro consulē virtute. vt ff. e. l. iij.

Dominorum hinc inde allegat et duas pro dñis rationes vl dicta ponit.

Ilibatam. i. non dimmutam

Interest. id ē eis proderit vt seruos n̄ perdant. et sic dene getur scz a nobis vel dic interest. i. ad eos pertinet ne denegē scz a se dñis. cū forte vxor vel filij. vel alij domini familiares in ferant s̄ h̄ p̄ma. vior

Iniuria quam pa ciantur iure naturali inspecto. non iure ci uili. vt. j. de iniuri. s. seruus.

Denegetur. sic. ff. de off. prefec. v. l. i. s. q̄ autem

Sacrā. ad q̄ loca olim et hodie sfugi unt. circa quod disti gue vt diximus i aut. de man. pñ. s. neg at col. iij. acc.

Infami. i. infama ta seu magna iniuria. s. fraudem vel eui dentem qz dño n̄ obe dit l' callide dicens se n̄ esse istum q̄ fugit.

De patria p̄tate.

Pate. s. verbum multis modis sumiē vt s̄ t. p. dixi. s. i

Iustis. que sunt iuste dz. j. t. p. **N**upcie. et dicuntur a nubendo. i. velando. qz velate in cedere dñt. vt ait ysidorus. s. m̄momiuz dz ideo qz mulier nubit vt mater fiat. et hec duo nomina l3 diuersis rōmbus idem signant. Item diugium et onubium et s̄ozcium. vt ff. de ritu nup. m eo iut. s. hoc caput. l3 s̄ vltimum qnqz in ter seruos accipitur. vt C. de ser. fug. l. fi. inter q̄s p̄pē dz otubernium. vt C. de incest. nup. cum ancillis

Conunctio aīoz non corpoz tñ. vt ff. de reg. iut. l. nupcias. et illa diunctio aīoz signat v̄mionem que s̄sistit inter deum et iustam aīam. Vnde apl's qui adheret dovn9 spūs est cum eo. reliquum scz diunctio corpoz. designat s̄formitatem que s̄sistit in carne inter xpm et sanctam ec clesiam. i. humanum genus. vnde euangelista. verbū caro factum est et habitabit in nobis

o Individuam quo ad affectionem sic de iust. et iur. in pñ. actu em plerumq; fit sepacio iur tam veteri qm nouo pmittente. vt C. de repu. ofensu. et in aut. de nup. §. si §. a m aut. vt liceat ma. et auic. §. qz vero. col. viij. Sz nunquid hanc affectionem hz aliquis ad ocubinam. Dñq; certe sic et ideo adicias huic diffinicioni diuini et humani iuris oī. cacō vt ff. §. rit. nup. l. i. diuini. qz eiusbezfecte dñt eē vt n̄ si vnus sanus et alter iudeus. C. de iudeis. ne quis. h. humani. qz forum viri sequitur vxor vt ff. ad mūcip. l. si. §. ij. h̄lec⁹ ē i o cñ bīa p̄q̄z mī⁹ l̄ma up oze vt ff. ad mūcip. l. si de iure. §. si. l. 3. cō cubinatus iure per mittente fit. ff. de cō cubinis. l. in ocubina tu in fi. neq; valz op posicio de matre ad filium. qz ibi non est talis osuetudo qualif ad vxorem. vt. j. t. i. §. §. et in aut. quō op. e. §. i. coll. i. et. §. q̄ta ibi. h̄ aut sole. q̄c Accurfi.

p **I**us autem quod consistit in septem. p mo qz necessitate fami mis vendere p̄t vel obligare vt C. §. pa. qui si. dis. l. ij. Secdo. qz ab eo in ius vocari non p̄t. vt C. §. in ius vo. l. si. Tercio quia nec cum eis agendo iudiciuz h̄re possum⁹ vt ff. de iudi. l. lis. q̄r to. qz per eum acqui rumus. vt. j. per quas p̄so. no. ac. §. i. Dñto qz in iudico ostra ali um sine licēcia nostra esse n̄ p̄t vt C. de bo. quesi. l. si. §. i. Serto qz eo mūto sua bona aduenticia ammissa mus. vt. j. per quas p̄so. no. ac. §. i. Quidaz tñ dixerunt qz alimē ta admūicem h̄ iure prestantur qd falsuz est cum in emanci p̄tis h̄ fit vt ff. de li ber. agnos. l. si quis. a liberis in pñ. Item

cuilis obligacio int̄ nos esse non p̄t vt. j. de inutili stipu. §. jte inutilis ē Et octau⁹ vt possum petē filiaz in meā p̄tatez circa quod distingue. qz aut a nullo detinetur. aut ab ali q si ab aliquo volens aut mūitus. primo casu petam eum per offm̄ iudicis. de liber. exhiben. l. ij. §. i. autem. et p̄iudi/ ciali actione in rem agam. vt. j. de act. §. p̄iudiciales. non interdico n̄ in casu. vt si volo eum adire hereditatem in q̄ factus est heres. vt ff. de acq. here. si quis mihi. §. i. iustum

nos habemus **Q**ui ergo ex te et vxore tua nascit̄ in tua potestate est. Itēz qui ex filio tuo et vxore e⁹ nascitur. id est nepos tuus et neptis eque in tua sunt potestate et pronepos et proneptis. et deinceps ceteri. **Q**ui tamen ex filia tua nascuntur in potestate tua non erunt sed in patris eorum.

De nupcijs.

Iustas autem nupcias inter se ciues romani contrahunt. q̄ scdm̄ precepta legum coeunt. masculi quidem puberes. femine autem viri potentes. siue patres familias sint. siue filij familias sint. et consensuz habeant parentum quoz in potestate sunt. Nam hoc fieri debere et ciuilis et naturalis ratio suadet int̄antum vt iussus parentis prece dere debeat **V**nde que fitū est an furiosi filia nubere. aut furiosi filius vxorem ducere possit. cumque super filio variebatur. nota processit decisio. qua permissum est ad exemplū

de libe. exhibi. si eum in secundo eadem auxilia locum hnt̄ et plura. scz rei vendicacio de iure rōnoz. vt ff. de re ven. l. i. §. i. in tercio locum hz interdictum. Item actio in rem d̄ iure q̄ritū. vt. ff. de rei ven. l. i. §. i. et de li. exhib. l. i. §. i. **R**omanoz. i. oīm qui sunt de rōno impio. alie⁹ o gētes q̄daz vt seruos tenent filios vt sclau. alie⁹ vt prozsus absolutos vt francigene. ideo caute dicit. j. talem qualem

Ex vxore aliud si ex ocubina vt. j. t. i. §. si. vel incesto coitu natus. vt in aut. q. mo. na. eff. le. col. iij. §. si. **I**n tua. si tñ tu sis tu iuris. non al. vt ff. ad. l. iul. de adul. sic euemet **N**on erunt. qz qui nascuntur fami. se. quantur. vt. j. de le. ag. tu. §. i. et in hoc se quitur adiccionem patris. vt ff. de sta. bo. l. cum l̄ma.

De nupcijs. §. ca. **I**ustas. ciues. i. liberi hoies. vt s̄ de liberti. §. si. serui §. non faciunt matrimo nium h̄ otubernium. vt h̄ic. C. de icestis nup. cum ancillis. et i aut. de nupcijs. §. si vero ab micō. col. iij. h̄ aliud est iure cano num quod p̄cualet. vt in aut. de ecclesi. ti. §. i. col. ix. vbi s̄. qz canones sunt suan di pro legibus. ac. **P**recepta. que sūt. j. e. t. per totū vt col ligem⁹ in mag. glo. j. e. §. sunt et alie. ac. **P**uberes. i. maio res. xij. an. vt. j. qui. mo. tu. fi. in pñ. **P**otentes. i. maio res. xij. an. vt. j. qui. mo. tuto. fi. i. §. h̄ in sponsalibus. vij. anni sufficiunt vt ff. §. spō. l. in sponsalibus. Sz nūquid hodie. xv. an ni sunt necessarij ad matrimonū vt i aut. de tēp. non so. pec. §. gnali. col. vij. §. lex illa osuetudinem. et

filie furiosi. filium quoque furiosi posse. et sine patris interuentu matrimonium sibi copulare scdm̄ datum ex nostra osstitutione modum. **E**rgo non omnes nobis vxores ducere licz Nam a quarundam nupcijs abstinentuz est. inter eas enim personas que parentum liberorumue locū intra se obtinent contrahi nupcie non possunt veluti inter patrem et filiam vel auum et neptem. vel matrem et filium. vel auiam et nepotem et vsq; ad infinitum **E**t si tales persone inter se coierint nepharias atq; incestas nupcias contraxisse dicuntur. **E**t hec adeo vera sunt vt quamuis per adopcionez parentum liberorumue loco sibi esse ceperint. non possunt inter se matrimo nio iungi int̄antū vt eciaz dissoluta adopcione idēz iuris maneat. Itaq; eam que tibi per adopcionez filia vel neptis esse ceperit non poteris vxorem ducē quamuis eam emancipa ueris. **I**nter eas quoq; personas que ex tñsuerfo

frequenciaz hoim ponit. Itēz qd si aliqs ante q̄ istd tps) fit inuentus sufficiens ad matrimonium. videtur qz nubere possit. vt ff. qñ di. leg. ce. l. penl. quasi felici diplomate vsus vt ff. de h̄. ob. otimus. §. cum ita. h̄ otradico. p̄mo. l. iul. de adulterio et stupro omisso poterit puniri. vt ff. de adul. inter liberos. i. §. et est pro hoc. ff. de ocubinis. l. i. §. si. si autem de facto intra dictum tps vxorem quis ac ceperit tunc erit vxor cum ad etatem p̄dictam puenerit.

et ff. de ritu nup. l. minore. ac.

Parentum scz qui sunt iuris sui eumqz etatis sint. sic et ma. fa. h. filij et filiefamil. qui sunt in pteate cui9 cumqz etatis sint vt ff. de his qui sunt sui iuris. l. nam. ciuim. d. In pteate. g. de emancipatis videtur. idem vt. C. e. l. vidue. h. illud ositium est n. pceptuz. q. at. possit filij emā cipat. ff. de of. ta. l. ij. s. si emanci. et ff. e. de ri. nup. l. filij emā cipa. ac.

Et ciuili. quia ē in pteate iure ciuili rōnoz ut s. t. i. s. ius. ff. Et natalis. qz pē. ut ff. s. ius. a. iur. l. ij. s. Debeat al. n. valz vt ff. s. sta. ho. l. pau. lus. i. Re. videtur at. osentire n. otradicat expresse vt ff. s. spō. l. in sponalib9 in fi. h. n. q. sitū. qz pēis osensus erigitur

Possit ē pē n. possit osentire vt ff. de iur. co. l. ij. s. furiosus. k. Super filio. nam de filia facile osensus fuit. qz forte calidi z or sanguis est in ea. vt in aut. de n. eli. s. cū g. col. i. v. verius appter fragilitatē sex us. ar. i. qui. ali. l. m. pū. s. prima n. placz. l. Decisio. i. snia vel lex vt C. e. si furiosi. m. Tua decisione

Furiosi. idē si capt9 fuerit. abfuit pater per trienniu. l. si nesci tur an viuat vel n. vt ff. e. l. si nepos. s. fi. a. l. si ita.

Scdm datum. scz cuz auctate curatoz is patris et dote fm qn titatem pūmonij pas tris data. vt C. e. l. si furiosi in fi. h. iure ca nonum sufficit osensus eoz. s. qz n. mōnio agitur. h. illud forte in alijs. n. in filijfam. intelligitur. l. creto q. b. corrigiē qz honesta res est os hē mōmōm. sic a mēre mōsterium. vt in aut. de san. ep. s. nunc autem. collacione. ix.

Ergo. quia fm pcepta legum fiunt mōmōnia g. nē q. non omnes scz mulieres. r. Quarundaz scz muliez. s. Inter eas ad infinitum. adeo vt si adam hodie viueret n. posset habere vxorem. fm jo. vt ff. de rit. nup. l. nupcie. t. Idem iuris vt non pnt diungi.

Inter. h. non tanta scz vsqz ad gradum. vij. fm canones vt. xxxv. q. ij. c. progeniem. et c. de osangtate. et c. m. co pulacione. et c. nulli. h. fm. l. vsqz ad qrtuz vt. j. e. s. frat. ril. idem hodie iure canomco. vt e. de osan. a. affi. c. vlt. h. tū

Scdm datum. scz cuz auctate curatoz is patris et dote fm qn titatem pūmonij pas tris data. vt C. e. l. si furiosi in fi. h. iure ca nonum sufficit osensus eoz. s. qz n. mōnio agitur. h. illud forte in alijs. n. in filijfam. intelligitur. l. creto q. b. corrigiē qz honesta res est os hē mōmōm. sic a mēre mōsterium. vt in aut. de san. ep. s. nunc autem. collacione. ix.

Ergo. quia fm pcepta legum fiunt mōmōnia g. nē q. non omnes scz mulieres. r. Quarundaz scz muliez. s. Inter eas ad infinitum. adeo vt si adam hodie viueret n. posset habere vxorem. fm jo. vt ff. de rit. nup. l. nupcie. t. Idem iuris vt non pnt diungi.

Inter. h. non tanta scz vsqz ad gradum. vij. fm canones vt. xxxv. q. ij. c. progeniem. et c. de osangtate. et c. m. co pulacione. et c. nulli. h. fm. l. vsqz ad qrtuz vt. j. e. s. frat. ril. idem hodie iure canomco. vt e. de osan. a. affi. c. vlt. h. tū

Inter. h. non tanta scz vsqz ad gradum. vij. fm canones vt. xxxv. q. ij. c. progeniem. et c. de osangtate. et c. m. co pulacione. et c. nulli. h. fm. l. vsqz ad qrtuz vt. j. e. s. frat. ril. idem hodie iure canomco. vt e. de osan. a. affi. c. vlt. h. tū

Inter. h. non tanta scz vsqz ad gradum. vij. fm canones vt. xxxv. q. ij. c. progeniem. et c. de osangtate. et c. m. co pulacione. et c. nulli. h. fm. l. vsqz ad qrtuz vt. j. e. s. frat. ril. idem hodie iure canomco. vt e. de osan. a. affi. c. vlt. h. tū

gradu cognacionis iun guntur est quedam simif obseruacio sed non tanta

Sane enim inter fratre sororemue nupcie probi bite sunt. siue ab eodem pte eadqz mte nati fuerit siue ex altero eoz

Sed si qua per adopcionem so roz esse tibi ceperit. qdiu quidem constat adopcio sane inter te et eaz nupcie consistere non possunt

Cum vero per emancipa cionem adopcio fit disso luta poteris eam vxorem ducere.

Sed et si tu emancipatus fueris nihil est impedimento nupcijs et ideo constat siquis ge nerum adoptare velit de bere eum ante filiam suaz emancipare. et siquis velit nurum adoptare debere eum ante filium suuz emā cipare.

Fratris vero vlt sororis filiam. vxorem du cere non licet. sed nec nep tem fratris vel sororis qz ducere potest. qz quis quar to gradu sint. Cuius eniz filiam vxorem ducere non

Fratris vero vlt sororis filiam. vxorem du cere non licet. sed nec nep tem fratris vel sororis qz ducere potest. qz quis quar to gradu sint. Cuius eniz filiam vxorem ducere non

Fratris vero vlt sororis filiam. vxorem du cere non licet. sed nec nep tem fratris vel sororis qz ducere potest. qz quis quar to gradu sint. Cuius eniz filiam vxorem ducere non

Fratris vero vlt sororis filiam. vxorem du cere non licet. sed nec nep tem fratris vel sororis qz ducere potest. qz quis quar to gradu sint. Cuius eniz filiam vxorem ducere non

Fratris vero vlt sororis filiam. vxorem du cere non licet. sed nec nep tem fratris vel sororis qz ducere potest. qz quis quar to gradu sint. Cuius eniz filiam vxorem ducere non

Fratris vero vlt sororis filiam. vxorem du cere non licet. sed nec nep tem fratris vel sororis qz ducere potest. qz quis quar to gradu sint. Cuius eniz filiam vxorem ducere non

Fratris vero vlt sororis filiam. vxorem du cere non licet. sed nec nep tem fratris vel sororis qz ducere potest. qz quis quar to gradu sint. Cuius eniz filiam vxorem ducere non

ali accipit qd fm canones. q. fm nos vt dicez. j. s. q. d. b. 9. p. Quadiu. sic ff. de v. ob. si stipul. in fi. sic. ff. de li. et po stu. siquis postu. m. fi.

Dissoluta. qz ipa ē emancipata vt differat a seqnti cau 3 Genez. i. marituz filie a. Eū. l. ptez b. An. i. prio e. Filiam. bideo. qz emancipacōe facta desinit esse agnata

Pri. g. per ptem n. pē fieri agnata tū adop tuo. vt ff. de adopc. l. q. in adopcōe hodie vō n. desinit. vt. j. de leg. ag. suc. s. fi. a. ita b. ositū hodie n. valet d. Puz. i. uxorem fi li vt probatur. j. e. s. affinitatis.

Eum. scz patrem. f. Antea. i. primo g. Fratris e. s. h. oppo nitur filiaz aui l. auie n. possum ducere. tū neptem possum que est mibi osobrma. vt j. e. s. duoz. R. h. ac regulam. stricte intel ligi in eo casu in quo loquitur. et in o. fil. scz qn ego et illa e. filia ducere n. possum sumus in scdo gradu ad stipitem. ei in po testate e. s. dem. et sic e. s. scz frs vlt sororis mee filiam. q. et b. in naturalibus secus in adoptiuis. vt. j. pri. s. Accurfi. floren. h. Eius. sic os true. non videris impediri ducere vx. fi. e.

Ciuili iure. de na turali osat. de ciuili sic probō. illa filia so toris adoptiue n. est i pteate mris vt. j. s. hē. qua. et diff. s. q. de cā g. n. transit in pteatez illi9 q. adoptat mtez l. z mē transeat. qz illi transeunt cum alijs q. sunt in pteate vt. j. t. i. s. illud et ff. s. adop. si pē. At ipa mē adop tata est mibi osiuncta

Pagnacōz p. ptez in e. pteate est. ff. s. adop. l. qui adopt. k. Duoz. b. fm. l. vt hic. et C. e. celebrandis. secus iure canonum. l. die hunc. s. loqui de adoptiuis. sec9 i. natalib9

Qte amitā q. est soror pteis in Adoptiuā ab auo pte no n. Item materteram. nō caute. qz n. repetit adoptiuaz ma terteraz. nē. qz matertera vel auunculus n. fit adopcōe vt h. et s. e. s. eius. et ff. e. siqua. s. siqua. s. fi. alias. l. adopcio Sed otra videtur. ff. de ritu. nup. l. per adopcionem. s. fi. R. illud intelligitur qn adoptio in nepotem quasi ex filia natum. vel in proneporem ex nepote nato ex filia. qd pos sum sicut si nullum haberem filium. vt. j. t. i. s. l. tūc em so roz et frater e. s. loco e. s. filij facta est adopcio. est mterera. a

Licet. neq. eius neptem per mittitur. Eius vero mu lieris quaz pater tuus ado ptauit filiam. non videris mipediri vxorem ducere. quia neq. naturali neque ciuili iure tibi coniungit.

Duorum autem fratrz vel sororum liberi. vel fra tris a sororis coniungi po ssunt. Item amitam licet adoptiuam ducere vxore non licet. Item nec mater teram quia in loco paren tum habet. r. Quia ratio ne verum est. magnam quoqz amitam a materte ram magnam prohiberi vxorem ducere.

Affini tatis quoqz veneracione. quarundam nupcijs absti nere necesse est. vt ecce p uignam aut nurum in vx orem ducere non licet. qz vtreqz filie loco sunt. q. ita scilicet accipi debet si fuerit nurus aut preuig na tua. Nam si adhuc tua nurus est. id est. si adhuc nupta est filio tuo alia ra cione vxorem eam ducere non possis. quia eadem

Pagnacōz p. ptez in e. pteate est. ff. s. adop. l. qui adopt. k. Duoz. b. fm. l. vt hic. et C. e. celebrandis. secus iure canonum. l. die hunc. s. loqui de adoptiuis. sec9 i. natalib9

Qte amitā q. est soror pteis in Adoptiuā ab auo pte no n. Item materteram. nō caute. qz n. repetit adoptiuaz ma terteraz. nē. qz matertera vel auunculus n. fit adopcōe vt h. et s. e. s. eius. et ff. e. siqua. s. siqua. s. fi. alias. l. adopcio Sed otra videtur. ff. de ritu. nup. l. per adopcionem. s. fi. R. illud intelligitur qn adoptio in nepotem quasi ex filia natum. vel in proneporem ex nepote nato ex filia. qd pos sum sicut si nullum haberem filium. vt. j. t. i. s. l. tūc em so roz et frater e. s. loco e. s. filij facta est adopcio. est mterera. a

Licet. neq. eius neptem per mittitur. Eius vero mu lieris quaz pater tuus ado ptauit filiam. non videris mipediri vxorem ducere. quia neq. naturali neque ciuili iure tibi coniungit.

Duorum autem fratrz vel sororum liberi. vel fra tris a sororis coniungi po ssunt. Item amitam licet adoptiuam ducere vxore non licet. Item nec mater teram quia in loco paren tum habet. r. Quia ratio ne verum est. magnam quoqz amitam a materte ram magnam prohiberi vxorem ducere.

auunculus est. alij mihi filij sunt vtz. et sic n̄ imitat̄ naturaz
 qz. aut nepos ex filia naturali et l̄ima n̄ est in p̄tate h̄ at cū
 suis d̄cor. loquit̄ qñ aliq̄ adopto in filiaz. hec q̄dez n̄ erit
 mat̄ ex terra filijs natis ex alia mea filia naturali et l̄ima. Sz
 q̄ est rō diuersitatis. R̄. qz. altero casu scz qñ adopto i ne/
 potem ex filia. est om̄s mater tere et auunculo. qz. maior est
 quibz parentes ipant
 minoribus qd̄ secus ē
 in aduerso casu. et ex
 hac pendz alia. vt na
 turales et l̄imi sint
 adoptiuo ubiecti. et
 est ridiculum. eod̄rio
 casu esset equum
 o. Et magnaz. maḡ
 mater tere soror auie
 m̄ne est. amita maḡ
 soror auī paterni est
 vt. j. de gra. et affi. g.
 ij. et. iij. Sed quid d̄
 fr̄e auī materni. R̄. ē
 patruus magnus vt C
 de successorio edicto
 l. i. l. pla. tra. vt ibi
 no. Sed cum sint in
 quarto casu q̄re proz
 hibent̄. vt s̄ e. g. fr̄is
 R̄. qz. hec p̄sone sint
 d̄. superioribus trans
 uersalibus. q̄ h̄ntur
 loco parentum vt i. l.
 .g. et qz. ipa ē in prio
 gradu stipitis vt no.
 s̄. g. h̄ nec nepotem. et
 sic nō caute. qz. ordo
 tr̄nsuersaliū subdiuē
 i tres p̄tes. s̄. j. et ex la
 tere. vt. j. de ḡdi. g. ij.
 ij. iij. v. et. vj. et ma
 ior est abst̄mēcia ver
 sus supiores vt h̄. et
 inferiores. vt s̄ e. g.
 fratris. q̄ transuer
 saliu. vt s̄ e. g. duoz.
 Accur.

Affinitatis. ē aut̄
 affinitas reglaritas
 p̄sonaz ex nupcijs d̄iunctaz oī carens parentela sanḡnis
 vt ff. de gradi. n̄ facile. g. affines et. g. sciens est. ideo dicit
 ex nupcijs. qz. sine nupcijs strahi n̄ p̄t. h̄ fm̄ canōes ē sine
 nupcijs. h̄ cum vxor videat̄ affinis viro q̄re p̄mittit̄ matris
 monio vt. R̄. n̄ est. h̄ cā affinitatis

Quarundaz mulierum r̄. Preuignam. hec nomia
 exponuntur statim. p̄. in. h̄. q̄. ita. q̄. c̄.

Loco sunt fa. ad hoc ff. so. ma. quia.

Accipi debet scz hec prohibicio

Nurus est. que d̄timeantur appellacōne istarum. dic vt
 ff. e. l. adoptiuus. g. videamus.

Nupta est ar. sumitur h̄ et ex proz. R̄. qz. si quis h̄z ḡna
 le auxilium n̄ p̄t petere speciale. vt. ff. de m̄n. l. in cause. et
 de ver. ob. doli. et ff. de eden. l. q̄ sunt.

Alia racione non solum supradicta

Lz. p̄mo efficiē infamis. vt C. ad l. iul. de adul. l. eū qui
 a. Socrum. que sunt hec persone. dic vt ff. e. t. de ritu
 nup. l. adoptiuus. g. nunc videamus.

Prohibitū. iure affinitatis ad h̄ referē qz. et ipm. et c̄.

Affinitate. h̄ tra sibi straria videtur. nam si dissoluta
 est affinitas. n̄ ḡ d̄nt nupcie rōe affinitatis separi. h̄ dic di
 ssoluta. q̄. i. dissoluto matrimonio. p̄pter quod d̄tingit af
 finitas. h̄ ipa affinitas non est dissoluta

Provera sic dicta. quasi nocens arcus. vel qz. noua est
 archa sine fructu. et fa. ff. de inoff. tes. l. iij. in fi. et l. iij.

Non potes. al̄ nō
 possis scz eodem tpe
 subaudi vt s̄. p̄. g.

Mariti. l. z. inter se
 frater et soror phibe
 antur. vt s̄ e. g. inter
 eas. q̄. q̄.

Vel contra. id est
 econtrario

Hocant. illi m̄iores
 i. Ex m̄imomo. maz
 iorum. accur.

Postea. scz post
 natiuitatem istoz. et
 sic aduerbium post d̄
 terminat dictōz con
 tracto. Vel dic qz. de
 terminet verbū habe
 ant. a die stracto scz
 prius. nam qui ex eo
 m̄imomo nascuntur
 fr̄es sunt ex p̄te m̄is
 illi q̄ natus est l̄ nata
 prius ex feia id dicas
 econtra qz. erit frater
 vel soror ex p̄te p̄ris
 illi qui fuerat ex illo
 patre nat⁹. et tñ isti
 nullo iure sibimicez
 iunguntur. viro em̄
 ognati vxoris iungun
 tur et n̄ alijs ognatis
 viri. Idem econē. qz.
 ognati viri vxori iun
 guntur n̄ at alijs og
 natis vxoris. vnde re
 probatur quorūdam
 opi. qui dixerunt qz
 null⁹ d̄ arboze ducit
 aliū nā in ea d̄tinentē
 ognati viri et vxoris

te contrahunt licet habe
 ant fratrem sororemue ex
 matrimonio postea con
 tracto natos. Et si qua
 vxor tua post diuorcium
 ex alio filiaz procreauerit
 hec non est quidem preui
 gna tua. sed iulianus ab
 huiuscemodi nupcijs ab
 st̄m̄ere debere ait. Nam
 constat nec sponsam filij
 nurum esse. nec patris sp̄
 sam nouercam esse. rectius
 tamen iure facturos eos
 qui huiuscemodi nupcijs
 se abst̄m̄erunt. Illud
 certum est. seruiles quoqz
 cognaciones nupcijs im
 pedimento esse si forte pa
 ter et filia. aut frater et
 soror manumissi fuerint.

Sunt et alie persone.
 que propter diuersas ra
 ciones nupcias contrabe
 re prohibentur. quas in li
 bris digestorum. seu
 pandectarum ex veti iure

et tñ iunguntur vt h̄ d̄. nec inter se an̄ m̄imomū inter du
 os ognatos viri et vxoris stractus succedē vt C. oia d̄ suc
 amite. nec postea nisi sicut facit vir vxori deficiente oī pa
 rentela. et excluso filio vt C. vnde vir et vxor l. i. et i. auē
 ibi signata. Accur. sius.

Et si vxor non est preuigna. qz. illa est preuigna mea q̄
 ex mea vxore est nata anteq̄ esset vxor. et femine ille est p̄
 uignus qui ex marito natus fuit anteq̄ suus esset maritus.
 vt s̄ e. g. affinitatis et. g. socrum. sed hec postea fuit. nata.
 tñ dicit iulianus abst̄m̄ens rōe honestatis vt subicit. et. ff.
 e. l. si qua. g. si vxor. et l. si vxor. et l. sp̄. et ad h̄ inducūt duo
 argumenta. nam. et c̄.

Nurus esse. l. z. sit sponsa tñ non est nurus an̄q̄ fiat vxor
 et econtra l. z. sit sponsa patris. qz. vxor non est patris. ad
 huc ideo non est filij nouerca. vt h̄ et ff. de ritu nup. si qua
 .g. i. et tñ l. z. nulla sit affinitas est a bst̄m̄ens vt subicit rec
 eius. et c̄. a filij occludit in casu p̄posito primo in h̄. g.

Facturos. scz scim⁹ o. Illud seruiles. i. dū durāt fuit c̄
 p̄. Cognacōes. i. d̄ sangunitates que sunt inter seruos. et

impediunt nuptias inter eos. Item affinitates. ut hic et ff. e. adoptiuus. §. seruales. Sed quod hoc cum nulla agnatio sit inter eos. ut. j. de ca. di. §. gautem. Sed illud in iure succedendi. et in tutela vel hereditate dr. hic autem a iure sanguinis. quod nullo iure civili tolli potest. ut hic et ff. de re iuris. l. iura sanguinis. et per consequens est in prohibicione matrimonij. Sz none et alia rōe inter eos matrimonium impeditur qz sunt serui vt s. e. §. i. ff. de incest. nup. cū ancillis ff. durante fuitute ff. duo sunt impedimta et eis manumissis durat b. vnu vt sequit. f. Manumissi fuerūt vel ambo et tūc vnus est impedimentū sāgūinis vel vnus tm. et tunc duo sunt q̄ impediunt q̄ mō diximus.

Sunt et alie. enu mari pnt at enumerari. xiiij modi. cum his quos scz b. t. hēmus. primus est rōne seruitutis. vt s. e. i. ff. de incest. nup. l. cū ancillis Sed s. est rōe etatis. vt mares minores. xiiij. an. femie minores. xij. vt s. e. i. ff. de re iuris. §. quod in tria diuiditur. ascendentes descendentes et collaterales. vt s. e. §. g. et §. inter eas. et. §. fr̄is et. §. ei us. et. §. duoz. Quarto rōe adopcōis vt s. e. §. g. §. i. §. inter eas. in fi. vtriusqz. qn̄to rōe affinitatis presentis. preterite et future vt s. e. §. affinitatis et. §. so cer. et. §. si vxor. Sexto rōe matrimonij nam si hz vnam n̄ dz h̄re alterā eodem tpe al̄ est infamis vt s. e. §. socerū

in fi. et. §. affinitatis in fi. et. C. ad l. iul. de adul. eum Septimo p̄ sena. o. qd̄ vetat fieri matrimonium inter tu. a. cu. et filios eoz. ad q̄ndam pupillam vel adultam suam. l. patris. vt C. de interdic. ma. inter tu. l. i. Octauo per l. pap. et iul. scz inter senatores et eoz. libertos et libertas l. al. vilis adicōis feminas. vt ff. de ritu nup. l. pap. et C. de uup. l. si libertam. quod caplin hodie correctum est. vt in aut. vt li. de ce. §. si quis autem col. vj. Nonus est vt inter presidem et sibi subiectam rōe iudicōis. vt. C. de nup. et h̄re. a. C. si q̄cūqz p̄. po. l. i. Decim⁹ est p̄ ostōez p̄ncipis vt cum ea quam quis de sacro fonte leuauit vt C. de nup. si quis alump. in fi. Item seruat̄ de ip̄a matre. l. z. nostro iur̄ cautum non reperiat̄. Vndecimus est rōe honestatis vt s. e. §. si vxor. et ff. e. l. si qua. Est. xij. rōe ordinis annexi

collectarum enumerari pmissimus. **S**i aduersus ea que diximus aliqui coierint. nec vir. nec vxor. nec nuptie. nec matrimonium nec dos intelligitur.

Staqz hij qui ex eo coitu nascuntur. in potestate patris non sunt. sed tales sunt. quantum ad patriaz potestatem pertinet. quales sunt hij. quos mater vulgo concepit. nam nec hij patrem habere intelliguntur. cuz et is pater incertus est. Vnde solent filij spurij appellari. vel a greca voce spandon concepti. vel quasi sine patre filij. Sequitur ergo vt di

ffoluto tali coitu. nec dotis exactio locus sit. **Q**ui autem prohibitas nuptias contrahunt. et alias penas paciuntur. que sacris constitucionibus continentur. **A**liquando autem euem̄ vt liberi qui statim vt nati sunt in potestate parentum non fiunt. postea autem redi-

vt cum clericis in sacris ordinibus constitutis vt in aut. quod op. ep. in. §. neqz autem. et in aut. de san. ep. §. si quis. Est tertiūdecimus. vt in mōchis ouerhis moralibus. l. z. si sint in sacris ordinibus constituti. vt in aut. de mona. §. antepe. et in aut. de nup. §. per occasionem. col. v. Est. xiiij. in muliere rapta que p̄o nubet raptori. quod prohibet vt i aut. de rap. mul. que p̄o rap. nu. §. i. col. ix.

gantur in potestatem patris. qualis est is qui dum naturalis fuerat. postea curie datus potestati patris subicitur. nec non is q̄ a muliere libera procreatur. cuius matrimonium minime legibus interdictum fuerat. sed ad quam pater consuetudinem habuerat. postea ex nostra constitucione dotalibus instrumentis compositis in potestate patris efficitur. Quod et alijs liberis qui ex eodem matrimonio postea fuerint procreati similiter nostra constitucio prohibuit.

De adopcōibus subiecta

Non solum autem naturales liberi scdm ea que diximus in potestate nostra sunt verum etiā hij quos adoptamus.

Adopcio autem duobus modis fit aut principali rescripto aut imperio magistratus. **I**mperatoris auctoritate adoptare quis potest eos easue.

ne cā vel ob cāz. quasi ob cāz datum fuerit. nec causa fuit se cuta. ff. si. p. sic. siue ignorans siue sciens dederit. vt ff. de ad. sine cā. l. si. v. m. jo. dat. odicio igz̄ anter n̄ sciens danti vt C. de ad. ob ca. l. i. et ff. de ad. ob cāz. §. si. a. l. ij. nec imerito. ē turpiter danti nulla sit repeticio. vt ff. de adi. ob tur. cau. l. si ob turpem accur.

Qui autem prohibitas. per aliquem de. xiiij. modis. l. z. cy. has penas imposuit tm̄ eis qui incestas nuptias faciūt l. nepharias. n̄ al̄ mutiles vt in aut. de incest. nup. §. i. col. ij. **C**ontinent. vt est amissio bonoz et infamie. C. de incest. nup. l. q̄otra. et l. si quis incest. hodie vero et ofiscacio bonoz et exilium et cinguli siue dignitatis deposicio n̄ bez racio si vilis est imponitur vt in aut. de incest. nup. §. i. **A**liqñ parentum. b̄ mirabile p̄ duo. pbat exempla

de rap. mul. que p̄o rap. nu. §. i. col. ix. **D**iximus vt s. e. p̄ totum. et ec̄ adiecim⁹ in pri. §.

Staqz bñ infertur vt s. t. i. in pñ.

Ad p̄fatem p̄pter hunc casum posuit d̄ nuce. post ti. de p̄ia p̄fate.

Vulgo. scz q̄ p̄ez demonstrare n̄ p̄t. l̄ illicitum. vt ff. de sta. ho. vulgo.

Nec hij scz vulgo ocepti. vel dic hij de quibus loquitur. scz illicite oceptis

Incertus est. cui pater est p̄f's pater est sibi nullus. et ois cui pater est p̄f's nō hz ille p̄fem et fm̄ b̄ dic. his scz vulgo cōceptis. vel dic his. si incestuosus. a tunc tu dic iuris fictione est incertus. acc.

Agreca spandon spandon grece dr̄ laztime. sine patre filij p̄ quasi sine. iure ciuili inspecto

Sequitur. bñ infert. cum em̄ sine m̄i momo esse n̄ p̄. s. dos vt vbi non est dos. ac cio dotis n̄ est. vt C. de dona. an̄ nup. l. fi. sibi. sicut em̄. n̄.

Exactio. scz per actionez ex stipulatu que datur ex dote vt j. de act. §. fuerat Sz quid si per odicōz si

Naturales. scz tm.

naturales filium tm qui in p̄tate patris non est vt b. et s. t. i. imp̄n. facer e in p̄tate detur in seruiio impatoris p̄ p̄s fidis prouincie. nam in p̄tate loco meriti patris. et efficiē l̄imus loco meriti filij. vt b. et in aut. q. mo. na. ef. sui. g. fi. **Secū** is. nūc pomē aliis exemplū **Interdictum**. nam aliam vxorem n̄ habu it tpe cubinatus. al' oē vt C. de ocu. l. i. **Constōe** vt C. de na. li. l. cum quis. **Institis**. h̄ nunquid sine institis est m̄imo mium tale dicūt qdā q̄ non. vt pla. et al. qn̄ decorati maximis dignitatibus faciunt matrimonium. vt in aut. vt li. ma. et auie. g. qz vero legem du dum. col. viij. meli9 at qui. mo. na. ef. le. g. l̄ g. casta. col. vj. S3 dic q̄ m̄imomū nudo olensu pficitur sine scriptura vt in aut. 8 nup. g. nupcias. et ff. de re. iuris. l. nupcial Sed filij primogeni tū sunt l̄imi si dota lia m̄strā n̄ sunt facta vt b. et fa. ad b. C. de na. li. l. cum quis. a. l. nupcias. a. l. impator a. l. fi. et in aut. 8 h̄. que ab mte. defe. g. i. et in aut. de filijs. aū do. m̄stru. natis. col. iij. et in aut. de ince. nup. g. fi. col. ij. et de trient. et semis. g. fi. **Constō.** vt C. de na. li. l. nuper. h̄ si nō fecerit sibi vxorem ad huc h̄mōi naturales sunt alendi a patre. Itēz succedē ex testō in toto si pater vult l̄imis n̄ ex̄itibus. v̄ p̄ntibus iā defūctis alias liberi in vnam vnciam tm̄ p̄mittunt naturales succedere superiores qn̄ ip si tm̄sup̄ sunt n̄ impediunt eos nisi in sua l̄ima q̄ sup̄ioribus debet ab intestato vero duas h̄nt vncias p̄ne s̄be. c̄ m̄ e eoz viriliter diuidendas. qn̄ n̄ sunt ascendentes nec descē dentes alunt et i p̄i patrem et b̄ in licite natis. h̄ si illicite nati sunt non p̄mo oī b̄nficio sunt exclusi vt in aut. q. mo. na. ef. sui. g. discretis. vsqz in finem ostōnis.

De adopcionebus. Re. ca.

Non solum et naturales subaudi et l̄imi. q̄re distingue qz filioz alij sunt naturales et l̄imi. et ex l̄imo m̄i. monio nati. vt hic et s̄ de pa. po. in p̄n. Alij naturales tm̄ vt nati ex cubina. vt s̄. t. i. g. fi. Alij l̄imi tm̄ vt adoptiui de quibus b̄ t. loquitur. Alij nec naturales nec l̄imi iuris p̄sumpcionz vt incestuosi v̄ al' illicite nati. vt i. aut. q.

Curte. eū em̄ vult aliq̄s Curte. eū em̄ vult aliq̄s

qui queue sui iuris sunt. q̄ species adopcioneis dicitur arrogacio. Imperio magistrat9 adoptamus eos easue. qui queue in potestate parentum sunt. siue primum gradum liberorum obtinent. qualis est filius filia. siue inferiorem. qualis est nepos neptis. pronepos proneptis. Sed hodie ex nostra constitucione cū filiū familias a patre naturali extranee persone i adopcione datur. iura naturalis patris minime dissoluntur. nec quicqm̄ ad patrem adoptiuum transit. nec in potestate eius est. licet ab intestato iura successionis ei a nobis tributa sint. Sive ro pater naturalis non extraneo sed auo filij sui materno. vel si ipse pater naturalis fuerit emancipatus eciā auo vel proauo similitudo paternovl' materno filium suum dederit in adopcione in hoc casu. quia concurrunt in vna

bus mo. na. ef. sui. g. fi. col. vij. Alij sunt qui prius n̄ fuerē l̄imi. h̄ nunc sunt. i. efficiuntur duobus modis vt in aut. q. mo. na. ef. sui. g. i. et s̄. t. i. in fi. **Adoptamus**. scz i p̄tate n̄asūt. et b̄ iure veteri. vt b̄ ff. e. l. i. h̄ hodie distinguitur vt. j. e. g. h̄ hodie. **Adopcio**. est autem adopcio fm̄ pla. et jo. legal' actio ad solaciū eoz q̄ liberos n̄ h̄nt pene. i. fe. re n̄asaz mutās. h̄ ēte et ab his q̄ libos h̄nt fit adopcio vt ff. e. l. nec et. g. preterea. et j. e. g. l̄ q̄re p̄ sic sim plicite diffimri. Adopcio est l̄imus actus p̄ quem fit quis filius q̄ n̄ est pene natura im̄ mutās. et est b̄ vitas vt ff. e. l. i. et j. e. g. m̄iozem

personam. et naturalia et adopcioneis iura. manet stabile ius patris adoptiui. et naturalivinculo copulatum. et legitimo adopcioneis modo constrictuz vt et in familia et in potestate huiuscemodi patris adoptiui fit. Cum autē impubes per principale rescriptuz arrogatur causa cogmta arrogacio fieri p̄mittitur et exquiritur causa arrogacionis an honesta sit expeditaqz pupillo. Et cum quibusdam cōditionibus arrogacio fit id est vt caueat arrogator persone publice hoc est tabellioni. si intra pubertatē pupillus decesserit testaturum se bona illis. qui si adopcio facta non esset ad successionem eius venturi essent. Item non alias emancipare eos potest arrogator. nisi causa cogmta dignus emancipacione fuerit et tunc sua bona eis reddat. Sed et si decedens pater cum

ad solaciū eoz q̄ liberos n̄ h̄nt pene. i. fe. re n̄asaz mutās. h̄ ēte et ab his q̄ libos h̄nt fit adopcio vt ff. e. l. nec et. g. preterea. et j. e. g. l̄ q̄re p̄ sic sim plicite diffimri. Adopcio est l̄imus actus p̄ quem fit quis filius q̄ n̄ est pene natura im̄ mutās. et est b̄ vitas vt ff. e. l. i. et j. e. g. m̄iozem

Rescripto. b̄ est v̄p̄ aū ipm̄ p̄ncipem. l' aū alium mḡatum delegacione facta p̄ p̄ncipe. vt C. e. l. ij in fi. et l. arrogacōes Sed qd̄ si impator n̄ est. b̄ n̄ p̄ fieri. licz imp̄iū h̄ sit vt i aut. quō op. ep. g. fi. et coll. i.

Aḡatus. scz cuius cunqz ordinarij ec̄ de fenloris ciuitatis qui minimus est vt i aut. de defen. ci. g. nulla. nec mirum cum sit de uoluntaria iudicōne vt ff. de off. procon. et le. l. ij. ac.

Arrogacio. quia adoptator interro gatur an velit eū qz adoptat sibi iustuz filium esse a adoptat9 an id fieri paciat. vt ff. e. l. ij. v̄deverus Arrogo q̄ suus est. h̄ h̄z meus esse necesse p̄is adopto suum. h̄ p̄is p̄manet idem

Sed hodie ostōe. vt C. de adopc. cū in adoptiuis. ac. **Naturali et l̄imo**. **Tributa**. i. in p̄dca ostōe et fa. ad hunc. g. j. de h̄. q̄ abm̄ test. g. aliquem. alias. g. inuenimus **Naturalis et l̄imus**. **Si vero p̄ materno**. in cuius potestate prius non erat h̄ modo efficitur vt subicit. vt s̄ de pa. po. in fi. **Emancipatus**. al' cum esset in p̄tate quō adoptaret eū quem h̄z. certe n̄ p̄ plus esse q̄ filius l' nepos. vt b̄. et ff. e. l. i. p̄. g. qui duos. et mtellige emancipacionis tpe filium n̄ esse acceptum. qui nunc datur in adopcione. al' in potestate aui remansisset. vt j. t. i. g. fi. **Simō**. i. si lem̄ facias distinetōz. nā m̄no pauo indistincte. p̄no vero h̄. q̄ mō distinxit in auo dat in adopcōz

in hereditate siue in bonis que ad filium suum ponebat ex vo-
to transmittit vt ff. vñ lib. l. scripto hñde. qd n̄ fac. vt. j. de
hñ. q̄ ab intest. de. g. at hñ. et qz in p̄tatem illius tñsit. q̄re
in patris sui naturalis p̄tatem n̄ redit iure isto veteri vt s̄
e. i. R. Et ad primum rñdeo q̄ aliq̄ mō p̄t euitare institu-
endo eū Ad sc̄dm dico q̄ n̄ p̄t estimari p̄tia p̄tasyt ff. del. i.

filii. s. vulgarem.
h̄ hodie vt qz timor
cessat. nam a succedz
et in sua p̄tate recidz
vt C. de adop. cuz in
adoptiuus. et s. e. g. h̄
hodie.

Consentire. qd n̄
est in alijs agnatis q̄
possent sperare succe-
ssōz vt ff. e. l. c. adop-
cio. et si q̄dem fili9 cō-
senciat. bñ est et reci-
dat nepos adoptiuus
in p̄tatem suam. scz
fili9 mortuo p̄t vt ff.
e. l. si quis nepotem.
Si añ n̄ consenciat fili9
tunc agnascitur. i. ap-
propinquat. seu ag-
natus fit ei. i. auo. h̄
nepos et suus efficiē
heres. ec̄ si filio inuito
nec recidit in p̄tatem
e9 siue dicas eū succe-
dere vt filium. lz fit fi-
lius. siue vt nepotem
quasi ex altero p̄mor-
tuo natum. quo casu
equalē cū patre ad-
mittit. vt. j. de hñ. ab
intest. s. cū at. Alij di-
cunt h̄ totum eo inui-
to. i. filio iuito. q̄ ag-
nascitur. i. iuxta eum
quasi nascitur quo ad
successionem. qd satis
in idem redit. Alij h̄
totum eo inuito. id ē
auo iuito q̄ voluntate
fili9 p̄posuerat adop-
tare. nunc a t̄ q̄ suum
p̄posituz fac. et sic d̄z
inuitus rōe p̄positi p̄-
mi. et fm istos h̄ ne-
pos iuito auo et filio
adoptatus n̄ succedit

vna cuz filio. h̄ demū eo mortuo primaverior est. Sed q̄re
hic filius impedit et m̄imomium sui filij. eciam auo volente
et non impedit hunc cuius actum. vt ff. de ritu nup. l. oroe
s. i. R. qz m̄imomū ē vinclm maḡ idiuuū vt s̄ d̄ pa. po.
3. In p̄lmis. qñz em̄ vt. j. de hñ. ab intest. s. m̄im9 s. i. R.
fm azo. Item in eo q̄ adoptiuus p̄t n̄ tenet euz instituēt
j. de hñ. ab intest. s. aliq̄. et si ea d̄ra.

Consequitur sic tñseat in suaz p̄tatem. vt s. e. g. h̄ hodie
Vtriusqz vna est quaz hodie vocatur arrogatio. alia
adoptio. vt s. e. g. in p̄n.

Non p̄nt castrati. qui oēs eunuchi vocantur. h̄ ab hoc
s̄ne detrahunt castratos. qz gnare non p̄nt id est caste sic
natos vt nunq̄ poterunt gnare.

generare non possunt. q̄-
les sunt spadones adop-
tare possunt. castrati em̄
non possunt. **F**emine
quoqz adoptare non pos-
sunt. quia nec naturales
liberos in sua potestate
habent. sed ex indulgen-
cia principum ad solaciuz
liberorum amissorum ado-
ptare possunt. **I**llud
propriū est adoptionis
illius. que per sacrum ora-
culum fit q̄ is qui liberos
in potestate habet. si se ad
arrogandum dederit non
solum ipse in potestate ar-
rogatoris subicitur. sed
eciam liberi eius in eiusdē
fiunt potestate tanquam
nepotes. Sic etenim diu9
augustus non ante tybe-
riuz adoptauit qm̄ is ger-
manicum adoptauit vt p̄-
tinus adoptione facta in-
cipiat germanicus augu-
sti nepos esse. **A**pu-
d cathonem bene scriptum re-
fert antiquitas serui. si a
domino adoptati sint. ex
hoc ipso posse liberari.

Vnde et nos eruditi in no-

Spadones. quibus genitalia abscisa sunt cui tellor vel
spata p̄nt adoptare. et est rō. qz forcius impediētū ē na-
ture q̄ accidentis vt h̄. et ff. de postu. et liber. l. h̄ et q̄rtū
s. i. et. ij. et nota qz vulgariter promiscue appellantur
Femine n̄ p̄nt. h̄ ipe arrogari p̄nt. vt ff. e. nam femine
Nota. nota feminas n̄ h̄re filios in p̄tate. et fa. ad hoc. ff.

stus. et le. nulla. a. j.
de here. q. a. dif. s. eē
nec ff. d̄. ta. l. illis

s. ad testamta. ac.
s. ex indulgēcia
de nouo scedenda vt
C. e. l. mulierem

Amissoz. in acie
p̄ncipis vt h̄ inuit.
vt. j. de execu. tu. s. h̄
et si in bello. ff. de in-
of. tes. l. si suspēte. s.

fi. Sed nunq̄ a tunc
h̄bit in p̄tate vidz qz
sic cū bñficia sint extē-
denda vt in aut. ost.

que de dig. s. pe. a. ff.
de osti. p̄n. l. si. h̄ tñ
s̄ dico admistar. scz
naturaliz. nā natam
imitat adoptio. vt s̄

e. in morem. et fa. ad
B. C. e. l. mulierem

Illis p̄m orac̄m.
i. per p̄ncipem. vt d̄
eo qui sui iur̄ est. a. id
transit ec̄ hodie in po-
testatez arrogatoris
vt s̄ e. in p̄n. ideo sic
d̄m. qz oramus siue
dep̄cam eum vt in ta-
lib9 p̄stet auctatez

Liberi. oēs nati et
nascit et ec̄ reuerfi ab
hostibus. vt. ff. e. si
p̄fa. in p̄n. hic d̄ op-
li. l. ope.

Diuus. h̄ impator
volebat adoptare qn̄
dam noie germanicū
et h̄ germanicus nos-
luit consentire. vñ n̄ po-
terat procedere ado-
pcio vt. j. t. i. s. h̄ si p̄
et ff. e. l. in p̄n. Vnde
august. callide suafit
cuidam noie tyberio

vt illum germanicuz adoptaret qd fecit. et hunc tyberiu
postea arrogauit. q̄re et p̄ns habuit germanicum loco
nepotis

Quā is tiberius n̄ p̄t p̄tinus. i. stati o. **C**ca a p̄ncipe
p̄ adoptati. scz a d̄no. ab ex̄neo añ n̄ p̄t ec̄ libertus. vt ff.
e. si pater in fi.

Constōe. vt. C. de la. li. tol. l. vna. s. fili q̄ mō. acc.
Actis. i. coram iudice dicendo hec verba. rem huc fili
fm azo. vel vt puto coram iudice agebatur. vt filius fieret
adoptiuus. et inde fuit facta scriptura. non tñ res puenit
ad p̄fectōz vt differat a. p̄. cau sup̄iori. aliis si ex̄ iudicium
talia fierent vt auerentur. vt C. de li. cā. l. p. et sic colliz
se ex hoc et sup̄iori versu. qz si id quod ago non v̄z vt ago

stra constitucione eciam
eum seruum quem domi-
nus actis interuenientib9
filium suum nominauerit
liberum esse constituimus
licet hoc ad ius filij acci-
piendum ei non sufficit.

Quibus modis ius pa-
tris potestatis soluitur R.

Quibus modis hñ
qui alieno iuri sūt
subditi eo iure liberan-
tur. et quidem quemad-
modum liberantur serui a
potestate. **E**x hñs
intelligere possumus. que
de seruis manumittendis
superius exposuimus.

Hñ vero qui in potesta-
te parentis sunt mortuo
eo sui iuris fiunt. sed hoc
distinctionem recipit. Nā
mortuo patre sane omni-
modo filij filieue sui iuris
efficiuntur. Mortuo vero
auo non omnimodo nepo-
tes nepteqz sui iuris fiunt
sed ita si post mortem aui
in potestate patris sui re-
caluri non sunt. **S**taqz
si moriente auo pater eoz

vt illum germanicuz adoptaret qd fecit. et hunc tyberiu
postea arrogauit. q̄re et p̄ns habuit germanicum loco
nepotis

Quā is tiberius n̄ p̄t p̄tinus. i. stati o. **C**ca a p̄ncipe
p̄ adoptati. scz a d̄no. ab ex̄neo añ n̄ p̄t ec̄ libertus. vt ff.
e. si pater in fi.

Constōe. vt. C. de la. li. tol. l. vna. s. fili q̄ mō. acc.
Actis. i. coram iudice dicendo hec verba. rem huc fili
fm azo. vel vt puto coram iudice agebatur. vt filius fieret
adoptiuus. et inde fuit facta scriptura. non tñ res puenit
ad p̄fectōz vt differat a. p̄. cau sup̄iori. aliis si ex̄ iudicium
talia fierent vt auerentur. vt C. de li. cā. l. p. et sic colliz
se ex hoc et sup̄iori versu. qz si id quod ago non v̄z vt ago

vt illum germanicuz adoptaret qd fecit. et hunc tyberiu
postea arrogauit. q̄re et p̄ns habuit germanicum loco
nepotis

valet tñ vt valere p̄t. sic. C. de la. li. tol. l. vna. §. fili. q̄. mō
Ar. o. tra. C. de iur. do. l. i.

Uideamus. et quidem. quasi dicat. quid sit o. tra. seruos
de absolucōe p̄tatis eoz. diximus s̄ de liber. §. i. a. §. multu
a. Potestate sunt subaudi dñica.

Hij. parentis. stricte accipe pro his qui sunt superiores
ex linea masculia nam
fem̄e n̄ hñt in p̄tate
filios vt s̄ t. i. §. feie.
gñalius accipitur. s̄
t. ij. §. i.

Eo scz p̄nte. ac.
d. Distinctōz. scz q̄
dixi morte superioris.
inferiores effici sui iur̄
e. Patri scz fa. l. Bau.
supra q̄z null⁹ est ra
cione p̄tatis.

Om̄o. i. gñali.
s̄. Ita sūt sui iuris
h. Itaqz eoz scz nepo
i. In p̄tate. et t̄tum
ñ exiuit. nam si exiuit
et postea n̄ redijt. qz
est arrogatus n̄ reci
deret filius in p̄tate
e⁹ vt ff. de adop. si p̄
filiū. et est rō vt ibi nō
k. Is scz filius p̄dēs
l. Mortuus est scz fi
lius p̄dēs.

Sui iuris. n̄ i. caū
vt qñ p̄digatē fili⁹
sui iur̄ factus fuisset.
ut i. aut. est. q̄ s̄ dig.
§. istud. col. vj.

Cum at. dēm est s̄.
quali soluit pa. po.
morte n̄tali. nūc ponit qñ morte civili

Deportatur. hic nō q̄ hec snia deportacionis vt valez
at. i. statum et ciuitatem perdat. non p̄t dari nisi a q̄tuoz
iudicibus. scz ab impatore vel ab eo qui eius vice iudicat
et a p̄fec. p̄. et p̄fe. vt ff. de p̄mis. l. ij. §. i. et del.
ij. l. i. §. a p̄fectis. et ff. de inter. et rele. l. inter penas. §.
i. Item credo in senatoribus qui parē sniaz. i. parē hñt
effectum p̄ncipi vel maiorem q̄ p̄dicti. vt ff. a q̄. ap. n̄ li.
l. i. §. i. si autem alias iudex talem sententiam det non valet
nec mandatur execucioni nisi princeps approbet eam. l. in
sulam siue locum assignet. vt ff. del. ij. l. i. §. ij. et §. depor
tato s̄. et ff. de iniust. r. l. si quis. §. e⁹. Due autem sunt deli
cta quibus in insulam debeant deportari dicemus. §. s̄ pu
iud. per totum t. h̄ relegare p̄t quilibet qui h̄z merum im
perium. vt ff. de inter. et re. l. relegatoz. i. R̄. Et nota q̄
primo de media. secundo de maxima. tercio de relegacione
dicit. prima et vltima tollunt paternam p̄tatem. h̄ religio
non sic. cum status non est mutacio. nec ca. di.

Co. id est per istam deportacionem in insulam.
p. Si mortuo. nota deportatum mortuum. scz ciuiliē sic.
ff. de o. tra. ta. l. i. §. filium. et ff. pro socio. l. vñ. §. societas

Pari. hic nota vbi est eadem vel filis rō idem ius s̄sti
tuaē. sic. ff. de ver. ob. l. a. licio. in fi. et. §. q̄ cum eo q̄ in ali
po. §. istas. et ff. de edendo. l. quedam. §. nummularios. ff.
ad l. acq̄. l. illis. Ar. s̄ ff. de col. bo. l. si quis. in fi. i. R̄.
r. P̄ncipis. al. p̄ncipali. h̄ nunquid per alium poterit re
stitui. R̄. n̄. non. nisi forte per senatorem qui p̄t restituere.
statum. vt ff. de post. l. i. §. de qua. et. §. an autem.

Statum. scz q̄tum ad honores vel ordines et familia vt
C. de sen. pal. l. i. §. et patriam p̄tatem. et hoc vult h̄ dicē
Sed o. tradicunt. C. de sen. pal. l. in insulam. et l. si pater.
So. hic specialit̄ ad oia fuit restitutus. vñ. m. et sic facias
punctum ibi per oia. hanc reprobo. qz s̄ intelligit̄ ad oia
restitui. nisi o. tradixerit expressum. nam verbum restituo
generale est vt ff. de
v̄sūt. videamus. §. et
in fauana. alij s̄ intel
ligunt ad patrem re
uertentē tñ referen
dum. cui d̄z restitui i
potestate. s̄ filio re/
stituto non sic. qz sic
nocēt ei restitū ar.
C. de le. et con. q̄ fa
uore. Sed hanc opi.
reprobo. nam liber
tus deportatus et re
stitutus in libertatē
recidit. vt ff. de iure
pa. siue patroni. dic
ḡ inter esse vtz. prin
ceps dicat hec verba
restituo te. et tunc ad
omnia restitutus vi
deatur vt hic. an hec
indulgeo tibi quo ca
su de pena tñ remit
tenda cogitasse vide
atur. vt in o. trarijs.
ar. C. de sen. pal. l. gñali
et l. tutor. al. s̄ cum
indulgentia. et C. de
gñali. abo. l. si.

Relegati. retinet
nota d̄ram inter hūc
relegatum et depor
tatu quo ad familiā vt hic et s̄ pro. §. itē hic bona tenet
ille non. vt ff. de interdic. rele. l. i. i. Item hic ciuitatē re
tinet. ille non. vt ff. de inter. et re. l. relegatoz. §. sniaz. et
§. ad t̄p̄s. Item q̄ hic ad tempus vel in p̄petuum. ille autē
tñ in p̄petuum deportatur. vt ff. de inter. et re. l. relegati
et l. relegatoz. §. hec d̄ra. h̄ in libertate non est d̄ra. nam
vterqz liber remanet. vt ff. de bo. dam. l. h̄ si. Sed banni
tos nostri t̄p̄is quibus o. pamus. R̄. si p̄pter tantum male
ficiū. vt etiam cum ciuitate et bona sua publicentur. vel
de iure vel de o. s̄uetudine ciuitatum. tunc deportato o. pa
bo. al. s̄ relegato. vt ar. ff. de bo. dam. l. i. non autem dico.
q̄ possit deportari a p̄fide de iure. vt s̄. §. p̄ri. diximus.
nec relegari a defensore ciuitatis cum sit de ip̄erio mer o. vt
in aut. de defen. ci. §. nulla. in fi. §. ac.

Pene. i. supplicij. supplicium em̄ suus dñs est. non fiscus.
vnde ei nihil querit vt ff. de his q̄ pro n̄ scrip. ha. l. ij. sed
nouo iure nemo ingenuus fit seruus ex supplicio vt in aut.
de nup. §. q̄ autem. et. §. qz vero. col. iij.

In metallis. i. in ope metalli ad fodiendum metallum. l.
etiam deportandum. et vt etiam ne fugerent ligabantur.
et pondere quodam opprimebantur. ferro vel alio modo.
Alij vero erant qui dicebantur damnari in ope metalli. et
hij non tanto ponde opprimebantur qui hinc fugiebant in
metallum ponebantur. Alij vero erant qui in ministeriū
vel in seruiciū metalloz ponebantur. et hoc si p̄petuo fi
eret erat seruus. al. contra. vt ff. de p̄mis. l. aut dam. §. in
ter eos. et. §. quisquis. et. §. in ministerium. Sed quid si p̄
uincia non habeat metalla aliqua vel ferri vel filis o. d̄icōis

testate parentis sit in inu
lam deportatus fuerit. de
sijt esse in potestate paren
tis. sed si ex indulgentia
principis restituti fuerint
per omnia p̄stiniuz statū
recipiunt. **R**elegati au
tem patres in insulam. in
potestate liberos retinet
econtrario liberi relegati
in potestate parentum re
manent. **P**ene seruus
effect⁹ filios in potestate
habere definit. serui autē
pene efficiuntur qui in me
tallis damnantur. et qui
bestijs subijciuntur. **F**i
lius familias si militauerit
vel si senator vel consul fa
ctus fuerit manet in pote

statum. scz q̄tum ad honores vel ordines et familia vt
C. de sen. pal. l. i. §. et patriam p̄tatem. et hoc vult h̄ dicē
Sed o. tradicunt. C. de sen. pal. l. in insulam. et l. si pater.
So. hic specialit̄ ad oia fuit restitutus. vñ. m. et sic facias
punctum ibi per oia. hanc reprobo. qz s̄ intelligit̄ ad oia
restitui. nisi o. tradixerit expressum. nam verbum restituo
generale est vt ff. de
v̄sūt. videamus. §. et
in fauana. alij s̄ intel
ligunt ad patrem re
uertentē tñ referen
dum. cui d̄z restitui i
potestate. s̄ filio re/
stituto non sic. qz sic
nocēt ei restitū ar.
C. de le. et con. q̄ fa
uore. Sed hanc opi.
reprobo. nam liber
tus deportatus et re
stitutus in libertatē
recidit. vt ff. de iure
pa. siue patroni. dic
ḡ inter esse vtz. prin
ceps dicat hec verba
restituo te. et tunc ad
omnia restitutus vi
deatur vt hic. an hec
indulgeo tibi quo ca
su de pena tñ remit
tenda cogitasse vide
atur. vt in o. trarijs.
ar. C. de sen. pal. l. gñali
et l. tutor. al. s̄ cum
indulgentia. et C. de
gñali. abo. l. si.

statu quo ad familiā vt hic et s̄ pro. §. itē hic bona tenet
ille non. vt ff. de interdic. rele. l. i. i. Item hic ciuitatē re
tinet. ille non. vt ff. de inter. et re. l. relegatoz. §. sniaz. et
§. ad t̄p̄s. Item q̄ hic ad tempus vel in p̄petuum. ille autē
tñ in p̄petuum deportatur. vt ff. de inter. et re. l. relegati
et l. relegatoz. §. hec d̄ra. h̄ in libertate non est d̄ra. nam
vterqz liber remanet. vt ff. de bo. dam. l. h̄ si. Sed banni
tos nostri t̄p̄is quibus o. pamus. R̄. si p̄pter tantum male
ficiū. vt etiam cum ciuitate et bona sua publicentur. vel
de iure vel de o. s̄uetudine ciuitatum. tunc deportato o. pa
bo. al. s̄ relegato. vt ar. ff. de bo. dam. l. i. non autem dico.
q̄ possit deportari a p̄fide de iure. vt s̄. §. p̄ri. diximus.
nec relegari a defensore ciuitatis cum sit de ip̄erio mer o. vt
in aut. de defen. ci. §. nulla. in fi. §. ac.

relegati. retinet
nota d̄ram inter hūc
relegatum et depor
tatu quo ad familiā vt hic et s̄ pro. §. itē hic bona tenet
ille non. vt ff. de interdic. rele. l. i. i. Item hic ciuitatē re
tinet. ille non. vt ff. de inter. et re. l. relegatoz. §. sniaz. et
§. ad t̄p̄s. Item q̄ hic ad tempus vel in p̄petuum. ille autē
tñ in p̄petuum deportatur. vt ff. de inter. et re. l. relegati
et l. relegatoz. §. hec d̄ra. h̄ in libertate non est d̄ra. nam
vterqz liber remanet. vt ff. de bo. dam. l. h̄ si. Sed banni
tos nostri t̄p̄is quibus o. pamus. R̄. si p̄pter tantum male
ficiū. vt etiam cum ciuitate et bona sua publicentur. vel
de iure vel de o. s̄uetudine ciuitatum. tunc deportato o. pa
bo. al. s̄ relegato. vt ar. ff. de bo. dam. l. i. non autem dico.
q̄ possit deportari a p̄fide de iure. vt s̄. §. p̄ri. diximus.
nec relegari a defensore ciuitatis cum sit de ip̄erio mer o. vt
in aut. de defen. ci. §. nulla. in fi. §. ac.

R^e. in vicinam prouinciam mittebantur. vt ff. de penis. l. aut dam. §. est pena metalli. alij sunt in opus publicum p^{er} tuo dati vel ad t^{er}ps qui sunt filies relegatis. vt ff. de penis l. quidem. §. h^{ab}moi pene non sunt in vsu hodie

P Nui bestiis. deducendis forte vel etiam vt comederet cū eis p^{er} alia bestialia faceret. §. hac p^{er}ea dicit. ff. de penis. l. qui vltimo nota

Filius militauerit. i. miles factus fuerit ad quod multa sūt necessaria vt in aut. de man. p^{ri}. §. fi. col. iij. diximus. l. dic militauerit. i. in exercicio milicie fuerit.

Non liberat. hoc iure isto. naz nulla dignitas preter patriatum releuat filium a potestate patris. vt s^{ed} hic. §. hodie. xij. sunt dignitates que liberant aliquem curialem a curiali iudicacione vt C. de cura. l. fi. li. p. et ille here dez liberant a patria po. vt in aut. §. osti. que de dig. §. i. et §. g^{ra}uiter col. vj. vnde cum ibi sit consul corrigē q^{ui} h^{ab} de eo §. 2.

Constōe vt C. de osul. l. fi. li. xij

Patriciatu. erat em patrici⁹ quasi p^{ri}ncipis p^{ri}. Vñ salustius O patres scripti. nā scripta erant eoz nomina in aliquo loco l^o in corona capitis eorum vel alias

Filio. hoc est speciale in patrio cōsule. hodie etiam vt sola collacione l^o dacione codicilloz. a dignitatis scripte. vel per aliquod priuilegium fiat sui iuris. ec^{ce} sine admistracione. In alijs. p^{er} tunc demū cum ceperit admistrare. vt in aut. osti. que de dig. §. i. que ē. C. de ep^{iscop}. aut. §. dignitas vt C. de cur. l. fi. Item in tercio casu cum ordinat ep^{iscop}us qui est ec^{ce} vlt^{er} §. dictos casus vt in aut. osti. q^{ui} de dig. §. paslam. coll. vj.

Liberat scz dignitas.

Nuis em. q^{ui} d. si quilibet pater ec^{ce} vilissimus filiu suum emancipat q^{ui} vult. vt. §. e. §. admonendi. et §. preterea. q^{ui} l^o ter hoc imperatoz non poterit facere vel dic in casu electi patricij. q^{ui} d. cum ip^{se} pater patricij possit emancipare et ad h^{oc} pellitur cum alapis et verberibus vt in aut. osti. que §

testate patris. milicia em vel consularis dignitas. de patris potestate filius non liberat. **S**ed ex constitucione nostra summa patriciatu dignitas ilico imperialibus codicillis prestitis filium a patria potestate liberat. **N**uis emz paciatur patre quid posse p^{er} emancipacionis modum. potestatis sue nexibus filium liberare **I**mperatoriam autem celsitudinem non valere eum quem sibi elegit patrem ab aliena eximere potestate. **S**ed si ab hostibus captus fuerit parens q^{ui} muis seruus hostium fiat. tamen pendet ius liberorum propter ius postliminij. **N**uia hij qui ab hostibus capti sunt. si reuerfi fuerint. omnia pristina iura recipiunt. idcirco reuerfi etiam liberos habebit in potestate. quia postliminium fingit eum qui captus est in ciuitate semper fuisse. **S**i vero ibi decesserit ex inde ex quo captus est pater. filius sui iuris fuisse videtur. **I**pse quoqz filius neposue si ab hostibus captus fuerit. similit

dig. l. R^e. quate ip^{se} imperatoz. q^{ui}z.

Elegit. quod raro fit vt C. de osul. l. fi. li. xij. §. m. **S**i ab hostibus. hostes sunt quib^{us} p^{ro} bellu indixit vel ipi p^{ro} ro. vt ff. de capt. et postli. reu. l. hostes.

Ten pendet. §. colligunt quidam q^{ui}ddam hoim genus esse in pendenti vt diximus. §. de his q^{ui} sunt sui l^o ali. iur. §.

dicimus propter ius postliminij. ius quoqz potestatis parentis in suspensio esse. **D**ictum est postliminium a limine et post. vnde eum qui ab hostibus captus est. et in fines nostros postea peruenit postliminio reuersum recte dicimus. nam limina ficcut in domo finem quendam faciunt. sic et imperij finem limen esse veteres voluerunt. **V**inc et limes dictus est quasi finis quidam et terminus. ab eo postliminium dictum est. quia ad idem limen reuertebatur quod amiserat. **S**ed et si captus quis videtis hostibus recuperatur postliminio redisse extimatur. **P**reterea emancipacione quoqz desinunt liberi in potestate esse parentum. sed emancipacione antea quidem vel per anti quam legis obseruacione procedebat que per ymaginarias vendiciones. et intercedentes manumissiones celebrabatur. vel ex imperiali rescripto. **N**ostra autem prouidencia et hec in melius per constitucionem reformauit. vt si

§. certe. q^{ui} hic dicit pendet. vñ est p^{ro}pter iuris fictionem. nam quo ad veritatem sui iuris est filius. vt ff. de testa. lex cor. in fi. et ff. de liber. a post. l. vlt. et C. de se. pas. l. fi. §. ibi est q^{ui} d^{icit} marime. n^{on}. vt ad ma^g. l. i. §. i. nam pater suus est hostium. vt §. de iur^{is} psonaz. §. serui §. alium in p^{ro}te habe n^{on} p^{ro}. vt. ff. ad l. iur. de adu. l. sic eueniet dic §. q^{ui} nulla p^{ro}ta l^o p^{ro}cia pendet. iⁿspec to statu p^{ro}ti. §. fua. vt. §. de h^{ab}. ob. §. adiciones

Postliminium. est aut ius postliminium ius amisse rei recuperande ab estneo moribus et legibus institutum. vt colligitur. ff. de capt. et postli. l. postliminij. i. R^e.

Indcirco. q^{ui}z reuerfi oia iura recuperant.

Captus. et reuerfusus vt ff. de cap. retro

Si ho videtis. §. fines nostros nec vltra deductos et ita improprie reuerfusus §. postli. vel dic capt^{us} fuerit vltra fines. et tunc est §. redisse an^{te} q^{ui} ad limina redeat. q^{ui}z sic recuperat statim in p^{ro}pe a fa. ad h^{ab} §. ff. de cap. in bello. §. i. item ad idem. ff. de vi et vi. ar. l. qui possessionem.

Preterea. si solum §. dictis modis. §. preterea. q^{ui}z

Quod libi. g^{ra}uale nomen ē ad oēs inferiores vt. §. t. ij. §. fi.

Procedebat. i. ita demum ad effectum perducebatur. **E**t ymaginarias. i. ficticias sic. et ff. de re. iuris. l. imaginaria. nam p^{ro} vendebat filium pro vno nummo forte. et emptor eum manumittebat. vt §. et ff. de capt. l. liberog. §. i. et C. de l. fi. i. R^e. et facit ad hoc. §. de testa. §. i. et p^{ro}teb^{is} dicebatur filius capite minui. §. cum hodie talia nō fiant vt sequitur nunquid de capite minui. R^e. sic quia statum

mutat ad minus. ut s de ca. di. i. R. et. s. minima
q Rescripto. et hoc modo eciam sine vendicione fiebat.
utputo. ut C. de emanci. li. i. fi.

U^t fidei al' fundoe. i. usu. al' fitione. al' factione.
s Explosa. i. expulsa. sic. j. de fidei. o. h. e. s. h. q. stiplacōis
t Recta via l' indirecta. n. curo. vel dic. i. recto iure

u^t Vel ingratus. s. s.
libet ec si n. h. i. t. mezz
iperu l' mixtum ut in
auf. s. defen. ci. s. nul
la. et ec exordmarios
ut duo bonon. coram
iudice mutimensi ut ff
de ma. vim. l. ec. s. fi.
et C. de iud. l. vit. al'
penf.

Intrent. si iudex e
i domo. i. vbi cuq. sit
dummodo non sit in
loco turpi. ut ff. de
iust. et iur. l. penul. ff
de arbi. l. si cum dies.
s. penul.

Sua manu. i. dz
capere eum p manum
et relapare eum p ver
ba ad hoc idonea. vl'
dic manu. i. potestas
te. nam qnq. et non
capta manu emancis
patur ut C. de eman.
li. i. pe.

Et tunc. i. extunc
nam prius occuparet
pater oia iura pecu/
lij. ut. j. quibus n. est
per. fa. t. s. i. a. e. file
ff. de adi. et de. l. iij.
in fi. et ff. si cer. pe. l.
lecta. et ff. s. vul. l. b.
impupillari. s. i.

Et edict. scz posi
to. ff. si quis a pa. fu.
ma. l. i. in fi. i. R.

In bonis acqui
rendis vel acquisitis
vel a patre sibi nunc
collatis

Manumissus. id e
emancipatus. in ppe
em ponitur. ut ff. qn
actio de pec. est an. l.
i. s. alienacio.

Patrono. pnon
autem succedit libto
in toto ab intestato
filijs non extantibus

ex testō in tercia pte bonoz liberti liberis existentib9 in
nich. l. 3. olim esset al' ut. j. de suc. li. s. i. et. ij. et. s. h. n. a. sic
erit hic in patre. s. h. ec silitudo aliqn fallit. nam interduz
h3 totum pater. ut si filius turpem personam instituit. ut
ff. si a pa. quis fu. ma. l. pnonus in pn. Interdum nichil ex
successione vel alio mō in. vj. casibus. ut qn precu emanci
pacionis accepit pater a filio Item qn filius est miles l. h3
castrensiavt ff. si a pa. quis fu. ma. l. i. s. si parens. et. s. est
et alius. et ff. de te. mili. si a milite. s. fi. et l. seqn Item filijs

atione pristina explosa. re
cta via apud competen
tes iudices vel magistra
tus parentes intrent. et si
lios suos et filias vel nepo
tes vel neptes. ac deinceps
sua manu dimittant. et
tunc ex edicto pretoris in
huiusmodi filij vel filie
vel nepotis vel neptis bo
nis qui queue. a parente
manumissus vel manumi
ssa fuerit. eadem iura pre
stantur parenti que tribu
unt pnono in bonis liberti
Et preterea si impubes sit
filius vel filia vel ceteri.
ipe parens ex manumissio
ne tutelam eius nancistit.
Ammonendi autem su
mus liberum arbitrium
esse ei qui filium. et ex eo
nepotem vel neptem in po
testate habebit filium qui
dem de potestate dimitte
re. nepotem vero vel nep
tem manumittere. eadem
et de pronepote et prone
pte dicta esse intelli
gantur. vel omnes sui iu
ris efficere vel quosdam
retinere. Sed et si pa

alijis patris. l. 3. h3 b3ibus n. datur. ut ff. si a pa. quis fu. ma.
l. i. s. si. secus est in filijs patrom. Item qn emancipavit eos
actus ut ff. si a pa. l. fi. Item caluifiana non ita patrivt pa
trono datur. ut ff. si a pa. quis fu. ma. l. non vlt3. Item nec
opas ut a liberto pnonus h3. ut ff. si a pa. quis fu. ma. l. i.
pe. l. 3. hec predicta specialia in pnono vera n. sint. ut colli

ter filium quem in potesta
te habet. auo vel proauo
naturali. fm nostras con
suetudines super his ha
bitas in adopcionem de
derit. id est si hoc ipsum ac
tis interuentibus apd
competentez iudicem ma
nifestauerit presente eo q
adoptatur et non contra
dicente. nec non eo q adop
tat. soluitur quidem ius
potestatis patris natura
lis. transit autem in huius
modi parentem adopti
uum. in cuius psona adop
cionem esse plenissimam
antea diximus. Illud
autem scire oportet. q si
nurus tua ex filio tuo oce
perit et filium postea emā
cipaueris vel in adopcio
nem dederis. pregnante
nuru tua. nihilominus qd
ex ea nascitur in potesta
te tua nascitur. Quod
si post emancipacionem.
vel adopcionem concep
tus fuerit patris sui eman
cipati vel aui adoptiui po
testati subijcitur Et q
neq. naturales liberi neq.
adoptiui pene vllomodo
pnt cogere parentes de
pate sua eos dimittere.

ex gnali capite filius
t. si quis a pa. l. i. i. et
ij. R. et in specialib9
casib9 q in illo. t. po
nuntur. ut dictum est
h3 fm hoc sp videtur
p amittere. cu sp p
mum emancipacionis
heat hodievt. j. p. q. s.
perio. no. ac. s. hoc e3
et C. de bo. que li. cu
oportet. s. pe. h3 die il
lud legale n. ouencio
nale premium esse. et
ideo licitum nec pu
miendum. ut C. de ad
nini. tu. l. sanctimus
et C. ad l. iul. s. adul.
l. gratus

Ex manumissione
i. ex emancipacione
h3 nancistit. s. cor.
huic. s. bo. j. de legit.
penf. tu. a. j. de fidu.
tu. in pn.

Admonendi. libe
rum esse. n. in casibus
ut. j. e. in fi. et fac. ad
huc. s. ff. s. adop. li.
k. h3 b3 vt s. de pa.
po. s. qui igitur

Manumittere. id e
emancipare

Vel omnes. repe
te liberum esse
n. Sed et. ostōnes.
ut C. de adop. cuz in
adoptiuis. et sup de
adop. s. h3 hodie. et
s. si vero

Patre pnte. nisi
sit infasvt C. s. emā.
li. l. pe. ac.

Contradicete. nō
paciaz osensui spari
fic qui tacet affirmat
fic ff. de pig. l. si fide
iussor. s. pater. et. ff.
so. ma. l. ij. s. fi. ar. oē
ff. de adop. l. ij. s. i. et
de procur. filius. s. i.

Transit. s. n. tollitur patria pfas h3 n. fertur Ad quid
g hic casus h3 t. ponitur. R. qz et si n. tollitur incommutabi
liter. tollitur tñ quo ad primum. idem dico in eo qui iudis
catur in pte mea n. esse. nam n. efficitur sui iuris. cum snia
non faciat ius. ymo remanet in pte. l. 3. q ad me pro eman
cipato heatur. ut ff. de adi. inde. l. iul. in pn. et l. vit.
v. Diximus ut s. t. i. in pn. s. si vero

Illud. h3. s. tradit duo preceptavt de adop. s. h3 hodie.
t. Ex filio. scz naturali et lymo. secus in lymo tñ. ut in

adoptiuo . nam tunc filio emancipato eē nepos ex eo emanci-
cipatus videtur . fm quosdam . vt ff . de ca . di . l . liberos . § .
emancipati . et ff . de adop . l . h . etiam nepos . vel melius dic
in eo idem qđ in naturali . vt in fi . h . 9 . t . et . ff . de adop . l .
liberz . et ff . de cap . a . postli . re . l . si me .

Uascitur . secus in
ancilla pregnate ma-
numissa l alienata vt
s de inge . § . sufficit . 7 .
ff . de acq . rez . do . l .
fi . 7 . C . § . pba . l . mēz
r . Et qđ . h . est fm p
ceptum . et repete sci
re oportet

Patiales . subau-
et l . imi . nam nales
tm non sunt in pte
vt s de nup . § . fi .

3 Denevillo . h nota
talem regulaz qđ nul-
lus filius pōpellere
pōz vt emancipet eū
qđ fallit in . iij . casu-
bus . et ideo dicē penē
vt si p agnouerit le-
gatum sibi relictum .
hac otemplacōe . vt
liberos emanciparet
nam tunc opellit eū
ordinem emancipare
vt ff . § . og . le . l . si cui
Item si filius adopta-
uit preuignum suum
opellitur emancipa-
re eum eo pubē facto
si probauerit sibi non
expedire esse i pte
vt ff . de adop . l . non
nunq . et l . se . Idem
in qlibz adoptiuo vt
ff . de min . l . in . § . hqs
minor . Item si filie
peccandi necitatem
imponat vt C . § . epi .
au . l . si lenones . Itēz
si filium male et otra
pietatem affecerit vt
ff . si quis a pa . l . fi . itē
eōē filius n pōpelli
vt emancipetur vt in
aut . q . mo . na . ef . sui .
§ . gnali . col . vij

De tutelis ca .

Transseamus . aliam . nam diximus duas . vt s e . de
iur . pso . in pn . a s de his qui sūt sui iur . l . ali . i . pn .
A Ex his nō g qđ hic distinguit illud mēz qđam sui iur
sunt . quod est oppositum . quedaz alieno iuri subiecti sunt .
vt s de his qui sunt sui iuris vel ali .

b Non sunt . qui g in tutela vel cura sunt sui iur sunt . filia
ultra . § . non pē hēe tu . vel cur . vt hic . et C . de cu . fu . l . fi . in
pn . Sed otra . C . de sen . pal . l . fi . § . i . qz filius e qđ est apud
hostes est in tutela . et tū n est sui iuris vt s . t . i . § . fi ab hoz
stibus . h ibi vere non erat in pte e pē deportat9 esset vt
c Neutro . nec tutela nec cura . **d**ixim9 s . t . i . § . cū ab

d De his . de alijs autem dicet . j . de cur .

De tutela Rubrica

Transseamus nūc ad
aliam diuisionem .
personarum . Nam ex his
personis que in potestate
non sunt . quedam vel in
tutela sunt vel in curacio-
ne . quedam neutro iure te-
nentur . **V**ideamus et-
go de his que in tutela vel
curacione sunt . ita enim
intelligemus ceteras per-
sonas que neutro iure te-
nentur . ac prius dispicia-
mus de his que in tutela
sunt . **E**st autem tutela
vt serui9 diffiniuit ius atz
potestas in capite libero
ad tuendum eum qui pro-
pter etatem se defendere
nequit . iure civili data ac
permissa . **T**utores autē
sunt qui eam vim ac pote-
statem habent . ex qua re
ipfi nomen acceperunt .

Itaqz appellantur tuto-
res quasi tutores atque
defensores . sicut editui al
editicij dicuntur qui edes
tuentur . **P**ermissum ē
itaqz parentibus liberis .
impueribus quos in po-
testate habent testamen-

Eta em . qđ otratloz . eadem est disciplina . vt hic et s .
de his qui sūt sui vel ali . iuris . in pn .

F Tutela . sunt . de alijs dicet . j . de cura .

S Est autem tutela . vt seruius . nomen est iurisco nults
et facit ad hunc . § . ff . e . li .

to tutores dare . et hic in
filios filiasqz procedit om-
nino . **N**epotibus tamen .
nepribusqz ita demum pa-
rentes possunt testamen-
to tutores dare si p9 mor-
tem eoruz in potestate pa-
tris sui non sunt recasuri
Itaqz si filius tu9 mor-
tis tue tempore in potesta-
te tua sit . nepotes ex eo nō
possunt testamento tuo
tutores habere . quamuis
in potestate tua fuerint .
scilicet quia mortuo tem-
potestatem patris sui re-
casuri sunt . **C**um autem
in compluribus alijs cau-
sis postumi pro iam natis
habentur . et in hac causa
placuit . non minus postu-
mis qđ iam natis testamē-
to tutores dari posse si mō
in ea causa sint . vt si uiuis
parentibus nascerentur
sui . et in potestate eorum
fierent . **S**ed et si eman-
cipato filio tutor a patre
datus fuerit testamento
confirmandus est ex sen-
tencia presidis omnimodo
id est sine inquisitione .

h Ptas . i . violenta
ptas . nam datur tus
tor inuitus . cū em nō
fit minus publicū vt
j . de exec . tu . et cu . in
pn . § . inuitus datur .
ut C . de cu . l . nullus .
li . p . Item inuito datē
vt ff . de tu . et cu . da .
ab his . necl . ff . de tu
telis . l . ij . unde ptz qđ
h est alia ptas qđ pa-
tris in filium . et dñi
in seruum cum illa ad
omodu9 . vt . j . p . qđ p
fo . no . ac . § . i . a s hif
qđ sunt sui l . ali . iur . § .
ij . hic vero ad onus
tenetur em de dolo
lata culpa . vt C . ar-
tu . l . ij . Item per hoc
qđ datur inuito dēt a
curatore qui volenti
datur . vt . j . de cur . § .
Item inuiti . et ff . e . l .
iij . § . si pupillus . Vel
dicvis ad cogend9 . po-
testas ad impandum
i Libero . naz nisi sit
liber pupillus nō pē
hēe tutorem cū si ser-
uus sit nō sit sui iuris .
quod est necēvt s . e .
m . pn . Itēz et si dubi9
est pē hēe tutorem
vt ff . de tu . et cu . da .
ab . l . ei . qđ . ē tñ casus9
seruo datē tutor vt ff .
de tu . et cura . da . ab
l . fi . i . p . uberi . i . Re . nō
cui tñ legi signatur .
otra . ff . ad tre . l . si s
aliena . § . si seruus . et
l . cogi . § . fi . et his du-
abus est alia otra . ff .
e . t . i . l . mulier . § . nō est
que legum o rietas
ita soluit . cum libtas
fidei o . et hēditas re

im quē ab eos pstanda poterit seruus cogere vt institut9
hēditatem adeat . et tunc datē eē suo tutor vbi vero ab vno
hēditas . et ab alio libertas relicta est . nō pē nisi prius psti-
ra ei libertate . tunc em coget alium hēdem hēditatem adi-
re et sibi restituere fm jo .

k Ad tuendū . ppter hēc remouet pa . po . qđ nō ē ad tuendū
h ad gubernandū . put vult vel sibi ad acquirendū

m Propter etate . ad dīaz curatoz qđ danē furiosil a mte
captis . qđ pē morbū se defēde nō pnt vt . j . § . cu . § . itē furiosi

n Ture civili . nota tutelaz esse de iur civili . l . 3 . oēs fere con-
tractus sint de iur gen . vt s de iur na . § . ius atē

o Data . scz a lege vel iudice . ac

permissa & o a testatore & vt. j. e. g. pmissuz. p. die data
plone pncipalr pmissa. scdario tcb9 vt. j. t. i. g. cten. j. s. ere
q. tutores ea q dicta est & p. g. **C**u. tu. g. datus

Ex qua re. i. vi et p. tate
Defensores. et fm b. curatores snt tutores. fm jo. a. ple
tuz sic appellat vt ff. de le. in. c. filio. g. i. et ff. d. mi. l. i. g. ij

Qui edes. vt e. p. fe
d. 9. vigiliu. q. c. eo de
noctevade vt ff. d. of.
p. vi. l. ij. g. sciendum
Permissuz e itaqz.
qz qdaz g. n. h. v. d. i. d. s.
tutelis. et ois tutela
est p. testaria l. datia.
l. luma. itaqz prius s
testariavtpute d. di.
gnore videam9 in b.
t. et se. de luma at di
ce. j. d. le. ag. tu. vsqz
ad t. d. attil. tu. d. dati
ua dr. j. de attil. tu. p.

In pubib9 p. totu
ec mutis vt ff. de tu.
muto. b. e. p. tori et p.
fidi l. vt ff. d. tu. a. cu.
da. ab. n. tm. g. fi.

In p. tate. na. talib9
ec dare pnt in his q
sibi relinquit vt C. d.
ofir. tu. l. fi.

Test9 l. codicillis
test9 firmatis vt ff. d.
test. tu. l. iij.

Tutores h. n. curas
tores vt. j. d. cut. i. pn.
b. itaqz filio l. i. m. l. e. l.
fit testator. vt. ff. de
testa. tute. l. ij. ac.

Tua sit a nunq. ex
iuit filius. alio qn no
recidit vt ff. de adp.
l. fi. p. a. l. fi. filio. a. d. b.
diri. s. t. i. g. i.

Tutores. si auus
emancipatus est vel

moruus tuc nepotes ex eo snt l. ui iut mortuo auo vt s. t. i.
in fi. vii. er. test9 au. pnt h. re. tu. torem. vt hic. inuuitur.

In op. h. bus. vt quo ciens de modo eoz queritur. vt ff.
de sta. ho. qui vtero. n. si de modo alioz. vt ff. de d. sig.
q. d. dicimus. l. si de incomodo mris vt ff. de sta. ho. l. ipator

Fierent. vt qz ex v. roze nasciturus erat vel nuru. aliud si
in ocubina. nisi in his q sibi dimittet. vt C. de ofir. tu. l.
fi. tales em n. nascerent in p. tate. s. de nup. g. fi.

Sed si emancipato. ofirmand9 n. g. valebat dacio per se
cu n. esset in p. tate vt s. e. g. pmissum. h. nunqd. h. tutor. ofir.
matus dr. testam. tarius qd si esset p. ferret l. i. mo. vt. j. t. ij. in
pn. Alij dicunt q. p. t. admitti. et fa. p. b. ff. de d. sig. l. i. lege. et
in aut. d. defen. ci. g. fi. de c. t. o. et ita l. i. m. 9. tut. or. huic p. fer.
vt. j. de attil. tu. in pn. et id. glosauit p. i. sine in m. q. i. c. o. n.
q. vellet eu. ofir. mari. si alius esset l. i. mus. h. qm. q. r. i. e. an. fit
lo. cuplex vel n. h. ar. o. tra. ff. de cur. fur. si furioso puberi.

In q. sic. de. i. qz n. satisfac. scz r. e. pub. sal. fo. j. e. locuplex
fit vel n. b. em. n. queritur. vt ff. de ofir. tu. l. i. Sed aliud in
matre dante tutorem filio. ibi em. et si n. satisfac. tur. t. n. et. cu.
in q. sic. i. one. datur. vt d. ca. l. s. et. C. de ofir. tu. l. i. Sed q. re.
diuersuz in m. re. dante tutorem filio. h. e. in memoria. p. ced. e.

Dari at tutor p. n. so
lum paterfa. sed et
eciam filiuffa. Sed r. ser.
uus p. pus test9 cum liber.
tate recte tutor dari p. t.

Sed sciend est eum a fine
libertate tutorem datum
tacite libertatem directaz
accepisse videri. et per hoc
recte tutorem esse. Plane
si per errorem quasi lib. tu.
tor dat9 fit aliud dicenduz
est.

Seruus at alienus
pure mutis test9 datur
tutor s. i. ta. cu. liber erit vt i.
liter dat. p. pus at seruus
mutiliter eomodo datur
tutor.

Furiosus l. m. moz
xxv. an. tutor test9 datus
tutor tunc erit cum opo.
s. m. tis aut maior. xxv. an. fu.
erit factus. **A**d certum
t. ps. vel ex certo t. pe. l. sub.
odicione. vel an. heredis
instoz posse dari tutorem
non dubitatur. **C**erte

tis p. tatis vt ff. de q. sti. l. vnus. g. seru9. et ff. de cur. al. s. tu.
telis. l. fi. et fa. ad b. j. de satis. da. tu. et cu. in. pn. et ff. de li.
ag. l. i. g. iul. et C. de ep. audi. l. de creaciombus. Sed ar.
otra. ff. in litem iuran. l. videamus.

Dari aut p. fa. nisi sit mutus vel surdus. qz tutor et loq
et audire dz. vt ff. de
tutel. l. i. g. pe. a. g. fi.

autem rei vel cause tutor
dari non p. t. qz plone non
cause vel rei datur. **S**i
quis filiabus suis vel filijs
tutores dederit ec postu.
me vel postumo dedisse vi.
de. qz filij vel filie appella.
cionez postumus r. postu.
ma otment.

No si nepo.
tes sint an appellacione fi.
lioz. et ipis tutores dati
sint. dicendum est vt r. ip.
fisqz dati videantur si mo.
liberos dixerit. **C**eterz
si filios dixerit n. otmebun.
tur. aliter em filij. aliter
nepotes appellantur.

Plane si postumis dederit
tam filij postumi q. ceteri
liberi otmentur. **S**e. l. e.
g. t. m. i. a. g. n. a. t. u. r. a. u. t. e. l. a.

Quibus aut test9
tutor datus non
fit his ex lege. xij
tabularuz agnati sunt tu.
tores qui vocantur l. i. m. i.

et audire dz. vt ff. de
tutel. l. i. g. pe. a. g. fi.
Filuffa. cu em tus
tela fit ius publicum
vt. j. de ere. tu. in pn.
n. curat iul. pa. po. vt
ff. ad tre. nam q. i.
b. a. ff. de his q. sunt
sui vel ali. iul. filiuffa.
q. casu p. t. de peculio
tene. nisi agnoscat.
tuc em. s. qn agnouit
insolub. vt ff. de tutel.
l. si filio. a. ff. d. admi.
tuto. l. lucius ticius.

Test9. intelligas
h. a. p. h. de tutor dari n.
p. t. seruu. vt C. q. da.
tu. pos. l. i. inferuili.
Et sine libertate n.
expres. s. q. sine li.
bertate det. si om. ist.
libertatis dacoz vt s.
q. ma. n. pos. g. l. i. fi.
et C. de neces. ser. l. q.
dam. g. illo.

Directaz. ymo vi.
de. q. fidei. om. i. s. a. r. i. a.
vt C. de fidei. o. l. i. a. fi.
n. ascripta otra. Sed
certe h. test9 b. fit ibi
alia voluntate. puta
codicillis. l. p. e. p. lam.
Vel dic. q. ibi alienum
credebat h. suum scie.
bat. J. e. alia. r. o. e. n. v. i. d. e.
valere dacio. qz ille
solus datur tutor. q.
testi. h. z. factoz. vt ff.

de testa. tu. l. test9. al. incipit. siquidem h. e. illud intellige
in passua significacoe in q. ec. v. u. s. dr. h. re. testam. ti. factoz
vt. j. de h. e. quali. et dif. g. testam. ti.

Datus fit scz p. pus seruus. l. z. b. n. fit veris. i. l. e. vt C. de resc.
ven. l. q. l. quis. h. forte ex ca. h. e. d. i. t. a. r. i. a. n. o. u. i. t. e. r. h. e. b. a. t. v. t. f. f.

Dereg. iur. l. qui in alterius. et. j. de v. s. u. c. a. p. g. q. a. i.
h. d. i. c. e. n. s. e. s. t. v. t. s. e. z. n. e. q. z. l. i. b. e. r. n. e. q. z. t. u. t. o. r. s. i. t. i. d. m. u. l. t. o. m. a. g.

In alieno. vt ff. de fidei. o. l. i. l. g. n. a. t. i. s. f. i. q. u. i. s. t. u. t. o. r. e. m. e. t. f. f.
e. s. i. q. u. i. s. t. u. t. o. r. e. m.

Seruus mutis. scz vt statim fit. h. cum liber erit datus
qz directo n. erit liber. h. per fidei. o. vt ff. de testa. tu. l. fi.
h. e. d. i. t. a. s. g. f. i. e. t. C. de fidei. o. l. i. l. e. t. h. n. o. n. a. s. c. r. i. p. t. a.

Comodo. nam n. erit tutor. mutis em. s. i. p. u. l. a. c. o. p. p. e.
i. n. u. t. i. l. e. m. a. d. i. e. t. o. z. v. t. f. f. d. e. s. t. i. p. v. l. h. i. s. i. b. i. V. e. l. a. l. i. m. u. t. i. s.

Datur scz cum liber erit.
m. f. u. r. i. o. s. 9. o. p. o. s. i. u. e. b. d. e. m. f. u. e. r. i. t. a. t. e. s. t. a. t. o. r. e. s. i. u. e. n. v. t. f. f. e.
h. i. b. e. d. i. t. a. t. i. s. g. f. u. r. i. o. s. u. s. a. d. b. f. d. i. u. d. e. f. u. r. i. o. s. u. s. i. b. e.

n Ad certum tps vsq ad pasca
o Ex cto. i. a pascale i ante vt ff. de ac. et ob. l. obligaco nū
p Vel an hēdis. otr a videbatur. i. de le. g. ante.
q Tutorē a testatore. n. a iudice vt ff. de re. iur. l. actus
r Certe at rei. s. rei affrice l. firiacetvlti dāt. vt. ff. e. l. in
s Cause scz cte. vt ad reiven. h. videē otra. C. de testō
 in litem da. tu. l. ad li
 tem. s. ibi tutor pro
 curatore ponit. itez
 videē of. ff. de tutel.
 l. si tū. al. si testō. S3
 ibi vniuersitati rerū
 dāt. non rei certe.
t Personē scz pupil
 i pncipalē. vt cum in
 struat bonis morib9
 et ec salaria prestat
 mgris eius vt ff. de ad
 mi. tu. cum plures. g.
 in primis. a. C. d. ali.
 pres. l. si. ad s. em pū
 cipalē datur. scdario
 at rebus datur. vt. j.
 de execu. tu. g. datus.
 s. in curatore econtra
 naz pncipalē rebus
 scdario persone dāt.
 vt C. de nup. l. incoz
 pulandis
u Postumo. s. filio
v Siquis qz filij. s.
 dictio filij oprehen
 dit postumum et pos
 tumam. cum masculi
 num possit concipere
 femininum. Sed hec
 dictio filie non opre
 hendit vtrumqz. a sic
 nec postumum. cum
 femininum n. accipiat
 masculinū. vt ff. de l.
 .ij. si ita ascrip. et. ff.
 de l. .ij. q. diuos. et l.
 suis legatis Item nō appellacione natoz et non natiōtinē
 tur. cum de eoz o modo tractetur. vt. ff. de sta. ho. qui in
 vtero. et s. t. i. g. cum autem. et facit ff. de testa. tu. l. si qz
 ita. g. i. et l. q. si.
y Si filios scz dixerit
a Appellantur ab oibus in usu vel osuetudine. s. h. m. v. az
 significacionem verbi. qz filius s. a filios. quod est amor.
 etiam nepos s. filius. et etiam quilibet quem aliqz diligit
 paterna dilectione. vt ff. de v. sig. l. liboz. g. s. h. et papim
 anus. que videtur contra.
b Quam ceteri. ec nati s. m. quosdam. quod falsum est. vt
 ff. de ver. sig. nomen. Dic g. ceteri scz ex filijs nascituri. qz
 si postumi sunt per l. vell. vt ff. de iniur. r. tes. l. postumoz
 a. j. s. ex hē. l. i. g. postumi. et ff. de lib. et postu. l. gall9. i. Rē
o Vibus scz pupillis.
o V. ta. quos ipa lex vocat verbis et snia. et si gerāt
 eoz periculo agitur vt ff. e. l. l. imos. al. autez qnqz ex snia
 legis dantur non ex verbis. vt. j. t. ij. et ij
d Agnati sunt. si sint maiores. xxv. an. vt. j. de fidu. tu. in
 fi. a miores. lxx. an. al. excusanē vt. j. de execu. tu. g. j. t. maiorē
f Cognati. nomen g. agnacō is gnale est. agnacionis nos
 men speciale. nam omnis agnatus est agnatus. s. non ouer
 titur vt. hic. et. j. de leg. ag. suc. i. Rē. et ff. e. l. sunt aut.

Sunt at agnati agnati
 per virilis sexus agnacōz
 diuncti vel a patre agnati
 veluti frater ex eod patre
 natus. fratris filius nepos
 ue ex eo. Item patruus et
 patruus filij. neposue ex eo
At qui per feminini sex
 us psonas agnacōe iūgun
 tur agnati n. sunt. sed als
 sunt natali iure cognati.
 Itaqz amite tue filius nō
 est tibi agnat9 s3 agnat9
 et inuicem tu illi eodez iu
 re diungeris. qz qui nascū
 tur patris non matris fa
 miliaz sequunt. Quod at
 lex ab intestato vocat ad
 tutelam agnatos n. hanc
 habet significacionem. si
 omnino non fecerit testa
 mentum is qui poterat tu
 tores dare. s3 si quantū ad
 tutelaz pertinet intestat9

g Ex eodem filio fratris
 si fuerit natus eodem patre tuo. alioqn est agnatus. vt C.
 de leg. hē. l. si. g. h. nec. et. g. cum autem. acc.
i Agnati. etiaz si masculus interueniat. vt puta si sint duo
 fratres vterini. filius vnus filij fratris sui n. erit agnat9.
 s3 agnatus. inspecto feminino sexu. ppter qd adinuicē sūt
 agnati. s. m. jo.

h Patruus. repete
 si fuerit natus eodem patre tuo. alioqn est agnatus. vt C.
 de leg. hē. l. si. g. h. nec. et. g. cum autem. acc.
k Itaqz amite. sed
 ipa amita est tibi ag
 nata. qz per patrem
 tuum tibi diungitur
l Iure. s. agnacōis
 m. Familiam. i. ag
 nacionem. l3 et alias
 multas habeat signi
 ficaciones hic dicto
 famil. vt. ff. de ver.
 sig. l. pronunciacō. g.
 familie. et fac. C. de
 ver. sig. l. si. et s. de
 pa. po. g. fi.

decesserit. qz tunc quoqz
 accidere intelligitur. cum
 is qui datus est tutor viuo
 testatore decesserit. Sed
 agnacionis quidem ius
 omnibus modis capitis di
 minucione plerumqz peri
 mitur. Nam agnacio iuris
 ciuilis est nomen. agnacio
 nis vero ius non omnibus
 modis commutatur. quia
 ciuilis quidem racio. ciui
 lia quidem iura corruppe
 re potest. naturalia vero
 De capitis diminucione Ru.

St autem ca
 pitis diminucō
 prioris status
 commutacio.
 Ea3 tribus modis acci
 dit. Naz aut maxima ē ca
 pitis diminucio. aut mi
 norquaz quidam mediaz
 vocant. aut minima.

i. Rē. n. his autem deficientibus in hereditatibus et tutelis
 agnati suo iure admittuntur. inter quos ec agnati vocant
 qui desierunt esse in iure agnatorum et desierunt habere
 vim agnatoz. vt per. l. ca. di. vt. j. de hē. ab intest. g. admo
 nendi. illud autem ius prerogatiuum quod hnt agnati. qz
 vltra iura oia habent per. l. rj. ta. facile perdt.
q Vt oibus modis. i. per oēz vt per maximaz p mediaz
 de quibus duab9 n. est dubium. ē et iura agnacōis pdant.
 vt. j. t. i. g. qz at. j. t. per mimam tollit ius agnacōis vt s. d.
 et ff. de ca. di. tut. elas. nisi in duobus casibus tū. vt inter
 fratres. l3 alter emancipetur vt C. de leg. tu. l. imos. g. fi.
 vnde loc9 est iudicio tute. qz finita est ca. di. inter fratres
 l3 alter emancipetur vt C. de le. tu. l. iij. j. t. inter patres et
 fillum. vt. j. de leg. ag. suc. g. fi. et ppter hos duos casus q
 de minima cap. di. excipiuntur. dicit hic plerumqz. ac iura
 agnacionis non commutantur omnibus modis. quia
 non tolluntur mima ca. di. et est rō vt subicit
s Itaqz pro qz. agcio est nomē iuris. s. ciuil. i. a lege. rj. ta.
 est inducta s3 prioritas agnatoz. s3 ius agcōis est natāle
 nomen. nā rōne sangnis s3 nomen impositum est. c. vnuz ius
 euile pī per apud facile tollit s. et ff. de re. iur. l. nihil ē
t Natālia. i. iura agcōis sic dca. qz ea qd osequitur p na
 tuitate vt s. de adop. g. s. h. bodie. in fi. g. n. sic s. facile tollit

n Ad autem. signis
 ficacionem scz tū.
o Si omnino vel ali
 ud otigat qd tantū
 valeat qd diximus. j.
 de here. ab intesta. i.
 Rē. et fac. ff. qd c9qz
 vniū. l. i. g. et qdem.
p Sed agnacionis
 quidem ius. nota di
 ligenter hunc. g. est
 autem ius agnacōis
 a ius agnacionis siue
 agnatoz agnati em
 hnt ius prerogatiui
 ad agnatos et prefe
 runt in hēditatib9
 agnatoz motuozum
 vt. j. de le. ag. suc. i.
 Rē. Item preferunt
 in tutelis agnatoruz
 paruuloz. vt s. e. t.

Utiq; i. certe non tolluntur. cum sint immutabilia s iur
 ra. vt s de iur na. s. h naturalia. Item nec ea que naturalem
 equitatem hnt vt ff. de ca. di. eas. l. legatum. Item nota
 qz agnacio est ciuili tm vt per adopcione vt ff. s adop.
 l. q in adopc. Item naturalis tm vt ad filios naturales. ite
 naturalis et ciuili. vt ad eos qui lami sunt. et de hac qui
 legitimi sunt intelli
 gitur hic. vt ff. s. g.
 non facile. s. i. Itē nō
 qz iure ciuili hic. s. tu
 tela. et hereditas tri
 bus modis deferunt
 vt ex verbis et lina le
 gis. xij. tabular. vt i
 agnatis. Item ex sen
 tencia tm. vt de legi
 timis pa. tu. et. j. de fi
 de tu. Item ex alijs te
 gibus veteribus vel
 nouis vt ff. de ca. di.
 l. tutelae. quam quis
 dam mediam vocant
 nunquid g hec oia fa
 cile perduntur p oēs
 ca di. R. sic in duob9
 primis tm. non in ter
 cio vt h. et in l. tute
 las. Item quero an fu
 turas tutelae acqui
 rendas et hēditates
 tm tollat an eē preti
 tas adimat. R. fuas
 tm vt ff. vnde liberi. l.
 finali. quid em pote
 rit deriuare lex defe
 rens hereditatem.
 vel tutelam de futu
 ra ca. di. vt C. de te
 sta. l. iubemus in fi. certe nullomodo. vt ff. manda. l. fide
 iussor. i. R. hodie vero istam differenciaz agnacionis que
 rere non oportet. cum agnati ante agnatos nihil habeant
 vt in aut. de here. que ab intest. de. s. ab his. col. ix. Itē
 qz l3 predca iuras gōis tollant maria et media. ca. di. ipa
 consanguinitas tamen non tollitur. vt ff. de reg. iuris. l.
 iura sanguinis. ac.

De capitis diminutione. R. ca.

Est autem status hic status q̄sistit in tribus. in liber
 tate. ciuitate et familia. cum enim primum. id est li
 bertatem quis perdit per consequens et duo vltis
 ma perdit. et tunc magnam ca. di. paciatur. cum vero fm
 perdit. per osequens perdit et vltimum. sed non primum
 et tunc dicitur media capitis diminutio. Cum vero vltimū
 perditur non perduntur duo prima. et tunc minimam ca.
 di. paciatur. vt. j. s. i. ij. et. iij. et. ff. e. l. fi. fm p. dixit status
 hominis. id est adicione in qua plerimum quis pē
 b. **C**ommutacio. non ergo accipitur hic ad litteram vt di
 catur capitis diminutio quando caput abscinditur. s q̄n
 do status mutatur. vt caput status dicatur. vt ff. ad ter
 cul. l. i. s. capitis. Sed videtur hec diffinico non ouerti ē
 suo diffinito. nam morte patris filius mutat statum. qz fit
 sui iuris vt s qui. mo. ius pa. po. sol. s. i. non tamen dicitur
 ea minus. vt ff. ad mac. si filius. s. fi. Sed dic subaudi h
 facto hominis interueniente. vt emancipacione vel de
 portacione patris vel similibus. vel eiam quasi facto. qd
 dico propter filios arrogati. quia vna cum patre mutant
 statum. vt ff. e. l. liberos. et s de adop. s. penul. ar. oia. in

aut. osti. que de dig. s. palam. vbi non ab homine sed a le
 ge quis efficitur sui iuris. ac moriente patre non interueit
 factum hominis ymo magis dei. Quid si interficiatur. pat
 R. idem. qz mors sp. dei disposicoe aduenit
 e. Media sic. ff. de auro et ar. le. qui lancē. et s de libtine
 s. libertinoz

Maxima atrocitate
 est aut atrox et dura
 hec snia. l3 iuste fera
 tur. vt s qui. mo. ius
 pa. po. sol. s. pene at
 h hodie ppter h9 pe
 nas nemo ingenuus
 fit seruus. vt in anē.
 de nup. s. si vero. col.
 iij. et. s. q. at prius.
 e. Libertis scz o dem
 natis vt subicit. a q
 dicit ingratis. al est
 ingrati. i. ingrati tu/
 dimis. que reuocacio
 fit per act. ingrat.
 vt dicunt quidam vt
 C. s. li. et eoz. li. l. fi.
 al penl. vel p vtilem
 rei ven. fm alios ad
 instar donacionis cā
 mortis q reuocā ut
 ff. de dona. cā mo r. si.
 mortis cā res. c. l. se.
 vel quod est verius.
 actio est. exordinaia
 per quam offm iudi
 cis imploratur vt C.
 de liber. et eoz. li. l.
 ij. et fit hec reuocacō
 ppter omnem offen
 sam cē leuemyt C. de
 li. et eoz. li. l. ij. si at.

sed status hominis com
 mutatur. quod accidit in
 in his qui cum sui iuris fu
 erint ceperunt alieno iuri
 subiecti esse vel econtra.
 veluti si filius familias apa
 tre emancipatus fuerit. et
 est capite diminutus. **S**
 Seruus autem manumif
 sus capite non minuitur.
 quia nulluz caput habuit
Quibus autem digni
 tas magis qm status per
 mutatur capite non minui
 tur. et ido a senatu motos
 capite minui non constat
Quod autem dictum ē
 manere cognacionis ius.
 eiam post capitis dimini
 cionem hoc ita est. si mimz

fit ppter omissionem obsequij vt C. de li. ca. solo. nisi in ca
 suvt cum denegat alimenta. vt ff. de lib. agnoscendis l. ali
 menta. s. impatoris. nam tunc et occidere velle videtur
 eum. vt ff. de li. ag. necare. et hoc nisi remiserit ius patro
 natus. tunc em ex his solum reuocatur causis ex quibuset
 donatum. vt in aut. vt li. dece. s. illud. coll. vj. et hec vera
 sunt cum quis ex voluntate ppa manumittit. vt C. de li. et
 eoz. li. l. ij. s. h. qz quis non reuocare. vt C. de li. et eoz. li. l.
 i. Sed quid si manus in patronum iniecit. R. damnatur
 in metallum. si vero conuicia dixerit mittitur in exilium vt
 ff. de iure pa. l. i. q̄ cause sunt iurate vt C. s. reuo. do. l. vlt
 f. **P**assi sunt. h multa sunt necia. vt s de iure pfo. s. p.
 s. **I**nterdictus. hanc penam in vsu non habemus. s eius
 loco succedit deportacio. vt ff. ad l. iul. repe. l. iij. s. mstar
 excommunicatorum habebant quibus talia denegantur.
 Sed videtur hunc eiam fieri seruum. l3 hic denegetur vt
 vt ff. de vat. ag. l. agnacionum. in fi. oia. s. h perditur li
 bertas vt ibi dicitur. vt non possit facere testamentū cui
 sic est interdicitum. vt ff. de iust. r. te. si quis filio. s. eius.
 non qz fuerit vere seruus.
 h **I**n insulam. secus si in metallum. vt s quib. mo. ius. pa.
 po. soluitur. s. pene. in casu tm eiam libertatem perdit dā
 natus in in in insulam. vt C. vt nemo pri. h. ij. s. cum autez
 i. **S**ubiecti esse vt in arrogatis
 k **V**el oia. al s est in littera si filius a patre emancip
 tus fuerit est capite minutus. et secundum hoc est ex
 posicio huius verbi. vel contra. al s vero hoc totum de
 est. et tunc idem subintelligo. alij dicunt quando sui iuris

non est transferatur in potestatem alterius. puta qui nemi
vel etiam paterni. ut s de adop. §. hodie. qui casus est co
uersus illi. quando qui sui iuris est in arrogacionem datur
Sed quare filiusfamilias dicitur cum emancipatur. capite
minui. R. ppter ymaginariam vendicionem que fiebat. ut
s. qui. mo. ius pa. po. sol. §. preterea in pn. Sed cum hodie

non fiat hic vendicio
utin e. §. dmetur. vi
detur q hodie n mi
nuatur capite. h e
illa sola non erat ro.
ymo et alia. qz mutat
familiam. ut ff. e. l. i. z
beros. in pn.

Seruus non mi
nuitur. id est eius
status non mutatur.
cum primo nulluz ha
buerit statum. ut hic
et ff. e. l. i. liberos. in
fi. et l. sequenti. Sed
otra est. C. de bonis
prescrip. l. i. S. z dic.
qz ibi crimine capita
li seruus accusatur. i.
tali qz esset als in li
berto capitale Item
quid si quandoqz ha
bit caput. quia fuit
liber et nunc seruus e
et manumittatur. R.
idem qz pn. tempus
osidero.

Quibus autem.
dixi aliquem. aliquo
de tribus modis capi
temmui. ut s. e. i. pn.
autem pro sed

Constat. ut ff. S
fena. l. iij. et hoc si fu

erit restitutus propter turpitudinem. non potest iudicari
re vel testimonium dicere. ut ff. ad l. iul. repe. l. eadem. §.
i. et ff. de sena. l. ij.

Quod autem. dictum est. s. t. pro. §. fi.

Cognacionis. i. ius succedendi. et ad tutelam vocandi
perit. h ipa consanguinitas non perit. ut ff. de reg. iuris.
l. iura sanguinis. cum sit de iure naturali. ut s de iur. na. §.
pemul. otra. et s de nup. illud. Sed qualiter agnatis des
fertur. ymo agnatis ut s. t. i. in pn. R. n. d. post agnatos ut
j. de here ab. in. §. admonendi.

Cognacio. id est ius agnacionis a pretore introductis
ex quo ad bo. pos. vocantur. unde agnati

Sed si manumissus. aliud si restitutus. fm jo. ut ff. ad
terel. l. i. §. q. motis ca. a C. de se. pal. l. i. §. ff. §. ot. ta.
l. i. et l. ij. Item contra est in eo qz hic dicit tolli ius agna
cois per maria. ca. di. ff. de rebus du. si cognatis. h aliud in
legato in quo vertitur ius naturale. ut ff. e. l. i. legatum. v
ibi loquitur de agnacione iuris civilis. que per adopcio
nem constituitur. ut ff. de adop. l. qui in adop. hie vero de
naturali cognacione. ut ff. de gra. ag. non facile. §. i. et sic
ibi de minima ca. di. lo. Item contra. j. de seruili. cogna. in
fi. i. R. So. hic loquitur in his qui primo fuerunt liberi.
et postea erui. quod eorum delicto contingit. unde non
debent habere commodum. ut ff. so. ma. si ab hostibus. §.
i. et ff. de mun. l. pap. §. exuli. ibi indignum. a. c. licet ibi
dem. illa tacio corrigatur. id est non semper fuerunt sui.

vel illa noua corrigat istam. nam ex greca constitucione.
illa est extracta ut dicitur ibi

Sed et si in insulam. hic ponit exemplum de media. sed
s. posuit exemplum de maxima.

Cognacio. id est ius cognacionis. ut s. pro. §. diximus
p. Cum autem pertineat. ut s. t. i. i. R.

De legitima patrono rum tutela

Eadem lege
duodecim ta
bularum liber
torum et libertarum tute
la ad patronos liberosqz
eorum pertinet. que et ip
sa legitima tutela vocat
non quia nominatim in ea
lege de hac tutela cauea
tur. sed quia perinde ac
cepta est per interpretaci
onem ac si verbis legis in
troducenda esset. eo enim ip
so quo hereditates liber
torum libertarumqz si inte
stati decessissent. iusserat
lex ad patronos liberosue
eorum pertinere credide
runt veteres voluisse le
gem etiam tutelas ad eos

Qgradu. facit ad
hunc. §. ff. dele. iij. l.
si ples. et. j. de legit.
ag. suc. §. si plures. et
ff. de sepul. viola. l. iij.
§. si ad plures. hodie
vero hic. §. corrigi. qz
equaliter ta ad ag
natos qm agnatos.
defertur tutela sicut
hereditas. ut in au.
de h. ab intest. §. ex
his. colla. ix. ac.

Si plures. alias
isti duo versiculi des
sunt. si plures sunt q
vnum gradum obti
nent. ideoqz pariter
ad tutelam vocantur
h ego habeo. acc.

De legitima patro
norum tutela. R. ca.

Eadem scz
per interp
tacionem no
ex verbis ei
us. ut subicit. ff. de
le. tu. l. tutela. i. R. n.
u. Libertorum. id e
impuberum

Ad patronos. q/
cunqz modo manumit
tentes. nisi libertas
detur a lege. ut ff. de

le. tu. l. tutela. v. §. ad. §. fi.

Que et ipsa. quasi diceret. non solum alie quedam legu
time sunt. sed et ista

Legitima. scilicet ex mente. l. non ex verbis. non tamen
satisbant nisi eorum persone sint vulgares. aut minus hos
neste. ut aut modus tutele. ut quia sit magna tutela nimis
aut persona quia non honesta. aut causa admittat. id est
recipiat satisfacionem. ut supra. ff. e. l. legitimos. §. i. et
ij. licet alij legitimi indistincte satisfient. ut j. de satisfac.
tu. §. primo.

Interpretacionem scz iurisperitorum

Lex. scz duodecim. ta. ut j. de succe. le. ag. i. R.

Veteres. id est sapientes

Legem scz eandem. xij. tabularum.

Vocat scz lex. xij. ta. ut j. de legit. ag. suc. §. i.

Iussit ut s de le. ag. tu. §. i. i. R. et sic notabis hic qvbi
est eadem equitas. idem ius debet statui. sic ff. ad l. acqui.
l. illud. et ff. de furt. l. i. §. i.

Plerumqz. quare hoc dicit statim subicit. et facit ad
hanc regulam. ff. de reg. iuris. l. fm naturam. et. j. de con
trahend. emp. §. cum autem. et C. de fur. l. fi. §. sed cum in
secunda. et C. de caduc. toll. l. i. §. ij. alias. in pro non scrip
to pro non scripto. et ff. de peri. et commo. rei ven. l. id qd

Tutor. et ita apud alium est hereditas. et apud aliu
est tutela scilicet agnatum vel cognatum. ut hic et ff. de
le. tu. l. i. §. i. jtem minor viginti quinqz annis manumittes

succedet in hereditate vt patronus. non tamen erit tutor. vt. j. de fidu. tu. in fi. et C. de legit. tu. l. vlt. §. fi. ac

Exemplo recepta. scilicet per interpretacionem iuriconsultorum vt superius cum definebat esse agnatus nisi tracta fiducia emancipet qd hodie semper presumitur. vt. j. de legit. ag. suc. §. fi. vn de hodie est semper legitimus.

Tutor erit. scilicet qui emancipauit. et si ipse maior est. vt. gnti. quinq. annis. vt. j. t. i. in fi. et facit ad hoc s. t. i. quibus mo. ius pa. po. soluit. §. et preterea si impubes. et. j. t. i. i. §. ac.

De fiduciaria tutela. R. ca.

Et et alia tutela. id est alio nomine vocata.

Appellatur. de q. dicitur. j. in §. quo de functo.

Impuberes. naz. si puberes non erit eorum curator legitimus. vt. ff. de excu. tu. amissis. §. lucius. Ar. contra. in aut. vt. hij. qui ob. p. §. i. col. vi. io.

Manumiserit. di. est emancipauerit. vt. ff. quando act. de pecul. est an. l. i. §. i. et facit supra. t. i. et ff. e. tutela. §. fi. et. l. seqn.

Quo. scilicet patrefamilias. qui erat tutor filiorum et nepotum.

Si liberi. qui remanserunt in potestate patris. idem puto et si filij fuerunt emancipati. Si autem tam

impuberes qm puberes remanserunt in potestate. ipso iure recidunt in potestatem sui patris illi qui filij sunt sed fratres recidunt in tutelam fiduciariam semper vt s. quibus modis ius pa. p. soluitur. §. i. et s. de tutel. §. permissum. q. filiorum suorum sed nepotum defuncti

Sororis. sed certe frater videtur esse legitimus. vt. C. de excep. l. aduersus. que est contra. sed certe qui fiduciarius est legitimus est per interpretacionem. licet aliud nomen habeat scilicet fiduciarius. et illum respectum habuit ibi vt s. sumum fiduciarium appellaret.

Atq. pro certe. als at quim. et tunc dicat pro s. et qui pro certe. et est opinio. quare filij patronorum sunt legitimi. vt supra de le. pa. tu. i. §. et isti filij non sic. ad quod respondet quoniam filius. acetera. sed hec ratio non tenet nisi inter fratres. qui non debent recidere in potestas

pertinere. cum et agnatos quos ad hereditatem lex vocat eosdem et tutores esse iussit. Quia plerumq. vbi successione est emolumentum. ibi et tutela esse debet. Ideoq. autem diximus plerumq. quia si a femina impubes manumittatur. ipsa ad hereditatem vocatur. cum alius est tutor. **De legitima parentum tutela.**

Exemplo patronorum recepta est alia tutela. que et ipsa legitimavocatur. Nam si quis filium aut filiam. nepotem aut neptem ex filio et demceps impuberes emancipauerit legitimus eorum tutor erit.

De fiduciaria tutela.

Et et alia tutela que fiduciaria appellatur. Nam si pater filium vel filiam. nepotem vel neptem. vel demceps impuberes manumiserit legitimam eorum

tem fratrum suorum. sed filij. id est nepotes erant recasuri in potestatem. ergo in tutelam legitimam. Sed rñdeo non recidunt filij iure hereditario in potestatem. sed iure paternitatis et filiacionis. at seruus si non esset manumissus iure hereditario erat futurus seruus apud filios domini. et nisi essent heredes non essent domini sed filius. et

tutelam nanciscitur.

Quo defuncto si liberi virilis sexus eius existant. fiduciarii tutores filiorum suorum vel fratris vel sororis vel ceterorum efficiuntur. At qui patrono legitimo tutore mortuo. liberi quoq. eius legitimi sunt tutores. Quoniam filius quidem defuncti si non esset a viuo patre emancipatus. post obitum eius sui iuris efficeretur. nec in fratrum potestatem recideret. ideoq. nec in tutelam. libertus autem si seruus mansisset utiq. eodem iure apud liberos domini post mortem eius futurus esset. Ita tamen hij ad tutelam vocantur. si perfecte sint etatis q. nostra constitucio in omnibus tutelis et curacionibus obseruari generaliter precepit. **De attiliano tutore vel de eo qui ex iulia et ticia dabatur lege.**

si non sit heres patris. tamen filium in potestate habet. vt s. quibus mo. ius pa. po. soluitur. §. primo. Erat et alia ratio iuri veteri. quia emancipacione tollebat ius agnacionis minima capitis dimincio etiam inter patrem et filium. nisi esset emancipatus contra tracta fiducia. etiam ne dum inter fratres vt C. de legit. tuto. l. iij. et s. de legit. ag. tut. §. fi. sed hodie corrigitur. vt dicta. l. C. et. j. de le. ag. suc. §. fi. dicunt quidam vt ago hodie fiduciariam esse legitimam ex veteribus et sententia. l. xij. tabularum. ex quo hec sedarō cessat. Sed potest dici contra. quia remanet prima. accursus floren.

Recideret. dicunt quidam q. si non esset emancipatus non erat futurus in potestate patris. et sicut erat patris. et ideo emancipatus non ita erit apud fratrem sicut erat apud patrem. primo in simili tutela Jo.

Rec in tutelam. id est legitimam. sed fiduciariam. libertus enim est in potestate filij patroni iure hereditario. filius in potestate iur. patrie potestatis. ac. flo.

Si perfecte. id est viginti quinque an. nam quociens fit mencio de etate perfecta vel de maiore viginti quinque an. intelligitur. vt de his qui veniunt et. imp. l. fi. et ff. del. iij. cum filio. §. fi.

Constitutio. vt. C. de legit. tutel. l. i. fi.

Precepit. vt sint perfecte etatis. et est ratio. vt. j. de execu. tut. §. minores. xv. an.

De attiliano tutore. id est de eo tutore qui dabatur per legem factam ab attilio. vt in textu exponitur

cui nullus. scilicet ex testamento. nam quamdiu testamentaria tutela superest non est locus alij. Item nec legitima. nam nec dativa tunc locum habet. vt. C. qui dare tutorem possunt. l. si sororis.

Et maiore. id est duobus. erant enim tres. vt. C. de

offi. pre. l. ij. et ff. de orig. iuris. l. ij. §. hyssem temporib9
g Die certo. ut a pasca in antea sis tutor.

h Poterat. et hodie datur. ut ff. de testa. tuto. l. si quis sub condicione.

i Si nemo. nā et si vnus de pluribus heredibus adierit. valet tutela. ut ff. de testa. tuto. l. si nemo. Idem in libertate testamento relicta. ut ff. de test. ma. ni. l. testamento.

k Erat. al. extiterat

Sed quid si nullus fuit institutus cum pupillo. sed tantum pupillus est heres. Potest dici quod auctoritate iudicis adeat. ut C. si iur. deli. l. si infanti. et ex tunc valebit tutela. et incipit tutor administrare.

l Desinebat. id est ille qui sic erat datus in subsidium. desinebat cum testamentarius venisset ut subicitur. m Condicio. hic tutor tacite vsq; ad diem vel condicionem existentem datus esse presse non potest. ut ff. de regul. iuris. l. actus.

n Ab hostib9 petebatur. nec erat locus legitime. ut ff. de le. tu. te. l. i. §. si apud.

o Qui delimit. id est iste talis qui erat datus in subsidium

p Postlimini. quo iure etiam omnia alia recuperat. ut si quis. mo. ius pa. po. sol. §. si ab hostibus. nec de administrat. m. t. tenetur hic reuersus ut ar. ff. si quis cauē. l. iij. §. item si quis

q Legibus. scilicet attilia. iulia et ticia ut se. t. in pā.

r Postea qm. nunc recitat nouum ius. nam quatuor sunt iura que hoc titulo notari possunt.

s Primum. alias qmprimum.

t Ex inquisitione. scilicet inquirendo facultates eorum. an sint pares oneri adiuncto. ut. j. de execu. tu. §. sed propter Item bona conuersatio requiritur. ut et al. s. in patre argo. gator. ut. ff. de adop. l. nec ei. §. eorum. et s. de adop. §. cum autem. Accur.

u Nam supra. bene dico quod desierunt per has leges tutores dari postea qm consules dederunt ex inquisitione. et bonum fuit propter duas rationes quas ponit. naz. p. q. r. q.

r Fore hanc caucionem prestare tu. et cu. ut ff. rem pu. saluam fore. l. n. quasi. §. i. et l. §. et si ad spēs.

p De compellendis. id est captis pignozibus. ut. j. de sās

S cui nullus omnino tutor datus fuerat ei dabatur quidem in vrbe romana a pretore urbano et maiore parte tribunorum plebis tutor ex lege attilia. In prouincijs vero a presidibus prouinciarum ex lege iulia et ticia. Sed et si testamento tutor sub condicione aut die certo datus fuerat quamdiu condicio aut dies pendebat. ex hysdem legibus tutor dari poterat. Item si pure datus fuerat. quamdiu ex testamento nemo heres existat. tamdiu ex eisdem legibus. tutor petendus erat. qui desinebat esse tutor si condicio existeret a dies veniret aut heres existeret. Ab hostibus quoq; tutore capto ex his legibus tutor petebatur qui desinebat esse tutor. si is qui captus erat in ciuitatem reuersus fuerat. nam reuersus recipiebat tutelam iure postlimini.

tibac. tu. §. pe.

3 Sed hoc iure utimur. hic est tertium ius quod erat tpe iustiniani. et hodie est quartum additum. quod est infra proximo §.

a Prefectus. ad prefectum cogniciones criminales. ad pretorem ciuilia negocia veniebant. ut ptz. ff. de off. pre.

vr. per totum t. et. ff. de off. pre. p. p. totu. ti. sed tutelam dabit uterq; ut hic.

Sed ex his legibus tutores pupillis desierunt dari. postea qm primo consules pupillis vtriusq; sexus tutores ex inquisitione dare ceperunt. deinde pretores ex constitutionib9.

Nam in suprascriptis legibus. neq; de caucione a tutoribus exigenda. rem saluam pupillis fore. neq; de compellendis tutoribus ad tutelam amministrazioneem quicquam cauebat.

Sed hoc iure utimur ut rome quidem prefectus vrbe vel pretor secundum suam iurisdictionem. in prouincijs autem presides ex inquisitione tutores crearent. vel magistratus iussu presidum si non sint magne pupilli facultates.

Ros autem per constitutionem nostram. et huiusmodi difficultatem hominum resecantes. nec expectata iussione presidum disposuimus si facultates pupilli vel adulti vsq; ad quingentos solidos vale-

q Jurisdictionem. prefecti vrbe est iurisdictione vsq; ad miliaria. §. pretoris rome tū vt ff. de of. p. vr. l. i. §. cum vrbe. et in sum. de off. pre. ro. dabunt §. eum et qui est de sua iurisdictione. ut statim in p. fide notabis

c Crearent. scz eum qui est de sua iurisdictione dabit. ut ff. de tu. et cu. da. l. ius dandi. Si vero ibi non inueniebantur idonei. eum in alio loco qret et presidi nunciabit. ut ff. e. l. diuus. Item ei qui sit de sua iurisdictione vel ratione originis. vel ratione possessionis. vel ratione domicilij. ut ff. e. l. i. §. vlt. et l. diuus. si autem in altero horum trium locoz. non inuenitur. §. in quarto loco reducendus est ad alterum locum de his tribus. et ibi tutu. vel cu. l. i.

d Iussu §. delegat Sed contra. ff. de tu. et cu. da. nec mandante §. ibi mandatum e. q. non importat necessitatem §. iustus qui importat ut ff. q. iussu. l. i. §. i. et ff. man. l. i.

Vel ibi erant magne facultates pupilli. hic parue. Et et si sint parue adhuc videet idem. nam dacio tutelae est mitti imperij. ut ff. de tutelis mutus. §. tutoris dacio ubi §. q. tutoris dacio illi soli opetit cui nominatim hoc dedit. l. lex vel senatusconsult. vel princeps. §. non potest delegari. ut ff. de offi. eius cui man. est iur. l. i. §. i. §. Sed dic q non potest delegari si hnt iurisdictionem. §. hnti sic ut ff. e. l. ius dandi ut hic. Sed que sunt magne facultates. §. qnquaginta aurei. ut. C. de defen. ci. l. i. vel. p. aureoz. ut in aut. §. de fen. ci. §. et iudicare. col. iij. vel verius vsq; ad quingentos solidos. si sint parue. si vltra sint magne ut. j. pp. §. ac.

e Ros autem ostoz. quam non habemus f. Iussione. i. delegacione sue precepto. naz in §. differt a mandato. qz mandatu ex voluntate est. §. iustus necessitatis.

primo. qz est iniquū. scdo qz tenet pupillo damnum referre tutor. vt ff. e. si tutor.

P tps scz n̄ modicū. al v3 auctas vt ff. de acq. h̄. si q̄s mibi. s. iustum. q̄ est oē. et est rō. qz vident̄ inesse que in cōtinenti fiunt. vt ff. si cer. pe. l. lecta.

Per eplāz. nō caute et redde singlā singlīs nā dixerat duo. scz statim ad qd̄ referē post tps. et c̄.

Ite in ipō negō p̄ns ad qd̄ refertur s̄ per eplāz. qz inf̄ abūtes mittitur. vt. j. de ob. ex. osensu. s. fi. Idem. si aliomō mutiliē auctorizetur. vt ff. e. l. i. s. fi. et l. ij. scz si mutus detinet.

Si inter iudicūz scz rei ven. vel alius p̄sonalis vel realis act. tutelē vt neg. s. q̄ oē tutorem erit dāda q̄ durate of. n̄ dā. vt ff. de tu. r. a. dis. non. s. fi. et l. si c̄ ad. huc. r. id̄ in vtili. ḡna. li. neg. s. q̄ dā. oē curatores adultis vt ff. de adm. tu. l. cū cura. torea. C. de adm. tu. l. ij. et l. rō. nes. s̄ c̄te nec alij vident̄ interi posse intendi. vt ff. s. tu. et ra. dis. l. s̄ n̄ dan. tur. s̄ i. l. i. d̄ mtellige vt ipemet. p̄erecat n̄ danē. s̄ p̄ p̄ocutem sicut hic s̄. s̄. n̄ n̄ qd̄ s̄ correctā sūt hodie p̄ auē. vt in auē. vt h̄ij q̄ ob. per. re. mi. s. i. col. vj. cum nullus creditor vt debitor possit esse tutor l̄ curator. s̄. sic. n̄ in tutore testamentario. i. q̄ poterit ad huc hodie s̄. s̄. loqui. cum s̄ des talis tutoris ab ipō testatore sit com probata. vt. j. de s̄. t̄. s̄. tu. uel. eu. s̄. i. r.

C. s̄ ep̄a. auc. s̄ creacionibus. l̄ id̄ in eo qd̄ in alijs vt in p̄. auē. p̄ dixim⁹. s̄ magis credo s̄ r̄iū vt dixi in auē. vt h̄ij qui o. b. p̄. re. s̄. i. j̄t et circa reales act. oēs h̄ic. s̄. hodie facim⁹ loq̄. cū in eis n̄ sit obligacio vñ cessat actio. vt. j. s̄. act. s̄. i. e. **I**n rem suam. et pupilli que sua s̄. vt cū bñ admistrat. vt ff. de furt. l̄ interdum. s̄. qui tutelam

Actor. fa. ad s̄ ff. de r̄. sig. l̄. qd̄ dicim⁹. C. ne q̄s ius i sua cā. l̄ vna. et C. de testib⁹ l̄ oib⁹. ff. e. l. r. i. s̄. ar. oē. C. de fidei. o. l. s̄. i. b̄i iudex. et c̄. ne sequere in conuenient ut in eod̄ negō esset actor et re⁹. nam olim in tali casu dabantur tutor p̄torius. quod hodie n̄ est vt h̄ s̄.

Sz curator. C. s̄ in litē dan. eu. l. i. **E**t eo. s̄. iudicō

Quibus modis tutela finiat. s̄. ca.

Videtur est quib⁹ modis tutela finiat. Octo modos po

p̄ns. d̄z actor fieri. si hoc pupillo prodesse estimauerit. post vero tps. vel per nuncium aut eplā in tpo sita auctoritas nihil agit.

Si aut̄ inter tutore pupillum iudicium agendū sit. qz ipse tutor in rē suaz actor esse non potest. non p̄torius tutor vt olis̄ tuitur. s̄ curator in locuz eius datur. quo curatore interueniente iudicium p̄ agitur r̄ eo peracto curator esse definit. **Quibus modis tutela finiat. s̄. ca.**

Pupilli pupille qz cum puberes esse ceperint a tutela liberantur. **P**ubertatē aut̄ vteres quidem n̄ solū ex annis. s̄ etiam ex habitu corporis in masculis extimarivolebāt. **N**ostra aut̄ maiestas dignum esse castitate n̄ oꝝ tpm bñ putavit. qd̄ in feminis etiam antiq̄s ipudicū esse visū est. i. inspectionē habitudinis corporis. hoc etiam ex habitu in masculos extēdē

hit. pubertate. arrogacōe et seruitute. obicōe. morte. capitū diminucōe. si ad certū tps datus sit. sic et si finitur tps. suspicione. excusacione.

Pupilli pupilli sūt q̄ s̄ p̄tate p̄ns ipubēs erit l̄ moꝝ tevel emancipacōe vt ff. de r̄. sig. l̄. pupillus. i. s̄. l̄. in app̄e dicat̄ aliq̄n pupill⁹ q̄ est i p̄tate vt ff. s̄. r̄. ob. l. si. s̄. si pupillus.

Vitu. i. aspectōe vt. h̄et barbā vñā l̄ alteraz. vt. j. inuit et fa. ff. s̄. m̄. l. m̄. oꝝ. r̄. an. l̄. adito p̄side ex aspectu corporis. Et nō pro opi. M. q̄ v̄mosciāz dicebat ius dicem debē iudicare et fa. ff. de fet. l. ij. in fi. et ff. s̄. r̄. reg. l. s̄. in r̄. p̄. o. s̄. fi.

Doc. eē scz qz sit iudicand̄ impudicū h̄. s̄. o. vt. C. q̄n tu. l̄. cu. esse desi. l. si.

Credant. fa. ad s̄ de nup. l. i. s̄.

Item si in fuitutez pupillus redigatur. vel si ab hostibus capt⁹ fuerit. **S**ed et si vsqz ad certā obicōez datus sit tutor in testamento eque euenit vt definat esse tutor exigēte obicōe. **S**imilimodo finitur tutela morte pupilloz vel tutorz. **S**ed et capitū diminucōe tutoris p̄ quaz libertas vel ciuitas eius amittitur. ois tutela perit. **M**inima aut̄ capitū diminucōe tutoris veluti si se in adp̄cōz dedit legitima t̄m tutela perit cete n̄ pereūt. **S**z pupilli r̄ pupille capitū diminucō. s̄.

Sed et si vsqz ad certā obicōez datus sit tutor in testamento eque euenit vt definat esse tutor exigēte obicōe. **S**imilimodo finitur tutela morte pupilloz vel tutorz. **S**ed et capitū diminucōe tutoris p̄ quaz libertas vel ciuitas eius amittitur. ois tutela perit. **M**inima aut̄ capitū diminucōe tutoris veluti si se in adp̄cōz dedit legitima t̄m tutela perit cete n̄ pereūt. **S**z pupilli r̄ pupille capitū diminucō. s̄.

Item si redigat̄ ex in/ ḡtitudie si sit doli capax. n̄ at̄ ex v̄dicōe vt. j. p̄. q̄s p̄. no. ac. s̄. p̄. qz n̄ nisi sit maior. r̄. an. p̄. p̄. ven. dicōz fieri seruus vt s̄ de iur. p̄. s̄. p̄. Cōn. C. de in. ff. test. l. si q̄s. s̄. fi. s̄. i. b̄i dicit de eo qui doli capax nō est.

Sz vsqz ad certā. i. specificatā. vt q̄n t̄m erit osul p̄. testō. nō qz dixi i testō. nā a lege vel a iudice n̄ sicut ff. s̄. re. iuris. l. actus.

Morte naturali.

nam de ciuili iaz dixit s̄ p̄. oꝝ. scz vbi dixit de deportato et seruo factō per ingratitudinem. quia mors oia soluit nedū tutelam. vt in auē. de nup. s̄. deinceps.

Sed et capitū libtas. et tunc maria s̄. Ciuitas t̄m media vt s̄ de ca. di. s̄. maria. et. s̄. minor. t̄. ois. i. testam̄taria vel datua.

Si in adopcione s̄ emancipacione filij l̄tma tutela non finitur. qz filiuffa. l̄timus tutor esse n̄ p̄. cum scz pater eū precedat. vt s̄ de ca. di. s̄. fi. nisi in casu vt cum manumittit seruum maternum delatum sibi. vt s̄ de leg. pa. tu. s̄. s̄. for. te. et tunc differtur cum sui iuris erit. vt ff. famil. h̄et. cise. si maritus.

Legitima. Sed quare hec legitima t̄m perit. s̄. quia agnacio perit mima capitū diminucōe vt s̄ de leg. ag. tu.

a contrario sensu sumitur. vt ff. de tu. et cu. da. ab. l. curator. qd eualidū vt ff. de of. eius. cui man. est iur. l. i. §. i. ac. a. Quid adūsa. i. infirmitate q̄ualitudinea sanitati oēria ē b. Necessitate vt qz longo tpe abfuturus est l. sua maiora ne gocia hz ptractare vel alias filies necitates vt ff. de pcur. l. filiūsa. §. fi. et l. se. et l. post litem. et l. se. vsqz ad l. q̄ oia et n̄ h̄9 necessitas fit n̄ p̄t̄m quosdam vt C. q̄ dari. cu. vel tu. l. curator. em. et l. cura. tor. ymo certe et si q̄ cumqz alia sit iusta q̄ q̄ mō. ut ff. de admi. tu. decreto. et h̄ eas sunt in curatore vt. C. de ap. si actor.

c. Absit. si em̄ p̄is sit et hz intellectum. eē p̄cutēz ē auctate tu. toris facē p̄vt C. de p̄cut. l. neqz Absit. i. m̄ sex m̄sibus d. Velit. l. p̄tor vel p̄ ses vt seq̄tur a q̄ hic d̄z actor. al. adiutor d̄z vt ff. d̄tutel. l. solz al. curator vt ff. d̄ tu. et cu. da. ab. his. l. in oēz. al. p̄cut. vt C. de p̄cut. l. neqz. et nō h̄ varia noia eoz qui alioz facta agūt vt actor. vt hic d̄m est Jē tutor qui d̄at p̄z pillis s̄ de tutel. §. est aut̄ Jē curator q̄ datur adultis l. furio sis vel filibus vt s̄ e. i. p̄n. et. §. furiosi a. §. h̄ a m̄te captis. Jē p̄cu rator q̄ aliena gerit negocia cū mandato vt ff. de p̄cur. l. i. Jē negocioz gestoz. q̄ sine m̄dato gerit. vt J. de obli. ex q̄ h̄ d̄t. §. i. Item yconomus cui res ecclesiastica gubernanda mandatur ab ep̄o cū con sensu frat̄z vt C. de sacro. f. l. iubemus. et C. de ep̄. et cli. l. oēs. §. h̄ p̄oculdubio. et nihilom̄us d̄z ypocrisarius vt i aut̄. quō op̄. ep̄. §. n̄ alt. et. §. neqz at. et. §. h̄ vero vt p̄ftim Jē iudicus qui sic grece d̄z. latine singloz. cāz dicens vt ff. de mu. et ho. l. munez. §. defensores. q̄nqz t̄n actor et sin. dicus pro eodem ponitur. vt ff. q̄ q̄z vniuer. l. al. ij. §. q̄ bus. et. §. pe. et l. itez eoz. §. actori. facit ad h̄ C. de auct. tu. vel cura. p̄ totum. vel eciam dic q̄ d̄nt. vt et ibi nota. scz in dicta l. q̄ q̄z vniuer. aē.

De satisfacione tutorz vel curatorz R. c.
Ne t̄n diximus dandos tutores et curatores rōe etatis ne t̄n. etē. **C**onsumantur. m̄ totū **S** Diminuantur. pro parte. **P**retor. sic et p̄ef. vt et p̄fes prouincie vt s̄ t. i. §. ij. **S**atisfident. rem pub. sal. fo. vt diximus s̄ de tutel. §. i. uel cū fideiussore vt ff. rem pub. sal. fo. l. non q̄ h̄ in p̄n. et ff. de p̄eto. sti. l. p̄etorie. et ff. qui satisfda. co. l. i. **P**erpetuū. i. ḡnale. sic C. d̄ eden. l. edita. al. p̄ tpe po

si tutor aduersaualitudine vel alia necessitate impeditur. quo min⁹ negocia pupilli administrare possit. et tutori suo vel curatori preferri vt solus administret. et contutor satis offerens iponat ei vt ipe solus administret. **I**taqz per se n̄ p̄t petere satisfacionem a tutore suo l̄ concuratore. s̄ offerre d̄z vt electōez de curatori det. vel tutori suo vtz velit satis accipere vel satisfacere. **N**ō si nemo eoz satis offerat. siquidem ascriptū fuerit. a testatore quis gerat ille gerere d̄z. **N**ō si n̄ fuerit ascriptū. quem maior ps elegerit ipe gerere d̄z. vt edcō p̄toris cauet. **S**in at̄ ipsi tutores dissenserit circa eligendum eum vel eos q̄ gerere d̄nt. p̄tor p̄tes suas interponere d̄z **I**dem et in pluribus ex

De satisfacione tutorz vel curatorz.

Ne t̄n pupillorum. pupillarumue. et eoz. qui queue in curacōe sūt negocia a curatores tutoribus uesumantur l̄ diminuant̄ curet p̄tor vt tutores et curatores eo noie satisfident. **S**ed h̄ n̄ est in p̄petuū. **N**ā tutores testō dati. satisfacere non cogunt̄. qz fides eorum. et diuigencia ab ip̄o testatore probata est. **I**tem ex inq̄sicōe tutores l̄ curatores dati satisfacioni non onant̄. qz idonei elcī sunt. **S**z si ex testō l̄ inquisici-

nitur. vt ff. p̄to socio. l. i. et. J. de h̄. ob. §. at siquis. **I** Approbata id̄ in curatores in testō datis. s̄ curatores n̄ dentur in testō regulariter. t̄n si dati fuerint ofirmatur decreto p̄toris vel p̄fidis vt s̄ t. p̄tor. §. ij. et tunc liberant̄ a satisfando vt tutores. vt h̄. et ff. de ofirma. tu. l. si filio. et l. in ofirmando. et l. se. et l. vt iustitatem. secus in dato a m̄te. vt ff. d̄ cōfirmand. tu. l. i. ad fi. legis. al. C. e. r. l. i. §. q̄re sec⁹ R. qz firmū est ofiliū patris et n̄ m̄is. vt ar. J. qui ali. l. in fi. i. R. et. J. de J. iuris. §. i. et qd̄ dicit in testō. id̄ et in tuto ribus et in codicillis datis dicam. vt ff. de test. tu. l. iij. al. l. iij. a fa. ad h̄ C. d̄ ep̄. au di. de creacōibus. **M**ōt̄ ex inq̄sicōe. i. da ti a iudice ē inq̄sicōe. vt s̄. de attul. tu. §. i. h̄ h̄ iur̄ de

Idonei. i. p̄esup cione iur̄. otra quā n̄ admittit̄. p̄ bō in oēri um. h̄ si otra appare t tenebit̄ ille q̄ dedit. vt. J. e. §. sciend̄. h̄ hoc fallit in curatore furi osi q̄ satisfat. h̄ n̄ has beat ydoneaz subam l̄ sit ē inq̄sicōe datus vt. C. de cur. fu. l. fi. et. §. h̄ q̄ de z. et. §. h̄ o n̄ talis. Jē d̄nt iurare isti oēs b̄n̄ agē. i. non p̄termittit̄ utilia nō facē inutilia vt i aut̄. vt h̄ij qui ob. ref. p̄ mi. §. fi. coll. vj. **S**i ḡ n̄ testarij. nec datui satisfant̄. q̄ est illi q̄ satisfant̄. R. l̄ i. m̄i. n̄ in casu. scz patronus pro liberto. vt ff. de

tutelis. l. l̄ i. mos. §. i. Item datui. q̄n̄ non fiunt cū inquisici cione vt C. de auc. p̄e. l. fi. et m̄i satisfident non admittit̄ vt C. de tu. vel cu. qui sat. non de. l. i. et fi. et fm̄ hoc sunt quatuor genera tutorz scz testamentarij. item legitimi. Jē datui cum inquisicione. item datui sine inq̄sicōe vt d̄m ē. **S**ed si ex testō. duo ponit̄. vnū t̄n nunc p̄sequit̄. scz s̄ testario. h̄ in fi. §. dicit de alio. Jem hec eas in curatores plibus locuz h̄nt vt ff. de admi. tu. l. iij. §. quod i tutozib⁹ Jē qd̄ in l̄ i. m̄is R. i. s̄ cum sit eas rō. ne deterius negocia p̄ p̄les exerceant̄ vt ff. de admi. tu. l. si p̄les. §. apparet igitur p̄ Jtaqz. vel satisfare. sic. J. de inuti. stip. §. alteri. in fi. **A**sscriptum scz in testō. vel alit̄ apparet e⁹ volūtas cui denter. qz dixit in satisfacione quis preferri d̄z **V**t edicto. quod si non fuerit ascriptuz quem maior ps elegerit ille gerere d̄z **M**aior dummodo omnes velint per vnū administrare. al̄ em̄ n̄ opellerentur. h̄ omnes gerere p̄nt si velint. vt ff. de admi. tu. l. si plures. §. fi. et l. v̄l in p̄tes Et nō h̄ ar. q̄ stat̄ maiori p̄te sic. ff. de pact. l. iuēgen. §. vlt. a l. maiore. et l.

tutelis. l. l̄ i. mos. §. i. Item datui. q̄n̄ non fiunt cū inquisici cione vt C. de auc. p̄e. l. fi. et m̄i satisfident non admittit̄ vt C. de tu. vel cu. qui sat. non de. l. i. et fi. et fm̄ hoc sunt quatuor genera tutorz scz testamentarij. item legitimi. Jē datui cum inquisicione. item datui sine inq̄sicōe vt d̄m ē. **S**ed si ex testō. duo ponit̄. vnū t̄n nunc p̄sequit̄. scz s̄ testario. h̄ in fi. §. dicit de alio. Jem hec eas in curatores plibus locuz h̄nt vt ff. de admi. tu. l. iij. §. quod i tutozib⁹ Jē qd̄ in l̄ i. m̄is R. i. s̄ cum sit eas rō. ne deterius negocia p̄ p̄les exerceant̄ vt ff. de admi. tu. l. si p̄les. §. apparet igitur p̄ Jtaqz. vel satisfare. sic. J. de inuti. stip. §. alteri. in fi. **A**sscriptum scz in testō. vel alit̄ apparet e⁹ volūtas cui denter. qz dixit in satisfacione quis preferri d̄z **V**t edicto. quod si non fuerit ascriptuz quem maior ps elegerit ille gerere d̄z **M**aior dummodo omnes velint per vnū administrare. al̄ em̄ n̄ opellerentur. h̄ omnes gerere p̄nt si velint. vt ff. de admi. tu. l. si plures. §. fi. et l. v̄l in p̄tes Et nō h̄ ar. q̄ stat̄ maiori p̄te sic. ff. de pact. l. iuēgen. §. vlt. a l. maiore. et l.

erogacōne ofistat. vñ paup̄tas talis n̄ nocet. dūmōto pos
 sit sup̄esse tutele. vt. ff. de mu. a ho. cura. §. mops. a. j. t. i.
 p̄. Docē. id est probare. accur. florentinus. §. fi.
 p̄. Itē p̄t adūlaz. vt h̄ e furd⁹ vel mut⁹. vel p̄petua valis
 tudine detētus. vt. C. q̄ mor. l. i. q̄ morbz. put durauerit ex
 culat. h̄ furor nō excusat. h̄ interim curator dat̄ v̄m jo. vt
 ff. e. l. n̄ soluz. §. fi. a
 se. duabus. l. v. q̄ ad
 §. h̄t aut. S̄z quidā
 ex sup̄dictis etiam h̄
 velint non admittūt
 vt furdus et mut⁹ vt
 ff. de tute. l. i. §. pen.
 et §. fi. quare dic. q̄
 q̄ntum ad eos im̄p̄e
 ponitur excusacō. vt
 j. e. §. minores.
 3. Resciet. h̄ h̄ sim
 plices sunt vel rudes
 aliud h̄ sint sagaces i
 negocijs. tūc em̄ non
 excusan̄ vt subicit.
 quis aē. vt. ff. e. at
 lethe. §. penul. et fi.
 Et nō l̄ratum ad aliq̄
 admitti ad q̄ non reci
 pitur ill̄atus. vt. C.
 de postu. l. ij. et i aut
 de iud. §. i. et notatur
 melioris odicōis esse
 sapiēs q̄ stultus. ac.
 a. Itē h̄ p̄t. vt quia
 sic dixit. ideo eum do
 tutorē vt d̄bitis sup
 ponat. et a pupillo
 v̄re. Et nota q̄ tri
 bus casibz excusat i
 micicia. vt h̄ ideo de
 dit vt dictū ē. vt hic
 itē et q̄n̄ m̄ueit p̄
 testm̄. itē v̄m q̄sdam
 etiā q̄n̄ ante testm̄. h̄
 tū fuit capitale cer
 tamen. jn̄ q̄rto caū n̄
 vt h̄ ante testm̄ facta
 fuit a nō capitalis.
 q̄ videtur remississe
 ex quo in testō dedit
 tutorē. vt. ff. e. atle
 the. §. dat remissionē
 put ē ibi in l̄ra prius
 vt. j. e. §. mimicie.
 b. Promiserant. sic
 alias h̄nt excusacōez
 vt h̄. a. ff. de tute. e. ex sn̄a. i. fi. et h̄ vbi p̄misit h̄ sic se ias
 ctavit. Quid at h̄ i testō se tutorē sep̄ sit. R̄ n̄ non erit tutor
 nisi vel euiden̄ idoneus appareat. vel p̄t eū d̄firmavit. vt
 iudicta. l. ex sn̄a. et ff. ad. l. corne. fal. v̄ro. §. i. Accur.
 c. Ignotus. h̄ is excusat q̄ ibi domiciliū non h̄z vbi datus
 est. vt. ff. e. l. fi. m. fi. capitales accipe. vel q̄ accusabat
 d. Si capitales. eū de aliq̄ crimie qd̄ igēbat penā capi
 tis. i. stat⁹. vel q̄ i h̄diabat mortū ip̄i⁹ v̄. a. 30. Et nō h̄ fieri
 aliqd̄ rōne imicicie qd̄ n̄ fueret alias. sic ff. de arbi. n̄ dis
 tinguem⁹. §. cū qd̄a. a. l. 3. at. et ff. de lib. cau. h̄ p̄t. nā imi
 mic⁹ iudex eē nō p̄t. vt. ff. de pecu. l. filiulfa. et. l. v. exilio
 e. Tutela. l. datia vel l̄ma. h̄ at testāria. dic. vt. §. i. glō

excusacōez tribui tā di
 ui fratres q̄ per se diuus
 marc⁹ rescripfit. h̄ quis im
 parē se oneri imuncto pos
 sit docere. Item p̄t ad
 uersam valitudinez p̄t
 quā nec suis q̄dem nego
 cijs intesse p̄t excusacio lo
 cum h̄z. Similit̄ eū q̄ l̄ra
 nescit esse excusandum di
 u⁹ pius rescripfit. q̄muis
 et impiti l̄rarum possunt
 ad administracionem nego
 ciorum sufficere. Item
 h̄ p̄t mimiciā aliquez
 testō tutorēz p̄t dederit h̄
 ipsuz p̄stat ei excusacōez
 Sicut p̄ otrariū non excu
 sant. qui se tutelam p̄i
 pupilloz administraturos
 p̄miserant. Non esse at
 admittēdā excusacōez ei⁹
 q̄ h̄ solo vti q̄ ignot⁹ pa
 tri pupillozum sit diui fra
 tres rescripserunt. Itē
 propter mimiciā quas
 quis cum patre pupillo
 rū vel aduitorum exercuit
 si capitales fuerint nec re
 conciliacio m̄uenit a tu
 tela vel cura solēt excusae
 Item is qui status sui d̄

vt qz. aē. f. Itē a pupilloz. vt qz p̄t pupilloz q̄n̄z di
 rit h̄c quē dat mō tutorē suū h̄uū fuisse. l. libtū. iste ei h̄t
 qd̄nes de statu. vt. j. de acc. §. p̄iudiciales. et est rō qz mor
 tis accusacōnū h̄ qd̄ filā. vt. ff. q̄ me. cā. isti. §. i. jdez ē ecō
 tra. sed hic mouet questionē status ip̄is pupillis. vt. ff. e.
 atlethe. §. amplius. Accur. flouentius.

trouiam a pupilloz p̄t
 passus est excusat a tutela
 Item maior septuagita
 ānis a tutela et cura se p̄t
 excusare. Minor autez
 xxv. annis olim quidez ex
 cusabatur. a n̄ra aut̄ ostō
 ne phibent̄ ad tutelā vel
 curā aspirare adeo vt nec
 excusacione opus fiat. q̄ d̄
 stōne cauet̄. vt nec pupil
 lus ad legitimā tutelā
 cet̄ nec adultus cum erat
 in ciuile eos qui alieno au
 xilio in rebus suis admini
 stradis egere noscuntur
 et sub alijs reguntur alio
 rū tutelā vel curā subire.
 Idē in milite obseruād
 est vt nec vlēs ad tutele
 onus admittat̄. Item
 rome. grāmatici. rethoēs
 et medici. et qui in patria
 sua hanc artē exercent. et
 itra numez sunt a tutela
 et cura habent vacacōnē
 Qui aut̄ vult se excusa
 re si p̄les habeat excusaci
 ones a de quibusdā nō p̄
 bauerit alijs vti intra tē
 pora ostituta n̄ phibetur
 Qui autem excusare se

§. Item septuagin/
 ta. scz iā cōpletis. vt
 ff. de iure. inuim. l.
 in. et ad tre. q̄ filiū et
 filiā. §. i. alias n̄ esset
 maior. vt. ff. de mic.
 l. i. iij. §. minorem. sed
 in alio p̄sonali publi
 co munere statuitur
 temp⁹. l. v. al. l. x. āno
 rū. vt. C. q̄ etate. l. fi
 li. r. Et nō rōne senes
 ctutis aliq̄ fieri. que
 alias n̄ fierēt. vt hic.
 et ff. de iure. inu. l.
 sp. i. R̄ n̄. et. C. d. po
 stu. prouidendum
 h̄. Fiat. sed in larga
 significacōne. etiam
 qui phibent̄ excusa
 tur. vt. ff. de postu.
 l. i. §. penul. a. j. e. §.
 penul. et fi. et fa. ad
 h̄. ff. de re. iud. l. eius
 est nolle. accur.
 i. Cōstōne. C. d. le
 gi. tu. l. fi. et fac. §.
 de fidu. tute. §. fi. ac.
 k. Subire. facit ad
 hoc i aut. de san. epi.
 §. i. et ff. de edē. l. fi
 vn⁹ ex ar. §. p. alias
 l. Itē a i milite. fi
 id ē i milicia exite. se
 cus in veterano. qd̄
 dic vt dixim⁹. §. e. §.
 Item qui reipublice
 Ad hoc autē q̄ aliq̄s
 sit miles. vj. sūt necia
 vt diximus in aut. de
 man. prin. §. fi.
 m. Vlēs. a ita ip̄o
 iure non tenet dacio.
 vt h̄. et. C. q̄ da. tu.
 pos. l. militū. nisi a
 militone deē. vt. ff.
 e. p̄t magistatū
 §. fi. Aliud in celesti

milite. vt i c̄ico. q̄ admittit̄ vsqz ad q̄rtuz ḡdū. vt m. aut.
 §. san. epi. §. p̄l̄ros. quā h̄es. C. d. epi. et cle. sup. l. ḡnalit̄
 n. Itē rome grāmatici. i. m̄gr̄i de ḡmatica. a idē dicas de
 seq̄ntibz. et adūge his sophistas. i. dialeticos. ita vt oēs
 qui docent truiū excusent̄ vt hic. et ff. e. h̄ duz. §. i. et h̄
 h̄ doceat rome vbi ē cois paā. vt. ff. ad munic. roma. a h̄.
 Itē h̄ in paā sua. vt h̄ subic. itē optz q̄ sit intra numerū.
 h̄ abebat em̄ q̄libz ciuitas nūm v̄m q̄ntitatē. et sophistas
 et grāmaticos et dialeticos. rethores a phisicos siue me
 dicos. ita tū q̄ nulla vlē. p̄ h̄ret q̄bz h̄ac imūitatez. darz vt
 ff. e. h̄ duz. §. fi. S̄z aliud vidz i his q̄ docēt qd̄rūmū. vt
 m̄licā a astronomiā. a geomet̄az a arismet̄cā. nā n̄ vidē

primonio vt res p delicto hita / vt sint i primonio vt
c Vel ex s aptitudie qz n st apte / fut res sacre vel eliz
glose vt j e s nulli qz iudiu tñ dicte res sunt in patrimonio
vt si ab hostibus capte sint vt ff de religi l cum loca
d Habent talis diuisio h sumit Rezz em alie fut i pmo
mo alie ex q vidz i sufficiens nā alie fut nec in patrimonio
nec ex vt fuitutes vt
ff de usufruc le l i
otra s h n qd die h
pueris loquitur sim
plicif nam quedā p
docēdis pueris dicitur
tur q alias nō dicerē
tur vt ff de ac t ob
l obligacō num i fi
qd nō ē v isile qz ppe
pueros male loquat
vñ non placz Alij di
cūt h de corporalibz
rebz tñ loq qd ē falz
fū qd colligit ex con
tinuacōe huius t ad q
tuoz sequentes nos
dicim⁹ seruitutes eē
in bonis cū eaz noie
agam⁹ a excipiamus
vt ff de acq rez do
rem t l statuas qd
āt i dicta l d eas nō
esse in bonis vel exē
dicit ideo qz p se nō
censent vt est posses
sio tigni i domo possi
ti qz nō intelligit tñ
gnū dū durat domus
p se vt ff de usufruc cū
qui e Quedaz h
fit alia diuisio

Cōia sunt nō tñ
agiē coi di f pla h **Oim s vsu nō appetate vt d i j e g**
h **Quedā p i qz populica s oim p loz vt s t i a qd**
s oīs a j e s flumia alias dicit publicū qd ē hui⁹ p h l
illi tñ vt campus marci⁹ vt C de sacrosac l fi et h d z
i vniuersitatis j e s vniuersitatis mag vniuersitatis
k nulli⁹ vt j e s nulli⁹ sūt singloz nec enim ad su
l **Et que varijs scilicet qz p iora refertur accur**
m **Et subiectis j e s singloz vsqz ad finem tñ**
n **Et quidē nā ali iur i iurgē qd ē nā ali rōe inductus**
vt ff de iusti et iur oēs s qd hō de q h loqtur vt j e s
singloz et i fi hui⁹ s nam iure nā ali p meuo etiā alia elz
sent cōia non tñ agiē coi di f pla nisi post qz fca fuit oc
cupacio Et q dicit oim scz vsu nō appetate vt predixi
o **Profluēs id est de celo cadens s s qz prohibeat**
p **Et mare sic ff de iur i iur azz ris at j e s h tñ**
q **Et p hoc i p oīs cū sit accessio mar s h s ff ne qd i**
lo pu litora vbi d litora eē p h rōm s illud ē vezz q
ad iuridictōz vē tñ sūt coia vt h sic C d qdri p l bñ a ze
none sec⁹ i ripa flumis q nō ē publica l flum sit publicus
vt j e s al ripaz l s appetas a pē eē rō qz iundacō fluis
raro veit et id eē pē utilitas in appetate ripe at mare affis
due mundaē vñ p puula momēta ellz utilitas nō g apprie
tas qrit vt C de ho q li l fi s fi significacōes d z ei ca/
q **Villis ab alio ipi poitis hz duas sal isula qdaz in q**
nō hitaē h vel recia ponunt vt ppe aquā ibi ofugit vel
fruct⁹ reponunt vt h a ff de usufr arboribz i pñ si hō
ibi hitaret eēt p diū vrbani vt j de v rus p j e dicit villa

nām habent **Quedā em**
naturali iure cōia sunt oī
um quedam publica que
dam vniuersitatis qdā nul
li⁹ p laqz singloz q ex va
rijs causz cuiqz acqrunē
fiē ex subiectis apparebit
Et qdē nā ali iure cōia
sunt oim h aer aq pfluēs
et mare t p h litora mar
Nemo igit ad lit⁹ mar
accedē phibēt dū tñ vill
ab alijs edificatis t monu
mētis t edificijs se abstine
at qz nō sunt iurgētū cōia
sz edificaciū fiē t mare
Flumina autem omnia
et portus publica sunt
Ideoqz ius piscandi om
nibus cōe est in portu flu
minibz qz Est at lit⁹ ma

ogregacō hoim **is Quid sit monumentū habet ff de**
r **Et monumen religioh l ij s monumentum accur**
s **Edificijs s alijs de iure gentiū sic a mare pmo co**
t **Iurgētū i cōia rū qui edificauerūt vt ff e l itm**
v **Sicut mare h otimua qd ē j statim est autem ac ac**
r **Flumina at oia s ppetua vt padus t renū quedam em**

ris qtenus hybernus flu
ctus maxim⁹ excurrit **Ri**
paz qz vsus publicus et
portus iure gētū ē fiē
ipius flumis **Itaqz na**
ues ad eas ripas a plicaē
funes arboribus ibi natis
religare onus aliquod in
his reponere cui libz libe
rū ē sicut p ipm flumē nauī
gare s proprietates earuz
illoz ē qzū pdijs adherēt
qua de cā arbores in eisdē
nate eorū sunt **Litorum**
qz vsus publicus iure gē
tū est sicut et ipius ma
ris t ob id quibuss ibet li
berū est causam imbi po
nere in q se recipiāt fiē re
cia ficcare t ex mari dedu
cē proprietates autem eorum

fūt puata vt fossata
i agris poita q qnqz
currit q nō vt ff
de flu et ne qd i flu
l i et ij et ff e ne/
mo in fi accur
y **Oibus nec q fuit**
pmo lō go tpe pesca
tus aliū supuemētez
tpellē pē vt ff de usu
cap l fi n forte xxx
an vt de diū tēp t a
psep si qsqz vel t jo
itelligo hāc legez si
quisqz qn erat in pos
sessione piscandi
z **Comune i in coi**
omibz ptz non at est
cōe pmo publicum
a **Est autē litus vt**
ff de v sig l litus
b **Hybernus i hpe**
malis q d qritūqz
mare aliq tēpe plus
extēditur in hyeme
vel estate tantum est
litus eius accur
c **Excurrit h otimua**
qd est j e s litorum
d **Ripaz i flumis**
e **Gētū i d iurgē**
vel id est emmbz gē
tibus publice patēt
f **Eaz i ripaz s**
g **Illorum id est hominū quoz qz**
h **Adherēt s quid si via publica ē in medio inē flumē**
et agz Ren idē qd hic vt ff de acq rez do l marcius
i **In eisdē s ripis ac**
k **Coz s qd si piscas**
l **Litorum scilicet maris vt sequitur**
m **Publicis s e s et qdem ibi a p h aē otra So dixit**
plato oia coia eē publica et ecōtra s rōne qz dā vsū vt
ecce tā mare q flumia et litora et ripe in vsu oim aimātuz
fūt et in bibēdo et i abluēdo et omorādo et silia qz exigit
natura s ius piscadi qd i his ē solū apetit homibz et recia
siccadi et qdā silia port⁹ tñ dixit esse publicos nō coēs
s j o dicit nulla coia esse publica vel cōtra ea em deinde
sunt coia q cū sūt in vsu oim aiātū occupātū ceduntur
vt lapilli et gēme et litora maris j e s tē lapilli et ff e
j e lapilli s publica nō solū nō cedunt occupātū pmo itē di
cta pponunt qd i eis fiat vt ff ne qd i lo pu et de flu et d
alijs t p quō pē esse q ait p cū i diuisione s poita velut
due spēs oppoite ponūtur coia et publica vt e e in pñ et
qd die h public⁹ i cois vel public⁹ q ad vsū cōe q ad p
n **Et iurgētū id est de iure gentium**
o **Maris scilicet est et protherō i oido cōuersus**
p **Sicut recia ptherō vt ff e ripatum Accur**
o **Eorum scilicet litorum Accursus florentinus**

A nullius. s. hois singularis. oim aut sunt. a sic differt ab illo. s. nullius. i. statim posito. qñq; dicunt. i. vni⁹ ppli. b **V**niuersitatis. q. ec. publices. vt. C. de sacrosā. ec. l. fi. i. pñ. h. alit accipit. s. e. s. flumia. nā loq̄t̄ ibi de illo qd̄ e pub c. **I**n citatibz. et ciuitatū sūt. accur. licū omniū pplozz d. **T**heatra. a theozādo. i. inspiciēdo vt in arena nonēfi. e. **S**tadia. stadiū ē octaua ps miliarij. quā hercules curze bat vno anbelitu vt legitur in historijs. f. **S**ilia. que sūt ad delcācōz pñ. vt late vie a picture i palaz. g. **S**z si q. al. cio. si q. necitatis cā fca. vt curia cōis. palaciū nauigum. et sunt sup dca vniuersitatis dñio. et vsu. s. pla. dixit vsu tm esse vniuersitatis alia sunt q dñio a fru ctu effecta sūt vniūsi tatis nō vsu. vt fūdi ciuitatis et sui. vt. ff. de in ius v. sed si hac. s. qui manumittit. a de v. sig. l. inter pub licam. a de ostra. ep. l. sed cellus. s. i. ac. h. **N**ullius aut res. scz hois vñ hoim. nec p̄t esse. s. sunt in boni dei censura siue dispō ne. et sic nō ob. q. pos set dici de cōibz a pu blicis rebz vniuersi / tatū q. videntē nulli⁹ esse. qz esse p̄nt a sūt hoim. l. nō hois sinz glāris. Itē ostra. j. e. s. fere. So. vt ibi. i. **P**ōtifices. i. p̄pas et epos. s. nūqd̄ im pator d̄dicare p̄t. vi deē q. sic. vt. ff. e. l. sacra. s. i. vbi d̄dicat id ē ptatē d̄dicandi dat. nā olim impato / res erāt sac̄dotes. vt i canombz s. r. vel dic d̄dicat alij. i. ep̄o. p mittēdo sine req̄ficōe vñ ocedit. s. req̄fitus k. **E**des sacre. h. ic loc⁹ dicit̄ sacer vt h. et scūs. vt. C. d. sa crosāc. ec. l. i. Itē religios⁹. vt i aut. vt religiose domus. l. **E**t donaria. id est thuribula. et cruces et calices. m. **Q**ue etiā. s. donaria. nō aut referas ad edes sacras. nā ille nullo mō p̄nt alienari. vt in aut. de ali. a. ep̄bi. s. et qz n. **C**ōstōez. vt. C. de sacrosāc. ec. l. scimus. **I**gnouim⁹ o. **E**xcepta nā hoim aie q̄bullibet rebz p̄ponēde sunt. vt C. de sacrosāc. ec. l. scim⁹. in fi. Itē p̄t debitū si qd̄ hz ec clesia. vt i aut. de ali. a. emphi. s. et h. etiā sup his. coll. ij. Itē p̄t alimenta pauperum. vt. xij. q. ij. c. auz. hz ec̄cia. p. **P**rophānū. i. nō sacz. sacer si ab hostibz capiat vt q. **R**emanet. d̄finit tñ eē. j. de muti. stipu. s. i. et. ff. d.

litoz p̄t intelligi nullius esse. s. eiusdē iuris eē cui⁹ a mare. a que subiacēt ma ri vt terra vel harena. **V**niuersitatis at sunt nō. singuloz. veluti q̄ in ciui. tatibz sunt vt theatra sta dia a similia. a si qua alia sunt omnia ciuitatū **N**ul lius at sunt res sacre et re ligiose a scē. qd̄ em̄ diuini iuris est id nulli⁹ in bonis est. **S**acre res sunt q̄ rite p̄ pontifices deo consecra te sunt. veluti edes sacre a dona q̄ rite ad ministeriuz dei dedicata sunt. q̄ etiā p̄ nām ostōnem alienari et obligari p̄hibuimus. exce pta cā redempcōis capti uoz. **S**i quis aut aucte sua q̄si sacz sibi ostituerit sacru non est. sed p̄phanū **L**ocus autē in quo edes sacre sunt edificate. eē d̄i rupto edificō. locus sacer manet adhuc. vt papinia nus sc̄p̄fit. **R**eligiosum aut locum vnusquisq; sua volūtate fac. duz mortuuz infert in locum suum. **I**n cōem at locuz puruz inui.

religi. cū loca. s. h. sacramētari⁹. Itē locus esse religiosus d̄finit qñ ea remouent̄ que ta lem euz reddebant. vt. ff. e. sacre. s. illud. et de religi. l. antepenul. in fi. accur. **R**eligiosum. vnusquisq; aliud i sacro. vt. s. e. s. sacre. **M**ortuū. s. tot. vel saltē caput cui⁹ ymagie agnoscuñ. vt. ff. de relig. l. cū i diuersis. **Q**uid si p̄ticularit caput est in diuerb locis. Rēn. illū esse religiosum vbi ē maior ps. vt ar. j. de vul. s. h. b. s. s. h. fi. ex di sparibz. si aut equali ter neuter. fm jo. **I**n cōe vero. inuis tis. hoc fauore religi omis iam facte. alias cōtra. vt. s. p. s. et ff. cōi. di. l. sabmus. **I**nfere non licz extraneos. Nam ipse focus recte ibi sepe liri potest etiam sine cōsensu ceteroz. ma xime cū nō est ali⁹ lo cus in quo sepeliret. vt. ff. d. reli. a sump. fu. l. si plures. **I**tem vñfructus scz loci puri. ar. l. ff. d. vñ. a. ha. l. fi. ac. **P**ropetariū. n. cō senciāt fructuarius. vel nisi testatorem q̄ vñfructuz legauit velit sepelire. vt. ff. de eli. l. ij. s. h. vñfr. **C**ōsecante. **Q**uid si p̄mo consensit. post permituit an̄ illacōnē Rēn. sufficit semel v luisse. vt. ff. de aqua. plu. ar. l. in diem.

to socio inferre non licet. **I**n cōe vero sepulcrum etiaz inuitus cetis licet in ferre. **I**tem si alien⁹ vsul fruct⁹ ē. p̄prietariū placet nisi consenciēte vsufructu ario locum religiosum nō facere. **I**n alienum locuz osenciēte dño licz iferre et licet postea ratum non habuerit q̄ illatus ē mor tuus. tamen sine consensu eius locus religiosus fit. **S**ancte res qz veluti mu ri a porte ciuitatis quodā modo diuini iuris sunt. et idō nulli⁹ in bois sunt. idō aut muros scōs dicimus. qz pena capitis cōstituta fit in eos qui ali qd̄ in mu ros sanctos d̄li q̄runt. idō et leguz eas ptes quibus penā ostituim⁹ adūs⁹ eos qui ostra legem fecerint sa ctiones vocam⁹. **S**ingu loz aut hominum multis modis res fiūt. **Q**uarū. dam em̄ reruz dñium nan ciscimur iure naturali. qd̄ sic diximus appellatur ius gentiuz. quarundā vñ iu re ciuili. **C**ōmodi⁹ ē itaqz

a **S**ancte qz muri. scz ciuitatis romane. quid de ciuitate alia vel castro. Rēn. nec

ibi q̄c̄p̄ facere licz sine aucte p̄tēdis. vt. ff. e. sac. s. muros vel forte vniuersitati l. nō puato. vt. C. de opibz pub. oēs. **S**anctos. i. firmos. a s̄ctio tis. nō calce vel lapidibus s. lege firmati. vt sequit̄. vel rūpendo. sic fec̄ rem⁹ fraē c. **D**eliq̄rūt. s. f̄ncēdēto. romuli. vt h. et. ff. e. l. fi. **V**ñ Lucanus. fraterno p̄mi maduere sanguine muri. **C**onstituimus. vt. C. dele. et con. l. non dubium. **S**anctōes. i. stricta sigficacōe. qñz ponit largi⁹ p̄ q̄li bet impiali lege. vt. C. de no. C. fa. ibi colligētes vñ ac. qñz largissime p̄ collectōe tocū hūt ciuili. vt i phe. ff. in f. **S**ingloz. dixim⁹. s. vbi. Rē. s. diut. na. s. i. ibi qd̄ p̄i. vñ natāli. vel. s. de iur. na. s. h. naturalia. vel meli⁹. s. e. s.

et quide. **I**n lucapione. ar rogacoe. successioe. deportaci
Iure. vt. one. mōchacōne. de qbz icipiet dicē. j. s. v. z
Vetustiore. sic. ff. de iur. imu. l. sp. i. **P**atā. id. lucap.
 ē de. k. **P**rodidit.
 id ē stati cū pcreauit
 de gentes stati fuit
Celo. i. a. e. ius gē
 re. m. ff. q. a. vetu
 stiori icipiēd ē g. rē.
Simul atq. i. stati
 post. rē. S. nūquid
 res sacre oceduntur
 occupanti. vt. s. e. g.
 nullius. R. res d. m.
 nullius homis. vj. vel
 vij. modis. natura.
 vt. h. facto. vt. j. e. g.
 penl. Jte tpe. vt. ff.
 d. acq. re. do. l. nunq.
 g. thesaurus. i. i. his
 sbz locū hz bec regu
 la. nisi q. in thesauro
 de equitate dimidiuz
 dno soli restituit. vt.
 j. e. g. thesauros. Jte z
 celsura. vt. s. e. g. nul
 lius. Jte casu. vt. i. hē
 ditate iacete. q. vicez
 dne repntat. vt. j. de
 stipu. h. i. pū. Jte cul
 pa hois. vt. suū egro
 tā. vt. C. s. lat. lib
 tol. l. i. g. sanctimus e
 tiā in b. Jte iur. natu
 ralis ostōne. vt. liber
 hō. vt. ff. de h. obli
 g. hē stipu. g. sacram.
Nec mēst. quo ad
 acquirēdū dominiū
Plane venādi. as
 hūd si cā requirēdi fu
 gitūū meū. vt. C. s. h.
 fug. l. ij. vel glandis
 colligēde cā. vt. ff. s.
 glā. le. l. i. vel vt reci
 piā pecuniā quaz ibi
 absōdi. vt. ff. ad eri
 thesaurus. vel si vide
 miā quā emi tollē me
 venditor. phitvat vt
 ff. de ac. ep. q. pēdē.
Ingrediat. Quid
 si p. phibicōz. R. nō
 nō facit suū. vt. C. s.
 rei vē. si fundū. et. l.
 certū. et fa. j. e. g. pla
 ne. strariū nōt glo.
 ff. de v. ruf. p. l. diu
 et hoc est verius. ac.
Quid qd libtatez
 id ē lapitatē. vt. stati
 seqtur. vt. ff. de acq.
 rez. do. natāle. et. l.
 pō. ac. **N**atāle. difficilis. i. impossibilis. sic. ff. p. sōe.
 l. de illo. **C**ontra. ff. de his qui deiece. vel effude. l. ij.
Persecucō. sic. ff. de acqui. pos. l. ij. g. nerua. accur.

a vetustiore iure incipe pa
 la est aut vetusti⁹ esse ius
 naturale. qd cum ipo gne
 humano rez natura pdi
 dit. Ciuilia aut iura cepe
 runt esse cu ciuitates codi
 et mgratus creati r leges
 scribi ceperunt. Fere igit
 bestie wlucres r pisces. r
 omnia animalia que i ma
 ri celo terra nascunt simul
 atqz ab aliquo capta fue
 rint iure gentium stati illi
 us esse incipiunt. **N**ō em
 antea nullius est id natu
 rali rōne occupanti conce
 dit. **N**ec interest feras
 bestias et wlucres. **S**
 suo fundo quis capiat an
 alieno. **P**lane qui in alie
 num fundum ingreditur.
 venādi ā aucupādi gā pē
 a dno si id pūderit phibe
 ri ne ingredi at. **Q**uid qd
 autē eoz cepis eousqz tu
 um esse intelligitur donec
 tua custodia coherceat.
Cū hō euaserit tuā cu
 stodiā r in libertatē se re
 cepit tuū esse definit r rur
 sus occupātis fit. **N**atu
 ralē aut libertatē recipe i
 telligit. cū vel oculos tuos
 effugerit. vel ita fit i spe
 ctu tuo vt difficilis sit ei
 psecucō. **I**llud questuz
 est an si fera bestia ita vul
 nerata sit vt capi possit.
 statim tua esse intelligat.
 et quibusdā placuit stati
 esse tuā r eousqz tuā vide

Illud. sic. ff. de acqui. rez. do. natura lem. g. illud.
Capi. considerata natā homis r aialis nō diuina possibi
 litate. h. nec oino facultatē alido. **P**ossit. sic. ff. s. ac.
 re. do. natāle. g. illud
Sed posteriorez
 sic. ff. e. in laqueum.
Accidē. l. z. ei. p. lū
 tur vnu. i. eū vulnera
 tū nō tñ sequit vt ca
 pi possit. vt. C. de p.
 ba. l. neqz naturales.
Capias. nō q. in/
 spiciē quod euenire
 pē. sic. ff. loc. si q. s. do
 mū. g. idē qrit si sup.
 tus. vt. ff. ad tre. luci
 us. g. penult. r ad. l.
 fal. l. m. qntitate. g.
 mag. et. ff. ex qbz cā
 ma. h. et si p. g. si fez
 rie. et. ff. s. v. ruf. p. q.
 sella. g. ij. et de dā. in
 fec. q. hō. g. in. r. r. in
 o. tra. ff. de pecu. l. co
 tpe. i. R. **C**apiū
 o. cor. ff. de acq. rez. u.
 do. l. natāle. g. apiū.
Fera. i. si māsueta
Aluco. vas est v.
 bi apes manēt. qnqz
 p loco vñ flumē cur
 rit ponit. vt. j. e. g. in
 sula. **I**ncluserit
 qd bul. facere noluit
 dicens magis timeo.
 scādalu qfutuz. uidi
 eū. vt. no. ff. de acq.
 rez. do. l. in laqueū.
Dns erit. nec fur
 titene. vt. ff. s. fur.
 si apes. **A**nteg
 id est anteq. intret
Preuderis. Quid
 si fuit ingressus. an
 potit retinē eū vt det
 qd accepit cū hō qli
 bz possit phibere ne
 qd intrat fundū suū.
 R. n. cū dñs fact⁹ sit
 p occupacōz nō video
 qre dñnat eē dñs ar.
 hui⁹. g. q. tñ pūidēti
Examē. i. cōsulit.
 vniūstas apiū. al. p.
 pbacōe ponit. al. p.
 iudicō. vt. C. s. aduo
 dñi. iudi. l. neminē. r
 forte vtuatur aliud de
 osuetudie in b. g. r. in
 supioribus duobus.
Pauonū. fera. i. nō
 prorsus domesticav.
 mansueta. accur.
Nec ad rē. i. nō obstat his q dixim⁹. **N**uaz. s. apiū
Ceruos. qz. s. cūoz i gne. **P**oz. s. singloz in
Tal. reglā. h. nō tria gna aialiū. mansueta. vt. **I**sp ecie

galline i quibz hz locū hec regula vt vbiqz sint dñi eē intelligūtur vt j. p. s. j. tē fera p̄sus. a i his hz locū alia reglā qz occupāti ccedunt vt. s. e. s. fē. a. s. illud. a. s. a/ p̄iu. et. s. examē. Itēz fera nō nātalit̄ h̄ acci dētalit̄ māsueta. a in his obtinz h̄ p̄ns t̄gu la. a fa. ad b. ff. e. na: turalē. p totū vsz ad a. Desierit. nō. s. fi exteriora iudicāt am mi secreta interiora. et facit. ff. de edil. l. si tamen. s. ij.

Gallmaz. s. oim vt statim imāt vt dic singlōz in specie.

Feras. l. fasilanos.

Anseres. scilicet domestic.

Galline. domesticē

Turbati. vt p vul pem vel per miluum.

Cui lucra. di. scz vt hēat pēnas vel o ua. alias em̄ nō omi tit̄ furtum n̄ lucradi animus interueniat. vt. ff. de fure. l. i. s. fi. S3 nūqd̄ doli fit i vno ouo. Rē. sic. sed de dolo nō agit̄ in re mi nori duobus aureis. vt. ff. de dolo. si oleū. s. fi. a. l. se. Sed qre nō agit̄ de dolo cū a/ git̄ furti. vt. ff. de fure. fit plez qz et iō fre/ quētius puniendū. v. jo. vt. ff. de peis. aut fca. s. fi. Et nō ex hoc. s. qz qlibz actō etiāz p vno nūmo dat̄. vt. ff. de dam. infect. si p̄petari. in fi. i. Rē. et. ff. de oīngē. cū es mā. li. l. i. s. illud. h̄ fal lit i casibz. ecce ei cōs modo tibi h̄uuz. et tu eū alis. nō repetis a me expēlas modicas. vt. ff. omo. in rebz. s. p̄nt. et. ff. de is pē. in re. do. fac. l. a. aī oia. et excepta actōe doli vt dcm ē Itē exipe qd̄ ē. ff. de dam. infec. ex damni. in p̄n. ac.

Itē ab hostibz. vt quibus populus romanus bellum in dixit. vel ipsi populo romano. vt. ff. de capē. hostes. a. ff. de h̄. sig. hostes. et. l. quos nos hostes.

Si euaserint. et aīo a corpe. vt. ff. de capē. l. si. in p̄n. k. Accipit̄. iure postliminij. vt. s. qbz mo. ius pa. po. sol. s. si ab hostibz. p̄cōsi. et q̄ sit inf̄ eos lapillos a gēmas

Itē lapilli. l. i. differēcia. a margaritas dic. vt. ff. de auro. et ar. le. l. i. et. l. si non sint. s. fi.

Inueniūtur. q̄ tñ nō sūt alicu9. alias oē. j. e. s. fi.

Naturali. id est gentium. vt. s. e. s. singulorum.

Inuētoris. ita demū si occupat siue apphēdat. n̄ al. fm azo. nā i supiori. s. a i alijs p̄cedētibz s̄ his q̄ p occupacōz q̄runē tractat̄. vñ qd̄ idē psequit̄ hic vicinitas scripture

pbata est. vt eousqz tua esse itelligantur donec ai mū reuertēdi habeāt. naz si aim reūtēdi desierit h̄re etiā tua esse desinūt. a fiūt occupatiū. Reūtēdi autē aim vident̄ desinē h̄re tē cū reūtēdi osuetudinē de seruerūt.

Gallmaz qz a anserum non est fera natura. idoqz ex eo possum9 intelligē q̄ alie sunt galline q̄s feras vocam9. Itēz alij sunt anseres q̄s feras vocamus. jdeoqz si anseres tui aut galline tue aliquo mō turbati t̄bateqz euola uerint. licz ospectū tuū ef fugerint. q̄cūz tñ loco sint tui tueve eē intelligunt̄. a q̄ lucradi aio ea animalia d̄tinet furtuz omittē intel ligit̄.

Itē ea q̄ ab hosti bz capim9 iure gētuz sta tiz n̄a fiūt ado qd̄ vt et libi homines in fuitutem n̄az deducāt. q̄ tñ si euase rint a n̄a p̄tate a ad suos reūsi fuerint. p̄stinū status recipiūt.

Itē lapilli et gēme a ceta q̄ in littoze in

imāt. vt. ff. de testamētis. l. hēdes. s. h̄ et si notā. a. ff. del. j. si h̄uus plū. s. fi. a aduerbiū similitudinis. s. qd̄ est in p̄n. s. ap̄te dat̄ itelligē aliud esse in thesauro cui9 tractat9 ē

ueniunt iure naturali stra tim inuētoris fiunt.

Itē ea q̄ ex aialibz dñio tuo s̄b ieddis nata sūt. eodez iure tibi acquirunt̄.

Pretea qd̄ p alluionez agro tuo flumē adiecit iurgētuz ti bi acquirit̄. Est autē allu uio incremētuz latēs. p al luionē autē id videt̄ adi ci. qd̄ ita paulatiz adiecit. vt intelligi nō possit. q̄ tū quoq̄ momento temporis adiecit.

Ad si vis flumis de tuo p̄dio aliquā ptē ex traxerit. a vicino p̄dio ap pulerit palā est eam tuā p manere. Plane si longiori tpe fundo vicini tui hēbit arborez qz quas secuz tra xerit in eum fundum radi ces egerint ex eo tpe vidē tur vicini fundo acquisiti esse.

Insula q̄ in mari na ta est qd̄ raro accidit. oc cupātis fit. nullius em̄ esse credit̄. At insula in flumi ne nata qd̄ frequēter acci dit. si quidē mediā ptē flu minis teneat. cōis est eo rum q̄ ab vtrqz pte flumis

valde ad hoc sep at9 vt. j. e. s. thesauros. a ideo p̄mum videnti a inuēmeti et non occu panti queritur.

Itē ea. nunc mus tat stilū et materiaz. et dicit de his q̄ acq runt̄ p accessionē di scretam. a in sequēti. s. p̄teza dicit de ac cessione concreta.

Ex aialibus. femi gnis siue rōnabilibz vt ex ancillis. vt. s. s. iur. p. s. hui. siue irzō nabilibus. vt. ff. de reuen. l. si fru. s. idē a. C. de rei vē. s. idēz scribit.

Dominio tuo. vel quasi. vt si bona fide possides aial irzōnale vt. ff. de acqu. reruz do. l. bone si. s. fi. non ita i rōnali. vt. j. e. s. in pecud. et est ratio vt ibi. accur.

Codē. s. gentium.

Adiecit. ponendo iuxta tuum p̄dium.

Appulerit. alias appulerit. i. apposue rit vt subic̄ puta cru stam terre forte vis neate et inarborate.

Incrementum. id est augmentum.

Intelligē. l. z tota die ibi figas intuituz et hoc p̄pter imbeci litatē naturalis vis9 q̄ tā subtilia ppendē n̄ p̄. vt i cucurbita p̄tz que cito crescit. tam p̄cipi non potest q̄n tum crescit quoq̄ mo mento t̄pis. s. i quodā ḡne agroz cessat ius alluuioms. vt in agris militibz assignatis a p̄ncipe. q̄ limitati dicunt̄. vt ff. e. l. in agris. que sit rō diuerfitatis. die. vt. e. l. in fi.

Longiori. i. iōgo. scz tāto vt faciāt radices vt sequit̄. vel etiā ipsa terra apposita vmitatē alteri t̄re fecit cū appo mē. vt. ff. s. dā. ifec. l. s. apli9. s. ita demū. S3 quō scit̄ qñ h̄ vnicō erit facta. Rē. n. p̄ rusticos qui talia sciunt. vt i aut̄ de non alie. aut p̄mu. s. q̄ autem dictum est. coll. ij.

Acquisit̄. vtilis tñ rei vē. p̄zi dñio dat̄. fm. M. vt. ff. de rei ven. si frumentū. s. de arboze. h̄ nos oīra. h̄ i scm ad extimacōz damni. vt. ff. de rei vē. l. in tē. s. j. tē. h̄ rei vē. nō datur. vt. ff. de dam. infec. s. amplius. s. alphenus.

Insula. s. loc9 vndiqz circūdat9 aq. vt. ff. e. l. as deo. s. insula. et. l. insula. alias qñqz p̄ domo i mari posita q̄ i salo. i. i falso poita ē fm p̄h̄. Itē qñqz p̄ q̄libz domo vt. ff. de eo q̄ certo loco da. l. ij. s. si q̄s insulā. Itē nō diligēt

vi. Rn. vsqz ad. s. alia sane. qd. Creditur. antea.
d. In flumie. id e. in medio flumis. qd. frequen. accidit
e. qd. frequen. h. opposit. na. ad ea. poci. iura adaptas.
tur. vt. ff. de le. a. se. co. na. ad ea. R. q. illis. h. bu. poci. so.
lucos. iduc. na. h. ifer. poci. g. ad alia. scorda. a. pu. cto. po.
f. Media. pte. s. qd. potit. sciri. accepta. sito. i. medio. inter.
vt. qz. ag. et. tuc. si.
est. ex. vna. pte. tm. alij.
cedat. alias. s. q. pun.
au. ex. edic. vt. coll. r.
ff. e. int. eos. et. l. se.
Ex. his. p. q. p. diuis.
so. possidet. insula. et.
hnt. dominium. circ. u.
dantes. flumen. vt. ff.
e. pro. regione.
s. Latitudinis. ex.
stentis. ab. vna. pte. cu.
ples. sint. ex. vna. pte.
et. vnus. fundus. lati.
or. est. q. fundus. alte.
rius. q. in. h. tm. fro. te.
agr. o. sidero. vt. ff. e.
insula. in. p. r. i. c. i.
h. Parte. s. sup. i. o. r. i.
i. Infra. id. est. in. in.
feriori. parte.
k. Vntu. i. in. flumi.
ne. coadunatum. et. h.
fit. pu. ctus. vel. die. vni.
cum. ag. z. a. t. tunc.
puncta. ibi. Infra. eos.
dem. a. t. e. i. Alue.
a. quo. sic. vltimo. recel.
fit. flumen.
m. Incipit. quantuz.
ad. stricta. r. d. nem. naz.
de. equitate. vix. obti.
net. i. non. obtinet. vt.
ff. e. l. adeo. s. insula.
i. fi. Et. no. h. q. flumia.
vie. i. iudic. tenent. et.
dant. et. aufer. ut. domi.
nia. vt. hic. et. ff. e. et.
go. s. alluio.
n. Alia. sane. sp. z. s. i.
facie. fundi. s. z. o. tra.
ff. de. flu. et. ne. qd. in.
flu. pu. s. si. fossa. i. fi.
s. So. ibi. totu. occu.
pauit. hic. partem. vt.
hic. eod. impetu. e. cel.
fit. quo. veit. ibi. no. h.
diu. cooptum. tenuit.
o. Man. e. fuit. s. co.
uem. es. e. t. e. t. p. is. qn.
a. q. i. undabat. s. z. o. e.
ff. q. bz. mo. vsu. fruc. amit. l. si. ag. So. ibi. i. p. p. e. die. amit. l. s.
qntu. ad. o. modu. fruedi. vel. h. i. undauit. p. p. e. impetu. a. q. ruz.
ibi. vt. facit. alueu. vt. p. ba. e. p. di. ti. l. qd. tam. s. ager. a. s.
vera. hnt. qntu. ad. p. r. i. et. at. e. h. possessio. indubitan. t. p. e. m.
undaco. is. amitti. e. vt. ff. de. acq. pos. l. iij. s. labro. a. l. q. vni.
uersas. l. ij. a. l. p. o. i. R. n. t. n. aqua. recedete. etia. possessio. e.
stituenda. est. vt. ff. de. it. nere. actuz. p. l. i. s. sed. si. quis.
p. Cu. facta. facta. aut. itelligit. etia. cepta. licet. non. p. f. e. c. t. a.
v. o. hui. e. q. q. m. o. p. e. m. s. u. n. t. m. e. s. s. e. v. i. d. e. n. t. ff. si. e. p. e. m. l.

ape ripaz predia possidet
p mo latitudinis cuiusqz
fundu que latitudo ppe ri
pa sit. Ad si a teri pti pri
mior sit. eoz e tm q ab ea
pte ppe ripa pdia possidet
Ad si in aliqua pte di
uisum flume sit. deinde ni
vntum agru alicui i for
ma insule rebeget. eiusd
pmaneat is ager cuius et
fuerat. Ad si naturali al
ueo in vniversuz derelicto
ad alia pte fluere ceperit.
prior quide alueus eorum
est qui ppe ei ripam pdia
possident. p modo sez lati
tudinis cui qz agri q lati
tudo ppe ripam est. No
u9 aut alue9 eius iuris ee
incipit. cui9 r ipsum flum
id est publicum. Ad si p9
aliqd temp9 ad priores al
ueum reusum fuerit flume
rursus nou9 alueus eorum
esse incipit qui ppe ripam
eius pdia possidet. Alia
sane causa est si cui9 tot9
ager inundat9 fuit. neqz
iundato agri vl fundi spe
ciem omutat. a ob id si re
cesserit aqua. palam e euz
fundu eius manere cui9 et
fuit. Cu ex aliena mate

lecta. vt. ff. de au. a. ar. l. et si no fuit. s. quid. er. ge. acce.
q. Ab aliquo. s. bona fide. vt. ff. ad exhi. de eo. s. si qd. ex
vuis. et suo noie. vt. ff. de acq. rez. do. adeo. s. cu. qd. i. pn.
et. l. qd. qd. s. ij. It. e. t. t. e. r. c. u. s. e. z. qd. no. possit. redire. ad. p. o. r. e.
materia. fm. jo. vt. in. fi. hui. s. Quid. si. duo. specificauerit.
vnus. bo. fide. alius. mala. fide. Rn. co. is. est. d. n. i. a. specificā
tis. bona. fide. nō. aut.
mala. fide. vt. ff. q. l. z.
ad. li. p. e. l. a. nō. licet. si.
duo. z. z. Eodem. mō. q.
ro. et. soluo. ea. que. sez.
quiritur. Quid. si. ex. di.
uersoz. materis. sp. z.
fec. a. m. vnaz. habuit.
bonam. fidem. et. in. ali.
am. malā. It. e. m. qd. si. i.
materia. vnus. p. tm.
bonā. p. ti. malā. fid. ha.
buit. It. e. m. quid. si. p.
tm. suo. nomine. p. tm.
noie. d. n. i. s. p. e. c. i. f. i. c. ā. t. i. s.
v. l. p. a. t. a. l. i. i. u. t. g. e. n. s.
s. Fecerit. id. est. de.
teperit. quo. ad. sp. i. c. a. s.
vt. ff. e. l. adeo. s. cu. z.
qd. i. fi. sic. s. de. lib. t. i.
s. i. t. Mulsu. i. i.
nectar. siue. stalladiaz.
v. l. Colliriū. id. e. vn.
gentum. ad. oculos.
r. Et. p. s. ab. imoz. uz.
id. e. s. ab. i. a. suoz. faus.
toz. q. d. i. x. e. r. u. t. sp. i. c. m.
cedē. d. n. o. materie. sed.
p. e. u. l. u. s. cū. suis. seq. c. i. s.
bus. ecōtra. s. vt. sp. e. z.
e. f. i. c. ā. t. i. t. m. cedat. vt.
ff. e. l. adeo. s. cu. qd. s.
y. Placuit. nebis.
z. Media. q. nec. vni.
i. totu. nec. al. t. i. cō. cor.
dat. vel. discordat. s. h.
distinguit. vt. s. qui. e.
et. nō. medium. seruā.
dum. sic. s. q. manu. n. i.
pos. s. penul. ar. o. tra.
ff. s. neg. g. l. nel. e. m. 9.
a. Fecerit. sed. a. alia.
duo. interuenerūt. q. i.
p. n. a. huius. s. d. i. x. i.
mus.
Et. sp. i. c. a. e. a. ita. ap.
paret. q. frumentum.
cedit. specificanti. s. z.
o. tra. ff. e. l. adeo. s. s.
cu. qd. s. in. fi. s. So. h.
posuit. g. r. a. exempli.
hoc. p. p. u. e. r. i. s. fm. p. u. e. d. ā. e. m. g. r. a. docēdi. dicunt. q. alia.
nō. dicerent. vt. ff. de. act. a. ob. l. obligaco. n. i. s. b. a. s. fr. vt.
dic. fm. azo. illā. p. istam. corrigi. It. e. die. fm. azo. ad. hec. oia.
exempla. in. quibz. iam. dicit. sp. z. specificati. cedē. est. cōtra.
regulā. q. dicit. qd. ex. re. mea. e. vel. nascit. meū. e. vt. ff. ad. ex.
hi. de. eo. s. si. qd. s. i. fi. et. de. rei. v. e. solū. s. meū. So. illa. reglā.
locū. h. z. m. v. casibz. s. vbi. d. n. i. s. specificauit. It. e. vbi. alius. e.
mādato. It. e. vbi. sine. mādato. h. ratū. h. z. It. e. vbi. alius. mala.
fide. a. suo. noie. It. e. si. bō. fide. h. res. p. t. ad. p. o. r. e. matia. r. d. u. c. i.

hoc p pueris fm p uuedā em grā docēdi dicunt q aliaf
nō dicerent. vt. ff. de act. a. ob. l. obligaco. n. i. s. b. a. s. fr. vt.
dic. fm. azo. illā. p. istam. corrigi. It. e. die. fm. azo. ad. hec. oia.
exempla. in. quibz. iam. dicit. sp. z. specificati. cedē. est. cōtra.
regulā. q. dicit. qd. ex. re. mea. e. vel. nascit. meū. e. vt. ff. ad. ex.
hi. de. eo. s. si. qd. s. i. fi. et. de. rei. v. e. solū. s. meū. So. illa. reglā.
locū. h. z. m. v. casibz. s. vbi. d. n. i. s. specificauit. It. e. vbi. alius. e.
mādato. It. e. vbi. sine. mādato. h. ratū. h. z. It. e. vbi. alius. mala.
fide. a. suo. noie. It. e. si. bō. fide. h. res. p. t. ad. p. o. r. e. matia. r. d. u. c. i.

quoz nullus est. Itē si h̄ vera sūt q̄ specificāti cedāt. Cōtra ē reglā q̄ dicit nēminē cū alteri⁹ iactura fieri locupletō rē. vt ff. de odi. ide. nā nā a. R. n. l. fiat sua spēs q̄ ad dōminiū. tñ actōe i factū tenet ad estimacōz. vt ff. de rei vē. l. in rē. §. itē si quecūqz. et ff. de dona. inter vi. a vro. l. si mulier. §. i. et l. scilicet. a. **Ex aliena. id ē materia.**

Et alieno. s. lana.
Aliena. s. incipit dicē de accessiōe q̄ fit hūana natura opāte
Domini. s. si possit reduci ad pōzē materiā. fit cōis hita rōne materiāz. a nō cedit specificanti. vt ff. e. l. qd qd. §. si in si. idē forte erit a qñ mala fide fecit l. rēdu ei nō possit. vt ff. ad exhiben. l. de deo. §. si quis. accur.

Si tam purpurā vt manicā v̄l gironē si aut ipi⁹ fili puta in tela. tūc alia rōne est dñs factus purpure scz iur e specificacōis vt. s. pr. §. a pcedēti. h̄ aut aliqd vult a dicē sup̄dictis scz de acquisiōne iur̄ accessiōis. s̄e ḡ nihil o/petur adiungit hoc quod nūc dixi. vt ff. de l. i. si qñ in prim.

Precōsior. nō p̄ci osius accedē viliori. sic ff. de contrahen. emp. si i empcoe. dē ff. de col. edic. l. ius stissime. s̄ ibi spēale i hoie. s̄ qd. §. si fideius. §. fideiussores. So. vt ibi. Itē loq̄tur h̄. §. qñ dca purpura ḡ cia ordinādi vestim̄ti fuit apposita sinautēz ecōtra vt vestim̄tum feruiret purpure. vt forte eā seruaret. tūc cedit vestim̄tus purpure. vt i duabz legibus strarijs. vt ff. de vsuca. l. rez. mixta. §. qd ḡ. et ff. de au. a ar. le. l. et si non sint. §. pueniamus. Si at

neut⁹ cā alterius apponā. tūc neut⁹ alteri cedit. et vt qz possidetur. vt ff. de vsuc. l. rez. mixtura. §. quid ergo.

Surripuit. si s̄ripuit. al istis actōibz famos̄ n̄ tenet.

Et adicōz. scz furtiuam vel sine causa. vt ff. de condi. sine cā p totū.

Siue ip̄e. s. fur. nam forte erat sartoz
Extincte. q̄ntum ad dñm qd̄ pdidit dñs eius. et ideo q̄ntū ad eū extinctū ē q̄ndiu ē interta et purpura extm̄ta. nec p̄t v̄dicari. s̄ agi p̄t ad exhibi. vt exhibeat et post vendicetur. vt ff. ad exhibi. l. gēma. et ff. de rei ven. l. i rē actō

1 Possessoribz. veluti a p̄domibz a a malefidei pos. vt iste fuit. vt h̄. a. j. de ac. §. sic itaqz. et ff. vsuf. qz admod ca. l. m.
Si duoz. acquirē dñm nō solū specificacōe. vt. s. e. §. cū ex aliena. a §. q si. h̄ accessiōe. vt. s. e. §. si tñ. h̄ ec̄ ofusiōe. vt h̄. Itē i mixtione. vt. j. pr. §. qd si frum̄ n.
Dñoz. bñ dicit dñoz. volūtate. nā si vnus dñs

fecit. inde spēs. i. ml. sum vel vas ex argen to meo et tuō. s̄ia est iure specificacōis. n̄ cōis. vt. s. e. §. cū ex aliena. a ff. de rei vē. l. si frumentū. §. i.

Confuse. id est sis mul fufe.

Elect⁹. genus ē valis vel species mez talli. et ad h̄ est ff. de au. et ar. le. l. pedicu/ lis. §. neracius.

Idem iuris vt sit cōmune vt subicit.

Placuit. scz vt sit cōe. n̄ separi possit. veluti ex ere meo vel plumbo vel argento tuo spēs fca sit quibz casibz separi p̄t et qz libz vendicat suū. vt ff. de rei vē. si frum̄/ tū. §. h̄ si plūbz. a ff. de acquir. re. do. l. la cus. a. l. stagna. §. si s.

Si frumentum diximus qñ cōfūdun tur ita vt separi non possint. nunc vidend est qñ singlā corpa i sua s̄badurant q̄ cāū dicuntur imisceri.

Cōicata. et ideo locum habet cōi. di. actō vt ff. de rei vē. l. si frumentū. ij. R. v.

Sbstācia durāt s̄ nūqd idē si d̄ n̄axo lūtate fuissent immis rta. videē eniz qz sic. n̄a em̄ otēplacō vel volūtas n̄ p̄t mutare s̄bam ḡnoz. quin sp̄ discreta a diuisa sint a seinuicem. quod vidē esse ostra. §. p̄ce/ dentē. s̄ R. n̄. non est miz. alias em̄ file re/ pim⁹. nōne tps cōti

nuū est sui nāa cū tps sit mēsurā motus p̄mi mobilis q̄ mo t⁹ ē vniformis et otinu⁹. vt dic̄ aristoteles i. viij. phicoz. et tñ ptes i ip̄a otēplacōe distm̄gm⁹ et alliḡm⁹ dicētes. qz qddam p̄ns. qddam preter. tū. qddam fur tū sit in ḡms frum̄ti. qz licz eoz corpa sint discreta in suis em̄is cōia ea possum⁹ face ita qz aliq̄ n̄ sit p̄ticulari i tuo ḡno quā tu n̄ cōi ces mihi. nulla i meo quā ego nō cōicem. qz nō estz deficiēs te n̄a volūtate. si mihi tempore distincto generens h̄ee diuerfitates nostra significacōne vel respectu deficiente.

fit. forte ex vīno et melle

mulsum. aut ex auro a ar gēto elect⁹ idē iuris ē. nā et hoc casu omunē eē spēs non dubitatur.

Si for tuitu et non voluntate do mimoz ofuse fuerint. v̄l di uerse materie vel q̄ eiusdē generis sunt idē iuris esse placuit.

Si frumētuz ticij frumento tuo mixtuz fuerit. siquidē sūt ex volū tate v̄ra cōe est. qz singlā eoz corpa. id ē singlā ḡna q̄ cui⁹ qz p̄ria fuerint. ex ofensu v̄ro cōicata sunt.

Mixta q fit p errore q casu dñi nō trāsit. vt. ff. e. l. si pcurator. vel vt melius pascant. et fac. j. e. ad. l. acq. in pñ. vbi dicit gregati pascit. S3 otra. ff. d. sol. si aliam. So. ibi spēale ē in pecuā mīata. vt ibi dicit. vt. ff. si cer. pe. singu

Pro modo. i. mensura. **l**aria.

Frumentū. nōdum bō fide osumptū. tūc ei in fcm actō dare. vt. ff. ad. l. ac quil. qui occidit. g. si quis alienum vinuz

Arbitrio. i. q cui libz tm frumentū ē stituaē qntum fuit suū. qñ nō apparet q fuit suū. et h apē impossibilē discrecōz. vt. ff. de vsufruc. l. fructua riu. g. si vinaris. si at apparet q cuiusqz fu erit. hoc iudex ex rimz vt subicit. fm azo. et fm h dicit quale id ē qd. et sic cui libet sua grana restituant. vel dic. pr. h. n. esse d eo de q est istud. qñ nō apparet q fac suū. et h inuēt h bñ. quale nō em dicit qd. h quale vt in qualitate officii um vertatur. q qntitate nō corpe cū illis sit impossibile discer nere. et ic pbabit q dicit suū fuisse melius. Et nō triplicē esse dif ferenciā int hunc. g. et supiorē. spēs emz dicunt misceri. vt hic maia ofundi. vt. s. h. p. otra. Itē h ma nēt i ead sba. ibi non Itē ofusa fuit coia. ec sine dñoz volūtate. vt. s. pr. g. hñ b Cū i suo. suū ē ec si ali h abeat ibi vsufruc. vt. j. de hē. mlti. g. i. vbi appi9 fu9 dicit in q appietatē nudā hz testator

dñs edificij. qz omē qd i eo edificatur solo. solo cedit Nec tamen ideo is qui ma terie dñs fuerat definit eē dñs eius. s3 tātisq neqz vē dicare eam quis pē. neqz ad exhibēdū de ea re agē ppter legē. xij. tabularum qua cauet. ne quis tignuz alienū edibz suis inuētuz eximē cogatur. s3 duplum p eo p̄stet p actōz que vocatur de tigno inuētō. **A**ppellacōne autē tigni oīs materia significat ex qua edificia fiūt. Ad ideo pūsum ē. ne edificiiū rescidī necesse sit. Ad si aliq ex cā disruptuz sit edificiiū poterit materie dñs si nō fue rit duplū iā cōsecut9. tūc eā poterit vēdicare. et ad

Ex diuerso intelligit. sic. C. de edi. p. l. si is dē que. sic p. dō pē. qz alienata ē non pē vēdicari. h otra. C. de rei ven. l. ij. in fi. h ibi ex aliena maia q in alieno edificauit. h de sua i alieno. qre dic. aut de mea maia i meo edificō. q tē planū est. aut de alieno in meo. vt. s. pr. g. aut de mea i ali eno. vt h. aut de aliena in alieno. vt i dca. l. straria otineē q Certe. fabroz. i. magistroz de ligamie mur oz. sic. ff. de eo q ē. lo. l. ij. g. jul. locū hz vbi cū qz equū sit excep. vt. ff. de excep. dō. l. ij. g. generaliter. q. ar. j. e. g. lre. **B**one fidei. scz ab micō. et ex post fco cū edificauit. naz si añq edificet. fit bone fidei. et cū edificat male fi. fit. eli gūē qdā media via. ita vt nec male fidei puniat. neqz vt bo ne fidei expensas ofuet. qz pmittit abratio. vt. ff. de rei vē. l. jul. g. h i aliena. q ē huic straria. q fa. ad h. ff. de minor. l. intra. g. vēdentibz. nouo edificat. et vt plene h sciant t edificauit. cum de dic cū ipendo i rē alienā. aut suo. aut meo noie. Primo caū loqtur. t. ille de negg. et. ff. et. C. si meo tē aut fructuū gta. et tūc ex fructibz deducit. et alias null9 fruct9 ducit vt. ff. so. ma. l. fruct9. q. ff. fam. hz. fun dus. aut q cā rei suāde et tūc aut de nouo faciēdo. aut non pmo casu si bona fi. habto excepōz nō actōz fm jo. vt. s. pr. g. et. ff. de adi. inde. si in area. et. ff. de excep. dō. pau. h. M. ec actōz dabat. et ē p eo. ff. de pē. hē. l. hēditas. et. g. i. h ibi ipō gestu negociū fuit hēditariū. qd necē hūit.

hoc fuit statutū. vt. j. e. qd iō ac. et. ff. d. op. no. nū. i. p̄tor et. ff. del. j. l. cesa. g. si duobz. Itē nūqd h actō cōpetit ec oē eū qui bona fide iniurit. hñ. sic. vt h. l. z otra dixerūt qdaz S3 oē. male fidei iūgentē alia pē h auxilia opetit. vt rei vē. jē ad exbi. jē furti. jē furtia adi. jē h actō de tigno inuētō. vt. j. de act. g. sic itaqz. et. ff. d. tigno inuētō. l. i. i. fi. a.

Appellacōne. fa. ad h. ff. d. h. fi. l. tigni. q. ff. ad ex. l. gēma. g. tigni. q. ff. e. ad. g. cū i suo. jē qd in domibz dicit idē dic i cāpis vt subicit. q iō ac. ad h. ff. d. h. fig. l. urbana predia quidā tñ otra. Item idem i vinea. vt. ff. d. tigno inuētō. l. i. **M**ateria. vt cemē/ta q lapides. **C**ōsecutus. h est otra. ff. de tigno inuētō. l. fi. alias. id ē i fi. h ibi nō cū effcū fuit ofecut9 dupuluz. qz licz exegit nō tam pceptit adhuc dupu/ lū. vt. ar. ff. de elec. q effu. l. p̄cept. **V**endicare. nulla temporis p̄scriptō ne obstante in reivē. vt. ff. de rei ven. l. in rem. g. fi. quia nec p9 agere potuit. vt. C. de an. excep. l. i. g. fi. Aliud ergo si mala fi de iniurit. qz tē agē potuit. vñ. xxx. an. tē pellitur a rei ven. vt. C. de p̄sc̄p. xxx. an.

Ex diuerso intelligit. sic. C. de edi. p. l. si is dē que. sic p. dō pē. qz alienata ē non pē vēdicari. h otra. C. de rei ven. l. ij. in fi. h ibi ex aliena maia q in alieno edificauit. h de sua i alieno. qre dic. aut de mea maia i meo edificō. q tē planū est. aut de alieno in meo. vt. s. pr. g. aut de mea i ali eno. vt h. aut de aliena in alieno. vt i dca. l. straria otineē q Certe. fabroz. i. magistroz de ligamie mur oz. sic. ff. de eo q ē. lo. l. ij. g. jul. locū hz vbi cū qz equū sit excep. vt. ff. de excep. dō. l. ij. g. generaliter. q. ar. j. e. g. lre. **B**one fidei. scz ab micō. et ex post fco cū edificauit. naz si añq edificet. fit bone fidei. et cū edificat male fi. fit. eli gūē qdā media via. ita vt nec male fidei puniat. neqz vt bo ne fidei expensas ofuet. qz pmittit abratio. vt. ff. de rei vē. l. jul. g. h i aliena. q ē huic straria. q fa. ad h. ff. de minor. l. intra. g. vēdentibz. nouo edificat. et vt plene h sciant t edificauit. cum de dic cū ipendo i rē alienā. aut suo. aut meo noie. Primo caū loqtur. t. ille de negg. et. ff. et. C. si meo tē aut fructuū gta. et tūc ex fructibz deducit. et alias null9 fruct9 ducit vt. ff. so. ma. l. fruct9. q. ff. fam. hz. fun dus. aut q cā rei suāde et tūc aut de nouo faciēdo. aut non pmo casu si bona fi. habto excepōz nō actōz fm jo. vt. s. pr. g. et. ff. de adi. inde. si in area. et. ff. de excep. dō. pau. h. M. ec actōz dabat. et ē p eo. ff. de pē. hē. l. hēditas. et. g. i. h ibi ipō gestu negociū fuit hēditariū. qd necē hūit.

facere. vñ hñit acf. et. ff. si ps hñ. pe. l. fi. a. C. de rei vñ.
 .l. ij. a. l. domũ. S3 jo. oñ. vt dñm e. et fac eẽ p eo. ff. 8 rei
 vñ. fũpt9. et. ff. de ac. ep. idẽq9. et. ff. 8 pet. hñ. l. plãte. fi
 ño mala fide tñc nec excipiẽdo nec agẽdo obuo vt hñã ne
 minẽ. m̄. volui obligãẽ. vt. ff. cõ i di. i. h iudiciũ. v. jo. h. M.
 eẽ h dabat negg. act. vt. ff. de negg. si pupilli. g. h et si q9.
 h ibi noie alieno gẽ
 bat. jte a p eo. C. de
 rei vñ. l. ij. h ibi loqẽ
 qñ ex aliena materia.
 et in alieno impendi.
 vt ibi plene notãt. si
 ver. in reficiẽdo. aut
 bona fide. et tunc nec
 cessarias a vtiles. p
 doli excep. volũtari
 as p abrafio9 suam9
 nisi dñs vellz tñ daẽ
 qñt un possit habere
 his ablati9 a corra9
 vt. ff. 8 rei vñ. l. i. fũ
 do. si ño mala fide. is
 pendat necessarias.
 p officũ iudici9 cũ tñ
 possideo vtiles p ab/
 rafio9 obuo volũtari
 as nullo mō. vt. C. 8
 rei vñ. domũ. hñc e q
 dixit bul. hic q expẽ
 sas reperã qñz p. a.
 id e p actõz. vt. ff. de
 negg. l. si pupilli. g. h
 et si quis. jte et p. e.
 id e p excepõz. vt h
 jte a p. o. id e p of
 ficiũ iud. vt. p. l. ff. 8
 rei ven. l. domũ. et. l.
 diximus. et h i rei vñ.
 locũ hñt. in pet. ño
 hñditatis bo. fi. pos
 fuat omẽs. ac ma. fi.
 pos. necias a vtiles p
 officũ iudi. alias per
 excepõnem doli. re
 existẽte meliori i q fa
 cte sũt. volũtarias ra
 dit. vt. ff. 8 pet. hñ.
 plane. a **S**i tici9
 omutaẽ. h vidz. ñ cõ
 mutari cũ pmo dñov
 tilis rei vñ. deẽ. vt. ff.
 de rei vñ. si frumẽ. g.
 de arbore q e oẽ. so.
 l3 ibi dicat varijs. et
 varia damus non tñ
 nos damus. vt dam9
 de extimacõẽ h nõ de plãta vt diximus. s. e. g. plane si lo9
 b **R**adices. omnes. vt differat a seqnti. **o**ri tpe
 c **D**iximus. pmo videẽ eius in cui9 fundo originem dixit.
 vt. ff. ar. fu. ce. si ples. g. fi. So. h corrigat illã. vel dic ibi
 poterat viuere arbor ex fundo primo. hic non. vel efficiẽ
 tici9 pro parte. scilicet vt hic. nõ in totum vt ibi.
 d **R**acõ. facit. ff. e. l. adeo. in fi. a. l. fi. et. l. qua rone.
 e **Q**ua rone solo cedũt. vt. s. p. g. **ex** semine meo in a9
 f **D**iximus. s. e. g. certe. h qd si aliq9 **li**eno fundo semia
 ut otra quẽ agã. hñ. n. oẽ seminantẽ nõ. qz nõ possidz nec

esse p̄t obici culpa q̄ edi-
 ficauit temere i eo solo qd
 intelligebat alienum esse.
Si ticius alienã plãtãz
 in solo suo posuerit. ipius
 erit. et ex diuerso si ticius
 suã plantam in menij solo
 posuerit menij planta erit
 si mō vtroq3 casu radices
 egerit. ante em̄ q̄ radices
 egerit eius pmanet cuius
 fũat. adeo aut ex eo tẽpe
 quo radices egerit plan-
 ta pprietatis eius cõmutat
 vt si vicini arbor ita terã
 tici9 p̄fferit vt in ei9 fũduz
 radices egerit tici9 effici
 arborem dicim9. **R**õ em̄ ñ
 pmittit vt alterius arbor
 esse intelligatur q̄ ei9 cui9
 in fundum radices egisset
 et ideo p̄p̄ osinium arbor
 posita si in vicini fundum
 radices egerit cõis fit.
Qua rone autez plante
 q̄ terre coalescunt. solo ce
 dunt. Eadẽ rone frumẽta
 q̄z q̄ sata sunt solo cedere
 intelligunt. **C**etez sicut
 is q̄ in alieno loco edifica
 uerit si ab eo dñs petat e
 dificiũ defedi p̄t p excep
 cõnẽ doli mali s̄mea que

dolo fecit q̄ min9 possidẽt. jte nec oẽ possidẽtẽ. qz ei9 fco
 mil actuz est. hñ tñ dic eũ teneri ad instar tigni inuicti q̄ te/
 netur. etiã si positũ ab alio hñat vel teneat. vt diximus. s.
 e. g. cũ i suo p. l. ff. de eie. a effu. si ño. g. positũ. qead qd
 fit i plãtatis. et eodez mō soluit. cũ sit rõ filis. vt. ff. man
 lucius in fi. i. hñ. n.
S **C**onsequit. i. plã
 tauit vel seminauit.
 h **L**itẽ cartis. vt 8
 bõbace q̄ de pifisve
 i **M**embranis. müt.
 que de membris am
 malium eriphuntur
 k **S** i solo. vt. s. e.
 .g. in suo.
 l **C**armen. metrice.
 m **H**istoriã. vetis
 a noui testamẽti. idẽ
 dicam in fabula. vel
 rõmca. vel quolibet
 libro pro sapco.
 n **O**racõnem ad de
 um vel ad p̄pulum.
 vel ad principem.
 o **C**orpis. i. libri
 p **N**on ticius scilic9
 scriptor bone fidei.
 q **P**etas. directa i
 e **S**i bona. si rem
 autem mala laborem
 bonasse videtur. vt. s.
 .e. g. certe. sed min9d
 act. scriptor h3 redz
 dito libro. hñ. sic. si
 bonam fidem habuit
 act. dico. l. i. fcm. vt
 .f. de rei vñ. l. in rez
 .g. si qmẽq9. si malaz
 non. qz nec excep. h3
 vt h. h. cũ hodie pres
 ciosior sit scriptura q̄
 carta nunquid si mu/
 tatur hic. hñ. qdam
 vt a3. sic nos q non.
 ar. C. 8 res. scimus. a
 C. 8 ap. p̄cipim9 i fi.
 s **S**i quis pinxerit
 siue bone fi. siue ma.
 fi. fm p. nos contra
 qz bona fide vt. j. e. g.
 ibi vt q3. a. c.
 t **T**abulã. quid si
 marmore. hñ. cõtra
 fvari forte. ar. tñ oẽ
 j. de testa. g. penl.
 v **C**edẽ. ff. 8 rei vñ.
 .l. in rẽ. g. h id quod i
 carta. otra. s. hñc corrigat illaz vel distingue an p̄cõsior
 fit illa scriptura q̄ tabula. fm. p. qui ait locũ hñc e qd hñz
 si pictus est homo non vtus bono colore. non atramento.
 r **A**pellis. ppria nomina pictorum.
 p **E**am petat. id e dirca rei vñ. vt. ff. de re. do. l. q̄ racõne
 .g. sed non vt lre. fm a3o. / directa. qz desijt dñs eẽ. et sic
 3 **V**t utilis actõ. i. rẽ ñ. / est mirabile q non dñs a dño
 vendicat. sic contingit alias in public. in quibusdam casibz
 vt no. j. de act. g. alie. Accursius. florentinus.

eorum simul et daturam existenciam ut ff. de abigeis. vel oues et fa. ff. de usu. l. r. 22. mixtura. g. tecu. b. **E**x fetu. aliud de em non submittitur fm quosda. vel forte submittet etiam aliunde. ar. ff. de usufruc. quid g. g. h. qd d. m. fi. c. **S**ubmittit. q. submissio n. sit si m. singlis capitib. sit usufruc. ut ff. e. qd g. g. h. qd d. **T**hesauros. e. aut thesaur. pecunia ab ignotis dms. v. tustio: i. tpe abscondita ut. C. de thesauris. l. i. l. r. m. pn. v. de posico. pecunie cuius m. oia n. extat ut ff. de acqui. re. do. l. nunq. g. thesauros. qnq. m. ppe. de. ut. ff. de acq. pos. l. p. egre. m. pn. et. ff. ad. exi. l. thesaur. e. **I**n suo iud. directo vel vtili. ut fedatari. vel em. p. hiteotecari. vel h. m. l. 3. p. la. aliud d. p. erit in his. Quid si mercenarius du. labo. rat in alieno vel cre. ditor. m. pigre. m. uenit thesaur. h. di. midiu. eius i. cuius fu. do. inuenit. et ita di. midium sibi acq. runt. ff. de acq. re. do. l. si. qd. g. qd. si. creditor. **L**oco. alias solo. **R**eligioso. ut. ff. de iust. l. i. j. g. pen. tra. So. h. e. cor. r. g. itur fm. b. vel hie. fm. natural. racione. ut patet ex lra. ibi. se. cund. cuius racionem. q. p. reual. sic i. usu. otigit fm. jo. accur. **F**ortuito casu. et e. casus inopinate rei. euetus ex diu. cau. p. uenies. ob aliud et aliud m. ceptis. **N**on data opa. al. totuz reddi. dno. m. suo loco tu. potest o. per. dare n. tam ma. gica arte alias esset fisci ut. C. de thesaur. l. vnica. **D**no. h. p. quaz. act. R. p. rei ven. cu. dms. sit. vel odi. ex. hac. l. **I**n cesaris locu. f. p. a. monial. m. **I**n publi. co. i. publice deputato. **F**iscali. n. tam. publice de. pus. tato. **V**el fisci. h. si fisci pte. sup. reserit cu. altero tan. tu. reddit. ut. ff. de iur. fisci. l. i. j. g. fi. **C**iuitatis. q. lo. co. puatoz. fut. ut. ff. de. v. sig. si. eu. q. nec. **P**er edico. nem. qz. non solu. mu. cione. ut. s. g. p. r. **N**aturali. id. e. geniu. ut. j. g. p. r. **A**cquirunt. ca. precedete. vera. vel. putatiua. alias n. ut. ff. e. l. nunq. et. j. b. g. h. si. liquid. re. **N**ihil. ymmo. deo. h. i. p. p. tolice. loqui. sic. ff. de. par. tis. l. i. i. m. pn. et. ff. de. act. emp. l. ex. empto. m. pn. et. C. d. t. fact. non. m. noze. **V**oluntate. du. tam. legit. tima. naz. cu. bonis. m. dictuz. est. non. alienat. ut. ff. de. cura. fu. l. i. i. m. pn. **C**uiscuq. i. siue. mobilis. siue. soli. **C**orpa.

tu fructuarius submittit
 dz ut iuliano visum e r m
 vinearu demortuaru vel
 arboru locu alias dz sub
 stituere recte em cole dz r
 qi bono paterfamilias vti
 dz **T**hesauros qd qs in
 loco suo inuenit diuus
 adrian natural e qratez
 secuti decessit q eos inue
 nerit. **I**demqz statuit si qs
 in sacro aut religioso lo
 co fortuito casu inuenit
 At si qs in alieno loco no
 data ad h opa sz fortuito
 casu inuenit dimidiu do
 mino soli decessit r dimidi
 um inuetozi **E**t ouemien
 ter si qs in cesaris loco in
 uenerit dimidiu muento
 ris et dimidiu esse cesaris
 statuit cui ouemies est ut
 si qs in fiseali loco vel pb
 lico vel ciuitatis inuene
 rit dimidiu ipius esse r di
 midiu fisci vel ciuitatis.
Per edicionem quoqz
 iure naturali res nobis
 acquirunt. **N**ihil em tam
 ouemien e naturali eqta

lis. incorpales em tradi non possunt ut ff. de acqren. re do. h. uis. g. meorpales. **A**dno. b. qnq. fallit et eius o trariu inuenit v. ut. j. quib. alie. l. 3. vel n. h. b. est reglas re ut h. et. ff. e. edico. 3. **A**lienat. i. dnu. transfertur. **S**tipendiaria. f. q. militib. p. stipendijs. dan. ut. ff. d. rei ven. **I**te si liberatu. g. i. et de cuicti. l. lucius et de acqren. re. do. m. agris. **T**ributoria. que tributa rome reddu tur. c. **A**lienat. p. edicione. **I**n p. uenies. q. d. talia pdia n. fut. m. ytalica. **I**nter q. f. p. uenies. alia. f. **C**onstione. ut. C. de usu. trans. for. l. vnica. **D**ra. est. f. qntu ad dnu. t. n. flacione. ut. C. de usu. t. n. fl. for. l. vnica. h. qntu ad tributa e. dra. C. d. epi. et. cle. de his. **S**iquidem. ver. e. nulla e. dra. h. et si. r. **T**radant. f. stip. diaria. pdia et tributa. **C**onferunt. f. p. uenies. alia. pdia sic ytalica. et e. verum m. omib. n. scriptura. ne. cia. sit. ut. C. de v. su. t. n. fl. for. l. vnica. g. q. si. pdia. **I**te. fut. ye. ra. si. accipies. iduca. in. vacua. pos. fm. qd. ut. C. d. p. ba. cu. res. jo. o. ut. ff. d. fundo. do. si. fund. et. de. acq. re. do. h. b. lib. g. que. quid. sufficit. em. m. du. ci. in. pos. l. n. vacua. m. d. aut. in. dra. l. d. p. ba. d. dem. t. iue. q. sic. euenerit. n. causati. ue. die. **V**endite. vero. p. h. m. **R**es. q. loco. pigris. a. v. edi. toze. teneri. pnt. ut. ff. d. acti. emp. ul. g. of. ferri. **P**igre. q. sic. mtelligo. si. placeat. v. ditor. aliud. q. preciu. accipe. ali. as. n. ut. ff. si. cer. pe. l. i. j. g. i. **D**ato. poterit. g. v. dica. re. v. ditor. rem. si. n. fuerit. de. p. cio. satisfacti. ut. ff. d. tribu. l. p. cu. g. h. si. dedi. mercede. n. emptor. p. cu. tuc. offerat. ut. ff. man. diliget. g. i. **E**x. lege. xij. ta. q. e. ius. ciuile. ut. ff. d. iusti. et. iure. l. ius. g. h. igit. no. solu. geniu. **I**ure. natu. rali. sic. dictu. est. qd. rone. naturali. fuit. m. ductu. ut. s. de. iur. na. g. q. vero. et. g. q. naturalia. **V**endidit. et. edidit. **E**mpitoris. quid. si. dedit. die. ad. soluend. **R**en. n. facta. so. lucione. v. dicit. fm. jo. ut. C. de. pact. m. emp. et. v. l. omif. sozie. potest. tamen. contra. dici. qz. aliud. e. simplr. die. solu. cioni. statuere. aliud. pactum. l. omif. sozie. pon. **I**tem. quid. si. simplr. tradat. **R**en. vid. se. qui. fidez. nisi. o. tra. p. b. ut. qz. forte. dicebat. emptor. pntem. habere. pecunia. ut. ar. ff. de. pig. acti. l. i. j. et. ar. o. ff. d. tribu. p. curatoz. g. h. si. dedi.

tu fructuarius submittit
 dz ut iuliano visum e r m
 vinearu demortuaru vel
 arboru locu alias dz sub
 stituere recte em cole dz r
 qi bono paterfamilias vti
 dz **T**hesauros qd qs in
 loco suo inuenit diuus
 adrian natural e qratez
 secuti decessit q eos inue
 nerit. **I**demqz statuit si qs
 in sacro aut religioso lo
 co fortuito casu inuenit
 At si qs in alieno loco no
 data ad h opa sz fortuito
 casu inuenit dimidiu do
 mino soli decessit r dimidi
 um inuetozi **E**t ouemien
 ter si qs in cesaris loco in
 uenerit dimidiu muento
 ris et dimidiu esse cesaris
 statuit cui ouemies est ut
 si qs in fiseali loco vel pb
 lico vel ciuitatis inuene
 rit dimidiu ipius esse r di
 midiu fisci vel ciuitatis.
Per edicionem quoqz
 iure naturali res nobis
 acquirunt. **N**ihil em tam
 ouemien e naturali eqta

Fieri nisi in calibus ut ff. de iur. fisci. l. si procurator. §. si. et ff. de re iudi. a duobus. §. si si emptor. **N**ihil qd em qd p alium facit ipse facere videtur ut ff. de vi et ui ar. l. i. §. deie cisse. et j. de mut. §. si solu et ff. de iur. j. re apud. §. fecisse u. **P**ermissa. vel ab ipso dno vel ab alio domini voluntate **L**ibera. secm gñali. pcur. qui n hz liberã ut ff. de pcur. l. procurator totoz.

M. distinguit in e. cui. totoz honozum ut ibi et vniuersoz ut h. p. **I**ndu. nus. da. s. a. Edicōne sic. C. de pact. l. Edicōnibus. **T**er. m. alijs casibz. d. minū sine tradicōne dā. qui pnt his legi b9 notari ut. ff. de acq. ren. pos. l. i. §. si iusse rim et. §. id qd. et. l. qd meo. §. si venditorē. et l. qd idaz. **I**re. C. de acq. ren. pos. min9 a. C. de dona. l. i. et. l. quis. quis. **T**er. si volēs tibi edere dñum noie tuo me ostituā possi. dere. vel aduca a te. ut. ff. de acq. ren. pos. qd meo. et de re ven. quedā mlt. **T**u am esse. si res pns est ut. ff. de re ven. eius. et. l. si. vel h. in ve. rā. v. edicōne. ibi in fi. cta ut. ff. de emp. l. ij. **T**er. si evez si pcur. fit solutū vel satisfā. cū ut. s. e. §. v. d. ite. a. **T**er. si qd. et e. cas. si. s. bi in possessio. ne edita acq. r. ut do. minū et alios hales notatos. ff. de re ven. l. si ager. **C**la. ues. alit. de consuetu. d. medacie in qua euz aliquis vult legare vel dare fundum ec. cle. si. sumit p. az. ter. re in p. m. i. c. u. l. o. et p. nit super altare. et iz. ta transfert dominiū ut. ff. de osue. c. i. est tamen casus mirabil. in quo sine omni solē.

mitate transferē dominiū neqz ipso iure ut. C. de dona. l. qd quis ar. C. de sacrosan. ec. ut inter. **C**terz. posita. s. i. repositas. **D**transfert. p. p. i. et possessionē. et qd dixi de p. p. i. et verum est. si dñs est tradens alias causam viucapiendi. si tēc. fiant coram ho. reo. et h. p. p. t. em. visionē. rei ut. ff. de sē. hen. emp. clauibus. et de acq. ren. pos. l. i. §. si iusserim. et sūt tēc. in ar. ut si vendam equū quē tradaz p. frenū vel capisi rē ut dominiū transeat. **E** hoc. f. est. quā. s. in aliquo casu qz. h. p. semp. in p. sonā. certaz. h. in incertā. **F** incertam. ar. de. j. del. §. tutor. **G** Mis. filia. sic dicta. qz. in p. l. i. m. t. r. antē. sū. p. i. c. i. u. t. ut. illic. cur.

tradat alicui rem. aut vo. luntate eius a. i. d. cui rei ei9 possessio pmissa fit. q. rōne si cui liberavimus nego. cioz admistracō pmissa fuerit a dño. isqz ex his ne. gocijs rē vendiderit et e. diderit facit eā accipiētis

Interd autē sine tradi. cione nuda volūtas domi. ni sufficit ad rē transferē. dam veluti si rem quā tibi aliqz omendauerit a loca. uerit aut apud te depo. suerit v. d. iderit tibi a do. nauerit q. uis em ex ea cā. tibi n. tradiderit eā. eo tñ. ipso q. patiē. tuā esse sta. tim tibi acq. r. i. p. p. i. etas p. inde ac si eo noie edita ti. bi fuisset **T**er. si qd mer. ces in horreo suo positas v. d. iderit simul atqz cla. ues horrei sui tradiderit emptori transfert p. p. i. etas tē. mercii ad emptorē.

Hoc ampli9 interd. et in in. certā p. sonā collatavolū. tas dñi transfert p. p. i. etas tē. rei. ut ecce p. tores et cō. sules q. missilia iactant in vulg9. ignorāt quid eoz quisqz acceptur9 sit. et tñ

rēte multitudine possint p. tores vel consules p. ransire. ut in coronacōne domini pape videtur ut. ff. de re lictio. l. si id. qd. §. id. qd. et in aut. de consuli. col. in. §. h. e. itaqz. ibi ar. gentum vero rē. **H**ollet. v. t. e. vel legis interpretacōne ut in aut. de nup. §. et multo potius et. C. de infan. l. i. §. et. C. de lat. li. tol. l. i. §. sed. i. c. i. m. u. s. Accur. florent.

q. volūt q. quisqz eoz ex. ceperit eius esse statim eū. domini efficiūt. **Q**ua ra. cione veri9 esse videtur. ut si rem p. derelicto a domino habitā occupauerit quis statim eum domini effici. **P**ro derelicto aut habet qd domini ea mēte abie. cerit. ut id in nūo rez. sua rē esse nollet ideoqz stati. domini eius rei esse desit

Alia sane cā est eaz. re. rē que in tēpestare maris leuiā. de nauis cā eiciunt. **H**ec em domioz p. manēt q. palā est eas non eo aio. eici q. qd eas nō velit. s. q. magis cū ipsa nauis maris piculū effugiat. q. de cā si qd eas fluctib9 expulsas l. eciā in ipso mari nactus lu. crādī aio abstulerit fur. tū omittit. nec longe videtur discedē ab his q. a reda. currēte non intelligētib9 domis cadūt.

De rebus corporalibus et incorporeis
Quedā pretēa res corporales sunt. et quādam incorpales. **C**or. pales sunt q. sui natura tā

I Desit. si abiecit. l. habere desit rem im. mobilē. alioqz pos. sessionē p. tere pot. n. dominiū ut. ff. de ac. qren. pos. si quis i. §. d. r. a. et. ff. de re lictio. l. i. §. et. n.

K Alia causa. alias. sane. s. p. i. c. i. e. n. d. i. a. i. o. a. l. i. u. d. i. u. s. s. t. a. t. u. e. t. u. r.

L Fluctib9. i. v. r. d. i. s. m. **F**urtū. ff. de fur. l. fal. §. si i. d. t. u. m. s. e.

So. distingue ami. nū. p. i. c. i. e. n. t. i. s. q. p. a. z. tet ut si libzū aptum p. i. c. i. a. m. s. m. j. o. h. b. ut ex. hac. l. et illa colligi. tur et ar. ff. de damp. m. fec. si finita. §. si qd. metu. **I**tem quid dis. stat hoc furtū ab illo. ff. de incen. ru. nau. h. n. hic locum habet qñ non in ipso nau. fragio aliquid quis furat. ibi in ipso nau. fragio ut. ff. de mē. ru. nau. l. i. in fi. a. l. i. et. in. ut. ff. de re lictio. l. i. et. n. et. in. n.

Longē. nā in ali. quo distat. qz. h. sciē. te. illud ignorante. dño fit. **O** De re. da. i. de curruducto. ab equis. **P**on. intelligentibus. i. n. videntib9. **Q** De rebus corp. alibus et incorp. alibus.

Quedam p. tes. rea. i. p. p. e. d. i. c. t. a. m. d. i. u. i. s. i. onē. s. t. i. e. s. t. et alia qz. quedam omnia. quedam publica. que dam v. m. a. e. s. t. a. t. i. s. que

dam nullius. quedaz corpales. et quedā incorpales ut sub. icit. **C**orpales. sic ff. de re. di. l. i. §. quedam. **C**ue. dam incorpales. quid de hac diuisione nos iur. sulti eges. mus. h. n. qz. multa in corp. alib9 locuz hñt. que n. suantur in incorp. alib9. incorp. alia em non tradunt. non v. sicapiūs. tur reg. lariter ut. ff. de acq. ren. re. do. l. v. u. s. §. incorp. ales et de v. sic. l. v. sicapione. non vendicant ut. ff. de re. v. e. l. vendicacō. ac non transferunt p. mitus ut. ff. de socio. l. ij. et. in. non possident ut. ff. de acq. ren. pos. l. in. et p. met. **S**ui natura. nam secus si p. p. e. d. i. c. t. a. t. e. ut res in p. f. i. u. dum maris vel celo aff. ra. Accur. florentinus.

Intumescibiles. i. non abiles ad numeandū. jo. **C**is
 corpales. que in iure. i. sub b predicabili. ius otinet. i. m
 quatum diffinicomib9 ponit hęc dictio ius in p̄dicato. qua
 lia sunt omnia iura. s. incorpalia ut. ff. de re. di. l. i. §. que
 p̄ hereditas ut. ff. de. h. §. i. m. h. l. 3. **V**isfruct9. j.
 de usufruct. in p̄. a **E**t obligacōnes. j. de obli. in p̄m
 b **H**uoquomō. i. fi
 re ex contractu vel q̄
 si vel maleficō ut. j. d
 oblig. §. fi. c **R**ec
 ad re. Rē n. facite ob
 iectiom9 q. d. quomō
 hereditas est incorp
 palis cū in ea sint res
 corpales. d **E**x fr̄
 to. m. quo usufr̄. ha
 bemus. e **P**lerum
 q3. p̄pter fr̄itatem q̄
 p̄ actionem vel oblig
 gacionem debetur ut
 j. de acti. §. ij. et p̄
 actioms cessacionem
 ut. ff. man. l. si p̄cura
 torem. §. fi. et de rei
 ven. l. si hominem. §.
 vsq; adeo. f **N**az
 p̄ sed. g **I**us he
 reditatis. i. ipsa here
 ditas. et sic intransi
 tiue h̄ tria leguntur
 h **F**ruēdi. i. usufr̄.
 i **O**bligacōnis. i.
 obligacō ipsa.
 k **E**odem numero.
 i. inter incorpalia
 l **E**adem iura. i. fr̄i
 tutes. m **V**ocant̄
 s quibus. j. ti. p̄. d. z
 statim de quibusq; 3
 queritur. licet ad nos
 non p̄tineant. ut de
 aere fumo. et de flaz
 tu animalis. Rē n. fm
 phos. hęc esse corpo
 ralia. Item quid de
 anglis bonis et maz
 lis et anima hominis
 Rē. hęc incorpalia
 esse.

gi possunt veluti fundus.
 hō. vestis. aux. argentū
 et deniq; alie res inuabi
 les. **I**ncorporales au
 tem sunt que tangi non
 possunt qualia sunt ea q̄
 in iure consistunt sicut he
 reditas usufructus vsus
 et obligaciones quoquo
 modo contracte. **N**ec ad
 rem p̄tz q̄ in hereditate
 res corporales continent̄
 nam et fructus qui ex fun
 do p̄cipiuntur corporales
 sunt et id qd̄ ex aliqua ob
 ligacione nobis debetur
 plerumq; corporale est ve
 luti fundus. homo. pecunia
 Nam et ipsum ius heredi
 tatis et ipsum ius vtendi.
 et fruendi et ipsuz ius ob
 ligacionis incorporeale est
Eodem numero sunt iu
 ra prediorum urbanorum
 et rusticorum que eciam fr̄
 uitutes vocantur.

De Seruitutibus rusticorum.

Rusticorum predi
 orum iura sunt h̄.

Rusticorū. sic
 et. ff. e. l. i.
Iura. i. fr̄uitutes. et nota hęc tria genera fr̄uitu
 tum. quedam a p̄sona p̄sona delentur de quibus d̄. s. s. i. u
 re p̄sonarum. quedam ab vna re alteri rei de quibus dicit̄
 in hoc. t. quedam a re p̄sona ut usufruc. et vsus. et habitas
 cio ut. j. ti. i. et. ij. potest et quartum dicit. ut a p̄sona rei de
 beatur ut. ff. de odi. et de ticio. §. ticio et de ali. et. cib. le. l.
 suos. o **I**us eundi. solus. ut p̄ hoc discrepet a sequen
 ti. p **A**mbulandi. s. cum alio. q **I**umentum. s. sepatū
 a se vel armenta sepata a se. sed sup equo ire potest ut. ff.
 de fr̄it. rus. p̄ di. qui sella. m p̄. et. l. iter. q̄nq; iter non est
 fr̄uitus ut si fructuario detur a dño alterius predij ut. ff. si
 fr̄uitus ven. l. ij. §. ij. Tercio grosse d̄r quelibet via p̄ quaz
 itur. r **I**umentum. vel subrus vel ante se. et idem si in
 vehiculo. s **A**ctum habet. p̄ se quenciam. t **I**ter h̄z
 quo ad comodum non q̄ ad fr̄uitutē. Sunt em̄ due fr̄uitutē

et dicitur se ut. ff. si sui. ven. loci. §. i. et. ff. de adim. le. l. i. f.
 v **E**oq; i. itmere contento sub actu. **V**ia eundi. hęc
 h̄ba expone ut. s. e. §. i. **C**ontmet. sed que est d̄ra fm̄
 hoc inter actum et viam. Rē n. qui habet viam potest trahē
 re trabem et lapides et rectam ferre hastam. que non p̄e
 mituntur habenti actuz. ut. ff. de fr̄it. rus. p̄. l. qui sella
 §. i. Item certa via
 latitudo est. viij. ped
 indirectum in angul
 p̄vi. nisi maior vel mi
 nor placuerit facere
 ostituentibus. qd̄ nō
 est in actu ut. ff. s. h̄z
 ui. rus. p̄. l. vie. et
 l. certe. §. latitudo. et
 l. via constitui.
 3 **A**que ducente. si
 ue mvente siue inue
 niende ut. ff. e. l. las
 teo. a **P**redioruz
 in villa. non em̄ locus
 sed materia facit vza
 banum p̄ diuz. qd̄ dicit
 ut. ff. de. h. §. i. v. z
 bana p̄ dia. b **V**iz
 cmus. i. domus vicini
 c **S**tillicidium. q̄
 stillat. et m̄ erdum
 directo cadit. m̄ter d̄
 non p̄pter ventuz for
 te. sed flumen dire
 cto cadit. et maxime
 p̄ dochiam. i. canna
 le ut. ff. s. fr̄it. v. z. p̄.
 fr̄uitutes. §. stillicidij
 d **N**on recipiat. s.
 s. non recipere est ius n̄
 fr̄uitutis. ymmo poet
 us libertatis. et hęc
 negatiuā referas ad
 omnia exempla. p̄ris
 me dicta. vel dicit sic
 recipere talia est fr̄i
 tus. ita econtra si de
 sinat recipere est mibi
 quondam recipienti
 fr̄uitus et onus et sic
 in p̄scribenda fr̄i
 tute non indigebam
 aliquo facto sic econ
 tra in p̄scribenda sua

libertate indiget facto. s. ut foramina obturz vel similia fa
 ciat. que non sunt necessaria in p̄scrip. libertatis. contra
 rusticam fr̄uitutem. et ideo tantum in affirmatiua lex dicit
 de eis. s. ius eundi agendi z̄. ut. ff. de serui. v. z. p̄. l. v. et. s.
 e. circa p̄. e **T**ollat qd̄ potest p̄desse mibi ad lumia re
 fulgenda. Vnde dicitur in libro regum refulsi sol in clipe
 os aureos. et resplenderūt montes ab eis et. ff. e. si arbo
 rem. §. interdum. vel dicit q̄ tollat. ut sit fr̄uitus ut modo in
 alijs diximus. f **I**n rustico rum. haustum. s. ius haurien
 di a quam necessariam agro meo vel labo rantibus in eodez
 ex fonte vicini. s **P**ecoris. s. constituti ad stercozandū
 agrum meū. et sic bibent vel pascentur in tuo vicino agro
 et sic sunt reales seruitutes. Sed contra. ff. de aliū. et. ci
 le. l. mela. §. fi. Rē. ibi p̄sonales dicuntur qz cum p̄sona duz
 rant et ar. ff. de fr̄it. rus. p̄. l. pecoris. vel si habz p̄ diū

eui expediant non erit seruitus. sed magis aliud ius. scilicet pascionis vel conuencionis ut ff. de seruit. ut pomu h. Coquende. necesse ad domunculam in agro meo faciendam ut fructus recipientos. idem de arena fodienda. i. Nec quod quam. sicut seruitus sit. obligatio tamen esse potest. ut ff. de euidi. fund. g. i. et ff. fam. l. heredes. sed contra si p. minorie re.

k Si quis ius. i. a. l. quam seruit. de ser. p. iuribus. l. Pas. ctionibus. i. pactio. nalibus stipulacionibus. similis expofico est. ff. de acquiren. pos. l. si rem in fi. vel pactioibus. i. conē. ctibus alijs ut vendi. cione et donacione. et qd subicit stipulacio. bus. i. obligacōibus uerborum tantum.

m Etes suas. quis. bus seruitutibus nō impositis cuilibet vs. qz ad celum liberum est edificare ut. ff. q. vi aut clam. l. si. g. penul. et de seruit. l. si. n.

n Ducere. his de. ficientibus cui libet ref. sua libera est. et po. terit aliam phibere uolentem ingredi in suam agrum ut. s. d. re. di. g. fere. a. g. pla. ne. accur. **De vsu. fructu. Rubrica.**

Usufructus. sic. ff. e. l. i. et. a. **E**st ius. i. seruitus. et p. hoc patet qz non lo. quitur de ipf. fructibus fūdi qui sūt cor. pales ymmo de iure utendi ut. s. de reb. cor. et in cor. g. i. sic. qz p. hoc uerbum scilicet qd expono ius. i. seruitus. remouet uasallus sup. ficiarius. et qui alias utile do. minium habet. Item hoc ius est eciā p. so. nale. qz cū p. sona ex.

tinguitur. ut. j. e. g. fimitur. Item est forma. quedam apprie. tate sepata. cum apud unum possit esse apprietas. apud aliū usufruc. ut. ff. de acquiren. pos. l. pmisceri. ius autem qz dominus fundi habet in fructibus p. ciendis. est cum cau. sa. i. cum apprietate ut. ff. de excep. rei iud. si euz argent. g. penl. b. **Aliens.** nam sua res nemī seruitutem debet ut. ff. de seruit. v. z. p. rē. l. i. re. omni et. ff. si usufruc. penl. l. uti frui. in pñ. Itē qz subicit rebus. die. f. quibuslibet nisi usu. s. sumantur ut. j. e. g. s. stituitur. et. ff. si cer. pe. l. i. i. fi. **U**tendi. ad d. eam creditoris qui vti non debet pignore ut. j. de obli. g. ex. delie. nas. g. furtum. **U**endi. ad d. ra. z.

fiumen recipiat quis in edes suas vel in aream vel in cloacam vel non recipiat et ne alius quis tollat edes suas ne luminibus vicini sui officiant. **I**tem rusticorum prediorum seruitutes quidam opitari recte putant aque haustum pecoris ad aquam appulsu uis pascendi calcis coquende arene fodiende.

Ideo autem hec uirtutes prediorum appellantur quoniam sine prediis constitui non possunt. Nemo enim uirtutem potest acquirere rurbanam vel rusticam predij non qui habet predium nec quis debere non qui predium habet.

Si quis uelit vicini non aliqd ius constituere pactioibus atqz stipulacionibus id efficere debz potest autem in testō quis heredem suū damnare ne alius tollat edes suas ne luminibus vicini ediu officiant vel ut paciatur eum tignum in parietem mittere uel stillicidium habere uel ut paciatur euz p. funduz ire agere aquaue ex eo

nudius in quo tamen uti et frui permittitur ut. j. e. l. i. in. pñ. **U**salua rerum substantia. i. p. suta caucone uel satisfacione de saluanda siba secundum quosd. et sic dicunt caucone nem esse de substantia usufruc. ar. p. eis. C. e. l. i. et. ff. de v. usufruc. l. vrozi. nos concedimus ei. qz hoc caucone non est s. suba usufruc. nam sine ea usufruc. est. plus dico. qz in casibus nullomō presta tur ut. ff. ut. le. vel. fi. de. ser. cau. ca. l. i. i. g. ad fiscum. et. C. d. l. i. fi. et. ff. v. usufruc. quemadmodū ea. l. usufruc. g. illud. et. g. plane. dic ergo salua rerum substantia. i. ne p. eat rerum substantia. q. d. tam diu durat usufruc. q. diu durat substantia et hoc statim. p. bat. e. autem re. et sic uerba sūt de diffimicōne sed non caucone. f. **E**st autem. s. usufruc. ius. i. seruitus uel forma corpi in h. re. g.

ducere. De usufructu k^m

Ususfructus est ius alienandi fruendi rebus saluarum substantia. Est autez ius in corpe quo sublato. et ipsum tolli necesse est.

Ususfructus a p. ietate sepacionem recipit id. qz pluribz modis accidit ut ecce si quis usufructu alicui legauerit nam heres nudam habet apprietatem legatarius uero usufructu. Et econtra si fund. legauerit deducto usufructu legatarius nudam habet apprietatem heres uero usufructum. Item a. l. i. usufructum alij deducto eo fundum legare potest.

Sine testō uero si quis uelit usufructu alij constituere pactioibus et stipulacionibus id efficere debet. **R**e tamē in uniuersum inutiles essent apprietates semp abscedēte usufructu placuit certis modis extinguī usufructum et ad apprietatem reuertī. **C**onstituatur autem usufructus non tan

tur ut. ff. ut. le. vel. fi. de. ser. cau. ca. l. i. i. g. ad fiscum. et. C. d. l. i. fi. et. ff. v. usufruc. quemadmodū ea. l. usufruc. g. illud. et. g. plane. dic ergo salua rerum substantia. i. ne p. eat rerum substantia. q. d. tam diu durat usufruc. q. diu durat substantia et hoc statim. p. bat. e. autem re. et sic uerba sūt de diffimicōne sed non caucone. f. **E**st autem. s. usufruc. ius. i. seruitus uel forma corpi in h. re. g.

Uuo. i. corpe p. empto. ut domo de. structa. vel fūdo calmate pempto. uel iumento mortuo in q. usufruc. habetur ut. ff. p. socio. l. verum. g. penl. h. **I**psuz. i. us utendi fruendi. i. **U**sufruc. sed opz pono. ante sepacionem non est usufruc. sed nec post sepacionem recipit sepacionem. h. v. usufruc. i. q. postea de usufructu. k. **N**udam. sic. C. de muli. q. ser. p. i. i. i. g. si qual. sic. et. C. a. muna de ma. l. i.

Deducto. nō de. ducto. si enim unū sum p. liciter fund. alij usufruct. legauerit ante bo. occurrunt in usufruct. ut. ff. de usufruct. act. l. inde neracius. g. non solum. et de usufruct. e. rez. q. usufruc.

fu. l. si tibi. m. **L**egare. Item alijs modis ut. ff. e. l. i. usufruct. pluribus autem datur cum inducitur in possessionez fructuarius. et p. ietarius patitur cum vti frui ut. ff. e. l. i. in pñ. n. **C**onstituere. inter uiuos. o. **P**actio. ut. s. ti. i. diximus. g. fi. p. **R**e tamen abscedente. id est sepato erūte. et erit. p. questione illa. qz libet homo non poterit locare opas suas in petuum. ne libertas sit inutilis. q. p. cōcessit. ar. ff. de odi. et de ticio. g. ticio. de li. ho. exhi. l. i. sed jo. d. e. cum possit p. substitū. h. uire. ut. C. de epi. et cler. l. quisquis. et. l. ad similitudinem. cum hoc non agat ut p. se tantum opctur. ut. C. de cad. tol. l. vna. g. vera. et. ff. d. di.

obus reis. l. remo est. vel etiam possit infesse prestare ut ff. de re iudi. si quis ab alio. s. si. accur. q. **C**ertis modis ut. j. e. s. finit. r. **C**onstitutum aut in fundo. ce. ster. l. ut. ff. e. statue. s. i. **2** **C**onstitutum. q. n. pt. ee. salua. l. uba. q. ee. dz. ut. s. e. i. pn. **3** **C**onstitutum. q. n. sit. i. dnu. legatary. vñ. sibi. fuit. n. pt. ut. ff. si. luf. pe. l. v. frui. pñ. **4** **C**onstitutum. ff. e. l. l. q. qd. s. et. si. vestunt. o. z. o. s. so. ibi. loq. de. q. bus. v. vestimentis. q. ppetuo. derabant. hic. de. temporalibus. **5** **C**onstitutum. ne. naz. que. hodie. e. mea. et. as. erit. tua. sic. di. stinguitur. quo. ad. do. nium. meu. qd. s. finit. sic. s. de. re. di. s. si. ta. men. **6** **C**onstitutum. si. cu. z. alia. miscatur. extinguit. ut. ff. de. sol. s. si. alieni. **7** **C**onstitutum. sed. utilitatis. se. riatus. cuius. nomen. n. habemus. **8** **C**onstitutum. sed. nonne. hec. satisfacio. vel. illa. q. sa. tis. dat. legatary. vel. usufructuary. seu. su. rum. arbitrio. boni. vi. ri. potest. remitti. a. te. statore. **9** **C**onstitutum. si. n. n. ut. ff. ut. in. pos. le. si. pecu. nie. et. **10** **C**onstitutum. de. usufruc. l. i. et. **11** **C**onstitutum. ut. le. no. ca. l. pen. **12** **C**onstitutum. illa. aut. e. satisfacio. quam. pre. stat. heres. de. legato. soluendo. bene. potest. remitti. ut. ff. ut. le. no. ca. l. licet. q. l. si. et. est. ratio. q. hic. sa. tis. facio. et. emplacoe. heredis. inf. ponitur. illa. autem. delegato. pstanto. gracia. tes. tatoris. ut. si. voluntas. adimpleatur. ut. **13** **C**onstitutum. ut. le. no. ca. l. ij. n. est. ergo. mirum. si. il. lud. qd. sua. gracia. in. troductum. est. testa. tor. potest. remittere. aliud. autem. non. ut. **14** **C**onstitutum. de. pact. si. quis. in. scribendo. et. ff. de. pact. l. pactum. et. de. op. li. l. certonem. et. ad. l. fal. q. de. bonis. s. si. **15** **C**onstitutum. capi. te. his. em. duobus. modis. tantu. amittit. usufruct. ut. ff. de. usufruct. earum. rez. que. usu. con. l. iust. et. l. qm. **16** **C**onstitutum. amittitur. a. legatario. **17** **C**onstitutum. estimate. s. eo. tpe. quan. do. dantur. legatario. sic. ff. de. usufruct. earum. rerum. que. usu. con. l. si. tibi. **18** **C**onstitutum. poterat. s. cum. suba. in. his. non. sal. uetur. et. dominiu. mutetur. ut. s. dictum. est. **19** **C**onstitutum. caucio. nem. etiam. pprie. nam. satisfare. debz. ut. **20** **C**onstitutum. de. v. sig. l. san. ctimus. et. ff. de. usufruct. e. rez. que. usu. con. l. trib. m. si. que. caucio. le. co. pprietatis. erit. apud. heredem. **21** **C**onstitutum. finitur. autem. usufructuary. s. naturali. sed. o. ff. de. nouac. s. i. vsu.

tum in fundo et edibus. verum etiam in suis et iu mentis et ceteris reb. Ex ceptis his que ipso usu co sumunt. Nam hee res ne qz naturali ratione neqz ciuili recipiunt usufructu quo in numero sunt vinuz oleum frumentum vestim ta quibus proxima est pecu nia numerata. Namqz ip so usu assidua pmutacone quod amodo extinguitur s. utilitatis causa senatus censuit posse etiam reruz earum usufructu constitui ut tamen eo nomine he rediutiliter caueat. Ita qz si pecunie usufruct. Ne gatus sit ita datur lega tario ut eius fiat et lega tarius satisfat heredi de tanta pecunia restituenda si morietur aut capite minuatur. Cetera quoqz res ita tradunt legata rio ut eius fiant sed esti matis his satisfatur a le gatario ut si moriat aut capite minuatur tãta pec unia restituatur quanti hee fuerint estimate ergo senatus non fecit quidem

fruct. So. ibi non contradicit. ibi em ante qd. essem fructuarius delegavi unde ex eius psona cui delegavi finit. qz in eius psona incipit. si autem postea delegassem ex mea psona finiretur ut. ff. de piculo a. com. re. ven. l. necessario. s. si. **2** **C**onstitutum. de capi. di. s. i. ij. et. iij. **3** **C**onstitutum. Maxima. q. mortes ciuiles snt ut. ff. p. sociorum. s. societas non au. tem. mima. capi. d. ut. **4** **C**onstitutum. de acqui. p. arto. in. pn. **5** **C**onstitutum. Per. mo. dum. s. ut. bonus. pas. ter. fa. vel. melius. per. modum. et. tempus. i. p. moderatum. tempus. s. p. an. inter. pn. tes. p. inter. absentes. ut. **6** **C**onstitutum. de usufruct. cor. rucpconem. sed. re. liz. dum. ciuitati. durat. e. an. ut. ff. e. an. usufr. actio. no. opet. el. p. vsu. fruct. n. ipso. iure. tol. litur. cum. tempus. n. fit. modus. tollere. ob. sed. p. excepconem. di. eto. tempe. tollitur. licet. in. alijs. modis. q. fruendi. ipso. iure. et. am. actio. tollat. ut. ff. de. act. et. obli. obli. gacionum. fere. s. pla. cet. accur. **7** **C**onstitutum. C. de usufr. corrupconem. **8** **C**onstitutum. finitur. cedendo. j. ti. l. m. si. pmi. casus. o. s. So. hic. dicit. de. iure. vtendi. qd. cedi. non. potest. ymmo. tuc. ad. pprietatem. redit. ut. hic. et. ff. de. iur. do. si. usufruct. ibi. de. ipa. fructuum. p. ceptione. ar. ff. de. pi. et. co. rei. ven. l. necessario. s. si. **9** **C**onstitutum. Acquisierit. s. finitur. usufruct. **10** **C**onstitutum. Que. res. i. talis. adquisicio. **11** **C**onstitutum. Con. sumpte. fuerint. s. m. totum. ut. ff. e. si. cui. **12** **C**onstitutum. Nec. aree. sic. ff. q. bus. modis. usufruct. a. iur. repeti. et. l. pen. ar. o. ff. s. pig. act. l. domo. p. **13** **C**onstitutum. Cui. to. tus. no. rotus. si. em. p. pte. non. redit. ad. pprietatem. ut. ff. qz. bus. modis. usufruct. a. l. excepta. Item. si. sunt. duo. usufructu. rij. vno. pdente. alteri. accrescit. ut. ff. de. usufruct. accres. l. **14** **C**onstitutum. hysdem. s. titui. l. i. s. pen. **15** **C**onstitutum. De. vsu. et. habitacone. **16** **C**onstitutum. m. test. o. et. inter. viuos. ut. s. ti. i. s. i. **17** **C**onstitutum. Solet. nisi. q. vsus. p. pte. constitui. non. potest. ut. ff. e. l. v. us. ps. s. h. alie. ud. in. vsu. ut. ff. de. usufruct. l. usufruct. ab. inicio. et. est. ra. cio. qz. diuiduus. est. qd. non. est. in. alijs. s. i. ut. ff. ad. l. fal. l. i. s. si. vsu. nec. obstat. si. duobus. vsus. s. titui. q. de. ur. su. ptes. fiunt. qz. occasione. magis. q. racione. stingit. ut. ff. de. ruis. l. labeo. **18** **C**onstitutum. Modis. qz. s. ti. i. s. finit. habuim.

Her habitacone suba hysdem istis modis

tus. no. rotus si em. p. pte. non redit ad pprietatem ut. ff. qz. bus. modis. usufruct. a. l. excepta. Item. si. sunt. duo. usufructu. rij. vno. pdente. alteri. accrescit. ut. ff. de. usufruct. accres. l. **14** **C**onstitutum. hysdem. s. titui. l. i. s. pen. **15** **C**onstitutum. De. vsu. et. habitacone. **16** **C**onstitutum. m. test. o. et. inter. viuos. ut. s. ti. i. s. i. **17** **C**onstitutum. Solet. nisi. q. vsus. p. pte. constitui. non. potest. ut. ff. e. l. v. us. ps. s. h. alie. ud. in. vsu. ut. ff. de. usufruct. l. usufruct. ab. inicio. et. est. ra. cio. qz. diuiduus. est. qd. non. est. in. alijs. s. i. ut. ff. ad. l. fal. l. i. s. si. vsu. nec. obstat. si. duobus. vsus. s. titui. q. de. ur. su. ptes. fiunt. qz. occasione. magis. q. racione. stingit. ut. ff. de. ruis. l. labeo. **18** **C**onstitutum. Modis. qz. s. ti. i. s. finit. habuim.

E minus iur. sed in casibus equales sunt fructuarii et usufructuarii ut in usu pecunie ut ff. de usufruct. e. rez. l. 15 se-
 natus. §. i. Item in fundo de quo tantum fenu tollitur. quan-
 tum soli sibi sufficit ut ff. e. fundi. Item si in silua remota ex
 quavterq; ligna vendere potuit ut ff. e. diuus. d. Feno
 i. s. herba. e. **S**tramētis. i. de mellega Genus est bladi.
Quotidianus. qd
 si hodie vsus qui mi-
 hi sufficit constituat
 et cras ab alio in alio
 fundo. Re n. locus e-
 rit electioni vel gra-
 tificacōm in toto vel
 in pte ar. j. del. §. si
 generaliter et ff. de
 relig. l. fi. **U**tra-
 tur. nunquid in vino
 vel frumento et oleo
 Re. quidam nullomō
 alij dē. quorum ē ves-
 rior sūa ut ff. e. ple-
 num. §. pter. Itē qd
 colit agrum. Re. ppe-
 tarius si vult. alia vs-
 fructarius ut ff. e. si do-
 mus vsus et ff. de vsu-
 fruct. l. hactenus.
Impedimento.
 alias. i. si alia de cau-
 sa inueniat dñm et ei-
 us familiam poterit
 prohibere ut ff. e. l. si
 habitacō. §. fi.
Alij. q. d. n. in ppe-
 tario. k. **C**uz. i. qd
 uis. l. **H**ec omnia.
 s. ti. i. finit. dē. So.
 ut ibi sic ff. loc. l. lo-
 care. dē. So. ibi in p-
 dialibus huius. loqui-
 tur. hic in psonalib9
Item is. ut ipse
 ff. e. l. n. §. i. dē. So.
 ibi ponitur solum p
 solummodo ut ff. de
 vul. substi. l. qui libe-
 ris in pñ. **C**um
 marito. pñti a futu-
 ro ut ff. e. l. ceterum
 §. mulieri. a genera-
 liter omnes recipiet
 quos et mascul9. dñ
 modo honeste ut ff. e.
 l. non solum et. l. non
 aliter. **I**tem ip-
 se tantum. non autē
 locare potest. si tam-
 aliqui d. conducat fa-
 ciendum. in eo po-
 terit vti opayuarij serui. Item ipsi eidem suo sua opa po-
 terit locare. acquirat autē ex re non ex opayuarij ut ff. e.
 plenum. §. fi. et. l. se. **P** Et in umento. fac. ff. e. plenu. §.
 sed si bonum et. §. equitij. **Q** Sed si. neq; lacte. nisi modis
 eo ut ff. e. plenum. §. sed si pecoris alijs nullomō fm. p. jo.
 dē. dicit em omibus his ad suū vsus et suorum posse vti ut
 in fundo. §. diximus. **I**n fructu. sic. §. de re. di. §. i. pe-

quibus usufructus constitu-
 itur etiam nudus vsus cō-
 stitui solet. **H**isdemq; ill-
 modis finitur quibus et vsus
 fructus definit. **M**inus
 autē scilicet iurē est in usu qd
 in usufructu. **N**ā is qd fūdi
 nudum habet vsus nihil
 ulterius habere intelli-
 gitur qd ut oleribus pomis
 floribus feno stramētis li-
 gnis ad vsus quotidianū
 vtatur **I**n eodem quo-
 q; fundo hacten9 licet ei
 morari ut neq; dñio fundi
 molestus sit neq; his p qd
 opa rustica fiunt impedi-
 mēto sit nec vlli alij ius qd
 habet aut locare aut ven-
 dere aut gratis cōcedere
 potest cum his qui vsus
 fructum habet potest hec
 omnia facere **I**tem his
 qui edium vsus habet ha-
 ctenus ius habere intelli-
 gitur ut ipse tantuz inha-
 bitet nec hoc ius ad aliū
 transferre potest et vix re-
 ceptum esse videtur ut ho-
 spitem ei recipere liceat et
 cum vxore liberisq; suis.
Item libertis nec non p-
 sonis alijs liberis quibus
 non min9 qd seruis vtitur.
 habitandi ius habet. **E**t
 ouenienter si ad mulierez

videndum. **S**i cui habitacō. siue dicatur habitacō siue
 usufruc. habitacōnis idem est ut. C. e. cū antiquitas.
Aliquo. s. inter viuos. accur. **P**actionibus et stipu-
 lacōmibus. sic. §. de huius. §. fi. et de usufruct. §. i. t. **V**sius
 qz locat ut. C. e. cum antiquitas. sed vsuarius n̄ ut. §. e. cir-
 ca prim. accur. **R**eg. usufructus. qz hic non finit nisi

morze ut ff. e. si ha-
 bitacō. circa prim. §.
 usufruct. multis mor-
 dis ut. §. de usufruc-
 §. finitur. **D**eci-
 hōe. ut. C. e. cū antiq-
 tas. h̄ excusat se qua-
 re de her. et obli. non
 dicat cum videtur h̄
 dicere debere ut. §. s.
 rebus cor. §. i.

Proponemus. f.
 j. s. hered. insti. vsq;
 t. j. de ob. et exinde vs-
 qz ad ti. de acti. ac.

Exposuim9. h̄ cō-
 tinuacō refertur. §.
 de re. di. §. singulorū

Et. p id est.

De vsu cap. s. mo-
 biliū ut patet. j. e. in
 prim. et. C. quibus
 ca. cel. lon. temp. p-
 scrip. l. ij. §. m. ff. e.
 vsuca. large sūitur p
 totum. t. maxime in l.

quare.

Vre ciuili. i. l.

rij. ta. vel ro-

manorum p excellen-

ciam ut. §. s. iur. na. §.

sed ius rē. a **Q**ui

bona. qd psumitur. si

a dñio credat se eme-

re ut. ff. de straten.

emp. l. qui a quolibet

vel q putat vendens

tez habere ius vendē

di ut. ff. de. v. sig. l.

bonofidei emptor. q

bona fide s psumitur

semper ut. ff. de pbae.

verius inspiciunt a u-

tem in vendicōe duo

tpa. l. tempus strate-

ctus et tempus tradi-

cionis. in alijs autez

stratibus tempus

Edicōnis sufficit nec

nocet posterior sciē-

cia. secul in pet. her.

ut. ff. p soluto. l. pe-

nul. et p empto. l. ij.

et. C. de vsuc. tñs for. §. sed tñmodo ut. ff. de pet. her. sed et
 si. §. q si ab inicio. **N**on erat. si em erat dñs. et accipiet
 fit dñs p tradicionē. vnde non vsuca. ut. ff. e. sequit. §. la-
 na. et de cap. l. in bello. §. si quis serui et. §. de re. di. §. p
 tradicionem. **A**lia. cum sint multe cause iuste sine ti. ut
 ff. de publi. l. i. §. sed cur. vsq; ad. l. eum qui. **I**n y tali-
 co. i. in y talia. non ergo etiam in puincia li ut. C. de vsuca.

transfor. l. vna. e. Nec rerum dñia. h. est ratio quare vsu
ca. sit inducta et alia. s. ut aliquis sit litium finis ut. ff. pro
suo. l. fi. f. Et cum h. placitum erat. i. cum istud place-
bat. g. Putantibus. i. ut sultis. h. Ad inquirēdas
vel amittendas. i. Prefata tpa. s. anni vel bienni-
k. Resedit. s. in animo. l. Maturus. i. mature
m. Defraudent. q. s.
iura nolunt ut. C. de
vsufruct. corrupcō-
nem et s. p̄scrip. xxx.
an. l. fi. n. Certo
loco. i. solo ytalico
ut olim ut. s. e.
o. Cōstitutōe. C. s.
vhu. transfor. l. i.
p. Qua. s. ostitucio
ne. q. Quidem mo-
biles. et se mouentel
ut. ff. de. v. sig. mo-
uencium. r. Per
triennium. que tem-
pora tam p̄scripcōis
q̄ vsuica. otmua sunt
ut. ff. e. nūq. s. i. et i
vsu. sufficit tetigis-
se vltimū diem. in p̄-
scrip. vero queritur
de momento ad mo-
mentum ut. ff. e. l. in
vsu. et. ff. de acti. et
ob. l. m. omnibus. et
est ratio q̄ vsu. fas-
uozabilis est. p̄scrip.
vero odiosa ut. C. de
edie. di. adri. tol. l. fi.
in fi. et. ff. de lib. et
postu. l. cum quidam
z. Id est. q̄q̄ lon-
gum tpus aliter po-
nitur ut. ff. de dam-
nific. s. fi. finita. s. non
autem. Item aliud in
p̄sonalibus act. ut. C.
qui non ob. lon. tēp.
p̄scrip. neq̄ et de s-
sti. pec. l. ij. l. Pre-
sentes. s. m. eadez p-
uincia degentes. sed
absentes i. alia ut. C.
de p̄scrip. lon. tē. l.
fi. s. vsucapiatur
p̄prie p̄ mobilibus ac-
cipit. improprie p̄
immobilibus. quan-
tum ad hunc. t. sic. ff.
de offi. p̄sul. l. ij. t. Non solum. ex dñā em̄ loco. z. ut
C. de temp. inter. re. sup. vacuam. Accur. v. Dominium
rerum. ex hac lē voluit dicere. M. q. p̄scrip. x. vel. xx. an.
dñūm queratur p̄ eo est. ff. e. l. eum qui in fi. i. Re. B. con-
tra dicit ar. ff. de iur. si duo. s. i. et. C. de p̄scrip. xxx. an.
si quis emp. in p̄n. et est. ar. p. b. ff. de pig. acti. l. i. s. cum
p̄dum. et. C. de pig. l. vsucapio. et. q. s. h. s. in his modis
referas. fm. b. ad vsu. tantum. p̄ quam fm̄ omnes dñūm
queritur ut. C. de pact. l. tradicombus. vel q. s. diē dñūm
ponitur p̄prie quantum ad vsu. improprie vero q̄tum ad
p̄scrip. hoc est. p̄ effectu dñi. s. ut possidentes habeamus

bus modis legitimo et ci-
uili iure acquiruntur.

De vsucap. et long.

temp. p̄scrip.

Iure ciuili consti-
tutum fuerat ut
qui bona fide ab
eo qui dñs non erat cum
crediderit eum dñm esse
rem emerit vel ex donacō
ne aliaue quā iusta cau-
sa accepit. is eā rez si mo-
bilis erat anno vbiq̄ vno
si immobilis biennio tan-
tum in ytalico solo vsuca-
piebat ne reruz dñia in
certo essent. Et cuz hoc
placitū erat putantibus
antiquioribus dñis suffi-
cere ad acquirēdas res
sua. prefata tpa nobis me-
lior sententia resedit ne
domini maturius suis re-
bus defraudent neq̄ cer-
to loco hoc beneficiū cō-
cludatur et ideo ostōnem
sup hoc pmulgamus qua
cautum est ut res quidez
mobiles p̄ triennium vsu-
capiantur immobiles ve-
ro p̄ longi t̄pis possessio-
ne id est in p̄ntel decēnio
inter absentes. xx. annis

exceptōnem. non possidentes habeamus act. ut. ff. de acq̄
ren. re. do. rem in bonis ut. C. de p̄scrip. xxx. an. si q̄s emp.
in p̄n. et est ratio quare vsuica. magis dominiū querat. qz
mobiliū rerum. vilis est possessio ut. ff. de acquirē. pos. si rē
p̄. Iusta causa. vel quasi ut dicemus. j. e. s. error. y. C. s.
nullo tpe. eciā. l. p. an. ut. C. de p̄scrip. lon. tem. que p̄ lib.
do. l. fi. 3. Sacra-
nisi definant esse sa-
crevel religiose. q. s.
fieri potest ut. ff. de
reli. cum loca-
a. Vel seruū fugi-
tium. qui facit fur-
tum sui ipsius ut. C.
de ser. fug. l. i. s. nun-
quid. xxx. an. fugiti-
uus vsucapitur. s. n.
non cum possessio res-
timeatur ut. ff. de ac-
quiren. pos. l. i. s. p̄
seruū et. l. rem que
in fi. ergo non currit
vsucapio possidentis
ut. C. de p̄scrip. xxx.
an. l. male. nisi extūc
quando ab alio inci-
piet possideri vel ste-
terit diu. qz extūc de-
finit possideri ut. ff. s.
acquir. pos. l. in. s. si
seruus et. l. p̄ eum. s.
p̄ seruū. b. Fur-
tue res. vi. expulsua
non opulsiua ut. C.
q̄ metus cā. l. si vi vel
metu. c. Nec si p̄di-
cto. s. triennij vel. p. l.
xx. an. sed. xxx. vel. xl.
an. possunt ut. C. de
p̄scrip. xxx. vel. xl.
an. l. omnes. a. l. sicu-
ti. et de an. ex. l. i. s.
ad b. d. Possunt.
nisi purgati uicio ut
j. e. s. aliq̄n. e. Fur-
tiuarum. si his racō qz
lex vult ut. s. q̄ mai-
non pos. in p̄n. Vnde
illud. Si uolo sic ius
breo. sit p̄ racione uol-
luntas. Est et alia ra-
cio qz res uiciose sūt
ut. j. e. s. nouissime.
f. In possellarum.
s. si expulit et posse-
dit. nec sufficit expulisse ut. ff. e. sequitur. s. si t̄n vi.
g. Quod autem p̄tinet. s. tantum. h. Nam his. s. possel-
loribus uolentis et furiosis. i. Alia racione. nota qz pre-
ualet generalis racione. speciali sic. s. de nup. s. affinitatis
et. s. socrum. ar. s. ff. de eden. quedam. k. Sed nec uis-
lus. C. qz me. cau. l. si vi. vel me. s. s. h. de impulsua.
ibi opulsiua. que uoluntatem licet coactam habet in se ut
ff. qz me. cau. si mulier. s. penl. l. Vnde et in rebus. qz in
rebus mobilibus aliens sit furtum otrectando ut. j. s. ob-
que ex delie. nal. s. i. et ex eo fit furticia. et sic nō vsu. ut. s.
p̄. vnde sequitur qz in re. mo. z. c. m. Competat. s. vidi

q̄ culpa auctoris non comitetur .i. non se quaē accipientē
 ut .ff. de diuer. temp. et p̄scrip. l. anvicū et .ff. de excep. do. l. apud. §. si cum legitima. R. si vicū est rei comitatur
 ut hic si p̄sone comitat̄ iuuetū succedentē ut .C. de acq̄. pos. l. si in rem singularem succedat non comitat̄.
 ut .ff. de excep. do. l. apud. §. de auctoris. et .C. de pi. et o. rei ven. l. dolum. nisi
 quando vtetur accē
 sione t̄p̄is eius ut .ff. S
 acq̄. pos. l. pom. §. si sed hodie vicū
 p̄sone nocet singula
 ri successori p̄ aut.
 malefici. n̄ **S**i
 heres. sic .ff. e. po.
 test. et .l. se. o. **A**c
 cipienti. an ipse he
 res vsuē. t. p̄ herede
 R. non. ut .ff. de di
 uer. tem. et p̄. l. cū he
 res. alij o. si vellet
 ex sua p̄sona otmua
 re pos. ut .C. S p̄sc̄p.
 lon. tem. l. i. q̄d fal
 sum est. quāto ergo
 locum habet vsuē. p̄
 herede. cum nec in lu
 is heredibus locū ha
 beat ut .ff. p̄. l. i. n̄.
 §. filium et .C. p̄ he
 rede. l. nihil. R. n̄. q̄
 defunctus retinebit
 aliquam rem credēs
 suam. vel non vsuca
 piebat q̄ deficiebat
 ti. et heres est extrā
 neus. Ac. p̄ **D**o
 tis. p̄ filia. vel alia.
 nam et hic iustus est

titū us ut .ff. p̄ tote. l. i. q̄ **I**tem. non omittit. et ita vsu
 capitur. sed nonne fuit in iure et ratum ut .s̄. de re. di. m. pe
 eudum. ergo vsuē. non p̄cedit. ut .ff. e. nunq̄. m. p̄. et. l. si
 fur. §. i. R. hic et: aut tradēs. ibi accipiēs. ex illis. l. colle
 vel non p̄dest ut ibi. sed non nocet ut hic. **F**urtum em̄
 sed p̄bo q̄ sine affectu furtum non omittitur nam in inter
 dicto vnde vi incidit sine affectu q̄d simile est furto. ergo et
 furtum fit sine affectu ut .C. vnde vi querebatur ibi. et ge
 nerali et ibi. cum talis. r̄. R. n̄. in interdico est affectus. li
 cet non contra p̄sonam certam. sed h̄ suam esse credebat.

Ron omittitur. sic. §. de obli. que ex delict. nas. §. placuit
Alijs ut si iusto errore credam me heredem cum non sim
 ut .ff. e. potest. **I**tem mihi legatum cum sit adēptum ut .j.
 de acti. §. si quis agens. sic. ff. p̄ legato. l. iij. in fi. et ali
 as vbi cumq̄ quis putat rem suam. **Q**uod autē ad eas
 res. hucusq̄ de vsu rerum. mobiliū dictum est. nūc p̄cedit
 ius immobiliū. **V**acantis. locus interdum plenus ut
 qui possidetur. interdum semiplenus. ut ille in quo aliq̄s
 est causa legatorum vel rei suande causa ut .ff. de acq̄. r̄.
 pos. l. iij. §. si et de acti. emp. l. ij. §. i. interdum vacuus et
 hoc tribus modis ut hic. sic. ff. de acq̄. pos. l. si id q̄d.

Propter absentiam. sed hoc videtur falsū q̄ p̄pter abs
 tenciam amittatur possessio ut .ff. de acq̄. ren. pos. clā. §. q̄
 ad nundinas. sed R. n̄. p̄pter effectum absentie dicitur. s̄.
 obliuionem. ut quia longo tempore abfuit p̄sumitur q̄ p̄
 derelicto habuit tempus em̄ inducit obliuionem. etiam
 obliuione amittitur ut .ff. de dam. m̄fect. l. si finita. §. n̄. au

alia causa accepit vsuca
 piendi ius habet. **V**nde
 in rebus mobilibus nō fa
 cile p̄cedit ut bone fidei
 possessoribus vsucapio o
 petat. **N**am qui sciens ali
 enam rem vendiderit vel
 ex alia causa tradiderit.
 furtum eius omittit. **S**ed
 tamen id aliquando aliē
 se habet. **N**am si heres rē
 defuncto comodatus aut
 locatam aut apud euz de
 positam existimans here
 ditariā esse bona fide ac
 cipienti vendiderit aut do
 nauerit aut dotis nomine
 dederit quū is qui acce
 pit vsucapere possit dubi
 um non est. **Q**uippe euz
 res ea in furtiviciū non

tem. q̄d tempus erit in iudicis arbitrio ut .ff. de iur. deli. l.
 i. §. si et .l. se. dūmodo longum sit et obliuionē inducat et a
 nimū retinendi habere desinat ut .ff. e. l. furtum. §. i. et .ff.
 de acq̄. pos. quemadmod. **A**ut negligenciā. tantā
 ut respuat rei pos. q̄d facile fit ut .ff. de acq̄. pos. si quis
 vi. §. i. et §. differencia. **S**uccessore. idem et si cum suc

ceciderit cum vtiq̄ heres
 qui bona fide tanq̄ suam
 alienauerit furtum non o
 mittit. **E**t si ille ad quē
 ancille vsu fructus p̄t p̄
 tum suum esse credens
 vendiderit aut donauē
 rit furtum n̄ omittit furtū
 em̄ sine affectu furandi n̄
 omittitur. **A**lijs quoq̄
 modis accidere potest ut
 quis sine vicio furti rem a
 lienam ad aliquem trāsfe
 rat et efficiat ut a posses
 sore vsucapiat. **Q**uod
 autem ad eas res que so
 lo otmuntur expedit ius
 ita p̄cedit ut si quis loci
 vacantis possessionem p̄
 ter absentiam aut negli
 genciā domini aut quia

non loci. sed terre que eximebatur furtum fiebat. et q̄d sub
 icit et eorum r̄. sic construe et p̄spi. p̄. con. ne cui eorum
 qui so. res lon. r̄. et sūt h̄e p̄ncipales otm. ut .C. de p̄sc̄p.
 lon. tem. p̄ totum. t. **A**liquando. vsucapi. duab̄ r̄. acō
 mbus stare non potest q̄d hic dicitur. **P**rima q̄z desijt esse
 viciosa vnde non erit mirabile q̄z q̄d videtur velle inducere
 re contra id q̄d est. s̄. e. §. furtue. R. die furtua vel vj pos
 sessa. s̄. quondam. **S**ecunda q̄z dñs non vsucapit cum sua sit
 nec alius ab eo accipiens. cū trāseat dñm ut .ff. e. eq̄
 tur. §. lana. sed R. vsucapi p̄t. i. vsucapibilis est. ut si ab
 aliquo non dño alienatur. non omittente furtum eius vsu
 capiat emptor. **D**omini. vel quasi ut tutoris vel credi
 toris si alienam rem debitor obligauit ut .ff. e. sequit̄. §. si
 pupilli. et p̄ soluto. l. si. aliud si suam ut .ff. e. sequitur. §. si
 rem. Accur. **R**euerfa. vel quasi. ut .ff. de furē. quam
 uis. et ita q̄ non possit ab eo auelli ut .ff. e. sequitur. §. tūc
Res filii. i. imperij. **N**on potest triennio mobilis
 vel .x. vel .xx. an. immobilis idem in patrimoniali p̄ncipis
 ut .C. ne rei domice. vel tem. l. si. idem in re ecclīast. ca ut
 C. de sacrosan. ec. l. si. p̄scribuntur tamen dicte res spacio
 xl. an. excepta re mobili ecclīastica non sacra. que triennio
 vsucapitur ut .C. de p̄scrip. xxx. an. omnes. et in aut. de ec
 cle. ti. §. p̄ temporalibus. col. ix. r̄. h̄ ostmucio in nouat otm.
 col. viij. **I**tem exceptis publicis que in vsu publico depu
 tata sūt ut .ff. de via pub. l. viam. **I**tem res pupilli non vsu
 capitur ut .ff. de acq̄. re. do. l. si. §. nec inter est. **I**ter res
 si. n̄ a patre alienata. nisi .xxx. an. a t̄p̄e quo est sui iur. ut .C.

cellore dūmodo non
 fuerit app̄. clēsa ut
 ff. de acq̄. pos. cum
 heredes p̄ **L**onga
 s̄. x. vel .xx. an. sed h̄
 §. duabus racionib̄
 est hodie correctus.
 nam p̄sumitur hodie
 talis possessio violen
 ta ut .C. vnde vi. con
 querebatur. ergo nō
 habet locum h̄c p̄e
 scripcio ut .s̄. §. furti
 ue. **I**tem alia racione
 q̄ bona fides desi
 deratur ab vtraq̄ p̄
 te. alias .xxx. an. tan
 tum p̄ scripcio cur
 rit ut in aut. ut sp̄o.
 lar. §. rursus 3 **A**c
 cepit. vere non furti
 ue. a **A**bolita. i.
 pempta. inde aboliz
 cio. i. accusacōis p̄
 empicio. b **L**ocue
 i. ptis fundi. sed fun
 dus totus dicitur ut
 ff. de. r̄. sig. l. locus
Furtū et est simile
 ut .ff. e. l. queritur. h̄
 cont̄. ff. de furē. si q̄s
 vroz. §. si sulfurarie
 et. l. si certe. **S**o. ibi

de anna. ex. l. i. in fi. et in aut. S nup. s. si vero expectet. Te res data p[re]sidi contra. l. iul. repe. ut. ff. ad. l. ul. repe. q. d. l. Item fundus totalis ut. ff. de fundo si fundum.

Bomis. s. alicuius morientis sine herede cui succedit fisco non idem in civitate ut. C. de bo. va. l. i. et. l. vacancia ff. x. **D**erunciatis. ab aliquo euz varie sint cause ex quibus ad fisco denunciacio fieri solet ut. ff. de iur. fil. l. i. in pn.

Traditam. scz ab eo q. accepit pos. bo. rum honorum.

Vsucap. s. trien. mo. vel. r. vl. r. an. cum habeat. t. si aut. e. non habet. et vult ex tpe dilaco. nis sibi oputare tempus. h3 in. an. ut. ff. de iur. fi. l. i. i. s. diuis. et de dnce. tem. et p. l. are. s. i. sed si ex tpe ex q. ceperunt ad fisco puenire. r. an. habz ut. ff. de iur. fil. l. i. s. p[re]scriptio. et hec res ra sunt siue in re singulari siue in vniuersitate. et sic loquitur ff. de p[re]s. l. i. si pu. tator. s. si quis a fisco n. **N**ouissime. i. multis. ut breuie dicā. sic. s. de suspe. tu. s. nouissime.

Vicium vel quasi ut. s. p. s. sed aliqui sunt vicia ut q. fur. tuar. et p[re]s. ut. s. e. s. fur. tuar. nunq. d. p[re]caria possessio. r. vis. ciosa. R. non ar. ff. g. nu. di. l. omnia. s. mter p[re]s. nunquid est lit. i. giosa. R. non. ut. C. de p[re]s. l. i. r. e. l. i. nunquid clamde stina. R. non dicitur res clamdestina aliq. l. sed possessio. quis. dam tamen dicit om. nia sup[er]dicta esse vis. cia rerum ut ar. ff. de acqui. pos. pomp. s. cum quis. p. **E**r. ro. de errore facti loquitur. idem magis in errore iur. ut ff. e. l. nunq. sed hic error facti qnq. pdest ut. ff. p. emp. q. vulgo. a. ff. p. legato. l. p. leg. et. ff. p. soluto. l. iij. et. ff. p. suo. homine. in quibus casibus dicunt quidam locum ha. bere. t. p. suo. et tantu. in his et in alijs qui a lege specialit. inueniuntur. ut ff. de iur. do. l. p[re]s. l. i. s. maz. nos idem l. i. jo. in omnibus. et de his gra. exempli posuit lex et. t. emp. ti. vel simili vsucap. ietur non p. suo tantum ut tamen in emp. tione uultiozem errorem exigamus ut. ff. p. emp. l. ij. a. iij. in pn. Item quid si non er. at sed scit. R. n. non potest sibi causam possessionis mutare ut. ff. de acqui. pos. l. iij. s.

fine successore decesserit sine vi nascatur qui qua. uis ipse mala fide possidz. quia intelligit se alienum fundum occupasse tamen si alij bona fide accipienti tradiderit poterit ei lon. ga possessione res acqui. ri quia neq. fur. tuum ne. q. vi possessum accepit a. bolita est em. quorundam veterz s[er]ua existimancium eciam fundi locive fur. tuz fieri et eoz utilitati q. res soli possident p[ri]ncipalib. ostombus p[ro]spicit ne cui longa et indubitata pos. sessio debeat auferri.

Aliq. eciaz fur. tuar. vel vi possessa res vsucapi pot. veluti si in d[omi]ni potestate reuer. sa fuerit tunc em. vis. cio rei purgato pcedit ei us vsucapio. **R**es fisci nostri vsucapi non potest. **S**z papinian[us] scripsit bo. nis vacantibus fisco non. dum denunciacio bona fide emptorem tradita sibi re. ex his bonis vsucap. poss. se et ita diuis pius et di. uis seuerus et anthoni[us] rescripserunt. **N**ouissime

illud a. ff. e. n. solum. et. s. q. vulgo. Accur. q. **D**iutina. l. r. an. inter p[re]sentes. vel. r. inter absentes. vel. trien. ut ff. qui et a quibus. sed cum fidei. s. aristo. et. s. e. in p[ri]m. huius. t. et. C. e. l. diutina. **E**t heredi. heres iure ciuiz. li. bo. pos. iure p[ro]torio ut. i. de bo. pos. s. qd. autem. Accur. **C**ontinuatur. nisi ipsi heredi tradita sit pos. ut. ff. e. ei.

sciens est rem talem ee de bere ut in se no habeat vi. cium ut a bone fidei emp. toze vsucapi possit vel qui ex alia iusta ca possidet. **E**roz aut. false cause vsu. capione non parit veluti si quis euz no emerit emis. se se existimas possideat f. cum ei donatus n fuerit q. si ex donacione possideat. **D**iutina possessio q. p. desse cepat defuncto r. he. redi et bonorum possesso. ri otinuatur licet ipse he. res sciat p[re]dium alienum. **N**d si ille m[er]itu iustum no. habuit heredi et possesso. ri licet ignorati possessio non pdest qd nra otitu. cio simili r. m[er]itu vsucapione. bus obsuari otituit ut te. pora otinuatur. **I**nter. venditore quoq. et emp. torem diugi tpa diuis se. uerus et anthoni[us] rescrip. serunt. **E**dicto diui mar. ci cauetur eum q. a fisco re. aliena emit si post vendici. onem quinquenium p[re]teri. erit posse dnm rei excepci. one repellere. **C**onstitu. cio autem diue memorie

alias heres. **S**ci. at. ff. de acquire. re. bo. questum. ij. R. q. tra. So. ibi. her. el. sci. ebat rem esse eius q. causaz a testatoze h3. ut legatarij qd nocet. at hic alius sciebat qd non nocet ad vsu. capi. s. **R**ostra. s. stitucio. ut. C. de vsu. ca. transfo. l. i. **S**imiliter. non so. lu. in p[re]s. u. **I**ne. venditore q. tpa. s. ut otinuatur. sed in. hoc differt qz in ti. singulari vtrumq. s. emptorem et vendi. torem bonam fidem habere optet. ut. ff. p. emp. l. ij. s. si eam. rem. ot. secus in vni. uersali. t. ut hic. et e. racio qz si heres non. adiret hereditas con. pleret ut. ff. e. nun. q. s. vacuum. et qz e. eadem p[er]sona ut in. aut. de vi. et vi. ar. us. et ocoz. cum l. s. ff. p. emp. l. ij. s. empto. ri. et. s. si defunctus. et sit hec otinucio ad. lucrum et ad damnuz. ut. ff. quemadmoduz. fuit. amit. l. si alia. s. tempus. **E**d. do. i. p[re]cepto gene. rali alias p[re]torum. dicunt edicta. ut q. metus ut. ff. q. me. cau. l. si mulier. et si. miles. **A** fisco. ut a p[re]curatore impi. alium rerum. nam de. patrimonialibus dicit. tur. i. e. in fi. accur. **E**mit. s. a fisco ve. dente ut suam a quo edicto res minorum excipiuntur ut. C. si aduer. fisci. l. si. si autem ut alienam. ut qz cessatum est. in solucione tributorum tria exiguntur. ut qz sit debitum qz cessatum ut. C. si aduer. fisci. l. si. et. C. si p[ro]pter pu. pe. l. si. et. ij. R. forte biemo ut. ff. loca. et con. l. quero. s. me. Item tercio qz res subhastetur. i. p[ro]misse tur ut. C. si p[ro]pter. pub. pen. l. si. Accur. **M**emoriz. ut. C. quadri. p[re]s. omnes. **B**ene. p[ro]spexit. corrigendo edictum diui. **S**tatum ut. ff. de p[re]s. l. i. nec vllam s. item si quis ot. So. ibi. in vniuersitate. hic in re singulari loquit. alij dic. cunt qz hic corrigit. et eodem modo. s. p[ri]mo et non so. R.

dente ut suam a quo edicto res minorum excipiuntur ut. C. si aduer. fisci. l. si. si autem ut alienam. ut qz cessatum est. in solucione tributorum tria exiguntur. ut qz sit debitum qz cessatum ut. C. si aduer. fisci. l. si. et. C. si p[ro]pter pu. pe. l. si. et. ij. R. forte biemo ut. ff. loca. et con. l. quero. s. me. Item tercio qz res subhastetur. i. p[ro]misse tur ut. C. si p[ro]pter. pub. pen. l. si. Accur. **M**emoriz. ut. C. quadri. p[re]s. omnes. **B**ene. p[ro]spexit. corrigendo edictum diui. **S**tatum ut. ff. de p[re]s. l. i. nec vllam s. item si quis ot. So. ibi. in vniuersitate. hic in re singulari loquit. alij dic. cunt qz hic corrigit. et eodem modo. s. p[ri]mo et non so. R.

ad. l. C. de her. ven. l. i. Item ibi erant res fisci. c. Quas
 diemium nisi sit minor vel rei pu. ca. absens. ut. C. de res
 sti. mi. l. iij. d. Actiones. sed que. Re. n. condi. ex hac les
 ge. secundum jo. sed. P. in rem. dabat hic non dno contra
 dnm. e. Nostra. constitucio. C. de quadri. p. bene a zeno
 ne. f. A nostra. id est priuata nostra substantia. sed sup
 de fiscali dixi. ut. C.
 de quadri. prescrip.
 bene a zenone.

**De donacione caus
 sa mortis. Re. ita.**

Est autem ac
 quisicōnis. s.
 de iur. ci. nam
 p. sti. tantum contra
 bebantur scilicet do
 nacio que scilicet sti
 pulacio ē de iure ci.
 sed hodie nudo fit pa
 cto ut. C. e. si q. au
 tem. s. fi. et. j. de act.
 s. de constituta. vel
 dic eam esse de iure
 ci. approbacione non
 inuencione sed iur. gē
 ci. ut. s. de re. di. s. p
 tradicionem. vel die
 sui origo fuit de iur.
 gen. vno modo scilicet
 p. tradicionem ac
 postea de iur. ci. fuit
 ille modus approbas
 tus et alius adiuuen
 tus. s. p. sti. p. tercio
 p. iustinianum addis
 tus est tercius puta
 nudum pactum.

Et non mortis. s.
 large hec duo mem
 bra accipiuntur. et in
 textu nil de est et ppe
 pontur genera. nam
 multe species sub q.
 libet continentur. et
 hoc approbo vel acci
 pe stricte p. duabus
 speciebus tantum do
 nacionem scz simpli
 cis inter viuos et sim
 plicis causa mortis
 et adde alias donacō
 nes ut legatum ut. j.
 del. in prim. Item do
 naciones ppter nupē.
 ut. j. e. s. est et aliud.

Itē et qd est. j. s. fi. b. Mortis. scilicet instantis vel fut
 ure ut. ff. e. l. iij. iij. v. et. vi. siquidem vbiq. mors timē
 da est cum eius dies incertus sit ut. ff. e. senatus. s. mortis
 et de condi. et de. l. i. c. Si quid humanitus. i. si moriar
 tur. ut. ff. de. v. sig. in vulgari. s. fi. et debet hoc exprimi
 alias non est mortis causa donacio. ut. ff. e. seya. s. fi.

Supuisset. i. qualuisset et ita tribus modis reuocā
 ut h. subicit. et. ff. si cer. pe. non omnes. e. Penitusisset.
 qui uoluntas est ambulatozia ut. ff. de adim. le. l. iij. in fi.
 et quia donacio est ob causam. scz si moriar. et sic possuz pe
 nitere ut. ff. e. senatus. s. i. in fi. a. ff. s. condi. cau. da. l. iij.

zenonis p. sperit bene his
 qui a fisco p. vendicionem
 aut donacionem vel alius
 titulu. accipiunt aliquid
 ut iph statim quid securi
 fiant et victores existant
 siue expiantur siue conue
 niantur. **A**duersus au
 tem sacratissimum erariū
 vsq. ad quadriennium li
 ceat his intendere qui p.
 dominio vel hypotheca ea
 rum rerum que alienate
 sunt putauerint sibi quas
 dam competere actiones
Nostra autem diuina con
 stitucio quam nup. pmul
 gauimus eciam de his q.
 a nostravel venerabil. au
 guste domo aliqd accepe
 rit h. statuit q. in fiscalib.
 alienacōib. p. fate zenoni
 ane ostitucōnis otinēt.

De donacionibus.

Est et aliud gen.
 acquisitionis do
 nacio. Donacionum autē
 duo sunt genera mortis
 causa et non mortis causa
Mortis causa donacio ē
 que ppter mortis sit suspi
 cione cū q. ita donat ut
 si quid humanitus ei con

. s. ij. f. Per omnia. si baudi fere at statim dicet. nam in
 multis differunt. **S** Ad exemplum legatorum. quantū
 ad vim et potestatem. quia sicut legata morte confirmantur
 ita donaciones causa mortis. ut reuocari non possint. ac.
 h. Donacionis. s. simplicis. et inter viuos alias nulla esset
 hmoi distincio. cum omne legatum sit donacō. ut patet ex

diffinicōne eius ut. ff.
 del. ij. l. legatum.

Habebat. scz do
 nacio causa mortis.
 nam cum donacio m
 ter viuos habet infig
 mia ut sit liberalitas
 cum legato ut mor
 te confirmetur et ut
 detrahatur falcidia.
 ut. C. ad fal. l. fi.

Retrabebāt. sub
 audiet alij et aliud.

Fere legatis. fere
 dicit quia in quibus
 da. discrepat a lega
 tis. ecce enim si donat
 in amos singulos. do
 nacio vna est. sed le
 gata plura ut. ff. de
 dona. cau. mor. sena
 tus. s. fi. Item lega
 tum ab herede semp
 traditur. donacio vel
 ab hoc vel ab alio ut
 patet ex diffinicōne
 j. de le. m. prim. Item
 in donacō. obligatur
 donans. in legato nō
 Item si testamentum
 accuso perdo legatū
 non donacione. si ta
 men accuso ut falsum
 ut. ff. de hys quibus
 ut in dig. post lega
 tum. s. qui mortis.
 Item aliter substitu
 itur in legatis secun
 dum quosdam ut. ff.
 de dona. cau. mor. si
 cui mors. et del. ij. ut
 heredibus. Item fili
 ussa. donat. sed non
 legat. ut. ff. e. tā his
 et. j. qui non est per
 mis. fa. tes. in primē.
 Item in legato tria
 tempora consideran
 tur. ut sit capax lega

tigisset haberet is qui ac
 cepit. **S** in autem supuixit
 set qui donauit accipet l
 si eum donacionis penitu
 isset aut prior decefferit
 is cui donatum sit. **H**ec
 mortis causa donaciones
 ad exemplum legatorum
 redacte sunt p. omnia. **N**a
 cum prudentibus ambi
 guum fuerat vtrū donaci
 onis an legati instar eam
 obtinere opteret et vtrius
 q. cause quedaz habebat
 insignia et alij ad aliud ge
 nus eam retrabebāt a no
 bis constitutus est ut per
 omnia fere legatis onume
 rentur et sic pcedat quem
 admodū nostra constitu
 cio eam formauit. **E**t in
 summa mortis causa do
 nacio ē cum magis q. se
 velit habere q. eū cui do
 nat magis q. eū cui dona
 uit q. herede suū sic et a
 pud homez thelemach.
 donat p.irro. **A**lie autē
 donaciones sunt q. sine vl
 la mortis cogitacione fi
 unt q. in viuos appella
 m. q. omīno nō pāt legatis
 q. si fuerint pfecte temere

tarius. ut. j. de here. qua. et dif. s. m. extraneis in dona. non
 ut. ff. de dona. cau. mor. l. in mortis. Item quia pro lega
 to datur interdictum quorum le. non pro donacione qd dic
 ut in sū. C. quorum lega. l. i. m. **C**onstitucio. s. coram q.
 q. testibus scriptura interuemente vel non. ut. C. e. l. fi.
 n. **E**t in sūma. id est ut breuiter de hac dona. expedianus
 ut. ff. e. l. i. o. **H**abē. scilicet si superuixerit. ut. ff. e. ses
 natulcon. s. i. p. **S**ic et apud. id est sic et recitat poeta
 omerus. q. elemachus dictis verbis expressis donauit.
 q. **A**lie. nunc psequit aliud genus. **D**onacōes. dictū
 est de dona. cau. mor. nūc s. dona. simplicis. i. mē viuos dicit

Temere. ideo dicit temere. qz qnq reuocantur ut. j. e. g. sciens. **V**oluntate. etiam nudo pacto ut. C. e. si quis. ar. g. fi. **M**anifestauerit. s. p. verba futuri tempis. ut dato vel donato adinstar sti. ut. ff. de. v. ob. l. v. g. stipulatio. vel pntis tempis. ut dovel dono. cum nudo pacto fiat et pactum etiam fiat p. verba pntis tempis ut. C. e. si quis ar. g. fi. et. ff. de pac. tale. Accur. t. **V**e dicoms. ex hoc evers. to dicebat. M. vendi torez p. se teneri ad rem tradendam sic. ff. de. v. ob. vbi autem non apparet in fi. jo. contra. scilicet ut m. teresse dando libere ut. ff. s. act. emp. l. i. et silitudo que h. fit. est in hoc ut sicut nec cessitas impom. ven ditori ad aliquid. sic et donanti. licet a p. n. cipio nullus tenebat ut. C. de acti. et ob. l. sicut. Sed nunquid donator de euictione tenetur. s. n. si ince. pit a tradicione non. ut. ff. e. l. aristo. i. fi. si a pacto ne. sic ut. C. de iur. do. l. i. **C**onstitutio. ut. C. de dona. l. si quis ar. g. fi. **E**t si non tradantur. id est si e. dere noluit donator. **N**ecessitas. p. ob. ex. l. que stridi iur. e. C. e. cum qui. et. C. e. si quis. ar. g. fi. ac. **D**isposiciones. id est. eorum qui ante nos fuerunt a nostra etiam prima. ut. C. e. sanamus in fi. **C**onstitutio. ut. C. e. l. penul. in fi. **I**nsinuacione. id e. scriptura facta in p. n. cia publicaz. p. so. naz. et in actis. vbi sup. fluum e. testes ad hiberi. cum publica monumta sufficiant. ut. C. e. l. data. et. l. in donacionibus. **I**nuenit. s. n. ea co. stitucio ut si donetur in re. temp. cone. cap. tuoz. vel a mgro militum donetur militibus. vel in refes. ctione dom. donetur alicui ut. C. e. l. pe. idem et si donet im. pator vel ei donec. ut in aut. de non al. g. si immus. col. ij. et in aut. ut non fiant py. g. fi. col. v. Idem in dona. p. n. nup. ut in aut. ut spon. lar. col. ix. in prim. Idem in remissione vsur. arum futuri tempis ut. ff. e. modestinus. **M**imis me. licet quingentorum solidorum sumam excedat.

reuocari non possunt. **P**erficiuntur autem cum donator suam voluntate scriptis aut sine scriptis manifestauerit. **E**t ad exē plum vendicionis nostra constō eas etiā in se habere necessitate tradicōnis voluit ut et si nō tradant habeāt plenissimū et pfe. ctum robur et tradicōnis necessitas incumbat dona tori. **E**t cū retro princi. pum disposicōnes insinua ri eas actis inuenientib9 volebāt si maiores ducentozum fuerāt solidoz cō. stitucio nra eā quantita. tem vsqz ad quingētos so lidos ampli auit quā stare etiam sine insinuacione sta. tuit. **E**t quas dā donacio. nes inuenit q penitus insi. nuacionem fieri mime desi. derāt s3 in se plenissimam hnt firmitatem. **A**litter insup multa ad vberiozes exitum donacionū inueni. mus q omīa ex nris ostōni. bus qs sup his exposuim9 colligenda sunt. **S**ciē. dū est tam q si plenissime sint donaciones si tamē in grati existāt hoies in qs beneficiū collatū e dona. torib9 p nram ostitucionē

Alitter. al. alia veluti ne plures donaciones diuersis te. porib9 facte coactent ut. C. e. l. sancti9 g. si qs aut. **T**e ut hij q pecuniaz recipiūt i redēpcōne captiuoz iuret se ibi bo. na fide expēdē. s. ut sacro dñi dom9 qo dirimat. ut. C. e. l. pe. i. fi. **S**ciēs p nraz ostōne ut. C. s. reuo. do. l. fi. **E**x cāis. qnq. s. ut si atroces iniurias i eū effūdat. l. impi. as man9 iferat. l. g. ue. dāni in hois. v. vite. picliuz itulit l. si legi. dē i donā n paruēit. ut. C. s. tuo. do. l. fi. s3 donacō libere fca solo obseqo n p. stito tuocat. aliud i libta. te ut. C. s. tuo. do. l. i. et s. l. cā. l. solo. et e. h. ar. p. dño. ut his caus possit reuocare feus sic i aut. ut lib. dece. g. hac aut. et s. ag. li. l. alimta. **E**t aliud i rodus. ctū. ut. C. s. dona. an. nup. p. tot. t. h. **H**a. bebat a hodie h3 si fi. at donacō pus. nā et postea fieri p. ut. j. e. g. si p. **I**nsecutū. s. ut a s. fco. **S** s. s. m. i. omiuz. **S** p. sic. q. bus non e. pmis. fa. tel. g. cecus. **C**ū au. geri. i. cū h. ell3. **T**ale. puta qz au. geat dos eē an se. **P**ermisit. s. diuis. iustm. ut. C. s. dona. an. nup. l. pe. **E**t oleqncia. aliz. as. ouemēcia. sic. C. s. epi. a. cl. l. s. reuiz. m9 et s. off. p. v. l. i. i. fi. a. s. defen. ci. l. de. fensores. ar. oē. C. s. osti. pe. l. ij. g. pen. et ff. de adm. le. l. in. g. condicio. **C**ons. tituimus. C. de dos. na. ante nupē. l. fi. **E**requentur. si de. nouo fiat donacō vel dos post mēmomiuz vel vetus augeatur. est equalitas ut. C. s. dona. ante nup. l. fi. g. si igit dote. si ante matrimoniu poterat esse et inequalitas ut. C. de pact. ouē. l. ex morte. sed hodie est eq. litas. an et p9 in ostituendo et in pactis lucroz ut quantū dat vroz i do. tem. tm det in donac. p. n. nup. marit9. et sic h. fit dñs dotis sic illa donacōis p. n. nupcias. vsu fructū tñ h3at marit9 ne accidat mēmomi onerib9 dote n. s. uire. nā eq. tal. suggerit qz dos debeat eē ibi vbi sūt onēa mēmomi. ut. ff. s. iur. do. l. do. tis fruct9. a. l. plez. qz. g. s. hui. cū tantū dez reddatur vroz i.

C. de pact. ouē. l. ex morte. sed hodie est eq. litas. an et p9 in ostituendo et in pactis lucroz ut quantū dat vroz i do. tem. tm det in donac. p. n. nup. marit9. et sic h. fit dñs dotis sic illa donacōis p. n. nupcias. vsu fructū tñ h3at marit9 ne accidat mēmomi onerib9 dote n. s. uire. nā eq. tal. suggerit qz dos debeat eē ibi vbi sūt onēa mēmomi. ut. ff. s. iur. do. l. do. tis fruct9. a. l. plez. qz. g. s. hui. cū tantū dez reddatur vroz i.

ex qua donatione ofilitur mulieri so. ma. si res totales n̄ existant. et qz nō potuit alienare maritus. etiā ea oficiēt ut. j. ti. p̄ in p̄. licet al. iure p̄potēce possit renūciare ut. C. advell. l. eciam et. l. iubemus. et in aut. siue a me. si aut vxori sic et talis donacio iure reddi viro. so. ma. cū sit equalitas ut in aut. de equali. do. s. i. col. vij. est a spon salicia largitas. qñ sponsus sponse p̄ver ba de futuro vel econ tra donat pure. nō in respectu dotis. q̄ s̄it cond. m̄ionij habet. ut. C. de donac. ante nup. l. cum veterum. et. l. si a sponso.

Sed etiam con tracto. hodie hoc cor rigitur in aut. de q̄ li. do. col. vij.

Exemplo. sic. C. de p̄ba. l. exemplo.

Prima ostōne. C. de suo omni. ma. l. i. s̄. ne aut a. s̄. si autem socius. e. C. omni nes. s̄. ut libertates. p. l. fal. non minuan tur. Item ubi nō va let testamentum. lib tates non reuocant. ut. ff. s̄. inoffi. testa. pap. s̄. sed an. et lib tates et. s̄. fi. Item a ff. s̄. fideicom. l. i. gñā liter. s̄. si quis seruo.

Cuius fauore. s̄. libertatis. e. Diffi niūm. C. s̄. omni. s̄. ma. l. i. s̄. ne autem et. s̄. si autem socius

Accipiente. vel eo deposito. ut. C. de o mu. s̄. ma. l. i. s̄. ne au tem et. s̄. si autem so cius. Et nō. q̄ opel litur vendere. qd̄ est speciale tra regulā ut. C. de strah. emp ci. inuitum et. C. s̄. iu re deli. l. nec emere. qd̄ plene nō. in aut. de fideiul. s̄. penf.

In quibus alienare licet vel nō licet. sub audi. licet non sint do mini ut in lra declaratur.

Acidit aliqñ. sic continua. supra dictum est q̄o q̄s efficitur dñs iūgencium vel ciuili. hic tractare int̄ e dit de quadam specialitate que contigit contra eos qui domina rerum acquirunt gnale em̄ est ut qui dñs est potest alienare. et qui dñs non est alienare non possit. h̄ et in specialibus casibus contingit contrariū. a. C. con tra totale. s̄. inextimatum ut. C. de reu. acti. l. i. s̄. cum lex alias si extimatus esset possz alienari. nisi extimacō fiet ut sciatur quantum valet ut. C. de iur. do. quociens. et. l. si in ter virum. et de fundo do. l. i. b. Predium. dic totale. vel

quasi ut. ff. de fundo do. l. iij. et. iij. quid si res mobilis est s̄. potest alienari si maritus est soluendo ut. C. de ser. pi. da. ma. l. i. e. Prohibetur. nisi puocetur ad diuisionem fundi totalis ut. C. de fun. do. l. i. fi. Item nisi ex necessitate ut. C. de li. cau. l. i. Item nisi cum viueritate ut. ff. de fū do. l. i. Item nisi vertatur ad utilitatem m̄icris ut. ff. de iur. do. l. fi. Accur.

inferri seuerioribus autem dominis lucrum accresce re h̄ quasi inuidie plenum pio remedio p̄ nostram d̄ stitucionem mederi neces sarium duximus et inueni mus viam p̄ quam et maū missor et socius eius qui libertate accepit nostro beneficio fruatur libertate cum effectu p̄cedēte cuius fauore et antiquos legistatores multa et con tra omnes regulas sta tuisse manifestum est et eo qui eam libertatem impo suit sue liberalitatis sta bilitate gaudente et socio in demmi conseruato pre ciumqz serui secundum p tem dominij qd̄ nos disti niuimus accipiente

Qui alienare licet vel non

Acidit aliquādo ut qui dñs rei sit alienare non pos sit et contra qui dñs rei n̄ sit alienande rei potesta tem habeat. Nam dotale predium maritus inuita muliere p̄ legem iuliaz p̄ hibetur alienare quāuis ipse sit dotis cā ei datus

cū. l. inuita. sed ea volente secedebat. a hoc erat s̄m vicium. m. Volente. similiter phibeat. accur. n. Vtriqz s̄. vicio. o. Interdicta. quid si fiat. s̄. vendicat mari tus constante matrimonio contra factum si iuueniens cum fuerit contra legem ut. C. de ag. et cen. quemadmod. et s̄ reiven. l. dote. sed dissoltuto eo. mulier repetit. ut. C. de iur. do. l. i. reb. id in plato ecclie alienate rē ec. qz p̄t eaz repetere p̄latura durante. ut eē de rebus ec. non alie. s̄. si quis p̄rozum. p. Neqz speciale. ut suo fauori nō possit renūciare qz etiam rei pu. m̄ter est. ut. ff. so. ma. l. i. sic. ff. de pact. do. l. de die. q. In p̄ncipem. id est destructionē

inuita. ergo ea nolente poterat. ut inuit. qd̄ corrigē statim. e. Alienas re. hoc large accipiz as. siue dominiū mus tetur siue ius alij d̄st tuatur ut. C. de res bus ali. vel non alie. l. fi. et in aut. de non ali. s̄. alienacōnis et ff. de fundo do. l. i. iul. Accur. f. Ipsi. s̄. de iur. gen. ut p̄ tra dicionem et ciuili. s̄. approbacione s̄m jo. Alij dicunt s̄ iure ci. s̄. fictione nō iur. gē. ut. C. de iure do. i. re bus sed qd̄ ibi dicit iure naturali vxor em dñam esse. verum est p̄meo iure. quo dicitur quicquid calca uerit pest tuus rē. n̄ naturali. i. iur. gen. s̄ rerum dñā dicitur q̄ ad spem. et quantum ex eis sustentetur sic filij dicuntur domini rerum paternarum ut. j. de here. quali. et diff. s̄. sui a. C. s̄. fur. l. quamuis et. C. res rum amo. l. i. vel dñā est inspecto exitu sic filius dicitur dñs ut ff. de li. et post. l. in in suis. s̄. Corri gentes. in duobz cas pitulis et in alijs nō h̄. Deduximus. ut. C. de reu. acti. s̄. et cum lex. i. Lex. s̄. z ulia. k. Italice. i. in ytalice phibeat alienacionem. et hoc erat primum eius viz

Conuertatur. familia sunt ubi etiam dñs non alienat ut ff. ad. l. iul. ma. l. manichos. §. pe. et. C. de predi. curialit. l. fi. l. p. et. j. e. §. nunc admonendi. 2. **C**ontra. i. e. contra. r. **A**lienare. idem in iudice ut. ff. si ex nox. ca. aga. l. ij. et. j. de offi. iudi. in fi. idem in flumine ut. ff. de acquir. re. do. §. §. alluio. It. in impatore et augusto ut. §. de v. sic. §. pe. Idem in prelati. ecclesiarij ut in aut. hoc eius porrectuz. id. in tutoribus qui do. minorum locum obtinent ut. ff. de fur. in. terdum. §. qui tutela. Idem in procuratore q. habet liberam adm. nistracionem ut. §. S. re. di. §. nihil autem. Idem in seruis habentibus liberam peculij adm. nistracionem ut. ff. de pig. acti. si con. uenerit. §. si. et. l. se. s. **N**on soluat. scz. tempore constituto. t. **I**mpedirentur. n. esset pactio de pig. noze vendendo. u. **T**emere. i. minus. cito ut. §. de v. sic. in. prim. v. **C**onstitu. cione. C. de iur. do. im. pe. l. fi. §. i. et. ij. **C**ertus. ut si acti. sit de vendendo iusta. com. eno. ne vendere. possit. sed si nihil fu. it dictum de hoc. nun. ciabit semel. et tunc. elapso biennio ven. det ut. C. de iur. do. impe. l. fi. §. i. et. ij. si. autem dictuz. fuit ut. non vendat. ter. nun. ciabit et tunc vendet. ut. ff. de pig. acti. si. uenit. y. **T**enore. f. constitucionis. 3. **V**llam. neq. raco. ne pprietatis neq. ra. cione possessionis q. animo retinetur. licz. corporalem sine tuto. re p. dere possit ut. ff. de acquir. re. do. l. pu. pillus. et de acquir. re. do. l. possessionem. Quid in adulto. Re. si non habet curas. torem. potest alienare q. seruando seruari n. possunt. si ha. bet curatorem similis est. pdigo ut. C. de in. me. resti. mi. l. si curatorem. a. **P**osse. sic. §. de auct. tu. in prim. et de. sol. l. q. si forte in fi. et. l. pupillo. et. ff. si cer. pe. l. n. om. nis. §. fi. b. **D**ederint. i. tradiderint. cum dare sit accipi. entis facere ut. j. de acti. §. sic itaq. si poneret. pprie. n. ha. berz. locu. qd sequitur. ideoq. vendicare. c. **O**bligacione. scilicet psonalem ex mutuo. d. **P**ecuniam. bona est racio. ut. j. quibus re. contra. ob. in prim. et. ff. si cer. pe. l. appella. ta. e. **F**acit. qd est necesse quia dicitur mutuū. quia de

Ad nos legem iuliam eor. rigentes in meliorem sta. tum deduximus. **C**um em. lex iulia in solis tantum. modo rebus locum habe. at que ytalice fuerant et. alicaciones imhibebat que. inuita muliere fiebat ypo. tecas autem earum eiaz. volente vtriq. earum re. medium posuimus ut eci. am in eas res que in puin. ciali solo posite sunt inter. dicta fiat. alienaco. vel ob. ligacio. **E**t neutrum eoru. neq. consencientibus mu. lieribus pcedat ne sexus. muliebris fragilitas in p. niciem substancie earum. conuertatur. **C**ontra. autez. creditor pignus ex. pactione q. uis eius ea res. nō sit alienare potest sed. hoc forsitan ideo videtur. fieri q. voluntate debito. ris intelligitur pignus a. lienari quia ab inicio con. tractus pactus est ut lice. ret creditori pignus ven. dere si pecunia non soluat. sed ne creditores ius su. um prosequi impedirent. neq. debitores temere su.

meo fit tuum. ut. ff. si cer. pe. l. ij. **F** **B**ona fide credens. eum maiorem ut. ff. p. emp. l. ij. §. si a pupillo. vel etiam er. rans in iure. licet sit ar. §. ut. ff. p. emp. l. ij. §. si a pupil. lo. **G** **C**onsumpti qd sit expendendo vel cum alijs immi. scendo. ut. §. de usufruct. §. constituitur et. ff. de sol. si alieni. b. **C**ondici. scilicet condicione certi ex mutuo reconci. lias.

arum rerum dominium a. mittere videantur nostra. constitucione consultum. est et certus modus impo. situs est p. quem pignoru. distractio possit procede. re cuius tenore vtriq. pti. creditorum et debitorum. satis abunde prouisus est. **N**unc autem admonen. di sumus neq. pupillū ne. q. pupillam vllam rem si. ne tutoris auctoritate ali. enare posse. **I**deoq. si mu. tuam pecuniam sine tuto. ris auctoritate alicui de. derit non contrahit obli. gacionem quia pecuniaz. non facit accipietis ideo. q. vendicari nummi pos. sunt ubi extant. **S**ed si nū. mi quos mutuo minor de. derit ab eo qui accepit bo. na fide consumpti sunt cō. dici possunt si mala fide. ad exhibendum de his a. gi potest. **A**t ex contra. rio omnes res pupillo et. pupille sine tutoris aucto. ritate dari possunt. **I**deo. q. si debitor pupillo sol. uat necessaria est debito. ri tutoris auctas. **A**lioq. n.

to p. consumpcionez. ut. ff. si cer. pe. si a. furioso. et. l. se. Itz. stipulacione reconci. lia. ut. C. si cer. pe. l. quis. Item yfua. ut. ff. de iur. do. pecu. lus. et. nō. j. quibus. mo. re. strabi. ob. im. prim. Accur. floren. i. **A**d exhibendum. quia tenetur qui do. lo fecit quo min. pof. sit exhibere ut. C. ad. exhi. l. ad exhi. et. sic. iurā. in litem. ex. eo. q. interest pupilli ei. cuius pecuniam reddi. tam esse ut. ff. de in. lit. e. iurā. l. m. ad. et. l. minimis. Accur. k. **R**es. ut res fiat. accipientis. nō ut de. bitor. liberetur. et. B. sequitur. **D**ari. ex quacumq. causa. m. **L**iberabitur. scz. debitor pupilli. **S**z. contra. ff. de sol. si. stipulatus fuero. Re. ibi pupillus erat ad. iectus nec quiequam. sibi debebatur. cū ad. solucionem tantū po. natur ut. j. e. t. de sol. l. q. si stipulatus. et. l. quoniam res. §. ac. tibi. n. **C**onstitu. cione. ut. C. de admi. tu. l. sanctim. ac. o. **D**ebitorē. ex mu. tuo vel simili causa. n. expensione vel reddi. tu ut. C. de admi. tu. sanctimus. et. l. cum. constitucione. p. **S**entencia. scilicet. in locutoia quā. preceptum vulgariē.

appellamus. ut si dicat de cno vel p. cipio tibi soluere vel de. ponere ut. ff. de min. l. ait. pretor. §. quid tamen. q. **S**i. ne omni. vel. p. portularum vel preciorum tabell. sed nunq. debitor. p. sua parte soluet. Re. non ut. C. de fruc. et. li. ex. l. fi. et. fa. sic. C. de epi. au. l. tam dementis. §. fi. r. **P**er. mittat. nō q. tutor et iudex necessarij sunt s. m. pe. **S**ed s. m. nos solum iudex sufficit ut. ff. de min. ait. pretor. §. quid ta. men. et. l. q. si minor. in fi. 2. **S**ecuritas. ut nec restituo. detur secus in predio alienato cum decreto. qz. emp. eo. ex voluntate. solucio de necessitate fit ut. ff. de min. ait. p. tor. §. quid tam. et. l. q. si minor. in fi. et. C. de predi. min.

si quidem

Si autē solutio ut soli pupillo p̄ adulto curatore h̄ ti fine eo vñ ip̄o iure n̄ liberat̄ ut .j. ibi n̄ p̄derit r̄. s̄. l̄. cuplecior. q̄d est et si non est factus pauperior ut .ff. de sol̄ in pupillo. t̄. Petat. et sic est s̄ preda sollicitus. vnde n̄ auditur ut .C. p̄ emp̄. l̄. eum qui. u. **N**ihil. apparet ergo

q̄ ip̄o iure non est li beratus. si autem euz auctoritate tutoris. ip̄o iure liberaretur sed tunc restitueret̄ minor p̄dita pecūia. ut .C. si aduersus. sol̄ .l. i. v. **D**amnabit̄. scilicet ip̄o minore petente. vel alio suo nomine. non ex̄neo. ut .ff. de sol̄. l. filius. p̄. **S**oluerit. contra hanc diffusam mate riam distinguet̄ euz debitor pupillo sol uit. aut consequitur plenam. aut plenior rem. aut plenissimam securitatez. si soluat pupillo sine tutoris auctoritate et pupil lus habeat saluaz pe cumam vel ex ea locu p̄lecior est. liberat̄ n̄ ip̄o iure. sed p̄ excep tionem nisi esset ad ultus sine curatore. ut hic et .ff. de sol̄. l. i. m pupillo. si autem soluat tutore aucto re. ip̄o iure liberat̄. potest tamen in inte grum restitui si non habeat rem saluam. ut .ff. si aduersus sol̄. l. i. nisi in .iij. casibz ut .C. de admi. tu. san ctimus. et .l. consti tucionem. q̄d em̄ le gittime factuz est ex euentu retractari nō debet ut .C. ad se. o. trebel. sanctimz. ple nissima est si iudex in terueniat cum tu. vñ sine eo ut hic. et .ff. de min. ait pretor. q̄. quid tamen. de hac materia ibi plene nō. **E**x diuerso. non possunt. distm̄ gue aut id q̄d erat soluendum nō poterat alienari sine de creto. quo casu de cretum interponendum est in soluendo. ut .ff. de rebus e. q̄. si pupillus alias non tenet. et potest v̄ dicari q̄d solum est. nisi consumpserit creditor. ut hic. et .ff. si cer. pe. non omnes. q̄. si. aut poterat. quo casu solus suf ficit tu. vel tu. vel adultus non habens euz. nec restituitur cum non sint decepti. si sine tu. soluerit. non liberat̄. nec dominiū transit nisi p̄ consump̄. ut hic. et .ff. si cer. pe. nō omnis. q̄. si. et hoc quando debitum erat ciuile et naturale Si naturale tantum p̄ restitutionem poterit repetere. si

si non soluitur cum aucto ritate tutoris non libera bitur **S**ed hoc eciaz e uidentissima racione sta tutum est in constitucio ne quaz ad cesarienses ad uocatos ex suggestione viri tribuniani eminentissi mi questoris sacri palacij nostri promulgauimus q̄ dispositum est ita licere tutori vel curatori debi torem pupillarem soluere ut prius iudicialis senten cia sine omni damno cele brata hic pmittat q̄ subse cuto et si iudex pronūcia uerit et debitor soluerit. sequatur huiusmodi solu cionem plenissima securi tas **S**im autem aliter q̄ disposuimus solucō facta fuerit pecuniam autez sal uam habeat pupillus ut ex ea locuplecior fit et ad huc eandem pecunie sum mam. petat p̄ excepcone doli mali poterit submo ueri **Q**uod si male con sumpserit aut furto amise rit nihil proderit debito ri doli mali excepco sed nihilominus condemnabi

legittime soluit. al̄ suo iur̄ condiez. ut .ff. de condi. inde. in **A**cquiritur. Est modus in rebus sunt **T**erdum. certi demqz fines. Quos ultra citroqz nequit confi stere rectum. Nam licet multis modis res nobis ac quirantur. ut a. q̄. illo singulorum. de re. di. vsqz nunc tra ditum est. tamen certi sunt homines. p̄ quos acquiritur et

tur quia temere sine tuto ris auctoritate et non se cundum nostram consti tucionem soluerit **S**ed ex diuerso pupilli vel pu pille sine auctoritate tu toris non possunt soluere quia id quod soluunt ali cui non fit accipientis cū nullius rei alienacio eis sine tutoris auctoritate o cessa est. **P**er quas p̄so nas nobis ius acquiritur

Acquiritur vobis non solum p̄ vos metip̄os sed ecia p̄ eos quos in potestate habetis. **I**tem p̄ seruos in quibus vsu fructum ha betis. **I**tem p̄ homines li beros et p̄ seruos alienos quos bona fide possidetis de quibus singulis diligē cius dispiciemus **I**git̄ liberi vestri vtriusqz sexus quos in potestate habetis olim quid quicquid ad es os puenerat exceptis vicz castrensis pecunijs hoc parentibus suis acquire bant sine vlla distinctione et hoc ita parentū fiebat ut eciam eis licencia esset

terdum. sunt. vi. l. p̄ nos. p̄ fi lios p̄ seruos nostros p̄ alienos in quibus vsu. habemus p̄ alios quos bona fide possidemus. p̄ liberū hominem quem bona fide possidemus. sep timz. l. ille in quo nu dum vsu habemus. est octauus quandoz qz ut liber homo .i. p̄ curator de quibus hic ti. dicit. differt autem a quodaz alio i. j. p̄ qual p̄. no. acq. quia ibi s̄ ob. acqui. h̄ de rebus tractatur a **N**on solum habetis. ut .j. e. q̄. i. et .j. e. nobis. b̄ **T**erius fruct. ut .j. e. q̄. de his quid si nudum vsu. h̄. ex re n̄a acquir. n̄ autez ex opa. ut .ff. de vsu. et ha. p̄ seruu. et .j. p̄ qual p̄. no. ob. ac. q̄. p̄ eum quoqz. **B**ona fide. ut .j. e. q̄. idem placet. que bona fides in posside te non possessio requi ritur. ut .ff. de acqui ren. pos. cum heredes. q̄. si. et .ff. de sti. ser. l. si seruus ex testō. et de acqui. re. to. hō li ber. in prim. erigitur et bona fides in prin cipio possessionis et continua in libero ho mine quo ad aliquid acquirendum p̄ eum non in vsu. quia non vsucapitur. ut .ff. de acqui. re. to. l. q̄. bo na fide. q̄. i. et .C. de p̄scrip. lon. tem. quo p̄ li. l. sola. sed in ser uo sufficit. et quo ad vsu. et quo ad fructus in inicio bonam fidem habere. ut .ff. de vsu. qui scit. q̄. vi. et .C. de vsu. tūl for. l. vna. q̄. to. c. tantummodo. **I**gitur. quia de singulis dicit evult de filijs ut de digmoribus p̄mo dicit. fac. et glo. ff. de edendo. m. l. argentat. m. q̄. edi. **O**lim. anti quitate primo recitat. et hoc ideo ut nichil antiquitatis pe nitus ignoratur. ut .j. ti. p̄. m. prim. nam id q̄d tollitur vel reformatur non debet esse incognitum. ut .C. de cas. tole l. i. in fi. **C**astrensis. idem in quasi castren. ec̄ n̄ve teri. ut .ff. de colp. to. l. i. q̄. nec castrense. non solum nouo iur̄. ut .C. de bo. que li. cum oportet. q̄. exceptis. et .q̄. codes

obseruando. est autem castrense qd filius a quolibet in castris acquirat non acquiratur al. ut. ff. de cal. pec. l. si forte. et. l. castrense. quasi castrense est. q. magistri libera sum arcum clerici et aduocati de publico acquirunt. ut. C. de inoffi. tes. l. si. et. C. de epi. et cle. sacrosancte. et. l. cui lege. **§** Distinctione aduenticij vel pfecticij ppteratit vel usufru. **h** Alij s. frater qd grauis esse videtur. ut. C. de bo. que li. cum oportet. §. i. **¶** Constitucione. ut. C. de bo. que li. cum oportet. Accur. **h** Ex re largs pone. i. ppter rem ut fructus ex res bus patris vel occasi one patris quocumq; modo questra. ut ff. de inuen. rui. nau. l. i. §. ij. et. ff. de usufr. l. fideicom. §. cum possidius. et de vul. sub. sed et si plures. §. m. arzo gato. et de ca. stren. pec. si forte. et l. si castrense. n. et ali unde filius sit habiturus p se. ut. ff. de iur. bo. l. v. §. si pater et sic ponitur ex re. ff. de acqui. her. adico. in fi. ar. §. ff. de pecu. eo tempore. in fi. ar. similiter §. ff. de acti. emp. iul. §. si qd seruo. **¶** Inuidia est. scilicet filio qui acquirat. **¶** Reuertit. q. d. nulla. **¶** Usufructus. quez habet in aduenticij nisi remiserit. ut. C. de bo. que li. cum oportet. §. si autem res. l. nisi ab aliquo sibi de tur aliquid vel relin quatur hoc pacto ut ad patrem non ptine at usufruct. ut in aut. ut. lice. ma. et a. in pmi. col. viij. vel nisi succedat filius vna cum patre in hereditate fratris vel sororis. ut in aut. de her. qui ab inte. de. §. si vero. col. ix. vel si seruu donetur filio a. eo pacto ut manumittatur statim ut C. de bonis que li. l. vi. ad fi. vel nisi quando pater noluit consentire filio aduenti hereditatem aliquam. ut. C. de bo. que li. l. si. in fi. et. §. i. et. ij. vel nisi pte minus legitime diuertente bona filijs applicentur. ut i aut. ut nulli i. §. quia vero quedam col. ix. Item quando pater contraxit in cestal nupcias. ut i aut. de inces. nup. §. i. col. iij. **¶** Pro spera. quid dicemus in dubio. vnde puenerit. Respondent quidam ex bonis patris psumitur habuisse. sicut si vxor ha ber psumitur ex bonis mariti. ut. C. de donac. int. vi. et vx.

quod p vnum vel vnam ac quisituz est alij filio vel extraneo donare vel vende re vel quocumq; modo voluerant applicare. Quod nobis in humanum visum est et generali constitucione emissa et liberis pep cimus et patribus hono rem debitum reseruauimus. **¶** Sanctum etem a nobis est ut si quid ex re patris ei filio obuemat h secundum antiquam obseruacionem totum parenti acquiratur que enim inuidia est ut qd ex patris occasione pfectum est hoc ad eum reuertit. **¶** Ad autem ex alia causa sibi filius familiaris acqsiuit huius vsum fructum patri quidem acquirat dominium autem apud eum imaneat ne qd ei suis laboribus vel p spe ra fortuna accesserit hoc in alium pueniens luctuosum ei procedat. **¶** Hoc quoq; a nobis disposituz est et in ea specie vbi pater emancipando liber ex rebus que acquisitione effugiunt sibi tercia p

et. ff. de dona. inter vi. et vx. l. quintus. §. nos contra. et dis tinguere. an filius sit diligens vel dures et pater inops. vel contra. ut ex bonis diligentis alias dicitur questum suam gamus. ut. C. ar. tu. si defunctus. et. ff. de her. ven. vendis tor. ex hereditate. ibi. precum em hominis r. et. ff. ad. l. fal. si heres institutus in prin. **¶** Procedat. collige peculium. aliud castren se. aliud quasi castren se. aliud rusticarum fue paganum. qd di uiditur in pfecticuz et aduenticium. ut. C. de inoffi. tes. l. si. in prin. in quibus em mibus dicitur hac lege quid iur sit. et. C. de bo. que li. l. cu oportet. **¶** Hoc quoq; ut parentibus hono rem seruemus. et filijs pcamus. **¶** Dispositum est. C. de bo. ms que li. cum oportet. §. cum autem. **¶** Specie. i. casu. **¶** Vbi. i. in quo. **¶** Per adquisicio nem. i. patri non acq ratur quantum ad p etatem. Sed secund que tempora locum habeat. qd hic dicit secundum antiqua no quia sola castrensa et quasi non acquir bantur de quibus nisi bil detinebat pater ut. C. de bo. que li. cum oportet. §. i. §. moderna vero no. qz non erat adhuc stat utum in aduenticij ut non acquirant pateri. tempore huius legis antique que recitatur hic. Re. iij. us ra hic successiue con siderari. antiquissimum quo sola castren si vel quasi non acq runtur ut. §. i. antiquum vel tempore constantini. quo res materne et materna linea delate ut non acquirantur patri statutum est. ut. C. de bo. ma. l. i. §. et. iij. tercia qd hic recitatur ut pater emancipando filiu de his maternis tercia teneat p premio. quartum quo cauetur ut omnia aduenticia acquirantur filijs quantum ad p p r i e t a t e m patri quantum ad usufruct. ex quo corrigitur illud qd iur antiquo cautum erat. ut hic. et. §. i. et. C. de bo. q li. cum oportet. **¶** Constitucio nibus. scilicet constantini ante iustinianum ut recitatur. C. de bo. que li. cum oportet. §. penul. **¶** Decrescat. ar. §. de l. pa. tu. p toruz et. C. de cad. tol. §. p secundo. **¶** Dimidiam. quam sem per retinet nisi expresse remittat. ut. C. de bo. que li. cum

obseruando. est autem castrense qd filius a quolibet in castris acquirat non acquiratur al. ut. ff. de cal. pec. l. si forte. et. l. castrense. quasi castrense est. q. magistri libera sum arcum clerici et aduocati de publico acquirunt. ut. C. de inoffi. tes. l. si. et. C. de epi. et cle. sacrosancte. et. l. cui lege. **§** Distinctione aduenticij vel pfecticij ppteratit vel usufru. **h** Alij s. frater qd grauis esse videtur. ut. C. de bo. que li. cum oportet. §. i. **¶** Constitucione. ut. C. de bo. que li. cum oportet. Accur. **h** Ex re largs pone. i. ppter rem ut fructus ex res bus patris vel occasi one patris quocumq; modo questra. ut ff. de inuen. rui. nau. l. i. §. ij. et. ff. de usufr. l. fideicom. §. cum possidius. et de vul. sub. sed et si plures. §. m. arzo gato. et de ca. stren. pec. si forte. et l. si castrense. n. et ali unde filius sit habiturus p se. ut. ff. de iur. bo. l. v. §. si pater et sic ponitur ex re. ff. de acqui. her. adico. in fi. ar. §. ff. de pecu. eo tempore. in fi. ar. similiter §. ff. de acti. emp. iul. §. si qd seruo. **¶** Inuidia est. scilicet filio qui acquirat. **¶** Reuertit. q. d. nulla. **¶** Usufructus. quez habet in aduenticij nisi remiserit. ut. C. de bo. que li. cum oportet. §. si autem res. l. nisi ab aliquo sibi de tur aliquid vel relin quatur hoc pacto ut ad patrem non ptine at usufruct. ut in aut. ut. lice. ma. et a. in pmi. col. viij. vel nisi succedat filius vna cum patre in hereditate fratris vel sororis. ut in aut. de her. qui ab inte. de. §. si vero. col. ix. vel si seruu donetur filio a. eo pacto ut manumittatur statim ut C. de bonis que li. l. vi. ad fi. vel nisi quando pater noluit consentire filio aduenti hereditatem aliquam. ut. C. de bo. que li. l. si. in fi. et. §. i. et. ij. vel nisi pte minus legitime diuertente bona filijs applicentur. ut i aut. ut nulli i. §. quia vero quedam col. ix. Item quando pater contraxit in cestal nupcias. ut i aut. de inces. nup. §. i. col. iij. **¶** Pro spera. quid dicemus in dubio. vnde puenerit. Respondent quidam ex bonis patris psumitur habuisse. sicut si vxor ha ber psumitur ex bonis mariti. ut. C. de donac. int. vi. et vx.

oportet ac. **P**ro tercia. i. loco tercie quam habebat. olim in bonis maternis. racione pprietatis habet hodie dis midiam vsumfruct. in omnibus aduenticijs ut. C. de bo. q. li. cum oportet ac. **I**tem stipulentur. et ita obligaci onem dommo querit ut. j. p. quas pso. no. acqui. i. circa pn. **E**x q. libet. ut p. occupationem vel specificacionem vel m uencionem ut. s. d. re rum di. s. fere et. s. cum quis a. s. thesau ros. a. **I**nuitis. sic ff. de acqui. re. do. ec. inuitis. sic et. ff. de r. ob. seruum ne tan te. ar. contra. ff. d. do na. hoc iure. s. no. po. test. b. **S**uum. scilicet ad suam utilitas tem. sed ad domi vti litate potest. ut. j. s. stip. s. s. cum factum que est q. ymmo ec. ad suam utilitate qn. q. ut si dominus ser uo legatu relinquat ut. C. de necijs. v. q. dam. s. illo. ilud s. equitate. non racio ne dicitur quia in ali menta erat relicum ut. C. del. i. seruum. et. ff. de aliim. et. cib. le. i. seruos. alias au tem non tenetur he res nisi velit. **S**ed si heres. no. in hereditate adeun da seruo tria esse nez cessaria. iussus ut hic et q. precedat. ut. ff. de acqui. here. si quis mihi. s. iussus. et. ser ui voluntas. ut. C. s. here. insti. cum. p. pos nas. et. in trebell. re sti. seruo faciēda. do mini sufficit volūtas At in bo. pos. seruo delata seruu. consen tire et domini velle si ue ante siue post op. tet. ut. ff. ad trebell. seruo inuito. et. rem ra. ha. l. pe. in lega to non est opus iussi one. cum emolimen tum tantum contine at. ut. ff. man. si here ditatem. **A**die rit. scilicet seruus. **P**erinde. quando q. non p. m. de ut si filio meo substitua. z eos quos in heredes fecerim. nam vocantur ex substitucio ne qui p. se. non qui p. seruos heredes sunt. ut. ff. de vul. et. pu. substi. qui. liberis. s. he. verba. **I**tem alibi. ut. ff. del. i. cum filio. s. ipsi vero et. s. ideo. **A**cquiritur. siue ser uo tantum velit. siue dñs tantum ut. ff. de do. cau. mo. l. si. et. de adim. le. l. seruo cum. accur. **N**on solum ad

est nihil suum habere po. test. **S**ed si seruus heres institutus sit non alias nisi nostro iussu hereditate adire potest. **E**t si vobis iubentibus adierit vobis hereditas acquiritur p. m. de ac. si vobis heredem instituti essetis et conueniē ter scilicet vobis legatus per eos acquiritur **N**on solum autem pprie tas p. eos quos in potesta te habetis vobis acquiri tur sed ecia possessio. **C**uiuscumq. enim rei posses sionem adepti fuerint id vos possidere videm. **V**n de eciam p. eos vsucapio l. longi temporis possessio vobis accidit. **D**e his autem seruis in quibus ta tum modo vsumfructu ha betis ita placuit ut quic quid de re vestra vel ex o. peribus suis acquirat vo. bis id adiciatur. **A**dve ro extra eas causas p. secu ti sunt id ad dominum p. etatis p. teneat **I**taq. si is seruus heres institutus sit legatum ve q. vel quid ei donatum fuerit non vsu fructuario sed de immo p. etatis acquiritur **D**e placet et de eo q. avobis

epti. scilicet iuste secundum quosb. vel aliter. q. d. die ut di. ximus s. de his qui sunt sui vel ali. iur. s. i. b. **V**idemini eciam ignorantes. ut. ff. de acqui. pos. l. iij. s. saltus. **V**sucapio. in rebus peculiaribus statim nam dominus post q. dñs scit. ut. ff. p. soluto. l. ij. et. de vsu. l. labeo. **P**ossessio. i. p. scriptio que est effectus longe possessio nis. ut. ff. de vsu. l. i. in. ac. **D**e his tantum modo. ut. ff. de dona. cau. mo. l. vi. et. de adim. le. l. ser uo. m. **V**sufructu de eo in quo vsum tm modo habemus die q. ex opibus tantum n. acquirit. q. opere v. ui in fructu sunt. ut. ff. de vsu et habitacis one. p. seruum. **D**e re. expone. ut. s. e. s. i. ac. o. **P**ro prietas. nisi contē placione fructuarij sit institutus. vel ali. ud sibi datum fuerit quo casu ex re eius. s. fructuarij sic sibi q. si tum esse videtur. ut. ff. de vsu fruct. le. sed et si quid. non tamen fructuarij iussus suf. ficit ad adeunda he. ditatem. ut. ff. de acq. ren. here. l. adicio. s. p. terea. **R**e. q. d. id est aliquid. **I**dem placet. scilicet quo ad acquisi tionem ut statim seq. tur. nam in alio dif. fert ut. j. e. s. sed bone fi. r. **I**s liber. hic die q. diximus. s. e. in prim. 2. **C**ausas. veluti si fuerit heres institutus. vel lega tum fuerit. ei aliquid vel donatum. **S**i liber est. p. tē possessionem que si bi queri non potest. cum ipse ab alio pos sideatur. ut. ff. ad. i. iul. de adul. sic eueni et. **I**tem p. tē vsu. capionem. que sibi n. queritur sine posses sione. ut. ff. de acqui. re. do. homo liber. s. quicquid. et. de vsu. l. sine. sed in hereditate p. liberum ho. minem mihi querenda. vi. sūt necessaria. quozū si quid de fuerit. non queritur. scilicet ut mei contēplacione institu atur. **I**tem ut sciat condicionem suam institutus. **I**tem q. iussu meo adeat. **I**tem q. volens adeat. **I**tem q. velit michi querere. **I**tem q. bona fide possideam. bene dico oport. ut sciat. condicionem suā. vnde ignor. as sue condicionis nulli

ms. ut. ff. de vsu. l. i. in. ac. **D**e his tantum modo. ut. ff. de dona. cau. mo. l. vi. et. de adim. le. l. ser uo. m. **V**sufructu de eo in quo vsum tm modo habemus die q. ex opibus tantum n. acquirit. q. opere v. ui in fructu sunt. ut. ff. de vsu et habitacis one. p. seruum. **D**e re. expone. ut. s. e. s. i. ac. o. **P**ro prietas. nisi contē placione fructuarij sit institutus. vel ali. ud sibi datum fuerit quo casu ex re eius. s. fructuarij sic sibi q. si tum esse videtur. ut. ff. de vsu fruct. le. sed et si quid. non tamen fructuarij iussus suf. ficit ad adeunda he. ditatem. ut. ff. de acq. ren. here. l. adicio. s. p. terea. **R**e. q. d. id est aliquid. **I**dem placet. scilicet quo ad acquisi tionem ut statim seq. tur. nam in alio dif. fert ut. j. e. s. sed bone fi. r. **I**s liber. hic die q. diximus. s. e. in prim. 2. **C**ausas. veluti si fuerit heres institutus. vel lega tum fuerit. ei aliquid vel donatum. **S**i liber est. p. tē possessionem que si bi queri non potest. cum ipse ab alio pos sideatur. ut. ff. ad. i. iul. de adul. sic eueni et. **I**tem p. tē vsu. capionem. que sibi n. queritur sine posses sione. ut. ff. de acqui. re. do. homo liber. s.

acquirit sibi em non ut ff. de acqui. hère. qui putat. §. qui
 bona fide. et. l. vi. §. i. et quia se obligare non voluit. Item
 possessori non. si non interuenit iustus. ut ff. de acqui. hère.
 si quis mihi bo. §. nullum. Idem et si interuenit. ut ff. de ac
 qui. hère. l. vi. §. celsus. et. §. i. nam et seruili necessitate cre
 ditur hoc fecisse. ut ff. de negg. l. at qui. §. si libero. quare n
 potest acquirere ut
 ff. de hère. msti. ho
 mo liber in prim. Si
 sciens condicionē su
 am volens querere
 mihi. querit sibi. sed
 restituit mihi posses
 sori p. condicionē si
 ne cala cuius intuitu
 fuit institutus. aut n
 volens querere pos
 sessori. cuius intuitu
 fuit institutus iustu
 eius adempto querit
 sed sine eius otempla
 cione nihil. ut ff. de
 acqui. re. bo. l. liber
 bo. no. in prim. Item
 potest dici q. ignas
 rus querit sibi ut. ff.
 de acqui. hère. l. qui
 in aliena m. fi. §. cū
 autem. s. **D**ñs fit
 sic. C. de pactis. tras
 ditionis. **N**ō pos
 sidet. s. ciuilitate. sed
 naturaliter ut. ff. de
 acqui. pos. l. natura
 liter. vnde vtile in
 dictuz vnde vbi da
 tur ut. ff. de vi. et vi
 ar. l. iij. §. vnde vi.
 u. **H**abetis. sic. ff. de
 acqui. pos. l. i. §. p. eū
 sic. ff. qui sa. i. sba. co.
 l. sciendum §. n.
 v. **Q**uia scit. vnde n
 vsucapit cum malam
 fidem habeat ut. §. d
 vsuc. in prim. accur.
 p. **I**n vtriusq. nō de
 tribus vtriusq. dici
 vel melius dicvtrus
 q. fructuarij. et bo.
 pos. ac. p. **P**roxi
 me ut. §. e. §. de his q.
 §. idem placet.
 3. **E**x his apparet. s.
 argumento a o. tras
 rio sensu sumpto. naz
 si tantum p. dictos ho
 mines acquiratur er
 go non p. alios ut. ff.
 de offi. eius cui man. l. i. in prim. et. §. de tutel. in prim.
 a. **A**cquiri. fallit in tutore et cur. et filibus psonis ut dice
 mus. §. de mutis. si §. si quis alij. ac. b. **P**ossessionem. C.
 de acqui. pos. l. i. et. ff. de acqui. pos. possessio q. §. et si pos
 sessio. c. **C**onstitutionem. que est. C. p. quas pso. no. ac
 qui. l. i. d. **P**er hanc. ita q. et p. procuratorem. namq. sola
 possessio cum res inanimata sit mihi non querit. nam et p

habetis neq. bona fid. pos
 sidetis. Item p. alienos v.
 uos in quibus neq. vsu
 fructum habetis neq. iu
 stam possessionem nulla ex
 causavobis acquiri posse
Et hoc est qd dicitur p. ex
 traneam psonam nihil ac
 quiri posse excepto eo qd
 p. liberam psonam acqui
 ritur veluti p. procuratorem
Et placet non solum sciē
 tibus sed et ignorantib.
 vobis acquiri possessionē
 secundum diu. seueri ostō
 nem et p. hanc possessionē
 eiam dominū si dñs fue
 rit qui tradidit vel vsu
 capionem aut longi tps
 p. scriptionem si dñs non
 fit. **H**actenus tantisper
 admonuisse sufficit quem
 admodum singule res vo
 bis acquirantur. Nam et
 legatorum ius et quo ip
 so iure singule res vobis
 acquirantur. Item fidei
 omissorum vbi singule res
 vobis relinquunt oportu
 nius inferiori loco refere
 mus. **V**ideamus itaq.
 nunc quibus modis p. vni
 uersitatem res vobis acq
 runtur. Si cui ergo here
 des facti sitis siue cuius bo
 norum possessionem pecie

tradicionem res mihi querit et possessio sed illa ead et p
 me acquiratur. ut. §. de re. di. p. tradicionē et. §. e. m. prim.
 Alij dicunt ut azo. p. solaz possessionē queri dominū ut h
 et. C. e. l. i. sed ibi non dicit simp. excepta possessione. sed
 dixit excepta causa possessionis. i. dominio qd est cā. posses
 sionis. secūda post vsuc. ut. ff. de vsuc. l. iij. e. **P**rescrip
 onem. nobis sciētib.
 ut. C. de acqui. pos.
 li. i. f. **H**actenus.
 admonuisse. §. de re.
 di. §. singulorū. ac.
 §. **A**cquirantur. p.
 nos et alios. ut in. t.
 isto. h. **L**egatorū
 §. tacite obediōni
 que fieri possēt. §. sin
 gularibus adquisitōi
 bus legatorum.
 i. **R**efereamus. ut. §.
 del. p. totum. et. §. de
 singulis re. p. fidei. o.
 re. p. totum. k. **S**i
 cui heredes. §. de iure
 ciuili ut. §. de hère.
 insti. vsq. ad ti. §. bo.
 pos. accur. l. **H**er
 norum. §. de iur. pie
 to. et. §. de bo. pos. p.
 totum. m. **A**rgo
 gauerit. §. de acqui.
 p. arzo. p. totum.
 n. **F**uerit. §. de eo
 cui h. cā. adi. p. totū.
 o. **E**x testō. de quis
 bus vsq. ad ter. cum
 lib. 2. dicitur.
De testamentis
Testamentum
 appellat. pos
 mit et bimolo
 gam. ut §. lapis q. si
 ledens pedem. et ar
 gumentū quasi argu
 te inuentum. sic a mu
 tuum qd ex meo tuuz
 fit. ut. ff. si cer. pe. l.
 ij. §. appellata. et fm
 hoc eod. i. l. l. potest
 dici testamentū. Dif
 fimitur autem sic. tes
 tamentū est volun
 tatis nostre iusta sen
 tencia de eo qd quis
 post mortem suam fi
 eri voluit ut. ff. de i. i.
 et est addens cum in
 stitucione heredis ut
 §. del. §. ante herede
 quia sine heredis in
 stitucione nullum dicitur testamentū ut. ff. de iur. omni. l.
 si. et. §. de fidei. heredi. in prim. a. **S**ed ut. C. de cadu
 tol. §. et cum triplici ar. contra. §. e. ti. §. in p. non scriptis
 b. **Q**uod calatis. id est bonis inijs vel bonis ouenibus.
 calos em bonum interpretatur. emicie hie ouertus vel a cal
 lon qd est voco. quiavocaco psonaz. fiebat. vnde kalen
 de dicte sunt. c. **P**rocinatuz. eo forte q. succincte fiebat

ritis vel si quem arrogau
 ritis vel cuius bona liber
 tatum ofuandarum cau
 savobis addita fuerint ei
 us res omnes ad vos tran
 seunt. **A**c prius de here
 ditatibus dispiciam. qua
 rum duplex est adicio naz
 vel ex testamento vel ab
 intestato ad vos p. tinent.
Et prius est ut de his di
 spiciamus que ex testamē
 to vobis obueniunt. Qua
 in re necessarium est inci
 um de ordinandis testamē
 tis exponere.

De testamentis.

Testamentū ex eo
 appellatur q. te
 stacio mentis fit sed ut ni
 hil antiquitatis penitus
 ignoretur sciēduz ē olim
 quidem duo testamento
 rum genera in vsu fuisse.
 quorum altero in pace et
 ocio vtebantur qd cala
 this comicijs appellabāt
 altero cum in prelium exi
 turi essent qd p. cinctuz di
 cebatur accessit demum
 tertium genus testamen
 torum qd dicebatur p. es
 et liberam scilicet quia p.
 emancipacionem id est p.
 maginariam quandam vē
 dicionem agebat quinq.

stitucione nullum dicitur testamentū ut. ff. de iur. omni. l.
 si. et. §. de fidei. heredi. in prim. a. **S**ed ut. C. de cadu
 tol. §. et cum triplici ar. contra. §. e. ti. §. in p. non scriptis
 b. **Q**uod calatis. id est bonis inijs vel bonis ouenibus.
 calos em bonum interpretatur. emicie hie ouertus vel a cal
 lon qd est voco. quiavocaco psonaz. fiebat. vnde kalen
 de dicte sunt. c. **P**rocinatuz. eo forte q. succincte fiebat

et in his duobus testamentis heres erat. ut. j. e. s. sed neq3
Dicitur. de domibus. e **A**ccessit. similiter de iure ci-
 uili. ac. f **P**er es. p. rium nomen testamēti. accursius
S **V**enditionem sic. s. quibus mo. iul. pa. po. sol. s. p. terea
H **E**t libripende. i. estimatore. qui libripendebat vel es-
 timabat familiam vno nūmo. deinde emptor manumitte-
 bat totam familiam
 cum omnibus bonis.
I **R**omanis. i. libe-
 ris hominibus ut. s.
 de lib. s. fi. k **P**u-
 beribus. s. quibus
 mo. tu. fi. m. p. i. h.
L **F**amilie. id est he-
 reditatis ut. ff. s. s. s.
 sig. p. nunciatio. s. fa-
 milie. ac. m **E**mp-
 tor. qui erat loco he-
 redis ut. j. e. s. sed ne-
 q3. n **L**ibram. i.
 adequatam. i. estima-
 tam rem et dicitur li-
 bra hereditas. quia si-
 cut libra diuidit in
 p. h. vncias. ita et he-
 reditas. ut. j. de here-
 diti. s. heredi. as. vñ
 de dicitur adequata
 libra. i. hereditas es-
 timata. o **P**arti-
 quia numerus testiu
 remansit. p **A**d
 ius. scilicet q. ius ci-
 uile inuenit q **P**o-
 stea. scilicet s. media
 iuris prudentia.
R **H**onorario. scilicet
 et pretorio ut. s. de
 iure naturali. s. pre-
 torum. r **Q**uodā-
 modo. quia computa-
 to libripende et emp-
 toze. vij. erant.
E **T** subscriptio. ut
 subscribant se tes-
 tamento affuisse. et
 cuius sit ut. ff. e. l. pe-
 s **C**onstitucō. i. d. u. s.
 ut. C. de testa. hac s.
 sultissima. t **C**on-
 textu. i. nullo actu in-
 terposito nisi necessa-
 rio nature ut. ff. e. he-
 redes in fi. a. C. e. cū
 antiquitas. u **T**e-
 statoris. si potest ut
 C. e. ulem. v **T**e-
 stium. si non potest
 testator scribere. sed
 hodie indistincte p. alium scribere potest nomen heredis ut
 in aut. ut spon. lar. s. qui a vero. col. vij. p **T**enorem. ē
 autem tenor si potest scribere faciat. alias dicitur coram tes-
 tibus. et scribitur p. alium vel p. aliquos de eis. alias non
 valeat. p. mmo falsi pena tabellio tenetur ut. C. e. ulemus.
P **A**mmulo. scilicet habente characteres. qui signatoriu di-
 citur. et sic est in eo sigillum. non autem alio signo ut. ff. e.

testibus et libripende ci-
 uibus romanis puberibus
 presentibus et eo qui fami-
 lie emptor dicebatur. s3
 illa quidem priora duo ge-
 nera testamentorum exve-
 teribus temporibus in di-
 scretudines abierunt. Ad
 vero pes et libram fiebat
 licet diuicius pmanfit at-
 tamen partim et hic inusu
 esse desit. **S**ed predi-
 cta quidem nomina testa-
 mentorum ad ius civile re-
 ferebantur. Postea uero
 ex ed. do pretoris forma-
 alia faciendorum testamē-
 torum introducta est iure
 enim honoario nulla enī
 cipacio desiderabatur s3
 septem testium signa suffi-
 ciebant cum iure civili si-
 gna testium non erant ne-
 cessaria **S**ed cum pau-
 latim tam exusu hominum
 q̄ ex constitutionum emē-
 dationibus cepit in vnam
 consonanciam ius civile et
 pretorium iungi constitu-
 tum est ut vno eodemq3
 tempe qd ius civile quo-
 dammodo exigebat sep-
 tem testibus adhibitis et
 subscriptione testium qd
 ex constituc. omnibus inuen-
 tum est et ex edicto preto-

ad testium. s. signum. et de. s. sig. l. signatorius. s. signat e
 Accur. 3 **T**estamentum. vel etiam im: hēum scilicet q̄
 inuolutum est testamentum ut. ff. e. ad testium. s. fi.
A **V**isum. hac ratione et cum trib9 vel pauciorib9 vel plu-
 ribus potest signari testamentum. ar. j. man. s. is qui exeq-
 tur. alij dicunt tantum cum. vij. vel vno debere signari.
B **T**estes. factō. p-
 passine hic accipe. ut
 bona sit exceptio ac-
 sed neq3 rē. al' etiam
 accipitur actiue ut. j.
 de here. quali. a. dif-
 s. testamenti.
C **M**ulier. i. alijs au-
 tem casibus omnibus
 recipit preterq̄ in
 testis. ut. ff. e. qui te-
 stan. s. mulier ratio ē
 ut. C. de fide. i. s. l. fi-
 ut est timor falsitas
 tis. Quid de hermo-
 fraudito. s. si pualz
 in masculino sexu re-
 cipitur ut. ff. de sta-
 bo. querit. et de tes-
 l. repetundaruz. s. i.
D **I**mpubes. quid
 de eo q̄ vidit in pu-
 pillari etate. s. aliz
 as. i. preterq̄ in tes-
 tamento posset tes-
 tificari. sicut et ser-
 uus ut. ff. de. s. sig.
 l. nocionem. s. instru-
 mentorum. a. C. s. hē-
 re. et manich. qm m
 fi. sed hic non quia
 faciunt ad substanci-
 am testamenti ut hic
 s. e **A**ut q̄ nīl
 loq̄ v' audire potest
 ut. j. qui. test. fa. licz
 s. Item furdus.
F **F**uriosus. nisi ha-
 beat dilucida inter-
 ualla ut. ff. e. qui tes-
 tamento. s. nec furio-
 sus. Accur. s.
S **I**nterdictum vel
 a lege ut quia commi-
 sit m. l. iul. ma. ut. ff.
 ad. l. iul. ma. l. fi. vel
 a iudice ut. ff. e. is q̄
 m fi. i. s. l. h **C**on-
 testabilem. ut de car-
 mine famoso damna-
 tus v' muliebria pas-
 sus ut. ff. e. is cui. s.
 fi. et. l. cū lege. de te-
 st. ob carm. in prim. i **S**ed cum liberalitate. scilicet pu-
 tatiua. et sic ualēt plus qd est in opinione q̄ qd est in ve-
 ritate. sic. ff. del. i. l. in. s. s. et si qua. et. ff. de offi. p. l. bar-
 barus. ar. s. j. del. s. si quis rem suam. k **S**ignaretur.
 quidam hoc intelligunt generaliter verum. ut siue ostens-
 datur testamentum in scriptis conditum. siue nuncupatiuū
 debeat ei credi. siue desierit testes esse siue nō. a sic se h3

confuetudo ut ar. C. de edic. di. adri. tol. nuncupatio et l. si. et. C. de dona. in dona. et ar. tu. l. si. Nos contra. scilicet in nuncupatio de iur. et qd hic dicitur in testamento condito in scripte loquitur. in nuncupatio enim si proferatur non debet credi sine testibus. cum in eis consistat tantum substantia testamenti ipsum tamen valet. licet probatio deficiat ut. ff. de test. tu. l. duo. Quid si seruus factus est. p. infamis velit recog. noscere sigillum suuz. Re. n. non admittitur ut. ff. de car. e. carbo. manum. s. caue.

Consensu. nota errorem prodelle ut ff. de suppel. le. l. iij. in fi. et. C. de lati. li. tol. s. sed quia. et. ff. de offi. p. barbarius m. Alieno aliud si suo ut. j. p. s. et. ff. de testi. n. **S**ed filiuffa. missionem. i. remissionem. aliud si ante ut. ff. e. qui tes. tamenti. s. p. contra. rium. Accursius flo. rentinus. o. **I**n ea. re. Item et in alijs ut C. de testi. l. i. s. qd est domesticus. Re. n. colonus. et ascripti. eius vel similes. ut. C. de his qui ad ec. con. fu. l. si. s. sane si ser. uus et. C. de questi. l. p. idem. Item pro. marito. et ec. ut. s. s. v. h. et ha. s. Item is Item seruientes siue dapiferi. ut. ff. de pen. l. respiciendu. s. fur. ta p. **S**ed neq. pa. ter. no. q. his tribus modis dicitur quis o. tingere me per pote. statem. q. **A**dhibe. ri. quia eorum nego. cium est cum eciaz lu. crum et damnum ad. eos p. teneat ut. ff. qn. ap. fit. l. i. s. in p. p. r. et vere eorum qui re. **A**gi. caute ponit. agi. et non dicit geri. cum sit generalissi. mum ut. ff. de. v. sig. l. labo. in prim. et. l.

verborum. habet enim se ad ius testandi et contra. **F**amilie emptor. dicitur ille qui constituabat heredes per es et libram. **C**onturbatum. nam olim heres duo. bus primis generibus testamentorum poterat esse testis. Intercio vero. ille qui erat loco heredis non poterat esse testis. et sic erat tur. batio iurum. et ad eius similitudinem verus heres hodie testis non erit ut sequitur. **H**eredi

neq. mutus neq. surdus. neq. is cui bonis interd. ctum est neq. is quem le. ges iubent improbum in. testabilem esse possunt in numero testium adhiberi

Sed cum aliquis ex testibus testamenti quid faciendi tempore liber es. stimabatur postea autem seruus apparuit taz diuus adrianus cathoni q. po. stea diuus seuerus et an. thomius rescripserunt sub. uenire se ex sua liberalita. te testamento ut sic habe. atur firmum ac si ut opor. tebat factum esset cum eo tempore quo testamtu. signaretur omnium con. sensu s. testis liberozu. lo. co fuerat nec quisquam ef. set qui ei questionem sta. tus mouisset. **P**ater nec non is qui in potesta. te eius est. Item duo fra. tres qui in eiusdem patris potestate sunt utriq. tes. tes in vnum testamentuz fieri possunt quia nihil no. cet ex vna domo plures testes alieno negotio ad. hiberi **I**n testibus au. tem non debet esse is qui in potestate testatoris est sed si filiuffa. de castrensi

qui erat ex primis duobus generibus testamentorum. **A**buti. sic. C. de cad. tol. s. i. et. ff. si fa. fur. fe. di. l. si. q. s. qui ma. non pos. s. i. u. **L**egatarijs. discrepant hij iur. veteri a fideicommissarijs ut. j. de fidei. o. cum her. s. p. re. rea. sed hodie non ut. j. de f. s. sed non vsq. quidam. s. hunc intelligunt quando legatum fuit repetitum a succedenti. bus ab intestato. ut tunc no. videatur fer. re testimonium in te. stamento iur. q. iur. successor est qui in q. ta parte heres insti. tutus est. v. **N**on iuris. h. rei et sine on. ut. ff. man. si heredi. tatem. p. **C**onsti. tucione. greca. vel dic. de illa que est. ff. e. q. testamento. in p. m. que est iustis. ani p. approbacione. ut. C. de veteri. iur. e. nu. l. i. s. merito. p. r. maverior. p. **P**o. testate. Item tabelli. oni ut. ff. e. domicus. 3. **D**amus. C. de tes. ti. omnibus contra. So. hic agitur de vi. ribus testamenti. in. heredem et alium a. gentem contra testa. mentum. alias coniu. ctus coniu. cto no. fe. ret et minus legata. rius alij. et secunduz hoc falso hic sumit. ar. q. socius in causa socij admittitur in te. stimonium vel dic. s. speciale ut coniu. ctus pro coniu. cto admittatur. quasi in re sua fauore testam. ti et vltime voluntas. tis que debet domina. ri si legitima est ut C. de p. l. euz. questoz. m. fi. et erit bonu. ar. s. dictum. s. s. cont. ar. est. C. de testi. qm. in fi. s. Re. n. finis ill. ius. l. no. refertur ad totum. qd erat dictu. distingue tamen an. luctum redeat ad eu. socium ut tunc no. ad. mittatur. alias sic. ut ff. quado ap. fit. l. i.

peculio post missionem fa. ciat testamentum nec pa. ter eius recte adhibetur testis nec is qui in pote. state eiusdem patris est. reprobatus enim est in ea. re domesticum testimoni. um **S**ed neq. heres scri. ptus neq. is qui in pote. state eius est neq. pater eius qui in potestate ha. bet eum neq. fratres qui in eius potestate sunt tes. tes adhiberi possunt qz. h. totum negocium qd a. gitur testamenti ordina. di gracia creditur hodie inter testatorem et here. dem agi licet enim totum ius tale conturbatum fue. rat et veteres quid fami. lie emptorem et eos qui p. potestatem ei adunati fue. rat a testamentarijs tes. timonijs repellebant he. redi et his qui coniu. cti per potestatem ei fuerat concedebant testimonia in testamentis prestare li. cet hij qui id p. mittebant hoc iure minime abuti de. bere eos suadebant tam. nos eandem obseruacio. nem corrigentes et qd ab illis suasum est in legis ne. cessitatem transferentes

. s. in p. p. r. a. **N**ihil in cartis. sic assignantur. contra. ar. s. de re. di. s. littere. b. **E**t vnum. sic. ff. e. l. vnu. ac. **I**nterdum. scilicet ut pluribus fiat codicibus. d. **I**n. miment. sic in aut. de consang. et vte. fra. s. sic igitur. coll. vi. Sed nunquid ex his exemplis probatur. Re. n. non sine autentico ut in aut. ut spon. lar. s. et hoc insuper. col. s. et C. de his. instru. quicq. et. ff. de. to. pos. secundum ta. l. i. s.

Fragmentary text from the right edge of the page, partially cut off.

si tandem secundum hoc ambo sunt principalia e Si qd septem testibus qnq nullus vocat ut si miles moriatur in bello ut no C de mi be l milites qnq vnus ut impator ut C e omnium quandoq duo inter filios ut C e hac co sultissima q ex imperfecto vel si intento so faciat testam tum miles ut ff de mili tel lucius quandoq tres vel qua tuor vel pauciores ut C e si non specia li quandoq quinq ut in testamento ruz stici ut C e l fi q fin autem quandoq sep tem ut generaliter ut hic et C e hac o sultissima quandoq viij ut C qui testa fa pos hac consulti tissima f Adhibi tis id est rogatis ut inter sint et sint attē ti ut ff e heredes q penul q in aut de te stibus q et licet m fi q col vij g Co ram scilicet palā no minando heredes ut ff e l heredes

ad imitationes pristini fa milie emptoris merito nec heredi qui ymaginem ves tustissimi familie empto ris obtinet neqz alijs per sonis que ei ut dictum est coniuncte sunt licenciam concedimus sibi quodam modo testimonia presta re Ideoqz nec huiusmo di veteres constitutiones nostro codici inseri permisimus Legataris autē et fideicommissariis qui n iur successores sunt et a lijs personis eis coniu d is testimonium non denega mus ymmo in quadam no stra constitutione et hic specialiter eis concessim⁹ et multo magis his qui in eorum potestate sunt vel qui eos habent in potesta te huiusmodi licenciam damus Nihil autem in terest testamentum in ta bulis aut in cartis mem branisue vel in alia mate ria fiat sed et vnum testa mentuz plurib⁹ codicib⁹ conficere quis potest secu dum obmentem tamen obseruacionem omnibus factis qd interdum eciam necessarium est veluti si qs nauigaturus ⁊ secum fer

re et domi relinquere iu dicioz suozum conte stacionem velit vel ppter alias innumerabiles cau sas que humanis necessi tatibus imminent Sed hec quid q de testamen tis que in scriptis confici untur sufficiunt Si qs autem sine scriptis volue rit ordinare testamentuz iure ciuili septem testibus adhibitis et sua volunta te coram eis notificata sci at h perfectissimum testa mentum iur ciuili firmum qz constitutum De mili tari testamento

Pradicta dili gens obseruacio in ordinandis testamen tis militibus propter mi niam impiciam constitu cioibus principalibus re missa est Nam quamuis neqz hij legitimuz nume rum testium adhibuerint neqz aliam testamentozū solēnitatē obseruauerint recte nihilominus testantē vicz cū in expedi cōib⁹ oc cupatisunt qd merito nra ostō introduxit Quozq em mō voluntate eius sup ma siue in scriptura inue niaē siue sine scriptura valz

to ut C e milites si autem est boni iure omni ut q e q illis k Ceterum sermombus forte causa demonstran di ut magister discipulo vel ludi causa ut ff d acti et ob l obligacionum substantia q fi vel affectionis ut ff de co dicillis littere l Recvllorum sic j ad l sal circa prin sic C de rescim ven l ratas m Quymmo habet pri uilegium circa solēnitatem quymmo et circa substantiaz

Pradicta q consistit in q tuoz vbi est in scrip tis testamentum con ditum vel in sola nū cupacione heredis co ram septem testibus ut s ti i q sed cum ⁊ q fi et ff de here inst l i q qui neqz Et dic q ser sūt nez cessaria in milite q sit de genere militari C de negg l ne min et l i Item q examinetur C qui mili non pos l i Item q prestet sacramentum q mortem non euitabit pro re publica ff de min l penul et de his qui no mfa l ij q miles Item q ense signatur ff de testa mi l penul Itē q stigma i nota publica brachis inscribatur C de fab

l iij Item in numero aliozumi ponit dicitur et inscribi ff d min l ex eo tempore et talis habet priuilegia militibus o cessa az a Impericaz C de iur q fac ig l i b So lēnitatē s cta sigilla ⁊ subscpciones b Introduxit sed tūc demū cū i milicia sūt hnt puil mut C e l pe q h sibi cit ac flo c Illis aut p sed d Admittantur et ita nota q cessante cau sa cessat effectus et potest hic sumi ar hic C de epis et cle l generaliter q ces sante clerico ab eccle sia cessat p rebda na turaliter sed ar con tra ff d spoli l i q sexum quia calphur ma dedit causam edi cto Vnd cessante cā cessare debet edictuz qd est verum sed hoc vltimum generale ē d causa impulsua di ctum primum de fi nali sine qua res esse non potest e Et si filij licet hij alia si prohibeantur ut j e i in prim et ff de do na cau mor l tā his f Communi scilicet quo ad solēnitatem non quo ad hoc ut de tur querela o tra eius testamentuz sicut in alio veterano est ut C de moffi tel l fi q in his et ff de m offi tel l pap q si qd in malicia Item hoc est verum quando est boni reuerfus sic q p diximus alias si cut miles alius vñē speciali ut sic et iste ar ff e ex militai q i et l testamenta co rum q i g Paga norum a pagos qd est villa dicitur qua si diceret non militū h Plane rescriptit ut ff e diu i q s ergo hominibus sal tem duobus ut ff e lucius et ff de testi bus l vbi et hoc qñ est intentio si aut in conflicto belli nu lo eciam teste voca

to ut C e milites si autem est boni iure omni ut q e q illis k Ceterum sermombus forte causa demonstran di ut magister discipulo vel ludi causa ut ff d acti et ob l obligacionum substantia q fi vel affectionis ut ff de co dicillis littere l Recvllorum sic j ad l sal circa prin sic C de rescim ven l ratas m Quymmo habet pri uilegium circa solēnitatem quymmo et circa substantiaz

to ut C e milites si autem est boni iure omni ut q e q illis k Ceterum sermombus forte causa demonstran di ut magister discipulo vel ludi causa ut ff d acti et ob l obligacionum substantia q fi vel affectionis ut ff de co dicillis littere l Recvllorum sic j ad l sal circa prin sic C de rescim ven l ratas m Quymmo habet pri uilegium circa solēnitatem quymmo et circa substantiaz

to ut C e milites si autem est boni iure omni ut q e q illis k Ceterum sermombus forte causa demonstran di ut magister discipulo vel ludi causa ut ff d acti et ob l obligacionum substantia q fi vel affectionis ut ff de co dicillis littere l Recvllorum sic j ad l sal circa prin sic C de rescim ven l ratas m Quymmo habet pri uilegium circa solēnitatem quymmo et circa substantiaz

testamenti ut quia alias testari non posset hic tamen possit. ut ff. e. l. iij. n. Et mutus siue natura siue casu. ut sit privilegium aliqd. ut. C. qui tes. fa. pos. l. discretis. et si iur. militari. ut. ff. e. ut. militari. dum est in militia.

Sed haec tenus quidam dicunt hic non esse. s. et afferunt quod omne privilegium quod habet miles perdit cum redit in militia sed nos dicimus. s. hic esse. et distinguis quimus inter privilegia quod habet ut testetur qui alias testari non potest. ut si iussa. et mutus ut si iudicaret post reversionem ut. s. p. s. et. s. sed testari. et. ff. e. ticius. in pn. alia vero privilegia que habet in testando firmantur. ut hic. et. s. e. s. il. lis autem. p. Doc illis. scilicet militibus. ut reliqua privilegia scilicet de numero testum habeant in testando. et sic non refertur ad. p. s. Ac surius.

testamentum ex voluntate eius. Illis autem temporibus per que circa expeditionum necessitatem in alijs locis vel suis edibus degunt mime ad vendicandum tale privilegium adiuvantur. Sed testari quidem et si filij facti sunt propter militiam conceduntur iure tamen omnium eadem obsequacione et in eorum testamentis adhibenda quam in testamentis paganorum proxime exposuimus.

Plane de testamentis militum diuus traianus statilio severo ita rescripsit id privilegium quod militibus datum est ut quoque modo facta ab his testamenta rata sint sic intelligi debet ut utique prius constare debeat testamentum factum esse quod et si ne scriptura a non militibus quoque fieri potest. Ergo miles de cuius bonis apud te queritur si advocatis ad homines ut voluntate sua testaretur ita locutus est ut declararet quod velle sibi heredem esse et cui libertatem tribueret provideri si ne scripto hoc modo esse testatus et voluntas eius rata habenda est. Ceterum si ut plerumque in omnibus fieri solet dixit alicui ego te heredem facio l. bona mea tibi relinquo non oportet super testamento suari nec ullo magis in testamento iporum quibus id privilegium datum est eius modi exemplum non admitti

Post missionem honestam. scilicet finito tempore militiae vel causam si ante tempus ex necessitate recessit. si autem ignominiosa est missio desinit statim valere. ut. ff. e. testator eorum. et. C. e. l. ex test. sed si miles de capitali crimine damnatus fuerit. si quidem de omnium ut homicidio et simili non poterit ammodo testari. ff. de veter. suc. l. i. in fi.

si autem militari ut qui alienavit arma vel similia. que numerantur ut. ff. de re mili. l. ij. et. iij. et idem etiam de fidei. rup. non potest testari. ut. ff. e. l. ex militari al. poterit in castrensibus tantum si ei hoc in sententia permissum fuerit. alias non. ut. ff. de iur. iur. res. p. tes. si quis ex hereditate. et. s. sed et si quis capite. et. del. iij. l. si quis miles in principio.

Valere. quia condicio retrahitur. ut. ff. de periculo et omni. re. ven. l. necessarius. s. i. et qui potest in pig. ha. l. vlt. et facit. ff. e. qd dicitur et. l. qd constitutum Accursus.

Resignavit. id est singula aperuit et remouit. ut. ff. e. cum sumus. s. cum quis.

Adicit. ut. ff. de iure con. l. conficiuntur. s. si similes.

Et noua. nota quod ab inicio non valet et post facto tamen conualescit. t. Denique his de causis manentibus valetque resignavit postea. vel dicitur nunc de nouo facere potest si vetus non rescinditur. et secundum hoc dicitur noua voluntate scilicet tacita. aliud in pagano ut. j. quibus. mo. tes. m. fir. s. alios.

Alioquin non difficulter post mortem alicuius militis testes existerent qui affirmarent se audisse dicentem aliquem se relinque bona cui visum sit et per his iudicia vera subverterent. **Q**uoniam primo et mutus et surdus miles testari potest facere. Sed hactenus si illis a principalibus constitucionibus conceditur quantum militat et in castris degunt.

Post missionem vero veterum ex castra si faciant adhuc militantes testari communi omnium civium romanorum iure id facere debent et quod in castris fecerint testamentum non omnium iure sed quantum voluerint post missionem intra annum tantum valebit. **Q**uid ergo si inter annum quis deceaserit condicio autem heredi ascripta per annum extiterit an quasi militis testari valeat et placet valere quasi militis. **S**ed et si quis ante militiam non iure fecit testari et miles factus et in expeditione degens resignavit illud et quodam adiecit siue detraxit vel alias manifesta est militis voluntas habere voluntatis dicendum est valere testamentum quasi ex voluntate militis noua. **D**enique et si in arrogacionem datus fuerit miles vel si iussa emancipatus est testari eius quasi ex voluntate noua militis nec videtur capitis diminutione irritum fieri.

u Leges. s. Digestoz. ut. ff. de colla. bonoz. l. i. §. nec castrense. v. Constituciones. ut. C. de assesso. l. velut. et C. de aduo. diuer. iudi. l. fori. et alie plures. **p** Quibusdam. ut consilibus et pfectis legionu. et p sibus pinciaru. qui sunt filij. ut. C. de moffi. tes. l. fi. **y** Constitutio. sic. C. de moffi. tes. l. fi. **z** Tantummodo. scilicet castrensi et q̄i nam in aduetico non p̄. licet habeat p̄etatem ut. C. de bo. q̄ li. l. fi. §. si iussa. a **Con** muni. n̄ sit miles i castris ut. s. e. in prim. ite tale testm̄ nō expugtur p̄ q̄relam in offi. ut. C. de moffi. tes. l. fi. **b** Quibus non est pmissus facere testamentum.

Non tñ. videbatur quilibet suante sup̄dicta posse testari s̄. q̄ tñ est m. xij. casibus q̄ in. t. isto. p̄ pte dicitur. et s̄ est q̄d dicitur nō tñ. rē. et nō. s̄. §. fi. a **Statutum** p̄mis. vel statim. i. eo tpe. **b** Permissum. s̄. cā mortis ficius donare p̄ p̄e a fenciēte. ut. ff. de cau. mor. l. tā. his in fi. et racō dūsitatis q̄z testm̄ ex libero n̄ alieno arbitrio d̄z. p̄cedē. ut. ff. de her. m̄. l. illa institucō. **c** Nihilomags. i. nō iō magis i se h̄z negatiuā sicut n̄lomin⁹ affirmatiuam. **d** Dis. s. castrē. v. q̄i castrē. pec. h̄ntibus ut. s. t. p̄. §. i. **e** Constōmib⁹. exē uagātibus. **f** Quis ius. s. possit testari in castrēlib⁹. **g** Augusti. quoz dicta n̄ habem⁹. **h** Subsc̄ptione. cuius n̄ habem⁹. **i** Veteranis. s. filij. §. qui b̄ h̄ loq̄tur. **k** Ad p̄ntes. nā liberi s̄ fun d̄i militis a f̄es p̄trē excludēbāt ut. C. omnia. de suc. l. fi. hodie soli liberi militis ut in aut. de herede. que ab intest. de. §. si igitur de functus collacione. ij.

Sciendum tamē est q̄ ad exemplum castrēsi peculij tam anteriores leges q̄ principales ostōnes q̄busdāz quasi castrēsiā dederūt peculia et quoz q̄busdāz pmissum erat eciā in potestate degētibus testari q̄d n̄a ostitucio lacius extendēs p̄misit omnibus in his tñmōdo testari peculij quidez sed iure omni cuius ostōnis tenore p̄specto licētia est nihil eorum q̄ ad p̄fatum ius p̄mēt ignorare.

Quibus non est pmissum facere testamentum.

Non tam omnibus licet facere testam̄ tñ statim em̄ h̄ij q̄ alieno iuri subiecti sunt testamēti ius faciēdi nō habēt adeo quid ut q̄uis p̄ntes eis p̄miserūt nihilomags iure testari p̄nt exceptis his q̄s ante enūauim⁹ et militib⁹ p̄cipue q̄ in potestate p̄ntum sunt q̄b⁹ de eo q̄d in castris acq̄sierūt pmissum ē ex ostōmibus p̄cipū testm̄ facere q̄d quid ius ab initio tñ militibus datū ē taz ex auctoritate diui augusti q̄ nerue nec non optimi impatoris trāiam postea vero subsc̄ptione diui adriani eciā dimissis a milicia id ē veteranis ocessus ē. **Itaqz** si quid fecerint d̄ castrēsi peculio testm̄ p̄mēbit h̄ ad euz quē heredē reliq̄runt **S**i vero intestati decel

Iure omni non hereditario ut ff. de castrē. pe. l. ij. hodie videtur eciā iure hereditario ut in aut. de herede. q̄ ab intest. §. si igitur defunctus. col. ij. **m** Comune. sic s̄. p̄ quas p̄so. no. ac. §. i. **n** Iure. scilicet antiquo. sic. s̄ p̄ quas p̄so. no. ac. qui. §. i. **o** Peculia. scilicet adueticia et p̄fecticia. nam castrēsiā uel quasi. eciā iure veteri non acq̄rebant patri ut ff. de col. bo. l. i. §. ne castrēse. **p** P̄ris. et alie ne et n̄e sunt. ut. C. de bo. ma. a. C. de bo. q̄ li. p̄ totum. **q** Mutile. q̄z q̄d ab initio n̄ valz ex cōtractu t̄pis n̄ oualescit ar. j. t. i. circa p̄n. ar. o. t. C. de nup. et si o. t. So. ibi non ualuit m̄mōniū ex primo sed ex nouo post matrimonium. **r** Decesserit. idē de seruo testate si ficius sit relictū. valz si durat uoluntas. ut ff. de l. iij. l. i. §. i. **s** Impuberes. sed ex quo tetigerunt de ultimo die. xij. vel xij. anni. satis est fauore testamenti ut. s̄. e. l. qua etate. idē m̄yfic. ut. ff. de v̄fic. l. in v̄ficacionibus. secus in p̄scripcioibus odiosis. ut. ff. de acti. et ob. l. in omnibus. Itē secus ubi est fauor eius q̄ uult progare ut in cōt̄ctibus a minore factis ut. ff. de m̄m. l. iij. §. minore. **t** Iudiciuz. id est di fcrecio. ut. ff. de iud. cum p̄tor. §. nō autem. quando q̄z ponitur pro sentēcia ubi rei iudicate standum est. ut. C. de re iudi. l. i. quando q̄z pro m̄stancia cause triennij ut. C. de iudi. p̄ope randum. per totum. quando q̄z p̄ actione. ut iud. fam. herē. vel omni di. ut. j. de of. iudi. §. si fam. herē. a. §. fi. **s** Furiosi. hac racō ne id in mente capto dicam ut ar. ff. de v̄. ob. a. t̄icō in fi. **t** Testati. C. e. furiosum. in primē. **u** Regociū. ut v̄fic.

seruit nullis liberis l'fratibus supstitib⁹ ad p̄ntes eoz iure omni p̄mēbit. **Ex** h̄ intelligē possum⁹ q̄d in castris acq̄sierit miles q̄ in p̄tate p̄ris ē neqz ip̄m p̄rem adimere posse neqz p̄ris creditores id uēdere l' alie m̄q̄etare neqz p̄re mortuo euz fr̄ib⁹ omni ne eē s̄. §. p̄p̄riuz ei⁹ esse id q̄ in castris acq̄sierit quā q̄ iure ciuili oim̄ q̄ in p̄tate p̄ntuz sunt peculia p̄m dem bonis p̄ntuz op̄utāt. ac si fuoz peculia in bonis d̄noz n̄ uant̄ exceptis uidelicet his q̄ ex sac̄s ostōmib⁹ p̄cipue n̄ris p̄p̄ diu fas cās nob̄. s. p̄rib⁹ n̄ acq̄runt. **P**ret̄ hos q̄ castrēse peculij uel q̄i castrēse h̄nt si q̄s ali⁹ filius fa. testm̄ fecerit mutile ē licet sue p̄tatis fact⁹ decel serit. **P**ret̄ea testm̄ facere nō p̄nt impubēs q̄z nulluz eoz animi iudiciuz est. **I**tez furiosi nō possunt quia mente carent nec ad rem p̄met si impubes postea pubes factus aut furiosus postea op̄os mentis factus fuerit et decel serit. **F**uriosi autem si p̄ id tēpus fecerint testam̄tum q̄ furor eoz intermissus est iure testati esse uideēt certe eo q̄d ante furorem fecerint testō ualēte naz neqz testam̄tu recte factuz neqz vlluz aliud negociuz recte gestuz postea furor intueniens p̄mit. **I**tez

inchoatam. ut. ff. de usufructu. iusto. §. cum vel possessione que si tam. ut. ff. de acqui. pos. si is q. aio. sic. ff. de pecul. l. q. tube romis. i. pn. **P**ro dig. pdig. est q. neq. finē neq. mo dū hz in expēsis. ut. ff. de cur. fut. l. i. **M**edicta. si dical a iudice planū ē. si aut a lege ut qz i crimē. l. iul. maie. com mist multomin. testat. hz a tūc p. us fcm rūpiē. ut. C. ad. l. iul. maie. l. si.

Ratum qd si fiat interdico cū tñ non fit pdigus. R. n. for. te n. valz. medictum ar. ff. de tu. a. cu. da. ab his. l. sepe. hz con. trariū ve. z. ē cū fit fa cta sē us litiga. toris tñ. nō o. tra. us legi. ut. ff. q. sen. sine ap. pel. re. l. i. i. pn. a. §. i. et. C. qñ. puo. n. est ne. l. ij. **S**emp. hz qñq. p. t. fm. distm. ctione sequentem.

Vitiz. sic. j. de int. ut. ff. §. mutum.

Et eruditi. scilicet in moribus.

Amitunt. a. mas. xime impij. aduocati.

Constō. ut. C. q. te. fa. pos. discretis.

Certis. ut mutus et surdus casu. vel mutus tñ. siue natu. ra siue casu. si scribe. re nouit sua maū scri. bat testm. si aut p. a. liū scribē. velit. impe. tret h. a. pñcipe. ut. ff. e. si mutus. **T**e si fur. dustm. casu. ē. vel eci. am natura teste. si. vult si p. t. loq. articu. late. ut. C. e. discre. tis. si aut natura est surd. q. mutus. n. p. t. n. fit miles. ut. s. t. i. §. qñymmo. **S**i qñ. sic. s. e. §. p. t. a. a. §. furiosi. **C**ecus. si. natura. v. l. casu. a. oz. batus. v. t. o. q. l. uie. se. cus. si. vno. tñ. ut. C. de. ex. cu. tu. l. frater.

Obfuacionem. s. ut coraz. vij. testibus et tabellione. v. l. alio loco eius si nō mueni atur tabellio dilucidi us volūtate suam de clarat. et in hereditatib. et in legatis. et omnia in scriptura referant. ut. C. e. hac. o. sultissima. i. **P**ris mei. sic. s. s. dona. §. ē. et aliud. **H**ostes. s. ut captus. vel obses. ut ff. e. obsides. **V**al. qz. fui. sūt. vel q. i. ut. s. si. i. p. s. o. §. fui. a. ff. de. li. ho. ex. bi. l. ij. **M** fūeat. añ. captiuitate. n. **P**rimini. qd. figit. eū. sp. i. ciuitate. fuisse. ut. s. q. b. mod. iul. pa. po. sol. §. si. ab. hostib. n. aut. l. cor. ita. figit. a. qd. s. z.

pdigus cui bonoz suoz administracio interdica est testamentū facē nō pōt s. id qd ante fecerit q. mē dictō bonoz suoz ei fiat ratum ē. **T**e surdus et mutus nō semp testamen tum facē pñt utiqz autē d eo surdo loquim qui om. nino n. exaudit non q. tar. de exaudit. **N**ā et mutus is intelligit qui eloqui ni bil potest non q. tarde lo. quitur. **S**epe em. eciā l. a. ti. et eruditi homies varijs casib. et audiēdi. et loq. ndi facultatē amittūt. **V**n. no. stra. o. s. tō. eciā. his. subueit. ut. certis. casib. et. mod. fm. norma. eius. possint. testari. alia. qz. facē. que. eis. pmissa. sunt. **S**ed. si. quis. post. testamentum. factum. adū. savalitudine. aut. quolibz. alio. casu. mutus. aut. sur. dus. esse. cepit. ratū. nihilo. minus. manet. eius. testam. tum. **C**ecus. autem. non. potest. facere. testamentū. nisi. p. obfuacionē. quaz. lex. diui. iustini. patris. mei. in. trodixit. **E**i. qui. apd. hostes. ē. testamentū. quod. ibi. fecit. non. valet. iure. p. limini. q. uis. redierit. s. q. dū. in. ciuitate. fuerat. fecit.

C. de cap. l. i. et. l. captū. imp. o. p. e. ponit. l. cor. p. ut. post. limini. **N** **E**x. lege. cornelia. q. fingit. eū. p. ma. hora. capti. uitatis. mortuū. et. sic. lib. ut. ff. e. l. cor. aliud. est. si. nulla. esset. fictō. ut. suo. pene. facto. ut. j. quib. mo. te. mifw. §. non. tñ. **V**ltimo. nō. d. xij. esse. p. sonas. q. testari. nō. pñt. filiū. fa. **T**e. v. uis. ut. s. e. m. pn. ut. ff. e. si. fili. **T**e. impubes. et. furio. sus. et. mēte. capt. **T**e. pdig. **T**e. mut. **T**e. surd. **T**e. cec. ut. s. e. §. p. t. a. a. §. j. tem. fu. riosi. §. **T**e. pdigus. §. **T**e. surd. et. §. ce. cus. **T**em. damnatus. ad. mortē. naturalem. vel. cuius. ut. ff. e. l. eius. qui. §. i. v. qz. in. fi. **T**em. obses. ut. ff. e. obsides. **T**e. de. cri. mine. famoso. damna. tus. ut. ff. e. is. cui. §. fi. et. l. cū. lege. **T**e. s. statu. suo. dubitātes. ut. ff. e. q. statu. et. l. qui. in. dñi. **T**e. mona. chus. ut. in. aut. s. mo. nach. §. id. q. coll. i. §. illud. h. hodie. fm. quos. bz. corrigē. ut. in. aut. s. sanc. epi. §. si. q. mulier. **T**e. z. is. cui. interdicē. homi. a. le. ge. ut. C. de. here. et. ma. l. mancheos. et. ad. l. iul. maie. l. vi.

siue redierit valet iure p. limini siue illic decesserit valet ex lege cornelia. **D**e exheredatione libertorum

Non tam ut omni. no valeat testam. tū sufficit h. obf. uacio quā sup. exposuim. s. q. filiū. in. potestate. ha. bet. curare. d. z. ut. eū. here. dē. instituat. vel. exheredē. nominatim. faciat. alio. qñ. si. eū. filicio. p. terierit. muti. liter. testabit. **A**deo. quid. ut. si. viuo. patre. filius. mor. tuus. fit. nemo. heres. ex. eo. testamēto. existere. possit. qz. scilicet. ab. inicio. n. o. sei. terit. testm. **S**ed. non. ita. de. filiab. et. alijs. p. virilē. se. xū. descendētib. liberis. v. t. us. qz. sexus. antiquitati. fu. erat. obfuatū. s. si. n. fuerat. scripti. heredes. scripture. vel. exheredati. exhereda. te. testamētuz. quid. nō. infirmaba. **I**us. autē. ac. crescendi. eis. ad. certā. por. cione. p. stabat. **S**ed. nec. no. minatim. eas. p. sonas. exhe. redare. pñtib. necē. erat. s. licebat. int. ceteros. h. fa. cere. **N**ominatim. autez. q. s. exheredari. vidz. si. ita. ex. heredē. ticius. si. ius. meus. exheres. esto. siue. ita. filius.

De exheredatione li. **N**on tñ. licz. di. cta. obfuacio. s. s. tes. ordi. solēnis. sit. nō. tam. z. vel. sic. s. s. ea. obfu. acione. q. est. circa. fidē. et. p. bacionē. satis. di. ctuz. ē. nūc. s. ea. q. est. circa. pietatē. dicend. est. et. licet. ea. obfu. acio. q. ē. ca. fidē. ē. satis. diligē. sit. nō. tam. z. a. **S**up. s. m. t. de. te. sta. ordi. **F**iliū. eciā. militē. ut. ff. de. li. et. postu. filius. fa. **I**nstitu. at. vel. eis. aliquid. q. to. t. relinquat. quar. tā. iure. veteri. ut. C. de. inoffi. t. l. cū. querē. hodie. semis. vel. triē. ut. C. de. inoffi. tes. aut. nouissima. **E**t. s. si. fiant. codicilli. qz. si. testm. fiat. tūc. necē. hz. iur. instō. is. alis. quid. relinq. ut. in. aut. cū. s. app. cog. §. aliud. ac. **A**deo. scilicet. muti. liter. testabitur. **P**reterierit. s. nec. insti. tuendo. nec. exheredādo. ut. j. s. here. q. ab. intel. §. nec. eadem. nec. ip. o. iur. valet. ut. C. de. li. p. l. maximū. **P**otestare. secus. in. emā. cipato. iur. civili. s. id. iur. pretorio. ut. j. e. §. emā. cipatos. **S**emo. ff. de. inoffi. rup. t. filio. §. si. o. s. fo. i. bi.

si fiant codicilli. qz si testm. fiat tūc necē hz iur. instō. is. alis quid relinq. ut in aut. cū. s. app. cog. §. aliud. ac. **A**deo scilicet muti. liter. testabitur. **P**reterierit. s. nec. insti. tuendo. nec. exheredādo. ut. j. s. here. q. ab. intel. §. nec. eadem. nec. ip. o. iur. valet. ut. C. de. li. p. l. maximū. **P**otestare. secus. in. emā. cipato. iur. civili. s. id. iur. pretorio. ut. j. e. §. emā. cipatos. **S**emo. ff. de. inoffi. rup. t. filio. §. si. o. s. fo. i. bi.

filii vult. h non vel h iur stricto. ibi equo. h Non cōs
stiterit. aliud si existit licet postea rumpatur. et iterum mo
riē ut in posthumo ut ff. de iusto re. tel. posthumus p. et
j. e. s. posthumus. ibi qd rē. nec ē mix. qz si ab inico rūpiē.
agnacōe posthumus eo mortuo aualefcit. ar. ff. de reg. iur. l.
qd ab inico. i. s. n. ita. nō ex vna pte ponit filios tm. ex
alia filias et omēs ex
masculis et femis de
scendentes. k. In
firmabatur. de. j. e. s. j.
femi. So. ut ibi.
l. Porcōnez. s. dimi
diā eius qd ab inte
stato habituri essent
ut. C. de li. p. maxim
circa medium ibi cuz
eius rē. m. s. nec
h est secunda diffe
renca intē predictas
psonas. n. Cete
ros. scilicet h modo.
vnu de filiis meis ex
heredo vel vnum insti
tuto. post sic dico re
liquos exheredo. naz
nisi dicerz ceteros ex
heredo. licet dicat fi
lium meum exheredo
cum plures habeat.
nemo exheredatus vi
detur ut. ff. de li. et
posthu. l. ij. o. Ex
tet. Item alijs modis
ut omnes liberi sint
exheredati a sic vn
tantum instituat
ut. ff. de li. et postu
ticius in prim. Item
si dixerit alia verba
quecumqz dummodo
certa. ut. ff. si cer. pe
ta. l. certū. et. ff. de
iusto rup. tel. post
humus. s. nominatim.
et. ff. de li. a pos. l. i.
et. ij. Sed secus si di
cat filium meum insti
tuto ceteros liberos
exheredo. vel sepum
extraneum instituo.
liberos autem exhe
redo et h n dicit om
nes ut non dēdicat
pū. glo. nā dico: ex
heredare filiū me ce
teros qz mixtio fit cū ceteris in remocōzibz qdibus ostis
tutis vnde n valet cū debeāt exheredari noiatum ut h dē.
p. Institui. ista institucōe ex pūti mōio nascitur. a ex
futuro instituti vident ut. ff. de li. et post. l. placet. et. l. iō
qz. Quid si exheredacōe postumoz eciā omēs siue hij qui
sūt in vtero tm. an alij qui sūt nascituri. ex pūti mōio v
futuro intelligūt exheredati. R. n. non cū masculi debeāt no
miatim exheredari ut. j. e. s. masculos. q. In eo. l. qd seqē
qd a i filio rē. r. Om. s. postumoz ex se nascituroz et
ex filiis suis lz in iam natis n sit par dicio ut. s. s. sed n ita
z. Agnacōe. i. natiuitatis sic. j. quibus no. tel. m. h. s. i.

meus exheres esto non ad
iecto proprio nomine scilicet
si alius filius non extet

Postumi quoqz liberi
vel heredes institui debēt
vel exheredari a i eo par
omniū dicio est qd a in fi
lio postumo a in quolibet
ex ceteris liberis siue femi
sexus siue masculini in pre
terito valet quidē testm
sed postea agnacōe po
stumi siue postume rumpi
tur et ea racōe totum in
firmaē. Ideoqz si mulier
ex q postuma postuma
sperabat abortum fecerit
nō impedimto ē scriptis he
redibz ad hereditatē ade
undā

Sz femim quidē
sex psona noiatim vel imē
cetos exheredari solebāt
dū tm si imē cetos exhereda
rent aliqd eis legeē ne vi
deāt p obliuionē pterite
esse. Masculos vero p
humos. i. filios demceps
placuit n alit recte exhe
redari n nominatim exhe
redēt h autē mō quicū qz
mibi genit filii fuerit ex
heres esto Postumoz
autē loco sunt hij q in sui

Masculini. i. siue ex masculino siue ex femina. s. Rumpi
tur. si vero exheredatur de inofficioso ageē ut. j. de inoffi.
tel. s. postumi. hodie vero exheredari non possunt ut. C. s.
inoffi. tel. l. si quis. s. legis. t. Infirmaē. h adde qd ē ff.
de test. mili. l. si filius. u. Abortū. qd est p non nato ut
ff. de. v. sig. l. qui mortui. et. C. de postu. l. i. v. Perso

ne. s. postume. nam
iam natis femis non
erat necesse legari ut
C. de li. p. l. maximū
in fi. et. s. e. si nō fue
rant. p. Inter cete
ros. hodie p ostitucō
nem omnes noiatim
ut. j. s. nra h nouissi
mo iur non. cum non
sint ingrati ut i aut.
cum s ap. co. s. aliud
col. viij. y. Postu
moz. sic. ff. de inius
sto rup. test. postu
moz. 3. Loco. nō
tamen veri postumi
sūt ut. j. e. s. hoc in fi.

a. Heredis. j. de her
re. qua. et dif. s. sui.
b. Agnascendo. id ē
subtus vel postea na
scendo. sicut posthu
mus verus. non enim
nascitur cū natus sit
ut. s. de atop. s. i. vel
dic agnascendo. i. m
cipiendo esse agnati
q ad effectum succe
dendi. c. Paren
tibus. s. masculis. nam
testm femie non rum
pitur p. l. vell. ut. ff.
de li. et postu. gall
s. nunc. et de l. i. naz
et si ita vba sūt. h p
querelā irritat ut. C.
de inoffi. tel. l. in. et
j. e. s. mat. d. Res
celle. cātue. s. ne rū
patur testm ut seqē
n paise ut. C. s atop
ci. l. pe. s. q in filio

e. Vno. sec9 si post
ut. ff. de inius. rup.
tel. si quis filio. et in
h differt a vero po
stumo. itē differt ab
ascendētibz uc. ff. s

heredis locū succedendo
qī agnascēdo sūt parēti
bus sui heredes ut ecce si
qs filiū suū a ex eo nepotē
neptēue in pte hz qz fili
us gdu pcedit is solus iu
ra sui heredis hz qūis ne
pos quoqz a neptis ex eo
in ead pte sint hz si filius
eius viuo eo moriat a qh
bet alia racōe exeat de
pate eius incipit nepos
neptisue in locū eius succe
dere et eo mō iura suoz
hereduqz quasi agnacōe
nanciscunt. Ne ergo eo
mō rūpat eius testm sicut
ipm filiū vel heredē insti
tuere vel noiatim exhere
dare dz testator ne n iure
faciat testm ita a nepotes
neptēue ex filio necē ē ei l
heredē institue vel exhe
dare ne forte eo viuo filio
mortuo succedēdo in lo
cū eius nepos neptisue qh
agnacōe rūpat testm id
qz lege iuli a vellei a pūisū
est in q similis exheredaci
omīs mod9 ad similitudinē
postumoz demratur.

Emācipatos liberos
iur ciuili neqz heredes in

inoff. pater filium. f. Vellei. nomen est cuiusdaz
noue. i. sed ius galli a quili antiquus est. et loqē in vero
postumo ut statim dicam ut. ff. de li. et postu. l. gallus. s.
si quis filium. s. Similis. in veris postumis talis erat
mod9. si me mortuo nascetur mibi filius infra. x. menses ut
ut. ff. de li. et postu. gall9. i. R. et. s. i. ij. a. iij. sic ergo
et h p. l. vell. si sius heres defierit sius eē se viuo ut. ff. de
li. et postu. gall9. s. videns eciā in h habet locū. l. vell. sic
eciā est paritas ab intestato ut. j. de here. q ab intest. s. cum
autem. h. Jure. sic. j. de here. que ab intest. s. emācipati
i. Necesse est. nā nihilomin9 tenet testm. aliud in eo q est

in potestate ut. s. e. in prin. **H**eredes. suple et qz
 defierit esse heredes sui alias non esset bona raco cum filij
 necesse hnt patres instituire licet n sint patres sui heres
 des ad filios. filius autem emancipatus p ca. di. definit ag
 natus esse et remanet cognatus qui non cognoscitur a iure
 civili ut. j. de here. que ab intest. de. g. emancipati et. s. de
 le. ag. tu. g. fi. et. ff.
 de bo. pos. sed cu pa
 tronus. g. i. **F**em
 mim. licet in suis cla
 set differencia inter
 masculos et feminas
 ut ci. ut. s. e. g. i.
 m. **E**xheredari. sci
 licet rite al. autem ex
 heredato datur con
 tra tab. ut. ff. de bo.
 pos. contra ta. l. non
 putavit in. g. non qz
 uis. Item etiam insti
 tutis datur conē ta.
 si alius omittat eis es
 dictum ut. ff. s. o tra
 ta. l. in. g. plane et. ff.
 de leg. ps. petita bo
 norum pos. oē tab.
 si duo. n. **H**abent
 quo adoptiuu patre
 o. **I**nstituendi. ab
 adoptiuo patre.
 p. **C**ivili qz alio iur
 civili sublatu ee pot
 ut. s. de le. ag. tu. g.
 fi. q. **A**ttmz q vo
 cat emancipatos ut. s.
 p. s. et e. raco qz de
 finit esse filij s. natu
 rales n pnt definē ee
 filij p emancipacōnez
 ut. j. s. here. q. ab in
 test. g. minus autem.
 r. **E**xneoz. ff. s. cō
 tra. ta. l. i. g. a sui iur
 z. **P**atre. ff. de o tra
 ta. emancipat. g. pe.
 in fi. **S**z hec. s.
 supdca a pncipio ti.
 vsqz ad. g. emancipa
 tos. s. **V**etustas. i
 media iur prudēcia.
 ut. statim sequitur.
 t. **I**ntroducebat. s.
 dcam sexus et gras
 dus et modi exheres
 dacōis ut. s. e. g. i. et
 g. postumi et. g. s. fe
 mimi. n autē dicit de
 his q postea vsqz mō
 dicta sūt a. g. illo es
 mācipatos t. **C**ō
 stitucio. C. de li. p. l.
 exhere. l. maximum.
 u. **I**n s. alias enim
 multe dē sūt ut. ff. s.
 sta. bo. in multis.
 v. **I**nteresse. in autē

stituire neqz exheredare
 necesse est qui a n sunt sui
 heredes **S**ed ptoz om
 nes tā femini sexus qz ma
 sculini si heredes non insti
 tuant exheredari iubet vi
 rilis sexus nominatim fe
 mimi vero mē ceteros qd si
 neqz heredes instituant.
 neqz ita ut diximus exhe
 redari pmittit eis ptoz oē
 tabulas testamēti bono
 possessionē **A**doptiu li
 beri qz diu sunt in potesta
 te pntis adoptiu eiusdem
 iuris habent cuius sunt iu
 stis nupcijs acqfiti **S**ta
 qz heredes instituēdi vel
 exheredādi sunt fm ea q
 de naturalibz exposuimz
Emancipati vero a pte
 adoptiuo neqz iur civili.
 neqz qd ad edictū preto
 ris attinet inter liberos o
 numerant. **Q**uia racio
 ne accidit ut ex diuiso qd
 ad naturalē parētem atti
 net qd diu quidē sint in ad
 optiua familia exneozuz
 nūo habeant ut eos neqz
 heredes instituire neqz ex
 heredare necesse sit. **C**um
 vero emancipati fuerint.
 ab adoptiuo patre tūc in
 cipiunt in ea cā esse in qua
 futuri essent si ab natura
 li patre emancipati fuiss
 sent sed hoc quidem vetu
 stas introducebat **N**o
 straverō constitucō inter
 masculos et feminas in s
 iure nihil interesse existi
 mans qui avtraqz psona
 in hominum pcreacione

quibz mo. na. effi. sui. g. non autem. **Q**uia pma racio.
 p. **O**fficio. i. simili officio. vna em indigz altera ad pcre
 acionem sobolis et hec est raco legis. l. xij. ta. a. **A**ntiqua
 argumētatur ex iur antiquo sic. s. qui ma. pos. g. pe. et hec
 est secunda racio. **V**identur. scz dando filie bo. pos.
 contra ta. in totum. licet non possit dicere nullum ut. r. su
 us ut. C. s. li. p. l. ma
 ximū ibi et si pfectus
 zē et e. s. tertia racio
 c. **S**implex ad draz
 antique constitucōis
 ut. s. e. g. i. **D**er
 virilem. quid de des
 scendentibus p femi
 num sexum. **R**en. ad
 mittuntur cum dimis
 sione tercie ptis.
 ut. j. de here. q. ab in
 testa. g. diui. et. C. de
 col. bo. l. illam.
 e. **H**abent. quo ad
 comodum diuerso tū
 iur nam sius pntis
 et s. nullū et contra
 ta. habet. **S**i. non
 vult dicere nullum
 qū pteritus e. s. emā
 cipatus tū hz oē ta
 ut. C. de li. p. maxim
 g. sanctū dicitur zē.
 ff. s. li. p. is qui. **S**i
 aut exheredetur hnt
 querelā omis ut. ff. s.
 o tra. ta. l. n. putavit
 g. non queuis. et de
 inoffi. tes. l. pap.
 f. **P**ostea qui exher
 dari nō pnt. ut dixi
 mus. s. e. g. postumi.
 g. **C**onstōne. C. de
 adop. l. cū. inadopti
 uis et recitatur. s. s.
 adopē. g. sed hodie.
 h. **O**ccupatus. quid
 si non est in expedici
 one. **R**en. iur omni
 obtinet ut. s. de tes
 sta. mili. g. illis.
 i. **I**gnorans. si enim
 ignorat non valet te
 stm ut. C. de tes. mi
 l. sic certi iur. n. fue
 rit eius ai ut si filium
 haberz essz exheres.
 ut. ff. s. testō mili. l.
 qui iure militario.
 k. **F**acta. ideo qz
 rela inoffi. tes. agit.
 s. s. cū miles e. pfas
 milias. nā tūc non p
 habere locū castrēse
 pec. si ei essz filius
 nō haberet locū qre
 la ut. C. s. inoff. te. l.
 fi. l. **M**af. idem m
 telligo in silencio lis

quia pma racio.
 officio. i. simili officio. vna em indigz altera ad pcre
 acionem sobolis et hec est raco legis. l. xij. ta. a. Antiqua
 argumētatur ex iur antiquo sic. s. qui ma. pos. g. pe. et hec
 est secunda racio. Videntur. scz dando filie bo. pos.
 contra ta. in totum. licet non possit dicere nullum ut. r. su
 us ut. C. s. li. p. l. ma
 ximū ibi et si pfectus
 zē et e. s. tertia racio
 c. Simplex ad draz
 antique constitucōis
 ut. s. e. g. i. Der
 virilem. quid de des
 scendentibus p femi
 num sexum. Ren. ad
 mittuntur cum dimis
 sione tercie ptis.
 ut. j. de here. q. ab in
 testa. g. diui. et. C. de
 col. bo. l. illam.
 e. Habent. quo ad
 comodum diuerso tū
 iur nam sius pntis
 et s. nullū et contra
 ta. habet. Si. non
 vult dicere nullum
 qū pteritus e. s. emā
 cipatus tū hz oē ta
 ut. C. de li. p. maxim
 g. sanctū dicitur zē.
 ff. s. li. p. is qui. Si
 aut exheredetur hnt
 querelā omis ut. ff. s.
 o tra. ta. l. n. putavit
 g. non queuis. et de
 inoffi. tes. l. pap.
 f. Postea qui exher
 dari nō pnt. ut dixi
 mus. s. e. g. postumi.
 g. Constōne. C. de
 adop. l. cū. inadopti
 uis et recitatur. s. s.
 adopē. g. sed hodie.
 h. Occupatus. quid
 si non est in expedici
 one. Ren. iur omni
 obtinet ut. s. de tes
 sta. mili. g. illis.
 i. Ignorans. si enim
 ignorat non valet te
 stm ut. C. de tes. mi
 l. sic certi iur. n. fue
 rit eius ai ut si filium
 haberz essz exheres.
 ut. ff. s. testō mili. l.
 qui iure militario.
 k. Facta. ideo qz
 rela inoffi. tes. agit.
 s. s. cū miles e. pfas
 milias. nā tūc non p
 habere locū castrēse
 pec. si ei essz filius
 nō haberet locū qre
 la ut. C. s. inoff. te. l.
 fi. l. Ma. idem m
 telligo in silencio lis

beroz ad maternam lineā ut ff. d. in offi. tes. l. cum filium.
 De ure qz non hz eos in pos. ut. j. s. her. qua. et dif. g.
 ceteri. n. d. dicto. q. emancipati vocant ut. s. e. g. emancipa
 tos qz eos n. pot. emancipare. vñ. extra ta. locū n. hz ut h. et
 ff. de extra. ta. illud. g. ad testamta. o. C. is. l. descendens
 tibus p. lineā femininā. datur tñ et alijs et his maxime ut
 C. de moffi. tes. l. fi.

Paulo. ut. j. d. in
 offi. tes. p. totū. ac.
 q. De heredibz im
 situēdis. i. q. pñt in
 stitui ut. j. e. vsqz ad
 .g. si plures et. g. fi. jē
 et q. l. iter. d. o. b. e. at. insti
 tuti ut. j. e. g. si plures
 vsqz ad. g. fi.

Heredes insti
 tuere. q. d. dñs in
 tus in bonis suis fa
 cere. nā heres. i. dñs
 ut. j. d. h. e. q. a. dif. g. i
 Jte ideo dixi int. qz
 ita subintrat heres i
 dñm in rez. defuncti.
 ac si eadē essz psona.
 ut in aut. de iur. iur.
 mo. g. i. col. viij. et. ff.
 quibz ex. cā. ma. l. euz
 miles. a. Permiss
 suz. l. a. iur. b. Pro
 prios. l. seruos.

Alienos. sic. ff. e.
 n. min. d. Consti
 tucōe. ut. C. d. neces.
 s. her. insti. l. euz. q.
 dā. e. C. eos. l. p.
 os suos. f. Per m
 nouacōne. q. d. nō in
 induximz s. nouo. s.
 apud antiqz s. idem
 dixerat attilicinus
 ut subicit. s. q. s.
 ex. q. b. cau. ma. pos.
 .g. idem iur. ibi noua
 hūmitatis rē. So.
 iste iustimanus in iue
 mt. s. rōne reddit. cū
 non est verisile rē ut
 ibi vel aliē attilicino
 placuit et paulo. sed
 m. legis nccitatē non
 deduxerit sic et. s. de

testis. g. s. n. heres. Justinianus vero in legis nccitatē indux
 it ut ex ipa ostōne lib. eē videt. Jē nūquid corrigiē qd al
 dz. l. q. pure institut. et sub. o. d. icōne lib. qz expectat. o. di
 cōms euetus ut. ff. e. l. vius. g. i. et. l. g. ciēs. g. fi. et. l. q. fi
 ho. i. Rē. n. qz istud locū hz qd h. dz. qñ libtas nec data ex
 p. sse. nec fuit retardata at ibi fuit exp. sse. retardata.
 g. Propetate. ut iste lib. et hēs nccri. sit. ut. s. e. i. Rē. s. j.
 in usufructuari. p. m. d. v. t. e. ac si essz h. u. adhuc ut. C. omu.
 de ma. l. i. g. s. finalit. p. petariis. h. Cōstitucione. l. greca
 quā non habem. i. Cuius. l. ostōnis h. sūt. v. ba. q. secun
 t. r. k. Maculatū. i. accusatū. nā al. est m. l. ea. accusatum
 vbi de. v. h. ad. v. b. h. sūt. ista. q. h. dicū. ut. ff. e. l. his. v. bis. g. in
 terdū. s. h. s. exp. h. cō. dz. in libro sapie. de. ioseph. maculae
 tūt. m. g. imp. et. alijs in diuina scriptura. mēdaces. o. n. d. it. q.

auī materni et ceteroz p
 mēz ascēdenciū tm facit
 quantū exheredacō pñs
 neqz em mri siliū filiamue
 neqz auo mīno nepotē ne
 ptēue ex filia si eaz eumue
 heredē non instituat ex hē
 dare nccē est siue de iure
 ciuili queramus siue ex e
 dicto ptoris quo ptor p
 teritis liberis extra tabu
 las bonoz possessionē p
 mittit s. aliud eis admini
 culum huaē qd paulo post
 vobis manifestum fiet.

De heredibus instituendis:

Heredes instituē p
 missuz est tā libe
 ros homines qz h
 uos et t. p. p. ios qz alienos
 p. p. ios autē olim h. m. plu
 riū s. mas non alit qz cū lib
 tate recte instituere lice
 bat hodie vero eciā sine li
 bertate ex nra ostōne he
 redes eos instituere p. mis
 sum ē qd n. p. in nouacionē
 induximz s. qm. equs erat
 et atilicino placuisse pau
 lus suis libris quos tā ad
 massurium sabinum qz ad

maculauerit eū. i. accusauerit eū. **M**aūmissuz. s. v. i. b. e. r. i.
 ut postea subicit. et dic maūmissuz simpli n. instituti. ex s.
 infert qd seqt. q. nec cū instōne fieri solz lib. ut subicit. q.
 re seqt. rē. m. Postulata. i. accusata ex eos adulterio cū
 suo p. o. o. m. i. s. s. o. p. q. s. u. i. t. p. u. n. i. t. e. v. t. q. z. ut. C. de mulie. q. v.
 p. p. i. s. s. e. i. m. i. l. i. m. p. n. Quid si cū ex neo omisit adulterium

plauciū scripsit refert.

Propus aut huius is in
 telligit in quo nudā ppe
 tatē testator hz alio vsu
 fructū habete. Est autē
 casus in q. nec cū liberta
 te vti h. huius a dño heres
 instituitur ut ostiucione
 diuoz seueri et anthoni
 m. cauet cuius verba sunt
 h. huius adulterio macula
 tū n. iure testō maūmissuz
 an s. m. am. ab ea muliere vi
 deri que rea fuerit eiusdē
 criminis postulata rōnis
 est qre sequit ut in eundē
 a dña collata heredis in
 stitucō nulli mōm. t. habe
 atur. Alienus huius eciaz
 is intelligit in quo vsu
 fructū testator hz. Ser
 uus a domino suo heres in
 stitutus si qd e. z. in eadē cā
 māserit fit ex testō lib. he
 res qz necessarius. Si vero
 a viuo testatore manumif
 sus fuit suo arbitrio adi
 re hereditatē p. t. qz nō fit
 heres necessarius. Cū vtrum
 qz ex domini testamēto n.
 conseq. **Q**uod si alienat

Re. nec tūc maūmit
 tit vsqz ad. l. x. dies ut
 C. d. adult. l. iij. et. ff.
 d. adult. si postulaue
 rit. g. i. u. b. e. t. Jte qd si
 adulterius tē omisit
 n. tñ accusatē adhuc.
 Rē. b. n. p. t. maūmittē.
 s. in erie lese maiesta
 tis ē speciale ut post
 omissuz tē crimē nō
 possit maūmittē vel
 testari ut. C. ad. l. i. u.
 li. l. fi. et. ff. d. dona. l.
 post. o. c. t. u. et. l. d. o.
 nacōnes. g. fi.

Videtur qz si va
 let i. testō valēt lib.
 tas ut. s. e. i. Rē. et
 s. q. ma. n. pos. g. i. et
 ita nō. ar. q. vbi aliz
 quid phibet fieri dis
 rēo s. i. t. et p. obliquuz
 phibet sic. ff. d. o. d.
 m. i. t. i. q. sub. o. d. icōe. g.
 si. q. s. Jē ar. q. castas
 to p. n. c. i. p. a. l. i. castat
 quicqd seqt. ex eovel
 ab his ut. C. d. legiz
 b. et. o. l. n. dubium.

Testator. et iō n.
 p. t. eū cū libtate insti
 tuē ut. ff. e. si alienuz
 i. p. n. s. j. o. d. i. c. adhuc
 .g. ff. d. to. au. i. pos. l.
 i. v. e. n. d. i. c. o. n. e. s. z. cer
 te q. ad alia ē loco to
 m. i. n. q. ad h. ut possit
 fieri lib. s. cū alijs ma
 numissis a fructuario
 simpli sine istōe erit
 tanq. lib. q. d. i. u. durat
 tur. p. e. r. a. t. v. s. u. s. i. f. r. u. c. u. t.
 ut. C. omu. de ma. l. i. g.
 finalit. fructuari. nū
 quid a h. erit tanq. li

ber. s. vere lib. n. fit. Rē. n. qz ex more testatoris. p. t. m. p. erat
 futur. q. i. lib. si valēt qd agē. ut. j. d. her. q. et dif. i. p. n. Jē a
 tūc erat vsu fruct. p. d. e. n. d. ut. s. d. v. s. u. f. r. u. g. f. i. n. i. t. e. v. n. sic essz
 q. i. lib. donec durat. v. s. u. f. r. u. qz n. l. duraret p. m. o. r. t. e. t. e. s. t. a. t. i. s.
 n. l. v. z. t. l. i. s. m. i. s. t. o. ut fit lib. s. h. suo dño hēditatē qrit ut. j. e. g. a.
 lien. s. z. qd si erat vsu fruct. p. e. p. e. t. i. t. i. p. s. o. n. a. p. m. i. h. e. d. i. s. l.
 eciaz v. l. e. i. u. s. qd p. t. ut. ff. quē ad mōd. f. u. i. t. p. a. m. i. t. l. r. e. p. e. t. i. m.
 p. n. Rē. tūc erit q. i. lib. toto illo t. p. e. ut in dca. l. C. omu. de
 ma. l. i. g. s. finalit. fructuari. p. Causa. i. huius eius bez dñi
 jo. ut. ff. si ex no. cau. aga. l. i. q. Lib. n. aliq. lex ipedi
 at libtatē ut. ff. e. l. si n. lex. vel o. d. i. c. i. o. ut. ff. e. l. g. c. i. e. l. g. f. i.
 vel ex. l. p. u. e. i. t. ad libtatē ut. ff. e. l. testō s. m. jo. Jte fit lib. a
 semetipō n. institut. fuerit ita cū q. s. n. hēs erit. s. i. c. h. s. i. b. e. r.
 et hēs esto. nā tē a cohē. dz. accepit. totā. libtatē. ff. d. acq.

herede. l. ex pte. It et igras fit hēs a lib ut. ff. si cer. pe. l. eū
 qui. r. **U**trq. i. hereditatē et libtatē. nā lib fit et heres
 necrūs. h. duo oseq. d. ex testō dñi ut. j. d. her. q. et dif. g. i.
 2. **Q**uod si alienatus. lib directa em libtas in suo alieno nō
 p̄t habere locū. sed instō potest habere effectū ut h. sed a
 iud in legatis q̄ ad
 mittunt h̄ ipō q̄ ali
 enant ut. ff. d. adim.
 le. l. suo cū libtate.
 et est ratio qz in le
 gato spectat dies q̄
 cedit si aut an sit ma
 numissus ut. ff. qn̄ di
 le. ce. si post. g. si cum
 ac. **A**lienauerit
 s. alicui h̄nti factio
 nē testamti ut. ff. e. l.
 suū meū in fi. i. r. e. q̄
 h̄ n̄ redimat ab eodē
 testatore q̄ eū insti
 tuit et postea eū alie
 nauit tūc em reuui
 scit libtas ut. ff. de
 ma. tel. l. vey. et. ff.
 e. q̄ciēs. g. fi. et. l. si n̄
 lex et. l. anpenul.
Alien. qui sic in
 stitui p̄t cū lib fit p̄i
 us n̄ ut. ff. d. ad. insti
 tuē. suus alien. et. l.
 quia. **T**ullu. p̄
 cedēte adicōne ut. ff.
 d. acq. her. l. si q̄s bo
 na. g. iustuz et ita dñō
 q̄ritur. alias si suus
 nolit adire q̄d p̄t es
 se ecia dñō uibēte nō
 querit ut. C. e. l. euz
 pponat. **U** Testa
 tore. ecia post iustuz
 eius anteq̄ tñ adiret
 ut. ff. d. acq. her. an
 tistis. g. i. **D**ñi.
 h̄m hereditate ut il
 li acq̄raē qui tpe ad
 cionis ē dñs vel sibi
 si lib est tunc h̄m legato spectatur dies cessionis. ut si tpe
 mortis legatus sit meus licet alienē. tamē mihi debet lega
 tum ut. ff. qn̄ dies le. ce. l. si post. g. ij. **A**rbitrio. sic s̄
 e. g. si vero. **S**eruus mortem. v. ba legis sunt omia. et
 v̄m hōc planū est. vel testatoris. qz si dicat instituo suum
 heredē post mortē dñi. et p̄baē hēc lectio secūda. ff. e. qui
 filio. i. r. nec obstat q̄ videat in diem h̄m instō ut. j. e. g. hē
 res. qz incertus est dies mortis ut. ff. d. odi. et d. l. vñ valz
 et. ff. e. l. in tpus. in pñ. **F**actio. s. passiuē. n̄ actiue ut
 j. d. her. q. et dif. g. testamti. et iustio heredu spectat si mo
 do cuz defūcto fuit. h̄ cū herede n̄ sit testi factō ut. s. e. si s̄
 uus hereditari. **A** Rondū. bñ dico suū hereditariū pos
 se qz n̄ est nulli h̄m alicuius. s. hereditatis. q̄ vicē defūcti ob
 tinet. **D**efuncti. et ē forte rō. qz defūctus ē cert⁹ qui
 fuerit h̄m sic d herede qz et si certus sit institut⁹ poterit es
 se qz n̄ ateat hereditatē. qz p̄t delistē multis d̄ causis ut. j.
 qui. mo. tel. infir. g. posteriori. et fac ad hūc. g. j. d. stip. v.
 m pñ. et. ff. d. acq. re. do. l. m eo. in fi. et. l. se. **R**ecte.
 cū p̄ nato sit h̄ndus. q̄ ad omod ut. ff. d. sta. ho. l. q̄ m̄vte
 ro. et. ff. e. l. eius. g. i. **D**uibus. s. domimis. **E** Ab eſ

fuerit iussu noui dñi adire
 re hereditatē d. et ea ra
 cione p̄ eum dñs fit heres
 nam ip̄e alienatus neqz li
 ber neqz heres esse p̄t eci
 am si cū libtate heres in
 stitutus fuerit destitisse e
 temim a libtatis dacione
 videt dñs qui eum aliena
 uerit **A**lien. quoqz ser
 uus heres institut⁹ si in ea
 dē cā durauit iussu dñi
 eius adire hereditatē de
 bet. **S**ivero alienat⁹ fue
 rit ab eo a viuo testatore
 a post mortē eius anteq̄
 adeat debet iussu noui do
 mini adire. **A**t si manumis
 sus est viuo testatore vel
 mortuo anteq̄ adeat suo
 arbitrio adire p̄t hēdita
 tē **S**eru. aut alien. p̄
 dñi mortē recte heres in
 stituit qz et cū heredita
 rijs suis ē testamti factō
 nondum em̄ adita here
 ditas p̄sonē vicē sustinet

neo. si vero ab altero ex dñis sit institut⁹. acq̄ritur ceteris
 socijs hereditas. qd die ut. ff. p. so. l. vey. g. si seruo omni.
Iussu. et die q̄ sufficit vna adicio et vna iustio licet sine
 plures dñi ut. ff. de acqui. her. l. suus duoz. et. l. in acq.
 vendis. **I**n infinitū. quid ergo si institua omnes ho

non heredis futuri s. de
 fundi cū ecia eius q̄ m̄vte
 ro ē h̄m recte heres insti
 tut⁹ **S**eru. autē pluriū
 cū quib⁹ testamti factio
 est ab ext̄neo institut⁹ he
 res vnicuiqz dñoz cuius
 iussu adierit p̄porcione do
 minij acq̄rit hereditatē
Et vñ hominē et plu
 res vsqz in infinitū quot q̄s
 heredes velit facē licet.
Hereditas plerumqz
 diuidit in. xij. vncias q̄ as
 sis appellacōne om̄tē ha
 bent ei t̄ hēc p̄tes p̄a noia
 ab vncias vsqz ad assem ut
 puta h̄ sexcuns sextās q̄
 drās triēs quincūs semis
 septuns bes dodrās dex
 tās deuns as **N**ō autē
 vtiqz. xij. vncias esse optz
 nam tot vncie assem effici
 ent quot testator voluēt.
 et si vnum tantum quis ex
 semisse verbi gr̄a heredes
 sc̄pserit tot⁹ as in semisse

mimes quicūqz sūt in
 mūdo. videtur nullū
 eē. cū effectū h̄re non
 possit. puto tñ vale
 re ut h̄. h̄ tñ n̄ potēt
 ostemari adicōe p̄p̄
 niniā difficultatē v̄
 impossibilitatē.
Velit. cū suavos
 litas sit lex. ut in aut
 de nup. g. disponat.
 col. iij. **H**eredita
 tas plerūqz. ideo dic
 plerūqz qz qn̄qz m
 plures ut. j. e. g. si plu
 res qn̄qz in paucioz
 res diuidit ut. j. e. g. si
 autē. **H**ue. scz
 vncie simul collecte.
Partes. infra po
 site in q̄ntitate diffe
 retes vel die hēc p̄t ef
 f. vncie. xij. vel ad p̄
 tes redacte. est enim
 ad supiora facienda
 relacio. **S**er
 tās. alias seruns. i.
 vncia et dimidia ut.
 ff. d. moſti. tel. pap.
 g. qm̄ quarta. s. qz
 re n̄ posuit nomē qd
 vncia fiḡez. h̄. quia
 plura sūt negocia q̄
 vocabla ut. ff. de p̄
 ho. l. nā natura.
Triēs. nō qz p̄i
 mū et h̄m terciū a q̄
 tū nom̄ in p̄tacioz
 nem sumit ex eo qz se
 cū d̄ q̄tā fiḡt heredi
 tatis p̄porcionem. s. l.

cū em̄ d. q̄i semivncia. et vncia est tercia lra eius s non p̄
 sextās qz septā p̄tē fiḡt. i. duas vncias. q̄drās qz q̄rtam et
 ita tres vncias fiḡt. triens qz terciā p̄tē. et ita q̄tuor vnci
 as fiḡt. sequenciavero nomia ethimologia h̄nt ex eo qz cer
 tū numer. vnciaz signāt. d. em̄ quincūs nō qz q̄ntam p̄tē
 h̄z. h̄ qz qn̄qz denotat vncias. semis. qz sex et sic d̄ singlis p̄
 ordimē. Itē nō qz n̄ omnes vncie q̄ signantē p̄ ista noia om̄tē
 tur i asse. licet h̄m in v̄i videat. sic em̄ om̄tē as. lxxvij. vnci
 as et dimidia. ideo aut as poit has p̄tes. qz q̄libz p̄t mas
 se om̄tē h̄m hac racōne et h̄o d. risiblis. a actō. l. acq̄it. pe
 nal. d. ut. j. ad. l. acq̄it. g. his h̄bis. Itē nō ista tria nomia
 as pond⁹ libra id fiḡre. Itē qn̄qz as ponit p̄ obulo. vñ il
 lud. p̄rōne duo passerēs asseuēnt. vñ h̄ h̄is. As obulo p̄
 dus as est possessio tota. i. hereditas ut h̄. h̄ et p̄odus lar
 ge d. om̄e qd est in statera positū. h̄ h̄ stricte accipit p̄o
 ponderē. xij. vnciaz. vñ dipōduz. q̄i duplex p̄oduz. l. xx
 iij. vnciaz ut. j. e. g. si plures. et facit ad hūc. g. ff. e. l. ser
 uū meum. g. fi. ac. **S**ertans. i. due vncie. **P** Quas
 drās. i. quatuor vncie. **Q**uincūs. i. qn̄qz. **S**emis
 id est sex vncie. **S**eptūs. i. septē. **S**es. i. octo.

Dodrans noue. t **D**ertās. i. decē. u **D**euns. id est. ri. v **A**s. i. duodecim. p **T**otus. nā in totū presu mitur instituisse defunctus cū alium non instituit ut h. a. ff. e. l. in dū. s. i. id qd p sumit in milite ut. C. de testa. mili. l. iij. s. qd h sequit. n ad h supius prim. R. s. ad id qd se quit tferē. l. neqz em rē. s. h si fecit miles testm in castrelib9

pt decedē intestatu in pagamicis ut. C. s. testa. mili. l. i. accur. p **D**ecedere. ymmo vidz q sic. ut. ff. s. in offi. tel. l. nā et si pnt tibus. s. p. q. e. s. s. h s. evez. ab micio. s. ex post facto pt ut. C. s. in offi. te. l. cū duob9 Et nō h id iudē nō eē in pte quo ad ptem. qd e in toto q ad totū. ff. fam. h. l. in h iudicio. ar. s. ff. de pact. l. iud. gē. s. adeo et. s. se. et fac ad hūc. s. ff. s. reg. iur. l. i. te stantis. 3 **M**iles nā miles bñ pt. p pte testatus decedē p pte intestat9 ut. C. s. testa. mili. l. i. j.

Quāta scūqz. id ē quot cūqz. et fac. ff. e. l. inter d. s. paterfa. et. l. se. vsqz ad. l. ex fco. b **D**istribuz cio. i. assignacō p cū quā pte velit testat or quemlibet habē. c **E**x equis p tibus. fa. ff. e. l. quociēs. s. heredes. d **H**eres sit. eadem est rāz cio in dipondio. ut ff. e. sabmus. et. j. e. s. si plures. Itē ē s. vev. si testator nō ig norat. ut. ff. e. quo lo co. s. i. que ē contra e

Dimidia. aliter ei si ex alle expleto scp sit ex reliqua pte he res esto. tūc em cum ūl reliquū sit ex mlt la pte hēs institutus est ut. ff. e. l. j. q. s. a binus. s. sed si alle. f **V**ocantē. scz illi q erāt instituti in tota hereditate p tibus expssis. g **O**mnes qui erāt. vel erāt instituti sine p tibus. h **N**ec interest. s. refertur nō ad prim casū. s. ad supiore l. qn psvacat. id tū in vō h non hēt locū rō q redditur ea em rē. vel die q ad prim. et statim cū sic sit institucō. in gel ligē psvacare. et fac. ad h. ff. e. l. quo loco. i. R. e. i **V**ideamus. ff. e. l. interdum. s. paterfamil. vsqz in fi. l. h **D**ipondio. s. aut dipondiū pond9 siue hēditas i. xiiij vncias diuisa. sic em pond9 s. ea q in. xij. diuidit. a tripō dium q in. xxxvi. et qdripondiū qd in. xlvij. a sic s. singlis

Idemqz erit. i. qd diximus si qd expleto alle fuit institus erit. Neqz enim idem in p te testatus et in parte in testatus decedere potest nisi sit miles cuius solavo lūtas in testādo expecta tur **E**t ecōtrario pt qd in quāta scūqz voluerit ptes plurimas vncias suam hēditatē diuidē. **S**i plures instituant heredes ita demū in hoc casu pcius di stribucio necessaria est si nolit testator eos ex equis p tibus heredes esse satis ei ostat nullis p tibus noiatas ex eqs p tibus eos heredes esse **P**atib9 aut in quā dam psonis expssis si quis alius sine pte noiatus erit siquidē aliqua ps assis de erit ex ea pte heres sit et si plures sine pte scpti sūt omnes in eandē pte deuret **S**ivero totus as comple tus sit in dimidiā partē vocantur et ille vel illi om nes in alterā pte dimidiā nec interest p m9 an medi us an nouissim9 sine pte he res scptus sit ea enim ps data intelligit que vacat **V**ideamus si pars aliq vacet nec tū quis q sine p

erit. Neqz enim idem in p te testatus et in parte in testatus decedere potest nisi sit miles cuius solavo lūtas in testādo expecta tur **E**t ecōtrario pt qd in quāta scūqz voluerit ptes plurimas vncias suam hēditatē diuidē. **S**i plures instituant heredes ita demū in hoc casu pcius di stribucio necessaria est si nolit testator eos ex equis p tibus heredes esse satis ei ostat nullis p tibus noiatas ex eqs p tibus eos heredes esse **P**atib9 aut in quā dam psonis expssis si quis alius sine pte noiatus erit siquidē aliqua ps assis de erit ex ea pte heres sit et si plures sine pte scpti sūt omnes in eandē pte deuret **S**ivero totus as comple tus sit in dimidiā partē vocantur et ille vel illi om nes in alterā pte dimidiā nec interest p m9 an medi us an nouissim9 sine pte he res scptus sit ea enim ps data intelligit que vacat **V**ideamus si pars aliq vacet nec tū quis q sine p

tus heres in dimidiā vocatur vel non expleto alle in vacan tē pte vocatur. ut. s. e. p tibus aut. vel transcendēte in vacā tē vsqz ad dipondiū. itez ē ecia si dipondiū sit expleti. sed s. ff. e. j. s. ab. in fi. l. vbi dic expleto dipōdio. n hē pte vacatē vsqz ad tripōdiū. s. ēte ymmo dic q sic. si recte illa lra intelligit. et ita scordat. j. vidz. s. ff. e. l. ex vncijs. vi

te sit heres institutus qd iur sit veluti si tres ex quar tis p tibus heredes scripti sunt et ostat vacatē ptem singulis tacite p hēdita ria pte accedē et p inde ha beri ac si ex tercjs p tibus scpti eēt et ex diuiso si plu res in porcōnibus sint ta citz singulis decrescē vbi grā ut si qtuor ex tercjs p tibus heredes scripti sunt p inde habeant ac si vnus quisqz ex quarta pte scri ptus heres fuissz. **E**t si plu res vncie q. xij. distribute sunt is q sine pte institut9 est qd dipondio deest ha bebit. **I**deqz erit si dipō di9 explet9 sit q omes ptes ad allez postea reuocantē q quis sint pluriū vnciaruz **H**eres et pure et sub odi cione institui pt ex certo tpe a ad certū tps nō pt ve luti post qn quenniū q mo ri ar vel ex l. alendis illis l vsqz ad l. alendas illas he res esto diemqz adiectuz hri p supuacuo placet et p inde esse debz ac si pure heres institut9 essz **I**m possibilis odicō in istoib9

hēte et illa ē de ordā cia si recte ibi fiat cō putacō vnciaz s. ma gis vidz. s. ff. e. l. del. l. cū qo. vbi dic n fieri tū sitū ad dipondium vel tripōdiū s. tū vi deri adimi pmo qntū ofert vō. sed distins gue aut voluit testa tor excedē allez. vel dipōdiū. qd pt ut. s. e. s. non aut. et ita h intelligit. aut noluit et tūc hēat locuz ley otraria. Itē a tē qn dubiū ē hēt locū hēs at. l. cū qo. q est s. **A**h dicūt hāc corri gi p illam accur. m **R**euocantē. **H**eres ditas em nō ideo auz get q in plures diui dat vncias sicut a li bra. licz p solidū vel aliū nūm diuidatur. et ideo quotā pte qd d3 habē in dipondio totā pt pte habē de alle. ut. h. e. ff. e. ex vncijs. n **E**t cerz to. s. in die mētuz qd pt institui hēs puta cū ipe potueit cape ex testamēto. vel cuz ipe moriet. vel ticius moriet. ut. ff. e. l. in temp9. et. l. q filio. i. R. e. a. ff. s. li. et post. filio a pte. i. R. e. a. C. e. l. ex neū. miles aus tē pt ecia ex neum ex certo tpe. vel in cerz tū tps institue ut. ff. s. mi. te. l. miles. a fa ut ad hūc. s. ff. e. l. hē ditas ar. tū ē s. rnum ff. s. reg. iur. l. actus s. hibi nō ē de h actū.

scz factōms testamti. vñ mterptandum ē ut magis valeat q peat. ut. ff. de rebus du. l. quociens ac. o **I**mpossibilis. tribus modis pt dici odicō impossibilis. vel de natu ra. ut si celū digito tetigeris heres esto. ut. j. de inutil. sti. s. si impossibilis. **I**tem de iure ut si patrem ab hostib9 n re dimeris vel filiis. nam h facē nos n posse psumit ius. ut. ff. s. s. d. insti. l. odicōnes. a. l. filius. et in his duab9 hz locuz iste. s. impossibilis. **J**e s. fco. ut si mōtez aureū de deris he res esto. a h cāu n v3 instō vel libtas. cū nec aim9 dadi fue rit iudē p hūpede. ut. ff. s. statu li. l. cū heredes. s. i. **J**e ē qdaz qra impossibil apē plexiat ē qviciat. ut. ff. s. s. d. in. st. si

ficius q lex e huic or h e te h s impossibilitate nature dic. ut. j. s mutil. st. s. h impossibilis. h e te idē vidz. et in p̄mis duabz q̄vicie in stō. ut. j. del. s. fr. q̄ e or h solue ut ibi. j. e fac. ff. del. i. h m. s. i. et. ff. s. odi. insti. l. i. p̄ Scripta. h cur se e m or atibz vbi viciat or ctū impossibilitat. ut. j. s m utit. st. s. h impoll. a ff. s. act. a ob. l. n. so lū. Re. s. solū e fauorē vltievolūtatis.

q Paros. si sit p̄ta tua ut h si. p. dederis vel mixta et si iuris romā ut. ff. e. l. vuis. s. puta gnali. si aut casual. a tē suffic p̄ mā epistē ut. ff. s. od. ist. l. si p̄let istōnes. **e** Sepati. i. s. b. dis iudicia od. id. a i lega to fuaē qd h i instō ne s. h si i diuisibz testi iseraē nouissime dz obtari h i libtas te dirca cuilibz obtē perai suffic ut. ff. s. o di. a s. s. b. diuis. i. fides omittāia nouissime ut ff. de odi. et demon. p̄ fideicomis. et. l. q̄ traditum. secundum jo. et facit ad hūc. s. ff. de. n. ob. si ita q̄s stipuletur. **z** Filios. vel etiam suos ser uos vel quecumqz a z lium ut. C. e. l. ep̄neu s. **P**eregrinos. f. u. ta qz visitauit limina sancti iacobi. vel san cti pet̄ aliud h estz p̄ egn. i. de p̄tat. tūc em̄ institui non p̄t ut C. e. l. i. que est huic or. ff. e. l. h si m̄ odi cōe. s. solen. us. Item sūt et alij q̄ n̄ p̄nt m̄

stitui hēdes. vel hēe omōdū ex testō q̄s nō ui. j. del. s. mēz tis. **De** vulgari substōe. sup̄ dē m̄ est s̄ instōm̄b̄ p̄mis ut. s. e. ti. i. nūc de sedis q̄ substōe s̄ dnr̄ siue p̄mo ḡduvel a lio fiāt ut. j. e. i. p̄n. et qz vulgaris e maḡ om̄is. qz et a q̄ libz et cuilibz fieri p̄t. et iō s̄ ea vulgari p̄mittit. accur.

Orest at i testō. In alia ei volūtate q̄ in testō ut in codicillis vel aliq̄ alia non fit. s. h̄m̄oi substō ut d̄z rector valeat. sicut nec instō fieri potest. ut. j. s. codi cillis. s. pe. et. C. de codicillis. l. h̄ditatē. fit t̄m̄ m̄ codicill̄ ex certa sciēcia. ut p̄ fideis. saltē directo substitut⁹ p̄ h̄z ba admittat. ut. ff. ad tre. l. sc̄uola. i. Re. n. n̄ testator puta ret se facē testm̄. et facere codicillos n̄ testm̄ ass̄ lz possēt nā tūc substitut⁹m̄ his nec dir̄o nec p̄ fideis. admittat. lz possz. ut. C. s. codicil. l. i. et fac. ff. e. l. p̄t. **a** Grad. ad silitudinē ei graduū sic dnr̄ q̄ faciūt sc̄alas. sic et s̄z ḡd⁹ cō sangm̄tatis. ut. ff. de ḡdibus. l. i. ut̄ osul. s. ḡd⁹ **b** In q̄n tū. i. m̄ at. **c** Substituē. s. p̄t. **d** Nouissime. i. vltio sic s̄ s̄ susp̄c. tu. s. nouissime. s̄ nūqd̄ i alio n̄ m̄ vltio fieri p̄t. Re. n. cū ei ip̄e fuo oino eē h̄es opellat. ut h̄ s̄ b̄ic. a. j. s. h̄z. q̄. a. dif. s. i. p̄z alii q̄ eēt ei s̄stitut⁹ n̄ admitti ut. C. e. l. p̄

et legatis vel fideicomis sis et libertatibus p̄ n̄ sc̄p̄ ta habetur. **S**i plures condiciones in institutio nibus ascripte sunt liqui dem diuidim̄ utputa si il lud et illud factum fuerit omnibus parendum ē. **S**i sepatim̄ veluti si illud aut illud factum erit cuilibet conditioni obtempare sa tis est. **H**ij quos nunq̄ testator vidit hēdes insti tui p̄nt veluti si fr̄is filios p̄grmatos ignorās q̄ es sent hēdes instituerit ig norācia ei testātis inutilē instōnez n̄ fac̄ **De vulgari**

Dest aut quis in testam̄to suo plu res ḡd⁹ facē hēdum utpu ta si ille heres n̄ erit ille he res esto z dem̄ceps n̄ quā tum velit testator substi tuere p̄t. a nouissimo loco in subst. dium vel suū neces

aditā e. **Vel**. p̄ saltē f. **S**ubstitui. s. p̄nt s. **P**luriū. scz substitui p̄t. **h** Inuicē. sic. j. t. i. s. substituit i. **S**ut. s. p̄nt substitui. **k** Dispi b̄. putavnu in. vi. vncias. aliaz in. iij. alii in duas institutū ponas. nā si n̄ adeat institut⁹ in. vi. vncias. iij. accrescūt h̄nti. iij. a due h̄nti dual. ut h̄

sariū heredē instituē pōt **E**t plures in vni⁹ locū p̄nt s̄stitui vel vni⁹m pluriū l̄ singuli in singulis vel inui cem ip̄i q̄ hēdes instituti sunt **E**t si ex dispibz p̄ tibus heredes scriptos in uicē s̄stituerit z nullā mē cionē habuerit p̄cium eas videēt in s̄stitucōne ptes dedisse quas in institucō ne exp̄sit z ita diuus p̄ius resp̄sit. **S**z si instituto heredi et coheredi suo s̄stituto dato alius s̄stitutus fuerit diuus seuer⁹ et ant̄ homin⁹ sine distinctōe resp̄serūt ad vtrāqz p̄tē s̄stitutū admitti **S**i s̄ uū alienū quis patrēfami. arbitratus heredē sc̄p̄se rit z si h̄es non estz meūū ei substituerit isqz su⁹ ius su dnr̄i adierit hereditatē meūus substitutus in p̄tē admittit. **I**lla em̄ verba si heres non erit in eo quidē

a. ff. e. l. si ex testō a l. si p̄les. et. C. e. l. i. **l** Exp̄sit. or. ff. ad tre. quoc. l. nūq̄. s̄ h̄ cū nō exp̄sit. p̄a noz mina ex eqs p̄tibus substitutos dare ius sit. **m** Instituto. casus ē. tici⁹ a sep⁹ in stituti sūt hēdes et tici⁹o sep⁹ substitutus et seyo fuit substitu tus meūus. p̄mo tici us fo sep⁹ repudia uit. admittit aut me uis m̄ p̄tē vltiqz he redis. ut h̄ et. ff. e. l. si ticius. et. l. coheres di m̄ p̄n. **n** Vere di. s. seyo. **o** Suo. s. tici⁹. **p** Ali⁹. s. meūus. **q** Distin ctione. s. ordil̄ pupil laris vel vulgaris sub stōis. q. d. n̄ disting tur si fueit pu. l. vul. substō. a q̄ fuit p̄mo f̄cavel instō vel sub stō. a id̄ i vul. s̄ h̄ac ē p̄bat qdam qz dz ibi eē ordo ut primo p̄ cipal̄ et postea sub stō fiat ut. ff. s. vul. a pu. sub. l. ij. s. pus. s̄ eē ille. s. pul̄ corrigi tur p̄ seq̄ntes. s. vltiqz in fi. l. d̄ce. s̄ ego s̄ i p̄oko qz n̄ ē s̄ huul s̄re intencō. s̄ hec. qz sic fuit defacō q̄ nō distingūt cū ab eis

q̄rere. ē tū distinguēs a nob. sic et alias. ff. s. iud. n̄ p̄. in fi. l. et. ff. s. postu. l. impator. i. fi. j. n̄ s̄z h̄ s̄ pupillari. s̄ s̄ vulgari t̄m̄ utz ex serie. ti. p̄ qd̄ eciā reprobat sup̄ior. s̄m̄a. s. qz i p̄n. glo. fuit d̄m̄ s̄ q̄s̄ā n̄ distingē fueit pupillaris an vul. substō. distingue s̄ vtr̄z institut⁹ adierit. vel cohe res. vel ambo. vel null⁹. si em̄ vt erqz adiuit. substitut⁹ res pellit. si coheres t̄m̄. s. seyo. is. s. qz meūus repellit. **J**e si neut̄ h̄z locū qd̄ h̄ s̄z. s. qz meūus habeat totū. si aut ticius t̄m̄. s. p̄m̄ h̄es adeat in p̄tē repellit. ut. C. e. l. post aditā a. ff. s. vul. sub. q̄ habeat filiū. i. Re. **r** Familias. i. libe rū h̄oz. **z** Ius. que iusuz necrio optz p̄cedē ut. ff. de acq. h̄z. l. h̄ q̄s m̄. s. iusuz. **l** In p̄tē. s̄ i quā. Re. h̄ditat̄ i duas ptes diuidit. a itez vni⁹ semis diuidit m̄ duas ptes q̄ sūt due q̄rte tocus. a vñā h̄az p̄tclāz h̄z d̄ns institus ti. aliā substitut⁹ ut. ff. s. h̄z insti. l. si p̄f̄a. i. p̄n. s̄ s̄ alio se misse qd̄ erit. Re. qd̄ā. qz substitut⁹ h̄z inspecta opione tez stāris. s̄ q̄ credidit institutū libez fuisse. a ita p̄ ois credi die substitutū admitti si h̄ditatē h̄i institut⁹ n̄ acq̄siet vel alij cui⁹ vtr̄i postea subiect⁹ forz ut i fi. h̄z. s̄ s̄ h̄ aliq̄d̄ isto rū duoz n̄ atigit. dz h̄e s̄stitut⁹ opione testātis totaz

hereditate. qz n̄ erat lib ut testator credidit d̄ eitate da
tur dño ipius quarta hereditatis et fac̄ p̄ illis gñale opi
nionem cōsiderandā et. ff. p̄ emp. l. ij. si q̄s a pupillo et. ff.
de acqui. here. l. is q̄ putat. alij dicūt q̄ dño dat̄ cōsidera
taveritate magis q̄ opimone. qz vere suus eius dñi factus

erat ille q̄ institutus
fuit qd̄ verius esse vi
dēt veritate magis
attenta. vnde fac̄ et
illud gñale veritatez
spectandū ut. j. del. si
quis rem. s. Ver
ba. nūc mutat casum
nam sup̄ dixit. qñ ali
ud arbitrat̄ testator
et aliud erat. i. his au
tem duobus h̄c n̄ is q̄
sequunt̄ id est qd̄ ar
bitrat̄. t. Heres.
f. dño q̄ apponunt̄ in
substitutōibz vul
garibus. u. Scit.
et verū scit at̄ em̄ nō
dicētur scire n̄ sic es
set ut. ff. de aq̄ plu
ar. l. ij. s. Item latro
ait. v. C. rit. s. lib
factus. x. Aliū. i.
sineqz sibi si lib̄ fierz
vel dño suo vel p̄nti
vel etiā futuro q̄rat
y. Effecerit. nā tūc
qñ nō ē aliq̄d istorū
duoz admittit̄ sub
stitutus. z. Arbi
traf. s. testator. sub
audi et vezz arbitra
tur. a. Subiectus
puta qz vendidit se
ad p̄ccū p̄cipans
vel qz dedit se in ar
rogacōne qd̄ p̄t.
b. Acquisierit. sup
ple i. lra. at in n̄o ca
su p̄mo. s. huius. s. az
liud ē. et aliud arbi
tur. vnde ibi in p̄tem admittit̄ ut ibi diximus. et h̄ omnia
sic distmguēdo v̄vauit p̄nceps qñ v̄vūus fuit institutus
et alius substitutus. ut h̄ dic̄. et. ff. s. h̄c. insti. l. et ita colliz
ge ḡ talē distmctōne. qz cū heredez aliq̄e instituo. a si he
res n̄ erit substituo. aut scio libez. aut scio v̄vū et tē v̄vū
qd̄ in. ij. et. iij. h̄. s. s. aut puto libez. falso cū sit v̄vū
et tē subdistmguo. aut p̄ eū volui aut nolui aliū fieri here
dem. qz h̄ exp̄ssi. et tē v̄vū me volūtas. ut. C. e. l. cū p̄o
nas q̄ ē huic d̄ria. aut ē dubiū. nolui vel n̄ aliū fieri here
dem p̄ eū et tē v̄vū qd̄ in p̄n. h̄. huius. s. s. si aut puto h̄
uum cū sit lib̄. h̄ casus indubitabil̄ ē. s. q̄ erit lib̄ h̄s.

heres. nō ex hac lra tria c. Serui. i. instituti
esse nec̄ria. ut pupillaris substitucō teneat. Primū
ut sit d̄ liberis q̄ substituit̄. nā ex̄neo substitui n̄ p̄t
ut. j. e. s. ex̄neo. Sc̄z q̄ sint impub̄s. nā puberibz n̄ p̄t sub
stitui ut. j. e. s. masculo. jē tercō q̄ habeat in p̄tate ut in hac
lra p̄bat p̄ ordinē. Emācipatis aut̄ n̄ p̄t substitui ut. ff. e. l.
ij. s. i. jē est nec̄riuz q̄rtū. q̄ filij sint instituti vel ex̄h̄dati
alias nullū est p̄ncipale testm̄. ut. s. s. ex̄h̄. li. in p̄n. et. ff.
e. l. i. in fi. vñ nec pupillar evalēt ut. j. e. s. liberis. et h̄ oia

quē alieno iuri subiectū ef
se testator scit sic accipiū
tur si neqz ip̄e heres erit
neqz aliū heredē effecerit
In eovero quē patrē fa
esse arbitrat̄ illud signifi
cāt si hereditatē vel ei vel
cuius iuri postea subiectū
esse cepit n̄ acq̄sierit. Id
qz tiberius cesar in p̄sona
p̄themij sui sui constituit

De pupillari substitucōne:

Tiberis suis impu
beribz quos in po
testate quis ha
bet non solū ita ut supra
diximus substitucō potest
id est ut si heredes ei n̄ ex
titerint alius sit ei heres.
sed eo ampli⁹ ut si heredes
ei extiterint et adhuc im
puberes mortui fuerint sit
ei aliq̄s heres veluti si q̄s
dicat h̄c modo ticius fi
lius heres mihi esto et si fi
lius meus mihi heres non
erit siue heres erit et p̄us

sit in nepotibz omibz v̄vū. si n̄ sint recasuri in sui p̄ris po
testatē ut. ff. e. l. ij. s. postum⁹. alias cū sint recasuri n̄ valz
testm̄ cū in eo casu sint ut eoz testam̄ta n̄ valeāt si ipsi ef
sent maiores. a. Sup̄ dixim⁹. s. vulgaris. s. t. i. et h̄ is
h̄ subicit. b. Mōto. h̄ caute nō q̄ p̄mo ponit̄ v̄ba insti
tucōnis. s. o substitucō
cōmsvulgaris. ter
cio substitucōis. pu
pillaris. c. Esto. h̄
institucō tantum.
d. Filius ecce vulga
ris. e. Heres. ecce
pupillaris. f. Pu
tes. bene facit q̄ ex
ponit. at̄ inter. p. x.
iij. annis inter. p.
xv. annis. ponit̄ h̄c
otacio. cū in suā tute
lā venit. ff. del. iij. l.
cū filio. g. Quo ca
su sup̄ d̄co. h. He
res. et solus patris
habet bona s̄maz.
i. Filio. et nihilomi
n⁹ patri ut. ff. e. pat̄
fa. a bona pupilli vñ
decūqz quesita sunt
ut. ff. e. si plūes. s. ad
substituto. n̄ in duo
bus casibz ut in testō
militis et arrogato
ris ut. ff. e. l. si plūes
s. si arrogato. a. s.
ad substitutos in fi.
k. Moribus. al̄ ma
ioribus ut. C. de impu
ber. et ali. sub. l. hu
manitatis. l. Eta
tis. ut masculi an̄. xij.
annū femie aut̄ ante
xij. annū. ut. ff. s. tes
l. qua etate et. s. qui
ma. non pos. s. cum ḡ
m. Cōstōnem. C.
de impu. et ali. substi
tu. l. humanitatis.

moriatur q̄ in suā tutelaz
venerit id est ante q̄ pu
bes fact⁹ sit tūc seyus h̄s
esto quo casu siquid non
extiterit h̄s filius tūc sub
stitutus heres sit patri he
res si vero extiterit heres
filius et an̄ pub̄tatē decel
serit ip̄i filio sit heres sub
stitut⁹. Nā moribz institu
tū est ut cū eius filij et at̄is
sint in q̄ ipsi sibi testamen
tū facere n̄ p̄nt p̄ntes fa
ciant eis. Quia rōne ex
citati etiā d̄stōnem posui
mus in nostro codice qua
p̄spectū est ut si qui mēte
captos habeant filios vel
nepotes vel p̄nepotes cu
iuscūqz sexus vel gradus
liceat eis et si sint puberes
ad exemplū pupillaris s̄
stitucōnis certas p̄sonas
substituē. Smaut respue
runt eandē substitucōnem
infirmari et h̄c ad exem
plū pupillaris s̄stitucōis

Excitati. s. nos. o **P**ersonas. s. filios mente captos
si habeat alias tē fr̄es mēte capti. al̄ q̄scūqz vellet ut d̄ca. l.
h̄umanitatis otinet. p. Respuerit. s. cū op̄otes mētis vel
sani facti fuerint. q. Ad exemplū. ita h̄ nō ē ex̄plaris
substitutio vñ ut plene d̄ his habeas noticiā distmguē qñ
qz gñā substitōnū. qz alia ē vulgaris. alia pupillaris. alia ex
emplaris. alia breuiloq̄. alia op̄ediosa. Prima. s. vulgaris
subdiuidit̄. qz alia exp̄ssa. ut q̄ fit v̄bis negatis. ut si h̄s n̄
eris ticius erit h̄s ut. s. p̄. Alia tacita que fit v̄bis affir
mativis ut h̄ vos inuicē substituo ut. ff. s. h̄z. insti. cum in
testō. s. i. jē h̄. quisqz erit in h̄s sit filio meo impuberi h̄s
ut. ff. e. l. qui lib̄is. s. h̄z. ba. h̄ vulgaris adita h̄ditate ex
pirat ut. C. e. l. p̄ aditā. Sc̄da aut̄ pupillaris filij subdiui
dit̄. qz alia exp̄ssa. q̄ fit v̄bis affirmatis ut h̄. si h̄s eris et
moriaris in pupillari etate. ticius sit h̄s ut. s. p̄. Alia ta
cita. s. ut si pupillaris t̄m pupillo substituat̄. q̄ cāu tacita
subintelligit̄ pupillaris sic et sub pupillari tacita vulgaris
intelligit̄ ut. ff. e. l. nā h̄ iure in p̄n. nā h̄ aduēntē pub̄ta
te expirat ut in fi. huius. s. Tercia. s. ex̄plaris sic id̄ s̄z qz
ad ex̄plū pupillaris ē inducta. ut h̄ s̄z. in multis t̄m d̄nt.

qz h ecia in maiorib9 fit hilla tm in puberib9. It v lq3 ad certā etatē fit pupillaris. s. xiiij. an. i masculovel. xij. an. in femia ut. j. e. g. masculovel ecia min9 pus n̄ malus ut. ff. e. l. si ita q3 substituerit. et. l. in pupillari. at h̄ exēplaris in incertū. It̄ in hac. s. pupillari. certe p̄sone substituit̄ ut. C. e. l. humanitatis. in pupillari aut̄ ciuilibus p̄t substitui. Quarta aut̄. i. breuiloqua fit ita duob9 hēdib9 m̄stitutis vos inuicem substituo. et si ambo pupilli sūt. nā quatuor substitucōnes his h̄bis breuib9 p̄ hēdunt̄ et appellat̄ lex h̄ac reciproca substitucōnez ut. ff. e. l. nā s̄ iure. g. i. d̄nta. s. o. p̄diola. fit h̄is h̄bis aliq̄ m̄stituto q̄ncūq3 decesserit ticiū substituo. et si q̄dē s̄ fiat a milite et a pupillo vel n̄ pupillo v3 iurē directo si moriē m̄stitutus ut. ff. de test. mili. milites. Ita h̄es. g. i. n̄ m̄ sit in medio q̄ casu iure fidei om̄i s̄iualet si pubes iā factus deccdat institutus. ut. C. e. p̄cibus. si vero pagan9 siue n̄ miles faciat eā. v3 iure directo si moriē m̄stitut9 in ea etate pupillari. si vero postea tē aut p̄ s̄ fit verba substituo illū. et tūc trahit̄ ad fidei om̄i s̄ariā ut. ff. ad tr. b. sceuola. aut p̄ s̄. te in substituo et si decesseris q̄ncūq3 tibi illū facō heredē et s̄ nō v3 ut. ff. e. l. h̄is h̄bis.

Que. s. pupillaris
2. Adoleuerit. It̄ si m̄t̄ alias infirmat̄ arrogacione impuberis ut. ff. s. atop. nec a. It̄ si p̄s n̄ fuit hereditas adita ut. ff. e. l. si pupillares. g. h̄ si ex asse. It̄ si nascit̄ postum9 testatorū ut. ff. e. l. p̄ filium. It̄ p̄ m̄ testm̄ qd̄ t̄n̄ valeat ut. ff. e. l. si q̄s eū. g. si. It̄ si testm̄ p̄nū rūpat̄ p̄ q̄relā in totū. aliud si p̄ pte ut. ff. e. l. m̄stitucōne. et s̄ m̄ off. tes. l. pap. g. h̄ n̄ imputeris. h̄ dē ta. lo. pos. mora n̄ facit pupillari substitucōne cessare. qz ibi n̄ loq̄t̄ d̄virib9 testam̄ti ut. ff. e. l. ex duob9. g. si. et. ff. s̄ m̄ off. tes. fili9. g. i. **3. It̄ p̄ fatū ut. s̄. e. in p̄n.** **4. Duo. nō qz duo d̄nt̄ quo ad qd̄ qz duob9 fit. nā instituit̄ heres duob9 p̄s. s. et filio.** It̄ duaz hereditatū. vn̄i vero s̄ qz ab vno factū. et facit ad s̄. ff. e. l. p̄s et filij. et. ff. s̄. s̄. et. s̄ m̄ o. l. s̄ scriptura. et ff. s̄. lo. pos. q̄ ta. al. fm̄ ta. l. h̄ ita scriptū. g. si. et. l. ut lo. noz. **5. Si formidolosus. i. dolosus multiformis vel timid9.** **6. Subicēt.** quib9 m̄sidijs eū subicēt substitutus ut h̄et eius hēditatē ut fecit catarrell9. **7. Substitucō**

que postq̄ pupillus adoleuerit infirmatur **I**gitur et in pupillari substitutione fm̄ p̄ fatū mod̄ ordinata duo q̄d̄ amō sunt testam̄ta alterz patris alterum filij tanq̄ si ipse filius sibi heredem instituisset a certevnū testamētuz ē duarū causaz id ē duaz hereditatū **S**imāut quis ita formidolosus fit ut timeret ne filius eius pupill9 adhuc ex eo qz palā substitutū accepit post obitū eius piculo m̄sidiarū s̄biceretur vulgarem quidē s̄bstitucōnem palam facere et in p̄mis testamēti p̄tib9 debet ordinare. **I**llā aut̄ substitucōnem p̄ quā et si heres ei extiterit pupill9 et m̄t̄ pubtatē decesserit s̄bstitutus vocat̄. **S**epatim in inferiorib9 p̄tib9 scribere d3 eāq3 p̄tē p̄o li no p̄riaq3 cera signare et in p̄ore pte testam̄ti cauere ne inferiores tabule viuo filio et adhuc impu-

nē. s. cū ip̄a m̄stōne. nā h̄ ē ordo ut p̄mo m̄stō. s. vulgaris substitō. t̄rcō pupillaris fiat ut. s̄. e. t. m̄ p̄n. **1. Vocat̄ q̄ ē pupillaris.** **2. Scribe.** vel ecia alia carta. qz et s̄ fi eri p̄t ut. ff. e. l. p̄s et filij. **3. Lino.** lino appellat̄ ip̄am cordulā q̄ fit s̄ lino. ut vidim9 fieri in l̄s d̄ni pape. i. q̄b9

bere apianē **I**llud palaz est n̄ iō min9 valē s̄bstitucionem impuberis filij qz in eisde3 tabulis scripta fit quibus sibi quisq3 heredē instituisset q̄uis pupillo hoc periculosum fit **N**ō solum autem heredib9 m̄stitutis impuberibus libis ita substituere p̄ntes p̄nt ut et si heredes eis extiterint et ante pubtatē mortui fuerint fit eis heres is quē ip̄i voluerint s̄ eciam exheredatis. **I**taq3 eo casu si quid ex hēdato pupillo ex hēditatib9 legatis. ue a donacōnibus p̄m̄q̄rū atq3 amicorū acquisitū fuerit id omne ad substitutū p̄t̄meat **Q**uecūq3 diximus de substitucione impuberū liberorū. vel heredū institutorū vel exheredatorū eadem eciam de postumis intelligimus **L**iberis aut̄ suis testm̄ nemo facere potest n̄ et si bi faciat. **N**ā pupillare testam̄tuz p̄ s̄ seq̄la ē patm̄

stituire emācipato et aliud q̄ eū inducat. s. qz n̄ p̄t substituire emācipato n̄ in his bonis q̄ sibi dedit ut ar. ff. de iur. iur. eū qui in p̄n. **h. Substitutū.** qui substitutus nullo p̄t grauari legato. ecia in eam tē que pupillo fuit relicta ut. C. de p̄. cū quidā. h̄ ip̄e exheredatus sic in re sibi relicta. ut. ff. e. l. coheredi. g. cū filio in fr. g. Et nō h̄ic. g. nō posse hodie habere locū nisi talis sit impubes. q̄ possit eē ingratu3 ut p̄m̄ p̄ubtati. ut nō s̄. quib9 mo. te. m̄fir. g. It̄z si in s̄uitutē al̄ non p̄t exheredari ut. C. de m̄ off. tes. si q̄s in suo. g. legis. **i. Institutoz.** ut. s̄. e. m̄ p̄n. vsq3 ad p̄. g. **k. Exheredatorū.** ut. s̄. p̄. g. **l. Liberis.** et sibi. h̄ noz ta qz et si filij exheredat cui substituit̄ pus sibi d̄m̄de debet facere filio testm̄. si aut̄ eum instituat. t̄nc vel añ vel p9 v3 m̄stō vel substitō ut. ff. e. l. j. g. pus et. g. h̄ et si quis et. g. si. **m. Faciat.** s̄ fallit in milite q̄ p̄t substituere pupillo s̄ nō instituat sibi aliq̄ hēdē ut. ff. s̄ vul. sub. l. j. g. quisq3

et d̄nt̄ testi apponebat. vij. sigilla s̄ cera iō d̄ic̄ p̄o lino. qz si alieno vedaēt d̄nt̄ et ita apiret̄ et s̄ h̄i um legis nullū est. l. d̄ic̄ p̄o. i. sepato ab alijs p̄tib9 testi. h̄ nō ne magis m̄sidiabat̄ substitut9 cū tātā ostructōne. i. moridia cionē videat et p̄t se h̄. s̄. i. ḡrabat an p̄t ter se an p̄t aliū fca fuerat illa ordiatio. **a. Cauē.** id ē et si s̄ n̄ caueat dū t̄n̄ sepato signet. **b. Amus** q. d. diximus. qz sic caute fieri p̄t. h̄ si nō ita fecerit nūq̄d valz iō min9 Re. n̄ iō m̄ n̄. ut h̄ dicit. **c. Nō solum** exheredatis. s. substituire p̄t. **d. Tabul. s. apus.** **e. Itaq3** eo cāu. q̄n exheredato substituitur. **f. Fuerit.** ut qz ḡrosus erat h̄ pupillus sic ut ei donaret. vel legaretur. **g. Ad omne.** p̄mo vidz qz t̄m̄ in eis bonis valeat substitucō q̄ a p̄e puenerit ad filij exheredatū ut. ff. s̄. mi. te. l. miles. g. exheredato. q̄ e h̄ic d̄ria. **So. ibi** miles emācipato substituebat qz in alio. s. pagano nō tolerat̄ ut. j. e. g. qz eē neo. et iō cū vnū p̄ eo inducēt. s. qz p̄t substituire emācipato et aliud q̄ eū inducat. s. qz n̄ p̄t substituire emācipato n̄ in his bonis q̄ sibi dedit ut ar. ff. de iur. iur. eū qui in p̄n. **h. Substitutū.** qui substitutus nullo p̄t grauari legato. ecia in eam tē que pupillo fuit relicta ut. C. de p̄. cū quidā. h̄ ip̄e exheredatus sic in re sibi relicta. ut. ff. e. l. coheredi. g. cū filio in fr. g. Et nō h̄ic. g. nō posse hodie habere locū nisi talis sit impubes. q̄ possit eē ingratu3 ut p̄m̄ p̄ubtati. ut nō s̄. quib9 mo. te. m̄fir. g. It̄z si in s̄uitutē al̄ non p̄t exheredari ut. C. de m̄ off. tes. si q̄s in suo. g. legis. **i. Institutoz.** ut. s̄. e. m̄ p̄n. vsq3 ad p̄. g. **k. Exheredatorū.** ut. s̄. p̄. g. **l. Liberis.** et sibi. h̄ noz ta qz et si filij exheredat cui substituit̄ pus sibi d̄m̄de debet facere filio testm̄. si aut̄ eum instituat. t̄nc vel añ vel p9 v3 m̄stō vel substitō ut. ff. e. l. j. g. pus et. g. h̄ et si quis et. g. si. **m. Faciat.** s̄ fallit in milite q̄ p̄t substituere pupillo s̄ nō instituat sibi aliq̄ hēdē ut. ff. s̄ vul. sub. l. j. g. quisq3

Nars. sic. ff. que ad mod. testa. apian. l. pe. o. **V**ale
 at. l. a principio ut quia filius fuit preteritus ut. ff. e. l. si qd
 eu in fi. l. vel alia. l. n. v. z. testm. ap. cu. multi sint mo. i. q. b. 9
 testm. n. v. z. ut. ff. d. in ius. rup. tes. l. i. i. d. eia. si ex post. fco. ru
 pat. in totu. l. testm. pris. sec. h. p. pte. tm. qz. te. subst. o. res
 manz. ut. ff. e. i. subst. o.
 ne. et. ff. d. mo. ff. i. tes.
 l. pap. s. h. nec. Te. l. s.
 fut. vera. si. iur. cu. i. ex
 pugnet. testm. alit. e.
 aut. si. iur. p. torio. ut. si
 p. o. e. ta. expugnetur
 testm. qz. rmanz. sub.
 stitucio. ut. ff. e. l. ex
 duob. si. fi. et. l. se. q.
 huic. l. o. e. r. e. fut. sed
 certe. aliud. e. cu. expu
 gnat. iur. cu. i. ut. h.
 aliud. cu. iur. p. torio. ut
 ibi. na. p. tor. n. p. t. fac. e.
 ee. nec. d. sine. h. e. d. e. ut
 j. d. bo. pos. s. q. s. aut.
 Te. no. h. q. d. aliens
 reb. q. s. testa. ut. p. e.
 d. tois. filij. sic. a. alias
 ff. d. dona. inter. vi. et
 vx. cu. h. s. filis. a. ff.
 d. in ius. rup. tes. si. q. s.
 filio. s. h. et. si. q. s. filio
 est. et. alius. casus. fm
 q. s. ut. C. d. de. s. nup.
 c. i. s. fe. i. s. h. s. i. ure
 omni. alit. est. ut. ff.
 d. testa. l. eius. q. s. i.
 et. d. codicil. l. officiu.
 tur. s. h. p. p. **S**in
 g. l. s. p. t. ei. ee. q. quis
 habeat. plures. filios
 et. omes. ipub. s. fi. cu
 ilibz. substituere. vult
 poterit. si. aut. vltimo
 loco. moriet. i. a. s. p. o. t.
 ut. h. et. ff. e. l. sing. l. s.
 et. s. cau. vno. moriete
 defer. s. i. a. por. co. i. u.
 re. legitio. l. p. l. xij.
 ta. ad. fr. es. ut. h. et. j.
 de. le. ag. suc. s. i. sed
 certe. ex. eo. q. vltimo
 moriet. i. substituit. vi.
 de. eos. in. i. c. e. substituiss. vsqz. ad. vltimu. et. ita. iure. subst. o.
 nis. magis. q. legitio. in. eos. succedi. vid. ut. ff. del. iij. l.
 tica. seio. in. fi. s. q. est. o. e. huic. s. j. certe. ibi. dixit. plus. s. q. n.
 alienar. et. q. testator. eis. dimittebat. et. ex. s. s. i. ibi. iur. substi
 tucio. s. succed. n. q. vltio. tm. substituit. ut. ff. del. iij. l. i. s. q.
 in. fi. q. **S**ubstituit. s. pupillarit. **R**ouissim. i. in
 vltimo. puta. his. v. bis. q. ex. libis. meis. impubes. vltius. mori
 etur. ei. tici. heres. esto. **R**omiatim. sic. s. de. ex. l. i. s. i. s.
 noiatim. **C**rit. subaudi. sit. h. s. filio. meo. **S** Quibus
 i. g. n. lib. v. bis. **T** Heredes. s. pris. sic. ff. d. ex. l. i. l. i. s.
 noiatim. **U** Extiterit. s. bimet. heredes. na. secus. si. alij. q.
 rat. ut. puta. p. r. vel. dno. na. tales. s. d. i. s. vel. p. e. q. fut. h. e. d. s.
 p. filiu. vel. suu. ex. his. v. b. g. n. lib. v. n. admittit. ex. subst. o. n. e.
 is. dicas. s. h. e. d. h. e. d. is. ut. ff. e. cu. filio. et. l. libis. s. h. v. ba. a.
 l. se. **V** Pro. q. put. ei. dilexit. testator. eos. instituit. eq. li
 ter. vel. me. q. l. e. sic. et. in. substitucio. e. p. sumit. ut. h. et. ff. e. si

testi adeo ut si pris testm
 n valeat nec filij quid e va
 lebit **S**ingulis at libis
 velei q eoz nouissimim
 pubes moriet **S**ubstituit
 Singulis qd e si neminez
 eoz intestatus decedere
 voluit nouissimo si ius le
 gitimaz hereditatu inte
 gru me eos custodiri velit
Substituit aut impu
 beri a noiatim veluti tici
 a gnalit ut quis qd michi
 pri heres erit qb v. bis w
 cant ex substitucioe impu
 bere mortuo filio q r scri
 pti heredes extiterit et p
 q pte heredes facti sunt
Masculo igit vsqz ad
 xiiij. anos substitui pt femi
 ne vsqz ad xij. anos et si h
 tpus excesserit substitucio
 euanescit **E**x tne vero
 vel filio pubere herede in
 stituto ita substitue nemo
 pt ut si h. s. extiterit a me
 aliqd tpus decesserit ali
 ei sit h. s. s. s. solu pmissus
 est ut eu p fidei commissuz te
 stator obliget alij hedita

pt. et. s. s. si ex disparib. **M**asculo. ad. xiiij. an. s. op. le
 tos. na. pupilli. e. desinit. ut. s. q. b. mo. te. i. fir. in. pn. s. in.
 fra. h. ol. an. ol. pt. substitui. ut. ff. e. si. ita. q. s. et. l. si. p. les.
 p. **S**ubstitucio. s. directo. si. tm. aliq. v. ba. mueniat. fidei. omis.
 in. test. o. iur. fidei. o. valebit. ut. C. d. fidei. o. l. si. p. tuus.
 te. eius. vel. tota. vel. p. pte. e.
 stituere. qd. ius. q. le. sit. suo.
 loco. trademus. **Quibus**
modis. testm. infirmetur.
Testm. iure. factuz
 vsqz. adeo. val. do
 nec. rupatur. irritu. fiat
Rupit. aut. testm. cu. in. eo.
 de. statu. manete. testato.
 re. ipius. testam. et. i. v. vici
 atur. **S**i. q. s. aut. post. fa.
 ctu. testm. adoptauerit. fi.
 bi. filiu. p. impatore. euz. q. e.
 sui. iuris. a. p. ptores. fm. no.
 stra. ostonez. euz. q. in. pta.
 te. pris. fuerat. testm. eius.
 rupitur. quasi. agnacione.
 sui. heredis. **P**osteriore
 vero. testam. to. qd. iure. p.
 factu. est. supius. rupit. nec.
 interest. an. extiterit. ali. q. s.
 heres. ex. eo. posteriore. te.
 stam. to. an. no. h. em. solum.
 spectat. an. ali. q. casu. existe
 re. potuerit. **I**deo. qz. si. q. s.
 noluerit. heres. esse. a. viuo.
 testatore. a. post. mortem.
 eius. ante. q. hereditatem.
 adierit. decesserit. a. o. d. i. c. o.
 ne. s. q. heres. institutus. e.

Commissuz. q. sem
 per. fecisse. vid. cum
 dicit. si. fili. o. me. quan
 to. cu. qz. decesserit. sub
 stituo. e. vital. e. qz. v. z.
 bu. substituo. cu. sit. ge
 nerale. v. bu. et. ad. di.
 recta. a. ad. fidei. o. sub
 stitucio. n. e. possit. e. h. i.
 et. ad. id. restitue. q. s.
 e. rei. ap. eius. i. ad. f. i.
 do. i. o. qz. dir. ca. n. h. z. lo
 cu. q. n. cu. qz. decessit. a.
 p. bat. s. C. d. nup. et.
 alijs. sub. l. p. c. i. b. s. s. fi.
 vero. insto. et. ff. de
 vul. sub. l. cohedi. s. fi.
 cu. filie. et. ff. del. et.
 se. con. l. in. abigua.
 forte. id. si. dicat. vital.
 h. es. esto. na. trahitur
 ad. fidei. o. qz. s. here.
 ditate. restituenda. ro.
 gasse. vid. ut. ff. ad.
 tre. l. ex. facto. i. h. e.
 et. l. se. uola.
Tradem. ut. j. de
 fidei. o. h. z. p. totum.
Quibus. modis. testa
 meta. infirmat. vsqz.
 n. i. c. quasi. s. firmen.
 testa. n. i. c. quasi. in. fir
 man. na. si. e. adeo. fir
 mu. q. no. rupat. ut. in
 aut. s. nup. s. distas
 bitur. col. iij. ac.
Testm. adop.
 tauerit. i. ar.
 rogauerit.
Costonez. puta
 auul. e. q. adoptat. ut
 C. d. ado. p. l. cu. in. ad
 optuis. s. h. hodie.
Rupit. si. aut. p. z.
 us. eu. mstituit. n. ru
 pere. l. z. postea. ar. roge. ut. ff. d. li. a. postu. filio. s. fi. si. au
 te. fuit. ex. h. e. datus. fili. o. em. a. cipat. a. postea. ar. roge. tunc
 no. rupit. aut. ex. ne. q. postea. ar. roge. et. tunc. rupit. ut. ff. d.
 otra. ta. l. n. putauit. s. h. q. s. em. a. cipat. u. ex. ne. u. aut. nepotem
 accipe. q. n. est. suus. heres. cu. ali. o. eu. p. cedat. alias. frustra. et
 te. ex. her. edare. ut. ff. d. v. ob. quid. cu. filiu. et. d. li. a. postu.
 l. si. q. s. postum. s. h. filiu. **C** Agnacione. i. sic. natu. itate
 alicuius. postumi. na. te. certu. est. rupi. ut. ff. d. in. ius. rup. t.
 l. i. in. fi. et. l. iij. in. pn. et. l. v. z. et. s. in. mas. cli. test. o. secus
 in. test. o. feie. ut. ff. d. li. et. postu. l. gall. s. n. i. c. s. lege. vel.
 leia. in. fi. s. et. e. v. o. qz. p. terico. m. is. h. e. t. p. ex. h. e. d. a. c. o. e. ut. s.
 d. ex. h. z. li. s. h. q. d. s. d. mo. ff. i. tes. ag. it. talis. postum. ut. C. d.
 mo. ff. i. tes. l. iij. **P**osteriore. rupit. s. v. z. fm. q. s. v. a. q. n.
 fm. n. o. e. o. r. d. a. t. cu. p. m. o. alias. durat. p. m. u. ut. C. d. testa. san.
 am. s. h. certe. s. stare. n. p. t. na. s. i. v. z. fm. s. v. z. p. m. u. cu. id. e. non
 possit. duo. testa. facere. cu. ex. v. o. tm. adeat. hereditas. e. o. e.

in sima. nāvz pma n̄ fa ab eo8 et sup eo8 lata. ut. ff. de re iur.
 di. l. i. iudex. e. **E**xistere. nō n̄ considerari qd ē h̄ qd eē pōt
 ut h̄ et. ff. de h̄. m̄. l. p̄ filio et. ff. de m̄. rup. tel. l. cum
 vo in p̄. et. ff. in futuz. ff. de. ff. de li. et post. ff. si fili9. So.
 ibi testm̄ fm̄ n̄ valuit etiā in p̄. h̄ aut valuit. l. 3. ex. eo n̄ ad
 eā hereditatē. **T**e nō
 q̄ id qd v̄z plus rum
 p̄t p̄ id qd min9 va
 let sic. ff. de adm̄. le.
 legatū s̄b̄ adicōe. ff.
 i. ar. de. ff. de rescin.
 ven. si id qd in p̄. et
 ff. si die ut ibi nō.
Institutus. h̄s i
 scdo testō. et iste
 s̄s est exemplum. qm̄
 valet fm̄ testm̄ et nō
 extitit in eo heres et
 inde tria exempla.
Decesserit qre n̄
 s̄m̄mittit nec oī nec
 hodie ad heredes ut
 C. de cadu. toll. ff. in
 nouissimo.
Si quis. iste. ff.
 est lex. ff. ad tre. et m̄
 cepit si quis prior.
Prior. nō ar. p̄
 sima appellonifvtrum
 ex eavel ex p̄ma aga
 tur ff. ar. C. de do
 nac. m̄. vi. et v̄. l. ex
 h̄. b. s. et s̄le p̄t nō zi
 in. l. pen̄. eul. de. e.
Reb9. qz totū h̄z
 l. 3. ex. certa re sit m̄
 tutus. et iō rūpit p̄
 m̄ testm̄. ut h̄ et. ff.
 de h̄. m̄. l. i. i. ff. si ex
 fūto. **I**nstitutus
 titulo statim.
Aliud. ff. qd exp̄
 se confirmari p̄t p̄mum
 in vo et alia ut p̄z in
 sequenti. **I**mpa
 tores. ecce h̄ba dicte
 ostōis. **C**apa
 no. ff. de scripte salutē
 p̄. **I**n eo. ff. de testō
 q̄. **R**ez. scz certaz
 e. **S**criptus. ff. in vo
 testamento.
Suppleta. ff. si res
 sibi date nō faciāt qre
 tā. **E**x p̄suz. nā
 testator voluit p̄muz
 remanere. et tam non
 potuit nisi ex ut fidi
 cō. ex tacita t̄n volun
 tate q̄ ex testō p̄cipi
 tur emanz p̄mū ut si
 sic dicā in vo iō m̄
 tuo talē qz mortuus ē quē instituerā in p̄mo. nā si erravit
 remanz p̄mū heres et legata ex vtroqz p̄stant. ff. de p̄mo ut
 ff. de h̄. m̄. l. i. fi. s̄. **H**oc emō. scz tribus mod. p̄ arrogā
 cōnez et p̄ agnacōne ut. ff. de. ff. i. **T**e et p̄ scdi testi opificō

Decesserit in his casib9 p̄
 familias intestat9 moriē
Nā et p̄us testm̄ non valz
 ruptū a posteriore et po
 steri9 eq̄ nullas h̄z vires.
 cū ex eo nemo heres exti
 terit. **S**i si q̄s p̄ore te
 stam̄to iure p̄fecto poste
 rius eq̄ iur fecerit etiam si
 ex certis reb9 in eo testō
 heredē instituerit supius
 testm̄ sublatū eē diuus se
 uer9 et anthonin9 rescrip
 serūt cuius ostōis inseri
 ba iussim9 in n̄o codice.
 cū aliud quoqz p̄terea in
 ea ostōne exp̄suz ē. **I**n
 p̄atores quoqz seuerus et
 anthonin9 coccello cāpa
 no rescripserūt testm̄ h̄o lo
 co f̄m̄ l. 3. in eo loco certaz
 rū rez heres script9 sit iu
 re valere p̄inde ac si reruz
 m̄cio facta n̄ essz. **S**i te
 neri heredē sc̄ptū ut oten
 tus reb9 sibi datis a suple
 ta q̄rta ex lege falcidia h̄
 reditatē restituat h̄is qui
 in p̄ore testō sc̄pti fuerāt
 p̄t m̄ta h̄ba vo testō q̄
 bus ut valerz p̄us testm̄ ex
 p̄suz ē dubitari n̄ optz et
 ruptū quidē testm̄ h̄ mo
 do efficiē. **A**lio quoqz
 mō testā iure facta infirmā
 tur veluti cū h̄is q̄ fecerit
 testm̄ capite diminut9 sit
 qd̄ q̄b9 mōis accidit p̄mo
 libro titulim9. **H**oc at ca

ne ut. ff. de. ff. posteriore. q̄z v̄qz h̄uc ac. **D**immut9 sit.
 l. 3. minima capitis diminucōne ut. ff. de. ff. n̄ t̄n in fi. et. ff. de. ff. d. 1.
 osticū. ff. si post testm̄ de. ff. de test. mili. ff. pe. ff. illd̄ spēale
 ē in milite. p̄t et ali9 mod9 irritādi testm̄ adici. qz p̄ leges
 q̄nqz callat in duob9 cāib9 ut in aut ut cū d̄ ap. co. ff. si quis
 d̄ p̄d̄is et. ff. h̄vnum
 ex pentib9 eccl. viij.
Retulim9 ut. ff. de
 ca. di. v. **C**au. scz
 cū q̄s capite dimini
 tur. **D**nr. ff. de
Causas. i. d̄ras.
 3. **A**lioqz. scz si im̄s
 prope dicē veli a lar
 ge. **S**inglis. i.
 d̄p̄riis noib9 et fac
 s̄. ff. de sup. l. labeo. ff.
 fi. **I**rrita. ut p̄
 capi. di. testato. ff.
Signata. sunt et
 postea testator capi
 te minutus est.
Romanus. ut qm̄
 maximā vel mediā ca
 pi. di. passus fuerit.
Patris. ut in mi
 nima. ff. fuerit. et
 aliquo iudicō volun
 tate p̄mā retineat ut
 ff. de vis ta. l. qui ex
 liberis. ff. testamenta
Lib̄tatez. ymmo
 etiā facto suo testa
 tore ut qz capiatuz
 ab hostibus et ibi see
 uus moriat. nam tūc
 v̄z testm̄ ut. ff. q̄ non
 est p̄mi. fa. te. ff. si q̄
 est orraria. sed illd̄ ē
 p̄pter fictōne. l. cor.
 ut ibi et. ff. de vul. sub
 st. l. lex cornelia ac.
Tabulas. nō q̄ d̄
 iure civili nō admittit
 tē cū sit irritū testm̄
 h̄ p̄torio q̄ inspecto
 nō potuit infirmari
 qd̄ erat factū. cū cir
 ca talia ius p̄torum
 non h̄eat vim ut. ff. de
 bo. pos. ff. quos aurē
Ex eo solo. bene
 dicit solo. qz si plus
 interueniat licet n̄ sit
 p̄f̄m̄. scz t̄n q̄n̄z tū
 pit p̄mū ut in fi. h̄9
 ff. dicemus.
Noluerit. ff. dicen
 do h̄verba. nolo tes
 tm̄ qd̄ feci valere.
Perfecte. ymmo
 q̄nqz et si sint in p̄f̄e
 sc̄de rumpunt primo facta ut. C. de testa. sanctimus. que ē
 contra. sed ibi tamen ex cursu decennij q̄ mutacione volun
 tatis illud euem̄. non sola mutacione. **I**tem contra. ff. de
 testa. mili. l. eius militis. ff. milicia missus. sed ibi primum

sc̄de rumpunt primo facta ut. C. de testa. sanctimus. que ē
 contra. sed ibi tamen ex cursu decennij q̄ mutacione volun
 tatis illud euem̄. non sola mutacione. **I**tem contra. ff. de
 testa. mili. l. eius militis. ff. milicia missus. sed ibi primum

erat min⁹ solēne iure omni inspecto. vñ facile potuit rumpi
 Jte dē ff. de iust. r. tel. l. ij. Sed ibi licet n̄ sit pfectū iu
 re omni. ē tam pfectū iurē militari. vñ rumpit p̄mū. Jte dē
 ff. de testa. hac o. sul. §. si quis aut. h̄ ibi in vo fuerūt insti
 tuti qui et alias ab intestato successuri. vñ de facile rū
 pitur p̄mū testm̄ in
 q̄ eñei h̄t instituti
 et facilius admittū
 veniētes ab intes. ut
 ar. ff. de vul. et pu.
 sub. l. si filius. Jte dē
 C. de testam̄tis. l. n̄az
 et ad idē dē. ff. si ta
 tel. nulle. ex. l. i. §. si
 heres. h̄ istis legibus
 plus fecerat testator
 ut rūpet p̄mū. qz in
 cidit qz magis est q̄ si
 aliud testm̄ facē vo
 luisse ut ar. ff. de his q̄
 in testa. dol. l. ij. Jte
 conē. ff. de acqui. her.
 l. claudi⁹. h̄ ibi n̄ va
 let p̄mū. non qz rup
 tū fit a vo. h̄ qz heres
 instituit p̄mō non
 adiuit ex eo heredita
 tē. vñ n̄ valet testm̄.
 qz heredē non h̄z ut
 ff. de his q̄ intes. del.
 l. p̄me. nec potuer
 rit eaz transmittere
 suo heredi adeundaz
 ut. C. de cad. tol. §. in
 nouissimo. Jte contra
 C. de his q̄b⁹ ut idig
 l. hereditas. h̄ ibi dix
 it talia vba qz heres
 erat indign⁹ vel filia
 q̄ plus faciunt q̄ si
 simplr dicēt nolle p̄
 valē. vel q̄ si h̄m ce
 pisset facē et ideo ibi recediē a p̄mō. vel dic illud qd h̄z
 eē vey de iure directo. ut n̄ rumpat p̄mū. h̄ tam auferē
 ei hereditas ut ibi. cū h̄ cogitauerit testator. ut ar. ff. de o
 di. insti. l. quidam in fi. m. Nullum est. nō nihil esse qd
 pfectū non sit. C. ad fil. l. cū fil. in fi. sed contra. ff. que ad
 mod. tes. ap. l. ij. §. testō. sed ibi abusive d̄r aliqd qd n̄ erat
 pfectum. Jtem contra. C. de testis. l. hac o. sul. §. ex impfe
 cto. sed illud speciale est fauore liberorum ut ibi dicitur h̄z
 cut et aliud est speciale in illis ut difficilius rumpat testa
 tor illud in quo ipsi instituti h̄t ut in aut. de tel. imp. §. pe
 nul. n. Reliquerit. s. m. solēni testō qd facit ut duriorē
 faciat aduersariū suis aduersarijs que instō est odiosa et in
 uidiosa ut. ff. de h̄z insti. l. pe. o. Causam. scz litis. nam
 si legitimas non pbat scilicet p̄nceps multominus pba
 bit non legitimas. p. Probaturum. i. omendaturum.
 q. Admissuz. i. nisi solēniter sit institutus nollet eciā nō
 mē heredis habere. r. Auctoritas. ut qz aliquid desit ap
 ter qd testm̄ non valet cū multa sint in eius factōne neces
 saria ut. s. de testa. §. i. et. ij. 2. Resc̄pserūt. ut. C. de te
 sta. l. ex impfecto. s. Inqunt. impatores. s. Soluti.
 ti. ut. ff. de le. et se. con. l. p̄nceps et fac. C. de iure filci. l. fi
 scus. §. fi. t. Viuim⁹. i. viuē volum⁹ ut h̄ et. ff. de le. et se.
 o. sul. l. digna. et fac. ff. del. ij. q. p̄n. et. l. se. et. ff. del. iij. l.
 impfecto et. ff. de moffi. tel. l. pap. §. si impator. u. De in

tabule p̄ores iurē fce irrite
 fiāt n̄ seq̄ntes iure ordia
 te et pfecte fuerint. Nam
 impfem testm̄ sine dubio
 nulluz ē. C. ad oracōe ex
 p̄ssit n̄ admissuz se h̄z dita
 tē ei⁹ q̄ litis cā p̄ncipē reli
 q̄rit heredē neqz tabulas
 n̄ legitie factas m̄ q̄b⁹ ip̄
 se ob eā cāz h̄s institutus
 eāt pbatuz neqz ei ex nu
 davoce h̄edis nom̄ admif
 suz neqz ex ulla sc̄ptura
 cui iuris auctoritas desit
 aliqd adeptuz. S. h̄ d̄i
 ui seuer⁹ et athomin⁹ sepis
 h̄me r̄sc̄pserūt h̄z em̄ inqunt
 legib⁹ soluti sim⁹ attē le
 gib⁹ vium⁹. **De Iusticia**
lo testamento suū
Quia plerūqz pa
 rētes sine cā libe
 ros suos exhēdāt vel omit
 tūt inductuz ē ut d̄ moffi

officioso. testō. qualē ipso iure testamēta infirmāc. s. t. i.
 dictum ē. nunc autē qualē officio iudicis. i. p̄ smam iudicis
Quia exheredat. h̄ refertur ad intentata querela
 eos qui ascēdunt p̄ lineā masculinā et feinaz. S. se
 quēs clausula respicit tm̄ feinaz. a. Vel omittūt

officioso testō agē possint li
 beri q̄ querūt a miq̄ se ex
 hēdatos a miq̄ preteritos
 h̄ colore q̄i n̄ sane mentis
 fuerint cū testm̄ ordiarūt
 S. h̄ d̄r n̄ q̄i vere furiosus
 sit h̄z recte q̄dez fecit testa
 mētuz n̄ aut ex offō pieta
 tis nā si vere furiosus ē nul
 luz testm̄ ē. Nō aut liberis
 tm̄ pmissuz ē testm̄ pntuz
 inoffosuz accusare vey ec
 liberorū pntib⁹. **S**oror
 aut et frater turpibus p
 sonis sc̄ptis h̄edibus ex sa
 cris ostōmib⁹ prelati sunt.
 Nō ergo d̄r omēs h̄edes
 agē pnt vlt̄ f̄res igit et so
 rores cognati nullo mō a
 agere pnt a agētes vncē
Tam aut naturales li
 beri q̄ h̄m n̄e ostōnis di
 uisionē adoptati ita dem̄
 dem officioso testamento

h̄ tm̄ ad feinaz line
 am referē. nā illaruz
 p̄terico p̄ exheredacō
 ne h̄cē. ut. s. d̄ ex h̄e
 li. §. m̄. si aut aliqs d̄
 lineā masculinā omit
 terz filiū i p̄ate nul
 lū ip̄o iurē est testm̄.
 si emācipatū filium o
 mittēt valēt. h̄ p̄ cōz
 tra. ta. rūpit ut. s. d̄
 ex h̄z. li. m. p̄n. et. §. e
 mācipatos h̄odie eciā
 emācipat⁹ p̄teritus
 p̄t dicē nullū ip̄o iurē
 ut. s. d̄ ex h̄z. li. §. noz
 miatum et. C. de li. p̄s
 maxim. b. P̄nt. s.
 ab adita h̄z ditate in
 fra q̄nquēmiū ut. C.
 e. sanctim⁹. §. fi. et. l.
 si qs filiū. in fi. et. ff.
 e. pap. i. fi. et. C. i. q̄z
 bus. c. in int. re. nō ē
 ne. l. ij. apposita q̄daz
 peticōne ad h̄ ut te
 stm̄ rescindat q̄ n̄ ē a
 ctio p̄sus nec accus
 sacō h̄ mediū t̄z q̄n
 q̄ adō et q̄nqz accu
 sacō d̄r h̄ p̄pe d̄r q̄re
 la ut no. ff. e. postuz
 m⁹. §. si qs c. Qui
 s. libi. d. Querunt
 i. oqrunt e. Ex h̄z
 datos a q̄libz lineā
 f. Preteritos ab az

ali q̄ d̄ lineā feina. **S** Testm̄. ut. s. q̄b⁹ n̄ est. p. fa. te. §.
 Jt furiosi. h. Liborū. s. ē pmissuz accusāc filij. t. q̄n sūt
 ab eis ex h̄z d̄r et h̄ accipe i filio pagano emācipato. ali
 as si est miles. n̄ subicē q̄rele. ut. C. e. l. pe. in fi. Jt si esset
 in p̄ate testm̄ ip̄o iure n̄ valēt. ut. s. q̄b⁹ n̄ ē p̄mis. fa. tes.
 in p̄n. et fac. ff. e. l. nā et si pntib⁹. i. Soror. h̄ accipe m
 osangneis et vterinis. vel osangneis tm̄. n̄ vterini n̄ pnt.
 ut. C. e. l. f̄res. k. Autē. duo dic̄ iste. §. p̄mūz qz f̄ et so
 roz pnt agē q̄rela. h̄m qz vey ē q̄n turpel p̄sone instituit
 h̄z des. l. Turpib⁹. s. infamib⁹ ip̄o iurē. vel p̄ smaz. vel
 ec̄ d̄fco. m. Prelati sūt. i. admissi sūt. n. Nō ē h̄ refer
 tur ad p̄mū tm̄. o. P̄nt. s. d̄ iure. p. Vif h̄ ad h̄m.
 q. Agētes. vncē. s. q̄ d̄fco agētes n̄ vncēt. meli⁹ ḡ faces
 rēt si se sūptib⁹ manib⁹ n̄ verarēt. ut. ff. e. l. i. S. d̄. ff. e.
 postum⁹. §. h̄qs ex h̄is. h̄ ibi n̄o ēpellit agētē repelli tm̄
 potuit ut h̄. h̄ an filij fratuz agāt. vid̄: ex hac l̄ra eos exclu
 di. h̄ cū h̄odie vocēt ab intestato et fr̄ib⁹ eq̄panē forte et
 ip̄is q̄rela dat. ut in aut. d̄ h̄z. q̄ ab intes. de. et in aut. ut
 fratuz filij. §. relicū. col. iij. q̄ ē in. C. de legitē. h̄z. autē.
 cessante. et ar. ff. de moffi. t. l. postum⁹ in p̄n. h̄ r̄ndēt q̄daz
 qz n̄ admittūt ad q̄relā. et tm̄ vna cū eo q̄ p̄t agē admittē
 ab intestato. ut. C. de moffi. tel. f̄res. et. C. omū. d̄ h̄c. aut.
 itaqz. Vel possz r̄ndēz qz admittit iurē diuēso. nā f̄ agit q̄
 tela et rūpit. Et filij alteri⁹ f̄ris cū sit ruptū testm̄ admittit

titur ab intestato. **N**aturales. s. et legitimi nam naturales
 tñ non agūt in bonis pñs s. matris. ut. ff. e. si suspecta. §. i.
 2. **D**ivisionē. ut ab auo pñno vel mēno. **A**doptati. i.
 ar. cogati. q. hñt quartā ex ostōne diui pij. ut. ff. e. pap. §.
 si q. impubes. **I**tē adoptati si auo pñno dati sunt. ut. C. de
 adop. cū in adoptiuif
 s. s. adop. §. h. hodie.
Venit. i. venire
 pñt. ut in iure legati
 vel donacōis ut. j. e.
 §. pe. vel q. coz. f. i.
 h. vel sui hñt instituz
 ti. ut. ff. e. l. m. bil
Partē. s. qrtam si
 aut min⁹ tñc ad sup.
 plēntuz agit ut. j. p.
 r. §. u. **P**ostumi. s.
 exheredati nā si pteris
 ti ipō uē rūpiē testa
 mētuz ut. s. de exher.
 li. §. postu. h. hodie n
 p. exheredari ut. C. e.
 si q. in suo. §. legis.
 v. **T**estō. s. i. i. m. m. i. s. t. u.
 tuōms cū testm̄i faz
 cit ut in aut. cum de
 ap. cog. §. aliud. h. si
 aliā volūtātē fac. huf
 ficat quoq. relinq. tur
 ti. ut in aut. de trien.
 et se. §. i. **C**ōstō
 ut. C. e. omimodo.
Eis. s. exhereditat
 vel pteritis **S**i
 vero adiectū ut. C. e.
 sanctum⁹ in pñ.
Si tutor. testas
 tor exneū instituit. q.
 filiū exheredauit a cui
 daz pupillo exñti in
 tutela filij sui legatū
 reliq. q. d. pecijē fili⁹
 noie pupilli sui n tñ
 iō repellitur a qrela
 suo noie. S. 3. ff. e.
 l. h. i. h. §. h. i. b. i. ē. t. e. ad
 uocat⁹ vel pcut spō
 te faciebat. cū illa of
 ficia sint spōtanea ut
 j. mā. §. mādatū at h
 eciam ex necessitate qz tutela ex necessitate suscipiē. ut. ff.
 s. tu. a. cu. da. ab his. l. necnon. et necessario gerit ut. ff. de
 admi. tu. l. i. in pñ. **N**ihilomin⁹. nā videbāt pñm̄i ius
 dicium approbasse et sic n̄ posse postea qrela agē. h. tñ n̄
 hilomin⁹ pñt ut h. dicit. **P**atris. i. ipius tutoris. pms
 mo erat exheredatus. **S**i h. exherio. h. testator filij suuz
 pupillū exheredauit et tutori quē ipemet pñ filio dabat le
 gatū dimisit. licet §. agat s. mo. noie pupilli et succum
 b. t. tñ ad legatū admittit et ita nō. ar. ex. h. et supiori vñs
 so. q. q. s. agit aliqd̄ interdū. non ut ipē h. ut ali⁹. h. l. ff. de
 adop. si pñ. §. q. duos. et. ff. e. si heres. §. h. et. l. aduēsus. §. i.
 et. C. de admi. tu. cū quedā. et. ff. s. opē. l. pe. C. s. do. l. o. l.
 i. **I**git. formatur ex eo q. hēs. s. e. §. h. h. ita. v. b. i. d. i. c.
 eciam si min⁹ qrtā hz non agit qrela. h. ad. o. p. lēntuz. So.
 h. loquit an iustitiam ut. C. e. cū querit. et. ff. e. pap. §. qm̄
 aut quartā al. s. iustitiam i. p. a. p. l. C. e. omimodo et il

agere pñt si nullo alio iure ad defuncti bonaveniē pñt. **N**ā qui ad hereditatem totā vel pte eius hereditatis alio iure veniūt de inoffenso agē non pñt. **P**ostumi quoq. q. nullo alio iure venire pñt de inoffenso agere possunt. **S**ed hec ita accipienda sunt si nihil eis penitus a testatoribus testō relicto est qd. nostra ostō ad verecundiam nature introduxit si vero qntacumq. ps hereditatis vel res fuerat relicta de inoffenso querela quiescente id qd. eis deest vsq. ad qrtā legitime ptis rpleatur h. non fuerit adiectuz boniviri arbitru debere eā opleri. **S**i tutor noie pupilli cuius tutelā gerēbat ex testō pñs sui legatū accepit cū nihil erat relictu. ipi tutori a pñe suo nihilomin⁹ possit noie suo de inoffenso pñs testō agē. **S**i si econtrario pupilli

lud igit qd. h. pñt mceptue n̄ illatiue sic. ff. s. iusti et iure. ma. civile. §. h. g. vel lege illatiue ex eo q. hēs. s. e. §. tam in fi. **L**egati. h. hodie iure mōms si facit testm̄i ut in aut. cū s. ap. co. §. aliud. si vero alia sit volūtās sufficit quoq. relinq. titulo ut in aut. s. trien. et se. §. i. **V**ives. scz data ea odicōe ut h. donacō in vños in qrtā oputeē ut. C. e. l. si qm̄. §. gñat. et h. subicit. **C**ōstōi bus. ut totis cā a to racōms. pñe nupcias ut. C. s. mo. §. i. qm̄ nouelia. **I**tem. ac dirim⁹ ut. s. p. §. k. **P**orcione. ut. s. q. libz. h. eat qrtā h. p. tis quam h. iur. erat ab intestato ut. C. e. l. pñtib⁹. et. l. cū q. r. tur. s. tñ. h. hodie iure autēticoz. mutatum ad triētē ut de test. cia si hñt qtuoz. pau cōres. si vero pñs hñt filij exheredati hñt di midia ut in aut. s. tri en. et se. §. i. q. e. C. e. aut. nouissima. Et nō in fi. h. p. q. d. d. d. d. cū hñt. h. hodie non hñt locū n̄ inter fies turpib⁹ pñs hñt d. h. m. i. t. u. t. a. l. s. fu it s. m. a. p. aut. q. e. C. s. l. p. t. r. i. t. u. l. v. e. l. ex h. e. d. a. t. i. s. a. u. t. nō. l. j. et aut. ex. cā. s. 3. nos. d. i. em⁹. q. h. z. locū ut oli qd. plene diximus in aut. ut cū s. ap. o. §. a luid in fi. et dea aut. ex. cā. n̄. q. q. d. a. capitu la in d. a. aut. d. e. a. q. r. e. l. a. s. i. t. i. m. r. o. u. a. t. a. ut q. oli n̄ tñm̄tēbāt ad hēdem ecia sūi n̄ el. set pparata ut. ff. e. postum⁹. §. fi. et. l. se hodie sic ad sūi heres dem ut. C. e. sanctimus in fi. **I**tem olim qrtā dabat hodie triens vel semis ut dictum est. **I**tem olim filij se gratos esse pbabāt hodie heredes pbant ingratos ut. C. e. omimodo. **I**tem nota hunc. t. loqui de gratis filijs si em̄ essent n̄ grati nihil tenet pater eis dimittere ut in aut. de here. et fal. §. exheredatos. et in aut. de immēs. do. m. fi. §. fi. et sunt cause ingratiudinis. xiiij. quibus filij exheredantur et. vij. quibus pater a filijs ut in aut. ut cū de ap. cog. §. causas. et. §. h. diximus. Et tres quibus frater a fratre ut in aut. s. nup. §. ingratiudinem. **D**e heredum qualitate et differencia qz heredes de quibus. s. dictum est diuersi sūt ideo de eoz. differencia et qualitate. i. dēnti q. l. itate videamus. **H**eredes autem. necessarij. scz tantum a **E**xtranei de his autem omnibus h. i. c. i. dicit p. ordinem ut. j. p. §. et eodem. §. sui. et. §. ceteri. **N**ecessarius. ad hoc ut sit necri⁹ est necrio ut sit servus

testatoris tempore testamēti. vt hic. a. ff. e. si alienū. in p̄n
cipio. Item et tempore mortis. vt. s. de here. insti. §. seruū
Item q̄ non. alteri legatus tunc enim legatario quere
ret hereditatem et ipse eius esset nisi idem suus sibi substi
tutus esset heres et liber. vt. ff. de pu. sub. l. ei. §. i.

a Protinus. i. statim. et si quidem pure institutus est. a se
ipso libertatem conse
cutus videtur. vt ff
de acqui. here. ex p̄
te. et. ff. de hē. insti.
si sub adicione. §. si.
et etiā ignorans. vt
ff. si cer. pe. eius qui
et. ff. de testamētis.
qui iudicium.

b Et necessarius ni
si sit institut⁹ sub hac
condicione si vellet.
que vba faciūt eum
volūtariū. sed in ex
/neo nil operat⁹. vt. ff.
de ad. insti. verba.
et. ff. de here. insti.
cornelius.

c Vñ. q̄ cū necērijs
d Suspectas. vt
quia scuit se non esse
soluendo. et facit s.
quibus ex ca. ma. nō
poss. in prin. et. s. de
vul. sub. in prin.

e Fiat. scz ab hoc se
cundo herede et libe
ro instituto.

f Heredis. i. seruū
instituti. et hoc ne
defuuctus iniuria af
ficiaē. vt. s. e. quib⁹
ex ca. ma. non poss. §.
i. in fi.

g Incomodo. q̄ i
uit⁹ hereditati astū
b Prestat. si ē
sic et al. inueniē i mul
tis locis. vt q̄ in vno
casu grauat⁹ in alio
debet releuari. vt. ff.
de iutiū. l. eum qui.
in prin.

i Post mortem. scz
ante aditam heredi
tatem. vt. C. ad fill.
l. cū fill. vel certe h
ptinus videtur adi
ta hereditas et dca
l. cum fill. anum. alio
casu loquitur.

k Patroni. i. qui es
set patronus. si esset liber in vita illius. **l** Reseruent.
separacione impetrata. si bona patroni nō attingat. i. non
inceptit administrare. vt. ff. de sepaē. l. i. §. si. al. si inceptit
administrare nō poterit postea impetrare sepaconem nisi
sit minor. vt. ff. de min. at p̄tor. §. nō solum. q̄ casu tm̄. scz
cū est minor sepaconē impetrabit etiā suā attingit heredi
tatem. nō aut vt ab hereditate se abstineat. vt. ff. de acqui.
m nō uenēt. i. n̄ vendūt. **berē. necessarijs. §. si.**

n Reseruent.
separacione impetrata. si bona patroni nō attingat. i. non
inceptit administrare. vt. ff. de sepaē. l. i. §. si. al. si inceptit
administrare nō poterit postea impetrare sepaconem nisi
sit minor. vt. ff. de min. at p̄tor. §. nō solum. q̄ casu tm̄. scz
cū est minor sepaconē impetrabit etiā suā attingit heredi
tatem. nō aut vt ab hereditate se abstineat. vt. ff. de acqui.
m nō uenēt. i. n̄ vendūt. **berē. necessarijs. §. si.**

nolit omnino post mortem
testatoris ptinus liber et
necessari⁹ heres fit. vñd q̄
facultates suas suspectas
hnt. solēt seruū suum p̄mo
aut secundo aut vltiori
gdu heredē institere. vt
si creditorib⁹ satis nō fiat
pocius eius heredis bona
q̄ ipsius testatoris a credi
toribus possideant vel di
strahant. vel in eos diuidā
tur. Pro hoc tm̄ incomo
do illud ei comodū p̄statur
aut ea q̄ post mortem pa
troni sui acq̄ierit ipsi res
uantur. Et q̄muis bona de
functi non sufficiant credi
toribus itez tm̄ ex ea cau
sa res eius q̄s sibi acq̄ierit
non uenēt. **S**ui aut
et necessarij heredes sunt
veluti filij. filia. nepos. nep
tisq̄ ex filio. et deinceps ce
teri liberi qui in ptate mo
rientis modo fuerint. Sed
vt nepos neptisue sui here
des sint. nō sufficit eam eū
ue in potestate aui mortis
tempore fuisse. sed opus ē
vt pater eius viuo p̄e suo
desierit su⁹ esse heres. aut
morte interceptus aut q̄li
bet alia racione liberatus
a potestate patris. tūc. n.

a Sui aut in ptate. alias si sunt emancipati exnei sunt. vt
b Desierit. im p̄e ponitur. qz viuo patre. §. e. §. ceteri.
nō fuit heres. §. dicitur. desine q̄ntum ad id qd futurum erat.
sic et alias. vt. ff. de vssu. quē admodū ca. l. in. §. desinere.
c Racione. veluti emancipacione vel deportacione. vt. s.
q̄bus modis us pa. po. sol. §. p̄ter ea. et. §. cū autem.

d Interceptus. s.
filij. **e** Liberat⁹
emancipacione.

f Succedit ita vt
etiā filius emancipa
t⁹ repellat⁹ et nepos
qui remansit in pote
state ex eo vel alio fi
lio natus admittatur
et hoc iure ciuili. q̄
nō agnouit emanci
patos. qz erant capi
te minuti. vt. §. de he
re. q̄ ab in. §. de. §.
emancipati. de iure at
p̄torio soli filij eman
cipati admittūt. non
nepotes. vt dicto. §.
emancipati. §. p̄ edi
ctū de oīugendis cū
emancipatis liberis ei⁹
admittit simul filius
et nepos. vt. ff. de o
iugend. cū eman. l. i.
§. n. q̄. §. i. q̄ simul
nepos cū p̄e vel fra
tre patris admittat.
locu hodie nō habēt
cū sit sublata ois dif
ferēcia q̄ fiebat occa
sione emancipacionis
vt in aut. §. hē. q̄ ab
in. §. de. §. i. col. i.

g Sed sui appellat⁹
tur. scz sup̄dicti filij.
et nepotes.

h Quia domesti ci.
nota filij domest cū
patre sūt et alij mul
ti domestici. vt. C. de
hij. q̄ ad ec. ofu. p̄
senti. §. sane.

i Extimāt. s. ex arti
ficio iū cū. qd fin
git eandē psonā pa
trēm et filij. vt. C.
ad ipub. a. al. sub. l.
si. Itē eandē vcem
vtriusq̄. §. de inutil.
stipul. §. ei qui. Itē
et idō vidēt dūs. qz
in illis bonis patris

aliē sic ip̄e p̄. et sic vroz dūa dotis. scz dē et hēe pos. vt. C.
de iur. do. in reb⁹. et. C. q̄ po. i. pig. l. si. Ita et possessione
viuo p̄e hēe vidēt filij. vt. ff. p̄ here. l. in. §. hōmē ē q̄
sola administracio dē t̄nsire ad filij cū p̄e moriē. vt. ff. de li.
et postu. l. in suis. **k** Liberoz. vt. §. de here. q̄ ab in. §. i.

l Dicuntur scilicet dicti filij.
m Fuit. s. iū cū aliis p̄torio. ut subic qd p̄ ual. §. i.
n Permittit. s. liberis in ptate positus. nō ut habeat neces

aliē sic ip̄e p̄. et sic vroz dūa dotis. scz dē et hēe pos. vt. C.
de iur. do. in reb⁹. et. C. q̄ po. i. pig. l. si. Ita et possessione
viuo p̄e hēe vidēt filij. vt. ff. p̄ here. l. in. §. hōmē ē q̄
sola administracio dē t̄nsire ad filij cū p̄e moriē. vt. ff. de li.
et postu. l. in suis. **k** Liberoz. vt. §. de here. q̄ ab in. §. i.
l Dicuntur scilicet dicti filij.
m Fuit. s. iū cū aliis p̄torio. ut subic qd p̄ ual. §. i.
n Permittit. s. liberis in ptate positus. nō ut habeat neces

fitatē adire p̄tozem. s̄. si sufficit si se nō immisceant. vt. ff. de
acquit. here. ei q̄ se. et. C. si vt se ab here. ab. l. i.
a **Appellat̄. sic. C. de rei vx. act. g. c̄nei** b **Non habēt**
vt. s. de adopc. g. fe-
mine.

b **Habēt. s. ut sit he**
res c̄neus. nā nō se-
quē. iste vtrūq; scz
libertatē et hēditatē
ex dñi testō. qd̄ ē ne-
cesse ut sit necessari⁹
vt. s. de hē. insti. g. si
vero a viuo. Accur.
c **Factio. passue ac**
cipe. i. ut possit cape
ex testō. qd̄ p̄t q̄libz
exceptis q̄busq; q̄
no. i. t. i. g. legati.

d **Coz. nā seruo in**
stituto dñi p̄sona in-
spicit̄. ut. s. de here.
insti. g. seruus.

e **Id. s. q̄ sit capax**
f **Duob⁹ tēporib⁹**
al. trib⁹. s̄. tñ tria sub
iciūt tpa. ut subicit̄.

g **Mutacō. vt quia**
medio tempore effi-
ciat̄ nō capax. tñ hī
trib⁹ t̄pib⁹ bñ inue-
niē capax. vt ff. de

de here. insti. s̄. si in
adicōne. g. solemus.
et. l. si alienū. g. in c̄-

neis. **Sed. ff. de**
acquit. hē. si vū. ei⁹
qui. **Sz. ēte q̄ seru⁹**
in seruitutē nō dices

baē capax. vt ibi ex
p̄sona dñi p̄ncipalit̄
erat. nā dñs erat nō
capax. vñ eo manu s̄

missio nō nocet ei ma-
numissio. cū p̄sumat̄
nūc q̄ et tunc fuerat
capax. Itē sūt. ar. s̄.

ff. p̄ emp. l. ij. in p̄n.
et in aut. vt cū d̄ ap.
coz. g. generaliter.

h **Tpa. s. in c̄neo**
herede. s̄. in suo q̄ ne-
cessario exigit̄ vnum
vñ jo. scz t̄pus mor-

tis. ut. s. e. sui. vt vñ
azo. etiā t̄ps testi in-
spicit̄. t̄ps aut̄ adite
hēditatis nō inspicit̄.

qz statī sūt here-
des p̄re mortuo. s. de
iur̄ cūili. ut. ff. s̄. si
q̄ le. in suis. In neces-

sarijs aut̄ tñ duo tē-
pora inspicit̄ scz te-
stamenti et t̄ps mortis. vt. ff. de here. insti. si alienā. i. R̄.
et. l. serui. i. **Testamētī. videt̄. s. in actiua significacione**
k **Acquit̄. s. p̄t. i. **Factio. in passiua significacione.****

habetur. **In heredibus**
autem extraneis illud ob-
seruatur vt sit cum eis te-
stamenti factio. siue here-
des ipsi instituantur siue
hij qui in potestate eorum
sunt. et id tribus tem-
poribus inspicitur. testa-
menti quidem facti tem-
pus vt constiterit insti-
tucio. Mortis vero tem-
pore testatoris vt effectū
habeat. hoc amplius et cū
adierit hereditatē esse de-
bet cum eo testamenti fa-
ctio siue pure siue sub con-

ditione heres institut⁹ sit
nam ius heredis eo maxi-
me tempore inspiciendus
est quo acquirit heredita-

tem. **Medio autem tem-**
pore inter factum testamē-
tum et mortem testatoris
vel condicionem institucio-

nis existentem mutacio iu-
ris non nocet heredi. quia
vt diximus tria tempora i-

spici debent. **Testamen-**
ti autem factio nō solū
si habere videtur qui testa-

mentum facere potest. sed
etiam qui ex alieno testa-

mento. vel ipse capere po-
test vel alij acquirere licet
non potest facere testamē-

tum et ideo furiosus et mu-
tus et postumus et infans
et filiuffa. et seruus alien⁹

testamenti factio nō ha-
bere dicuntur licet enim te-

stamentum facere non pos-

sunt. at tamen ex testamen-
to vel sibi vel alij acquirere
possunt. **Extraneis au-**
tem heredibus deliberan-
di potestas ē. de adeunda
hēditate. vel non adeūda
Sed siue is cui abstinendi
potestas est immiscuerit se
bonis hereditatis. siue ext̄-
neus cui de adeunda here-
ditate deliberare licet adie-
rit. postea relinquende
hereditatis facultatez nō
habet. nisi minor sit. xxv. an-
nis. nāz huius etatis homi-
nibus. sicut in ceteris omni-
bus causis deceptis. ita et si
temere damnosam heredi-
tatez pretor suscepit suc-
currit. **Sciendum est tñ**
diuum adrianum etiam ma-
iori. xxv. annis veniam de-
disse. cum post aditam he-
reditatem grande es alie-
num quod adite heredita-
tis tempore latebat emer-
sisset. Sed hoc qd̄ diuus a-
drianus cuidaz speciali be-
neficio prestetit. diuus aut̄
gordian⁹ postea militib⁹
tantummodo hoc extēdit
Sed et nostra beniuolē
cia cōmune omnibus subie-
ctis imperio nostro hoc p̄-
stitit beneficium. et cōstitu-
cionem tam equissimam q̄
nobilem scripsit cui⁹ tero-
rem si obseruauerint homi-
nes licz eis adire heredita-
tem et intantum teneri in-
q̄tum valere bona heredi-

m **Sibi. si sūt sui iuris. n. Alij. si sūt in aliena potestas**
te. vt ff. de testamētis filiuffa. et fac. ff. de flu. l. i. g. si.
o **C̄neis. abstinendi. ut ē sū⁹ heres cui dat̄ abstinendi fa-**
cultas p̄ p̄tozem. ut
s. e. g. necessarij

p **Adeūda. nota s̄**
q̄tuor apozēdalia.
scz immiscē et absti-
nere. q̄ duo p̄tinent
ad sues heredes. Itē
adire et repudiare q̄
duo p̄tinent ad c̄ne-
os ut h̄ dē. s̄. q̄nq; si-
us dē adire et repu-
diare. ut. C. de leg.
here. defunctus.

q **Deliberare. j. an-**
nū deliberacōnis pe-
tito tpe et indulto
ab impiali cūmine.
a n̄is aut̄ iudicib⁹ in
fra nouem menses et
ñ n̄ semel peti p̄t. vt
C. de iur̄ deli. saccū⁹
g. et s̄ q̄dem.

r **Omnib⁹. nisi sint**
vñ iur̄ dñi. vt. ff. de
mīn. l. x. m. g. Item n̄
restituē. Itē nisi ius
rauerit adultus sup̄
d̄ctū. vt in. l. frede-
rici. hac edēali. et in
aut. de pace tenēda
g. sacra m̄ta.

s **Succurrit. vt. ff.**
de mīn. ait p̄tor. g. si
hereditatem
s **Sciendū. maiori**
s. cū dā p̄ p̄uilegio
venia obtinenti.

t **Grande. sic. ff. de**
d̄. m̄. l. ij. g. si quid
et. l. ij.

u **Gordianus. sed**
vbi sūt leges istoz
impatorz. s̄. n̄. n̄ ha-
bemus. s̄. habet̄ men-
cio eaz. C. de iur̄. de
li. saccū⁹ i p̄n.

v **Prestitit. at̄ s̄ p̄**
staut. s. vt aliq̄s nō
grauet̄ p̄p̄ i p̄uifū
debitū vel etiā p̄uifū
si h̄ ē nō sufficiens he-
reditas. vt. C. de iur̄
deli. saccū⁹. g. ex
omnib⁹. et s̄ factio i/
uentario si res p̄sens
tes sūt infra tres mē-
ses. si abfuerunt inē
annale spaciū. vt. C.
de iur̄ deli. saccū⁹
m. g. si aut̄ dubi⁹

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
saccū⁹. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
saccū⁹. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
saccū⁹. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
saccū⁹. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
saccū⁹. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
saccū⁹. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
saccū⁹. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
saccū⁹. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

et finautē in locis. p̄ **Constitutionem. vt. C. de iur̄ del.**
saccū⁹. p̄ **Equissimā. quantum ad tractatum.**
3 **Nobilem q̄tum ad scienciam.**

a Constitucionis. q̄ de opoficōne dicti inuētarij loquē.
b Grauamini. s̄ q̄d erit grauamē. s̄ n̄. tenebat̄ in solidū
cmib⁹ creditorib⁹ et legataris eciā si excedāt mēsurā he
reditatis. vt. C. de iure deli. l. fi. s̄. si vero postq̄. Si autē
peccit tempus ad deliberandū. et fa. eē inuētariū ēditorib⁹
quidē teneēt in solidum. sed delegatis dēbit falcidia siue

adierit hēditatē. j. de
liberacionis tempus
siue non recusauerit.
s̄ si nō fecisset inuenz
tariū. omnib⁹ in soli
dum tenetur. vt. C.

c Itē ad legitimāz
scilicet iurē cuius. aliud
iure p̄torio. tūc enim
necesse habet coram
prore agnosce. vt. C.

de iurē deli. l. puberē
et. l. suū. et. C. q̄ ad
mit. ad bo. pos. l. vl.
de iuda. optz. tū q̄
ext̄secus declareēt.

si q̄d ḡ p̄ herede ve
lut heres gessit vt h̄
di cit tūc volūtate il
lā declarat n̄ prote
stetur se nō vt hēdē
facere. vt. h̄ et. ff. de

acquit. here. l. p̄ he
rede in p̄n. et. l. gerit
s̄z. q̄ id q̄d dicit h̄
nuda volūtate. ē. C.

de iurē deli. potuit. s̄
certe est nēcia volū
tas et act⁹. si ab actu
incipias. sic et al. vt
ff. de acquirē. poss.

quemadmodum.
e Pro herede. i. fa
ctis ipsis gerēdo. p̄
herede.

f Obiisse. al. n. n̄ s̄
sciat. nō p̄iudicat si
bi adicio. nā nō vidz
adire. vt. h̄ et. ff. de

acq̄t. hē. si is ad quē
et. l. eum qui duob⁹
g Herede esse eciā
pure. nā si sub condi
cione nō p̄t aū ext̄tē
adicionē adire. vt. ff.

de acq̄t. hē. is qui
heres. sūt et alia ne
cessaria scz vt sit lib
et sui iurē qui adit. al. nō poterit n̄ iussu patris. vel dñi p̄ce
dente. vt. ff. e. si q̄s michi. s̄. iussu. et. l. quociēs. Itē optet
q̄ sit compos mētis. vt in fi. hui⁹ tr. Itē q̄ sit maior. xiiij.
an. alias nō p̄t adire. vt. C. si iure deli. potuit. et. l. si ifātī

Item q̄ sciat mortuū esse testatorem. al. nō p̄t adire. vt. ff.
de acq̄t. here. is q̄ heres. s̄. si q̄s dubitet. et. l. q̄ hēditatē
et. l. neminem. et. l. qui sup̄stitis. Item certus de adicione
testator esse debet. vt. ff. de acq̄t. hē. s̄. fi. et. l. sequenti.
h Pro dño. vñ heres. i. dñs. vt. ff. ad. l. acq̄t. Itē me
la. s̄. l. acq̄t. Itē dicūt teutonici. heri. id est domini.

tatis contingit vt ex hac
causa neq̄ deliberacionis
auxiliū fiat eis necessarium
nisi ommissa obseruaciōe n̄e
constitucionis et deliberan
dum existimauerint et sese
veteri grauamini adicio
nis supponere voluerint.

Item extraneus heres
testamento institutus aut
ab intestato ad legitimā
hereditatem vocatus p̄t
aut p̄ herede gerendo vl
nuda voluntate suscipiēde
hereditatis heres fieri.

Pro herede at̄ gerere q̄s
videt̄ si rebus hereditarijs
tanq̄ heres vtatur vel ven
dendo res hereditarias.
aut predia colendo. locan
doue. et quoq̄modo si vo
luntatem suam declarare
vel re. vel verbo. de adieun
da hereditate. dummodo

sciat eum in cuius boni pro
herede gerit testatum in
testatumue obiisse. et se ei
heredem esse p̄ herede em̄
gerere est p̄ domino gerē
veteres em̄ heredes p̄ do
minis appellabantur. Sic
autē nuda volūtate extra
neus heres fit ita otraria
destinacione statim ab he

i Destinacione. dūmō et s̄ actu ext̄secō declareēt. ar. tñ
or. ff. de pecul. le. l. nō statim. **k** Intelligit. non ḡ de
mens vel furiosus. **l** De legatis. Rubrica.

Dost hec. s̄. q̄ diximus de testamentis ordi. hucusq̄
n̄ Pars. s̄. q̄ est c̄ta legata et longa est vt patet.
vt. ff. e. p̄ multas raciones. et per multas rubricas

reditate repellitur. **E**uz
qui surdus vel mutus na
tus est vel postea factus n̄
phibet pro herede gerere
et acquirere sibi heredita
tē. si tamē intelligit quod
agitur. **De legatis.**

Dost h̄ videamus
de legatis que ps
iuris extra p̄posi
tam quidem materiā vide
tur. Nam loquimur d̄ h̄is
iuris figuris quibus p̄ vni
uersitatez res nobis acqui
runtur. sed cum omnino de
testamētis et de heredib⁹
qui in testamento instituū
tur locuti sumus. non sine
causa sequenti loco potest
hec iurē materia tractari.

Legatus itaq̄ est dona
cio quedaz a defuncto reli
cta. ab hēde p̄standa. s̄z
olim quidam erant legato
rum genera quatuor. p̄ v̄
dicacionez. p̄ damnacionē
finendi modo. p̄ p̄ceptionē
et certa quedam verba cui
q̄ generi legatorum affig
nata erāt. p̄ que singla ge
nera legatorū significabā
tur. Sed ex constitucioni
bus diuoz principuz. solē
nitas huiusmodi verboz

ab hereditate. cum hoc singulare et sine onere sit. **l** Illud
vero vniuersale et cum onere. ut. ff. manda. si hereditatez
et ar. ff. de edendo. quedam. s̄. nichil. **p** Quedam ver
ba. vt si dicatur legatario. vendica tibi rez talem. vel here
di dicat. damno te illū ere alieno liberare. vt. j. e. s̄. sed et ta
le. Item si sic dicat. finite illū habere talem rē. Itē si dicat
vni heredum. p̄ capito rem illā. i. aū p̄tē capito. vt. ff. e. l. i.
si a plurib⁹ in s̄a carta. **3** Constitucionib⁹. q̄s n̄ habē.
a Sublata ē. scz dū itro **b** Constō. C. omnia def. l. iij.
c Lugubracione. i. vigila cōne. max. me nocturna. nā km

o Propositam. s̄. p̄
q̄s plo. no. ac. s̄. fi.

p Loquim̄. i. locuti
sumus. et sic tps pro
tpe ponit. vt. C. de
infra. si possidonium.
vel loquim̄. i. loqui
debem⁹ si materiā p̄
sequerem̄. sic in aut.
de consāg. et aff. s̄. fi.
igit. coll. vij.

q Figuris. i. p̄tib⁹
vel formis. q̄. iij. sūt
p̄ successione ciuilem
p̄ p̄toriā. p̄ aroga
cione. p̄ adiectōnem
obuande libtatis cā
vt. s̄. p̄ q̄s plo. no.
ac. s̄. fi.

r Omnino. i. dilige
tissime.

s Testamentis. vt
s̄. de testa. et trib⁹
sequentib⁹ titulis.

t Sequenti. qz nec s̄
bentur. nisi in testō ē
licta. et post heredis
institucione. sed ho
die s̄. in vtroq̄. vt
j. de fideicō. here. s̄.

u Legatū. ff. e. ij. l.
legatum. s̄. alie diffi
nitur vt. ff. e. legatū

p Quedā donacio.
sūt em̄ tres donacōes
vt. ff. e. l. i. et differt
hec a donacōne cau
sa mortis. vt diximus

s̄. de dona. s̄. i. i. fi. s̄.
itē a donac. inter vi
uos. cū legatū reuo
cai possit vsq̄ ad mō
tem. vt. ff. de adim.
le. l. iij. in fi. et. l. iij.
s̄. in donacione inter
vivos non est ita. vt

s̄. de donacō. s̄. et a
lie. **Item** differunt

phos. luna dē habē radios lugubres. sed sol claros. sic in
 aut. vt iudi. sine q̄ quo sūf. in p̄n. d. **Validiores. in dūz**
 nō ē volūtas validior sc̄ptura. ut. ff. de vsufruc. le. si alij. et
 suppl. le. lateo. et fac ad b̄ qd̄ in textu dē. s. q̄ volūtas sit
 validior sc̄ptura. qd̄ est v̄m. vt. ff. e. l. ij. cum p̄. s. cū imp
 fecta. et dele. ij. l. ij. fm jo. et b̄ nisi sit impossibilis vel pro
 brosa. vt. j. e. s. fi. vel
 inepta. vt. ff. e. l. ser
 uo alieno. s. fi.
 e. **Cupietes. quam**
 v̄ba solēnia.
 f. **Legatis. i. omni**
 gen. vi. legator. p̄.
 s. **Natura. q̄tuz ad**
 hoc vt debeāt. s̄unt
 tū q̄dam favorabilio
 ra alijs. vt. j. de ob. q̄
 ex quasi tractu. s. fi.
 b. **Verbis. aptis tū**
 ad b̄. sic. ff. de cōsti.
 pec. qui autē in fi. et
 l. sequenti.
 i. **Personales. s. ex te**
 stamento. Acursus.
 k. **Per rem. i. p̄ rei**
 v̄di. nā recta via ē
 sit dominū in lega
 tarium rei legatē. vt
 ff. de fut. l. a. nio.
 l. **Proportaria. s. in**
 rebus alijs q̄ fuerūt
 defuncti. et nō q̄ si le
 gatū sit in sp̄e et sit
 res testatoris. ope
 tuit ille tres actioes
 si in ḡne ut suum. cō
 petūt due sc̄z testam̄
 ti et potib. s̄ in casu
 tū vna actio. s. ex te
 stamento. et vna ex
 ceptō opetit. vt si le
 go debitori liberaci
 onē. vt. ff. de libac.
 le. l. q̄ michi. et. ff.
 vt in poll. le. l. i. s. fi.
 debitori. si autem sit
 res aliena. due tantū
 opētant. sc̄z p̄sonal
 et p̄potib. vt. C. de le.
 i. i. nō tū omnib. a
 git. i. act. in rez. et ex
 testō. s̄ vna quā ele
 gerit. vt. ff. del. ij. e.
 filius. s. varijs. s̄ si le
 gatarū sit dñs q̄tū
 p̄sonali ager. vt. j. s.
 act. s. sic itaq. s̄. rōne possessionis. vt. ff. de ad. tri. l. ij.
 m. **Ad eam. i. nō fuimus** otenti. sc̄z deā ostōne. p̄mmo et a
 liam fecimus oē istā. et eandem materiā. vt. C. oñia dele.
 l. ij. p̄ma tū remouet dñas q̄tuor ḡm legator. s. in quo
 erat dñia inter se. sc̄cūda v̄o remouet dñam inter legata et
 fideicō. n. **Perpensū. i. deliberatū** **Stricte. i. stricto**
 iure. sic vt ex testamento tū debeāt. vt. j. de fideicon. herē.
 o. **Magis. s. q̄ legata. vt ab itestato eē debeāt.** i. s. p̄tea
 vt. j. s. fideicō. herē. s. p̄tea. vel dic ex volūate magis q̄ ex
 solēnitate testamenti p. **Exequari. q̄tum ad s̄nam et**

penit⁹ sublata est. **Nra**
 autem constitutio quaz cū
 magna fecimus lugubra
 cione defunctorum volunta
 tes validiores esse cupi
 entes. et non verbis sed vo
 luntatibus eorū fauentes
 disposuit. vt omnib⁹ lega
 tis vna sit natura. ⁊ quib⁹
 cumq; verbis aliquid de
 relictum sit. liceat legata
 rijs id psequi. non solum p
 actiones personales. sed
 etiam per in rem. et per
 hypothecariam cuius con
 stitucionis p̄pensū modū
 ex ipsius tenore p̄fectissime
 accipere possibile est. **Sz**
 non vsq; ad eam constitu
 tionem standum esse existi
 mauimus. Cum enim anti
 quitatem inuenimus. lega
 ta quidem stricte conclu
 dentem. fideicōmissis autē
 que ex voluntate magis d̄
 scendebāt defunctorū p̄
 guiozem naturā indulgē
 tem necessariū esse duxim⁹
 omnia legata fideicōmiss
 is exequari vt nulla sit in
 ter ea differentia. sed qd̄
 deest legatis hoc repleat
 ex natura fideicōmissorū
 et si quid amplius est in le

tractatū. nō q̄tū ad v̄bū nā nō dē hodie legataria libertas
 licet fideicon. appellēt. Item p̄pter legatū non cogit q̄s
 adire. sed p̄ fideicō. v̄mūsale. sic ut. j. ad. l. fal. s. ex diuerso.
 et. ff. ad tre. qz poterat. et. j. de fideicon. herē. s. sed si recuset
 q. **Deest. in tribus em̄ deest. vt. j. e. s. post mortem. et. j. s.**
 fideicon. herē. s. p̄teca. et. j. s. singul. re. p̄ fideicon. re. i. p̄n.
 r. **Amplius. s. vt ne**
 cessitate deē. qd̄ non
 erat in fideicō. vt. j. s.
 fideicon. herē. in p̄n.
 s. **Sz neq; unabul**
 id est hoc volumine
 vt. s. e. in p̄benio.
 circa medium.
 t. **Op̄e p̄cium. id est**
 pulchriū videtur. vt
 dicē in salustio.
 u. **Interim. i. ante q̄**
 veniamus ad illā cō
 stitucionem vbi tra
 ctant cōmūia eorū
 r. **De legatis. ut b̄**
 t. et duobus sequen
 tibus. vt in fideicon.
 here. et alio ibi pro
 ximo titulo.
 y. **Cognita. sc̄z se**
 paratim.
 z. **Eruditi. sic. s. de**
 iusti. et iur. s. h̄ijs ge
 neraliter.
 a. **Nō solū res. et m**
 h̄ijs nil refert si scies
 rit vel ignorauerit.
 b̄ defunctus. vt. j. e.
 s. si q̄s rem suam. et
 ff. del. ij. l. v̄mū ex fa
 milia. s. si quis rē suā
 jtem de re oñi lega
 ta fm jo. ut. ff. e. i. v.
 s. j. et. ij. sed ēte ibi
 n̄ v̄z legatū n̄ p̄ cap ē
 p̄ qua nō ē error.
 b. **Potest. sic et. s.**
 de iusti. et iur. s. h̄ijs
 e. **Aliena. igitur**
 eciā hostiū. vt. ff. e.
 eciā ab omnibus. s. eē
 fm jo. j̄ ab hostib⁹
 e. p̄ta. vt. ff. e. seru⁹
 ab host. et. l. ad qd̄
 d. **Redimē. sp̄eale**
 p̄pter p̄cep̄. testa
 toris. sic. ff. qui. di. l.
 oñi. diuidūdo. s. fi.
 i. gl̄aric. o. vt. C. s. o
 f̄hē. ep. iuitū. e. **Redimere. illo modo qz nō vult v̄dē**
 vel si p̄t tū n̄m̄ium petit p̄ p̄uo. vt. ff. e. nō dubiū. s. fi. et
 dele. j. ap. iul. s. constat. f. **Comercii. i. nō p̄t sup̄ ea re**
 otractus haberi. s. **Adipisci. passiuē accipere estimacio. si**
 apud eos nullū ē commercii. vel eciā ē. sed cū grandi diffi
 cultate non v̄z legatū. vt b̄ et. ff. e. l. ap. iul. s. fi. n̄ testator
 voluerit oē r̄iū maifeste. vt. ff. e. si quis inquilinos. et nisi
 in alio casu vt si lib̄ homo sibi legetur. q̄ fuerat redempt⁹
 ab hostibus quo casu a pignore eximē. vt. ff. e. senatus. s.
 fi. si at̄ omerciū ē i oñi s̄ nō ē ei sc̄z a q̄ relinquit. v̄z ut ip̄m

de. vel extimacio. vt. ff. e. l. mortuo bone. g. labeo. ij. Rñ. a sic intelligit. ff. e. i. l. si res. si autem tm ei nō ē cui p̄sta re debet. si p̄pter suū delictū vel secte diuinitatē. vt in iudeo et mācipio xp̄iano. vt. C. ne iudeus xpi. mā. l. i. nō v3. nec estimacio datur. vt. ff. del. ij. mortuo bone. g. labeo. i. Rñ. et de h. ob. multum iter est. h. p̄t stat⁹ odicionē vel corpis vicū. vt qz seruo mālicia. al. oēdo legē stipendiū cursoris si testator scit vicū in esse dā existimacio. al. nō. vt. ff. del. in. fideicō. g. si suo aliēo et. ff. e. l. si filiuffa. g. si qd alicui.

Basilicas. basilis os grece latie dom⁹ regis dē.

Destinata. via publica. Acurfius.

Ignorabat. q̄ ignorancia nocz n̄ oīūde plone sit relictuz. vt C. e. cuz alienā. et n̄ cuz reliquē libtas v̄uo alieno. vt. ff. de fideicō. li. paulus. Rñ qd si res legata fuerit euicta. Rñ si in spē n̄ teneē hēs d̄ euict. vt. ff. de euict. l. hēl et. ff. del. i. l. si a sub stitu. g. hēs. sed si in genē siue ex iudicium siue in iudicio Edita fuerit legatario nō stipulāti de euictō ne agit. ac si nichil sibi datum esset. si ē exne⁹ scz iste legatari⁹. vt. ff. e. l. i. si dom⁹. g. i. et. l. n̄ q̄cumqz. et del. in. quī sō cubinā. g. si heres. et. ff. de euic. heres. si de oīūctis ē legatari⁹. ut si vni de fratrib⁹ ē p̄legatū nō agit ne crescat inuidia iter eos. vt. C. de bo. q̄ li. cū optz. et. ff. del. ij. cuz p̄. g. euic. sed si oībus ē p̄legatum. oīs agunt siue distribu cio p̄legatorz sit p̄ iudicē facta. siue p̄ ptes. si autem a te statore excipiedo seruat nō agēdo. vt. C. oīa vtriusqz iud. l. si fratres. et. ff. del. ij. cum p̄. g. euic. k **S**i scisset in eo casu q̄ ignorauit. **V**er⁹ ē. vt. ff. de p̄bac. verius. C. de rei ven. res. et. C. de edē. q̄ accusare volunt. C. de excep. si quid. j. de iterdic. g. oīs. C. de ac. et ob. l. negātes et. C. de p̄bac. actor. m **Q**ui agit n̄ q̄ negat neget ius et n̄ p̄sumet ius p̄ aore. tūc p̄bat re⁹ negās. vt. ff. de p̄bac. ex ea pte. et. ff. de do. iter viz. et vx. quitus. n **S**i si iud. tribus casibus hūc heres. si sciebat testator rem esse obligatā. vt hic. itē si ignorabat. h̄ reliquit oīūde plone vt. C. de fideicon. l. obligata. alias ē. l. p̄dia. vel si p̄ tan / to erat res obligata q̄tum v3. vel p̄ maiori sūma. vt. ff. e. si res obligata. n **E**ius scz rei. o **V**iuo. idem ē. et si post mortē. vt ar. j. e. g. si cui. p **C**onsequi. nō caute po nit consequi. nā p̄cū petē nō p̄t sed re. q̄ tm ē in obligacio ne. v̄m nos extimacō tm dā p̄pter defectum rer. vt. ff. d. h. ob. si v̄uum. g. effectus. h̄ oītra nos ē. ff. del. in. si res m. Rñ. ibi p̄pter defectum iure petendi et p̄sumpra v̄lūtate de functi rem legatā legatarius amisit. sed hic non ex v̄luntate defuncti amisit emendo. q̄dam tm dicunt estimacionem esse in obligacione. vt. ff. de condi. furti. i re furtiua. g. sed v̄tū in fi. Et nō q̄tuor casus quib⁹ peto qd habeo. Prim⁹ est vbi res michi data potest auferri. vt. ff. de solu. si rem. et. l. qui res. i. Rñ. Item si habeo ex alia causa q̄ debeaz ha

set aliam rem esse non legasset et ita diuus pius rescriptit et verius ē ipm q̄ agit. id est legatariū pbare oportere sciuisse alienā rē legasse defunctū. n̄ hēdem pbare oportere ignorasse alienā. qz sp̄ necessitas probādī incūbit illi q̄ agit. **S**ed et si rē suā obligatā creditori aliq̄s legauerit. necesse h3 heres luere. et i h̄ q3 casu idē placz qd i re aliena vt ita demū luere necesse habeat heres se sciebat defunct⁹ rē obligatāz eē. et ita diui seuer⁹ et an

tere. vt qz non videat habere euz p̄cuz absit vt hic. Item si aliquid iuris rei deest. adhuc est tradēdum. vt. ff. de sol. eciam et de h. ob. iul. g. si. Item si res deeter or est dolo dantis. ex causa stricti iuris dā de dolo. licet habeat rem. vt ff. de dolo. et eleganter. g. non soluz. sed in bo. si. agitur ex p̄mo contractu. vt. ff. omo. l. in. al. iij. g. si res.

Qualia. vt legas ti. vt. ff. man. si here ditatem. nō dotis p̄ missione. vt. ff. de ac. et ob. l. ex p̄missione **R**on pos. dotis. test. eciam si sua po stea esse desinit. vt. ff. del. ij. l. meui⁹. g. du s **T**radis. iobus. tū. a iur. vt. ff. de ac. et ob. oīs. et. ff. e. j. l. si seruus legati. g. stichum. **D**ominem. ff. e. i. l. si seruus. g. i. contra so. ibi p̄ obliquū con curunt hic non di recto. vt hic ar. ff. d. vul. sub. que liberis. g. finali. Acurfius u **R**em. id est specis em. aliud si q̄titatem vt. ff. e. ij. ticio seio. i principio. **T**estamentis. scz duorum hominum. si em vni⁹ esset. p̄mum

tom⁹ rescripserūt. **S**i tm defunct⁹ voluerit legatariū luere. et hic exp̄sserit. n̄ debet eā luere. **S**i res alie na legata fuerit et eius rei viuo testatore legatarius dñs fact⁹ fuerit. si quidē ex causa ep̄ciōis ex testō acti one p̄ciū oseq̄ p̄t. **S**i vero ex cā lucratiua veluti ex do natione. vel ex alia lucrati ua simili cā agē n̄ p̄t. **N**ā t̄ dituz ē duas luētias cās i eundez hoiez. et eandem rē occurrere non posse. **H**ac ratione si ex duobus testamentis. eadē res eidē

p̄ scdm corrigi. vt. s. q̄b⁹ mo. te. ifu. g. posteriore. Quid si in eodem bis legauit. Rñ. distingue speciem a quantitate vt. ff. del. i. plane. g. si eadem. vsqz ad illū. g. si coniunctim. **R**on posse. sed cur secus qm̄ emit. Rñ. quia nec rem vide tur habere cum p̄cium ei absit. et loco rei succederit. vt. ff. de p̄t. here. si et rem. et q̄ me. cā. videam⁹. et. l. si ipsa. **R**acione. scz sup̄dicte regule. **R**on potest. vt. ff. del. i. plane. g. sed si duoz. conf. vt sequit̄ ex eodem testa mento. So. illa intelligit̄ fm̄ hui⁹. g. distinctionem. **A**gere. ff. del. i. hui⁹. g. cōtra. So. ibi testatoris q̄ he redis testantis est eadem plona. vt in aut. d. iutiū. ammō in p̄n. colla. v. vel ibi in. ij. legato. cōmod⁹ rēpresentationis p̄mi legati relictum videt̄. vt. j. e. g. ex contrario. qz nō vide tur legari bis in duobus testamentis. et ideo non habem⁹ nisi semel. **E**a sic. ff. dele. in. l. q̄ in rem. in p̄ncipio **M**odo. si autē nec fuit res. nec est in rez. natura. nec est vt chimera vel fuit sed nō est. vt homo mortuus nō p̄t les gari. vt. j. de inuti. st. in p̄n. Si autem est dubiū an sit vel si sit in rez. natura. cauet heres de p̄sequendo et restituendo vt. ff. dele. i. seruo legato. g. si. Idem in seruo legato qui fugerat ante testamentum aliud in eo qui fugerat p̄. l. te stamentū. q̄ scz ē periculo legatarij. vt. ff. e. t. l. tam seruus et. l. si seruus legatus. i. Rñ. **C**ratum et tūc competit si bi ex actio. vt. ff. d. h. ob. mter d. i. Rñ. **S**i cas⁹ duob⁹. quid si dicat illi. aut illi lego. Rñ. duo rei stipulādi esse vi dent. vt. ff. e. t. si ticio aut seio. **C**onūctim. l. p̄ copuz latuam cōūctiōne. vt. ff. de here. insti. si ita q̄s. **D**iūctim. i. sepatim. vt. j. p̄. g. **S**condit. virilit er nisi simul duo cōūcti essent q̄ locū vni⁹ obtinēt. ut. ff. d. he re. insti. tici⁹. et. l. interdū. **V**iuo. nam si testatore mortuo legatari⁹ decedat ad heredē suū legatū enmittit vt. C. de cad. tol. g. cum igit̄. **T**estatore. p̄ testm. in

a Si vero nota de toto ad partem **b** Quis. s. testator
c Legauerit. qd tribus modis fit. primus peti nolo. vel qd
debet relinquo. vel act. remitto. et hic liberandus est legata-
rius ab omni debito. ut ff. de li. le. l. si que rationes. et l. i.
aurelio. i. ff. Secundus est. rationes reddere nolo. et hic ab
omni liberatur. nisi ab eo qd penes eum sit. et ab eo qd dolo fe-
cit. ut ff. de li. le. au-
rel. o. g. fi. Tercius si
dampnauit heredes
ne exerceat actiones
q. ca. si bona causaz
h. testator litis euen-
tus et scriptus ab adu-
sario facti legati vi-
dentur. ut ff. de lib.
le. p. et. si malam
causam nihil videtur
legare. ut in eadem
lege. Acursius.
d Utile. licet res sua
sibi legari videatur.
ut ff. de li. le. l. i. i. ff.
et hoc non nisi tes-
tatore viuo exactio
fiat. ut. j. e. ff. tam
autes. et ff. e. l. fides
commissa. g. si rem.
e Heres. vel heres
heredis. ut ff. de li-
ber. le. l. ij. in fi.
f Petere. cu effectu
propter excep. ut ff. de
lib. le. l. iij. g. nunc
effectu. Acursius.
g Heredis. sic est bo-
nor. possessio et fides
con. vniuersale. j. de bo-
nor. poss. g. quos autem
et de fideico. here. g.
restitu. Acursius.
h Liberet. s. p. ac-
ceptilacionem si solus
est debitor si habet
concreu. locum idem
alias concreu. siue so-
cius pacto est libera-
tus. ut. C. de lib. le.
l. iij. g. nunc de eff. cu.
in fine. Acursius.
k Tempus. ut ff.
de lib. le. no. solu. no-
stru. g. ij. Acursius.
l Creditor debitor.
secus si alius. qz inter
est creditoris plures
reos h. e. ut ff. de li-
ber. le. si quis dece-
dens. g. fi. **m** Suo. s. cuius et naturaliter. et cu effectu. et
pure alias. ut ff. e. l. si creditori. et p. tota legem. et l.
in autem. **n** Amplius. s. nuquid. hodie sp. est plus. cum
habetur statim rei legatę domini et p. potecaria. aliaz. rez.
defuncti. ff. ut ff. del. iij. l. iij. g. si rem. qz plus tm. qtuor
modis de. ut. j. de act. g. plus aut. et iste modus non est aliq.
de hys. **o** Et. s. creditori. **p** Legauerit. s. debitor.
q Nichilominus. ff. e. ij. l. debitor in pn. tra. vbi e. inutile
so. b. corrigi. vel ibi dicit inutile est. cuz et aliam habet

Si res sua legauerit testa-
tor posteaq; ea alienaue-
rit celsus putat. si non ad-
mendii aio vendidit nichil-
ominus deberi idq; diuus se-
uerus et antoninus rescripse-
runt. **I**dem rescripserunt eum
qui post testamentum scilicet
dia que legata erant pig-
nori dedit admississe legatum
non videri et ideo legata-
rium cum herede eius agere
posse ut pedia a creditore
luantur. **S**i vero quis p-
tem rei legatę alienauerit
p. q. n. e. alienata oimodo debet
p. at alienata ita debet si no-
adimendi aio alienata sit.
Si quis debitori suo libe-
racōz legauerit legat. uti-
le e. et neq; ab ipso debito-
re. neq; ab herede eius p-
heres petere neq; ab alio
q. heredis loco est. sed et po-
test a debitorē conueniri
ut liberet eum. **P**otest aut
q. s. vel ad tps iubere ne he-
res petat. **C**ontratio si de-
bitor creditori suo qd de-
bet legauerit. inutile e. le-
gatum. si nichil plus e. in le-
gato q. in debito. qz nich-
il amplius p. legatum habet
No si in die vel sb. condico-
ne debitum ei pure legauit

actione. p. t. et ista agi ut hic. **C**onstitit. i. valuit.
S Quia rō. illi. false opinionis **e** Non p. nō ar. p. v. e.
q. parte ad hanc regulā. ut ff. de h. ob. estimo. et. l. pluri-
bus. g. sed et si placeat. et de hys q. p. nō scp. ha. l. si metal-
lum. g. Item si seruo. et de seruit. l. p. pte. **u** Sed si v. v.
ori. pleni. s. in comodo representacionis. cu legatus statim
tol. h. o. anua bima tri-
na die. olim post an-
num mobilia. s. immo-
bilia statim. C. de rei
v. ac. l. i. i. g. Cum at
et. ff. de dote p. l. i. g.
h. m. e. **T** de dote dae
actio in q. tum mari-
tus facere p. vel ei
heres. ut ff. de ma-
eciā. i. ff. At legatum
in solidū. n. in falci-
dia p. bñficiū inuen-
tarij. ut in aut. de he-
re. et fal. g. si vero nō
fecerit. col. i. **T** de si
qua pacta in pñdici-
uz mulieris facta sūt
beneficio legati tol-
luntur. ut ff. de dote
p. i. ff. Acursius.
I nstrumento dotis
scz in quo confessus
fuit se recepisse dotē
quā nō recepit. ut ff.
de dote p. l. fi. et. l. e.
scptū. g. **T** de qui.
P dotem. i. dotem
illā quā non recepit
legatarius. Acursius.
I nplegato. i. le-
gato. habundat. n.
p. ut ff. de dote p. l.
i. i. ff. Acursius.
Si res. puta ser-
uus stichus. Acursius.
Facto. i. mora. q.
casu de interitu tene-
re. ut ff. de h. ob. si ser-
uum. i. ff. et del. i. e.
res. g. fi. vel qz sū eā
occidit. ut dicta. l. si
fruum. aliud si cū cau-
sa. ut ff. del. i. qd g.
g. si heres. tene. em.
dolo et lata culpa.
et leu. ut ff. e. i. cum
res. g. si culpa.
Petierit. vel non
compareat. quo casu
cauet heres de dan-
do si ad euz redierit et suis sūptib. recuperat. qn post mor-
tez fugit alias. i. si in vita sūptibus legatarij. ut ff. del. i.
cū res. g. Item si res. del. ij. si q. s. uū. **D**ecedit. qz q. i.
specie tene. eius interitu liberat. ut ff. de h. ob. si ex
legati. **S**ime facto. in b. q. s. suo alio p. admitti cul-
pa. puta nō etificauit heres dnm. q. si scisset se posse vendē
nō manumisset. s. forte. ut ff. e. l. cū res. g. si alienus. et. g.
penl. et. g. fi. **T** de si fuit in mora emēdi. ut ff. de h. ob. si v.
uum. g. si autē alienus. et dic. facto. i. culpa vel mora.

a Heredis. qd de p. l. namq. milis e mortuo. vt. ff. de sol. si michi alienu
b Manumissus. na manumissus si de sol. si michi alienu
c Teneat. s. ad estimacione. vt. ff. e. l. si qs in quimo. s. i. et. ff. qui et a quibus heres. s. h. no dic tenent. manumissio nem. s. h. dic qd min. valeat legatu scz qd ad estimacionem.
d Nec interest. cur secus vbi seruu in debitum sibi solutu qd manumiserit. vt. ff. s. cond. in d. in fuma. s. si fuu. jo. de. R. q. 2. d. buat scire. cu factum suu censeat. vt i. aut. de iuriur. amo. i. R. e.
e Donauit scz h. f. f. Seruu. a testato re legatu. q. erat heres. Teneat. redi. ad estimacionem. vt. s. pr. dixi.
f Ignorauit. s. h. f. i. Suis natis. alias suo nato. Acursius.
g Si quis. cedut. q. duo legata snt se parata. vt. ff. s. pec. le. l. in. et. l. si ancilla. s. de. ff. de ventre in spi. l. i. s. ex hoc. vbi de q. ptus est porco visce. m. s. R. ibi loquatur donec in v. tre est. Acursius.
h Idem. sic est. ff. s. de pec. le. l. in. m. Ordinarj qd snt h. j. dic ut. j. q. cum eo. s. cum aut em. Acursi. n. Mortuo. scz viuo testato re. no si post. ut. ff. de pec. le. tunc o. Extin. inutile. guie. q. accessio est. vt. ff. s. pec. le. l. i. q. n. sed qre no ita in su periori casu. R. p. p. hois dignitate. q. n. ita accedit. vt. ff. de edil. edi. iustissime in pn. item qd si vicarij erant tm i peculio q. legatus e cu peculio R. idem vt expmere peculiu noceat. ut. ff. de od. et de. si in die m. fi.
i Idem e istruct. huc pmo articulo co tradicit. ff. de fun. m. struc. si cui. i. fi. So. sm. 30. hic simpliciter p. rudes sic los qui e. vel dic qd sit idem q. m. ptu. et vicarij. et qd se quez cuz instrumento. referat ad. pr. de peculio. vel subtilius. refert inter instrumetum fundi qd perit semp pempto le gato fundi. q. instrumetu p. rissa. qd no perit. scz legatum fundi pereat. et h. casu loquit lex o. r. i. e. t. l. i. ar. de. ff. de fun. m. stru. l. q. fitu. s. sed si fundus. et. s. si instructo. ul. dic illa pauli esse s. m. a. z. istam labeonis a iustiano. p. bat. a. z. et sic corrigi illa. q. Instrumto est aut instrumtu ap

numisit teneri eum iulian. scriptit. nec interest si scie rit an ignorauerit a se le gatu esse. S. et si alij do nauerit seruū. et is cui do nat. e eū manumiserit te neē heres q. uis ignoraue rit a se legatu esse. Sed si quis ancillas cuz suis na tis legauerit. ecia si ancille mortue fuerint ptus lega to cedut. Idem est et si ordinarij serui cum vi carijs legati fuerint. licet mortui sint ordinarij tm vi carij legato cedunt. S. si fuus fuerit cum peculio legatus mortuo seruo vel manumisso vel alienato et peculij legatu extinguit. Idem est si fundus instru ctus. vel cum instrumento legatus fuerit. Nam fudo alienato instrumenti lega tum extinguitur. Si grex legatus fuerit et postea ad vnam ouem p uenerit qd supfluit v. di carj pt. Brege autez lega to ecia oues eas q. post te stamentum factu regi ac quirunt legato cedere iuli anus ait. Est autez gregis vnu corpus ex distantibus capitibus sicut ediu vnu

paratus rez diucius mensura. fine qb. no posset exerce ri possessio. vt. ff. de fun. instru. q. fitu. i. R. et snt instrumē ta fudi colendi suandi gra. opata. vt. ff. de fun. instru. l. i. instra. q. snt illa ibi habes. r. Alienato. a testato re. s. Si grex. qui ex. x. ouib. constat. vel sex vel q. tuor por cis. vt. ff. de abogeis oues. t. Ad vnam sic. ff. q. cum scz vnu. l. sicut. s. finali.

corpus est ex coherentib. lapidibus. Edibus dem q. egatis colunas et mar mora que post testametu factu adiecta sunt legato dicimus cedere. Si pecu lium legatu fuerit sine du bio quicqd peculio accidit vel discedit viuo testato re legatarij lucro vel dam no est. Ad si p. mortez testatoris ante adita here ditates seruus acq. uiserit iulianus ait siquidem ipso manumisso peculiu legatu fuerit omne qd ante adita hereditatem acq. sitū est. le gatario cedere deberi. q. huiusmodi legati dies ab adita hereditate cedit. S. et si extraneo peculiu legatu fuerit non cedere ea legato nisi ex rebus pe culiaribus auctu fuerit pe culium. Peculiu autem nisi legatum fuerit manu misso no debet q. uis si vi uis manumiserit sufficit si non adimat et ita diui se uerus et antonin. rescrip serunt. Idem rescripse runt peculio legato no vi deri id relictum vt peticio nem habeat pecunie quam in rationes dominicas im

u. Legato. sic. ff. e. grege. sic. j. pr. s. r. Pot. ff. qb. mos dis v. h. r. u. c. anni. l. fi. de. So. facilius pdi tur legatu v. h. r. q. p. appetatis. vt. ar. ff. e. t. repeti. s. rei mu. et ff. e. l. sed in grege. in fine. Corp. tria. n. snt corpa rez. Vnu qn vno spu. i. ef. medaco ne continetur. vt ho lapis. secus q. ex co herentibus constat. vt domus et armariu. Terciu qd ex distans bus corporib. vt grex et populus. vt h. et. ff. s. v. h. r. rez mixtura. s. i. et. ff. de rei ven. in rem. s. at i h. i. s. Acursius. Cedere. sed. co/ lumpna. vel tignum domus legari pure n. potest vt. ff. e. l. ce te. i. ne. v. b. s. d. fo. me. a. fuerit. seruo vel e. neo. Peculio. naz. q. fu turu peculiu legari pt. vt. ff. de pecul. le. l. ei. q. et. fac. s. ad h. pr. s. acurcius. Legatario. eidez manumisso. Cedē. no. tria. te. pora. an. mortē testa toris et p. an. tm. adi ta. h. editate. j. et. p. ipmo. tempore. scz. q. inuenit. cessisse. dies legati. omis. snt. lega tarij. pares. na. q. qd. eo. tempore. acq. uirit seruus. talis. ei. cui. h. peculiu. e. legatu. acq. uirit. si. uicipsi. seruo siue alij. e. neo. sit. relictū. q. non. cedut. legata. similit. in. ter cio. scz. snt. pares. in. secudo. distinguit. e. neo. a. seruo. ut. hic. na. qd. legatu. cedit. e. neo. a. morte. h. seruo. ab. adita. he/ reditate. q. nec. libtas. sibi. pus. debet. vt. C. de. cadu. toll. cum. igit. et. s. in. nouissimo. et. ff. qn. di. le. ce. l. ij. inter. q. s. legatu. seruo. manumisso. relictum. est. vnu. ut. hic. condico nalia. vel. in. diem. incertum. relictū. ex. die. vel. condico ne. ex. istente. cedut. i. e. n. mittunt. ad. heredes. na. an. odicione. vel. diem. uement. e. si. decedit. legatarij. no. e. n. mittit. vt. C. de

sentiens. ut. ff. e. huius in fi. ff. pmo h mo compellit. vel ibi
 copellit in act. eligenda q dat a iure. ha aut no copellit i eo
 qd def a testator. e. ceteris estimacione pstat suaz pti
Sentencia. ut tuz. um. vt. C. omnia del. l. fi. in pn. Ac.
Legari solū. et pconē idē solus legat. vt. ff. e. i. l. ij.
Factio. in passiva significacione accipe. vt. s. de here. q. eb
 diff. s. testamti. Sed
 qui sūt isti qui nō ha
 bent testamti factioē
 ff. in. certapsona. ut
 j. pr. s. itē peregrin
 siue deportat. vt.
 C. de hē. istr. l. i. itē
 i metallū dānat. vt
 ff. s. hīs q. p. nō scp.
 ha. l. si metallū. Itē
 uis de adulterio euz
 dūa omisso accusat
 vt. s. de hē. msti. s. ij.
 Itē collegiū nisi p/
 hibet licitū. vt. C. s.
 hē. msti. l. collegiū.
 itē incestuosi. vt i aut.
 q. mo. na. ef. sui. s. vl
 ti. itē hēctici maioris
 hē. vt. C. de hē. l.
 manicheos. Item a
 postate. vt. C. de a.
 postatis. hī q. sātaz
 Itē mulier nubens i
 fra. anū a tpe mortis
 mariti. vt i aut. de
Inē. nup. s. j.
 t. s. hō ocellum erat
 hodie. vt. eciaz. an. l.
 grecā inferiorē i pau
 perib. ut. C. de ep.
Pa. et cl. l. id qd
 nec miles. cui. s. mi
 lie. vltat. fua. p. l.
 vt. C. s. tel. mi. l. i.
Quid qd deligt.
 n. kl'is ianuarij sortu
 ebāt. i. icipiebāt ha
 nores administrare. et
 an p tres mēses dīg
 banē. vt. C. de od. q.
 de. l. publi. et. C. s.
 ngēa. mu. l. i.
Libra s. dari. vt si
 dicat ita. illū liberuz
 esse volo q capitolū
 pmo ascēderit. vel si
 mile fecerit. ut. s. pr.
 s. i. certis. vel stichū
 libez eē volo cū ha
 beat duos stichos. ut
 ff. s. ma. tel. cū ex plurib.
Sub ēta. sic. ff. del. p. l. iij.
 s. s. apli. sic. ff. e. hī su
 legat. s. hui. sic. ff. e. i. l. legat
 to. s. i. **Incertis.** ipeti. q. na. tale debitū. vt. ff. de od.
 inde. iul. et. l. frat. a. ff. et. l. si dñs in fi. **Legabat.** h
 nec instituebat iui. cui. vt. ff. s. li. et p. l. gall. s. ille cas.
Suos. s. qndā an emācipacionē ut seqt. m. **Futur.** s.
 hēs. n. s. nec. q. d. nō solū i postumo. s. oia supdēā ab
 illo. s. inētis correctā sūt. vt. ar. ff. e. in. l. s. legatū. i. ff. et
 l. earū. **Constitutio.** quā nō habem. **Quic.** s. po

Sub certa hō demōstra
cione. i. ex certis psonis. in
 certe psonē recte legabat
 veluti ex agnatis meis qui
 nūc sunt. si qd vxorē filiam
 meā duxerit ei heres meus
 illam rem dato. **Incer**
tis at psonis legata l' fidei
cōmissa relicta et p errore
soluta repeti nō posse. facē
cōstōib' cautum erat.
Postumo qz aliena m
utilit' antea legabat. Est
 aut alien' postū' q natus
 inter suos heres testator
 futur' nō est. Ideo qz ex e
 mācipato filio oceptus ne
 pos. extneus erat postū'
 auo. s. nec h mōi spēs pēi
 tus ē sine iusta emancipaci
 one derelicta cū in nostro
 codice ostō posita ē p qd et
 huic pti medemur non so
 lū i hēditatibz s. ec i lega
 tis et fideicommissis. qd e
 uident' ex ipis' lectioe osti
 tuciois clarescit. **Tutor**
 autē nec per nostram osti
 tucioez incert' dari debz
 qz certo iudicio debz pro
 tutela qd sue posteriorita
 ti cauere. **Postum' at**
alien' heres institui et an
tea poterat. et nūc pnt nisi i
vtero ei' sit. q nostro iure

stumo. q **Tutor.** p nēam. l. supdēā ostōnē grecā. nec
 veteri iur. vt. ff. de testa. tu. tutor metus. vt si ita dicebat
 illū tutorem do. q pū de tuscia venerit. **Posteritati**
 id ē filijs. **Poterat.** s. de iur' ptorid. nō ciuili. vt. j. s.
 bo. post. i. ff. s. et. ff. de li. et post. gall. s. ille. **Non**
 pnt. h q est illa q vxor esse nō pnt. ff. multe sūt ille. vt. s. de
 nup. diximus. s. si ad
 ūsus. C. s. testa. l. iij.
Si quis in noie.
 nomē est gen'. h po
 mē h p spē sui. vt al
 bertus quidē ppiū
 psonē nomen agnos
 mē. qsi dñe agnacio
 nis nomē. vt azimel
 lus. Prenomē qd cā
 dēe poit. vt sint duo
 tullij vni supaddat
 marc' ut dē mac' tu
 lius. nam marcus est
 pnomē. Agnomē est
 qd imponē ab euen
 tu. ut africanus qui
 vicit africā. alamaiz
 cus et gotic'. vt. s. i
 Rubrica pbenij hu
 ius libri. Acursius.
Hereditibus. si er/
 tet in coz. nomine.
Legatus. sic. ff. si
 cer. pe. l. certū. C. e.
 si forcidianū. Acur.
Intelligentur. s.
 a testate et h in ppiis
 in appellatiuis distin
 gue. fm jo. an. paruz
 erret. vt libros mem
 branof appellet. quo
 casu v3 maxime cum
 fuerit osuetus sic ap
 pellare. vt. ff. del. in
 liboz. s. q. cū cassi
 an multū erret. et tē
 sē. vt. ff. e. l. in. q. de
 sup. le. l. labeo. i me
Inter. idio legis
 est. vñ lib hō libino
 men mutare potest.
 l3 seru' nō possit. vt
 C. de mu. no. l. i. et
 ff. s. fal. falsū. Acursi'
Vernaz. Verna ē
 seruus ex ancilla te
 statoris natus.
Si de seruo emp
tus. idem et si nō emit
 vt ar. ff. de vñcacio
 nōnūq. s. si. secus in vendicōne. vt. ff. de sēben. emp. si qd
 fundū. **Longe.** ideo dicit magis. qz hba false demons
 stracionis sūt de suba ipius legat. ut cū dico. stichum h
 nam do lego. h hba false cause nō ita. Item qz cause legā
 di non coherent legato. vt. ff. de od. et de. cum tale. s. fal
 sa causa. Item qz h dare psumit. vt. ff. de odi. inde. in fi.
 s. ei. q. **Si condicionalit.** nota odicio p si apponit. vt
 h et. ff. de condi. inde. qui pmissit et p euz. vt. ff. de h. ob.
 quocu nqz. s. non solū. nisi in casu. vt. ff. de tutel. l. muto. s.

(Marginal notes on the right edge of the page, partially visible and illegible due to the binding and image quality.)

sub condi. modus p ut. ut. C. de his q sub mo. l. ij. causa p
qz. ut h demtacio fit ostendendo aliquid qd non e. ut. s. p
s. et. ff. e. si sit. s. i. circa hec quatuor. si dicas. et pmo falsa
causa non nocet ut h. condicio nocet si sficiat. ut hic et. ff.
si cer. pe. cum ad certum a. l. itaqz. modus idem qz condico

opat. excepto qz id
qd dat sub modo eciz
am ante qz modus im
pleatur petatur caus
cione tam inter paha
ta de modo implens
to. qd non est in con
dicione. ut. ff. de ob.
a de. qui heredi. s. fi.
et de adm. le. libto.
s. lucius et. ff. e. l. si
cui. In demonstraco
ne distingue ut. ff. e
si sit. s. i. et. l. non qz
cumqz. Accursius flo
rentinus. qz Inu
tiliter. sic. C. de ne
cessarijs seruis l. in
sti. quidam. s. illo. qz
tra. sed ibi non impo
nitur necessitas dan
di. vel in mimis loqz
tur ut. ff. de ali. et ci
le. seruos. nam cu sic
purum a morte testa
toris cedit. ut. C. de
cadu. tol. s. cum igi
r. Legari. ppter co
fusione hereditatis.
et legatarij. qz eade
psona sibi iph dete
re non potest.

2 Valere. exceptis
quibusdam casibz. ut
cum res tua sit tibi le
gata. et ante morte
testatoris alienata.
l. Instituto suo. i.
dno ex psona sui ut
s. p. quas p. no. acq.
s. Itē sui. s. idē dñs
erit heres. s. n. valet
legatū. qz id non pt
esse heres et legatar
ius ut. ff. de l. i. lega
tū est. s. i. s. Pro
ficere. qz actus mori
encum nō pnt eē in
supenso ut. C. omnia
p. l. si. in. fi. et. ppe. re
glam cathonis qz se
quie. t. Exierit. s.
uus legatarius. qz h
est regula cathoma
na. u. Heredis nō
fit. nam si est adhuc
suus. non valet lega

tum. alias valz. sic. ff. ad. l. fal. l. si. a. suo. accursius florenti
nus. v. intelligatur. nam nemo est heres adhuc cum et
domini iussus et serui debeat sequi voluntas. ut. C. de her
insti. cum proponas. et licet hereditatis dies cedat. ea a

ius est veluti hoc modo ti
cio si negocia mea cur au
rit fundum do lego. An
suo heredis recte legam?
queritur et ostat pure in
utiliter legari nec quicqz
pfficere si uiuo testatore
de pte eius heredis exi
erit qz qd inutile foret le
gatū si statim post scm te
stamentū decessisset. Testa
tor nō dz h id valē quia di
ucius testator vixerit.
Sub odico vero rēe le
gatū ut reqram? an q tpe
dies legari cedit in pte
heredis nō fit. Ex diuiso
herede instituto suo qn
dno recte ecia sine odico
legetur nō dubitat. Naz
et si statim post scm testm
decesserit testator nō tū a
pud eū qui hēs fit dies le
gari cedē intelligit cū hē
ditas a legato sepata sit
et possit p eū suū alius he
res effici si pū qz iussu dñi
adeat in alterius pte
trāstus sit vel manumis
sus ipe heres efficit qbus
casibz vtile ē legatū. Ad
si in ead cā pmāserit ius
su dñi scz legatarij ad
erit euanesce legatū.
An hēdis instōnez le
gabatū inutilit scz qz testā
vim ex instōne heredū ac
cipiūt et ob id veluti ca
put atqz fūdamētū intel

ditā tamen legatum a mōte testatoris cedit. ut. C. de cas
tol. s. in nouissimo. vnde apud dominum erit legatum. sed
hereditas apud nullum que poterit esse vel apud hunc vel
apud illum. si alienabitur scilicet seruus prius ut sequitur.
Ante legabatur aliud in tutore etiam olim ut. s. q da
tu. pos. s. ad certum.

y Fundamentum.
cum sine illo nullum
dicatur. ut. ff. de iur.
codi. l. si. et. j. ti. in. s.
in primis. et de his q
intef. delē. l. pe. ibi
calphurnius.

3 Eundem. scilicet
dominum qui fit he
res p seruum. quia
adhuc non est.

a Heres sit. i. dice
re mortuo testatore
statim post testamē
tum non ideo statim
dominus serui erit he
res p seruum et lega
tarius p se. et ita nō
erit apud eum. i. eun
dem heredem heredi
tas et legatum qd es
rat superiori. s. pmo
ad hoc ut sit heres p
seruum duo precede
re oportet. iussus do
mini et obediencia.
serui. et interim serui
condicio poterit vari
ari. sed legatum tan
tum interim habebit
dominus. sunt ergo
sepata. hereditas et
legatum interim cuz
legatum apud domi
num. hereditas apud
nullum donec seruus
vel manumissus sibi
vel iussu alicuius do
mini eam adeat.

b Ordinem. nota
ordinem scripture nō
seruandum. sic. ff. de
sol. non enim contra
ff. de fideis. l. i. gna
liter. s. quid ergo et
in aut. s. here. et fal.
s. inordinatum.
c Voluntatem. re
petevitupandērat
d Constitutionem
quam non habemus
secundum quosdam
vel dicimus qz loq
tur de ea que est in
C. de testamentis. l.
ambiguitates. et qz

ibi dicit non ex mente referas ad alia. non ad hunc ordinē.

e Favorabilior. nisi in duobus casibus ut. ff. de ma. t. cuz
ex pluribus. et. del. i. si quis a fi. s. pe. et. l. ferre. et ad tre
bel. si patrom. s. sed si non fructibus. Accursius florentin

ibi dicit non ex mente referas ad alia. non ad hunc ordinē.
e Favorabilior. nisi in duobus casibus ut. ff. de ma. t. cuz
ex pluribus. et. del. i. si quis a fi. s. pe. et. l. ferre. et ad tre
bel. si patrom. s. sed si non fructibus. Accursius florentin

Correimus. ut. C. ut act. ab here. et otra here. l. i. ac.
g Legatis. in stipulacombus idē ut dicta. l. C. ut acti.
ab here. et otra here. l. i. caue tñ qz legatū incipit ab here.
de. vel heredi dari. qd primo nullo modo fuit. sed stipulas
cio fuit. licet inefficax. ut. ff. de euicti. qui a pupillo. et. l. si

p impudenciam. §. n
mirum. h. **C**inues
niatur. ut. ff. e. i. l. i.
et. §. e. ti. §. sed non
vsqz. i. **A**dimeba
tur. h. verba expone
ut. §. ti. i. k. **A**liqd
qd fieri vult. fm jo.
hoc adiecto. scilicet i
penam heredis se cō
mittere. alias est o di
cio et valet. ut. ff. de
his qui pe. nomine. l.
i. et institucione qz
primo potest legare
rem et postea heres
de. instituire. accu
sus. florentinus.

Non faciat. qd fie
ri nō vult. m. **C**ol
locauerit. §. qd fieri
volo scilicet eam col
locari. n. **N**on col
locauerit. scilicet qd
fieri nolo. o. **A**lie
nauerit. qd volo alie
nauerit. nam ut alie
nauolo. p. **P**er
id est valde. q. **A**g
noscere. §. posse ut. §.
qui. mo. tes. infir. §.
fi. r. **O**bseruā.
ut. C. de tes. mili. l. i.
ac. z. **C**ollocauerit
§. qd fieri intererat.
accu. s. **C**onstitui
mus. ut. C. de his
que pe. no. l. i. accu. s.

Impossibilia. ff.
e. l. si mili. §. i. §. so
lu. ibi nō erat impos
sibilis poterat enim
esse qd diuineret a
§. triduum post id fi
eret qd volebat. vel
die qd ibi voluit tes
tator heredem con
stituire se soluturus
si decederet. §. testat
or infra triduum. qz
potuit non autem sol
uere. Item contra. §.
d here. insti. §. impos
sibilis. So. quidam
dicunt non valere si
cut testator voluit ut
hic. valet tamen pu
re ut ibi. vel distins
gue. secundum josh.
aut apponitur condiz

meus si filiam suam in ma
trimonio cum ticio colloca
uerit vel ex diuerso si non
collocauerit dato. x. aure
os seyo aut si ita scpsert
heres meus si seruum sti
chum alienauerit vel ex
diuerso si non alienauerit
ticio. x. aureos dato et in
tantum hec regula obser
uabatur ut p quam pluri
bus principalibus ostitu
tionibus significetur nec
principem quidem agno
scere posse qd ei pene no
mine legatus sit nec ex mi
litis quidem testamento
talia legata valebant qz
uis alie militum volunta
tes in ordinandis testam
tis valde obseruabantur
quimeciam nec libertates
pene nomine dari posse pla
cebat eo amplius nec he
redem pene adici posse sa
binus estimabat veluti si
quis ita dicat ticius hēs
esto si ticius filiam suam
in matrimonio seyo colloca
uerit seyo quoqz heres
esto nihil em intererat q
ratione ticius coherceat
vtrum legati dacione an
coheredis adiectione.

Sed huiusmodi ser
pulositas nobis non pla
cuit z generaliter ea que
relinquuntur licz pene no
mine fuerint relicta vel ad
empta vel in alium trans
lata nihil distare eiam a
ceteris legatis constitui
mus vel in dando vel in a
dimendo vel in transferē

cio impossibilis heredi aut legataio si heredi non valet le
gatum ut hic. si legatario valet ut ibi. et qre eē. C. de his
que pe. no. l. i. t. **I**nterdicta. ut inquilmos sine p dijs ut
ff. e. si quis inquilmos. u. **P**robrosa. ut vestimenta in fu
nus. ut. ff. e. i. l. vuo alieno. §. fi. vl reliquias in mari. ut. ff.

de o. d. insti. l. pe. in
prim. v. **S**ecta. i.
ego qui sequor iustiz
ciam hoc tempore nō
paciō. sic. ff. de pac.
l. si. m. fi. **D**e ad
ēpcione legatorum.
qz ambulatoria ē de
fundū voluntas vsqz
ad supmū vite exituz
ut. ff. de ademp. l. iij.
§. fi. et. l. se. iō post
data legata eiam de
eis adimendis videā

Hmus ac.
Dempco. adi
mantur. §. le
gata. ac. a **C**odis
cillis. §. testō confir
matis fm quosbā nō
aliter. sed nos otra
ut in aut. de resti. §.
deis. §. manifestum.
col. x. b. **F**irma.
ut si eodem testō fiat
videtur nec datuz. si
aliam voluntate vide
datū. sed postea ad
emptum. ut. ff. §. his
qz inte. de. l. i. et. ff.
del. i. si ita scriptum
sed vidz qz nulla talis
voluntas valeat cuz
videatur sibi repug
nare. ut. ff. §. reg. ut
l. ut repugnancia. q
est huic otraria sed
die qz ibi dicit repug
nancia qz fit ppter im
plicitate verborz. ut
ff. §. o. d. insti. si ticius
et habet locū predi
cta reglā qn non ap
paret que sit vltima
quo casu neutra valz
si autem appareat vlti
ma valet. ut. ff. e. l. m
hil phibet. c. **A**ljs
scilicet ut adimo. vel
penteo eius qd dedi
vel filia pmo eiam
nuda voluntate p sup
ta. ut si inimicus pos
stea sit factus legat
tarij. ut. ff. de adim.
le. l. iij. m. fi. et. l. iij.
d. **T**ransferri. fac.
ff. e. translatio.

do exceptis his videlicet
que impossibilia sunt vel
legibus interdicta aut a
liaspbroia hmoi em testa
mentorum dispositionem
valere secta meorum tem
porum non patit. **D**e ad
empione legatorum huius

Adempcio legato
rum siue ex eodez
testamento adim
mantur legata siue codi
cillis firma est siue contra
rijs verbis fiat adempcio
veluti si quis ita legaue
rit do lego ita adimant nō
do nō lego siū nō otrarijs s
alijs quibuscumqz vbis.

Transferri quoqz lega
tū ab alio ad aliū p velu
ti si qz ita dixerit hominē
stichū qz em ticio legau
seyo do lego siū i eodē te
stamento siū i codicillis h
fecerit qz cāu fil et ticio h
adimividetur et seyo dari

De lege falcidia huius
Vpeff ut de lege
falcidia dispicia
mus qua modus
nouissime legatis impos
tus est. Cū em. xij. tab. le
ge libera erat legadi po
testas vt licerz l totū pri
moniu legatis erogae qp
pe tū in ea lege cautū essz
vti legassz sue rei qz ita
ius est visuz ē hāc legā
di licēciā coartaē idqz ip
soz testatoz grā puiusuz
ē obid qz plerūqz itestati
moriebant recusantibus
scptis heredibz p nullo a
mimo iucro hēditates ad

n Et scio. sed si secus est non capax. nuquid ademptio a primo facta. valet. sic. ut. ff. del. i. plane in prim. o De lege falcid. qualiter minuatur legata ad pncione vlt translatione dictum est. nunc qualiter. l. fal. minuatur. et ideo dicit sup est. 2c.

Vp est. falcid. dia ideo sic di. ta. qz ut faly. femi. sic hec lex legas. ta rescat. vel die a falcidio auctore dis. ta ut a pbliciana a publicio dicta ut. j. s. ad. s. alie. a Qua. scilicet falcid.

Vel. p. eciam. e. Vti. hec sunt ver. ba. xij. ta. d. Sue. rei. id e. in re sua tota quam ipe legauit vlt. eciam alienauit. nam et aliena res legari potest ut h. et. ff. ad. l. fal. l. i. in pñ. et. s. del. s. non solum.

Tpsorum testato. rum. non tamen licet testatorib9 ea renu. ciare nisi i casu ut. ff. e. q. de bonis. s. fi. et. l. si debitor. ar. q. c. de pact. l. pe. ibi cum et alia regla sit 2c. h. hodie p. aut. h. cu tes. tator. q. est. C. ad. l. fal. q. c. f. Adire. fact. j. ti. i. s. sed quia heres. s. Sup. s. i. sup. coartanda le. gandi lina. h. No. uissime. i. vltimo.

Legare. vel eciaz. causa mortis donare nam et ibi locum ha. bet falcid. Item et in mortis causa capio. ne licet de hac quida. contradicant. et est p. eis. ar. ff. e. l. ac. ceptis. item in fideio. ut. C. e. l. ij. Item in donacione inter viuos que morte confirma. tur. non alias. ut. C. e. in donac. et in his habet locum q. h. de legatis dicitur

Dodrantem. i. nouem vncias totius hrditatis. sic enim dodrans dicitur. ut. s. de her. insti. s. hereditas. si ergo fit at in contrarium. de singulis potest fieri. sed lo. i. quart. p. tis retractacio. et ipo iut. p. o. s. ita eciam reu. ut. ff. e. l. i. nea. in fi. R. et. l. plaucius. et. C. e. l. ij. iam ergo non est q. sio an heres possit retinere falcidiam in vna re. nam no. pt. nt. in dicta. l. plaucius. sed aliud qñ quis legat ptem to. no. um. tuc ei succurritur heredi suu rerum ptes sue estima. cionem dare maluerit. ut. ff. de le. i. non amplius. s. i.

Et cum questum. facit. ff. e. l. i. in singulis. m. Supra. modum. i. sup. quartam. n. Minuit. alias minuat. et sic

ire. Et sup hoc tam lex fu. ria q. lex aconia late sunt quaru neutra sufficiens ad rei osumacione videba. nouissime lata e. lex falcid. dia q. cauetur ne plus le. gare liceat q. dodrantez totor. bonor. id e. ut su. vnus heres institutus sit. siue plu. apud eu eo sue ps. quarta remaneat. Et cu. questu. est duob9 here. dib9 institutis vel ut ticio et seyo si tici. ps. a. tota ex. hausta sit legatis q. no. ia. tim ab eo data sunt a sup. mod. onerata a seyo vero aut nulla relicta sint lega. ta aut q. pte. eius dntaxat in pte. dimidia. minuunt a. qz is quartam pte. totius he. reditatis h3. aut aplus h3. ticio nihil ex legatis que ab eo relicta sunt retine. liceret placuit ut quartam p. tem sue p. tis salua. habeat et placuit posse quat. a. re. tinere. Et enim in singulis heredib9 ro. legi falcidie poneda est. Quantitas aut primonij ad qua. raco. legis falcidie redigitur mortis tpe. spectat. Itaqz

remanet ei tres vncie. que sut quarta totius. o. Quas. tam ptem. i. tres vncias. p. Quia is. s. seyus. q. Ma. bet. hoc inter rogatiue lege. et postea R. et placuit 2c. r. Retinere. s. quartam ptem sue p. tis qua. iure hereditas. rio habet non autem datum causa ad implende. condic. omis. si

ubi gra. si is qui centu. au. reor. primoniuz in bonis habeat centu. aureos lega. uerat nihil legatarijs p. desse si an. aditam hrdita. te. p. suos heditarios a. ex. ptu. acillaz. hreditariaz. aut ex fetu. pecor. tm. ac. cesserit heditati ut centu. aureis legator. noie ero. gatis heres quartam ptem heditatis habiturus sit s3. nec e. ut nilom. q. rta. ps. legatis det ha. Ex. diuiso. si. lxxv. legauerat et ante aditam heditate. m. tm. dcreuerint bona incen. dijs forte a. naufragijs a. morte fuor. ut non aplius q. lxxv. aureor. s3. avel. eciam minus relinq. tur soli da legata dentur. Nec ea res danosa e. heredi cui li. bez. e. no. adire heditatez q. res effi. ut sit nec e. lega. tarijs ne destituto test. o. nil. osequant. cu. herede in. por. cone. pacisci. Cu. au. te. ratio falcidie legis po. nitur ante deducitur es. alienu. Item funeris im. pensa et precia fuor. ma. numissoru. tunc demum in

bi ab aliquo imputa. bit sibi in quartam. nisi in statu libero es. set datum. et de pec. cumia hereditaria de. qua. ei dare p. mittit. ut. ff. e. id. autes. et s. dona. cau. mor. q. sta. tuliber. Item nec lega. tum a. coherede reli. ctum sibi imputet ut. ff. e. in. quartam. nisi te. statoz. hoc cauerit. ut. ff. e. l. q. s. autes. i. R. et. s. marcellus. ac. 2. Quantitas mortis. s. dele. s. si. peculum. q. c. So. ibi remanet seruus. quasi peculij dñs.

Legauerat. s. tres. ptes hereditatis. et quarta remanet. ita q. non habet locum fal. qz. centum habe. bat in bonis ut. s. di. ctum est. s. Ex. dis. uerso legata. dicunt. alias dentur. hoc lo. cum habet qñ. res he. reditarie legate. pie. rint. si autem legate. pereant. distingue. aut erant. pondere nu. mero. vel mensura. et tunc idem idem est q. h. dicitur. aut non. et tunc aut incertum ex. certis. ut. vnus. de ser. uis suis. et tunc si om. nes. peant. legatarij. damnu. est. ut. ff. e. m. racone. s. diligenter. et. s. incerte. aut. pes. mitus. certa. ut. stich9. et tuc. perit. legata. rio. ut. s. dele. s. si. res. legata. t. Ca. res. respondet. tacite. obz.

sect. m. q. d. nonne erit iniquu. opelli adire et non lucrari. et ita damnu. sentire. u. Pacisci. i. aliqd. optet eos dare heredi ut adeat. et ita no. q. non p. omia. ecia. hodie. sut. ex. quata. fidei. omis. s. legatis. na. fidei. omis. s. opellit. heres. dem. septum. adire. et nil. ei. dat. ut. j. ti. i. s. sed. si. recuset. s. il. lud. est. in. gñalibus. fidei. omis. s. s. in. specialibus. v. Cu. alienu. ecia. cum. ipsi. heredi. debebat. tpe. mortis. licet. ofusi. one. sit. factu. in. debitu. ut. ff. e. q. fundus. et. C. e. ir. ritu. ni. si. ex. p. sse. p. hit. ut. ff. e. l. i. s. fi. p. Funeris. non. monumti. ut. ff. e. l. i. s. fi. p. Seruoz. mos. erat. anz. ti. tus. ut. q. suos. si. habebat. vnu. vel. plures. em. t. q. hono. ris. causa. fun. testatoris. pileati. ancederet. quo. facto. stati

Ex lege .i. e. differē
cie. sicut p legē fal.
defalcatur specialia
legata. vt. s. ti. i. §.
cū. et. §. i. ita gene
rale fideicommissum. defal
cat p pegasianū se.
con. ut hic. et nō tri
plicem esse quartam.
vna dicitur iure natu
re debita. vt que des
bet filijs et filiabus.
et inferioribus et su
perioribus. et quib9
dam insueralibus.
vt. C. d. mos. te. cū q
rit. et. l. pentib9. q. e.
aucta i aut. d. triē. et
se. §. i. et s. dē sbitū
bōoz. subsidiū ut. C.
de mos. te. si totas. a
lia q. debetur iure in
stitutionis. vt ex sin
gularibus legatis.
et fideicommissis. ut. s. t. i.
alia q. dicitur trebellia
nica. vt. §. e. §. sed qz
lz fuerit p pegasia s
num inducā. vt hic.
Item est q. rta quedā
vt que debetur ex cō
stitutione diui pij fi
lio ar. rogato. ut. s. d.
atop. §. cum autem.
Item est et alia. vt i
aut. q. bus mo. na. effi
le. §. si quis igitur.
coll. vj. Acursius.

Potest autem quisqz et s
parte restituenda heredē
rogare. et libez. e. vel pu
re vel s. b. condicione relin
quere fideicommissum. vel ex
certo die. **R**estituta at
hereditate is quidem qui
restituit nichilominus he
res pmanet. **S**s vero qui t
cipit hereditatē. aliqñ he
redis aliqñ legatarij loco
habebatur. et in neromīs q
dem temporibus trebellio
maximo. et anneo seneca o
sulibus senatus consultus
factū est. **Q**uo cautum est
vt si hereditas ex fideicom
missi causa rstituta sit. om
nes actiones que iure ciui
li heredi et in heredem cō
peterent. ei et in eum dare
tur. cui ex fideicommissio
restituta est hereditas. **P**
ostquā senatus consul
tum ptoz vtilis actiones
ei et in eum qui recipit he
reditatē qñ heredi et in
heredem dare cepit. **S**s
quia heredes scripti. cum
aut totam hereditatē aut
pene totam plerumqz res
tituere rogabantur adire
hereditatē ob nulluz ul
minimum lucrū recusabāt
atque ob id exingueban
tur fideicommissa. postea
vero vespasianū augusti tē
pibus pegasio et pufione o
sulibz senat9 censuit. vt ei
qui rogatus essz heredita
tem restituere p inde lice
ret quartā ptē retinere. sic
et ex lege falcidia et ex le
gatis retinere ocedit.
Ex singulis qz rebz que
p fideicommissum relinquit
eadem pmissa retencio est
p qd senat9 sul. ipse heres
onera hereditaria sustine
bat. **I**lle aut qui ex fideico

missio recipiebat ptem hē
ditatis legatarij pciarj lo
co erat id e. eius legatarij
cui ps bonoz legabañ. que
spēs legati pticio vocaba
tur qz cum herede legata
rius pcebañ hereditatem
Vn que solebāt stiploēs in
ter heredē et pciarū lega
tariū interponi eedem inē
ponebant inter euz qui r
fideicommissio recepit here
ditatē. et heredē. i. vt lucz
et dānū hereditariū p ra
ta parte inter eos dñe fit
Ergo siquidez non pl9
q. dodrantem hereditatis
scriptus heres rogat9 sit
restituere. tunc ex trebelli
ano senatus consulto resti
tuebatur hereditas et in
vtrūqz actiones heredita
rie p rata pte dabant. **I**n
heredez quidē iurē ciuili in
eū vero qui recipiebat he
reditatē ex senatus o sulto
trebelliano tanq. in heredē
At si plus q. dodrantes ul
eciā totā hereditatem res
tituere rogatus sit. locus
erat pegasiano senatus o
sulto vt et heres qui semel
adierit hereditatem si mō
sua voluntate adierit siue t
tinuerit q. rta ptem siue re
tinere noluerit ipse vniuer
sa onēa hēditaria sustiebat
Sed q. rta quidem reten
ta qñ ptis et p pte stipula
ciones interponebātur tā
q. inter pciarum legatari
um et heredez. **S**i vero
totā hereditatem restitu
eret empte et vendite he
reditatis stipulaciones in
terponebant. **S**ed si re
cuset scriptus heres adire
hēditatē ob id q. dicat eā
suspectā esse qñ damnosaz
cauetur pegasiano senat9

Permissa e. i. per
se. cō. trebell. s. vt ab
herede non a legata
rio grauato alij dare
vel restituere ut dice
mus. §. t. i. §. i. accur.
Post consultum. s.
pegasianum
Sustinebat. s. oia
e. **P**artem. s. dodrā
tem. Acursius.
Solebant. s. iure
vetustissimo. s. in pla
nam legatarius non
sustinebat onera. et
ideo hec stipulacio i
terponebatur. s. euz
ho. legata fideicomif
fis sint adequata. vt
s. del. §. i. in fideico
missio. diuidāe onera
inter heredē et fidei
commissarium. vt. §.
pr. §. §. a. §. §. qz sti
pulationes. patet q.
hec legata vniuer
salia seu particlaria
sine stipulacione de
bent transire euz one
re. et fa. ad hunc. §. ff
del. ij. si quis seruum
§. si. et. l. se.

a Interponi. puta qñ legebatur dodrans. Acursius
b Comune sit. h hac stipulacione non ineposita. oia onera
 erāt heredis rogati occasione qñte quā retinebat. vt. j. e. g.
 at si plus. **c** Ergo. qz tūc demū locū habet. se. cō. pe.
 galianū. qñ vel totū vel vltra dodrantes heres rogatus ē
 restituē. g. rē. **d** Parte. s. e. g. restituta. qñ so. vt ibi
e Vniuersa onera.
 nisi stipulacionē sup
 dictam interposuissz
 vt. s. e. g. postq. a h
 subicit. Acursius
f Si vero restituere
 ret. s. spōte. nā pote
 rat quartaz retinē p
 pegasianū. ut. s. e. g.
 post. Acursius.
g Interponebant
 fac. ff. s. pecul. si cre
 ditor. et. ff. man. he
 redem. g. fi.
h S3 dānosā. licet
 causam non assignet
 quia varie sunt hoim
 volūtates. vt. ff. ad
 trebell. qz poterat.
i Quo casu. id ē cū
 p trebell. restituat
 tota. vel die p pega
 sianū. scz in casu po
 sito. vbi coact9 adit
 si vero nō coactus h
 sponte secus. vt. s.
 e. g. si vero totam.
l Vtroq. s. trebelliano
 quia ml retinebat et
 pegasiano. quia co
 gebatur. et ita q ad
 smaz concurrūt. q ad
 vba em non concur
 runt cum alio casu v
 num et alio aliud loq
 batur. Acursius.
m Sed qz dixi inter
 poni stipulaciones.
 ex se. con. pegas. rē.
n Casibus. scz apē
 solēnitatem vboruz
 vt dicunt. vel tūc qñ
 is cui restituta erat
 non erat soluendo.
 vnde inutilis erat sti
 pulacio. vel verus
 hos capciosos modos
 nescimus qui sunt.
o Simplicitas. nō
 simplicitatem amicā
 legis. et fa. j. de legit
 ei. ag. suc. g. nos vero
 et. ff. de dolo. l. i. in
 principio.
p Suggestis. hic
 nota q in sententia
 sunt allegaciones re
 petende
q postea. qz pūf
 fuit trebellianus. Ac

consulto vt desideranti eo
 cui restituere rogatus est
 iussu p̄toris adeat et resti
 tuat hereditatem p̄indeqz
 ei et in eum qui recipit he
 reditatem actiones danē
 ac sui iuris est ex trebellia
 no senatus consulto q̄ cāu
 nullis stipulacionibus est
 op9 qz simul et huic qui re
 stituit securitas dat̄ et acti
 ones hereditarie ei et in eū
 transferunt qui recipit he
 reditatem vtrogz senatus
 consulto in hac ocurrenre
 specie **S**ed quia stipula
 ciones ex senat9 consulto pe
 gasiano descendētes et ip
 si antiquitati displicuerūt
 et quibusdā casibus cap
 ciosas eas homo excelis in
 genij papinian9 appellat
 et nobis in legibus magis
 simplicitas q̄ difficultas
 placet. ideo omnibus no
 bis suggestis tam similitu
 dinibus q̄ differentijs vt
 usqz senatusconsulti placuit
 expulso senatus consulto
 pegasiano qd̄ postea sup
 uenit omnem auctoritatē
 trebellianō. sena. consulto pre
 stare vt ex eo fideicommissa
 rie hereditates restituant̄
 siue habeat heres ex volū
 tate testatoris q̄rtam siue
 plus siue min9. siue nīl p̄mi
 tus vt tūc qñ vel nichil vel
 min9 q̄rtā apud eū remanz
 liceat ei vel q̄rtā vel qd̄ deē
 ex nostra auctoritate. reti
 nere. vel repetere solutum.
 qñ ex trebelliano senat9 d̄

q Quartā. s. de bonis hereditatis. detracto tñ alieno ere
 vt. C. e. h. sine scriptura. **t** Licet. etiā qñ volūtates de
 functi iut̄ isto. scz institucionū. vt. C. ad. l. fal. si vt allega
 tis. hodie forte contra. fm̄ q̄sbam. vt in auē. de here. et fal
 . g. si vero exp̄sse. **s** Solutū. p̄pter facti non iut̄ ignorā
 ciam. vt. C. ad. l. fal. error. **t** Actionibus. s. creditozuz
 non legator. fm̄. b.
 vt. ff. e. l. i. in fi. et. l.
 apud. i. Rē. Sed a le
 gatus respondet
 cum eis fideicommissa
 raria portio non suffi
 ciat. sic tñ ut tocius
 hereditatis q̄rtā si
 bi reseruetur. vt. ff.
 ad tre. l. i. g. si is qui
 fm̄ jo. h. azo dē. C. ad
 tre. l. ij. h. illa fm̄ sup
 dictam d̄ istinctionez
 intelligitur
u Si vero restituere
 ret q̄ restitucō fit re
 et vbo. re vt si pacta
 tur res hereditarias
 a fideicommissario pos
 sideri. vel totas vel a
 liquas eaz. hac men
 te. ut restituat̄ here
 ditas. vbo autē sic.
 restituo hereditatem
 tibi licet corpaliter
 rez possessio nē non
 ēdā et ex tūc res hūe
 fideicommissarij in v
 troqz casu. vt. ff. ad
 tre. facta. Sed num
 quid etiā añ factam
 restitutionem est fi
 deicommissarius d̄is
 vt. C. omnia. del. l. i.
 . g. sed quia. Rē non
 qz ante restitutionē
 omnia facit heres. et
 etiam manumittit ser
 uum hereditariū. q̄
 nō facit si alius esset
 domnus. vt. ff. ad
 trabel. marcellus.
 . g. re. s. et. l. si heres
 institutus. g. si heres
 nec obstat dicta lex.
 omnia. del. q̄ dicit da
 ri rei vē. fideicō. ge
 nerali. nam est intels
 ligendū ex q̄ hēditas
 est instituta. vel spe
 ciale in rebus aliena
 tis vt ante restituta
 hereditatem deē fi
 deicommissario utilis
 rei vend.
r Competit. qz p
 omnia est ut heres.
 vt. ff. q̄ cum eo. l. si
 filius. g. finali.

sulto p̄ rata portione actō
 nibus tam in heredē q̄ in fi
 deicommissarium op̄tētibz
 si vbo totam hereditatē re
 stituerit spōte om̄s heredi
 tarie actōnes fideicommissa
 rio et aduersus eū op̄tunt
Sed etiam id quod p̄cipu
 um pegasiani senatuscon
 sulti fuerat vt qñ recusa
 bat heres scriptus sibi da
 tam hereditatez adire ne
 cessitas ei imponeretur to
 tam hereditatē volenti fi
 deicommissario restituere
 et omnes ad eum et dē euz
 transire actiōes. et hoc tñ
 ponimus ad se. cō. trebelli
 anum. vt ex hoc solo neces
 sitas heredi imponatur si
 ipso nolente adire fideicō
 missarius desiderat resti
 tui sibi hereditatem nullo
 nec dampno nec modo
 apud heredem remanente
Nichil autem interest.
 vtruz aliquis ex asse heres
 institutus aut totam here
 ditatem aut p̄ parte resti
 tuere rogatur an ex parte
 heres institutus. aut totā
 eam ptem. aut ptem ptis
 restituere rogatur. **N**az et
 hoc casu eadem obseruari
 p̄cipimus q̄ in tocius here
 ditatis restitucōe dixim9
Si q̄s vna aliqua re de
 ducta siue pcepta q̄ quart
 am continet. veluti fundo
 vel alia re rogat9 sit here
 ditatē restituere. simili mō
 ex trebelliano senatus con
 sulto restitucio fiat. p̄inde

Fuerat. ut. s. e. g. sed si recuset. **A**pub heredem. cui
etiam cauebit fideicom. de p. stando eu. indenem futur. occa
sione hereditatis. ut. ff. ad tre. cum hereditas. et etiam p.
futuris h. z. exceptione. ut. ff. ad tre. l. i. i. g. qua. q. h. h. cau
cio. de qua s. d. q. l. iter fit. s. p. officiu. iud. postulate eo cui
est restituenda hereditas. vel quotta p. s. no. autem sic si sin
gulare fideicom. fit i.
licitum. ut. ff. ad tre.
l. nam quod. s. no. om
nes. vel etiam postu
lante procuratore
eius cui sit mandatu
nec sufficit cauere de
rato. ut. ff. ad tre. q.
dam. s. i. Accursus.

ac si quarta parte retenta
rogatus esset reliqua her
editate restituere. **S**i
illud interest quod altero
casu. id est cum deducta si
ue percepta aliqua re siue
pecunia restituitur here
ditas in solidum ex eo se
natu. cōsulto actiones tñs
feruntur et res que rema
net apud heredem sine vl
lo onere hereditario apd
euz manet quasi ex legato
ei acquisita. altero vero ca
su. id est cu. quarta parte
retenta rogatur heres re
stituire hereditatem et re
stituit scinduntur actiones
et pro do. drante quidem
transferuntur ad fideicom
missarium pro quadrante
remanent apud heredem.
quinciam licet vna re ali
qua deducta aut percep
te restituere aliquis here
ditatem rogatus est. in q.
maxima pars hereditatis
contineatur eque in solid
transferuntur actiones et
secu. deliberare debet is cui
restituatur hereditas an
expediat sibi restitui. **E**
adem scilicet inueniunt
et si duabus pluribusue de
ductis perceptisue rebus
instituire hereditatem ro

Nihil dymus.
ut. s. e. g. s. h. quia sti
pulationes et p. g.
Et nota qd iuris est i
toto qd ad totum. idē
est in parte qd ad pte
ut. ff. de acq. her.
si seru. et. ff. de usu
qui scit in pn. ar. o.
ff. de eue. ex nulle
Si q. s. quartam.
vel etiam minus q. ta
s. tñ agie ad supple
mentum. vel retine
bit. ut. ff. e. l. i. g. si
heres. excepto in fi
Remanet. fact. C.
de here. insti. quoc.

Actiones. l. creditorum. quod dic. ut. s. e. g. s. q. in fi.
Preterea. licet. i. quis. **R**ogare in codicillis. Ac
Restituat. ideo potest ab hns fideicom. relinquere. qm
sua sponte relinquere legitimam hereditatem videtur no
instituto aliu. ut. C. de iure co. l. conficiuntur. s. i.

Valeant. Sed q. iure s. est verum. antiquo non. ut. ff.
del. i. l. i. itē nouo no
ut. C. omnia. s. l. ij.
dic. g. atiq. i. iure lo
cum hēe q. s. dē vel
dic. q. dicta. l. i. del.
i. s. m. noua iura loqui
tur. s. m. que equipa
rata sūt legata fidei
comissis. ut. s. del. s. h.
non vsq. Accursus.

Sed si certa sum
ma deducta perceptaue q.
quartam vel maximam p.
tem etiam hereditatis cō
tinet rogatus sit aliquis
hereditate restituere. idē
iuris est. **Q**ue autem di
xim. de eo qui ex asse insti
tutus est eadem transferi
mus et ad eum qui ex par
te heres script. ē. **P**re
terea intestat. q. moritu
rus potest rogare eum ad
quem bona sua vel legitti
mo iure vel honorario pti
nere itelligit ut heredita
tem suam totam partem
ve eius. aut rem aliqua. ve
luti fundum pecunia alicui
restituatur cum alioquin le
gata. nisi ex testamento nō
valeant. **C**um q. cui ali
quid restituitur. potest ro
gare ut rursus alij totum
aut partem. vel etiam ali
quid aliud restituatur. **E**
quia prima fideicommissio
rum cunabula a fide here
dum pendent et tam nom
q. substantiam acceperūt
Ideo diu. august. ad ne
cessitatem iuris eadez tra
xit nuper. et nos eundem
principem superare contē
dētes ex facto quod tribu
manus vir excelsus et que

A Cum restituat etem quantum honoratur et honorari potest ut. j. ti. i. §. hoc solum. **B** Sed quia nomen non nomen consequens rei. ut. s. de dona. §. est et aliud. **C** Detrahit. si iura sunt. s. e. in pn. **D** Ex facto. i. ex questione de facto. **E** Constitucionem. ut. C. de fideicom. l. fi. **F** Legittimus. nota testes quique in codicillis necessarios esse. ut. C. de codicillis. l. fi. §. fi. et de fideicom. l. fi. ibi sed si ne. v. 22.

G Habere. si nunc quod hodie corrigitur. s. cum nulli deferae in iure. ut. C. de iuri. l. fi. et. l. generaliter. §. fin autem. **H** non quod hec est posterior iustitiam. ut. C. de fideicom. l. fi. et ita est iste specialis casus in quo quis appellatur iuratus. **I** Jurauerit. nam in omni casu erat olim iurandum. et in omni caplo. ut. C. de iure calup. l. i. in pn. hodie sufficit semel iurare. ut. i. aut. de his qui ingre. ad ap. §. fi. **K** Coartari. non appere contumacia non iuratus eum condemnari. ut. C. de iur. calup. l. ij. §. fi. **L** Acurus florenti. **M** Eadem. s. ut compellatur iurare. vel soluere.

N Quod si dixi quod otumax fuit non iurando nunc quod iuravit et per sacramentum fuit condemnatus. vel etiam antequam iuret. sed prius negauerat relictum. ut in fi. huius. ti. dicemus statim Acur. **O** Subtilitate. quod est ut ex quo est voluntas non solennis. non valet ea quod facta sunt. ut. C. de fideicom. l. fi. veritas. et. C. de testam. nō dubium. §. illud.

P Soluere cogendus si quo coartat ex non solenni voluntate. sic quod soluitur inutiliter relictum. si et vult quod est non dicitur. ut. C. de fideicom. l. fi. veritas. quod est extra. Solucio. quidam dicunt quod ubi solemniter testari vo-

lunt et non fecit. habeat locum lex contraria. ap. si noluit testari solemniter habeat locum quod hic dicitur. ut ar. ff. de codicillis. l. i. sed hec falsa est. quod et hic de testatore loquitur quod solemniter facit ut ibi si testator. et fidei heredis. Alij ut. b. dicebant esse distinguendum. an dicat heres. non est verum tibi legatum esse. in quo casu cogitur per bar. esse hunc et solenne. eo salvo. ut si deferae sacramentum iuret andi cat non potest petere quod est minus solenne in quo casu cogeretur. ut hic. si hic non valz quod si hoc. impediret e. negare quod esse non dicitur. ut. ff. de tri. illud. §. pe. dic. §. si Jo. an ab initio confiteatur relictum et tunc non tenet ex non solenni voluntate. ut. i. l. illa contraria. au. negavit sed fuit postea sacramentum vel per probationes iuratus vel solato iuramento confiteatur relictum. tunc iurare compellitur ut ita ratione sui mendacij teneatur ut. ff. et ar. in aut. de trien. a. se. §. studium. et. §. ad §. o. **De rebus singularibus fideicom. generalibus. s. t. i.** dixit nunc de specialibus. dicit **P** Otest. singul. res si solum generaliter. ut. s. ti. i. **Q** Vel legatarius. sed rogare. ut aliquid alicui restituat. **R** Non possit. ante quo iure inspecto. sed nouo iure aliter est nam potest a quolibet qui omnes quicquid modo legari. et fideicom. mitti. ut. C. omnia §. l. i. §. fi. et §. stati subicit. **S** Alterius. refert tamen an leget rem extranei an heredis. Primo casu distinguitur. an sciverit alienam vel credidit suam. Secundo non. ut. s. del. §. q. autem. et. ff. del. ij. l. vni ex familia. §. si rem. **T** Ipsi §. legatarij

luit et non fecit. habeat locum lex contraria. ap. si noluit testari solemniter habeat locum quod hic dicitur. ut ar. ff. de codicillis. l. i. sed hec falsa est. quod et hic de testatore loquitur quod solemniter facit ut ibi si testator. et fidei heredis. Alij ut. b. dicebant esse distinguendum. an dicat heres. non est verum tibi legatum esse. in quo casu cogitur per bar. esse hunc et solenne. eo salvo. ut si deferae

a se relictum esse. sed ad legis subtilitatem decurrat omnino soluere cogendus est. **De singularibus rebus per fidem. relictis. subicit:**

P Otest autem quis etiam singulares res per fideicommissum relinquere. veluti fundum hominem vestem. argentum. pecuniam numeratam. vel etiam ipsum heredem rogare ut alicui restituat vel legatarij quibus a legatario legari non possit. **P** Otest autem non solum proprias res testator per fideicommissum relinquere sed heredis aut legatarij aut fideicommissarij. aut cuiuslibet alterius. Itaque et legatarius et fideicommissarius non solum de ea re rogari potest ut eam alicui restituat que ei relictum sit. sed etiam de alia siue ipsius siue aliena sit.

Hoc solum observandum est ne plus quisquam rogetur alicui restituere quam ipse ex testamento ceperit. Nam quod amplius est inutiliter relinquitur.

Cum autem aliena res per fideicommissum relinquitur necesse est ei qui rogatus est aut ipsam redimere et prestare aut estimationem eius soluere

sacramentum iuret andi cat non potest petere quod est minus solenne in quo casu cogeretur. ut hic. si hic non valz quod si hoc. impediret e. negare quod esse non dicitur. ut. ff. de tri. illud. §. pe. dic. §. si Jo. an ab initio confiteatur relictum et tunc non tenet ex non solenni voluntate. ut. i. l. illa contraria. au. negavit sed fuit postea sacramentum vel per probationes iuratus vel solato iuramento confiteatur relictum. tunc iurare compellitur ut ita ratione sui mendacij teneatur ut. ff. et ar. in aut. de trien. a. se. §. studium. et. §. ad §. o. **De rebus singularibus fideicom. generalibus. s. t. i.** dixit nunc de specialibus. dicit

P Otest. singul. res si solum generaliter. ut. s. ti. i.

Q Vel legatarius. sed rogare. ut aliquid alicui restituat.

R Non possit. ante quo iure inspecto. sed nouo iure aliter est nam potest a quolibet qui omnes quicquid modo legari. et fideicom. mitti. ut. C. omnia §. l. i. §. fi. et §. stati subicit.

S Alterius. refert tamen an leget rem extranei an heredis. Primo casu distinguitur. an sciverit alienam vel credidit suam. Secundo non. ut. s. del. §. q. autem. et. ff. del. ij. l. vni ex familia. §. si rem.

T Ipsi §. legatarij

Intuitu facit s del. i. plane. ij. l. i. §. fi. et l. videns. et ff. del. iij. l. i. §. sciens. et l. iij. §. jul. et l. legatarius. S3 otra in dicta l. plane. §. si cui. §. ibi stetit per legatarium qm9 meliorem acceperit. vel melior videtur esse quem elegerit. licet deteriorer elegerit. vt ar. j. de act. §. pres. terea. Item ar. otra. ff. del. ij. imperator. §. i. ibi em vero. ac. S3 hoc quod hic dicitur. intellige qm in quantitate legatur alicui. et in quantitate oneratur. ibi autē quando quantitas datur et in specie grauat. quo casu tantum uidetur estimasse speciem suam legatari9 accipiendo quantitate vt ex eadez lege colligitur. Item ff. ad l. fal. §. et si non seruus in pn. §. et ibi eodem modo R3. qz. quantitas erat legata. et onus erat positum in faciendo. Sed cum quantitas legatur et in quantitate grauatur. sicut hic loquitur. nunqd qz tam iur fal. potest oneratus retinere. siue sit legatarius. siue fidei omis. qui sit grauatus. quidam qz sic. vt ff. ad l. fal. penas. §. si. §. nos contra. vt in e. l. fal. si in cer. §. nunqm. et de vul. sub. coheredi. §. cum filie. ac.

Kum autem libertas. extranei. licet ee crediderit suum vt ff. de fidei omis. l. liber. paulus R3. ij. et l. alieno. in pn. §. in pecuniaro legato distinguitur. scilicet si ignorauerit rem aliena vt s dele. §. qz autem et. §. non solum. ac.

Lon vendat. vel etiam si vendat ultra iustum precium vendere vult nam tunc per inde est ac si n vendat. vt ff. del. iij. si dubiu. §. si. acc.

Med modo interposicio est.

Nihil. si em aliquid etiam modicum relinquitur alicui vt vendat. et ille legatum accepit compellitur vendere. vt hic et C. de fidei omi. here. debet. et l. si rem donatam et C. ad l. fal. si ea cuius seruum.

Libertas quoqz seruo per fideicommissum dari potest. vt heres eum roget manumittē vel legatarius vel fidei commissarius. Nec interest vtrum de suo proprio seruo testator roget. an de eo qui ipsius heredis aut legatarij. vel etiam extranei sit. Itaqz et alienus seru9 redimi. et manumitti debet. qz si dominus eum non vendat. si modo nihil ex iudicio eius qui relinquit libertate recepit. non statim extinguitur fideicommissaria libertas. sed differtur. quia possit tempore pcedente vbi cunqz occasio serui redimendi fuerit prestari libertas. Qui autem ex fidei commissi causa non manumittitur n fit testatoris libertus etiam si testatoris seruus sit. sed eius qui manumittit. At is qui directo testamento liber esse iubetur. ipse testatoris libertus sit. qui etiam orcinus appellatur. nec alius vll9

O Recepti scz dominus istus.

P Differtur. quod differtur non aufertur. sic. ff. de iud. cum furiosus. Ar. otra. C. de inoff. test. sanctimus. §. fi. et

ex directo testamento libertatem habere potest qm qui vtroqz tempore testatoris fuerit et quo faceret testamentum. et quo more retur. Directa autem libertas tunc dari videtur. cum non ab alio seruum manumitti rogat. sed velut ex suo testamento ei competere vult. Verba autem fidei commissorum hec maxime in usu habentur. peto. rogo. volo. mando. fidei tue committo. que per inde firma sunt. atque si omnia in vnum congesta essent.

De Codicillis Rubrica:

An te Augusti tempora constat codicillorum ius in usu non fuisse. sed primus lucius lentulus. ex cuius persona etiam fidei commissi ceperunt codicillos introduxit. Nam cum decederet in affrica. scripsit codicillos testamento confirmatos. quibus ab augusto pecijt per fideicom

fiebant et solum in eis fideicommissa relinquebantur et tales sunt ad testamentum qualis est scapha ad nauem. §. nunquid fm hoc possunt fieri sine scriptura. quidaz dicunt qz non sed tamen dico etiam sine scriptura hodie fieri. licet forte olim in scriptis tm fierent. vt. C. de bonis li. l. fi. in principio. Acc.

An te confirmatos. hic nota qz quatuor modis codicilli

ff. de usufru. si usufruc. Item nota qz in spicitur quod eueire potest. sic ff. de iuris dict. om. iudi. si idem. §. fi. et ff. de adim. le. l. seruo.

Q Manumittit. id ē heredis vel legatarij vel fideicom.

R Et orcinus sic dicitur ab orco. i. manu miss9 ab eo qz tendit ad orcum. i. infernu9 vel ab orto quod est rectum. vnde ortiuus id est directe manumissus vel ab orto quod est capio. nam et in de archioztus. qz multa capiunt in testamento. in quo multa fiut s. Ex suo. non expectata manumissioe ab alio facienda

Testamento. vel etiam codicillis testamento confirmatis vt ff. de ma test. libertas. acc.

U Competere. que competit hereditate adita. etiam ab vno ex pluribus heredib9 vt ff. de ma. test. l. testamentum. §. testamento. ac.

Verba. marie iso hoc dicit. quia quib9 cunqz verbis relinq possunt. vt s del. in pn. siue directis siue precarijs. vt C. onia dele. omne verbum. et facit ff. ad trebel. l. sceuola.

Y De codicillis. qz testamenta et eorum accidencia dicta sunt. nuc de codicillis. i. de paruula vel de minima scripta voluntate. naz ideo codicilli dicuntur. quia in breuiori cartula vel codice qz testamentu

17
14
officiuntur. aut em̄ in futurū confirmantur. veluti testamēto prius facto. in quo dictum est. quicquid dixerō in codicillis valere volo. et postea codicilli facti sunt aut in preteritū veluti codicilli prius facti testamento fecerunt. postea confirmati sunt. Et hi duo casus sunt C. e. sine in iur. Terco fiunt cum testamēto. veluti cum testator qui testamentum implere nequiverit addiderit ut vim codicillorum haberet. ut C. e. l. fi. §. illud plane. ibi ut ille q̄. Quarto sine testamento. scz ab intestato. ut ff. e. officium. et. j. e. §. non tñ. et C. e. non idcirco. h̄ autem fuerunt confirmati vel ante vel p̄.

Augusto. cui aliquid relinquebatur.

Con debet. quia legata n̄ debebantur n̄ ex testamento iure antiquo ut diximus s̄ t. ij. §. preterea.

Non possit p̄pter impotenciam facti. ut q̄: non h̄z tot testes. qui testamēto officio sufficiebant. secus si p̄pter impotenciam iuris. ut ff. e. l. diuus. §. codicillos. que est otra. et probatur hec solutio. ff. e. officium. §. codicilli. ac.

Non tñ confirmantur. scz expressim. vel ec̄ si quoquo iudicio retineatur primavoluntas. ut ff. e. an testamenti tabulas. §. m̄jo. Contra. nam siue ante siue post fiat sp̄vidē confirmati. ut hic dicitur statim ff. e. si q̄s tñ. §. fi. et l. ab intestato accursus.

Codicillis. neq̄ dari directo. s̄ per fidei commissum. siue ab eo. quem prius fecerat heredem. siue a legatarijs bene potest relinquitur ff. e. l. i. §. fi. et C. e. hereditatem. et. j. pp. §.

Confundantur. id est ne iste due voluntates sic miscantur. ut vna ab altera discerni non possit. nam si idem significarent. quare diversa nomina darentur. ut C. e. si idem

missum ut faceret aliquid. Et cum diuus augustus voluntatem eius impless̄. deinceps reliqui. eius auctatem secuti. fideicommissa prestabant. et filia lentuli legata que iur̄ non debebat soluit. **D**icit autem augustus cōuocasse sapientes viros. inter quos Trebaciū quoq̄. cuius auctoritas maxima erat. et que fuisse. an poss̄ recipi hoc. nec absonans a iuris ratione codicillorum. vsus ē. et trebaciū suafuisse Augusto. q̄ dicitur utilissimum. et necessarium hoc ciuibus esse. propter magnas et longas p̄grinacōs. que apud veteres fuissent. vbi si quis testamentū facere non posset. tamen codicillos poss̄. Post que tēpora. cum labeo codicillos feciss̄. iam nemini dubiū erat. q̄n codicilli iur̄ optimo admittentur. Non solum autem testamentofacito potest quis codicillos facere. sed intestatus quis decedens fideicommittere codicillis potest.

Scribi. scz ut de iure valeant

Directo relinquitur. s̄ qua act. hec hereditas. vel ec̄ alia in codicillis peteretur. s̄ n̄. quidam. p̄tione ex l. ut

ff. de odi. ex. l. i. i. ut dic̄ vtili act. id est ex testamento. cum adm̄star testamenti codicilli sunt inuenti. ut ff. e. l. ij. §. i.

Adiceret. cui consuetudini adiectione necesse parem. non h̄z. sed in eius odicōnis defectum de adempcione hereditatis cogitasse videtur. ut ff. de odicō. insti. l. i. pe. in fi. s̄ fors̄ te inuamum cogitavit ut ibi dixi. ac.

Directo. si tñ substituerit videtur rogasse per fideicommissum. ut restituat. ut ff. ad trebel. l. seculo. ac.

Codicillos. plures potest et ec̄ oēs valeant nisi oēs cōtineant voluntatem. ut C. e. l. cum p̄ponat aliud in testamento. ut s̄ qui. mo. re. infra. §. posteriore. et facit ff. e. diuus. §. i.

Et nullam scz de illis quatuor que in testamento desiderantur. vel septem testium. et sigillorum. vel q̄ sua manu scribantur. vel q̄ subscribantur testes. ut supra de testamentis. §. i. Sed que dam solennitates hic desiderantur. ut sint quinq̄ testes. ut diximus supra t. ij. §. fi. Accur. flo.

Sed cum ante testamentum factū codicilli facti erant. papi-
manus ait. non alit̄ vires h̄re. q̄m si speciali postea voluntate firmantur. **S**z diui fr̄es Severus et anthoninus rescripserunt ex his codicillis qui testamētum p̄cedunt posse fidei commissum peti si appareat eum qui testamētum fecit a voluntate quam in codicillis expresserat. non recessisse. **C**odicillis aut̄ h̄ditas. neq̄ dari. neq̄ adimi potest ne confundatur ius testamentorum. et codicillorum. et ideo nec exheredatio scribi potest. **D**irecto aut̄ h̄ditas codicillis neq̄ dari neq̄ adimi potest. Nam per fideicommissum h̄ditas codicillis iure relinquitur. nec odicōem heredi instituto codicillis adicere neq̄ substituere directo potest. **C**odicillos autem plures quis facere potest et nullam solennitatem ordinationis desiderant.

De hereditatib⁹

que ab intestato deficiunt. s̄ ca ē ḡnalis ad oēs seq̄ntes. t. i. vsq̄ ad titulum de bo. pos. vbi mixtum tractabit ex testō et ab intestato. sed textus huius t. i. loquitur tñ de suis heredibus. et sic al̄s ff. si cer. pe. et de reb⁹ cre. vbi tractat de mutuo in sp̄e tñ

Intestatus. fecit. v'l qz nō vult. v'l qz nō p't. v'l pupill' fu-
riosus. l3 hij i p'pe intestati dicunt esse et si vellēt testari n̄
pnt. vt. ff. de suis. et le. l. i. in p'nci. **b** **A**ut non
iure fecit. qz caruit solemnitate testū. vel nō habuit testa-
mēti factōz a fecit. gatōne l' agnatōe postumi. vt. s. q' b9
c **R**uptū. arto. mo. t. infir. i. h. et nō qz nō ē p oia id em
qn rūpiē. ac si nulluz
fem eet cū p'o casu. f
qn rūpiē legatū ut
ex codicill nō valeat
vt. C. de codicill. l. i. i
sedo sic. vt. s. s. fidei
cō. hē. s. p'terea. et
ff. de iur. codicilloz.
si q's tū. i. h. i. h. n̄. et
l. ab intestato. a. s. t.
i. s. non tantum.

**De hereditatibus q ab
intestato deferuntur.**

Intestatus decedit q aut
omni no testamentum non
fecit. aut nō iure fecit. aut
id qd fecerat ruptū irritū
ve fcm ē aut si ex eo nemō
heres institut' est. **I**n-
testatoz aut hereditates
ex lege. xij. tablaruz pmuz
ad suos heredes ptinent.

d **I**ritūue. vt p ca-
pi. di. testatoris. vt
s. q' b9 mo. te. infir. n̄.
s. non tū. et facit. ff.
de h. sig. intestatus
e **E**xtitit. sūt et aliq
duo modi vt p qrelā
v'l p oia tabulas te-
stamto reciso. ut. C.
de collac. vt liberis.
f **S**up dixerimus. s.
de hē. q. a. dif. s. sui.
g **F**uerit. Itē aliq
ē necē. vt nemo eos p
cedat vt ibidē s2. vt
s. s. hē. q. a. dif. s. sui
h **F**ilio nato. aliud
fi ex filia. vt. s. s. pa.
po. s. fi.
i **P**ronatus. i. p'cl
a me nat'. qz i q'ro
gradu est michi qui
vocat abnepos. vt. j.
de g'dibz. s. iij. l' dic
opositū pom. p sim
pliciter. i. natū v'l natā
et sic pone p nepote
p'dco. vel dic melius
loquiē de omib' de-
sc'dentib' vltiori
b9. et iō dic. p'natus.
qz vsqz in infimitū sue
cedunt. vt mauf. de
here. a. fal. ab intest.
i. s. i. et sic p'pe pomē
p'natus. i. p'cul nat'
k **R**ec int' est. naturales. id ē legitimi.
l **A**doptiu. q ad b vt sui dicant. n̄ emācipati fuerit. tūc
em int' est cū nates emācipati iur' p'torio succedūt. adop-
tū n̄. vt. ff. e. l. i. s. suos. a. j. e. s. mi'. **m** **Q**uibus. f. suis hē
n **C**uris. etat em curia siue corp' m q'libz citate. d'ib9
q curia mdigebat officialibz vt negocia expedirent. vt in
auf. s. de fē. ci. s. nulla in fi. col. iij. vnde q'cuqz vellz nates
sui filiū dare illi curie. vel ipemet fili' post morte p'ris se
offerre nō extātib' legitimis. vel p' testamēto illud dicat.
legitūz fiebat. vt in auf. q'bus mo. na. eff. s. q' d' vero. a. s.
si q's igit. sic fit remissio p'corz hys qui vadūt vltza mare
o **S**cdm diuallū. id est. p'ncipum id thcodosij a leomis
vt. C. de na. li. si quis. et. l. quomiam.

Sui autē heredes esti-
matur vt sup diximus qui
in potestate morietis fue-
rint. veluti filius filiae.
nepos neptisue ex filio p-
nepos p neptisue. ex nepo-
te ex filio nato pnatus p-
nataue. Nec interest vtz
naturales sint liberi an ad-
optiui.

Quibus connu-
merari necē est eciam eos
qui ex legitimis mrimoniis
nō sunt pgeniti. curijs tū
ciuitatū dati fm diualluz
ostōnum que sup his positi
sunt tenore hēdū suoz iu-
ra nāciscūtur. Necnō eos
quos nostre amplexu sunt
ostōnes p quas iussim' vt
si quis mulierem in suo cō-
tubernio coplauerit non

p **N**ecnon eos. scz necesse est onumerari inter suos.
q **C**onstitutōnes. C. de na. li. cum quis. et. l. nuper.
r **S**ustulerit. i. habuerit trimonium int' ticiū et bertā.
s **I**nt'a. in q'bus timeat ma' esse ottractū. et dotē da-
tam esse. q' mstrā dotalia vel nuptialia dicunt. et sine hys
duobz. f. scriptura a dote dixit. p. n̄ valē mrimoniū. qz lex

p'mūqz de his dicit
tali casu. vt h. et. s. s.
nup. s. n̄ alias. vt. ff.
s. re. iur. nup. nos di-
cum' valē mrimoniū
vt. C. de nup. si vici-
n9. et in auf. s. nup.
s. nuptias. h̄ nō fci
liberos legatōs. ut i
auf. de tri. et se. s. fi.
t. **P**rest' **o**col. iij.
terūt. f. p'm. nā a ob
h̄ retinet q'dam p'is
scubmas vt expiāt
an ex eis possint fi-
lios hēvt postea ac-
cipiāt eas in vxores
vel repellāt qz scz vt
repellant in vxore p
hibitū est. vt i auf.
q'bus mo. na. ef. leg.
s. q'm col. vij.
u **C**ensuimus. q. d.
non solū si nascāt po-
stea et viuāt cū p'mis-
sue non nascant aliq
siue etiā si nascantur
aliqui a moriant. vt
C. s. na. li. nup. et nō
q' si etiā legatōs ha-
beat ex vxore q'ndaz
tū hec valēt a siue ex
libera siue ex liberta
siue sua quā postea
manumiserit et in vx-
ore duxerit h̄ suanē
vt in auf. de inest.
nupti. s. fi. et mauf.
t. de triē. et se. s. fi.
et in auf. de filiis añ-
do. mstrā natis. p to-
tum t.
r **I**ta defierit. h̄ nū
quid fili' pcedit ne-
potē ex altero filio
vno g'du. ut. j. s. gra-
cōg. s. primo gradu.

ab iicio affectōe maritali
eā tam cū qua poterat ha-
bē iugiū et ex ea liberos
sustulerit postea vero affe-
ctiōe pcedēte et nuptia-
lia iura r inst'rumēta cum
ea fecerit r filios v'l filias
habuerit. nō solū eos libe-
ros q post dotē editi sūt iu-
stos dicim' et in p'tate eē
p'ris. sed etiā anteriores q
bus r hys qui postea nati
sunt occasione legitimi no-
mis p'stiterūt qd obtinere
censuim' et si non pgeniti
fuerint post dotale inst'm
ofectū liberi l' etiā nati ab
hac luce fuerūt subtracti.

Ita demū tamē nepos
neptisue p nepos p neptis-
ue suoz hēdū numero sūt
si pcedēs psona defierit in
p'tate pentis eē. siue morte
id acciderit siue alia rōne
veluti emācipacione. **N**ā si
p id tps quo q's moriē fili'
in p'tate eius essz nepos ex
eo suus heres eē non p't id
q' i cetis deinceps liberoruz
psonis dictū intelligimus
Postumi qz qui si viuo
pente nati essent in p'tate

et. s. ij. et tamē non excludit. vt. j. e. s. cum filius h̄ n̄ non vi-
det pcedere cum sui p'ris locū obtineat. vt in dicto. s. e.
y **E**mācipatōe. l' capitis diminutōe naxial' media. n̄ aut
captiuitate. vt. s. q' b9 mo. ius pa. po. sol. s. si ab hostibus
z **N**ā si p id tps. s. j. e. s. cū autē **a** ff. e. l. s. si filius
queritur. in p'nci. so. vt. j. t. i. s. primus.
a **Q**uis. veluti auus. **b** **E**ius. scz aui.
c **E**x eo. scz aui. omnes liberi appellenē l3 p9 trimopo
d **P**ersonis. cū tē im' p'pe. vt. ff. s. g'dibz. l. i. iur. iust. s.
pntes. et. ff. de h. sig. l. liberos. tur p natis q'ries de eo
e **P**ostumi. hēdes cū habeā rū comodis q'rit. vt. ff. de
sta. ho. qui in vtero. et nota q' postumus s2 p'pe qui post
humatōz p'ris nascit. et s2 eē im' p'pe ille q' factō testamēto

nasci. vt. ff. de iniusto. r. te. l. iij. §. i. **I**tem iure ptozio a Ignorates. et inuiti. a stas abstinere possint. vt. §. s. bere. q. et dif. §. sui. et. ff. si q. o. cu. t. l. i. §. qui sub. **H**eredes. l. sui. alias ec non nisi p curatoze fm q. s. vt C. de cu. fu. l. fi. §. tali itaq. **A**cquiri potest. sic. ff. de act. et obli. si a furioso. et. ff. si cer. peta. l. si a furioso.

Quasi. §. ideo qz i corp'alibz §. i. ppe co tinuatio. §. diuum est incorpale. §. re pbo. qz et possessio e res corp'alis. et tm vna cum alia otinuat. vt ff. §. acq. pol. pon. §. pterea. et. §. in do tis. et. §. si iussa. et. §. §. et legata. et. §. pe n. dic §. imape fieri otinuat. qz me di uerla non eadez fieri debet. §. p et filius vnu fictione iue sunt vt. C. de impu. et al. sub. l. fi. §. fi.

In pupillis. al s si e hereditas e nei. et no pis tutoris au toritas et pupilla a tus n. carius est nisi sit infal. quo casu suf fic tutor. ut. C. §. iure deli. potuit. et. l. si i fanti. §. p ente. et. ff. §. tu. et cu. da. ab his. l. i. impuberi.

Interdū. sic. ff. §. suis. et le. l. i. §. iter §. §. suus. ff. de re sta. lex cor. in fi. con tra. §. o. ibi non fuit reuersus sed hic sic.

Postliminij. qd fingit eu sp in ciuita te fuisse. vt. §. qbus mo. ius pa. po. sol. §. si ab hostibus.

Post mortē. nō q dā delicta trāfire oē heredes etiā lit. non oē. vt lese maiestatis in duobz casibus. qn quis oira pncipem vel contra rem pub. fuit molitus al non vt. ff. ad. l. iul. ma. l. fi. et his duobz casibz §. tm loquit.

Item de residuis et peculatus et repetudarū. vt. ff. ad. l. iul. repe. l. fi. §. te apostatat. ut. C. de apos. l. ij. et. l. apo statat. in fi. quedā etiā nō transeūt lite cō. vt oia alia pu blica. vt. ff. de accusa. ex iudicōz. alia otestata lite trans seunt alias non. vt omnia priuata delicta. vt. C. de delic. §. func. l. i. et. §. de ipe. et tem. act. §. non autem.

Perduellionis. idō dicit pduellionis. qz p duelluz fie bat certamen si aliqs criminis hui9 reus dicebat. q aliqd i ipz pncipē vel rempublicā fuisset molitus fm. p. et pē di ci hoc et defendi qz et fm iura rōna videē posse fieri debz pugna. a sunt ar. aliqua. ut. ff. ad. l. acquil. qua act. §. si qf

eius futuri foret sui hēdes sunt **S**ui autē heredes fiunt etiā ignorātes. sed lez furiosi sint heredes sui pnt existere. qz quibus ex caub ignorātibz acqriē nobis. ex his caub a furioz acqri potest. et stati mor tepentis qu ahi otinuatur dominium. a ideo nec tuto ris auctoritate opus est in pupillis. cū etiā ignorātibz acquirē suis heredibz hereditas. nec curatoris assensu acquirē furioso §. ipso iure **I**nterdū autē licet in pteate parētis mor tis tpe su9 heres non fuit tam su9 heres pnti efficiē veluti si ab hostibus quis reuersus fuerit post mor tem patris sui. ius autem postliminij §. facit **P**er otrariuz autē hoc euemē. vt licz quis i familia defū cti sit mortis tpe. tam suus heres non fiat. veluti si p9 mortē pater iudicatus fu erit pduellionis reus ac p hoc memoria eius dānata fuerit. suū em heredes hē non pē cum fiscus ei succe dit. **S**ed pē dici ipso iure

in colluā. vt. ff. de re. iu. amos. et. ff. de hijs qui no. infra athlete. et. C. de athletis. l. i. et. C. que res. pig. ob. pos. spem. et. ff. de dona. donacōes in fi. l. ijs em legibus hēt mentio de tli pugna. q n fieret nisi de iure esset. vel dic per duellionis. id ē hostis criminis. nā pduelles hostes dicunt. ut. ff. de v. fig. quod nos **M**emoria. nā ipe cū sit mor tuus non pē dammari nisi a deo. vt. ff. que sentencie sine ap. re. l. penulti.

eē suū heredē sed definē

Cū fili9 filiaue a ex alio filio nepos neptisue existāt piter ad hereditatē auw cant. **N**ec q §du pximior e vltiorē excludit **E**quū em esse videt nepotes nep tesqz in patris sui locū suc cedē. pari rōne et si nepos neptisqz ex filio sit a ex ne pote pnepos pnepitue. si mul vocant **E**t qz placu it nepotes neptisue **I**tem pnepotes pnepitue i pn tis sui locū succedē ouem ens esse visuz est non in ca pita sed in stirpes heredi tatez diuidi. vt fili9 ptem dimidiā hereditatis hēat a ex alio filio duo plesue nepotes alterā dimidiā

Item si ex duobus filijs nepotes neptisue existāt. ex alio vn9 forte aut duo ex altero tres aut qtuor. ad vnu aut duos dimidia psptineat. ad tres vlt qtu or altera dimidia **C**um aut qrit. an quis suus he res existere pē. eo tpe qre dū est quo certū est aliquē sine testamento decessisse qd accidit et testamto de

tuus non pē dammari nisi a deo. vt. ff. que sentencie sine ap. re. l. penulti. **D**amnata. §. scz modo. pncio cōtra impium luciu fecisse et ideo bona in fiscuz inferri. nam p § me z mozia damnat. et in famia quadā defun ctus afficit. vt. §. q manu. non poss. §. i. q ex tpe omissi delicti alienacōes ab eo fce non valebūt. vt. C. ad. l. iul. ma. l. pnt. i. fi. et. ff. §. dona. l. do na. §. fi. **P**otest. dici. scilicet verius. **D**efinē. §. lata sen tēcia. nā n facit ipo iure definē hēdē suū esse tale delictum. **C**um filius. filio secus si ex filia. vt. §. e. §. Itē vetustas. et §. §. diui. **E**quū. ut in aut. qb9 mo. effi. sui. §. §. **V**ocant. idez est et si p bo. pos. vocē tur. vt. ff. de otrata bu. l. i. §. vocant. sed oira. ff. §. contra ta bu. l. iij. §. i. so. nō est oira. qz ibi pcedit fi lius qz patris loco ē adoptatus ad nepo tē. vt. §. §. ita tamē. **I**n stirpes. §. e. t. i. §. hoc etiā addend in fi. oira. so. vt ibi. **E**x altero. sic. i. e. §. fi. sic. ff. §. m offi. t. **P**ap. §. p inde. si ex duobus. licet. C.

de suis. et. l. nepotes. Accursus. **I**tem filijs pmortuis ex altero nepote **C**um autem. eo diligenter notato qui sūt sui heredes. nunc nota quo tempe qrendus est quis sit suus heres **C**ertū est. §. e. §. ita demū. contra solue vt ibi dixi. **S**ine testamēto. quod otingit. vij. modis. vt. §. em pnci. diximus. Accur. florentinus **A**ccidit. scz vt vi deatur quis sine testamēto decessisse. **M**ortuo. scilicet ex hereditato. **N**on potuit. morte puentus. vt. §. e. §. ita tamen. **S**olus. scilicet suus heres. accursus **C**ertum est. scilicet nepotem suum heredē esse cū nllū

precedat eum. vt. s. e. s. i. **M**ortuo. ante q̄ adeatur ex testamento hereditas. vnde constat non transmitti ad filium. de inofficioso. q̄relam. ymo etiam ea adita non transmittatur olim. sed hodie contra. vt. C. de inoffi. ti. sanctim⁹ al. l. si q̄l filium. s. fi. e. **T**estamento. scz ab herede qui non vult adire. accursius

stituto. **H**ac racōe si filius exhereditatus fuerit et extraneus heres institutus ē et filio mortuo postea certum fuerit heredē institutū ex testamto non fieri heredem. aut qz noluit eē heres. aut qz non potuit nepos auo suo heres existere. **Q**uia quo tpe certū est in testatū decessisse p̄mfa. solus inueniē nepos ⁊ hoc certū est. ⁊ licz post mortē aui natus sit. tamē auo viuo conceptus mortuo patre eius posteaqz deserto aui testō suus heres efficitur. **P**lane si ⁊ concept⁹ et natus fuerit post mortem aui mortuo patre suo desertoqz aui postea testamto suus heres auo non existet. quia nullo iure cognationis patrē suū patris tetigit. **S**ed nec ille ē in liberis aui. quē filius emancipatus adoptauerat. **H**ij autē cum nō sint sui quantū ad hereditatem liberi neqz bonoz possessio nē petere possunt quasi proximi agnati hec d̄ suis heredibz. **E**mancipati autē iure ciuili nichil iur̄ habēt neqz em̄ sui heredes sunt. qz in p̄tate deseruēt parentis esse. neqz vllō alio iure p̄ legē. xij. tabularū vocantur. sed p̄tor naturalis eq̄tate mot⁹ dat eis bonozū possessiōz. vnd liberi p̄ind.

Tetigit. nec eniz fuit primus cognatus ei scilz q̄ viuo nō dum animal erat. vt ff. vnde cog. l. i. s. si quis p̄roximus. sed nunquid hodie per aut. succedit. vt i auē. de here. que ab intest. s. i. p̄. dixit qz sic quia naturalis causa tantū spectat. io. cōtra. quia nec de iure p̄torio quo casu naturalis inspiciebatur. vt se quē. vt. j. e. s. emancipati. et. ff. de suis et le. l. ticus. et. l. penl. accursius. **C**ognati. id ē tā q̄agnati. nam agnati sunt proximiores q̄ cognati. nunq̄d ergo tercio ordine inter cognatos vocant̄. **R**e. mar. qz sic. vt. ff. e. l. i. i. si. Jo. extra. qz ibi de cōceptis pus. natis postea loquit̄. sec⁹ si postea accipiunt̄ a nascūt̄ vt h. et. ff. de iust. r. te. si quis filio. s. non fuisset.

Emancipati. qz bona ratio. vt. s. de here. q̄li. et dif. s. sui. et. s. e. s. i. ibi. sin autē. nē. accur. **I**nullo iure. scz neqz vt patroni neqz vt agnati quos vocat lex. xij. ta. vt

ac si i p̄tate p̄tis tpe mortis fuissent. siue soli sint. siue cum suis heredibz occurant. **S**taqz duobus liberis extantibus emancipato et eo qui tempe mortis in p̄tate p̄tis sui fuerit. sane is quidē qui in p̄tate p̄tis fuerit sol⁹ iure ciuili heres est et solus suus heres. **S**z cum emancipatus beneficio p̄toris in p̄tem admittit̄. euenit vt suus heres p̄ p̄te heres fiat. **A**t hij q̄ emancipati a p̄nte i adoptionē se dederunt. non admittunt̄ ad bona naturalis patris quasi liberi. si modo cum is moreretur i adoptiua familia sint. **N**am viuo eo emancipati ab adoptio patre p̄inde admittuntur ad bona naturalis patris ac si emancipati ab ip̄o p̄te essent. nec vnq̄ in adoptiua familia fuissent. et conuenient̄ que ad adoptiuū patrē p̄tinent. extraneoz loco esse incipiunt. **P**ost mortē vero naturalis p̄tis emancipati ab adoptiuo patre. et quantū ad hunc adoptiuū patrē p̄tinet eq̄ extraneoz loco sunt. et quantū ad naturalis p̄tis bona p̄tinet. nichilo magis liberoz gradum nanciscant̄. quod ideo placuit sic. quia iniquū erat esse in potestate p̄tis adoptiuū ad quos bona naturalis

j. t. i. in prim. et. j. de success. li. in prim. aliud ecōt. ut. j. t. i. s. fi. **S**oli sint. s. emancipati. accur. **H**er edibz. scz cuz alijs q̄ remanserūt in potestate. **M**ididia. vt. ff. de h. sig. nomē filiarū. s. portionis. **A**t hij. scz vocant̄ emancipati. sed non om̄s et hoc sequitur at hij. nē. **A**doptionem. id est arrogationem. **N**on admittunt̄. ff. de contra ta. l. in. s. si quis filio. **C**onē. So. ibi non valuit adoptionem fm̄ jo. sed hvaluit. vel distigue. an detur extraneo. vt h̄ an detur in adoptioe nepos ex filio emancipato patri eius vt ibi ar. s. d̄ adop. s. h̄ hodie. **J**em. C. de adop. l. penl. s. sed si q̄dem. que est otra So. illā intellige vt j. e. s. admonendi. **C**um is. scz pat̄ naturalis. accur. **V**iuo eo. scz pat̄re naturali. **A**b ip̄o. scilicet patre naturali. **F**uissent. vt. s. de exhere. li. s. emancipatos. accur. **E**xtraneoz. si autem morte patris adoptiuū facti essent sui iuris durat agnatōis ius inter eos. id ē m̄ter adoptiuū et naturalem filium adoptātis n̄ emancipatus vt sibi succedant vt. ff. de gra. cog. filiiu naturalis. et. ff. vnde cog. l. i. s. cognacōnis. et de adop. l. antepenl. **M**ar. **J**te et ip̄i adoptiuo patri succedit. vt. j. e. s. sed ea.

Eius. id est naturalis patris. **A**doptiuū. post emancipationem non prius. vt. s. e. s. nec interest. **A**d agnatos. nam si non emancipat. certum est qz filij n̄

succedunt naturali patet. et ita agnati succedunt. vt. §. p. et. ff. vnde libe. l. i. Si aut emanciparet succederet si in. vt. §. p. §. et sic in eius potestate esset ad que bona naturalis patris pertinet qd est absurdum et contra regulam iuris vt. §. et. ff. de here. mlti. l. illa institutio b. **M**inus ergo iuris hnt quia naturales filij emancipati iure pto rio vocant. §. adopti ui emancipati no. vt. §. p. §. ergo. c. **N**aturales. i. legitimi d. **E**mancipati. ab adoptiuo patre. Accursius florentin9

e **A**d iuuantur. mfi sint de suis. qz auus adoptauit nepote in filiu et postea emaci paut. vt. ff. ad ter. tul. l. ij. §. adoptiuu f. **R**atio. id est emaci paco. que iure. cui. est. vt. ff. de re. iur. actus. **N**on p. sic. §. de le. ag. tu. §. si. ff. de re. iur. nichil ta. h. **E**mancipati. ab adoptiuo pte et p9 morte naturalem. vt. §. post. mortem. i. **E**ade que obfuitur in bo. poss. vnde liberi. et. §. contra ta. bo. poss. vuantur k. **E**ste. no. qz si emi cepe filius vel filia vel demceps no fut sui heredes. non tam defnuit ee filij p filie l. **I**nstitutio. hif em institutis n dat h bo. pos. nam pteit9 rumpat testamentuz et huic scilz institutio via apit. et hoc e qd si mfi pteritus omitterat edictu. vt. ff. de ota ta. l. iij. §. si qs ex liberis. si aut pteritus nolit vti postq semel agno uit institutus habz ota ta. iure fm ta. qz e mirabile. nec expectat ptm. vt. ff. de ota. l. si p9. §. si. a del. i. no miqu

patris pment. vtrum ad liberos eius an ad agtos. **M**inus ergo iuris hnt adoptiuu filij qz naturales Naqz naturales emancipati beneficio ptozis gradu liberoz retinent licz iure ciuili pdant. **A**doptiuu vero emancipati. et iure ciuili pdunt gradum liberoz ru et a ptoze non adiuua et recte. **N**aturalia em iura ciuilis ratio pimere no potest. nec qz defnunt sui heredes esse possunt defne filieue. aut nepotes nepesue esse. **A**doptiuu vero emancipati. extraneoz loco incipiunt esse. qz ius no menqz filij filieue qd p adoptone consecuti sunt. alia ciuili ratione id e emancipaco pdut. **E**ad h obfuanet in ea bonoz possessione qua ota tabulas testamenti pentis. liberis pteritis id e nec heredibus institutis neqz vt oportet exheredatis ptoz pollicet. nameos quidem qui i potestate parctis mortis tpe fuerint et emancipatos vocat ptoz ad eandem bonoz possessionem eos vero qui in adoptiuua familia fuerint. p hoc tps quo naturalis parens moreretur repellit. **I**tez adoptiuos liberos emancipatos ab adoptiuo patre sic ab intestato ita longe mis

m **O**portet. scz masculi nominati. femine inter ceteros. vt. §. de exhere. l. §. i. Accursius

n **E**xheredatis. cu ergo mris pteico p exheredaco habeatur. cessat ibi ota. bo. pos. ut. ff. de ota. ta. illud. §. ad testa. o. **I**n pteate. emancipatis omitterentib9 edictu. non alias fm mar. vt. ff. de contra. ta. l. iij. §. si qs ex li. §. jo. contra. nam nullu dicere pnt. et contra ta. suouere habent. ut. ff. de le. i. l. si duo et. c. de li. p. maxim p. **R**epellit. scz ptoz repellit. mfi sint instituti. et eis omittat edictu. vt. ff. de ota ta. non putauit. §. in adopco. et. §. vt aut. Item ota. ff. de contra ta. l. iij. §. si quis filio. So. vt. §. e. §. at. h. Accursius

nus ota tabulas testamti ad bona ei9 non admittit qz defnunt in numero liberos esse. **A**dmonendi tam sumus eos qui in adoptiuua familia sunt. quiue post morte naturalis pentis ab adoptiuo patre emancipati fuerint. itestato parente naturali mortuo. lz ea pte edicti qua liberi ad bonoru possessionem vocant non admittant. alia tam pte vocari ide qua cognati defuncti vocant. ex qua pte ita admittunt. si neqz sui hedes liberi. neqz emancipati obstant. neqz agnati qd ez vll9 interueniat. **A**n te em ptoz liberos vocat ta suos hedes qz emancipatos. deinde legitimos heredes. deinde pimos cognatos. **S**ed ea oia quide antiquitati placuerunt. **A**liqz aut emendacione a nostra ostitutione accepunt qua sup hys psonis coposimus que a patribus suis naturalibus in adoptione alijs danet. **I**n uenimus etem non nullos casus in quibus filij et naturaliu pentum successionem ppter adoptionem amittent. et adoptione facile emancipaco soluta ad neutrius patris successionem vocabantur. **H**oc solito more corrigentes ostitutionem scripsim9 p qua diffinimus

beat. cessat ibi ota. bo. pos. ut. ff. de ota. ta. illud. §. ad testa. o. **I**n pteate. emancipatis omitterentib9 edictu. non alias fm mar. vt. ff. de contra. ta. l. iij. §. si qs ex li. §. jo. contra. nam nullu dicere pnt. et contra ta. suouere habent. ut. ff. de le. i. l. si duo et. c. de li. p. maxim p. **R**epellit. scz ptoz repellit. mfi sint instituti. et eis omittat edictu. vt. ff. de ota ta. non putauit. §. in adopco. et. §. vt aut. Item ota. ff. de contra ta. l. iij. §. si quis filio. So. vt. §. e. §. at. h. Accursius

q **A**dmonendi. licz hos duos qui sequitur non admiserim si iur. ciu. vt. §. e. §. at. h. i. r. amen. **A**d bonoru poss. vnde liberi. s. **E**mancipati. qui sunt sui per ptoz. vt. §. e. §. emancipati. **L**egitimos. id est agnatos. ut. §. t. i. prima r. sione. u. **P**rimos. sic. ff. si ta. te. l. i. §. ff. qs or. in bo. poss. seruetur. l. i. **S**ed omnia que §. e. §. at. h. i. dicta sunt et. §. in. p. §. **A**liqua. q. d. que dam corrimus. que dam retinimus. **C**onstitutione vt. c. de adopco. l. penult. **N**aturalibus. et legitimis. accur. **N**on nullos. i. aliquos. **A**d neutrius. vt. §. e. §. at. h. i.

b **V**ocabant. h. id e videe etia otingere hodie i casu que hemus. §. e. §. nostra aut. vt. c. de adopco. l. p. §. §. §. sed dic q auus adoptans tene ei relinqre quartam vt filio at rogato. vt. §. e. §. nostra ibi que admodu.

Constitutionem. scz predictam. Accursius.
Fermanfisset. nunqd ergo n pmanfit. Rn. pmo pman
 fit. vt. s. de adop. s. sed hodie. sed hoc dixit referendo se
 ad factu. q. d. a. si s
 iure et de facto i eius
 familia pmanfisset
Simodo. nuqd
 eum in ius vocabit si
 ne venia. Item nunq
 quid alimeta tali fi
 lio dare t. ne. Rn. n.
 p hanc literaz. et. s.
 de adop. s. sed hodie
 pla. dixit contra
Ab itestato. scz
 simul cum alijs natu
 ralibus. ut. C. s. suis
 et le. si te. non tamen
 succedat alijs ofang
 uines sui patris ado
 ptui. vt. C. s. adop.
 l. penl. s. si qd. in fi.
 Accursius florent.

i Ab eo. scz adop
 tuo patre.
k Iure civili. quia
 non est in pfate sua.
l Neqz ptozio. qz
 non e emancipat ab
 eo. vt. s. de ephere.
 lib. m. pn. s. emanci
 patos. et. s. fi.
m Inofficiosi. s. de
 inoffic. test. o. tra. s.
 tam aut. So. illa in
 telligit. fm distictio
 ne h. s. vt ibi dicet
o Consulto. q non
 habemus. s. dicebat
 q tres iuvenes arro
 gati deferebant. vt
 vni eligeret. q casu
 magna erat hec sole
 mitas. vnde ex ostoe
 diui pn quarta ei da
 bat arrogato quod
 hodie no est ymo is
 hoc casu vt et alias.
 vt h. et. C. de adop.
 l. penl. s. q autem
o Ad ei. scz q. r. te.
p Nostra. constoe
 vt. C. de adop. l. pe
 nl. s. si veto pater
q Parens. hoc i in
 fimitu accipe. vt. ff. de gra. l. iue. con. s. parentes.
r Seruauim. ut siue loco filij habeat siue nepotis adop
 tee. ac si vere naturalis esset. scz filio pcedente nepote. vt
 C. de adop. l. penl. s. qd autem in filio s. **Quoadmodum.**

quando pens natural filiu
 suu adoptand alij dederit
 integra omnia iura ita ser
 uari atqz si in pris natural
 ptate pmanfisset nec peni
 tus adoptio fuerit subsecu
 ta nisi in hoc tmmodo casu
 vt possit ab intestato ad
 pris adoptiui venire suc
 cessionem Testamto autē
 ab eo facto neqz iure ciuili
 li neqz ptozio ex heredita
 te eius aliquid psequi po
 test neqz o. tra tabulas bo
 noz possessione agnita ne
 qz inofficiosi querela insu
 tuta cum nec necitas pri a
 doptiuo imponatur vel eu
 heredē instituire vel exhe
 redatu eum facere vtpu
 te nullo naturali vinclo co
 pulatu. neqz si ex sabinia
 no senatus co. ex tribu ma
 ribus fuerit adoptat. Na
 et in hmoi casu neqz quar
 ta ei suatur. nec ulla actio
 ad ei psecutoz ei opetit.
In nra aut ostitucione
 except est is que pens na
 turalis adoptandu susce
 perit. vtroqz em iure tam
 naturali q legitimo i hac
 psona ocurrente. pristina
 iura in tali adopcione sua
 uimus. queadmod si pat
 fa. sese dederit ad arrogā
 dum que specialiter et si
 gillatim ex pfate constitu
 tionis tenore possunt col
 ligi. **I**tem vetustas ex
 masculis pgenitos plus

q. d. sic transit vt in hoc casu qui sequitur.
Item vetustas. correximus ius antiquu circa liberos
 pmi gradus naturales siue adoptiuos. i. ue circa vltiores

diligēs solos nepotes vel
 neptes qui ex virili sexu s
 scendūt. ad suoz vocabat
 successionem. et iuri agna
 torum eos anteponebat.
Nepotes aut qui ex filii
 abus nati sunt et pnepo
 tes ex neptibz cognatoz
 loco numerās. post agna
 toru lineā eos vocabat tā
 in auū q proauū materni.
 quā in auie vt proauie siue
 paterne siue materne suc
 cessionē. **D**iuī autē pnci
 pes non passi sunt talē tra
 naturā iniuriā. sine opetē
 ti emēdacione relinquere
Sed cum nepotis vel pne
 potis nomē omūe est vtrū
 qz qui tam ex masculis q
 ex feminis descēdūt. ideo
 eundē gradū et ordinem
 successionis eis donauerūt
Sed vt aliquid amplius
 fit eis qui non solū nature
 sed etiā veteris iuris suf
 fragijs muniunt porcionē
 nepotū et neptum vel dein
 cept s quibus sup dixim.
 paulo minuendā esse existi
 mauerūt. vt minus tercia
 pte accipient quam mater
 eoz vel auia fuerat accep
 tura vel pater eoz v. au
 paternus siue n. r. nus. qn
 femina mortua sit de cuius
 hereditate agitur. hys qz
 licet soli sint qui descēdūt
 ex femineo sexu adētibz
Et queadmodū lex. xij.

u Solos. i. s. male.
p Anteponebat. in
 hoc bene.
y Nepotes vocas
 bat. scz vetustas non
 cuius iuris auctoris
 tas. vt. s. sed ptoz
 ut. j. t. i. s. qz. accur
z Materni. scz mori
 ente masculino s cuius
 bonis agit. ut. j. s.
 proximo.
a Materne. scz mori
 ente femina. vt. j.
 primo. s. accur.
b Diui principes.
 vt. C. s. suis. et. leg.
 si defunctus. et. C. s.
 col. l. illa. accur.
c Donauerunt. scilz
 principes sed nō idē
 comodū vt sequit.
d Suffragio. id ē.
 lege. xij. tabularum.
e Minuuntur. nota
 duas rationes vncē
 vna. vt. s. de adop.
 s. s. hodie in fi. s.
f Diximus. scz nullo
 modo nisi tercio ordi
 ne succederet. vt. s.
 primo. s.
g Paulo. nota par
 rum de tercia parte
 totius rei dici. sic in
 aut. s. eph. et intro.
 reis. s. sanctimus.
h Estimauerunt. scilz
 licet principes.
i Mortua sit. rota
 duos casus. si emz mo
 ritur femina. nepo
 tes vel neptes ex ma
 sculis vel feminis in
 nichilū olim nisi p
 agnatos hodie cum
 diminutioe succēdūt
 tercie partis. si mori
 tur masculus. nepo
 tes ex filia tm vocen
 tur cum diminutione
 tercie ptis vt hic s.
k Xij. tabu. quod
 de diminutione hac
 fecit dicitur corrigē
 p sequentem. s. sedm
 mar. sed nos fm. b. di
 cimus sequentem. s.
 loqui in quadaz alia

parte que debebatur agnatis. scz quarta. non autē s hac
 tercia. sed p aut. dicimus de hac tercia correctum. scilicet
 vt equaliter hodie veniat. vt i aut. s. triē. et se. s. necqz illo
I Vocat. scz. s. e. s. cum filius. Accursius.

m Sed ostitionem quam non habemus. vt sequitur
n Constitutōne. vt. C. de suis. et. le. i. fi. Accur. sius.
o Transuersa linea. sic in aut. de nō ali. g. cū agi. ē. ca. fi.

p Descendūt. scz ne
potib⁹ vel pnepoti
bus ex filia. accur.
q Et tpa vt in fut
turis calib⁹ tantū va
leāt. vt. C. de suis. et
le. i. vl.

r Ita tū. hoc qd se
quitur est referendū
s. ad. g. diui. n. ad. pr.

s Statuit. vt. s. e.
-g. cum filius.

t Diminutōe. s. qe
te que sbebat ag
natis. non tercie que
dabatur patris. vt
s. primo. g. diximus

u Similit habeant
pmo in capita videē
diuidi vt. j. t. i. g. hoc
etiā addendū in fi. g.
si ibi s collat. eralib⁹
h de s. cedētib⁹ loqē

nemo. etia⁹
omnis. ut. ff.
de tel. tu. si ne

p Suus. s. mo
-t. i. g. i.

3 Pretor. s. t. i. g.
emancipati.

a Constōnes. s. t. i. g.
-g. quibus conuener
rari. et. g. diui.

b Successionē. des
c. existat. fundi

c Exista. fundi
dico et aplectat. naz
s duo nēcia sunt

d Quoquomō. scz
ci. vel pre. iure.

e Agnatū. capite
nō minutū. vt. ff. e.

f Proxi. capitis
m. i. id ē qui primior
est defuncto. j. e. g. si
ples. et. g. pr. accur

g Agnati. sic. ff. s
legitia tu. i. sūt autē

h Libro. ut. s. s. le
ag. tu. g. sunt autē

i Cognacōe. cog
nacō est gen⁹. agna
cio spēs. vnde qd
est agnatus ē cogna
tus. sed non ouertit.

k Itaqz ofanguinei
quasi ex eodē sangui
ne nati. ceteri agna
ti non dicunt ofangu
nei. vt. ff. de suis. et
le. i. ij. m. pñ. accur.

l Item. inuicē. scilz
filius fratris patruo

tabularz filio mortuo ne
potes vel neptes et pnepo
tes vel pneptes in locum
patris sui ad successiones
aui suuocabat. ita et prin
cipalis disposicio in locuz
matris sue vel auie. eos cū
iam defigta ptis tercie di
minucione vocat. **S**z nos
cuz adhuc dubitatio ma
nebat inē agnatos et me
moratos nepotes qrtā p
tē subz defuncti agnatis
sibi uēdicatib⁹ ex cuiusdā
ostōis auctoritate memo
ratā qdē ostōz a nro codi
ce se g. auimus. neqz inse
ri eā ex theodosiano codi
ce nro decessim⁹. **N**ostra
aut ostōe pmulgata. toti
iuri eius derogatū est. et
sanctimus talibus nepoti
bus ex filia vel pnepotib⁹
ex nepte et deinceps sup
stitibus agnatis nullā ptē
mortui successionis sibi uē
dicare ne hij qui ex trans
uersa i linea ueniūt potio
res hijs habeantur q̄ qui
recto iure descēdūt. Quā
ostitionē nostrā obtinē
fm sui vigore et tpa sancti
m⁹. ita tū vt que admodū
inter filios et nepotes ex fi
lio antiquitas statuit non
in capita sed in stirpes di
uidi hereditatē. **S**imilit
nos inter filios et nepotes
ex filia fieri distribucione
iubemus ueluti inter om̄s
nepotes vel neptes et inter
pnepotes et pneptes et
alias deinceps psonas vt
vtraqz pgenies mris sue
vel patris auie vl aui por
tionē sine vlla diminucioe

m Et etiam ofobrin. im ppe. vt. j. de gra. cog. g. iij.
n ofanguinitatis. scz ad suos fies prius natos. ad re
liquos uero agnatos agnationis tantum ius acquiritur

vt. s. pr. diximus. et
est uerū hoc si uen
te eo i dē de cui⁹ he
reditate agit. cepti
saltē erāt. vt. ff. de
suis. et. le. fre. ticut
et. ff. unde cog. i. i.
-g. si quis primior.
o Non tamen. quis
agnati uocentur ad
hereditatē non tam
cē. dat. lex. s. xij. ta.
p Sed hijs. et omi
bus hijs. vt. j. e. g. si
plures. accur.
q Certū. qd est etiā
scz factō testamento
q emanauit. qd dic
vt. j. pr. g. accur.

De iima agnatorz succes.

Nemo suus he
res vel eoz quos
inter suos heredes
ptor vel ostitiones w
cant extat et qui successio
nez quoqmodo amplecti
tunc ex lege. xij. tabularū
ad agnatum pximum pti
net hereditas. **S**unt au
tem agnati vt primo quo
qz libro tradidimus. cog
nati p uirilis sexus psonaf
agnacione diuncti quasi a
pre agnati. **I**taqz ex eoz
pre nati fratres agnati fi
bi sunt qui et ofanguinei
uocantur. nec requiritur
an etiā eandē matrē habu
erint. **I**tem patru⁹ ffrs
filio et inuicēz is illi agna
tus est eodē numero sunt
fratres patruales id ē qd ex
duob⁹ fratribus pcreati
sunt qui etiā consobrinu
cantur qua racione etiam
ad plures gradus agna
cionis puenire poterim⁹.

Hij etiā q post mortem
patris nascunt iura ofang
nitatis nanciscuntur. **N**on
tū omnibus simul agnatis
dat lex hereditatē sed hijs
qui tūc pximiori gdu sunt
cum certū esse cepit aliquē
intestatū decessisse. **P**er
adoptionē quoqz agtionis
ius consistit ueluti inter fi
lios naturales et eos quos
pater eoz adoptauit. nec

vt. s. pr. diximus. et
est uerū hoc si uen
te eo i dē de cui⁹ he
reditate agit. cepti
saltē erāt. vt. ff. de
suis. et. le. fre. ticut
et. ff. unde cog. i. i.
-g. si quis primior.
o Non tamen. quis
agnati uocentur ad
hereditatē non tam
cē. dat. lex. s. xij. ta.
p Sed hijs. et omi
bus hijs. vt. j. e. g. si
plures. accur.
q Certū. qd est etiā
scz factō testamento
q emanauit. qd dic
vt. j. pr. g. accur.

q Duo. q. d. non
solum iure naturali
constituitur agnacō
s etia civil. vt p ad
optionē. scz quālib⁹
iure isto. vt. ff. s ad
op. i. i. et. s. s. ad op.
in prim. sed hodie p
eam tm ex qua tran
sit in pteaz arrogz
toris. vt. s. t. i. g. nra
aut. s. tū licet nō fiat
agnatus. s. hodie qz
non transit in pteaz
extranei arrogati suc
cedit tamen ab inte
stato patri tm n alijs
patris agnatis. vt
C. de adop. i. pñ. g.
si quidem. Accur.
s Naturales et le
gitimos. non tm em
cipatos. ut. ff. de g.
cogna. i. si filium.
Accur. sius.

t Item si quis. non
solum pater de quo
dictum est.

a Item si quis. non
solum pater de quo
dictum est.

o Non tamen. quis
agnati uocentur ad
hereditatē non tam
cē. dat. lex. s. xij. ta.
p Sed hijs. et omi
bus hijs. vt. j. e. g. si
plures. accur.
q Certū. qd est etiā
scz factō testamento
q emanauit. qd dic
vt. j. pr. g. accur.
r Duo. q. d. non
solum iure naturali
constituitur agnacō
s etia civil. vt p ad
optionē. scz quālib⁹
iure isto. vt. ff. s ad
op. i. i. et. s. s. ad op.
in prim. sed hodie p
eam tm ex qua tran
sit in pteaz arrogz
toris. vt. s. t. i. g. nra
aut. s. tū licet nō fiat
agnatus. s. hodie qz
non transit in pteaz
extranei arrogati suc
cedit tamen ab inte
stato patri tm n alijs
patris agnatis. vt
C. de adop. i. pñ. g.
si quidem. Accur.
s Naturales et le
gitimos. non tm em
cipatos. ut. ff. de g.
cogna. i. si filium.
Accur. sius.
t Item si quis. non
solum pater de quo
dictum est.

Suos esse. id est agnascitur alijs agnatis adoptantis. et eis cognatus fit. vt. ff. de adop. qui in adop. Accurfi9
Ceterum. id est certe vel aliter. lex quide. xij. ta. deferebat hereditate agnatis primis. h. media iuris prudentia cum distinctione. et h. dicitur ceterum. p. sed
Longissimo. de cemo. vt. j. de success. cog. s. fi. accur.
Feminas. agnatas
Quod placebat. nota caute poit placebat et non placet vt. j. s. nos vero. Et h. erat p. media iuris prudentia no p. leg. xij. ta. neq. p. ptoze. vt. j. e. s. et h. quide. a. s. media. accur.
Consanguinitas. id est agnatis h. h. s. feminaru
Tua. s. hereditas
Pleriq. s. pte. osanguineas vore s. de quib. modo dixit
Ad masculos. sic s. i. s. Te vetustal

dubiū est quim im ppe osanguinei appellant. **S**tez si quis ex ceteris agtis tuis veluti frater aut patruus aut deniq. is qui longiore gradu est adoptauerit aliquem agnatus inter suos heredes esse non dubitatur. **C**eterum inter masculos quide agnacionis iure hereditas eciā si longissimo gradu sint vltro citroq. capiē. Quod ad feminas vero attinet. ita placebat vt ipe osanguinitatis iure tm capiant hereditate. si sorores sint vltorius non capiāt. **M**asculi aut ad earum hereditates eciā si longissimo gdu sint admittant. qua de cā fratris tui aut patruū tui filie vel amice tue hereditas p. tinet. tua vno ad illas n. p. tinebat. **Q**uod ideo ita ostitutu erat. q. comodius videbat ita iura ostitui vt plerūq. hereditates ad masculos ofluere. **S**ed q. sane iniquum erat in vniu sum eas quasi extraneas t. pelli p. tor. eas ad bonoru possessionē admittit ea pte qua primitatis nomie bonoz possessionē pollicetur. ex q. parte ita scilz admittunt. si neq. agnatus vllus nec primior agnat9 interueniat. **E**t hoc quide lex. xij. tabular. nullo mō itroduxit. s. simplicitatē legibus amicā amplexa. si mili modo omnes agnatos. siue masculos siue feminas. cuiuscunq. gradus ad similitudine suorum inuicez

Sed q. eas. scz agnatas feminas.
Proximitatis. id est agnacionis
Interueniat. nec aliquis suoz. vt. s. t. i. s. admonendi. in fi. s. accur.
Quidem. que sūt scz in. s. ceterum. et s. h. q. dicta sunt.
Sed simplicitatē. remota differēcia agnatoz. vt iter masculos et feminas. sic. s. de fidei cō. h. e. re. s. sed quia.
Iunior. et sic nō q. lex. xij. tabularū ē vetustior q. media iuris prudentia et q. ius ptozum.

Anterior. id est ostitutione anteriori. j. scripta. que est. C. de legitimis here. l. lege. xij. tabular.
Prefatam. scz dictam. s. e. s. ceterum. Accur.

Cas. agnatas feminas nisi sorores
Omn. nam ordo agnatoz. nō erat ad huc. vel die etiā deficiētibz agnatis ipse tm non vocabantur.
Civilis. id est medie iuris prudentie q. s. scz civile dicit. ut. ff. de orig. iur. l. ij. s. h. disputatio.
 Accurfius florenz.

ad successione vocabat
Media aut iuris prudentia que erat quidem lege xij. tabularū iunior. impiali autē dispoicione anterior subtilitate quadā excogitata p. fatā differēcia in ducebat et penitus eas a successione agnatoz t. pel lebat. omni alia successione incognita. donec p. tores paulatiz aspitate iuris civilis corrigētes. siue q. deest adimplentes humano p. posito aliū ordinē suis edictis addiderunt. et agnacionis linea primitatis nomine itroducat. p. bonoz possessionē eas ad iuuabāt. et pollicebantur h. bonoz possessionē q. vnde agnati appellabant.
Nos vero legē. xij. ta. sequentes et eius vestigia in hac pte ostantes. laudamus quidez p. tores sue hūanitatē non tam eos in plenū huic cause mederi i. uenimus. quare etem vno eodēq. gradu naturali cōcurrēte et agnacionis titulis tā in masculis q. in femis equa lance constitutis masculis quidez dabatur ad successione venire omniū agnatoz. ex agnatis aut mulieribz nullis penitus nisi soli sorori ad agnatoruz successione patebat aditus. **I**deo nos in plenū omnia reducentes. et ad ius xij. ta. eandē dispoicionez exequentes nra ostone sanctimus. omnes legitimas personas id est p. virilem sexum descendentes. siue

His bonoz. id est mulieribz agnatis vltra sorores.
Appellabant. sic dicta q. p. eam cognati vocant.
Nos vero. hic iustitiam loquitur.
Cause. id est ex p. pulsiom agnatoz.
Quare etem. bñ dico forte puidens agnatis feminis. q. re etem cē.
Titulis. i. noibz
Dabatur. id est concedebatur.
Aditus. certe nō erat racō iusta l. iustificiēs. licz aliqua sit vt. s. e. s. ceterū i. fi.
Rostra constō. vt. C. de leg. here. l. lege. xij. tabular.

Simili modo id est hinc inde. Vel dic ita femine ut mares
Confanguinitatis id est licet non sint sorores que germane
vocantur quasi ex eodem germine nate. Accursius

Hoc etiam extima
uimus. ut. C. de leg.
here. l. xij. ta. §. i. et
§. in hys. accur.

Tantum id est
non ulterius primor
tum sit ut ipse sorores
vel fratres uterini
uterine sequitur. ut
C. de le. here. l. fi. §.
sed neq. accur.

In legitima. scz
agnatorum.

Germane. id est
nate ex eodem patre
et matre cum defuncto.

Uterine. id est
ex eadem matre tantum

Deinceps. id est
ulteriores siue i gra
du remotiores.

Accursius florentin

masculini generis siue fe. sint
filimodo ad iura successio
nis legitime ab intestato vo
cari secundum sui gradus progra
tiam. Nec ideo excluden
das. quia consanguinitatis iu
ra sicut germane non habent

Hoc etiam addendum nre
ostioni existimauimus. ut
transferat vnus tantummodo
gradus a iure cognacionis
in legitima successione ut
non solum fratris filii et filia
secundum iam diffiniuimus ad
successione patrum sui vo
cent sed etiam germane con
sanguinee vel sororis uter
ine filius et filia soli et non
deinceps persone vna cum
hys ad iura auunculi sui p
ueniant et mortuo eo qui
patrum quidem est sui fra
tris filii succedat. auunculus
aut sororis sui sobuli simi
li modo ab utroque latere suc
cedant. tanquam si omnes ex
masculis descendentes legi
timo iure veniant scz ubi
frater et soror supstitutes non
sunt. hys etiam personis prece
dentibus et successione ad
mittentibus ceteri gradus re
manet penitus semoti vicez
hereditate non in stirpes
sed in capita diuidenda.

Si plures sint gradus
agnatorum apte lex. xij. ta.
proximum vocat. Itaque verbi
gratia si sint defuncti frater
et alterius fratris filius. aut
patrum frater habet po
tior. Et quamuis singulari
numero vsa lex. xij. tabla.
proximum vocet tamen dubium
non est quod si plures sint ei
dem gradus omnes admittuntur.

Supstitutes. id est cor
rigitur per aut. cessan
te. quia et cum hys ad
mittuntur. Item et in alio
quod subicitur hic. §. cor
rigitur. quia in stirpes
fit diuisio hodie. sed
per hos filios fratrum
fit diuisio in capita.
ut in aut. de here. §. q.
et dif. §. reliquum. et in
aut. ut secundum filii. §. i. l.
quod dicitur in aut. in stir
pes diuidi. verum est quod
cum alijs. si patrum vo
cantur nepotes. alias in
capita ut hic.
Accursius florentin

In capita. §. t. i. in fi. §. So. ibi de descendentibus loquitur
de collateralibus. **S**i plures sint. sic in aut. §. hee. quod ab i
test. §. si non neque fratres. et §. de suis et le. h. l. ij. §. hereditas

Habetur. id est cor
rigitur. ut §. dixi p
aut. cessante. accur.

Proximus. sic §. t.
i. §. cum aut queritur
sic §. e. §. non tamen

Tunc enim. scz cum
non aditur hereditas
ex testamento.

Tempore. id est
post mortem.

Placebat. scilicet
ex lege xij. ta.

In eo genere. si
iur successione.

Accursius florentin

Nam et prope proximus ex plu
ribus gradibus intelligitur
et tamen non est dubium quod licet
vnus sit gradus agnato
rum pertineat ad eos heredi
tas. **P**roximus autem si
quidem nullo testamento facto
quisque decesserit per hoc te
pus requiritur. quo mortuus
est is de cuius hereditate
queritur quod si facto testamento
quisque decesserit per hoc
tempus requiritur quo cer
tum esse cepit nullum ex testa
mento heredem extitit. tunc
enim proprie quisque intestatus
decessisse intelligitur. quod
quidem aliquando longo tpe de
claratur in quo spacio tempis
sepe accidit ut proximior
mortuo proximus esse inci
pit qui moriente testatore
non erat proximus. **P**la
cebat autem in eo genere recipi
endaz hereditatum succes
sione non esse ut quis pro
ximus qui secundum ea que diximus
vocatur ad hereditatem.
aut spreuerit hereditatem
aut antequam adeat decesserit
nichilominus legitimo iu
re sequentes admittuntur. quod
item propterea ipso iure cor
rigentes non in totum sine
auunculo relinquuntur. sed ex
agnatorum ordine eos voca
bant utpote agnacionis
iure eius recluso. **S**ed nos
nichil perfectissimo iure de
esse cupientes. nostra ostende
sanctimus quam de iure pro
natus humanitate sugge
rente protulimus successio
nem in agnatorum heredita
tibus non esse eis deneganda
cum satis absurdum

Non esse. id est suc
cessoribus edictum inter
agnatos locum non habet
scz de persona in perso
na sed inter agnatos
sic ut §. sequitur. et
ff. de suc. e. l. i. §. quibus
§. de ordine i ordinem
seu de capite i caput
sic ut de liberis i ag
natos. et de agnatis
in cognatos. et post
in viz et vixit et se
quitur. ut. ff. si ta. te.
mi. ex. l. i. §. i. §. h.
u. nichilominus.
id est non ideo magis
per. **S**ed nos. loqui
tur iustinianus.
per. **P**rotulimus. scz
in greco.

Aptum est. scz successoriu edictum de psona in psonam
Cu satis. raco pmo **C**Maxime. ratio secunda.
D Gradu agnatoz **E** Successione. id est suc. edictum

Ad legitimā. est em filius agt patri primus. vt. ff. de su. is et le. filius. qd ius nō tollit p ca. di. sic nec iter fratres vt h. et. C. de le. tu. l. iij. qd nō erat redū. vt. ff. de re. iur. l. equū. e. et. s. de le. pa. tu. i. fi. et. j. s. qd h. ep. l. si post emptionē. **P**atēs. sec. ecō tra. vt. s. t. i. s. eman. b. **C**ōstō. cipati. ne. nt. C. s. emā. li. l. i. **F**iducia. sic. fi. diceo ius succedēdi i boīs tuis michi res suo l. ecā sic emanci po te cōfēta fiducia h. **M**anumissit. id est emancipasset. sic. ff. qn. s. pe. ac. e. an. i. i. s. alienatō.

Ex. pponerat imprope naz agnatos nul lo modo vocabat vt sequit. Accur. m. **M**asculoz. vt. s. t. i. m. pnci. **N**ecessitudinē. i. cognacōz. nā dicūt agnati necarij. ut. ff. de iur. et iur. l. fi. o. **F**iliū. qui ad inui cē sūt cognati. vt. j. de suc. cō. s. vulgo. **A**ngustie. nō ius dici angustiosum vlt. iniqui. vt. j. de suc. li. i. pñ. et. ff. q. e. q. iur. l. iij. in pnci. **P**ostea. scz post lege. xij. ta. a p diuū claudii. a p senatus cō. tertull. vt sequit. **A**missoz. scz m acie pncipis. ut ar. s. d. excusac. tu. in pri. vel dicq. gñalē sta tuit vt. C. s. i. off. te. libei. prima verior ē **E**oz. scz filioz. **A**uie. ecā hodie aua succedit. sic mē vt i aut. de her. q. ab intest. s. s. sequens. **U**abēs. id ē tres hñs filios. nō aut in pñate. vt. s. de adop. s. femie. quos tres hñe videēt ecā si tres gemios pe pit. vñ Jo. vt. ff. de h. sig. l. cū emra. **P**atētis. scz mris. et ita nō de iure rōnoz vpozē alic. ee i pñate pñtis

erat qd cognatis a pñore aptū est hoc agnatis esse reclusum. maxime cū in honore quidē tutelaz pñis mo gradu deficiēte seqns succedit et quod i honore obrinebat. non erat in lu cro pmissum **A**d legiti timam autem successionez nichilominus ueatur eti am parens qui cōtracta fi ducia filiū vel filiā nepotē vel neptem ac deinceps e mācipat quod ex nra ostō ne oino inducēt vt emanci paciones liberoz semper videantē quasi cōtracta fi ducia fieri cū apud vetēs non aliter hoc obtinebat nisi specialiter contracta fiducia pens manumissit

De senat. consul. claudii.

Lita stricto iure ute batur et prepone bat masculozum pgeniez et eos qui per feminini se xus necessitudinem sibi iunguntur adeo expelle bat vt neqz qdē inter ma trē et filiū filiāue vltro ci troqz hēditatis capiende ius daret nisi q pñores ex pproximitate agnatoz eas psonas ad successione bono rū possessione vnde agna ti accomodata ueabant. **S**z hee iuris angustie postea emendate sunt et p mus quidē diuus claudii mri ad solacium liberoruz

nō mariti nisi q ad deb. tū carnis. aliud s iure iogobardo tū. vt h. et. C. de odi. infer. si vpoz. et in iogobarda qualif mulieri alienare permissum sit. l. i.

amissozū legitimā eozū de tulit hēditatē. postea au tē senatus cōsulto tertullia no quod diuū adriani tpi bus factum est plenissime de tristi successione mri nō ecā auie deferenda cautū est vt mater ingenua triū liberoz ius habēs. liberti na quatuor ad bona filio rum filiarūue admittatur intestatorū mortuozū. licz in potestate parentis est vt scilicet cum alieno iuri subiecta est iussu eius ad eat cuius iuri subiecta est **P**referunt autē matri li beri defuncti qui sui sunt q queue suozū loco sunt siue pñi gradus siue vltioris sed et filie sue mortue filio vel filia pponit ex constō nibz matri defuncte id est auie sue. **P**ater vero vtri usqz. non ecā auus et pau9 matri antepositur. scilicet cum inter eos solos de he reditate agitur **F**rater aut cōsanguineus tam filij q filie excluderat matres **S**ozoz aut cōsanguinea piter cū matre admitteba tur **S**z si fuerāt frater et sozoz cōsanguinei et ma ter liberis onerata sit fra ter qdē matrē excluderat **C**ommunis aut erat he reditas ex equis pñibus fratribus et sozozibz **S**z nos ostōne quā in codice nostro nomine decorato

Pussu. s. iure anti quo cū quelibz here ditas patri p filiū q titur. vt. ff. de acq. here. qui in aliena. s. hodie in sola pfe cticia non aduenticia scz erigitur iussus vt. C. de bo. q. li. l. fi. s. si non econtrario. **P**referunt liberi ecā adoptiui. et ita demū si ipi succedere velit. vt. ff. e. l. ij. s. l. bi. et. s. ita demū. **D**efuncti. s. filij s cui9 hereditate nūc agitur. Accur. **P**rimi gradus. vt filij. accur. **V**ltioris. vt ne potes et similes. **F**ilioz. qd dic ut s. s. her. ab inte. s. i. et. ij. et. s. emanci pa ti. et. s. diui. **E**t filie. q. d. nō so lū nepos ex filio mas culo excludit mēz s functi. s. h. et nepotes **P**repo. ex filia mē. id est pferetur. **D**efuncte. scz filie **P**ater. nō adop tiuus. vt. ff. e. l. ij. s. sed neqz auus. **V**triusqz. scz filij et filie. s. est maritus h9 mulieris volētis succedē filio suo mor tū. **S**olos. s. tuo auū et mēz defuncti si aut sit auus et pat et mē defuncti. pferē auū matri a ecā pñi vt. ff. e. equissimum. s. i. et nō q h fallie reglā. si vinco vincē tē. ut. ff. s. diu. tē p. et. p. l. s. accessioi bus. nā auus pñi de functi pferē vt. ff. e. l. equissimum. s. i. et pñi. nō aut auus pferē mri qñ. soli sūt sic fallit i aut. de eq li. do. s. is s. sequens. **I**tē in aut. quibus mo. na. fi. sui. s. disci tis. **I**tē. ff. qui po. i. pi. ha. l. claudius. sic. ff. s. iusto. r. te. s. pñ. **E**xcluderat. sed male. hodie. vt. j. e. s. h. cum **A**dmittebat. et bene. vt. j. e. s. sed cum. **S**z si libis. tribus vlt. qtuor. vt. s. e. s. postea autē.

tis. **I**tē. ff. qui po. i. pi. ha. l. claudius. sic. ff. s. iusto. r. te. s. pñ. **E**xcluderat. sed male. hodie. vt. j. e. s. h. cum **A**dmittebat. et bene. vt. j. e. s. sed cum. **S**z si libis. tribus vlt. qtuor. vt. s. e. s. postea autē.

a Sed codice .f. que nō hēmus . sed in pmo . C . remanē
 que est . C . de iure deli . l . ij . Accursius florentinus .
b Fortuitū . scz habere vel non habere tot filios cū ex di
 uia grā s̄ descendat .
c Peccauit . nam si
 pccm est . magis fuis
 set mariti vt . C . s̄ le
 beē . le . xij . ta . l . fi . i .
d Incepti . i . Re
 cui succedere vult .
e S̄ cū ante ostēdel
 q̄s nō hēmus . s̄m Jo .
f Personis . patruo
 a filio a nepoti p̄ui
 ut . C . e . li . fi . i . fi . i . Re
g Faciebāt . id ē ml
 dabāt nisi pdict . s̄ .

h Visū ē . ut . C . e .
i Personis . s̄ . fi
 eciā p̄i defūcti . nisi
 in vsu . et toto q̄n
 habebat defūctū i
 p̄tate alias in veseen
 do t̄m . s̄ et in s̄ casu
 hodie in totū h̄z . vt
 C . e . l . fi . a . s̄ le . beē .
 l . s̄ em̄cipatis . Iūē
 vero aut . descēdēt
 h̄z defēt . eq̄līe pa
 ternis et m̄ms . vt i
 aut . s̄ h̄z . ab inte . s̄ .
 v̄ns . et . s̄ . hoc quidē
k Diminucōe . q̄ fie
 bat p̄ agnatos supra
 dēos in p̄i . illius . s̄ .
i Quēadmodū . q̄ .
 d . q̄ in vno honoraē
 in alio grauet . sic ff
 de iur̄iur̄ . eum qui .
m Cam . scz matrē .
n Sil . scz cū m̄e .
o Sorozes . s̄ casu
 ē hodie idē quod in
 seq̄nti . s̄ . vt in aut . s̄ .
 nup . s̄ . p̄nl . a . s̄ . q̄m
p Si vero . matre
 itima . q̄z sint ex vtro
 q̄z parente .
 Accursius florentin

posuimus matri subueniē
 dum esse existimauimus re
 spicientes ad naturam et
 puerperii . et piculum ⁊ se
 pe mortez ex hoc casu m̄i
 bus illatā . Ideoq̄z impiū
 esse credimus casuz fortu
 itū in eius admitti detrim
 tum . Si em̄ ingenua ter
 vel liberta quater non pe
 perit immerito defraudabatur
 a successione suorū
 liberoꝝ . Quid em̄z pecca
 uit si non p̄les sed paucos
 peperit et dedimus ius le
 gitimum plenū matribus
 siue ingenuis siue libētinis
 et si non ter enixe fuerint
 vel quater . sed eum t̄m v̄
 eam qui queue morte in
 terempti sunt . vt sic vocen
 tur in liberoꝝ suorū itimā
 successione . **S**ed cū an
 tea constōnes iura legiti
 ma successione p̄scrutan
 tes p̄tim matrem adiuua
 bant . p̄tim eā p̄grauabāt
 et non solū in solidum eaz
 vocabāt . sed in quibusdā
 casibz terciam p̄tem ei ab
 strahētes certis legitimis
 dabāt p̄sonis . in alijs aut
 otrariū faciebāt . nobis at
 visum est recta ⁊ simplici
 via m̄ez om̄ibz p̄sonis le
 gitimis anteponi ⁊ sine vl
 la diminucōe filioꝝ suorū
 successione accipe . exceptē
 fr̄is ⁊ sorozis p̄sona siue cō
 sanguinei sint siue sola ag
 nationis iura habētes . vt
 quēadmodū eā toti aliq̄ or
 dini legitimo p̄posuimus
 ita om̄s fratres et sorozes
 siue legitimi sint siue non .
 ad capiēdas hereditates

q Cognacōnis . quia sunt em̄ ex matre sorozes .
r Prosperimus . in successione .
s Consulere . scz in tutore petendo . Accursius .

similiter vocemus . Ita t̄m
 vt siquidē sole sorozes ag
 nate vel agnate et mater
 defuncti vel defuncte sup
 sint dimidiā quidē mater
 alterā vero dimidiā p̄tem
 omnes sorozes habeant .
Si vero matre sup̄stite
 et fratre ⁊ fratribus solis
 vel eciaz cū sorozibus siue
 legitima siue sola cognacō
 nis iura habentibz intesta
 tus quis v̄l intestata mori
 atur in capita distribuit
 hereditas eius . **S**ed
 quēadmodum nos m̄ibus
 p̄speximus . ita eas opor
 tet siue soboli consulere . sci
 turis eis . q̄ si tutores libe
 ris non petierunt . vel in lo
 cū remoti v̄l excusati intra
 annū petere . neglexerint .
 ab eorū impuberum mori
 entiu successiōe merito re
 p̄lientur . Licz aut̄ vulgo
 questus sit filius filiaue p̄t
 ad bona eius mater ex ter
 tul . senatuscō . admitti .
De senat̄ osul . officiano .
D Er cōtrariū autē
 fit vt liberi ad bo
 na matrum intesta
 tarum admittantur . ex se
 natu osul . orsi . q̄d officio ⁊
 rufo osulibus eff̄m est . q̄d
 latū est diui marci t̄pibus
 et data ē tam filio q̄ filie
 legitima hereditas . eciaz si
 alieno iure subiecti sunt . et
 p̄ferunt̄ consanguineis et
 agnatis defuncte matris .
Sed cū ex hoc senatus
 consulto nepotes ad auie
 successione legitimo iure
 non vocabantur . postea s̄
 constōnibus patricialibz

r Scituris . scz matre
 bus negligentibus
 alias nō pdūt . vt . C .
 qui pe . tu . l . cū a ma
 tribz . ⁊ maioribz . ali
 as simit̄ non pdunt
 ut . C . si aduersus de
 lic . l . ij . accur .
u Impubes . aliud
 si puberes moriant̄ .
 vt . C . e . matres
p Huestus . nisi hic
 mater sit illustris . sic
 ecōtra talis filius il
 lustris matri nō succe
 dit . vt . C . de orsi . si
 q̄ illustris . accur .

**De senatusconsu .
 to orficiano .**

D Er otrariū .
 id est ecōtra
 rio . nā . s̄ . tri
 tractatū est qualiter
 mater filio succedit .
 nunc dicit econtra .
 v̄n versus . Succedit
 matri filius p̄ officia
 num . Inmediā portās
 econtra tertulianū .
3 Liberi . stricte po
 nitur p̄ filijs t̄m . vt
 i . e . s̄ . i . als . ota . vt
 ff . s̄ . sig . liberoꝝ
a Matrū ingenua
 rum vel libtaruz . vt
 ff . e . l . i . i . Re . ymmo
 et ancillaz . dūmodo
 sit sibi facta mora in
 fideicon . libtate . vt
 . C . e . l . fi .
f Legitia . non quia
 lex . pn . ta . daretur .
 ymo denegabatur .
 vt . s̄ . t . i . m . p̄i . s̄ . se
 natus cō . dat q̄d vicē
 legis obtinet . vt . i .
 de excep . s̄ . hoc exp̄
 pli . accur .
e Et p̄feruntur . scz
 filij . accur .
d Consanguineis . id
 est cognatis .
e Constōnibus q̄a
 non habemus .
 Accursius florent .

Et nepotes. id est in alijs descendētib⁹ ex hac linea sed qd si nepos iste fuit oceptus post mortē auiē. Rēn. vt. s. de here. q ab intest. s. cum aut diximus. **S**ciendū. s. di minutōe mima. nā p alias omē ius etiā agtōis tollit. vt. s. de ca. di. s. quod autē. **R**eg. l. 3. tenor e⁹ est h. et ff. de ca. di. tutel. s. i. Rēn. **S**i ille sole. ff. vñ li. l. fi. i. fi. otra. So. h. dicit sole vt excludat eas tm̄ q ex senatus con. deferuntur non pro. rias successiones. **D**uodecim. sic. ff. e. l. i. s. capitis. sic. ff. s. luis et le. l. capitis. **D**eferunt. quare magis lege. xij. ta. data hereditas p die p ca. di. mima. quā senat⁹ dē. delata. Rē. qz illa agnatis s fert q agtō. p ca. di. mima tollit. ac senatus cō. filio q mē est co. gnat⁹. et agnacō n̄ tollit p ca. di. mima ut. s. de ag. tu. s. fi. **N**ouissime. vul. go. qz non hnt etum ptes. vt. s. de nupē. s. si aduersus. multo magis i naturali tm̄ vt. C. e. l. pñ. **H**ereditatē. scilz vna cū legitimis nisi erat mater illustris. tunc em̄ cū ltimis ab intestato non veniūt fecus i naturalib⁹ ex licita osuetudie pro. fatis ut. C. e. l. pñ. **A**dmitti. nunqd̄ hodie succedit vul. go qst⁹. videē q n̄ vt in aut. qbus mo. na. ff. sui. s. ulē. s. tñ distingue. aut est ex tali coitu qui possit dānari. vt incestu. ad ulterij. nepharij. et filis. quo casu nō suc. cedit. cū ob h̄ ipz dā. nand⁹ est. vt i dicta aut. et. ff. so. ma. si ab hostibz. aut nō. et tūc succedit m̄ ut h̄ non pñ. cū sit incezt⁹ nam et si h̄ certū patrē naturalē. non tñ succedit ei nisi in duobz vncijs ab intestato nō extantibz ltimis al̄ i michi lū vt in aut. qui bus mo. na. ff. sui. s. discretis. **S**i ex plurib⁹. iste. s. est omnis ad om̄s titulos qm̄ h̄ tercio libro habuim⁹. nō tñ ad hūc titulū. et d̄ iūt accrescē di inter ltimos tm̄ tractat vt h̄ et. ff. e. l. i. s. si nō. et. C. d̄ caduc. toll. s. is ita. idem etiā est in h̄ijs q de iure pretorio succedunt. vt. ff. de bo. pos. l. iij. in fi. et. l. iij. et. v. **A**lia causa. vt si defecerit condicio sub q̄ instituti erāt vt s. quibus mo. test. m̄ s. s. posteriore

emēdatū est vt ad similitu dīmē filioz filiarumqz ne. potes neptesqz vocentur. **S**ciendū autē est huius modi successiones q̄ a ter. tuliano et orificiano sena. tuscon. deferuntur capi. tis diminucione non pimi ppter illā regulā qua no. ue hereditates legitime capitis diminucione nō p eūt. sed ille sole que ex le. xij. tabularum deferunt. **N**ouissime sciendū est etiā illos liberos qui vul. go questi sunt ad matris hereditatē ex hoc senat⁹ consul. admitti. **S**i ex plurib⁹ legitis heredibus quidā omiserint heredita tē vel morte vñ alia causa impediti fuerint q̄ minus adeant. reliquis qui adie. rint accrescit illoz por. cio. et licz ante decesserint q̄ adierit ad hēdes tm̄ eoz ptes. **De successiōe cogna.**

Dest suos heredes eosqz quos inter heredes pretor et ostōnes vocant. et post le. gitimos. quorum numero sunt agnati. et h̄ quos in locū agnatoz tam sup̄di

Adierit. sic. ff. del. ij. cū p̄. s. libtis. ibi ceterz. put zē s. Accrescit. h̄ p q̄ pte. Rē. put erāt instituti vt. C. d̄ cad. toll. s. is ita. et. s. s. vul. sub. s. i. tē nunqd̄ est necē itez. ad ire. Rē. nō nisi qñ ex alterius psona puta hui fiat michi aug. mentū. vt. ff. de acquir. here. si sol⁹ in fi. i. Rēn. et in fi. l. t. **E**t l. 3. añ. q̄ accresceret eis vel añq̄ iste q̄ repudiarūt

ta senatus osulta q̄ n̄ra erexit constō. p̄ximos co. gnatos p̄tor vocat qua p te naturalis cognacio spe. ctatur Nam agnati capiti diminuti quiqz ex h̄ijs p. genti sunt ex lege. xij. ta. inter legitimos non habē tur sed a p̄tore tercio ordi. ne vocatur. exceptis solis tm̄ modo fratre et sorore emācipatis. non etiā libis eoz q̄s lex anastafiana cū fratribus integri iuris cō. stitutis vocat quidē ad le. gitimā fratris hereditatē siue sororis non equis tam p̄tibz sed cum aliqua di. minucione quā facile ē ex ip̄ius ostōnis verbis colli. gere. Alijs vero agnatis inferioris gradus licet ca. pitis diminutōz passi non sunt tm̄ antepont eos et p. culdubio cognatis. **C**os. etiam qui per feminim se. xus psonas ex transuerso cognacione iungunt ter. cio gradu proximitatis nomine p̄tor ad successiōnē vocat. **L**iberi quoqz qui i adoptiua familia sunt ad naturalū parētū heredi. tatem hoc eodem gradu

nō aut añq̄ suā ptez adirent. p̄mo adeant vt sequitur. al̄s non trāsmittēt olim vñ hodie. vt. C. de ca. tol. l. in nouissimo. n̄ i psonis liberoz. ut. C. de h̄ijs qui ante ap. ta. l. i. **P**ertinet. s. s. aus. gmentū sup̄dictum. **D**e successiōe agt. **D**est suos. vt. s. de here. ab intest. s. i. **P**retor. s. s. her. ab intest. s. emācipati. **C**onstō. ut. s. s. her. ab intest. s. nec non. et. s. diui. **A**gnati. ut. s. de leg. ag. suc. in pñ. **E**t h̄ quos. s. s. qui sūt n̄io ltimoz. **C**onsulta. vt. s. s. p̄. duobz ti. **C**onstō. vt. s. de le. ag. suc. s. hoc etiā **P**roximos. scilicet quos nemo cognati us aūcedit vel p̄ce. dit siue vnus sit siue plures. et inspiciunt q̄s p̄ximoz. s. co. tpe q̄ bonoz. poss. defer. tur. vt. ff. e. l. i. s. p̄. imus et. s. gradati. **C**ognacō. nūqd̄ s̄ inter suos datur h̄ bonoz. poss. Rē. etiā si fiat postea lib non dat. vt. ff. e. l. i. s. p̄. tmet. et. l. h̄ijs q̄. sed nunquid adoptiuus qz non videē ibi na. tural. cā. Rē. sic quia quib⁹ agnascitur et cognascit. vt. ff. e. l. i. s. cognacionem. **R**ā quibz. breue

debet esse. **R**on habent. vt. s. t. i. s. sciē. **T**er cō. ordie. nā sūt. iij. ordies succedēdi. vt. ff. si ta. te. nulle. ex. l. i. **E**xceptis. nā isti inter ltimos numerāt **C**uos. s. s. f̄es emācipatos et sorores. **A**nastafiana quā n̄ habemus. s. de ea h̄etur mēcio. C. de le. tu. l. iij. et s. le. h̄. l. i. s. i. **I**nteg. i. n̄ emācipati p̄. **D**imittit. tione. tercie forte p̄. **A**ntepont eos. s. f̄es emācipa. tos p̄. **C**ognatis. s. s. antepont. et sic vocat cū s̄ibus et agnatis et cognatis vltioribus p̄ferunt. **C**os etiam non solū agnatos capite minutos zē. accre.

a Gradu. scz cognacionis **b** Liberi. vt. s. de here. ab intest. s. admonendi **c** Eodem. s. gradu facio puta ag. cōis **d** Ubi autē. spēs ē. nam agnatio genus est. osanguinitas ē illa q̄ inter fratres tm̄ est. vt. ff. de suis et le. l. ij. i. Rē. et. s. de le. ag. suc. s. i. **e** Sunt sibi. sic. ff. e. si spurius **f** Itaqz omnibus. inter se et cū matre. vt. ff. vnde cog. hac pte.

g Hoc loco. iste. s. quis est ad totū istū. et. illū. s. de le. ag. suc. sic. s. t. i. s. fi.

h Utimis. s. agtis. **i** Proximitatis. id est agnacionis.

k Pietor. caute ta cet h de iure ci. nam cognati de iure ci. n̄ vocantur.

l Ad sextum. ymo videt q̄ vsqz ad. v. tm̄ vocent tā agnati q̄ agnati vt. ff. de ve tara. mi. suc. l. ij. s. fi. s. Rē. illa eē i castre sibi loquit̄ s̄ in alia v̄ dic q̄ ibi ita erat de facto. quidā in q̄n to gradu. et ita scm̄ narrat.

m Ex septimo. subaudi qui sunt.

n Nataue. s. nunq̄d sūt alij in. vij. gradu Rē. multi. et alij esse p̄nt. vt. coll. s. t. i. s. vj. Itē et q̄re magis h̄n vocant̄ q̄ alij in vij. gradu. Rē. qz h̄n respiciūt inferius l. z neā transuersalē. alij om̄s supius. vt. ar. ff. vñ li. l. sc̄pto. in fi. s. nūquid corrigi h̄o die distm̄ctio huius. s. p. auf. de her. ab intest. s. i. vbi nulla inter agtos et cogtos dēna fit. p. dixit oēs in infimū succedē q̄ sic corrigi q̄d h̄c s̄ nos om̄s vsqz ad. x. gradū vocamus. non aut̄ trahimus agnas tos ad cognatos. cū extendē successione z debeamus. i. velim⁹ vt. s. de bo. pos. s. ad huc ar. contra. C. de pact. l. lege. et i. auf. de nup. s. demiceps.

De gradibus cognacionū
Hoc loco necm̄ est exponere quemz admodū gradus agnacionis numerent̄. q̄i re in primis admonendi sumus cognacionem aliā

De gradibus cognacionis Reica
Hoc loco necm̄. s. quid ad nos de h̄is. Rē. n̄. p̄f. he z reditates q̄ p̄ gradus deferunt̄ et tutelae. et p̄pter testimonia nō dicēda. vt. ff. e. l. i. iur. cō. p̄ Gradus. q̄d sit dic vt. s. e. s. hattenus q̄ Admonendi. sic. ff. e. l. i. ac.

Transuerso. hec supflua videt̄. vt. ff. e. stigmata otra So. ibi in directa linea tm̄ loquitur. hic i indirecta **s** A sedo. s. quare non a p̄mo. Rē. cū ego p̄i sim i vno ḡdu et ip̄e pater fratri meo in alio. sumus ergo in duobus gradibus ego cum fr̄e facto ascensu ad patre q̄si p̄ quēdā ḡduz vt. ff. e. iur. osul. s. gradus. s. nullus ex trāsuerfo p̄mior

fratre inueniē. ergo non p̄t inueniri p̄m⁹ ḡdus a latere vt. hic et. ff. e. l. i. in prim.

Primo. pater et mat. si p̄t ē michi i p̄mo et ego sibi i alio p̄mo ḡ sumus in duobz. Rē. non seq̄tur. nā sum ei in primo ita q̄ in eodē et inter me et ip̄m vñ tm̄ graduz facimus ad s̄itudinē fenestre. nam due columnae ex lateribus vñ faciūt fenestraz tercia eciā adiecta fit et alia fenestra. et ita in ḡdu p̄sona adiecta eē vna deiceps facit gradū. vt. s. e. s. hattenus.

Filius. q̄ l. multi sint. om̄s patri sint i p̄mo. inter se autē in sedo. vt. ff. e. iur. cō. s. transeamus.

Ex trāsuerfo. nūc s̄ hoc gradu incipit cum nemo ex hoc ordine p̄mo gradu inueniatur. vt. ff. e. l. i. in primi.

Tercio. ex trāsuerfo. nō caute q̄ eē illi qui sunt ex trāsuerfo diuidūtur in supiore et inferiore lineā. et sic respiciunt in seq̄ntibz gradibus. et q̄qz i p̄ntibz. vt. s. e. s. in. **Patruus.** soror. vñ s̄ sul. Sūt patruus patris fr̄es amiteqz sorores. frater auiculus est soror est matertera matris.

Quarto. abnepos s̄ in ferius respicit. **Patruus.** hoc refert ad supiorem lineā transuersalē.

Auiculus. s̄ aut̄ stat q̄ qui ē mei patruus patru⁹. michi

supra numerari. aliā infra aliā ex trāsuerfo. que eciā a latere dicitur Superior cognacio est pentū. inferior liberor. Ex trāsuerfo fratrz sororue eorum qui queue ex h̄is ḡnantur. et ouenienter patruus amite. auunculi matertere. Et superior quidē et inferior cognacio a p̄mo gradu incipit. at ea que ex trāsuerfo numerat̄ a sedo incipit

Primo gradu est supra pater. mater. infra filius filia **Secundo gradu** supra auus auia. infra nepos neptis. ex trāsuerfo frat̄ et soror

Tercio ḡdu sup̄. patruus pauia. infra pronepos pneptis. et ex trāsuerfo fratris sororisqz filius filia et oueniēter patruus et amita. auiculus et matertera. **Patruus** frater p̄is. qui grece patros appellatur. auiculus est frater matris. qui grece metros dicitur. et p̄mi scue thepos dicit̄. **Amita** ē patris soror. matertera ē matris soror. vtraqz theya vel apud quosdam theth appellatur

Quarto gradu. supra abauus abauia infra. abnepos abneptis. **Ex trāsuerfo fratris sororisqz.** nepos neptis. et

erit magnus patruus. qui mee matris auiculus. michi erit magnus auunculus. sed quid si erat patruus matris mee. vel auunculus mei patris. Rē. Jo. om̄e illū michi esse patruū vel auunculū magnū qui est meo patri vel matri simplex. vt. ff. e. l. i. iur. cō. s. patru⁹. et. C. s. suc. e. l. i. s. Rē. s̄

Filia isti nominati regunt supiores gtios ab illo & sic
culo Item fratris qd et sunt isti omnes in quinto gradu li
nee collateralis respectu descendencium

Proprios sobri
nus q d q u filius
sz ppior consobri
nus et que filia dicit

Hij sunt subaudi
in qnto gradu colla
teraliu ex pte ascen
denciu scz filius pa
trui mei magni et si
milii de quibz sz h
a ff e l i i i i t a l i j

Patruus gene
rara gradu hoc est
vez h vnaabvna no
si ples ab vna vt ff
e i i i t o s t r a s e a m

et h est vez ex omni
ordine graduu scdm
nos h m cano n ex
latere transuerso alid
est nam que nos di
om m sedo i p i di
citur in pmo et quem
nos i qto i p i m sedo
et sic de singulis vt
in decretis xrv q
v e i j sed fuit eozuz
osideraco bona pp
m v m i n e a e c i a m
bona ppter heredita
tes que p gradus de
feruntur vt j de bo
pos s q s a u t e t f f e
i u r m p r i m a c c u r

Adiciat hic p
colligi diffinitio g
dus vt dicatur Gra
dus est numeraco sig
gulaz psonaz og
nacoe vel affinitate
diuntaz quoto sta
du vna psona distat
ab alia optie idicas
dictus qst lapideus
gradus vt ff e i u t
e o s g r a d u s

Quoto scz o d a z
uo vt decimo accur

Amita magna id est auie
et soror Item auunculus
magnus et matertera ma
gna id est auie frater et so
ror sobrinus sobrina id e
qui queue ex sororibz aut
fratribz pcreantur sed q
da recte consobrimos eos
ppe dici putat qui ex dua
bus sororibus pgenerant
quasi osororinos

Eos v
ro qui ex duobus fratribz
pgenerant pprie fratres
patruales vocant Si aut
ex duobus fratribz filie
nascuntur sorores patru
ales appellant at eos qui
ex sre et sorore pgenerant
amitinos pprie dici putat

Amita tue filij osobrinum
te appellant tu illos amia
tinos Quinto supra at ta
u9 attauia infra at nepos
a neptis Extraseruo fra
tris sororisqz pronepos p
neptis et ouementer pa
trius pamita id est pau
frater et soror et pauuncu
lus et pmatertera id est p
auie frater et soror

Tez
fratris patruelis vel sor
ris patruelis osobrini et co
sobrine amitini et amitine
filius filia proprios sobri
nus sobrina hij sunt pa
trui magni et amite mag
ne auunculi magni mater
tere magne filius filia

Sexto gradu supra tri
tauis tritauia infra trine
pos trineptis Extraseruo
so fratris sororisqz abne
pos abneptisqz et conue
nienter ab patruus abami
ta id est ab auie frater et so

ror ab auunculus ab mater
tera id est ab auie frater et
soror Item sobrini sobri
neqz id est qui queue ex
fratribz et sororibus pa
truelibus vel consobrimis
vel amitinis pgenerantur
Item patruus pamite pro
auunculi pmatertē sobrini
sobrineqz eorumqz qui que
ue ex fratribz vel sorori
bus patruelibus vel con
sobrinis vel amitinis pge
nerantur filius filia

At
tenus ostendisse sufficiat
que admodum gradus co
gnacōis numeretur Naqz
ex hijs palā est intelligere
que admodum quoqz vlteri
ores gradus numerare de
beamus Quippe semp
gnata queqz psona gra
dus adiciat vt longe faci
lius sit rñdere quoto gra
du quisqz sit quā pprie co
gnacionis appellacionem
quicqz denotare

Agna
cionis quoqz gradus eod
modo numeratur sed cum
magis veritas oculata si
de quam p aures animis
hoim infigitur ideo neces
sariū duximus post narra
cionem graduū eciā eos
psenti libro inscribi quate
nus possint et auribus et
oculoz inspectionibz ado
lescentes pfectissimā gra
duū doctrinam adipisci

De seruii cognacione
Lud certum est ad huiles
cognaciones illam ptem
edicti qua pximitatis no
mine honorū possessio per
mittitur non prinere nam
nec vlla atiqua lege talis

Apellacionē ppter du
sz rē es et qz vltra trinepo
tem vt tritauū vocabula non inu
munt specialia sed supi
ores a inferiores vocat vt ff e l i i i i t a l i j

negocia qz vocabula
vt ff de psep x l i
i i j h v l q z ad que nu
merabimus h v l q z
ad vij agnat o z et
v l q z ad x agnat o z
vt ff e n o f a c i l e et
s t i s f i n i s t o n e
demonstradi vellem9
vlt etius numerare n
utilitatis licz decre
tiste h alie dicat ac
l Medo scz adiecta
persona

Sed cu p aures
vñ ozacius Segm9
irritat animos dimif
sa p aures qz q sunt
oculis subiecta fidez
libus accur

Eciā adipisci vñ
qdā bñt hic arbore

De huili agnacōe
Lud alias e h Reica
de huili cognacione
alias non

Edicit sunt enim
i i i p r e s s u c c e s s i o n i s
ab intestato vt ff
quis o r i b o p o s l i i
p p r o x i m i t a t i s i
c o g n a c i o n i s v t s e q
t u r e t v t f f v n c o g
l i i s p t i m e t

Pertinē sed nec
alia aliquam vt v e
i p e s u c c e d a t p e i s u c l
c e d a t v t C o u i a d e
s u c s e r u i u s n i s i i n
t r i b u s c a s i b z v t C
a d f i l l i p n l e t C
s u i s e t l e a p u d h o
s t e s e t C a d o r f i l i
h

De seruii cognacione
Lud certum est ad huiles
cognaciones illam ptem
edicti qua pximitatis no
mine honorū possessio per
mittitur non prinere nam
nec vlla atiqua lege talis

De seruii cognacione
Lud certum est ad huiles
cognaciones illam ptem
edicti qua pximitatis no
mine honorū possessio per
mittitur non prinere nam
nec vlla atiqua lege talis

De seruii cognacione
Lud certum est ad huiles
cognaciones illam ptem
edicti qua pximitatis no
mine honorū possessio per
mittitur non prinere nam
nec vlla atiqua lege talis

De seruii cognacione
Lud certum est ad huiles
cognaciones illam ptem
edicti qua pximitatis no
mine honorū possessio per
mittitur non prinere nam
nec vlla atiqua lege talis

De seruii cognacione
Lud certum est ad huiles
cognaciones illam ptem
edicti qua pximitatis no
mine honorū possessio per
mittitur non prinere nam
nec vlla atiqua lege talis

De seruii cognacione
Lud certum est ad huiles
cognaciones illam ptem
edicti qua pximitatis no
mine honorū possessio per
mittitur non prinere nam
nec vlla atiqua lege talis

De seruii cognacione
Lud certum est ad huiles
cognaciones illam ptem
edicti qua pximitatis no
mine honorū possessio per
mittitur non prinere nam
nec vlla atiqua lege talis

De seruii cognacione
Lud certum est ad huiles
cognaciones illam ptem
edicti qua pximitatis no
mine honorū possessio per
mittitur non prinere nam
nec vlla atiqua lege talis

De seruii cognacione
Lud certum est ad huiles
cognaciones illam ptem
edicti qua pximitatis no
mine honorū possessio per
mittitur non prinere nam
nec vlla atiqua lege talis

De seruii cognacione
Lud certum est ad huiles
cognaciones illam ptem
edicti qua pximitatis no
mine honorū possessio per
mittitur non prinere nam
nec vlla atiqua lege talis

a Computabat. hec videtur mala ratio. cum magis iure pte
 torio qd naturalē causā intuebat deberet computari. vt. s.
 de her. ab m. s. emancipati. q. civili. sed dic qd etiā ad alia
 vt ad tutelā et filia.
 n. q. ad nup. ut. s. de
 nup. s. illd. a. ff. s. r.
 tu nup. l. adopti. s.
 huil. s. q. n. q. d. d. n. l. ex
 sui p. s. a. succedit. q. s.
 tis. s. h. i. s. n. vt. h. s. z.
b Pa. loq. iustia.
c Peruenientibus. s. z.
 p. n. etibus.
d Ipi. s. z. pentes.
e In fuitute. id est
 donec hui erant.
f Venerūt. s. p. t. e. l.
g Veniant. aliud si
 liber factus huil. ite
 rū manumittat. vt. ff.
 vnde cog. is. qui. s. e.
 et. s. de. ca. di. s. q. at.
 q. z. est. ibi. q. sibi. ipu.
 tetur. Sed nunquid
 etiā iste hodie succe
 deret naturali causa
 inspecta. vt. C. s. le.
 le. aut. successio. s. z.
 non. s. m. Jo. quia pre
 tor. naturalē cāz. itue
 bat. et tū n. vocabat
 eum vt. dictū. e. Itēz
 tra. C. s. suis. et. le.
 ex. libera. So. s. no.
 uū. ius. vel. ibi. loq. e.
 qū. nec. de. facto. erat
 m. m. omiū. vel. ibi. q.
 ad. honores. loquit.
 hic. q. ad. successiones.
h Alterius. id est
 pentes. liberis. a. ecō.
 tra. excluso. p. r. o. n. o. et
 hoc. s. m. om. s. Itē. li.
 bertū. v. n. u. alteri. ei. s.
 f. r. i. suo. et. ita. frater. li.
 bertū. p. fertur. p. r. o. n. o.
 Et. s. s. m. quos. s. vt. h.
 Sed. jo. cōtra. p. fert.
 em. p. r. o. n. u. f. r. i. vt. ff.
 de. bo. li. et. s. suis. et.
 le. intestato. et. j. t. i.
 s. s. in. autē. si. non.
i Ex illa. scilicet. sup.
 dicta. greca.
k Repetit. hic. s.
 quis. est. ad. om. s. t. i.
 s. hoc. e. cio. libro. po.
 sitos. et. idem. in. seqū.
 ti. p. r. i. o. s. sic. et. alias.
 s. de. suc. cog. s. ult.
 et. ad. or. fi. s. fi.
l Tradidim. a. p. n.
 cipio. ter. cij. libri.
m Numerauimus
 vt. curie. datos. a. emā.
 cipatos. vt. s. s. d. h. e.

Sed
 nostra constitucione quas
 pro iure patronatus feci
 mus qd ius vltiqz ad nostra
 tpa satis obscurū atqz nu
 be plenū et vndiqz ofusus
 fuerat. et hoc humanitate
 suggerēte concessim. vt
 si quis in seruilī constitut
 oforcio liberū vel liberos
 habuerit. siue ex libera si
 ue ex huili odicionis mu
 liere. vlt. tra. si. h. u. a. mulier
 ex libero vel seruo habue
 rit liberos cuiuscumqz sex
 us. et ad libertatem hīs p
 uenientibus. et hīj q. ex seruilī
 ventre nati sunt libertate
 meruerunt. vel dum mulie
 res libere erant. et ipi i ser
 uitate eos habuerūt. et po
 stea ad libertate puenēt.
 vt hīj om. s. ad successione
 patris vel matris veniant
 patronatus iure in hac p
 te sopito. **H**os em libe
 ros non solū in suoz parē
 tū successioz s. z. eē. alterz in
 alterius successioz mutua
 vocauim. ex illa lege spe
 cialit. eos suos vocantes si
 ue soli inueniant qui in ser
 uitate nati et postea manu
 missi sunt. siue vna cū alijs
 qui post libertate pentuz
 cepti sunt siue ex eodem
 pte siue ex eadē matre. si
 ue ex alijs nuptijs ad simi
 litudine eorum qui ex iu
 stis nuptijs pcreati sunt.
Repetit itaqz omib.
 que iam tradidimus ap
 parēt non sp. eos qui parē
 gradum cognacionis ob
 tinent pariter vocari. eoqz
 amplius nec eum quidez q.

ab m. s. i. et. s. emancipati. n. **F**uerit. hoc subdiuiditur.
 o. **E**x femineo. qui tamē cum dimmucōe tercie ptis succe
 cedit huius. l. tpe. s. de here. ab m. s. diui hodie sine dimi
 nucione. vt in aut. s.
 tri. et. se. s. necnon.
Amotis. cessanti
 bul suis fallit adhuc
 hec regula. qui por
 est in gradu zē. vt. j.
 e. s. totiens. nē.
Integz. id ē ca
 pite minut. nō ē sic
 s. s. suc. cog. i. s. i.
 fi. nam secus esset si
 esset capite minutus
 qz ille successiones q
 veniūt ex l. xij. ta. p
 eūt p. minimā capitū
 dimmucione. vt. s.
 ad or. fi. s. sciendum
 e. **P**leriqz. ppter
 fratre et sorore emā
 cipatos vt. j. e. ibi ex
 ceptis. Item ppter q. s.
 agnatos qui vocantē
 vt agnati vt. s. s. le.
 ag. s. hoc. etiā. Item
 ppter patrem qui si
 liuz emācipauit vt. s.
 de. le. ag. suc. s. fi.
Nepos. qui est in
 qnto gdu agnacōis
Pronepos. hic i
 sexto agnacionis.
Auunculo. qui sūt
 in tercio gradu cog
 nacionis.
Prefertur. in suc
 cessione eius qui tles
 habet agnatos.
Toties. nō regu
 lā bonā. vt. et. C. cō
 muna. de. suc. l. auunclo
 et. C. vnde. li. l. ij. Et
 ad eius euidentia nō
 tres esse ordines suc
 cedendi. s. inferiores
 et superiores. et ex la
 tere venientes. vt in
 aut. de. her. ab. inte.
 in. p. n. Primo descen
 dentes in infinitū vo
 cātur. vt. s. de. her.
 ab. m. s. i. et. in. aut. s.
 her. ab. m. s. i. h. i. s. c. e. l.
 s. atibus. vocāt. ascende
 tes. pmo. p. t. a. mater
 sedo. auus. et. auia. et
 sic. deinceps. sic. tū. ut
 f. r. e. s. ex. vtroqz. pnte
 s. f. u. n. c. t. o. diuinctū. cū
 hīs. supioribus. vo
 cētur. l. z. quidā. dicāt
 cū. patre. a. matre. tū
 eos. vocari. et. alios
 inferiores. p. fratres.

Proximior sit agnatus. sem
 per pociore esse. **C**um em
 pma causa sit suoz hered.
 et eorum quos inter suos
 heredes enumerauim. ap
 parēt p nepotem vel ab
 nepotem defuncti pociore
 esse q. fratre et patrem ma
 tremqz defuncti. **C**um alio
 quin pat. quidez et mater
 vt sup. quoqz tradidimus
 p. m. u. gradu agnacōis ob
 tineat. frater vero secund.
 p. nepos aut tercio gradu
 sit agnacionis. et abnepos
 quarto. **N**ec interest an in
 potestate morietis fuerit
 an non. qui vel emancipa
 tus. vlt. ex emancipato aut
 ex femineo sexu p. agatus
 est. **A**motis quoqz suis
 heredibus et quos int. suos
 vocari heredes diximus.
 agnatus qui integruz ius
 habet agnacionis. etiam
 si longissimo gradu sit. ple
 rumqz pocior habet q. p
 ximior cognatus. **N**am pa
 trui nepos vel pronepos
 auunculo vel matertere p
 fertur. **T**otiens igitur
 diximus aut pociorem ha
 beri eū qui p. ximiorē grad
 cognacionis obtinet. aut
 pariter vocari eos qui co
 gnati sunt. quociens neqz
 suoz heredum iure quiqz
 inter suos heredes sunt. ne
 qz agnacionis iure aliq. p
 ferri debeat. sedz ea q. tra
 didim. exceptis f. r. e. et. soro
 re emācipatis q. ad succes
 sione fratrū vel soroz vocā
 tur. qui et si capite diminu
 ti sunt. tū pferunt ceteris
 vltioris g. dus agnatis.

excludi et p nobis est aut de her. ab inte. s. si vero cum
ascendentibz. et ff. de suis et le. l. ij. s. hereditas. supiori
bus cessantibz. pmo frater et utroqz pnte. et soror. et eozz
filij. scdo ex alio tm
et eozz filij. tercio h
regla obtinetur qui
por est in gradu at
vt hic et in aut. de
her. ab in. s. reliqui
et. s. si vero neqz fra
tres. et i aut. vt fra.
filij. s. i.

Tradidimus. vt
s. p. s. et hoc. e. s.
Exceptis. excipit
ab eo qd. s. dixerat
qui integz. at.
a. p. ferunt. vt. s.
de suc. cog. i. s. n.

De success. libtoz
inc. qz hucuf
de bois i ge
nuoz dixit.

Olim. scilz le. xij.
ta. et h est primu ius
quoz em fut. vt h et
s. i. et. s. postea. a
s. sed nostra.

Impune. id est si
ne timore testameti
rumpendi.
s. Ita demu. et no
aliter.

Herede. naturalē
vel adoptiuū. vt. j. i
s. nichil. i. nunt
uillu sm Jo. Accur.

Ex naturalibus.
ad diaz adoptiuoz.
i. Querela. id est si
poterat patrono co
queri.

Postea. sm ius.
iuris. dicit supra
ad tertul. in pn.
m. Libertus. nullu
filii hns legitimu a
naturalē. vt. j. p. s.
p. d. s. Accur.

De successione libertoz

Vne de libertoz
bonis videamus.
Dim itaqz lice
bat libto pronu suu impu
ne testameto pterire. Na
ita demu lex. xij. ta. ad he
reditatem liberti vocabat
pronu. si intestatus mortu
us esset libertus nullo he
rede suo relicto. Itaqz in
testato mortuo liberto si
is suum heredem reliquis
set patrono nichilominus
in bonis eius ius erat. et si
quidem ex naturalibz suis
liberis aliquē suu heredes
reliquisset nulla videbat
querela. si vero adoptiuus
filius fuisset apte iniquuz
erat nichil iur p rono suo
superesse. Quia de causa
postea ptozis edicto hec
iuris antiquitas emēdata
est. siue em faciebat testa
mentu libertus videbat
ita testari vt patrono pte
dimidia bonoz suoz re
linqret et si a nichil aut mi
nus ptis dimidie relique
rat. dabatur p rono otra
ta. testameti ptis dimidie
bonoz possessio siue inte
status moriebatur. siue in
testatus moriebatur suo
herede relicto filio adop
tiuo dabat eque patrono
contra hunc suu heredem
ptis dimidie bonoz pos
sessio. Prodesse aut li
bertozu solebant ad exclu
cludendu pronu natales li
beri non soluz qs in p rone
mortis tepe habebat sed
eciaz emancipati et in ado
pcione dati si modo ex ali

n. Dimidie. nisi in castis sint q sita. vt. ff. de bo. li. l. iij. s.
o. Dimidie bonoz. i. vii. l. i. i. ut. j. s. bo. pos. s. p ronus
p. Prodesse solebat. s. iure ptozio. na de pmo. cum qz

qua parte scripti heredes
erant aut pteriti cōtra ta
bo. pos. ex edicto petierat
Na exheredati nullo modo
repellebant patronum.

Postea vero lege papia
adaucta sunt iura patro
norum. qui locupletiores
libertos habebant. cautu
est enim vt ex bonis eius
qui sextercioz. c. milium
p rimum reliquerat. et
pauciores q tres liberos
habebat siue is testamen
to facto siue intestat mort
uus erat virilis pars pa
trono debebatur. Itaqz
cum vnuz qdem filiu filiaue
heredem reliquerat liber
tus. pinde pars dimidia de
bebatur patrono ac si is si
ne v llo filio filiaue intesta
tus decessisset cum duos
duasue heredes reliquerat
tercia pars debebatur pa
trono si tres reliquerat re
pellebatur patrono. s. s.
nostra consto quam p omi
nacione greca lingua com
pendioso tractatu habito
composuim. ita hmoi cau
sam diffiniuit vt siquidem
libertus vl libertam mino
res centenarijs sint id est
minus centu aureis habe
ant substantiam. si em le
gis papie summa interpta
ti sumus ut pro mille sexter
cjs vnus aureus compu
teet. nullu locu habeat pa
tronus in eozu successione
si tam testamentu fecerit
sin autē intestati decesserit
nullo liberto relicto tunc
p ronus ius qd erat ex
l. xij. ta. integruz resuauit

nō erat dubiu. vt. s.
s. itaqz in testmēto
q Patronum. scilz
in totum.
r Futurales. et legi
timi. Accur.
s. Dati. si instituti
erāt ut sequit. alias
nec otra ta. datur eis
vt. ff. de otra ta. l. n.
putauit. s. i. adopcoe
t. Repellebat. ne.
qz p mortuis hntur
vt. ff. s. diug. l. i. i.
s. s. si p rons. nec a
iure ciuili respiciunt
vt in aut. de her. et
fal. s. exheredatos.
u. Postea. scilz ius.
p. Cautu. scz. l. pa
pia. et male. vt al. ut
C. de ca. toll. i. pn.
p. Debebat ex. l.
papia. accur

3. s. nra. qrtu ius.
a. Coposumus. et
huius vt credo hē
metio in multis locis
vt. s. t. ide. vili. og.
i. pri. et. s. de le. ag.
suc. s. fi.

b. Sic em. interpo
sio est.
c. Locu. a in hoc nō
corrigit lex papia.
et nō q pdest paup
tal filio libti. sic a al.
C. s. ep. et cle. si qz
s. sin autē.

d. fecerint. scz istu
libti miorez cēna
e. Resuauit. s. iij.
nra consto scz vt i to
tum succedat. vt. s.
e. in pn. accursus

D Possessoribus id est filios emancipatos. ut. s. de her. ab
B deduximus. q. tñ heredes instituti si in. g. emancipati
 se abstinerunt vel mixti hereditati in integ. restituti fuerit
 dabit p. ono ius suc
 cedendi. ut. ff. de bo
 n. et. si. ex. g. si filius.
C Habeat. scz lib. tñ
O mibz. si nunqd
 eotra moriete filio
 qui e liberti p. onie
 pater patrono. R.
 fic. ut. s. t. i. de huili
 cog. in fi. i. R. n.
Vocauimus. eia
 an fratres lib. q. s
 dicut. s. t. i. in fi. i.
Fecerunt. R. n.
 eia ad extraneos.
Auus. quoz p. te
 ricio. p. ex heredaco
 e habetur. ut. s. de ex
 here. li. g. mater.
Son possunt. qz
 iusta causa ingratitu
 dimi. intercessit. que
 sunt. xiiij. ut. in aut.
 ut. cu. de ap. cog. g.
 causas. quo casu nul
 lo iure agunt. ut. in
 aut. de imensido. g.
 fi. S. qd. si filiu em
 cipatu pat. p. tereat
 sine ca. vñ cõtra ta
 bz. non aut querela
 videri admitti patro
 nus. Sed h. large ac
 cipe de moff. ut. eia
 orieat p. otra. ta. fic.
 .C. fami. h. z. l. i. fi.
Tunc ostione. scz
 greca. accur.
Antea. sicut erat
 si iur. p. ozio. ut. s. e.
 qua de causa. ut. ff.
 de bo. li. i. m. g. fi.
Consequatur. scz
 quocuz mo. e elicti.
Constoe. scz odi
 cone. ex. le. greca. ut
 .ff. de co. ex. l. i. i.
Repleat. p. ter. s. ius succedendi est et aliud ius p. ona
 tus. scz. ut non vocee ab eo in ius sine venia. ut. C. de i. ius
 vo. l. ij. Itē. ut aliat eum. ut. ff. de li. ag. si quis a liberis. g.
 solent. Itē. ut turpe actōz. vel excep. otra eum non pro
 nat. v. ff. de excep. do. apud celsu. g. aduersus. et. ff. de obs
 sequijs. l. honore. et. l. pens. Itē. ut possit eū in fuitute e
 uocare. ut. in aut. ut lib. tñ de ce. g. i. col. vj. Itē. ubi eū inue
 nerit faciat ei reuerentiā. ut. ff. de m. ius vo. g. n. l. iter. et. s.
 iura malis modis p. dūe. Prio si p. onus remisit ut i. aut.
 ut lib. de ce. g. ilud. Itē. si opulit lib. tñ iurae ne accipiat
 vxore. vel libertā ne nubat. ut. ff. de iur. pa. q. otra. l. et. l.
 adigē. Itē. si denegat ei alimēta. ut. ff. de bonis li. si p. on.
 Itē. p. teie p. tis successione. ut. ff. de bo. li. l. eia. g.
 toties. Item si aliter eoz regulatus fuerit vel de porta
 t. ut. ff. de iur. pa. siue. Itē. si naturalibz restituti e lib. tñ
 ut. ff. de bo. li. ec. g. i. Itē. si. m. excedē. p. futia opif. ab invito

Cum vero maiores cen
 tenarijs sint si heredes vel
 bonorum possessores libe
 ros habeant siue vnum si
 ue plures cuiuscunq. sex
 vel gradus. ad eos succes
 siones parentum deduxi
 m. patronis modis omni
 bus vna cum sua progeie
 semotis. Si autem sine li
 beris decesserint siquidem
 intestati ad omnē heredi
 tatē patronos patronas
 qz vocauimus. Si vero te
 stamentū quidez fecerint
 p. onos aut aut p. onas p.
 terierint cū nullos liberos
 haberēt vel habētes eos
 exheredauerint vel mater
 siue auus maternus eos p.
 terierit. ita q. non possint
 argui in officiosa eoz te
 stamenta tūc ex nostra cō
 stitucione p. bonozū posses
 siones. otra ta. nō dimidiā
 vt antea. sed terciam par
 tem bonozū liberti oseqn
 tur vel quod deest eis ex
 nostra constoe repleatur
 si qñ minus terciā pte bo
 noruz suozuz liberti l. liber
 ta eis reliquerint. ita sine

liberto extorlit. ut. ff. de ag. li. si quis. g. si qd. Itē si lib. tñ
 dñi mortē vindicauerit. ut. ff. de iur. pa. l. p. n. Itē si cū ca
 pitis accusauerit. ut. ff. de bo. li. q. cū maior. i. R. n. Itē si nō

onere vt nec liberis liber
 ti liberteue ex ea pte lega
 ta vel fidei ommissa p. starēt
 sed ad coheredes eoz hoc
 onus redundaret. Mul
 tis autē alijs casibus a no
 bis in p. fata constoe agre
 gatis quos necessarios eē
 ad hmoī dispositionē iuris
 prospeximus vt tam pa
 troni patroneq. qz liberi
 eorum necnon qui ex trās
 uerso latere veniunt vsqz
 ad quintum gradum ad
 successionē libertoz liber
 tarumue vocentur sicut ex
 ea ostione intelligendū est
 vt si eiusdē patroni vel pa
 trone vel duorum vel dua
 rū pluriumue sint liberi qui
 proximior est ad liberti vl
 libēte vocetur successionē
 et in capita et non in stir
 pes diuidatur successio.
Eodem modo et in hys
 que ex transuerso latere
 veniunt huādo. pene enim
 consonacia iura ingenuita
 tis. et libertinitatis in suc
 cessionibz fecimus. Sed
 h. de hys libertinis hodie
 dicēda sunt q. in ciuitatem

suis nimis emptus ē
 vel a p. n. pte factōez
 liberā testamētī im.
 petrauerit. ut. ff. de
 bo. li. l. eia. g. ij.
O nere. sic i. aut. s.
 her. et. fal. g. si autē.
Liberis. q. b. dā
 tur allegata eē rups
 to test. p. otra ta. ut
 .ff. de li. p. q. ta. l. i.
Prestent. h. cū fi
 lii sint. quare non ex
 cludūt p. onū. ut. s.
 e. g. cū vero maiores
 R. h. ij. h. ij. erat. m. g.
 ti. ut. s. g. si vero. vel
 dic. q. h. ij. liberi erant
 nepotes qui et libeī
 dicunt. ut. ff. de h.
 fig. lib. tñ. et. eos p.
 cedit eoz p. et eis
 talia legata dabanē
 ut. ff. de lib. p. l. i. g.
 generaliter.
Coheredes. h. m.
 quid in solidū tene
 buntur cohēdes. R.
 nō. ut. ff. del. g. ij. l.
 fi. g. fi. a. de vul. sub.
 et si contra ta.
Multis casibz. q.
 sequunt statim.
Patroneq. ut. ff.
 de bo. li. l. patrone.
Liberi. ut. ff. de
 bo. li. si p. ex. her. et.
 l. i. si ex p. o. g. iul.
Ad qñtū gradu.
 nunqd filiul. tñ m. po
 tis ipius patroni vl
 eia ipē tñ m. pos ad
 mittit. videri q. non.
 qz hic dicit vsqz ad
 qñtū gradu. si quis
 tñ velit oēdicē illud
 p. se inducere q. oel

ascendēt. sui patris loco succedūt. ut. s. de her. ab m. g. cū
 filius. et in aut. de her. ab m. g. i.
Vocent. p. nostram ostitutionem. licet olim p. bo. poss.
 tanq. ex familia vocarent. ut. ff. de bo. pos. g. v.
Capita. cū eodē g. du. plēs muemant. alias patrius ne
 potē. ex fratre excludit. ut. ff. de bo. li. si lib. tñ. g. si lib. tñ.
Veniūt. scz ipis patronis. et qz huicqz ad quintum
 b. pene. ppter tria dicit pene. gradū succedūt. ut. ff. de
 al. vsqz ad. r. vl. vj. ut. s. de suc. cog. g. fi. Itē. qz h. i. capita
 succedūt. ut. ff. de al. s. nō ita. ut. s. de her. ab m. g. qz placu
 it. Itē. qz vn. p. onis filius excludit nepotes. ex alio qd. nō ē
 ita ingenuis. l. z. mar. oēdixerit. ut. ff. de bo. li. si lib. tñ. pte
 rito. g. si lib. tñ. et. de leg. tu. l. tutela. g. si duo.
Peruenierint. id est. qui facti sunt plene liberi.
Sed hec quodāmodo. non em. est vere peculū. cū sint
 liberi. ut. C. de moff. test. l. fi. i. fine. Accuruius florentin.

Postea vero noiatim qd s sit die vt s de exher. ij. §. i. f. Coz. id e manumissoz. s Quibus id est latinis. Ad ciuitate. scz vt cuius romanus efficeret impetrado ius aureoz anuloz vel natales qd iuito piono no est facienS vt ff. S natal. re. l. ij. §. i. et l. pnt. et fi. §. nra ostoe. C. S lat. lib. tol. p totu k Adiectionibz scz p. vt. rj. casibz. C. S lat. lib. tol. p totu. Accursius flozetim9

romanam puenerunt cum nec sunt alij libeti. simul et dediticijs et latinis subla- tis. cum latinoz legitime successiones nulle penitus erat qz licet vt liberi vita sua pagebat. attame ipso vltimo spu simul anima at qz libertatem amittebant et quasi seruoz ita bona eozu iure quodammodo peculij ex lege iunia nozba- na manumissores detine- bant. Postea vero sena- osulto largiano cautu fue- rat vt liberi manumissores no nomiatim exheredati facti extraneis heredibus eozu in bonis latinozu pre- ponerent. quibz supuenit eia diui traiani edictu qd eundem hominem si inuito et ignorante patrono ad ciuitate romanavenire ex beneficio pncipis festina- uit faciebat quide viuum ciue romanu. latinu vero moriente. Sed nra con- stitucione ppter hmoi con- dicionem vices et alias diffi- cultates cum ipis latinis ee lege iunia. et senatusco- sultu largianu. et edictum diui traiani in ppetuu de- leri cesuimus. vt oms libe- ti ciuitate romana fruant et mirabili modo quibusd adiectionibus ipas vias que in latinitate ducebant ad ciuitatem romanaz ca- pienda transposuimus

De assignatione libertozum
 R summa qd ad bona liber- toru attinet admonendi sumus censuisse senatum vt quamuis ad omnes pa-

De assignatione libtoz
 R summa. senatu cuius vba sunt ff. e. l. i. m. Pertineat. nlla facta scz assignoe. n. C. ius. scilz pioni o. filio. eia postuz mo. ut. ff. e. l. fi. p. Da. l. i. b. e. os. na in vno non e necesse. q. Vnde id est an. Accursius flozetim9

Euanescat. ff. e. l. vtruzq. o. s. o. v. m. pla. ibi valz assi- gno fca emancipato. vt ibi. l. emancipacoe s pda. si antea facta fuerit assigno. vt ff. ar. ff. de arbitris. non distingue- m9. §. opromisso vel die v. m. azo. q. i. l. co- traria no dicit fieri assignacoez in eman- cipat. s an soli fieri i pte possit. s nec in dicta. l. s arbi. di- cit solui opromissuz s no opelli sententia dicere. accur- s. Verbis. ee nutu. vt. ff. e. l. i. §. assigna- re. et pure l. sub. odi- coe. vt. ff. e. assigna- re. Accursius.

romi liberos qui eiusdem gradus sunt equaliter bo- na libertozu ptineant tam- licere parentvni ex liberis assignare libertuz vt post mortem eius solus is patro- nus habeatur. cui pus is assignatus e et ceteri liberi qui ipi qz ad eadem bona nulla assignacoe interue- niente pariter admitteren- tur. nichil iuris in hys bo- nis habeat. sed ita demum pristinu ius recipiunt si is cui assignatus e decesserit nullis libetis relictis.

Nec tantu libertum sed eia liberta. et non tm filio nepotue sed eiam filie ne- ptue assignare pmittitur

Datur aut s assignadi facultas ei qui duos ples ue liberos in pte habe- bit. vt eis quos in pte habet assignare libertum libertaue liceat. Vnde q rebatur si eum cui assigna- uerit postea emancipauit an euanescat assigna- tio. Sed placuit euanesce- re qd et iuliano et alijs pleriqz visuz e. Nec inter- est an testameto quis assi- gnet an sine testameto sed eiam quibuscunqz verbis patronis hoc pmittitur fa- cere ex ipo senatuscon. qd claudiani tpi bz factu est. sub illo rufo et orficiano scapula consulibus

De bonoz possessione
 Vs bonoz possessionis in- troductuz est a ptore gra- emendandi veteris iuris. nec solu in intestatoru he- reditatibus vetus ius eo-

De bonoz posses- sione. Vs bonozum poss. que est ius psequedi retinediqz primonij qd cuiusqz cu is mor- tuus fuerit. vt. ff. e. l. i. §. bonoz. u. Emendadi. id est supplendi. qz minus benedicendo ad ple- nu dixerat ius ciuile no cognoscens eman- cipatos. ut. s. s. her. ab in. §. emancipati- fic. ff. ad. l. ro. §. iac. l. vl. §. i. et fi. vel die emendadi pprie vt i- agnatis feminis vbi ius ptorium contra ius ciuile indixit. vt. s. s. le. ag. success. §. s. qz. et i postumo vt. §. §. pr. Accur.

De bonoz posses- sione
 Vs bonozum poss. que est ius psequedi retinediqz primonij qd cuiusqz cu is mor- tuus fuerit. vt. ff. e. l. i. §. bonoz. u. Emendadi. id est supplendi. qz minus benedicendo ad ple- nu dixerat ius ciuile no cognoscens eman- cipatos. ut. s. s. her. ab in. §. emancipati- fic. ff. ad. l. ro. §. iac. l. vl. §. i. et fi. vel die emendadi pprie vt i- agnatis feminis vbi ius ptorium contra ius ciuile indixit. vt. s. s. le. ag. success. §. s. qz. et i postumo vt. §. §. pr. Accur.

a Emendavit. expone vt. s. **b** Non potat. vt. s. del. s. po-
 stum? s. So. ut ibi. **c** Postumus. qd sit dic vt. s. del.
d Honorario. ff. e. no. e. s. vbi cuq. s. ff. s. postum?
 specialiter ex illa regula excipitur p ipm ptoze q ad hoc s
 rogatur illi regule gnali qz no e dubiu qn generi p spz
 deroget vt. ff. de peti. l. factio legu. **e** Possessor. sui.
f s. is. s. postum?
g Constoe. s. gre
 ca. vt. s. del. s. po-
 stumus.
h Incognitus. sed
 agnitus. na ostoes
 sunt de iure ciuili. vt
 ff. de iusti. et iur.
 ius aut ciuile
i Aliqn. neqz emen-
 dadi. vt. s. e. i. Ren.
 et dic emendadi id e
 supplendi. agnadi
k Impu. vt. s.
 primo Ren.
l Juris. scz ciuilis.
m Possessione. no
 tres vias ptozis.
n Et remota. qre s
 fecit ptoze. R. ut suc-
 cessoribz vias aplia
 rz. sic. ff. del. ij. cu fi-
 lio. s. nati. ar. s. ff.
 nau. cau. sta. l. id. s.
 h an sit. a. s. ff. si gtis
o Quos ad heredita-
 te. id est ad successio-
 ne vt emancipatos.
 ab intest. agnatos
 p se co. etul. et orfi.
p Constituunt. vt
 C. de suis a le. l. fi.
q Quapures. q
 lex. xij. ta. vel q dix
r Re quis. erat
 sic. ff. de interrog.
 act. et quia.
s Nam angustiss
 mis. na sui heredes
 et agnati tm succede-
 bat s iure ciuili. ius i
 tegz. hntes. qz non
 fut emancipati. de alijs
 em no s. vt. s. s. he-
 re. abinte. s. i. a s le.
 ag. suc. in pn.
t Snt pteritis. siue
 emancipatis siue non
 ut. C. s. li. p. maximu
 circa prima.
u Tabulas. sed qua
 re dat suis opra ta.
 cu ipo iure nulluz sit
 testamtu. vt. s. s. ex-
 her. li. i. pn. R. duas
 habet vias. vnam de iure ciuili. per quam potest dicere
 nullu. alia s iur pto. p qua no dicit nullu. s annullandu. cu
 nec fieri nec desinere possit hre de iure pto. vt. C. de li. p.
 l. fi. pt. s. e. s. qz aut. Itē qre opra ta. s. ex testō. cu magis
 qē testm dicit debet; cu rupit testm. vt. C. s. col. ut libeis

modo ptoze emendavit sic
 supra dictum est. s. in eozu
 quoz qui testamto facto
 decesserint. Na si alienus
 heres postumus fuerit in-
 stitutus. quauis heredita-
 te iure ciuili adire non po-
 terat. cu institutio non va-
 lebat. honorario tamen iu-
 re. bonoz possessor efficie-
 batur videlicz cu a ptoze
 adiuuabatur. Sed et is a
 nostra ostōne hodie recte
 heres instituitur quasi et
 iuri ciuili non incognitus
 Aliquando tamen neqz eme-
 dadi neqz impugnadi ve-
 teris iuris. sed magis con-
 firmandi gra ptoze pollice-
 tur bonoz possessione. na
 illis qz qui recte testamen-
 to facto heredes instituti
 sunt dat fm. ta. bo. posses.
Item ab intestato suos
 heredes et agnatos ad bo-
 poss. weat. sed et remota
 qz bonoz poss. ad eas pti-
 net hereditas iure ciuili.
Quos autē solus weat
 ptoze ad hereditate. hēdes
 quidē ipo iure no siūt. Na
 ptoze herede facere non pōt
 p lege aut tantu vl simile
 iuris ostōnem heredes fi-
 unt veluti p senatus consul-
 tum et ostōnes pncipales
Sz cu eis ptoze dat bo. pos-
 loco heredū ostituūtur. et

Re. id sic dicitur. qz sine testō opete no pōt Itē qre s pmissit cu
 fm ta. digoz sit. R. qz donec ista opetit illa dari no pōt vt
 ff. de sē ta. l. ill. s. fi. et de vis ta. l. i. s. eqsimu. i. R. Itē
 nuqd s pēti dat sē ta. filij emancipati. R. sic ad istar pōni
 vt. ff. si a pa. qz ma. l. i. et ar. ff. s. bonis dāp. l. fi. sic. ff. si
 ta. tel. ex nul. le. l. i. **u** Sedz ta. sic. ff. si ta. te. nulle. ex.
 l. i. Itē s qn testm fa-
 ctum ē i sepul. al fm
 nūcupacōz. vt. C. s.
fecit. Vis ta. l. ij
 sic. ff. si ta. te. nulle ex
l Et pmo. l. i.
 loco. s. int. eas q ab i
 test. deferunt. et no
 hūc ordinē qui seqē
 in edicto fuisse s no i
 obsequando. vt. j. seqē
z Connumerat. vt
 s. de her. ab inte. s.
 emancipati.
a Vnde liberi. qd
 erit ecōtra filio emā-
 cipato mortuo. R.
 p hz bo. pos. vñ pē-
 tes vl vñ liberi vti-
 lie cu eq rōe vocent
 ptem ad hereditate
 filij. ut. ff. s. in of. te.
 nā a si. a. ff. vnde li-
 scpto. vl dic. vñ limi
 cu sp opra ta fiducia
 eum emancipet. vt. s.
 s. le. ag. suc. s. fi. Itēz
 nuquid filio i bonis
 matris datur s bo.
 pos. R. nō ut. C. s.
 suis a le. her. l. fi. Itē
 nuquid in alijs vites
 rioribz ex linea descē-
 dentibz supdicta ser-
 uant. s. vltra filios.
 R. sic. cu oēs iferio-
 ores dicantur liberi
 vt. ff. s. v. sig. libto
v Sedo itimil. rū
 id ē agtis et eis q eo-
 rū loco sūt. vt. s. de
 leg. ag. suc. s. i. et. s.
 hec ecia. et. ff. vñ le.
 l. ij. s. s. aut. et. l. ij.
c Tercō. extraneo
 id est ei qui emebat
 filiū a pte. a postea
 eū maimittebat. naz
 sic fiebat olim emans-
 cipacō. ut. s. qz mo-
 ius pa. po. sol. s. pre-
 terea. vel melius. vt
 j. e. s. que autem.
d Quarto cogna-
 tis qui iure ciuili no
 vocant. vt. ff. vñ cog. l. i. i. R. n. et. s. s. suc. ag. i. R. n.
e Ex familia. q dabat patruo libto moriete itestato. sē-
 quēs dabat eidē libto moriete cu testō. fm qd. vl dic q
 h familie id ē agnatis trasuerfalibz pōni dat vsqz ad. v.
 gradum. vt. ff. de v. sig. p nunciatio. s. familie. et. j. e. s.

Re. id sic dicitur. qz sine testō opete no pōt Itē qre s pmissit cu
 fm ta. digoz sit. R. qz donec ista opetit illa dari no pōt vt
 ff. de sē ta. l. ill. s. fi. et de vis ta. l. i. s. eqsimu. i. R. Itē
 nuqd s pēti dat sē ta. filij emancipati. R. sic ad istar pōni
 vt. ff. si a pa. qz ma. l. i. et ar. ff. s. bonis dāp. l. fi. sic. ff. si
 ta. tel. ex nul. le. l. i. **u** Sedz ta. sic. ff. si ta. te. nulle. ex.
 l. i. Itē s qn testm fa-
 ctum ē i sepul. al fm
 nūcupacōz. vt. C. s.
fecit. Vis ta. l. ij
 sic. ff. si ta. te. nulle ex
l Et pmo. l. i.
 loco. s. int. eas q ab i
 test. deferunt. et no
 hūc ordinē qui seqē
 in edicto fuisse s no i
 obsequando. vt. j. seqē
z Connumerat. vt
 s. de her. ab inte. s.
 emancipati.
a Vnde liberi. qd
 erit ecōtra filio emā-
 cipato mortuo. R.
 p hz bo. pos. vñ pē-
 tes vl vñ liberi vti-
 lie cu eq rōe vocent
 ptem ad hereditate
 filij. ut. ff. s. in of. te.
 nā a si. a. ff. vnde li-
 scpto. vl dic. vñ limi
 cu sp opra ta fiducia
 eum emancipet. vt. s.
 s. le. ag. suc. s. fi. Itēz
 nuquid filio i bonis
 matris datur s bo.
 pos. R. nō ut. C. s.
 suis a le. her. l. fi. Itē
 nuquid in alijs vites
 rioribz ex linea descē-
 dentibz supdicta ser-
 uant. s. vltra filios.
 R. sic. cu oēs iferio-
 ores dicantur liberi
 vt. ff. s. v. sig. libto
v Sedo itimil. rū
 id ē agtis et eis q eo-
 rū loco sūt. vt. s. de
 leg. ag. suc. s. i. et. s.
 hec ecia. et. ff. vñ le.
 l. ij. s. s. aut. et. l. ij.
c Tercō. extraneo
 id est ei qui emebat
 filiū a pte. a postea
 eū maimittebat. naz
 sic fiebat olim emans-
 cipacō. ut. s. qz mo-
 ius pa. po. sol. s. pre-
 terea. vel melius. vt
 j. e. s. que autem.
d Quarto cogna-
 tis qui iure ciuili no
 vocant. vt. ff. vñ cog. l. i. i. R. n. et. s. s. suc. ag. i. R. n.
e Ex familia. q dabat patruo libto moriete itestato. sē-
 quēs dabat eidē libto moriete cu testō. fm qd. vl dic q
 h familie id ē agnatis trasuerfalibz pōni dat vsqz ad. v.
 gradum. vt. ff. de v. sig. p nunciatio. s. familie. et. j. e. s.

quicumq; et .s. de suc. li. g. multis seqns p̄ono et descendē
tibz et ascendētibz vsq; ad .v. gradum. prima enim non
valet cum hic tractet tm̄ de hijs que ab intest. deferuntur

Sexto patrono
q̄re p̄mo agnati p̄o
ni vocatur. q̄ ipi pa
troni. h̄. h̄ ordinez
edicti suat q̄lis suc
cedi de facto debeat
et h̄ error i alijs casi
bz iuenit. accur.
Septio deficien
te pentela ecia fisco
excluso. vs. C. vnde
vir et vx. l. i.
Sed eas. scz sup
dictas. r. bo. poss.
Incuriosū .i. sine
k. Costōibz. cura
q̄ remāserūt i greco
necessarias. id est
vtiles. sic. ff. s. off. p̄
.i. i. in prin.
Muito. scz cōnu
meratis bonoz. pos.
et testō. et ab itest.
n. Manūmissōri. ex
pone vt. s. g. iij. vel
dic q̄ c̄neus manu /
missōri ē ipe pat̄ q̄n
nō ex tracta fiducia
emācipat. S; si q̄ras
q̄re sibi i p̄ferē. Re
sane itelligas. vt p̄
aui emācipantē ne
potem p̄cedat. vel si
ipe p̄ emācipauit .i.
ueniūt tū nouē plo
ne q̄ cū p̄cedit.
Costō. C. s. emā.
p. Manū. li. l. fi.
missōribz. id ē emā
cipatoribus.
Fiducia. id ē sal
uo iure succedendi.
Manūmissionem.
id ē emancipacionē.
Dedit. i. decessit.
Manūmissio. id ē
emancipatio.
Predca possessio
vnde. r. p̄sone.
Cūq; d̄stitucōez
de qua habuim̄ mē
tionē. s. de suc. li. g.
sed nostra.
Possumus. vt. s.
de suc. li. g. multis.
Sufficit eis. s. t̄ā
cognatis q̄ agnatis
patrom.
Aliā altiori. h̄me
trabe q̄ digniores
altiori loco sedere
debent.

tanquam qui ex familia
Sexto patrono patrone
liberisq; eorum et parenti
bus. **S**eptimo viro et vx
ori **D**cauodgnatis manu
missōris. **S**ed eas qui
dem pretoria introduxit
iurisdicōio a nobis tam̄ ni
chil incuriosuz p̄termisuz
est. s; n̄ris ostōnibz omnia
corrigētes ōtra ta. quidē
et h̄m ta. bonoz possessio
nes admisimus. vtpute ne
cessarias constitutas. nec
non ab intestato. vnd̄ libe
ri. et vnd̄ legitimi bonozū
possessores. **Q**ue autem
in p̄toris edicto loco quin
to posita fuerat id est vnd̄
de decē p̄sone. eam p̄o p̄
posito r̄ opendioso sermo
ne supuacuum ostendim̄
Cum em̄ p̄fata bonorum
possessio. r. p̄sonas p̄pone
bat. extraneo manūmissō
ri nostra constitucio quaz
de emācipacione liberoz
fecimus. om̄ibus pentibus
eisdemq; manūmissōribz
ōtracta fiducia manūmis
sionē facere dedit. vt ipsa
manūmissio eorum hoc in
se habeat p̄uilegiū et sup
uacua fiat sup̄dicta bono
rū possessio. **S**ublata
igitur predca quinta bo
norū possessio. in ḡdum
eius sextam ante bonorum
possessioez induxim̄. et
quintaz fecimus quā p̄tor
p̄ximis agnatis polliceē.
Cunq; antea fuerat se
ptimo loco bonorum pos
sessio tāq; ex familia. r̄ octa
uo. vnde liberi. patrom pa

et est altior qz primior dño ē. tirones vero poster ori. vt
C. s. tiron. l. fi. et. ff. s. aq̄ plu. ar. l. i. g. pe. a. C. s. off. rec.
a. Decia. bñ dico sexto poni. et s̄ dico p. l. peccatores

troneq; et pentes eorum
vtrāq; per constitucioez
nostraz quā de iure patro
natus fecimus penitus eua
cuauimus **C**um em̄ ad simi
litudinē successioez inge
nuozū. libertinozū successi
ones posuim̄. quas vsq;
ad q̄ntū graduz tm̄modo
coartauimus. vt sit aliqua
inter ingenuos et libertos
differencia. sufficit em̄ tam
contra ta. bonozū po. quā
vnde legitimi et vnde co
gnati ex q̄bus possunt sua
iura vendicāe. om̄i scrupu
lositate et inextricabili er
rore istarū duarū bonozū
possessioez resoluta. **A**liā
vero bonorum possessionē
que vnde vir r̄ vxor appel
latur. et nouo loco interve
teres bonozū possessores
posita fuerat r̄ in suo vigo
re seruauimus. et altiori
loco id est sexto eam posui
mus. **D**ecima vero bono
rū possessione que erat vnd̄
de cognati manūmissōris
p̄pter causas enumeratas
merito sublata. vt sex bo
noruz tm̄modo possessiones
ordinarie p̄maneāt suo vi
gore possentes. **S**epti
ma eas secuta. quā optima
ratione pretores introdu
xerunt. **N**ouissime enim p̄
mittit hijs eciam bonozuz
possessio quibus vt detur
lege vel senatus consulto
vel ostōe ōprehēsus ē. quā
neq; bonozū possessionibz
q̄ ab intestato veniunt. ne
q; hijs q̄ ex testō sunt p̄tor
stabili iure connumerat

sublata decima. ac .
b. **E**numeratas. s̄ .
e. g. cunq; .
c. **S**eptia. introdu
xerūt. vt. ff. e. ex. l.
se. con. l. i. i. Re. n̄ .
c. **V**t detur. scz bō
rū pos. a nō duo esse
nec̄ria. ut s̄ bo. po.
competat. s. ut lege
caueat ut bo. pos. de
tur. a q̄s iur. a. nō
possit succedere a s̄
cōpetit vñ le. ut. ff.
vñ le. l. iij. et. ff. vt
ex. l. ase. cō. l. i. g. fi.
d. **L**ege. ponit q̄s
dā exemplū ex testō
ut. C. s. ioffi. te. l. iij.
g. s̄ cum eā. ex eo q̄
filius natus in puer
perio institutus p̄su
mitur ab intestato.
ponit exēplū in ag
natis femis. et in qui
busdā agnatis q̄ effi
ciuntur agnatis filis
ut. s̄. de le. ag. suc. g.
hic ecia vtrūq; re. p̄
bo qz nllā lex exp̄sse
dat sup̄dictis bono
rū pos. s̄ eos succedē
s; . ḡ non dat hic se
ptima. s̄ vñ l̄imi. vt
ff. vñ legit. pone ḡ
exempluz ex testō in
postumo alieno insti
tuto. vt. s̄. e. g. i. **T**re
tā a testō. q̄ ab itel.
pone exēplū in eo q̄
decessit apud hostes
in cuius bonis datur
bonoz. pos. ex. l. no
ua cor. vt. ff. de bo.
pos. l. iij. g. s̄ et eius
e. **S**enatus consul.
or̄fic. a tertul. ut. ff.
vñ le. l. iij. in p̄n. g. fi.
nā as datur bo. pos.
ibi et nō succedebāt
de iur. ciuil. ut. s̄. ad
tertul. i. p̄n. debz ḡ
dai hec. ut. ff. vñ le.
f. **C**ostō. l. iij.
ne. ponit exēplū. s̄.
s̄ le. ag. suc. g. s̄ etiaz
Tre. C. de emā. l. fi.
s̄ s̄ reprobo cū lege
nō caueatur eis dari
bo. pos. vñ h̄nt. vñ
le. ut. ff. vñ le. l. iij.
p̄t̄ in d̄ici q̄ ibi sub
audiat maxie l̄m̄li

dic si aliqua nōm cōstitutio fieret s nouo. q̄ darz bo. pol. ex ea dare hęc septia. bus modis fieri bo. poss. eoz. qz a. Et eoz diariū. nō duo vaga. vt s̄. Item qz nō tribuit ius ut carboniana. et si venter mittatur in pos. a illa q̄ dat grā agnoscēde litis. que datur sine. cause cognicōe. ut. ff. de car. e. l. iij. s̄. cause. et s̄. vē. i pos. mit. l. vbi cū. qz s̄. interdū. et s̄. i off. test. pap. s̄. i. at alie cū cause cognicōne. vt. ff. s̄. bo. pos. l. iij. s̄. si causa. a q̄s ordo i bo. pos. s̄. l. iij. s̄. diel et. s̄. in bonorum.

Cū igitur plures. qz. r. quarū sex t̄mā serūt ordinarie. ut. s̄. e. s̄. aliā. vsqz ad. s̄. c. Dispo. septia. suissz. alio in edicto q̄ de facto opetant. vt dixim. s̄. e. s̄. vj. d. Differēt. sic. ff. de suc. e. l. i. i. s̄. h̄. e. Libris. naturali bus et emancipatis et emancipatis. vt. ff. de suc. e. l. i. s̄. fi. f. Anni. in honore sanguinis. p̄mo nō vi dētur coartādi. cum velut ad p̄a bō vei ant. ut. ff. e. l. i. s̄. lae gi. et de lib. et po. l. i. l. i. suis.

Accrescit. ptes ei nō petētū ac crescit petētibz. ut. C. q̄ n̄ pe. p. pe. accres. l. i. h̄. Ex successorio. s̄. intellige i cognatis s̄. inter agnatos suc cessorū edictū locuz n̄ h̄z s̄. hodie verūqz locū h̄z. vt. s̄. s̄. h̄. r. ab mte. s̄. placebat. l. i. Pollice. s̄. p̄oz. k. E. T. exclusus t̄m tanquā filius adm. ter p̄t vt agnatus et ex clusus vt agnat. ad mittatur vt cog. iat. vt sibi succed. re vi deatur. vt. ff. de suc. e. l. i. s̄. s̄. vidend. i. f. Repudiauert. m. fca suam tempus. m. Admittunt. vt n. In pe. C. e. l. fi tēda. vales. m. q̄bus tria occurē optz. p. iudicis copia lit. Itē

sed quasi vltimus et extra ordinariū auxiliū put res exigit accomodauit scilz hīs qui ex legibus senat. ue consultis ostitucionibz principū ex nouo iure vel ex testamento vel ab inte stato veniūt. **C**um igitur plures species successiōnū p̄tor induxissz. easqz p̄ or. dimē disposuissz et in vna quaqz specie successiōnis sepe plures extent dispari gradu p̄sone. ne actiones creditorū differantur. sed haberent quos conueni. rēt. et ne facile in bonorū possessionē defuncti mittā tur et eo mō sibi cōsulerēt. Ideo petende bonorum possessionis certum tem. pus p̄finit. **L**iberis itaqz et parentibz t̄a natu ralibz q̄ adoptiuis in pe. tenda bonorū possessione āni spaciū. ceteris aut ag natis vel cognatis centū dierum dedit. et si intra s̄. tempus bonorū aliqz pos. sessionem non petierit ei. dem gradus personis ac. crescit. vel si nullus sit de in. ceps. ceteris bonorū pos. sessionem p̄ind. ex succes. sorio edicto pollice. ac si is qui p̄cedebat ex eo non esset numero. **S**i quis itaqz delatas sibi bonorū possessionem repudiaue. rit non quousqz temp. bo. norum pos. p̄finitū excesserit expectat. s̄. statim cet. ti heredes ex eodē edicto admittuntur. **I**n p̄ten da autē bonorū possessiōe dies vtiles singuli confide

actois. Itē rei. vt. ff. s̄. diū. tēp. et p̄s. l. i. et. ff. q̄s or. i bo. pos. s̄. l. iij. i p̄. et. s̄. dies. o. **P**ncipes. C. qui admit. ad bo. pos. l. pe. et fi. p. Pro petēda. erat em̄ alias edictal

ratur sed bene anteriores principes et huic cause p uiderūt. ne quis p petēda bonorū possessione curet. s̄. quocunqz modo si admit tēdi eam ad iudiciū intra statuta t̄pa ostēderit ple. num hēat earū beneficiū.

De acquisitione p̄ arrogan

Et et alteri. gē neris p̄ vniuersita tem successio. que neqz lege. xij. ta. neqz p̄to ris edicto. sed eo iure qd consensu receptū est intro ducta est. **E**cce enim cū paterfamilias sese in arro gacionem dat. omnes res eius corporales et incorpo rales quecunqz ei debite sunt arrogatori ātea qui dem pleno iure acquirebā tur. exceptis hīs que capi tis diminucione pereunt. quales sunt operarum scilz quo patronis debent ob. sequiales obligaciones et ius agnacionis. **V**sus ete. nim et usufructus. licet hīs antea connumerabantur. attam̄ capitis diminucōe minima eos tolli phibuit n̄ra ostitutio. **R**unc aut nos eandē acquisitionem que p arrogacionē fiebat coartauimus ad similitu. dinē naturalū parentum. **N**ihil enim aliud nisi t̄m modo usufructus tam na. turalibus parentibus. q̄ adoptiuis p filios. a. acqui ritur in hīs rebus que ex. trinsecus filijs obueniunt dominio eis integro sua. to. **M**ortuo autem fi. lio arrogato in adoptiua

q̄ edico mortui p̄tois opetebat. hāc n̄ erat necē peti ut. ff. s̄. bo. pos. l. iij. s̄. s̄. si nemo al. dec. q̄ a p̄toē viuo decēdit. a s̄. oli solen n̄. hodie sufficit qz cūqz mō dicat se vel le agnoscē q̄ et iudiz cial. dici p̄t. qz i iudi cis p̄ncipia agscit ut h̄. a. C. q̄ admit. ad bo. pos. l. pe. et fi. Itē nū qd hodie bo. pos. lo cū h̄z. s̄. sic. nā a eal p̄ponē q̄s p̄t et oē ta. necēria eciam est filio emācipato et p̄teito. Item vñ vir et vxoz necēria vidz et vt oli alie nō erāt necēria. sic nec hodie. eis t̄m vti possumus al. oē. cuz nouus modus succe. dēdi sit iuent. vt. s̄. s̄. her. ab itest. p. totū q̄. iudiciū corā. ti. quocunqz iudice.

Et et alteri. s̄. us successio. vt. ff. p. socio. l. actōne. s̄. societas s̄. **O**mnes res. et etiā filij. ut. s̄. s̄. adop. s̄. t. **C**ōsens. illud. su. s̄. arrogātis et ar. u. **A**ntea. rogati. quidē. i. iur. veteri. r. **P**er capitis di. si. mimam. nā dando se in arrogacōz. mimā capitis di. patiat. vt. s̄. de ca. di. s̄. mima. r. **O**parum. s̄. itelli ge de opis q̄ a libtis debēt. a nō itāscit ad hēdē c̄neum. vt sunt obsequiales. q̄ i faciēdo consistūt. s̄. al. surgē et filia. ut. C. de opis lib. l. libti. Itē i fabrilibz mētis vt. ff. s̄. op. li. si opa rū iudicō. al. s̄. hodie erit ille arrogatus opas alicui. nā isti arrogatori q̄runtur. **E**t ius agnaciōis. id ē ius succedēdi qd quis p arrogacōz. eō sequit. et s̄. hodie ē vt. s̄. e. s̄. mortuo. Itē ius petende bonorū

pos. petit. si ante ea petita ad arrogandū se dederit. aliud si iā petijt. vt. ff. vñ li. l. fi. a d. oē ta. l. iij. §. si emancipat

Constō. C. de usufruc. l. correctionē.
Cū aut. aduersa ē ei q supra dixerit. q omes res acquirē bantur arroganti.
Cū extrinsecus. id ē in aduenticijs.
C Naturaliū. vbi in aduenticijs tñ usufruc. querit. vt. C. de bo. q li. cum oportet.
C Mortuo. alie pso ne vt descēdentes ex filio arrogato vt. C. oñia d. sic. l. fi. vbi ē oñs de qua h fit mētio. Itē si h arrogat⁹ est impubes. a impubes decederet. adm it terent eciā alij ex stipulacōe. vt. ff. d. ad opē. l. nō aliter. et. l. hys d. bis et. l. h aut et. s. de adop. §. cum autē. §. quid i pte naturali a quo h arrogat⁹ erat emancipatus. §. p. eū pferri arroganti. §. hodie. ff. vñ q oñi d. vō cā cū arrogatē. vt i aut. d. her. ab itest. §. oñs. Accursius.

familia eciā dominū eius ad arrogatorem ptransit nisi sup sint alie psonae que ex constitucione nostra patrem in hys que acquiri non possunt antecedunt.
Sed ex diuerso p eo q is debuit qui se in adopco nem dedit. ipso quidem iure arrogator non tenetur sed nomine filij conuenitur. et si noluerit eum defendere permittitur creditoribz p competētes nros magistratus bona que ei⁹ causa in usufructu futura fuissent. si alieno iuri non subiecisset possidere. et legitimo modo ea dispōere.

De eo cui libertatis causa bona adiciuntur.

Cessit nouus casus successionis ex constitucōne diui marci. Nam si hij qui libertatem accepunt a domino in testamento ex quo non aditur hereditas. velint bona sibi adici. libertatus obseruādarū cā audiuntur et ita diui marci rescripto ad pōpiliū rusum stinetur verba rescripti ita se hnt.

Si virgineo valēti qui testō suo libertatē quibus dā asseripit nemine successore ab intestato existēte. in ea causa bona ei⁹ esse ceperūt vt venire debeāt is cui de ea re notio ē aditus ratione dñderij tui habebit. vt libertatū tā eaz que directo q earum que p speciez fidei commissi relicte sunt tuēdarū grā adiciāt tibi si ydonee creditoribz

Non pnt. ut i aduicticijs. pfecticia ei sibi non auferuntur. §. s. ueniet. de facto. nā nō tenent de iure h de hys que straxit postq fuit arrogat⁹ tenet d peculio. vt. ff. de peculio in arrogatore. et si tūc nō defēdat p in bonis ipius pñs fit missio. vt. ff. q b⁹ ex ca. in poss. eatur. fulcimus. §. si quis.

De eo cui libertatis causa bona adiciuntur.

Cessit nouus est h quart⁹ succedēdi modus. vt. s. p q s pso. nō acqui. §. fi. ac.

Constitucōe. cuius verba hec sunt. §. e. §. si virgineo.
Accipunt. destinacōe. dat cuilibz petenti bona hac
Intestato. Idē puilegiū. ostēplacōe vt. C. d. tel. ma. m. Adici. l. l. fi. scz ab herede.

caueris de solido qd cuiqz debetur soluēdo Et hij qui dē qb⁹ dirca libertas data est. p inde liberi erūt ac si hereditas adita esset hij aut quos heres manumittere rogatus ē a te libertatez osequunt. ita vt si non alia adicione velis tibi bona adici. q vt eciā qui directo libertatē accepūt tui liberti fiāt. Nā huic ec volūtati tue. si hij d quorū statu agitur. nesciant auctoritatē nostrā accomodauimus. Et ne huic tē scripcionis nre emolumentum alia ratione irritum fiat. si fiscus bona agnoscere voluerit et hij qui reb⁹ nostris attendunt sciant comodo pecuniario preferendam esse libertatis causam. et ita bona cogenda vt libertas hys salua sit. q eam adipisci potuerunt ac si hereditas ex testamento adita esset. h rescripto subuentū est et libertatibz et defunctis ne bona eorū a creditoribz possideant et veneant. certe si fuerint hac de causa bona adita cessat bonorū vendicio. extitit enim defuncti defēsor et quidā ydoneus qui de solido creditoribus cauet.
In pñis hoc scriptū totiens locū habet quotiens testamto libertates date sunt. Quid ergo si quis intestatus decedens codicillis libertates dederit neq adita sit ab intestato hereditas an fauor ostōis debet locū habere. Certe

Adici. l. l. fi. scz ab herede.
Hereditas. quō g valet qd in eo relicū ē. vt. C. de fidei cō. l. eam qm. §. h speciale est
Si virgineo. ve nire id est vendi.
Pdonee. fideius foribz pignozibz fide hita. ut. ff. de fidi cō. l. i. iij. §. aditi q
Creditoribz. vñ omibz vel vni nomie oim. ut. ff. d. fidei cō. l. i. iij. §. ditoribus
Adita. nō mirabile. q ex hac pactōne serui fiūt libei. ut ortui. Qui sūt ortui et vnde dicant dixi. §. d. fin. re. p fidi. re. §. fi. et. h. a. ff. d. fidi cō. l. i. iij. §. hij eciā
Liberti. subaudi hoc tibi concedimus. §. opas neq ortui ne q ab eo manumissis imponat ut. ff. d. op. li. si quis hac.
Nā huic. subaudi concedimus.
Constitat. alias in fuitute remanent et quē volūt habere pñū. hēbūt dñm. vt. C. d. ma. te. l. fi. p. §. iij. modauimus. ff. de fidi cō. l. i. iij. §. hij q
Accursius florēt⁹

Accedūt. ut pcuratores nostri.
Preferendā. hoc qn opetūt libtates
Cognoscenda. i. accipiēda p fiscum.
Adita. olim emiz pus fiscus admitte batur bonis non aditis dñmō eēt bona soluēdo. alias adicio ab illo facta valebat ut. ff. d. fidei cō. l. i. iij. hodie indistictē admittunt. vt. C. de te. ma. l. fi. §. pñ
Veneant. id est vendantur. Accur.

Aam. i. libertate. *Ex testō. Del ab inte. s. erit iste herif*
B successor. nūqd. *Re. neutriū dici pē. die g hūc anoz*
 malū successorē esse. sicut illū qui succedit heredi si iplēt
 defuncti volūtate. ut
 i aut. s. her. et fal. g.
 in oibz. et iura sepul
 chroz. habz. ut bo.
 pos. ut. ff. s. fideicō.
 li. l. iij. g. fi.
C Remmē. herede
 existerē ab intesta.
D Si is fieri. et. Rē
 fic. vt. ff. de fideicō.
E S3 li. l. iij. g. i.
 cū diuisionē. i. casus
F Constitucio. C.
 de te. ma. l. fi.
G Species. i. casus
H De successione lib
 toz. sublati.
I Rant et alie
 due. emptio.
 id est vēdicō
 ut sequit. ff. de act.
 emp. veteres.
K Ambages. nam p
 ponebat creditor az
 ctionē. et si cadebat
 a sillaba. cadebat a
 cā. si nō cadebat
 bona debitoris abse
 tis pntis vēdebat
 sua auēte. qd hodie
 nō est. ut hic et. C. s.
 formul. et ipe. l. i. et
L Ordinaria. ij.
 id est solennia.
M Expirauerunt. id
 est recesserunt.
N Bona. scz omnia
 ut. ff. qd ex. c. ipos.
 e. l. i. s. hodie. p mē
 sura debiti delati. ut
 i aut. s. exhi. a intro.
 g. si vero.
O Libris. ut. ff. qd ex
 cau. i. pos. e. p totū.
P Erat bachata. id
 ē capta vel decepta.
 vt em vmo capitur
 vel bacho. ita a amo
 re. Item furore amo
 ris nil vehemētius in
 uenit. ut in aut. qui
 bus mo. na. effi. le.
 g. illud col. vj.
Q Substāciā. si cō
 iugebat se alieno ser
 uo a dē dñi denūcia
 cōz. ut. C. ad se. cō.
R De claud. l. i.
 obligacōibz. dēm ē
 s. de psonis li. pmo
 de rebz. i. scdo a fciō
 vsqz huc. nūc s actō
 nibz deberet dicē. ut

si intestatus decedit et co
 dicillis dederit libertatē
 opetere eam nemini dubiū
 est. tūc enim constitucōni
 locū esse verba ostendunt
 cū nemo successor ab inte
 ftato existat. Ergo quam
 diu incertū sit vtrū existat
 an non. cessabit ostitucio.
 si vero certum esse ceperit
 neminem existē. tunc erit
 ostitōni locus. **S**3 is qui
 in integrū restitui pē. ab
 stinuit se ab hereditate q
 uis potest in integrū resti
 tui potest admitti ostitu
 tio et bonorū adicio fieri
Quid ergo si post adi
 tionē libertatū ostanta
 rū causa factā in integrū
 sit restitutus vtiqz nō erit
 dicendū reuocari liberta
 tes que semel opetierunt.
Hec ostitucio liberta
 tum tuēdarū causa intro
 ducta ē. ergo si libertates
 nulle sunt date cessat hō cō
 stitucio **Q**uid ergo si vi
 uis dederit libertates vl
 mortis causa. et ne de hoc
 queratur vtrum in fraudē
 creditorū. an non factum
 sit. idcirco velint sibi adici
 bona an audiendi sint. et
 magis est vt audiri debe
 ant. et si deficient verba
 constitucionis. **S**ed cū
 mltas diuisiones eiusmoi
 ostitucioni deesse pspexi
 m9. lata ē a nobis plenissi
 ma ostitucio. in qua multe
 species collate sunt. qbus
 ius hmoi successioneis ple
 nissimū est effectum. quas
 ex ipa lectione ostitucionis
 pē quis agnoscere.

De iure na. g. fi. qz obligacō mē ē actōis. ut. ff. s. pcut.
 l3. g. ea obligacio. ideo pmittit de hñs obligacōibz
 vnc transeamus obligacio. vidz q nlla obligacio h

**De successiombz libertoꝝ
 que fiebant p bonorū ven
 dicōs et ex sena. s. u. clau.**

Erant ante pdictā
 successione olim
 alie p vniuersita
 tē successiones. qlis fuerat
 bonoz emptio. que de bo
 nis debitoris vendēdis p
 multas ambages fuerat i
 troducta tunc locum ha
 bebat. quando iudicia or
 dinaria in vsu fuerāt. s3 cū
 extraordinarijs iudicijs
 posteritas vsa est. ideo cū
 ipis ordinarijs iudicijs ec
 bonorum vendiciones ex
 pirauerunt. et tñmodo cre
 ditoribus datur officio iu
 dices bona possidere. et p
 ut vtile eis visum ē ea dis
 ponere. quod ex lacioribz
 digestorū libris pfectius
 apparebit. **E**rat et ex se
 natuconsulto claudiano
 miserabilis p vniuersitatē
 adquisicio cū libera mulier
 suili amore bachata ipam
 libertatē p senatus o sultū
 amittebat et cum liberta
 te substanciā. quod indi
 gnum nostris temporibz
 esse existimantes. et a no
 stra ciuitate deleri. et non
 iseri nris digestis ocessim9

De obligationibus.

Vnc transeamus
 obligationes.
Obligacio est iu
 ris vinculum quo necessi
 tate astringimur alicuius
 soluende rei fm nostre ci
 uitatis iura. **O**mnium aut
 obligacionum summa di
 uisio in duo genera dedu
 citur. Namqz aut ciuiles

diffiniat. nam ciuilis
 sola nō hz effm exi
 gendi vtz in obliga
 cōe hraz ante biemū
 vt. j. de hraz obli. qte
 pz in omi obligacōe
 ciuili et natāli simul
 nā si fiat pactū s nō
 petēdo. tollitur na
 tural et remanz ciui
 lis. ut. ff. de sol. stz
 chū aut pāphiliū. g.
 natāli. et tñ nō hz ef
 fēz istū vt. j. s. excep.
 g. pterea. Item nec
 natāli. qz nec p eam
 fit exactō. l3 ipediā
 repetitō. ut. ff. s. do
 na. l. s. iure. g. fi. s3
 dic q simul vtz hic
 diffiniē. Itē si bona
 ē diffinico. g. oūte
 cū suo diffinito. vbi
 cūqz g ē iur vinculi
 est obligacio. et ecō
 tra vbi nō ē tle iuris
 vinculi nō est obli
 gacio. hic ē deceptō
 g nec fideiussor adhi
 beri pē. vt. ff. de v.
 ob. l. i. i. fi. qd ē falsū
 qz naturali obligati
 omi accedit. ut. j. s. fi
 deus. i. pñ. s3 dicas
 q h ē deceptio. nam
 si dicas. non est obli
 gacō scz ciuilis et na
 turalis. vera est si di
 cas obligacio. s. nlla
 ec naturalis falsa ē.
 et sic vis est in dcōe
 obligacio. vbi cūqz
 em dico q natāli ob
 ligacōne quis tenet
 intelligo de iur gen.
 qz ouenit solis homi
 nibus et omibus.
Juris vinculi. id
 est ius vincies. et sic
 est res incorpal. vt
 s. de rebz cor. et in
 cor. i. fi. vt em boues
 fumbz visualit ligā
 tur. sic hoies verbis
 ligātur et intellectu
 liter. vt. ff. s. h. sig.
Specie. l. i. i. c. i.
 tate. tūc em vē debi
 tor ē cū necē hz sol
 uē. ut. ff. s. h. sig. l.
 debitor. et ita fm s
 nulla ē obligacio cui
 opponat excepō p

ut diffinit ff. de re. iur. l. no vide e cepille qd vze e si oppo
nat excepco. id qz de hie esse vinculu naturale vel civile. na
qdā excepcoes pponit eia qn vtrūqz vinculu adest. ut i
mace. et vell. Sūt em effectual obligacois due radices.
vna natural scz qz ofesu nascit q inter omnes fieri pē. eia
int suos. et h natural dē. ut. ff. de pact. l. i. g. adeo. h ra
dix dērio sēsu tollit

ut. ff. de solu. l. sti
chū. g. naēalif. qz nil
tam naturale zē. vt
ff. de re. iur. l. mil sed
h ec natural vim non
bz crigēdi. impedit
tū soluti repeticoem
ut. ff. de fideiul. l. fi d
iulioz. g. fideiul. d. hu
ic qnqz accedit civil
eia radix q illi natu
rali faciē dat vel for
mā l' velle. ut possit
parere actōz. et h ci
uilib tollit contrazio
civilī actu nō natura
li. ut p acceptilacoē
ut. j. qui. mo. tol. obz
ii. g. i. al. g. Itē p ac
ceptabilia. Item p
fina remanēte natu
rali. h h ē ipō iure

sunt. aut ptozie **C**iviles
sunt que aut legibz ostitū
te aut ēte iure civili opro
bate sunt. Pretorie sunt
qz ptoz ex sua iurisdicōe
constituit. q eia honora
rie vocantur. **S**equens
diuisio in quatuor species
diuiditur. aut enim ex con
tractu sunt. aut qz ex con
tractu. aut ex maleficio.
aut quasi ex maleficio. puf
est vt de hys q ex contra

sed per excepcoem. vt. ff. de condi. inde. l. iul. sententia
enim est de iure civili cum omnia iudicia sint de iure civili
vt diximus. s. de iure naturali. g. ius aut em. in glo. vt sint
a cetera. p. l. ff. de ori. iur. l. ij. g. hec disputatio. et h civil
nō adherz suis. cū nil sint inspecto iur civili. ut. ff. d re iur
l. sui. et. l. q. attinz. Itē filio qē pē em l' ecōtra nō nascit
vt. ff. d. odi. i. de. l. frater a frē. cū int eos non possit esse iur
dicū. vt. ff. de iud. lis. iure civili ipediēte rōne patrie pta
tis. ut. s. d. pa. po. g. ius at. s. hū rei gnale ē vt. ff. si cer.
t. h. vel. ec facti. qz. pe. l. i. i. fi. et. ff. de h. sig. l. rei.
u. s. d. istud sedz pē referri ad totā diffinicōz. q. d. obli
gatio sic diffinit fm iura rōna. i. fm. l. et sic civilis a natā
lis h simul diffinit. Vel dic q referē tm ad pncipiū scz iur
is vinculu. Et q dicit. quo astringitur. scz qnqz ut qn ē
civilis a natural. qnqz nō. ut qn ē naturalis sola. l' civilis
sola. Vel dic q ponit remotiue h dictō fm. q. d. illa obli
gatio ē iuris vinculu q ē fm ius. nō otra ius. ut. ff. de h.
obli. g. h. l. i. l. veluti. et fm h referē ad pmiū. Vt dic q
referē tm ad illā dictōz soluēde. nā fm ius sūt faciēde so
lucōnes. ut res eq bona soluat. ut. ff. si cer. pe. l. cū qd. et
ff. amo. l. ij. si res. itē agruo loco et tpe. ut. ff. d solu. si
soluturus. Itē de euicōe pmitti al nō vidē soluē. ut. ff. d
h. ob. l. iul. g. qui fund. et. ff. d. odi. c. da. l. fi. et de euic. l.
ij. Itē p opetētes actōes et iudices fiat solucio. al nō v3
fina nec solucio fieri debz. ut. C. si a nō ope. iud. l. fi.

Omnīū sūma. id est pma. vel sūma id est breuis. sic. s.
de iur. pfo. in prim. est em qnqz maior. ut. j. e. g. fi.
Diuissio. diuissio est innumerabilis materie breuis opo sū
cio. et diuissio ad multa facit. ut dixim⁹ i pbeio. g. pml.
Legibz. vt. l. acq. vt. j. ad. l. acq. in pn. Itē de paupeie
p. l. xij. ta. ut. ff. si q. pau. fe. di. l. i. i. Re n. Itē furti nec mai
festi. vt. j. de noza. g. sūt aut. secus aut ē de furto maifesto
qz illa obligatio ē ptozia. ut. j. d. ppe. et tēp. ac. g. furti g
a. **C**ōprobate. ut sūt obligacoēs iur. gē. iuēte. ut. s. d iur
i. na. g. ius at. q a iure civili sūt oprobate. ut. ff. d iusti. a iur
b. **P**retorie ostituit. ut obligatio ex furto. l. ius at ci.
maifesto. ut. j. d. ppe. et tēp. ac. g. i. Itē ex rapia a vbiūqz

ptoz aliquā obligacoē inducit. vt p3 p multos ti. ut. ff. d
iusti. et iur. l. ius aut em. civile. g. ptoz iur.
Honorarie. qz ptozē honores ger ebāt. qd die ut. s.
Se qns diuissio. s. obligatōm. **S** iur. na. g. ptoz
Ex otractu. vt. j. vsqz ad ti. de obli. ex quasi otractu.
Quasi otractu. ut. j. de obli. ex qz otractu. sequēt es scz

tu sunt dispiciam⁹. hazz
eque quatuor sunt species
aut em re othunt. aut h bis
aut scis. aut consensu. de q
bus singulis dispiciamus

**Quibus modis re contra
bitur obligatio**

Re contrahit ob
ligatio. veluti ex
mutui dacione.

Mutui autē obligatio
in hys reb⁹ ostitit. que pon
dere. numero. mensuraue

p quas psonas nob
acquitur. et quot
modis tol. obligaco
hij duo tituli vsqz ad
qrtū libz sūt oñes.
Ex maleficio. vt
j. de obli. ex mali. vs
qz ad ti. de obli. ex q
si malefi.

Aut ex quasi ma
leficio. vt. j. de ob. ex
qz si malefi. et subau.
aut ex varijs figuris
causari. vt. ff. d act.
et obli. l. i. in prin.

Ex contractu. ppe
ponitur quo ad illos
contractus vbi hinc
inde nascitur obliga
cio improprie q ad
alios. vt. ff. d h. sig.
l. labeo. sic. ff. si cer.
pe. l. certi. odi. i. pn.

et de off. procon. le. l. ij. **E**que. vt. s.

Contrahuntur. vt. j. ti. primo.

Verbis. vt. j. ti. ij. vsqz ad ti. de literarū obli.

Literis. vt. j. de literaz obli.

Consensu. vt. j. d ob. ex otract. cū se qntibz ti. S3 q ē dēa
mē actōz. et obligacoē et otractū. Rē. contractus ē h boza
oceptio vel oñensus. vt. ff. de h. ob. stipulacionū. g. sti
pulacio. et ē facti. ut. ff. de cura. furio. l. oñilio in fi. Obli
gatio ē. qz inde nascit. ut ar. ff. si cer. pe. l. ij. ēca fi. Actio
ē qd postea inde surgit. et sic nullū ē altez. ut. ff. d p. cu
l. g. ea. et. j. ti. ij. i. pn. et h duo sūt iuris. ut i diffinicōibz p3

Quibus modis re contrahitur obligatio. Reica

Re otractitur. In primis nota vestiri pactū id qd ē
nudū vj. modis. re. ut h h bis. ut. j. ti. i. scis. ut. j. d
haz. ob. ofesu. ut. j. de ob. ex ofesu. coherēcia otra
ctus. ut si iur otractū apponat aliqz pactū ante vel p⁹. ut
C. de pactis petēs. et. ff. de pact. iurgen. g. qymmo. Itē intē
uētū rei. ut i otractibz inoiatis ex qbz nascit actio demū re
secuta. vt. C. de rez. pmi. ex placito. S3 quid differt ea q
vestitur re. ab ea q nteruētū rei vestit. Rē. pma h3 vestim
tū et robur statī cū nascit. nā tacite agit vt reddat mutuū
vel omodatū. ut. ff. si cer. pe. cū qd. S3 i alia dudum forte
postea qn res tradit. vt. C. de pactis petēs. et. C. de rez.
pmi. ex placito. Et adde duos modos. ut no. dco. g. qnimo.
et qnqz vestit legis auxilio. quod est quotiēs nudū pactū
adōz parit. vt in donacōe. vt. ff. de pactis. l. legitima. Itē
rei pncipis. vt i pollicitacōe facta reipublice. ut. ff. d polli
cita. l. i. Item auctoritate legis. ut. C. de donac. si quis ar
gētū Itē iurū. ut. ff. de opis. li. ut iureuradi.

Mutui. nota q quatuor optet esse i mutuo. natura. ut
ad hoc sit inuēta ut mensureē vel metiat. sicut est in pecu/
nia. vt. ff. de otractē. emp. l. i. Item osuetudo. vt ad nume
rū vel ad pond⁹ sue nature aptetur. Item actus. scz ut deē
fm naturā. vetum non in sacco sed in pecunia.

Pondere. vt. ff. si cer. pe. l. ij. g. Item mutuū otra. So
ibi large accipitur nomen pecunie. ut. ff. dele. j. talis.
Aut numerando. vt pecuniam. Accur sius.

Aut appendendo. ut ere et argento et auro.

Aut metiendo. ut vinum. oleum. frumentum. Sed quid si librum ad pondus dederit. Res non est mutuum. quia consideratur consuetudo et aptitudo et natura rei talis. sic. ff. e. l. ij. §. ij. Item quid si pecunia in saculo ut speciem. Res non est mutuum. quia actus in mutuo si exigitur. ut. ff. de l. j. plane. §. ij.

Et quibus incidenter enim accidit. quia non indiget ea. ut ar. ff. si cer. pe. l. q. pe. cumiam. §. cu accipit. et dicitur esse propositum ut aliud reddat. ut. ff. si cer. pe. l. ij. in pa.

Qualitatis. i. bonitatis. quia quia tacite se presumit agere. ut. ff. si cer. pe. l. cu. qd. §. ij.

Vnde. quia fit accipiens. ut si.

Cui si. pietatis. at. sponit emere ite. gro. a corrupto ut si. et. ff. si cer. pe. l. ij. §. appellata. Et nota quod licet debere nomini quia nota debet esse consona rebus. ut. §. do. na. §. e. a. aliud. Et non recedat a mutui tribus modis. ut no. ff. si cer. pe. l. ij. §. ij.

Condicio. s. certi specialis quod mutuo datur. que appellatur a quibusdam. si cer. pe. ut. ff. de triti. l. i. Sed dic quod condicio certi ex mutuo specialis dicatur. Est et alia generalis. que datur ex omni causa et ex omni contractu ex quo certum petiatur. ut. ff. e. l. certi. co. in prim. Sed nunquid ad interesse datur certi condicio. Quidam dicunt quod non. ut. ff. si quis ius vo. noie. l. si. Nos dicimus quod sic. et quod dicta lex dicitur in certi die. i. certi. odi. que datur ad interesse quod est incertum. et est ratio. quia licet prima facie sit incertum. certificatur tamen per iudicem. ut. §. de act. §. curare. sec. §. si ad fecim. quia in fine certificatur quantitas. ut. ff. de v. ob. ut aut. §. qui id. qd. et. ff. de re iudi. si quis ab alio. §. si.

Is qui. per errorem. aliud si ex certa scia. ut. ff. §. odi. in d. l. i. debitor. et. ff. §. re. iur. si per errorem. a. C. §. iur. a. fac. ig. cu.

Actio. i. ad idem debitor. que datur pro debitor soluta. Quod si facta sint accipiens. ut. ff. e. l. i. debitor. §. i. alias nulla condicio datur nisi dicitur sit translata. ut. ff. v. usufru. que admodum ca. l. si. et. §. de act. §. sic itaq. et. §. appellamus. Item ad augmenta naturalia. ut. ff. e. l. i. debitor. non ad civilia. ut. C. e. l. i. et in quantum locupletior est accipiens si bono fide precepit. ut. ff. e. si non forte. §. libt. al. si scies accepit in totum. ut. ff. e. l. in sua. §. si. v. ut. et quibus furti. ut. ff. de odi. fur. l. qm. quod die ut ibi.

Perinde ei. cui solutum est.

Accipisset. unde tenetur nisi in casibus. ut si soluit ex causa infirmitate et crescit. ut. C. e. ca. q. Item ex causa pietatis. ut. ff. e. cu. hys. §. si. mlt. Item translatio. ut. ff. e. i. h. i. te. rei iudicate. ut. C. e. l. i. Item scie. ut. ff. e. l. i. et si dicitur. Item iur. ut. §. de act. §. si postulante. et alias. ut no. §. de obli. ex qui. otrac. §. si.

Si apparet. si id est quod. Sed videet h. diei quod primo apparet in debitor. et sic probet ante quod actio proponat. et ita ante. et. quod est falsum nisi in casu. ut. C. §. testi. aut. §. et si. Sed Res. h. verbis per quod hic est. intelligitur cum effectu. sed ut odemne.

Ab eo. scilicet qui soluit. Accur. tur reus.

constant veluti vino frumeto. oleo pecunia numerata. ere. argento. auro. quas res aut numerando aut metiendo. aut appendendo in h. dam. ut accipientium fiat. et quibus nobis non eadem res. sed alie eiusdem nature et qualitatis reddantur.

Unde etiam mutuum appellatum fit. quia ita a me tibi datur. ut ex meo tuum fiat. et ex eo contractu nascitur actio que vocatur certum condicio. Item quibus qui non debitor ab eo accepit qui per errorem soluit re obligatur.

Datione. Sed qualiter tenetur ex mutuo. Distigue. aut est infans minor vii. annis. et tunc nullo modo tenetur. ut. ff. e. l. q. pupill. et. ff. de ac. et ob. l. pupill. aut maior infans. et tunc si tutori permittat nullo iure debet. ut. ff. §. auct. tu. pupill. si alij. permittat et sine tutore et naturaliter tenetur. ut. ff. §. nouac. l. i. si cum tutore. et civiliter et naturaliter obligatur. §. restituitur. ut. ff. §. au. tu. l. impuberes. et. C. si tu. v. cu. inter. p. to. tu. et in adulto habente procuratorem idem quod in pupillo. ut. C. §. i. §. restit. minor. l. si cura. tor. aliter si curatore non habet civiliter et naturaliter tenetur. §. restituitur et hec omnia sunt vera nisi factus sit locupletior. vel quia fit salua pecunia vel in alia remissa. ut. ff. §. sol. l. in pupillo. tunc enim tenetur et civiliter et naturaliter et cum effectu. ut. ff. e. l. naturaliter. §. si. et. l. sequen. a. ff. §. omo. l. in. hys. §. est. modis in debito tenetur ut h. §. Et non similitudinem inter mutuum et idem debitor. quod v. ad multa. ut. ff. e. l. debito. §. i. et. §. vbi recedat in debito.

daturque agenti contra eum propter repetitionem conditionis actio. Nam proinde ei ab eo potest condici. si apparet eum dare optere. ac si mutuum accepisset. Unde pupill. si ei sine tutoris auctoritate in debitum per errorem datum est non tenebitur in debiti condicione. magis quam mutui dacione. Sed hec species obligationis non videtur ex contractu consistere. cum is qui soluendi animo dat magis voluit negocium distrabere quam contrahere. Item is cui res

estis mores quibus et mutuum.

Unde pupill. §. si pupillo solueris idem debitor per errorem credens se teneri non potest contra pupillum agere condicio inde ex mutuo. Sed ista obligatio non videtur ex condicione descendere. quia soluit pupillo per errorem. Mutui. quia neutrum sit factus locus.

Ex contractu. nec est imo ex qui dicitur. ut. §. §. cupletior. ob. ex qui. otractu. §. Item is. Aliquid tamen tacite gerit. propter quod est positus h. casus inter obligationes re et ex contractu. ut. ff. e. l. si in area. i. §. si. et. ff. §. omo. si is qui. §. vl.

Item is cui. quod non solum in duobus superioribus casibus scilicet quando alius accipit mutuum. vel quando accipit idem debitor obligatur. sed etiam in h. casu. si vero omodauro tibi rem aliquam re obligatur. ut possim contra te agere omodati actio. Sed dicitur est in illi qui mutuum accepit. et illi cui omodata est res. quia si omodauro tibi equum meum ego si do tibi ita est ut tuus fiat. et idem teneris michi de eadem re restituenda. sec. §. in mutuo. quia si mutuaui tibi non teneris michi reddere eadem rem. §. alia rem eiusdem nature et eque bona. Alia est dicitur. quia quod mutuum accepit. si casu fortuito amiserit quod accepit mutuo. velut in condicio. ruma. naufragio. aut in cursu latronum non minus possit agere se euz ex mutuo. §. omodatari. diliget dicitur custodire rem sibi omodata. nec sufficit si adhibeat tale diligentiam in custodiendo quantum tamen in suis rebus solus adhibere si alius homo diligentius potuerit custodire. si vero propter maiores casus omodatarius non tenetur. si tamen propter culpam suam casus iste non amittit. alioquin si tibi omodauro cyphum meum ut haberes in domo tua. et tu fortis tamen eum in peregrinatione detuleris. et in cursu latronum amiseris. vel naufragio. teneris michi de eo restituendo. §. ei. estimaco. §. u.

Item is namque prima differentia inter mutuum et omodatum. §. fiat. quod est in mutuo. §. Re. quod non est in mutuo. §. Tenetur. etiam non deterior. alias non videtur reddi. §. ta. unde tenetur ad interesse. ut. ff. §. como. l. in. §. si res.

A Et is qdē. scda differētia. tuū naturale tm̄. s. qū fit nu
Mutuū accepit. h̄ nō mu- meracō sine stipulacōe de
 soluēdo. cuile tm̄. qz stiplo infueit s soluēdo sine nume
 racōe. cuile et naturale qū numeracō et stipulacō infueit
 vt. ff. si cer. pe. l. ij. Itē deficit mutuū rōe rei vt i fure vt. ff.
 e. l. ij. s. mutui. et. s. appellata. et rōe psonē. vt. ff. e. si cer.
 pe. l. si fuisi. et racō
 dissensus. ut. ff. si ē.
 pe. l. quis. vsucapio
 ne ad istar anone ali
 ene pecuie date i do
 tē. vt. ff. de iurē do. l.
 i. s. si quis. pcul
Saufra. pcul
 gio. h̄ nō fortuitos
 casus meli9 q̄ i aliq
 . i. sic enumerāt aliq
 casus. C. de pig. ac. q̄
 b. **E**ra. s. fortuitus
 tā. al. exactissima. et
 sic p pmo ponit poi
 tuū. p suplatio. et di
 stigue qz mēdū sol9
 dolus venit i amoda
 to. ut si amodo vroi
 mee ut opata veiat
 ad me. ut. ff. e. si ut ē.
 to. s. nūc vidēs et. s.
 indū. qnqz dolus et
 culpa ei9 leuis. vt si
 comodo tibi eiphum
 ut oīs amici iuitem
 tur ad cenā. vt. ff. e.
 in rebz. s. B. ita inter
 dū leuissima. et h̄ ge
 neralē. ut h̄ mēduz
 casus. vt si elpa pce
 dit casu. ut h̄ sequit
 et. ff. e. i. rebz. s. alio.
Ei. s. amo. qui
 datario
Casus. s. alius.
Mercede. sic. j. lo
 cati. s. i. sic. j. mā. s. f.
Comodata. amo
 datū em̄ ē si dedi tibi
 rē meā vt vt aris. nec
 mēd accipi mēcedē si
 nō mens infueniat
 erit locatio et condu
 ctio. gratuitum em̄z
 debz eē amodatū. iō
 teneis ad exactissimā
 diligentiā. sic. j. loc.
 s. i. j. man. s. fi.
Pretēa. si vero s
 posui penēs te rē me
 amichi obligaris
 et possuz agē extra te actōne depositi ad rem. michi restitu
 endā et teneris ex solo dolo si dolū omiseris. s. si negligē
 ter custodieris non teneris. et ideo si tibi rem depositā p
 negligentiā tuā amiseris furto debz sibi imputari q̄ custo
 diendā rem suā suo amico tradidit negligētī.
Depositū. id ē custodienda datē. vt. ff. e. depositi. l. i.
Dolo. nota i deposito solū dolū veire. vt h̄ et. ff. s. positū
 l. i. s. illud. Itē lata culpa q̄ p dolo accipiē vt. ff. e. q̄ nūa
 lūqz leuissima. vt si hoc fuerit pactum. vt. ff. e. l. i. s. sepe

aliqua vtēda datur id est
 comodatur re obligatur
 et tenetur comodati actio
 ne sedis ab eo qui mutuū
 accepit longe distat. Nā
 non ita res datur vt eius
 fiat et ob id de re ipa resti
 tuenda tenetur et is qui
 dem qui mutuū accepit
 si quolibet fortuito casu
 amiserit quod accepit. ve
 lut i mēdio ruma naufrā
 gio. aut latronuz hostiuz
 ue in cursu nichilomin9 ob
 ligatus pmaneat. **A**t is
 qui vtendum accepit sane
 qdē exactā diligentiā cus
 todierende rei prestare iu
 betur nec sufficit ei tantaz
 diligentiā adhibuisse q̄
 tam in suis rebus adhibe
 re solitus est si modo alius
 diligētior poterit eā rem
 custodire. sed ppter maio
 rem vim maiorē sue casus
 nō tenetur si modo non ip
 sius culpa is casus interue
 nit. Alioquin si id quod ti
 bi comodatum est domi pe
 regre tecuz ferre malueris
 et vlicursu hostiū pdonum
 ue vel naufragio amiseris
 dubium nō est quim de re
 restituenda re ea tenearis.
 Comodata autē res tūc

Itē si fuerit i culpa qz portauit rē depositā p locū piclo
 h̄. vt. ff. e. l. i. rebz. s. i. et. l. si certo. s. indū. Itē mora scā
 in restōne. vt. ff. de positi si i alia. s. fi. et h̄ sise tenet s casu
 in **C**ulpe. s. leuis n **C**omputare. sic. j. p socio. s. fi. et. ff.
 de minor. l. cū mādato. s. fi. se dolū ut qū ē machiacō stu
 o. **D**s. h̄ nō aliud est diosa ut. ff. de dolo. l. i. s. ij. al s. latā

proprie intelligitur si nul
 la mercede accepta v' con
 stituta res tibi vtenda da
 ta ē alioquin mercede in
 terueniete locat9 tibi vsus
 rei videtur gratuituz em̄
 debet esse comodatum.
Preterea et is aqud quē
 res aliq̄ deponitur re obli
 gatur ex actione depositi
 qz r ipe de ea re quā acce
 pit restituēda tenet. **S**
 is ex eo solo tenet si quid
 dolo cōmiserit. culpe at no
 mine. id ē desidje ac negli
 gētie non tenet. **I**taz se
 cur9 est qui paz diligen
 ter custodiā rē furto amī
 fit. qz qui negligenti rem
 amico custodiēdā tradit
 sue facultati imputare de
 bet. **C**reditor qz qui pi
 gnus accepit re obligat.
 quia et ipse de ea re quam
 accepit restituēda tene
 tur actione pignoraticia.
Sed qz pignus vtrius
 qz causa dat et debitoris
 quo magis ei credereē pe
 cunia et creditoris q̄ ma
 gis et in tuto sit creditum
 placuit sufficē qad eā rem
 custodiendā exactaz dili
 gētiā adhiberet quā si pre
 stiterit et si aliquo fortuito

culpā vt nō intelligē
 qd̄ omnes intelligūt
 ut. ff. s. h̄. sig. l. late
 aliud leuē vt desidie
 et negligētie vt hic
 aliud leuissima. vt si
 quocūqz mō potuit
 puidere et nō puidit
 vñ furtū fieri nō pē
 sine leuissima culpa.
 vt. ff. p socio. l. cum
 duobz. vel incendiū
 nasci. l. z nō nocet in
 culpabilibz. vt. ff. s
 offi. p h̄. vigiliū. l. ij.
 s. i. et. ff. s. p. cō. rei
 vē. l. si vēdita. et. s.
 p. s. aliū casū fortu
 itū qui scilz puideri
 nō pē. ut. s. p. s. et
 C. de pig. ac. l. que
 fortuitis.
Creditor. id est
 creditorē accipe. ex
 omi cā. vt i aut. s. fi.
 de iur. s. fi. et. ff. s. h̄.
 sig. l. si cui.
Accipit. nō cau
 te ponit accepit aliē
 nō s. obligari. s. pi
 gn9 creditori etiam
 nuda. ouencōe tenet
 vt. ff. de pig. ac. l. i.
 et p potecaria sibi na
 scit ad pignus illud
 psequendum. vt. j. s.
 ac. s. Itē suiana.
Pignoraticia. q̄
 nascitur demū. solu
 ta pecunia. vel alias
 satisfacto. vt. ff. de
 pig. ac. si rē. s. oīs
 sic in actōne tutele.
 que demū finita tu
 tela nascit. vt. ff. de
 tute. et ra. dis. si tu
 tor. s. fi. et. l. se. licet
 quidā dicunt etiam
 pūeam nasci. sed nō
 intentari. vt no. dco.
 s. omnis.

Exactam. proprie ponitur p suplatio. vt. s. e. ff. s. at
 is. non em̄ tenetur de leuissima. vt. ff. de pig. ac. l. si con
 uenderet. s. venit. et. l. sequenti.
Prestiterit. scz exactam diligentiā.
Fortuito. Sz qz hūc pbat casū. Rē. editor. pbat se ami
 sisse. vt. C. s. pig. ac. l. si creditor. Itē debitor. pbat se ami
 sisse. vt. C. s. pig. ac. l. si creditor. Itē debitor. pbat se do
 lo. licet bul. aliter distimperit. vt no. dicta. l. si creditor.
Securum. repete placuit. Accursius florentinus.

De verborz obligacione. Reica.

Uerbis ex interrogacione. si pcedere. a rñsio e seqñte ut. C. de vsu. l. i. alias nō valerz. quid qñle vñ qñ

Dari. s. certū qđ appareat. tum fit i obligacione ut. ff. e. stipulacōm. a l. se. vt. ff. e. vbi aut. g. qui id qđ d

Fieri ve. vel etiā nō fieri. et. j. e. g. fi. Accur. e. **S**tipulamur. Est aut stipulacō vboz

Constitutio. qua aliquid dare vel facē pmitti mus. rē. ut. ff. e. l. v. s. stipulacio.

Ex q. s. obli. vboz g. **C**ōdicō. s. rum et i gñalis. s. qđ die ut. s. t. i. dixim⁹ ēca pñ

Et triticaria locū hz vbi petū certum vel icertū. nisi petat pecunia numerata ut. ff. de tritica. l. i.

Ex stipulatu. si autē incertū qđ mi/chi debeat. nō stipu lacōe s. ex alio straz

Et agitur adicione incerti. nam dico qđ ē apm nomē adionis. ut. ff. de odi. mde. l. s. et si me. s. i. vbi s. s. i. **S**i incerta. nō nisi i casu. ut. C. s. rei

Vtrū. ac i pñ. s. qđ si promitto aliquid in gñe. Rē non valet qđ agit nā dādo mu scā liberarer optz ei qđ aliqua cētudo sit ibi. ut hō vñ equ⁹. qđ certis finibz stieat al non vñ. vt. ff. e. l. ita stipulatus in pñ. et. ff. s. iur. do. cū p⁹. s. gener a socio. **R**ue. s. stipulacō **V**titur. alludit vo cablo. sic. s. s. testa. i pñ. et. ff. de acqui. pos. l. i. nā noia oloz

casu rē amiserit securū eē nec impediri creditum petē

De verborz obligacione

Uerbis obligatio contrahitur ex interrogacione et sponcione. cū quid dari fie riue nobis stipulamur. Ex qua due proficiscuntur a

Cōdicō certī si certa sit stipulatio qđ ex stipulatu si incerta sit que h noie inde vtitur qđ sti pulū apud veteres firmuz appellabatur forte a stipi te descendens. **I**n hac

Re olim vba talia tradita fuerūt spondes spondeo. pmittis pmitto fideiubel fideiubeo dabis dabo faci es faciam. **V**trum autē

Latina vel grecavel quali bet alia lingua stipulacio concipiatur nichil intēst scilicet si vterqz stipulan tiū intellectum huius lin gue habeat. nec necesse ē eadē lingua vtrūqz vti s. sufficit ogruēter ad inter

inserta. vt. ff. e. qđ extrise. al si dicerēs vba expssa non ex igit nō differret ab hñs stractibz qđ osensu strahūtur. ut. j. s. obli. ex strac. i. Rēñ. **I**n ad s. quid em si dicā. a a veli u **Q**uibuscūqz abilibz e. repñtare. pmittis. tu dicat. b et velis repñtare. pmitto. nō vñ. ut. ff. de osti. pec. qui autē. s. fi. l. fi. et. ff. de mu. et ho. ut gdatim. s. et si lege.

Rogata respondere quin etiam duo greci latina lin gua obligacōz contrabe re possunt. **S**ed hec so lennia verba olim quidez in usu fuerunt postea aut leonina osto lata est que so lenitate verborz sublata. sensuz. r. osonantes intelle ctum ab vtraqz pte solum desiderat. s. quibuscunqz vbis expssumē. **O**mīs stipulacio aut pure aut in diem. aut sub condicione fit. pure veluti quinqz au reos dare spondes. idqz confestim peti potest. **I**n diem cum adiecto die qđ pecunia solvatur stipula tio fit veluti decem aureos primis kal. marcij dare spōdes. **I**d autē quod in diem stipulamur statim quidez debetur sed peti p usqđ dies venerit non po test. at nec eo quidem ipo die in quem stipulacio fa cta est peti potest. s. tot⁹ is dies arbitrio soluentis

Omīs ofestim. s. statim. ut. ff. e. l. eum qui ita. s. fi. et s. nisi rōne loci fit in diem ut. j. e. s. loca. vel rōe rei qđ adhuc nō est in rerū natura. vt. j. de ex cep. s. anpenl. et. ff. e. interdum in pri. et. ff. de odi. a de. l. i. s. fi. s. ad qđ fit p missio cū nō i otimen ti soluit. Rē non est sic pue intelligendū vbi ofestim. ut veiat stati cū sacco patius vt. ff. de soluc. qđ di. cum⁹. s. aliqđ spaciū puta. r. diez danduz ē. ut. j. de muti. sti. s. pe. et fi. et. ff. de cō. sti. pe. pmissōz. sic eē fere vbiqz osue tu do intēpraē ut. j. r. di es fiāt pcepta a po tētibz qđ ē bō legū in terps. vt. ff. de le. a se. osul. l. si s. inter p y. **I**n diē. **T**acōne. s. fit stiplo. s. nun. qđ stiplacō ē act⁹ ci uilis. Rē. sic. vt. j. de act. s. de constituta g nō dz recipe diem nec eē odcōz. ut. ff. s. re. iudi. act⁹. s. dic qđ h act⁹ ibi nō opu taē. sic i nouacōe. ut s. ff. de noua. l. no / uacō. et illa reglā a c tuz hz locū i suis nu meratis casibus.

Primis. supflue hoc dicitur. ff. e. eum qui kalendis in prim. **I**n diem. aliud si ad diē. nā tūc vsqz ad diē teneē. et non post. vt. ff. de act. et obli. l. obligationū fere. s. i. et dic qđ idem est dicere ex die qđ in diē. vt dicta. l. in prim. et hic. **P**ri⁹. nā cessit s. nō veit dies. qđ die. ut. ff. s. v. si. l. ce c. **P**ī. sic. ff. si cer. pe. et i odcō i pñ. et si petit repel. **D**ē lit excepōe. ut. j. de excep. s. ptea. **E**st. s. ut solvatur e. **S**pec ipo. nisi ab inicio sic dicat hodie dare spōdes. quo calu pura est. ut. ff. e. lib hō. s. p. Sed si ē pura. g peti nō pñ an. r. dies. ita em dēterminat vbi ofestim. s. e. s. omel in dicta lege. ff. liber hō. dicit qđ eadē die ergo male. s. ibi expssa est dies. nota qđem de facto. iudex statuit ter e. **T**ribui debz. hic. minū pemptoriū ptibz ad audiedā sniaz puta in die iouis. vna ptiū nō veniēte ea die. qro qñ debeat ea sētētia ferri. an die statuta l seqñti. Et videt qđ nō die statuta. qz ut i oētibz tota illa dies vidz sua. ut hñ p s. ff. s. ferij. l. moē rōno. p quā legē eē si media nocte

venissz satis sufficerz. unde pz qd ea die fieri nō debuit. Itē
 alia rōe qz pz pēptoriū dz eā ptē absētē citare iudex. ut
 ff. d. iud. l. p. 9 edēm. a inf vna citacōz et aliā dz eē spaciū
 .x. diez. oli. vt. ff. s. iudi. l. p. mēualla. hodie. xxx. diez. ut
 iaut de litig. s. omēz. et fm osuetudinē bonū. v. m. 9 diei. vñ
 pz qd i die pemptorij nō dz fieri. s. i illa lege pz edēm ex
 pōitē debz id est pē.
 Itē vidz ecōtra. qd i
 die pēptorij debeat
 iudicai ut. C. qn ap.
 nō ē ne. l. cū nō eo die
 Itē si sit ita ppe sero
 vt certū sit eam ptez
 amplius nō posse ve
 nire. dz iudicare i die
 pemptorij. ut. ff. de
 r. ob. l. cū stipulat
 fū michi vl. pculo. a
 .l. lib homo i fi. a. s.
 ē verior opi. s. tñ pz
 vespasiani l. m ipif
 uespis debz ferri. ut
 i aut. s. iud. s. se s bū
 s. neci no cte dz fer
 ri snia. et ita paululo
 post excessuz vespas
 riu dz iudicare. et ita
 qdā electi ad qdādam
 ohiū de fco iudica
 u. datū. i. ueritē.
 nō ē s. vez. i. omutaz
 p. Prus. ut bilie
 ff. e. qd. s. fi. et de
 pig. act. si necessari
 as. s. annua.
 p. At si ita. annuos
 aliud si dixerit singu
 lis annis. aliud si dix
 erit s. anno. nā pmo
 casu in initio cuiuscū
 qz am. s. do i fine cō
 mittit stipulacio. qz
 sic ē i legato sicut in
 filio. vt. C. qn di.
 le. ced. l. i. s. ar. s. ff. quando dies se. ce. nec semel. vñ
 versus. Annuā si debes tunc respicie s. caput anni. Anno si
 debes in fine teneberis anni. vt dices. j. de iuti. s. i. s. qui s.
 anno. et. ff. e. l. qui anno. Sed nunquid est vna stipulacio
 vel plures. R. vna est. vt. ff. e. si stichū. s. i. licet legata
 sic relicta sint plura. ut. ff. de dona. cā mortis. l. senatus. s.
 fi. s. q. est ratio. qz semel in stipulacōe inspiciē. adco sti
 pulatis. vt si sit fili. acqrat pti. et vna ē actio. vt. ff. e. l.
 si fili. s. i. legati ples osiderant. scz singul' annis. cū sin
 gulis ānis cedat dies legati. et ples sint actōes. ff. de
 an. lega. l. cum i ānos. a. qn di. lega. ce. l. cū i. s. 3. M.
 dicebat hāc esse dīaz. qz i stipulacōe ē vna s. bo. s. cepe
 s. qtu ad rei veritatem ples sūt. sicut legata. et facit p eo
 ff. e. pluribz. s. i. s. 3. ibi certe p alia s. ba fuit fca. s. annua
 bina trina die. vel dic qz ibi qrundā snia recitat. nec ob. qz
 vna est ocepicio. nam et in legato vna est ocepicio.
 3. Quod viuam. id est. donec viuam.
 a. facta. s. rōne pmi anim. s. rōne sequēciū ē in diē quo ad
 qd. qz ante annū non debet. et conditionalis q ad aliud.
 nā alias non debet nisi viuā. ar. ff. e. l. s. iure. et. l. i. illa. l.
 die qz est pure abnegatua. id est non conditionalis.
 b. Perpetuat. id ē donec viuat. sic. ff. p. soe. l. i. fm qsbā

tribui debz neqz em certū
 ē eo die in quē pmissum ē
 datū non esse prius q is p
 terierit. At si ita stipulaue
 ris decem aureos annuos
 quo ad viuā dare spōdes
 a pure facta obligacio in
 telligit et ppetuat. qz ad
 temp9 non pē deberi. sed
 heres petendo pacti excep
 cione s. mouebit. Sub
 odicione stipulacio fit cuz
 in aliquē casuz differē ob
 ligacio vt si aliquid factū
 fuerit vel non fuerit com
 mittatur stipulacio veluti
 si ticius osul fuerit factus
 qnqz aureos daē spondes
 Si quis ita stipulatur
 si i capitolū non ascende
 ro dare spondes. perinde
 erit ac si stipulatus essz cū
 morietur sibi dari. Ex
 odicionali stipulacione tm
 spes ē debitū iri eamqz ip

pmo die p omia secula. eciā post mortē. nā tpe nō tollit
 obligacō. ipo. s. iure. ut sequit. ut. ff. de act. et obli. l. ob
 ligacōnū. s. placz. et. ff. de vuit. s. vuitutes. s. p. excepōem
 vt sequit. si hre. pe. rē. vt. ff. de ac. et obli. l. obligacōnū
 .s. placz. et. ff. de vuit. l. vuitute s. c. Sub odicoe casu
 .i. i aliq fortunā opiat vt possit se hre ad eē et ad nō esse
 qd de futuris tm est
 vt. j. e. s. odiciones.
 d. Differē. nā ante
 euentū odicois obli
 gacō cessat. vt. ff. si
 cer. pe. l. nō omis. et
 sic ea pendēte non ē
 debitor. sic nec heis
 sub odicoe institutus
 ut ff. fam. hz. l. si ma
 rit9. Ar. s. tra. C. de
 osti. pe. l. ij. i eo qz di
 cit odiconale debitū
 posse ostui. qd non
 possz nō eēt debitū ut
 ff. s. osti. pe. l. i. Sed
 dic qz sufficit debitū
 spe. Itē nec illud ite
 ri debet. vt. ff. s. osti
 pe id qd. Itē ar. s. tra
 ff. ex qbus ca. i pos
 ea. l. i. possessione. et
 ff. de r. sig. l. credi
 tores. s. rōe spei cre
 ditores dicūt. ut. j. e.
 .s. ex odicionali.
 e. Si ascendero. s.
 posuit in affirmatia
 odicoe. nunc in ne
 gatiua tm.
 f. Spōdes. scz. v.
 aureos l. aliqd aliud
 g. Ex odiconali. spes
 nō aut cessit l. veit
 dies. s. in pura stati
 a cedit a veit. vt. ff.
 s. r. sig. cedē. s. in il
 la q est in diē statim
 cedit dies legati. s. nō veit. s. e. s. in diē.
 h. Transmittimus. sic. C. de hijs qui ante ap. tabul. l. j.
 si Contigit. Sed qualis legatarius odiconalis legati
 spez ad heredē non trāsmittit. ut. C. s. cadu. tollē. s. finaut
 R. in stipulacōe interueit factū stipulatis volētis sibi p
 spicere. et sic heredi. vt. ff. de pbac. l. si pactū. qd fcm nō
 ē i legatario. e9 fcm non inuenit. Et eod mō R. i hēdita
 te condiconali.
 k. Inseri. non solū odico vel dies.
 l. Morietur. Similes sūt iste due stipulacōes i s. qz mor
 tuo stipulāte in vtroqz casu amittit vt heredes agāt. nā
 pē obligacō ab hēde sic incipe. ut. C. ut act. ab hēde a s.
 h. re. l. i. dissimiles i s. qz pma odiconalis. scda in diē. quem
 diē certū est euenire. ut. ff. s. odi. id debiti. nā si lz nesciam9
 qn. ut. ff. s. odi. a. de. l. i. et i aut s. nup. s. deiceps col. iij.
 m. Tempus. quod bonus iudex arbitrabit. quod dic. vt
 .ff. e. continuus s. cum ita.
 n. Repromissio. rōne enim impossibilitatis stipulacio vi
 ciat. ut. j. de iuti. s. i. s. si impos. n. vterqz haberez ibi pcura
 torē. et egisset quilibz cū suo vt eadē die fieret solucio. ut
 .ff. e. l. fi. s. i. mter eos. Accurlius.
 o. Consul fuerit. sic. ff. si cer. pe. itaqz a. l. cū ad pñst ps

Natura ergo nec futura morantur obligatione. nam etiam illa per rerum naturam certa sunt. ut ff. de iud. §. et si restituatur. §. si. de. Sed dicitur quod aliud est certum per rerum naturam. id est per naturalem cursu nature. per quem sola preterita et presentia sunt certa. et ita habentur accipiunt. et etiam illa futura certa sunt quod non habent se ad utilitatem. ut si moriar. nam et hic non morantur obligationem. ut ff. de condi. inde. nam si. l. sequenti. et ff. de nouac. si pupill. et. l. qui sub conditione. et aliud est in natura rerum id est in scia dei in qua omnia que sunt vel fuerunt vel futura sunt teste boecio tanquam presentia sunt. Item et alias sunt mille anni ante oculos eius tanquam hec eterna dies que preterit et de prima natura naturata. §. scda natura naturans quod idem est quod ipse deus.

Morantur. id est non suspendunt siue differunt. Accur.

Incerta sunt. ff. de re. iur. l. i. totum. extra. So. illa loquitur in hijs ubi prius solemnitas erigitur. ut. vij. testes in testamento. ut. §. de testa. §. i. vel loquitur in illis casibus ubi certa scia et intellectus de presentibus exigunt in tractibus puris. ut. C. de don. nec iur. §. h. ad i. ad conuentionali.

Non solum. §. de stipula. quod in dando constitunt hucusque diximus. nunc de hijs que in facto consistunt.

Subicere. sic. ff. de p. do. si. l. fi.

Quantitas. ff. de arbi. l. non autem. extra. So. non interest quo ad huc valeat promissum. Interest tamen quod ad utilitatem stipulis.

Probare. §. quod interesse probat. R. de p. tel. ut h. in iur. et. C. de sen. quod per eo. l. i. nisi petat ex dolo alterius tunc per solum faciem. ut ff. de ui. aut cl. l. semp. §. i. §. in dicto. et. §. se. et h. §. si quedam fieri. puta ire roma. C. vii. vi. l. si qui.

Quod fieri. per florentiam non ire. h. Clausula. scilicet penalis.

Adversus. hic redditur sebo.

Pro fuerit. §. referat ad primum. et si ex vno capite sit pena omitta. non omittat plus. ut ff. de arbi. l. si duo. §. si. nisi actum sit ut pluries omittat. ut ff. de traslac. fideic.

De duobus. rei sti. et quod in stipulatione de quod dem est. §. t. i. plures persone inueniuntur quibus. id dicit de duobus reis sti. ac per.

Stipulandi. h. de reus sti. ille qui re aliqua. l. mit. vel stipulatur a re non a reatu dicitur. et contra. re per mittendi qui aliquid rem promittit. ut ff. de i. l. i. alias reus tamen debitor de. vt. C. de iur. ca. l. ij. al. de reus qui uenitur

ut. C. de iud. pperandū. §. si qdē. et dic. ut. ff. de i. l. i. per dicit et alio respectu reus stipulandi et promittendi. ut de in glo. per Spondeo. §. adiecto ut sint duo rei in solidum etiam iure veteri. ut ff. de reos. §. si. et. §. cum tabulis.

Spondeat. ex intervallo. puta si diuerterit ad alios actus ex neos. ut ff. de i. l. duos. §. si. alias si non est euenus actus extra dicitur deca lex ei quod modo dicitur. ibi nam si per us. et quod de. ff. de i. in.

Duo rei. scilicet ut vna sit obligatio et unus rei. §. sit cre ditores duo et diuisa rum reus. ut. §. de. §. ex huius.

Spondeo. §. acto ut fiant duo rei et in solidum. ut ff. de reos. et h. h. mo. §. si. obligacionibus. §. refer tur ad reos promittentes. et quod sequitur solis dum et sti. ad reos sti. ut probatur. §. statim u.

Intraque. id est in utriusque obligacione. nam vna est quo ad unum effectum. ut ff. de i. in. m. si. §. plures sunt quod plures tenentur.

Debitum al. ut h. ter. §. reos. stipulandi.

Alter. reos pro mittendi.

Obligaciones. ille qui accipit.

Liberat. ille qui soluit. similis lectio seu implicatio h. bo. ff. de arbi. l. si duo. vel dic. quod quilibet istorum referat ad utrumque suum predictum. et possunt fieri in stipulatione duo rei. et in quolibet genere obligandi. ut ff. de i. h. §. de duobus. eadem per. §. nonne est h. impititas. quod ee non debet ut ff. de i. eandem. §. sed si quis. R. sedm.

M quod ibi regulariter dicitur fallit hic. ut ff. de i. ex duobus. §. si. alij ut per dicunt quod hic non est imparitas. cum adueniente condicione ambo equaliter teneantur. sed adhuc medio tpe remanet impititas. que dicit quod in quantitate debita. re qui debet si per ee impititas ut ibi. §. i. alij per. ut h. et ff. de c. minus. sed adueniente condicione. §. si ex duobus. §. si socium poterit uenire mandati sui quosdam. vel verius negg. ut. C. de i. l. i. patet ergo constitui posse pure duos reos debendi. et quemlibet in solidum conueniri. C. de i. l. i. hodie contra. ee si hoc actum est expressum. nisi altero absente vel inope existente. ut in aut. de duo. re. §. i. nisi renuciatum fuerit illi constitutioni. ut. C. de pact. l. pen. et ff. de i. in. l. si iudex. Accur. florentinus.

De stipulatione seruorum. Erus dñi. qui dñs caput est sui. ut. §. de no. §. ois

em per rerum naturam sunt certa non morantur obligationem licet apud nos incerta sint. Non solum res in stipulatum deduci possunt. sed etiam facta ut si stipulemur aliquid fieri vel non fieri et in hmoi stipulacionibus optimū erit penā subicere ne quantitas stipulacionis in incerto sit ac necesse sit actori probare quod eius interfit. Itaque si quis ut fiat aliquid stipuletur ita adici pena debet si ita factum non erit tunc pene nomine. x. aureos dare spondes. Sed si quedam fieri. quedam non fieri. vna eademque conceptione stipuletur clausula erit huiusmodi adicienda si aduersus ea factus erit siue quod factum non fuerit. tunc pene nomine. x. aureos dare spondes.

De duobus reis stipulandi et promittendi

Ut stipulandi et promittendi duo plures rei fieri possunt sti

ex sua em psona nil potest. vt. ff. de re iur. l. sui. et. l. q' at emz n ex q' maumittit. tuc em incipit h' e caput. ut. ff. de de ca. di. hodie. d. In plerisqz. hoc p' terea. dicit. qz hereditati furtu fieri non p' t' n' i tribz casibz. ut. ff. de furt. l. hereditarie. et. l. se. It' p' v' usufructu q' suo hereditario p' mitti no p' t' ut hereditati q' rat. vt. ff. e. usufructus.

Defuncti. no heredis. ut h' et. s. d. her. insti. s. suus. et. ff. de acqui. reru do. h' edis. tas. Et q' sit ro q' re psona defuncti a no heredis. dic ut dco. s. f. **Hereditatio.** suus. ff. de iuris. l. i. s. quotiens autem. **S**ive sibi. nisi in casibz vt cu factu est in stipulacoe. quo ca su no acquirit. ut. j. p. s. et cu opas a li berto stipulet. ut. ff. e. l. anpenl. s. si suus me. et i alns casibz quos no. ff. e. l. i. s. n' ad filius p' t' stipu lari fratri suo i eade p' tate exnti. vt. suus ofuo suo. Dico q' sic q' suus ofuo suo sti pulari p' t' ut h' igit' frat' f'ri. a. c. d. diu. Rep. l. i. It' qz vxor filioy p' ris itelligi tur. a vxor sui vxor do mini itelligit. ut. j. s. muti. st. ei. q. s. post mo. re. ff. de h. ob. l. d'ns et. l. se.

Impsonaliter. nullius facta mecoe. id e vel appo noie vl' appellatio. p' fca menoe de noie appellatio h' no appo. ut. s. d. ex her. li. s. i. **Acquirere.** vt ex causa p' fecticia et aduenticia isto iur' qd' dic ut. s. p. quas p' lo. nobis acqui. s. i. **Sed cu fem.** s. si stipulat' suus sibi scribi libez. a sit factu. none acquirit dno. ff. sic. et q' h' dic. h' cu fem. re. i. a seruo faciendū. non ab alio. vel ecia a domino. **Omimodo.** sic. ff. de usu. et ha. plenū. s. h' si usufruct. m. **Continebitur.** sic. ff. de adi. et demo. qui heredis. n. **It' s' h' ba expone.** vt. s. d. h' uis. i. p' n. et. ff. de h' uis. rusti. p. l. i. Et nota quia p' verba loquitur. aliud si p' nom. pu ta. iter tunc domino acquiritur. vt. ff. e. si omunis. **Etia d'ns subau.** phiberi non dz. q. d. deberet phibei s. z' tra. s. p. q' s. p. no. acqui. s. non solu. et. s. de h'ns q' s'it sui vel ali. iur. s. i. Sed non e' tra. qz et h' acquirit' domi no amodu. nam ad sui d'ni vtilitate ibit suus. **Seruus quis stipulado.** ipsonaliter vel sibi vel d'nis su is sub noie appellatio. aliud si appa noia exp' s'it. na tuc ac quiritur p' virili. no p' potcoe d'ni. Sed quid si appm nom et appellatm. ff. si pponat appm p' virili. si appellatm ipd' t' p' dno. ut. ff. de stip. s. l. si suus. et. ff. de sta. li. l. ita. s. i. q. **Poiatim.** appo noie. vt. s. de ex her. li. s. i. vel appellatio dimodo intelligat' de quo domino dicat. vt. C. de li. pre scri. l. iij. et. ff. si cer. pe. l. certum. **Stipulatus.** s' d' d' d' d' d' i. diuisim exaudi. Sed quid si vnus iussit suo. et ipe alteri stipulatus est noi. atim. distm

De stipulacoe seruoz.

Seruo ex psona do mini ius stipuladi habet. sed et he reditas in plerisqz p' sone defuncte vicem sustinet. Ideoqz qd' suus heredita rius ante aditaz heredita te stipulatur. acquirit he d'itati ac p' hoc ecia here di postea facto acquirit.

Sive aut' domino siue sibi siue ofuo suo siue impsonaliter seruus stipuletur dno acquirit. Id' iuris est in liberis qui in p' tate patris sunt. ex quibz caus' acqrere possunt. **Sed cu factum in stipulacione otinebit.** omimodo p' sone stipulantis otinebitur. ve

gue. ex c' re. ut si ex re iubentis sibi queraf. al' noiato. vt C. p. q' s. p. no. ac. l. si. s. fi. et. ff. e. p' inde. s. fi. e. l. se. l. j. an tiq' alit' distiguat. us. na cu sua sit ampli' q'ri no potest s. **Seruus vni.** ut. s. del. s. h' si re. et. j. de act. sic ita qz. restat s' vt soli alteri q' rat. Aliud si ex re vni' stipulet' tuc oibz querit. s' d' di. iudicio reddetur cuz agit d'ni di.

huti si suus stipuletur vt si bi ire agere liceat. ipe em tantum. phiberi non debz non eciam dominus eius.

Seruus comunis stipu lando vnicuiqz dnoz pro portione dominiij acquirit nisi iussu vnus eorum aut nominatim cui eorum stipu latus est. tunc enim soli ei acquiritur q' si seruus co munis stipulat' si alteri ex dominis acquiri no potest solidu alteri acquiritur. veluti si res quam dari sti pulatus est vnus d'ni sit

De diuisione stipulacionu.

Stipulacionu alie iudiciales alie pretorie alie ouencōnales alie oñes tam ptozie q' iudiciales. Iudiciales sunt

veluti rem pup. sal. fore. s. z' quare d'nr adic. oel. ff. qz p' n cipaliter p' t' adiri iudex. ut interponat cautio. cu pupill' h' z' tutor e qui no satisfedit re pu. sal. fore. sic dicit' ptozia p' t' vero adire iudex n' p'ncipaliter vt cautio s' illa interponat sine aliqua causa. veluti cu pupill' no h' z' tutor e p' t' pete cora iudice. a iudex qui dat tutor e ex officio suo fac' m' po m caut' dz' re pu. sal. fo. et ita s' iudicial'. It' qda dicit' il' la caut' dz' re ra. ha. e' oñez. qz qnqz m' p' omie a pcuratoe actoris. qnqz a pcuratore rei. ut. ff. de pcur. l. p' op. s. h' et is q' l' alia roe dz' d'ns. veluti cu pcuratorio noie d'ni iudex ex officio suo dz' fac' ut cautio re ra. ha. m' p' onat. et tuc e iudicialis. Pretoria e qn q' s' p' misit michi q' p' mitte ret re ra. ha. mo volo q' p' mittat. et sic p'ncipaliter ad ista stipulacoz vado ad ptoze vt ipa interponat. vdec e d'ns et alia ca q' supior. na h' ouencional' si fiat e' iudiciu ex e' s' uecoe. ut. ff. re ra. ha. l. m' erdu. It' iudicialis. qz m' p' oie a pcuratore cu dubiu fuerit an heat madatu. ut. C. de p cur. l. i. et. C. de satisf. l. i. al' non possz reus expiri qz no admittet e' j. de satisf. s. p' n' l'. Alij dicunt esse oñe. qz a p curatore rei qnqz m' p' omie no solu. ut. ff. de pcur. n' solu. s. si status. et. s. rursus. et. s. fi. et. l. p' op. et. l. si defunctus. **Pretorie.** s' cu h' pomie ptozie vt spes opposita iudicia li. qre. ff. de p. st. l. i. i. p' n. pomie ut genus. s. ptozis. ff. ibi aliter accipit iudicialis. s. a iudicio. h' a iudice. vt. ff. man. l. lucius. **Judiciales.** scilicet stipulaciones.

p' isto suo p' t' eciam deduce q' focus su' lucratus erat ex sti pulacione facta ex re bus suis redit' illi ex cuius re queritur ut. ff. e. si ex re. s. i.

De diuisione stipu lacionu. Reica. **Stipulacio.** = nu. simile per omnia. ff. de h. ob. stipulacionu. **Judiciales.** qn iudex cognoscat s' aliq' causa. ecia pendente ca p'ncipali incidet. a facit interponere cautione et dicunt' iudiciales a iudicio.

Pretorie. s' h' qn no aditur iudex ali. q' de ca. s' p'ncipaliter ut talis cautio inter ponatur. veluti d'ni m' fecti. et cautio lez gatorz. p' badoz. et talis est d'ra inter ea que dicta sunt.

Conuencōnales. q' ex ouentoe p' tium s'it. et de h'ns certu est et planu.

Comunes. sunt.

A De dolo. ut si ago pignoratitia. caues ne fuitutes do / lo pdideris. vel ius rei aliq leferis. vt. ff. s. pig. ac. credi / tor. Itē si rei ven. agā p re quā vsucepisti iā lit. de. caues / de dolo ne alienaueris l. maūmiferis fūū. ut. ff. de rei ven. / si post. sic et. ff. mā. si pcurator. g. pñl. et l. se.

B De psequendo. ut si metu in abstulisti fūū qz postea pdi / deris caues s eo pfe / qndo l. ei9 p̄cio resti / tuendo. vt. ff. q me. / cā. si cū ex. g. q si hō. / Itē q redibet a n hz / fūū quē dddē dz. qz / aufugit. dz caue ep / for s psequendo fūū q / si hōe potit restituat / vedito: i. vt. ff. s. edi / f. edi. l. redibere. g. / si. sic. et. ff. s. odi. ca. / da. si pecuniā. g. pñl / e. Ve. pro vel.

D Pretorie. stipula / e. Amero. cōes. / id est. puro. sic q nō / iudicis officio. s. tali / qli ē supiori casu.

F Damni. vt. ff. de / dam. ifec. l. p̄tor ait / .g. cū qui. dicitur et / alio respectu p̄torā / illa q ab micō exigit / siue sit p̄torā inuen / cōe siue cuius. siue qz / cūqz nō inuēta ex eo / sez q p̄tor. eā nō ap / pbat. vt. ff. s. h. fig. / .l. lege. et s. sensu cō / p̄hendit p̄torā aiu / dicales. et diles. et / omnes p̄ter ouētiona / les. et ita accipiē. ff. / de p̄to. stip. l. i. sic est de adopē. vt. ff. de adop. l. ij.

G Vel legator. ut. ff. de leg. et fidecō. vo. ca. l. i. i. Reñ. / h. Edilicie stipulacōes. edilicie. vt si alias tibi vēdo devi / cijs ei9 caue dēo. vt. ff. de edili. edic. l. itaqz. et. l. si vendit / i. Veniūt. cū ediles erāt ex p̄toribz. ut. ff. de iur. na. g. apo / nebat. S3 q erit intelligibil' dēa int' p̄torias a iudiciales / cū s̄ ti. accipiē. p̄torā et iudicialis. Rē. qz p̄torā a p̄toze / mortuo iducta ē. s̄ iudicialis a iure cōsulit alijs. Itē i p̄to / ria iuemet iudicē. ob hoc qm p̄ncipalit' adiri. s̄ i iudiciali / p̄ oñaz. vtz ex sup̄dictis exēplis. Itē iudiciales vage sunt / p̄ totū corp9 iuris. s̄ p̄torie l3 et ip̄e sint vage. ophēse tñ / siue fil' in vno. t. vt. ff. de p̄to. sti. l. i. Itē potes notaē qrtā / dēaz. vt no. ff. s. ob. l. v. g. ij. S3 dñs jo. addidit aliā dēaz / dicēs. qz p̄torie sūt q p̄ solū ordmē imponunt. Et iudicia / les q quēlibz aliū iudicē. pene. iō dic' pene. qz i qbusqz

K Cōuencōnales. alius otractus. vt vēdicō i libo hoie / et s̄ libz. vt. ff. s. otra. emp. g. si. i. qbusqz nō v3 stipulacio. / vt. j. ti. i. i. Reñ i si. et. g. i. **L** Quaz. i. ouentionaliū. / m. Contrabendaz. s. eē gñā. id est. quot possum9 dēe eē / gñā otractuū. tot sunt gñā stipulacionū. id ē vbiēqz p̄ / otrahi ibi p̄ stipulacō inuenire. nā stipulacō ē oēct9. ut / ff. s. h. fig. l. labeo. negatiue lege. id ē nō p̄torie tñ. vt / n. Cōmunes. ab iudiciales tñ. vt ouēcō nales tñ. s̄ p̄ti / ex vno. p̄ tim ex alio naturā accipiūt. nā si nō cauerit tutor / pupillo hoc qm peti p̄. et quo ad hoc habet nāfāz p̄to / rie si petiē tutor. et p̄ oñs p̄staē satisfatio. et i s̄ hz nāfāz

dumtaxat que a mero iu / dicis officio proficiſcuntur / veluti de dolo cautio. vel s̄ / persequendo seruo qui in / fuga est de restituendoue / precio. **P**retorie sunt / que a mero pretoris offi / cio proficiſcuntur. veluti / damni infecti vel legato / rū. Pretorias autē stipula / cōnes sic exaudire oportz / vt in hjs ecia otineantur / edilicie. nam et hee a iuris / dictione pretoris veniunt / **C**onuenionales autēz / sunt que ex ouētione vtri / usqz ptis oicipiunt hoc est / neqz iussu iudicis. neqz ius / su p̄toris. sed ex ouentio / ne otrahentiū quaz totid / genera sunt quot pene di / xerim rerū otrahendaruz

iudiciales. vt. s. s. satisfā. tu. g. i. S3 de s̄ hodie pleni9. vt / ff. s. h. ob. l. v. g. p̄torie vbi ē h. ti. s. h. bo ad h. bii. Itē si / petat s̄ satisfācio ab alio tutor' l. curator' . ex oñā petiē / et nō p̄cise. vñ et in s̄ habz naturā iudicialis. ut. ff. s. admi / tu. l. ij. i. Reñ. et. s. de satisfā. tu. l. cu. g. i. et. g. ij. Vel dic cō / munes alio mō. vt. j. e. S3 s̄m s̄ omis p̄torā p̄t eē omunis

O Et p̄tor. s. mortu / us. cuius hōba nō ha / bemus s̄ sniam. vt. s̄ / de satisfā. tu. i. pñ. g. i. / **P** Index. sez viuis / q non p̄t. qz spōte / nō vult satisfāre ex / p̄cepto mortui p̄to / ris. vñ inuit9 opelli / tur a iudice viuo. / **D**e rato. s̄ est cō / muis alia cā q̄ supe / rior. nā hec est ouen / tionalis qñqz. ut si fi / at extra iudicium ex / ouētione. vt. ff. rem / ra. ha. miterdū. Item / iudicialis qñ intēpo / niē a pcuratore acto / ris cum dubiū est an / sit pcurator. ut. C. / de pcur. l. i. et s̄ satisf / da. l. i. al' non p̄t res / expediri. cū non ad / mittat. vt. j. de satisf / da. g. pñl. alij dicunt / eā oñez. s̄ s̄ rato. qz / et a pcuratore rei p̄ / statur qñqz. non solū / actois. ut. ff. s. pcur. / .l. nō solū. g. si statuf / a. g. vi. et. l. p̄op. g. ij / a. l. si defunct9. g. ul. / **D**e inutilibus sti / pulacōibz. Reica. p̄citur. id ē subici p̄t. Sūt em qdam / **O**mnis res. sub / res q nō p̄nt eē i nro dñio. vel qz / nec sunt nec fuerūt sez i rerū natura. ut. j. p̄. g. vt si / sunt est impossibile de natura. ut i sole a luna a s̄ hz / bz. vt. j. e. g. si ipossibilis. vel de fco. ut aureū montē. ut. ff. / de sta. li. cū heres. g. i. vel hoim disposicōe. ut res sacre et / religiose et sancte a publice. et in vsu publico consisten / tes. et alie s̄iles. ut lib hō ex sui nāfā. vt. j. p̄. g. et. s̄. de re / rū diui. i. Re. et. g. nll9. et. ff. s. h. ob. l. it' stiplantē. g. sacra / t. **M**obilis. cuius appellacōe et p̄ semouentia vt equi con / tinentur. vt. ff. de h. sig. l. mouentium. / **A**erū nāfā. i. apd aliqz hoies. sic. s̄. s̄ h. ob. g. odcōel / **C**redebatur. marie subaudi. nam idē si sciret mortuū. nisi / mora debitoris p̄cessisset mortē. vt. ff. s. ostri. pec. l. p̄ mis / for. et. ff. de h. ob. inter sti. g. si stichum. que est contra / **P**rocēthaurū. animal forte natū ex equa et thaurō qd / nunq̄ fuit visū. vnde oracius. **I**humano capiti rē. / **I**nutilis. id est viciosa. quia contra ius est. / **I**dem iuris. sez vt sit inutilis. / **S**acrā. licz nō valeat stipulacio. vt hic. valz tñ vendi / tio inter ignorātes vt actio detur. vt. j. s̄ oē hē. emp. g. si. / et. ff. de otrahē. emp. l. et liberi. et. l. s̄ cellus. S3 q est rō / Rē. qz i vendicōe nō est necē transferrī dominiū. in stipu / lacōe. sic vt. ff. de otrahē. emp. et vē. l. si ita. et. g. si. Et ē / s̄ hz rō qre qz p̄t rē alienā vendere. vt. ff. de otrahē. ep. / .l. rē. s̄ nō obligāē. vt. C. q res pig. obli. pol. g. q libol. qz

Cōmunes stipulacōes / sunt. veluti rem saluā fore / pupillo. Nam et pretor iu / bet rem saluā fore pupillo / caueri et interdū iudex si / aliter expediri res non po / test vel de rato stipulacio

De Inutilibus stipulacionibz

Omnis res que do / minio nostro sub / icitur in stipula / tionem deduci potest siue / mobilis sit siue immobilis / At si quis rem que in rez / natura non est aut esse nō / potest dari stipulatus fue / rit. veluti stichū qui mor / tuus sit que viuere crede / bat. aut ypocēthaurū qui / esse non possit inutilis erit / stipulatio **I**dem iuris ē / si rem sacra aut religiosaz

Omnis res. sub / res q nō p̄nt eē i nro dñio. vel qz / nec sunt nec fuerūt sez i rerū natura. ut. j. p̄. g. vt si / sunt est impossibile de natura. ut i sole a luna a s̄ hz / bz. vt. j. e. g. si ipossibilis. vel de fco. ut aureū montē. ut. ff. / de sta. li. cū heres. g. i. vel hoim disposicōe. ut res sacre et / religiose et sancte a publice. et in vsu publico consisten / tes. et alie s̄iles. ut lib hō ex sui nāfā. vt. j. p̄. g. et. s̄. de re / rū diui. i. Re. et. g. nll9. et. ff. s. h. ob. l. it' stiplantē. g. sacra / t. **M**obilis. cuius appellacōe et p̄ semouentia vt equi con / tinentur. vt. ff. de h. sig. l. mouentium. / **A**erū nāfā. i. apd aliqz hoies. sic. s̄. s̄ h. ob. g. odcōel / **C**redebatur. marie subaudi. nam idē si sciret mortuū. nisi / mora debitoris p̄cessisset mortē. vt. ff. s. ostri. pec. l. p̄ mis / for. et. ff. de h. ob. inter sti. g. si stichum. que est contra / **P**rocēthaurū. animal forte natū ex equa et thaurō qd / nunq̄ fuit visū. vnde oracius. **I**humano capiti rē. / **I**nutilis. id est viciosa. quia contra ius est. / **I**dem iuris. sez vt sit inutilis. / **S**acrā. licz nō valeat stipulacio. vt hic. valz tñ vendi / tio inter ignorātes vt actio detur. vt. j. s̄ oē hē. emp. g. si. / et. ff. de otrahē. emp. l. et liberi. et. l. s̄ cellus. S3 q est rō / Rē. qz i vendicōe nō est necē transferrī dominiū. in stipu / lacōe. sic vt. ff. de otrahē. emp. et vē. l. si ita. et. g. si. Et ē / s̄ hz rō qre qz p̄t rē alienā vendere. vt. ff. de otrahē. ep. / .l. rē. s̄ nō obligāē. vt. C. q res pig. obli. pol. g. q libol. qz

i pignori dicitur ius constitui edicto ut sibi de fypotecaria ad dicitur
i vendicoe sola tradico cu obligaco e cui adonis sufficit. ut
ff. de pignori. l. a q nodu. s. qd dicitur. a de act. epf. l. exempto
e Religiosa. s. ba expone ut. s. de rez. di. s. nulli. a. s.
d. s. fibz. al si no e i vlu pt alienari. ut. ff. de religiofu.
otraben. emp. s. cellus. i. s. et. l. pacti. s. fi. et sic. ff. s. via
pu. l. viam. Accut.

e Foru. scz vbi red
dit ius. ut. ff. s. iusti.
et iure. l. pnt. l. reru
vencaliu. s. forus est
f. Theatru. bursa
expone ut. s. s. re. di.
s. vniuersitat is.
s. Credebat. idem
si sciebat. ut. j. pr. s.
a. ff. de v. ob. i. tristi.
s. sacram. ibi casum
h. Comer. Lem re
ciu. gnale nomen est
ad oes otractus. vñ
dicit aliqs hñe comer
cu rei. qñ p ep. vel
alio mo pt eam hñe.
quare iudeus no hñz
omerciu xpiani man
cipij ut. C. ne xpiani
man. iu. r. vnde si iu
deus iudeo pmittit
tale mancipiu. no vñ
vt xpianus iudeo vt.
hic. si aut xpiano p
mittat iudeus vñ. vt
ff. de v. ob. multu i
terest. et del. j. apud
iul. s. fi. accut.

i Quā nā cum sua
sit plus sua fieri nō pē
vt. s. del. s. s. fi rem
et. j. de act. s. sic itaq. nisi ratione possessionis apud alium
constitute. vt. ff. de contrahen. emp. l. si in emp. s. in. vñ
nisi sub condicione. dum tamen adueniente condicione sti
pulatoris res esse defierit. vt. ff. de v. obli. l. si rem meam
k. Protinus. id ē statim. qz pura stipulacio suspēdi nō pē
vt. ff. s. sti. l. v. usufruc. secus in alijs actibz viuoz. vt. ff.
l. te. s. i. ecōtrario. nā. s. dixit. qñ ab oñia p. l. fi. i. fi
inicio res erat sacra l. filis. s. postea dñt. nūc ecōē qñ pñ
n. In eaz. i. sac. l. religiosa l. filis ut. s. p. s. sac. s. p. ca. fit
o. fco. qd ē cū res erat aliena. al si sua sp suo fco fēz
vidz. ec si alienauerit post tps stipulacōis. id ē si erat alie
na dūmō post mortē. ut. ff. de v. obli. l. si hui. s. i. et. ij.

p Extinguit. ar. o. tra. s. del. s. q. si viuo.
q Similia. puta rem sacra cū erat pphana. et sic de sin
gulis scz sacra vel religiosa. vt. s. pr. s.
r Obligacōz. scz istam. s. est stipulacionē.
s Si quis aliu pñsus extraneu. alienū fcm pmittē pē
u Obligat. et est rō. qz nemo. ut h. et. ff. s. v. ob. stipu
lacō ista i pñ. nisi pena pmittat. vt. j. e. s. s. l. a. vice. n. m. v.
casibz. in qbz psumit lex mē esse pmitti. n. fiat. vt i caucōe
iudicio listi. vt. ff. de v. ob. quoties qz. Itē i stipōne ista
hñe licē. ut. ff. de v. ob. stipulacio ista. i. s. n. Itē i stipōne
de rato. vt. ff. rem ra. ba. l. i. stipulacōe. Itē in stipulacōibz
edilicis. vt saluū eē suū veditū vel nō furē. et filia. vt. ff.
de euic. l. si itaqz qz. Itē i stipulacōe rē pu. sal. fo. nā cū sit
pioria exigite fideiussor. ut. ff. de pto. sti. ptozie. stipulacō
s pupill. hñs. s. bis a fideiussore. pmittit rē meā saluā foē.

quā hūani iuris esse crede
bat. vel rempublicam que
vñbus populi perpetuo
exposita sit vt forū vl the
atrum vel liberū hominē
quē suū esse credebat. vel
cuius omercium nō habue
rit. vel rem suaz dari quis
stipuletur. Nec impenden
ti erit stipulacio ob id q
publica res in puatum de
duci pē et ex libero seruus
fieri potest. r omerciu adi
pisci stipulatoz potest. et
res sua stipulatozis define
re esse potest. sed ptin⁹ in
utilis est. Item otralz
in inicio vtiliter res in sti
pulatum deducta sit si po
stea in eaz causa de qbus
supdcm est sine facto pro

p tutore vel curatore nā et hñs s bis ab eis stipulacō. vt
ff. rēpu. sal. fo. l. i. a. l. cū pupill. s. nome quis sp pmitt
tit p se et suos heredes ea fca q p aliū pñt explicari. vt. C.
de otrabē. sti. l. fi. l. z. o. tra. fit si nō pē p aliū fieri. ut. ff. e.
cēt. elim. s. id. qd. et. C. de cadu. tol. l. i. s. vt. at. Rē. nō est
ali⁹ hñs q testator. imo idē pñt. ut i aut. s. iutuē. amo.
p. s. i. eolla. v.

missoris deuenerit exting
uitur stipulacio. At nec
statim ab inicio talis stipu
lacio valebit. lucius ticiuz
cum seruus erit dare spon
des et similia. que natura
enim sui domino nostro ex
empta sunt. in obligacio
ne deduci nullo modo pñt
Si qz alium daturum
facturūue quid pmiserit
non obligabitur. veluti si
spōdeat ticiuz quiqz aure
os daturū. Quod si effcū
rum se vt ticiuz daret spo
pōderit obligatur. Si
quis alij q ei cuius iuri ef
fectus sit stipuletur nichil
agit. Plane solucio eti
am in extraneam personā
oferri potest. veluti si quis

Effecturū. tunc
em suū fcm manife
ste pmittit. idē si dix
se curatur ut fiat ut
ff. si cer. pe. l. fi.
t Si quis. alij iuri
id est dñio. ut seruus
dño cui acquirat. vt
s. p. qz p. no. acqui.
s. Itē qz hñi rem re
uerētia pñna ut fili⁹
patri. ut. s. p. qz p.
no. ac. s. i. Itē obedi
entia. vt monachus
monasterio. cui qrit
et se et alia. vt i aut.
s. mona. s. illud. col.
i. Idē dicas de suo
fructuaio. Idē s. vlu
ario. Idē s. suo bona
fide possessō. a libe
ro bō fide possessō q
ex duabz. c. querunt
ut. s. p. qz p. no. ac.
s. de hñs. et. s. idem
u Nichil placet.
agit. a ē rō. qz iuēte
sunt rē. vt. j. e. s. alte
ri. et. ff. de v. ob. sti
pulacio ista. s. alteri
fallit tñ in casibz. pñj
In pñis. vt si stipu

lantis interfit. qz sit tutor eius. cui stipulatur rem pu. sal.
fo. Secundo quia procuratori stipulatur dominus. Ter
cio si stipuletur creditori. vt. j. e. s. sed si quis. et. ff. de v.
obli. stipulacio ista. s. si stipuler. et. s. si qz iulā. Quarto
fallit in oibz pñt orñs stipulacōibz. ut. ff. s. pto. sti. i oibus
vt ē dñi ife. ut. ff. s. dā. ife. dñi. s. fi. qtem iudicatū sol
ui et filis. vt. ff. de p. cut. i. cause. s. fi. Itē fallit i pcuratoē
pñtis. vt. ff. de v. ob. si pcuratori. et. ff. de p. cut. l. p. cur
rator. Itē fallit in actore municipū ex cui⁹ pacto qrit mu
mepibz. Itē i curatore furiosi et dñi psonaz. et tutoibz
vt. ff. s. sti. pec. l. eū. q. s. si actori. Itē fallit i iustore. naz
sibi actio ex pacto instituti qrit. ut. ff. de isti. l. i. i. fi. et. l. ij.
Itē fallit i iudice vel notario vel fili psona pñlica ex qz
pactis et stipulacōibz alteri qrit. vt. ff. rē pu. sal. fo. l. ij.
ij. et. iij. i. s. n. et i aut. de execut. et hñs q cū. s. i. col. viij
et i aut. de her. ab itest. s. ex hñs. col. ix. Itē fallit i editore
ex cuius pacto qrit actio debitori. vt. ff. s. pig. act. l. si cū
vēdēt. i. s. n. Itē fallit si auus paciscat dotē reddi nepti
quā eē i pñate nō hñz. vt. ff. so. ma. gayus seyus. Itē fallit i
pcuratore vēdētis. vt. ff. de act. emp. iul. s. si pcurator.
Itē fallit i deponēt e si paciscat alij rē restitui. Itē fallit i
omodate faciēte filē pactū. ut. ff. depositi. pñlia. et. C. ad
erhi. si res. Itē fallit i donate filē pactū faciēte i euetū ali
cui⁹ odcōis. vt. C. de dona. q sub mō. qrit s. Itē fallit si pē
stipulacō filio vel alij poito sub sua pñate post mortē suā. s.
pñis. nā et filio qrit. l. z. heres nō sit. ut. ff. s. v. ob. l. qd. cūz
s. si qz ita. si vō pure et nō pñ mortē. ipi stipulati qrit. ut

ff. de v. ob. l. dñs suo. Vbijs em casibz ex pacto l' stipulas
 cōe alterius alteri qrit. nō alias. ut ff. et. C. p. q̄s p̄so. no.
 ecq. l. i. cum em sūt spēales nō sūt trahēdi ad osequētiā vt
 ff. de l. et se. cō. l. qd̄ vero. S. M. dicebat hos casus facē
 reglāz. a si q̄s casus estz ostra illud spēale ē. a q̄ h reglarif
 d. et. j. e. g. alteri. et. C. p. q̄s p̄so. no. ac. l. i. dicebat iur̄ dis
 recto nō valere s̄vti
 lit acq̄ri p̄t. a sic em
 eū s̄p ex pacto alteri
 querit. qd̄ falsū est.
 cū parū infessz. dire
 cto vel utilif q̄retē
 ut. ff. de neg. g. actō.
A Acquirat. l. tm̄.
Seyo. nō tñ hē
 di eius. vt. ff. s. ver.
 ob. cū quis. Itē hoc
 intellige. statū hui9
 adiecti n̄ mutato al.
 dē. vt. ff. de solu. cū
 quis itē s̄ intellige
 ante lit. dē. a stipu
 late. al. ostra. vt. ff. s.
 solu. si quis stipulas
 t9 fuerit. r. g. i. itez l3
 solui possit adiecto.
 nō tñ agere p̄ adie
 ct9. ut. ff. s. ostri. pe.
 s̄ et si filie i. fr. et. l. si
Eo inuito. l. vō
 qui stipulatur.
Possit. s. stipula
Cōtigat. n̄ toz
 i casu. ut. ff. s. eo q̄ ē
 to locol. in. g. i. s. inf.
 s̄ ibi fca fuit solucio
 alibi q̄ fieri debuit.
 vñ veit intesse. vt. j.
 de act. g. loco in quo
 nō potuit dño p̄iudi
 care accipiēdo sortē
 adiectus. ut. ff. de re
 g. iur. nō d3. l3 et. ip̄ e
 dñs possz. vt. ff. s. eo qd̄ ē to loco. l. etū i. fr. et. l. fi. in fine.
Tlle. s. stipulatoz.
Madati. nūq̄ adiectus madati semper tenetur. M.
 die q̄ sic. vt. ff. de v. ob. iul. g. fr. nā s̄p tacitū madatū
 et si nō exp̄ssim inuenire dicebat. et i absētia et sine nūcio
 vel ep̄la. qd̄ ē ostra. l. ff. de p̄cur. l. i. g. i. q̄re dicem9 q̄ mā
 datū agit si intercessit madatū. vt. qz p̄nte adiecto fuit sti
 pulat9. vt. ff. de v. ob. iul. g. fr. et. ff. man. q̄ fidē. ali
 as agit neg. g. cū nō sit p̄curatoz. ut. ff. s. sol. l. vō p̄cur.
 g. interdū. et. j. de obli. que ex quasi contrac. in prim.
Si q̄s. valebit. s. p̄ pte dimidia. ut subicit. vt. ff. de
 e. qd̄ cer. lo. l. in. g. si q̄s. Et collige q̄ nō viciaē vtile p̄ m/
 utile. sic. ff. de v. ob. l. i. g. s̄ et si michi. ar. ostra. ff. s. arbi.
 l. pui. al. pedius. g. i. ac. s. v. ob. si michi. S. j. dē. ff. de ostra
 i. p̄ plus. vt. ff. de emp. l. fudi. Sed die vt ibi. Ac.
Ei qui acquiris. sic. ff. de v. ob. l. dñs suū. et. C. de cō
 trahen. et omit. stip. l. ij. et. ff. de pact. et herede. g. nos.
Filij. cum vna persona censeatur pater et filius. vt. C.
 s̄ ipy. a. ali. sub. l. fr. lic et i suo a dño ē ead̄ vox. vt. j. e. p9
 m. Acquiri. vt in p̄fectio peculio et aduentio q̄ mōtē
 ad vñ fruf. s̄ p̄ quas p̄so. no. acq̄. g. i.
Preterea inutilis. interdū in totū. interdū p̄ pte.
Indeat. s̄z ogre. Diligent tñ atēde. q̄ vbiūq̄ est

ita stipuleē michi aut seyo
 dare spondes vt obliga
 tio quidā stipulatoz acq̄
 rat. solui tamē seyo etiam
 inuito eo recte possit. vt li
 beratio ipso iure otingat
 sed ille adūsus sepyū habet
 mandati actioem. **Q**d
 si quis sibi et alij cuius iuri
 subiect9 non sit dari. x. au
 reos stipulatus est vale
 bit quidem stipulacio. sed
 vtrū totū debeat stipula
 toz quod in stipulacione
 deductū est. an vero pars
 dimidia dubitatū est. sed
 placuit non plus q̄ dimi
 diā pte ei acq̄ri. **E**i vero
 q̄ tuo iuri subiectus ē si sti
 pulatus sis tibi acquiris.
 quia vox tua tanq̄ filij sit
 sicuti filij vox tanq̄ tua in
 telligitur in hjs rebus q̄
 tibi acquiri p̄nt **P**rete

diuitas. si i oimēti placz diuitas stipulatoz valeat stipu
 lacio. vt. ff. s. v. ob. l. i. g. cū adic. si at nō placeat aut ē i q̄
 litate. aut i q̄titate. aut i spē diuitas. i p̄mo casu nullo v3
 vt h. ibi aut si ille rē. et. ff. e. l. i. g. cū adicit. et. g. si q̄s sim
 pliciter. si vō in q̄titate. i eo q̄ osonat v3. siue dēbat. siue
 adiciat. vt. ff. de v. ob. l. i. g. si stipulāte. q̄ ē ostra. i alio nō
 vt h. ibi veluti rē.
 Si at i specie. aut p̄
 mittitur vna species
 p̄ alia. et tūc nō v3
 vt. j. e. g. si s̄ alia. aut
 alia adiecta. et ita co
 pulatue et tunc v3
 i alia. non m̄ adiecta.
 ut. ff. de v. ob. l. i. g.
 s̄ si. Si aut p̄les sti
 pulent tūc aut copu
 latie fuit fca m̄ro
 gatio. et v3 m̄ eo qd̄
 r̄sum est. aut disun
 ctue. ut illā aut illā
 p̄mittit. quo casu v3
 siue ad vtrumq̄. siue
 simpliciter r̄ndeat. et i
 vtraq̄. Si vō in vna
 non valz etiam in ea
 l3 in s̄m̄is nō viciaē
 alternatia si r̄ndeat
 ad vñā tñ. vt. ff. de
 v. ob. l. i. g. si q̄s. et
 l. inter stipulantē.
Exp̄sserit. q̄ em
 in p̄facōmbz dicuntē
 in otractibz repetita
 credunt. vt. ff. de v.
 ob. l. i. g. i. dē. Rē.
Item inutilis. q̄rū
 ad civile vinculū. sed
 naturale otractiē. ut
 ff. s. adi. mde. si id q̄
 et. l. frat. a fratre. g.
 i. vñ fideiussor. acce
 dit. ut. j. de fideiuss. in

rea inutilis est stipulacio si
 quis ad ea que interroga
 tus fuerit non respondeat
 veluti si quis decē aureos
 a te dari stipuletur tu qui
 qz p̄mittas vel contra aut
 si ille pure stipuletur tu s̄
 odicione p̄mittas v3 ostra
 si modo sez id exprimas id
 ē si cui sub condicione vel
 in diem stipulanti tu r̄nde
 as presentī die spōdeo. nā
 si hoc solum respondeas p̄
 mitto breuiter videris in
 eandem diem vel condi
 tionem sponondisse. neqz
 enim necesse est in respon
 dēdo eadem omnia repeti
 que stipulatoz expresserit
Item inutilis est stipu
 lacio si vel ab eo stipuleris
 q̄ tuo iuri subiectus ē v3 si
 is a te stipuleē **S**z s̄ uul
 quidem non solū dño suo

p̄n. et hec vā sunt nisi in castris. peculio vel quasi. nam
 tunc est loco patriſſa. vt. ff. ad maē. l. ij. ut. ff. de col. bo.
 l. i. g. nec castr. ense. tūc enim et cum patre obligatē a agit
 cum effectu. vt. ff. de iudi. l. lis nulla.
Filij vō obligari. ex omi causa. vt. ff. de iudi. tam ex
 contractibz et ouenit i solidū durate pa. po. aucte tamē
 p̄tis inueniēte. ad qd̄ p̄t̄ pellit officio iudicis. ut. C. de
 bo. q̄ li. l. qd̄ nō solū. g. i. et postea. n̄ i sex casibz. q̄ sūt. ff.
 qd̄ cū eo. l. ij. Excipe duos casus. vt i mutua pecunia. ex qua
 nō teneē cū effectu p̄t̄ excepcoz macedoniā. neqz p̄t̄. ut. C.
 ne filius. p̄ p̄e. l. i. Itē i voto vel deo vel rei p̄blice facto.
 vt. ff. de pollici. si q̄ rē. g. voto. nā l3 al. s̄ ex otractū v3 q̄i
 oueiat a plato loci illius. s̄ tñ ouenit. vt. C. de epi. rē. l.
 nulli. et in aut. de ec. r. g. si quis coll. ij.
Stipuleē. vt. C. de pact. cō. l. pactū. do. dē. So. max
 me ibi positū habundat. sic. C. de test. manu. l. fr. g. i.
Potest. scilicet similiter. Accur.
Furiosus. negociū. scilicet obligatoz iū. idē i p̄digo cui
 boms m̄dictū est. ff. e. is cui. qz furioso filis est. vt. ff. de
 curat. furio. l. i. i. s̄. n̄. et. ff. de reg. iur. l. furiosi. idē in mē
 te ca. vt. s̄. de curato. g. i.
Pupillus. sez pubertati p̄m̄is. vt sequit. et est ratio.
 qz intellectum habet. vt. ff. de reg. iur. l. in negocijs. Ac.

Obligat. sez alij. Ac. tuto. in pnti. sic. ff. de pact. l. 3. Auctoritate. sic. s. de au. contra iur. cuius. **I**nfati. i. usq. ad. vij. anu. ut. C. de iur. deli. l. si infanti. i. R. **P**roxim. idest usq. ad. p. an. et dimidiu. et sic. primus respicit. h. cu. dico. pubtati. primu. a. p. an. et dimidio. s. i. tellige. na. sic. in masculis dz. fieri. dimidiaco. i. feis. in nono et dimidio. ut. s. qui ma. no. pos. s. fi. et. s. qui mo. tu. fi. i. s.

Multu. naz. distat. aliq. tantulum. ut. in h. re. ditate. q. transmittit. infans. ut. C. de iur. s. li. si infati. s. i. secus. i. furioso. ut. C. de iur. s. fur. l. si. s. fin. at. et. s. s. 230. Sed. ete. sic. pos. s. dz. disse. q. vn. pu. alter. magnus. alt. co. timu. tps. alter. h. in. eualla. dilucida. Dic. ergo. distat. i. stipula. do. in. s. q. infans. sine. intellectu. interdum. sti. pulatur. s. furiosus. nu. q. ut. ff. rem. pu. sal. fo. l. suum. pupil. li. Te. dicit. non. multu. ap. p. primu. infantie. qui. intellectu. h. z. a. iso. corrigi. statim. qd. h. dz. ibi. s. i. p. mis. s.

Damgoz. q. s. di. dum. est. **P**roximi. ut. alios. sibi. obliget. alijs. no. non. obliget. sine. tuto. re. ut. s. p. s. **I**mpubes. aliud. si. pubes. nam. obligat. ac. he. et. sui. iur. ut. ff. e. l. si. s. i. in. duobus. casibz. ut. s. e. s. Tez. i. ut. dixim. s. **P**re. s. que. est. ro. s. ad. pupillu. cum. tutore. auctore. obliget. R. qui. dam. q. ob. hoc. ip. sum. dat. tutor. s. pa. po. est. ad. co. rrigens. et. est. p. eis. C. de. bo. q. li. l. si. s. fin. aut. em. Vel. dic. q. tutorez. h. z. obligatu. si. male. au. dora. p. rez. non. ut. C. de. bo. q. li. cu. ope. z. s. sub. hac. in. s. h. no. autem. p. pot. heca.

Si. impossibilis. obligaco. ib. q. buscumq. ut. h. et. ff. de. act. et. ob. n. solu. se. e. in. vltis. volutatz. q. z. tuc. p. no. apposita. he. ut. s. s. h. re. isti. s. p. n. l. **C**ui. nata. no. ita. si. s. boz. p. lexio. fit. ut. ff. s. ad. isti. si. tici. jo. te. ei. q. n. n. dicet. impossibilis. l. z. no. possibilis. fit. exister. ut. ff. de. v. ob. l. si. ticius. s. 230. et. fa. cit. ad. huc. s. ff. s. reg. iur. l. impossibil. s. i. **P**ue. i. sine. s. dicet. et. si. dies. eet. apposita. ut. ff. e. l. i. stipulaco. z. s. fi.

obligari non pot. sed nec q. dez. vlli. alij. filij. vero. fami. lias. alij. obligari. possunt. **M**utum. neq. stipulari. neq. pmittere. posse. pala. e. qd. a. in. surdo. receptu. e. q. z. is. q. stipulat. verba. p. mittetis. et. is. qui. pmittit. s. ba. stipulatis. audire. de. bet. vnde. apparet. non. de. eo. nos. loqui. qui. tardi. ex. audit. sed. de. eo. qui. omni. no. non. audit. **F**uriosus. nullum. negocium. gere. po. test. q. z. non. intelligit. quid. agit. **P**upillus. omne. ne. gociu. gerit. recte. ita. tam. vt. vbi. tutoris. auctoritas. necessaria. sit. adhibeatur. tutor. veluti. si. ipse. oblige. tur. **N**a. aliu. sibi. obligare. eia. sine. tutoris. aucte. po. test. **S**ed. quod. diximus. d. pupillis. vtiq. de. hijs. ve. rum. est. qui. iam. aliq. ha. bent. intellectu. **N**am. in. fans. et. qui. infanti. proxi. mus. est. non. multu. a. furio. so. distat. q. z. h. mo. i. et. atis. pupilli. nullu. habent. intel. lectu. s. z. in. proximis. infati. ppter. utilitate. eoz. benignior. iuris. in. p. tacio. facta. est. vt. ides. iuris. heant. qd. pubtati. proximi. **S**z. q. in. p. tate. pentum. est. impu.

Statis. cu. spaco. cu. q. solui. possit. ut. j. e. s. fi. et. ff. e. e. v. qui. kalendis. et. de. s. dixi. s. s. s. ob. s. omnis. stipulaco. **I**te. s. boz. sic. p. adico. z. ipossibile. ita. p. absenti. fit. in. util. stipulaco. ita. itellige. absente. ut. audie. non. possit. vn. **A**bsentes. si. est. i. turri. vel. a. imotis. et. clamz. v. z. stipu. lac. si. se. audi. at. ar. ff. ad. fil. l. i. s. e. al. accipit. multis. mo.

dis. ut. ff. de. v. sig. l. absente. et. no. in. aut. de. fidius. s. i. s. z. con. est. ff. s. dona. in. e. vi. et. v. l. ea. q. s. z. ibi. in. ecesserat. stipulaco. a. te. absenti. s. s. ba. e. c. inter. absentes. n. i. e. tpe. tuntur. **I**tem. otra. ff. de. pact. labeo. in. pn. s. z. aliud. i. pacto. q. l. i. bet. alio. qd. sine. hu. i. i. i. solenitate. fie. ri. pt. s. stipulaco. no. ut. ff. de. pact. l. i. i. fi. et. j. s. act. s. de. ostitu. ta. **I**te. s. ff. de. spon. l. i. iij. et. l. v. s. z. pt. dici. ibi. spate. ut. vale. at. inter. absentes. **V**el. dic. q. a. p. stipulaco. m. fieri. pnt. sp. s. alia. et. tuc. inter. pntes. ut. h. **I**te. osesu. s. solo. pnt. fi. et. i. sp. s. alia. et. tuc. e. c. inter. absentes. ut. dicta. l. i. iij. **P**rabat. at. i. q. tas. p. p. temp. post. ideo. dicit. q. z. q. n. que. un. p. tps. otractus. talia. opponunt. **T**ales. quales. s. b. icit. statim. et. no. z. e. **E**t. non. ecce. alle. gac. del. s. **C**stitutio. ut. C. s. atra. a. co. / mit. s. i. optimam. **O**mnimodo. nota. stadam. se. p. ture. nisi. otra. p. be. sic. C. de. p. ba. cu. p. cibul. a. j. e. s. h. se. p. tu. et. j. ti. i. s. fi. et. s. q. n. formam. h. z. publica. al. si. puata. z. si. p. se. bente. non. v. z. si. contra. scribente. v. z. h. e. cu. ca. ut. in. aut. s. i. i. i. ut. amo. s. i. a. C. s. non. nu. pec. s. g. alit. u. **I**mprobis. prima. facie. que. forte. pro. s. be. apparebunt. tande. z.

Sc. C. de. ep. et. c. l. oes. q. e. ca. p. n. s. jo. **S**criptura. s. alia. qd. est. melius. **O**tra. se. p. turam. **I**doneos. omni. excep. coe. maiores. idest. q. nulla. excep. poterit. eis. opponi. ut. C. de. s. e. ben. et. omit. s. i. optimam. **D**isposuim. lo. q. i. iustimian. auctor. illi. s. o. s. **P**resto. idest. pntes. / es. dz. iseri. i. isto. a. alia. fut. neces. **T**oto. die. no. q. di. / saria. ut. dixi. in. aut. ut. preponat.

dis. ut. ff. de. v. sig. l. absente. et. no. in. aut. de. fidius. s. i. s. z. con. est. ff. s. dona. in. e. vi. et. v. l. ea. q. s. z. ibi. in. ecesserat. stipulaco. a. te. absenti. s. s. ba. e. c. inter. absentes. n. i. e. tpe. tuntur. **I**tem. otra. ff. de. pact. labeo. in. pn. s. z. aliud. i. pacto. q. l. i. bet. alio. qd. sine. hu. i. i. i. solenitate. fie. ri. pt. s. stipulaco. no. ut. ff. de. pact. l. i. i. fi. et. j. s. act. s. de. ostitu. ta. **I**te. s. ff. de. spon. l. i. iij. et. l. v. s. z. pt. dici. ibi. spate. ut. vale. at. inter. absentes. **V**el. dic. q. a. p. stipulaco. m. fieri. pnt. sp. s. alia. et. tuc. inter. pntes. ut. h. **I**te. osesu. s. solo. pnt. fi. et. i. sp. s. alia. et. tuc. e. c. inter. absentes. ut. dicta. l. i. iij. **P**rabat. at. i. q. tas. p. p. temp. post. ideo. dicit. q. z. q. n. que. un. p. tps. otractus. talia. opponunt. **T**ales. quales. s. b. icit. statim. et. no. z. e. **E**t. non. ecce. alle. gac. del. s. **C**stitutio. ut. C. s. atra. a. co. / mit. s. i. optimam. **O**mnimodo. nota. stadam. se. p. ture. nisi. otra. p. be. sic. C. de. p. ba. cu. p. cibul. a. j. e. s. h. se. p. tu. et. j. ti. i. s. fi. et. s. q. n. formam. h. z. publica. al. si. puata. z. si. p. se. bente. non. v. z. si. contra. scribente. v. z. h. e. cu. ca. ut. in. aut. s. i. i. i. ut. amo. s. i. a. C. s. non. nu. pec. s. g. alit. u. **I**mprobis. prima. facie. que. forte. pro. s. be. apparebunt. tande. z.

nomē impa. et fa. C. de diu. re. si qua s3 qūo b pbabitur. cū dies instri non debeat exhiberi. ut. ff. de eden. l. i. g. edi cōes. Rē. l. b9 modis petū instm edi. Primo ut fūdet intē tionē ex instro rei actor. vel re9 istro actoris fūdet excepti onē. cū neutro caū adūsari9 vtētur qd nō. debeat eē et tunc nulla ps istruūti d3 exhiberi. ut. C. de edē. l. fi. i. fi. et. C. d test. l. m9. Scdo. f. qn adūsari9 vtēt. naz tēdiē ut videat an aliquid ei possit oppo ni. et tūc exhibetur. h sine die a osule. ne materia detur falsum fabēdi ut dcā. l. ff. de edē. l. i. g. edicōes a. ff. quēadmodū tel ap. l. i. g. i. Tercō vt de falso accuse. a tē eē cū die et osule ē ex hibēdi. ut. h. et. C. de gē. et omit. fi. l. optimam. et. C. de fi. instru. l. fi. Alijs aut modis petunt instm edi vel fdi. per varia gna actōnū. ut. ff. de eden. quedam psonē sūt h dicitis tribz mo/ dis petūtur edi. i. de mōstri. Itē qūo b ē q h pbat reus gē iurē ordinē ut. C. de edē. l. q. accusare. Rē. hoc ppter psumptōz q ē contra eum pte scrip turam ut. ff. de pact. iurgē. g. qd fere. Itē nūqd duo testes h p bantes. l. alterū ostra hentum abfuisse suf fitunt. Rē. nō. sic. ut. ff. de testi. l. vbi. S3 nonne instm vicem duoz tenz ut. C. d fi. de istru. i. exercēdis. quare videtur q i du bio p instro staretur Sed certe non dire

de otradicitur instro. s3 p obliquū se3 se fuisse in scptura quodā scā rome. velut testis. vlt ut gē hēs h vō gē eum di recto d3. plures q duo erigunt ut vicant scripturā. ut. ff. de testi. l. iij. C. de ostra. et omit. fi. l. optimā. i. bi ali9 nūs zē Vel dicas eē h erigi tres. S3 nūqd si aliq testes dicant p instro vel in eo scripti vel nō. tot vel plures erūt necrj eē instm. Rē. sic. qz instm p sevicē duoz tenet ut dem ē. Itē p ipz sūt pbacōes ut pomis. ut. ff. d pig. gē hē. Itē q dicit eo die. idē dicas si alio tali. qd h eē nō potuit. vt ar. d. ob. g. loca. qd si vn9 pferat instm in quo conti

Scp turas. S3 neatur otradentes eē pntes rome tli die bon. Dicit qdaz q neutri credit. Alij q bon9 iudex d3 aiaduertere cui poci9 credendū sit. ut stipulator ipo tpe tenebat scolas bon. stabiē illi istro q otiet ipz fuisse bon. b. Duo. vel eē alio. dūmodo sit tm tmet9 locus in q dicit fuisse tpe q d3 instm esse factū. Rē. nō potuit esse. ut. ff. d. ob. l. ul. g. fi. ec. s. d. ob. g. loca. Vel dic esse id ē fuisse sic. s. de hys qui sūt sui vel alie. iur. g. in potestate.

C Post mortē. s. iure vetustissimo. qd hodie corrigē. ut i
D Eius. s. p̄ris vel dñi. fi. huius. g.
E Videē. vñ sic ipse pat. vel dñs sic stipulādo erat stipulo
 inutilis. ita a seruo talia vba dñte vel filio. ut h. a. s. e. ei q
 et facit. C. de impu. et. ali. substi. l. fi.
F Pridie. i. die p̄cedenti mortem. ut. ff. de fet. pridie

G erat sicut olim.
H S3 ut cum iam. s. nūc corrigitur
I dicitū sic. s. de v. obli. g. h. b.
K Placuit ut. C. de conē et omit. stipu. l. scrupulosa.
L Valeat se3 statim efficac aut ē erit post mortē. vñ ab herede et conē heredem incipiet actōz hodie. qd olim nō erat ut. C. ut ab hre. et gē. l. i. ac. m.
M Venerit p9 b9. b9 venerit. ē p̄dūa subau. quicūqz ut usqz ad anū si at eēt p9 il lā dicitōz hodie. non est stipulacō iutlis eē iur. veteri. h vtilis a odictōal. ut. s. d. v. obli. g. sub conditōe n.
Prepostere. p̄mo enim debet veniē nauis fm naturā condicionalis stipulacō nis uel conditionis. q̄ dari hodie
O Existimauit. s. euz ita stipulabat mulier si sine liberis decesseris promittis mibi dotem reddere ut de ea possz testari cum prius testari propos nebat rea mortua do rē reddi ut. C. d iur. do l. si mulier v̄p̄dic v̄jo cū stipulat maritus sic si dabis mibi dece

des. inutilis erat stipulacō qz prepostere ocepta ē S3 euz leo inclite recordacio nis in dotibz ead stipulacio nē q̄ p̄postera nūcupat nō esse reiciēdā estimauit. no bis placuit et huic p̄fectū robur acomodaē vt non solum in dotibz. sed eciam in omnibz valeat hmōi d. ceptio stipulacionis
Ita autem stipulacio concep ta veluti si ticius dicat. cū moriar dare spondes vel cum morieris. et apud vete res vtilis erat. et nunc va let
Item post mortē al terius. recte stipulamur
Scriptus in instrumen to fuit p̄mississe aliqz. p̄ind habeē atqz si interrogati one precedente responsuz sit
Quociens plures res vna stipulacione compre henduntur si quid p̄missor simplr r̄spondat dare spō deo. ppter omnes teneē. si

p̄mittis te nupturā. p̄mo ei nubere a postea dare debebat
Placuit. C. de testa. l. p̄posteri. q
An oibz. s. obligaci oibz r. Excepō exactō vel oceptō tm fit p9 odictōz exntē ut. C. de testa. p̄posteri. i. fi. et fac ad hūc. g. s. q̄ n̄ sit curā/ d9 ordo sc̄p̄e. ff. de pecu. leg. l. qdā. et. s. d. p. g. ante. et. ff. de solu. n̄ ei. Ar. gē. ff. de vsu. l. i. q̄ciēs. ff. d. fideicō. lib. l. ḡnalit. g. qz ergo o simili9. So. aut q̄ris d placōe. p/ sone et b euz suaē ordo scrip̄e. et ē rō qz placō ex ordie o sideratur. aut q̄rat an valeat scrūa vel testamentū. vel in quātū debeat accepto fieri. et tūc nō suaē ordo. h iul solū suatur alias ut soluit dictum. qz aut o stat de snia legū tra di voluntate testatoz. et b cū ordo non spectat. et est rō qz sēsus et non vba spectam9. ff. de adim. leg. l. iij. aut du bitat et tūc spectat ordo scrip̄e. a ē rō. qz in dubijs.
Ita autē erat. ut. ff. de bo. auc. iu. pos. l. hereditarium. t
Scriptum. nūqd idem sit si testes dicūt aliqz. p̄mississe. ut eciam tūc intelligatur iterrogacō. vidz q sic. ut. C. d fi. de istru. i. exercēdis. S3 tm o dīco. ut. C. d vsu. l. i. et ē rō.

Jo. qz testes no sic i iur instru hnt ut ista q a iurpitis fi
u pnde n oē pbeē ut ff de pac iurē. q. q fere unt
E Spospōderit. al rñdeat. ac. lere. cū sit diuilitas i res
E Conēbitur. immo videē n va spondēdo. ut. s. e. q. pē
ea S3 distingue ut ibi dixim9 i omib9 teneri. alias tene
E Ex pibus rñdere. h volum9 mur tātū in hijs in qui

bz rñdem9. ut hic. Jē
et sufficit simplex res
spōtio. ut dixim9. cuz
sqpetur ei qñ ad om
ne rñdet. sic. ff. de r.
ob. l. ticia. q. is rñdit.
et. s. e. q. pterea
a Alteri sic. ff. s. r.
ob. stipulacio ista. q.
alē. b. Supdē est
ut. s. e. q. h quis alij. b
tñ fallit in multis cas
lib9 ut ibi diximus.
Et nota h q tribus
modis alij stipulam9.
nam inēdū directam
acqrimus. a. tōne sub
audi alteri stipulādo
ut fijiū p. r. suus do
mio. et econtra. ut. s.
e. q. h quis alteri. et.
q. qñ vtilem vt
tutor pupillo. a in fi
milib9 rōe officij. vt
suus publicus. ut. ff.
de offi. pec. l. eū. q. q.
pnl. et. ff. rē pu. sal.
fo. l. iij. inēdū nullaz
a tūc necēria est pena
ut h s. Jtez nota q
b vltimo casu rba sti
pulacōis et sortis. et
pene pnt formari tri
bus modis. aut em sic
dico. p mittis mibi q
dabis illi. et eodē mō
penā. aut sic. p mittis
illi q dabis ei. et eod
modo penam. Et i his
duobus casibus n valz
neg sortis. neg pene
pmissio h aliud quāz
do debet vtilis ul di
recta acqri ut in pmi s duo bz casibz ut. ff. de offi. pec. l. eū
q. h acto. i. et. q. iul. et h. Aut sic p mittis mibi q dabis illi
aut penā mibi tm stipulor. qz a tūc h3 locū qd h s. Aut qz
to mō dico. p mittis qd dabis mibi tēpiti noie ei9 q cau
vz vtrūq. et ego illi cedā e9 noie stipulat9 sū ut. ff. man.
h pcuratorē. q. fi. / pulati cui9 tñ nō inēst dari ei cui fuit
c. Ecā ei. s. sti. stipulat9 nec mirū qz ibi fuit stipulatus
penā ut mō dixim9 et. fa. ff. de arbi. l. cū pena Sed oē. ff. s.
ar. l. adūsus. q. h h eū. Sed ibi non directo oē arbitriū iē a
ideo inspiciē an inēst ecā in pena. cū ad ea q freqnt acci
dūt iura se referūt. Jte oē. ff. si quis in ius vo. l. ij. q. fi. S3
ibi in pena ptozia. h aē m ouentionali dicit. Vt ibi idō n o
mit tū. qz n debuit veniē. qz adūsary n inē erat. a ita p ob
liquū illa rō iōdiē nō q caute poit stipulatur nam sec9
d. Penā stipulatur est cum paciscitur tm cū pena ex nu
do pacto ecā in otinēti apposito sicut vsura n possit peti vt
ff. de v. expoz. l. v. u. et. C. de vsur. l. iij.

vero vnā ex hijs vel quas
dā daturuz se spospōderit
obligacio in his p quibus
sposponderit oēbit. **E**x
pluribz enī stiplonibz vna
vel qdā vidētur eē perfe
ctē singulas enīz res stipu
lari et ad āngulas rñdere
debemus. **A**lteri stipu
lari vt supra dictum ē ne
mo pē Inuente sunt huius
modi stipulaciones vel ob
ligaciones ad h. vt vnus
quisqz sibi acquirat quod
sua interest. ceteruz si alijs
detur. nihil interest stipu
latoris. **P**lane si qs velit
hoc facere. penam stipula
ri oueniet. vt nisi ita factū
sit vt oprehensum esset. o
mittatur pene stipulacio
ecā ei e9 nī interest penā
enīz cuz stipulat9 qd non il
lud inspiciē quod interest
eius sed que sit quantitas
in condicione stipulacio
nis. ergo si quis ita stipu
latur titio dari nī agit sed

Que sit idest q sit qntitas. et q sit odi. inspicietur obis
no vtz sit possibilis uel pbabilis. uel n. ut. s. e. q. h ipol
sibilis et. j. e. q. q tpi Quātitas vō q sic inspiciē. ut qnta
cūqz sit petat. eti cōdicōe si est certa. alias si stipulacō est
in cta actōe ex stipulato. ut h et. s. de r. ob. i. pn. Jsta enī
noia quis et q substācie sūt significatia. n qntitatis scz certe

si adiecerit penam. nisi de
derit tot aureos daē spon
des. tūc omittit stipulacio
Sed et si quis stipuleē
alij cuz ei9 inēstet placuit
stipulacionem valere. Nā
si is qui pupilli tutelam ad
ministrare ceperat. cessit
administracionē contuto
ri suo. et stipulatus est rez
pupilli saluā fore. quoniā
inēstet stipulatoris fieri qd
stipulat9 est. cum obliga
tus futurus esset pupillo.
si male res gesserit tenz ob
ligacio. **E**rgo et si qs p
curatori suo dari stipula
tus sit. vires hēbit stiplo.
Et si creditori suo quis sti
pulatus sit qd sua inēstet ne
forte vel pena omitteretur
vel predia distrahatur. q
pignori data erant. valet
stipulacio. **V**ersa vice
qui alium facturum pro
misse videtur in ea cā esse
vt non teneatur n ipse pe
nā pmiserit. **I**tem nemo

vel tarate vel tarāz
et h. v. az. Sed conē.
est ut. j. de act. q. oēs
Solue ut ibi. Jtez oē
ff. de euic. l. si dictū.
S3 ibi sic agebat Jte
. C. de spō. l. mulier.
q. pnl. Sed illud fa
uorē mēimonij. ne i infi
nitum pena excedat.
ut. C. de inuti. sti. l. ij
Alij ut. M. dicūt vsqz
ad duplum. et in hoc
osiderat quantitas.
vt duplū non excedat
fm eum. ut. C. de sen.
q. p eo qd interest. l.
. i. Alij ut jo. distigu
unt inter eum qui scz
ent. p mittit vltra du
plum se non tenerit
ille teneat. alias non
ut. ff. si qs cauē. sed a
si quis. q. fi. Alij dicūt
vsqz ad qdruplum sp
extendi et non plus.
ut. j. de act. q. oēs. p
ma verior est.
Ficio dari ut pro
mittis titio vel mibi
q dabis titio
Spondes. s. mibi
alias non v3 hoc vt
modo dixim9.
In dictione. id ē
in penali stipulacōe.
q est odicionalis. s. si
nō parēt. pmissor pn
cipali pmissioni
S3 si adiecerit sti
pulacio scz pene. eo
nō dāte. nō autē illa
inutilis efficitur. sed

pene metu. et illi staē. ut a alias. C. de arbi. l. i. Accur sius
k. S3 et si quis. eius. s. stipulantis.
Cessit. sic. s. de satisfā. tu. et cura. q. ij. alias. iij.
Obligat9. nā vtilis actō pupillo daē. ff. s. ma. o. ue. l. i.
q. pnl. Jē ipsi stipulati directa acquirēt. ut h dicitur.
Vires. interest enī mea pcuratori meo solui q in rē me
am expendit ut. j. manda. q. tua grā et mandantis
Si data ab isto q nūc stipulat9 p. Quod. i. quia.
Stipulacō. nō ut pcuratori vel creditori actō opetat
h q stipulat9 ē agz actōe ex stipulato ad inēstet quāti sua
inēstet creditori vel pcuratori fuisse solutū. ut. C. s. muti.
sti. l. fi. et. ff. de r. obli. l. lib h o. q. fi. et. C. de dona. c. res.
vel h nos agz eti odi. ad inēstet. qd pbam9. s. de r. ob. in
pn. **V**ersa vice ad supiorē. q. alteri penā. h et tē ad pe
nā tm teneē. et fa. s. e. q. h qs. de. vel fetū aialium suozuz
Item ea. Item multo magis si stipuletur rē q nunc est

sua ut s. e. s. i. / **S** i deo qz in eo casu quo sua futu non est
 a **Q**uo sua fit. / v3 stipula. ut. ff. de r. ob. l. si re meam
 b **S**tipulat est. s. dari. a est rō. qz qd suū ē āplius suum
 fieri nō p̄t. ut. j. de acf. s. sic itaqz. ēsttūi a dari tñ p̄t stipu
 lati. ut. ff. de r. ob. nemo. i. r. a. ff. usufruc. quēadmodū
 ca. l. i. s. qd dixi. **S**i s alia ē dībris. b est veruz qñ cer
 tum est eos dissensisse
 ut. ff. de r. ob. otinu
 us. s. i. alias aut si p̄t
 fm ueluzqz intellectū
 valere v3 fm intellex
 ituz pmissoris. ut. ff.
 de r. ob. qui ex plibz
 et. l. stipulacō ista. s.
 eū qui nec obstat qd
 Sr miore p̄stari debe
 re. ut. ff. del. j. apud
 iul. s. scio. qmior est
 q̄ dari vult. pmissor.
 ut. j. s. act. s. p̄ca. Si
 at vmi intellectum
 valē p̄t s ei9 intelle
 ctum valet. ut hodie
 daē mibi bon. r. pro
 mittit si em s hac bo
 nomia in qua sumus i
 telligat valet alias
 non. ut. ff. s. r. ob. l.
 quoties in stipulacō
 mb9 et de rebz dubij
 . l. quotiens. ij.
 d **P**romissus. siue di
 cā p̄mittit homicidi
 ū facē. siue dicā p̄mit
 to. r. qz p̄mittit fa
 cere homicidiū. ut. ff.
 de r. ob. gnaliter.
 e **N**ō valz. hmōi em
 odicōnes turpes. im
 possibiles p̄sumunt
 a iut. ut. ff. de od. m.
 str. l. si filius. vnde nō
 valz stipulacō. ut. s. e.
 . s. h. impossibilis. ēca

qz in die. qz aut ipz qd p̄mittit ē ēpe. ut facē homicidiuz
 a tūc nō valerz eciā pena apposita. ut. ff. de r. ob. l. gnali
 ter. a. l. veluti. a. l. si plagh. idē dico a si sub odicōe ēpi.
 ut h. aut si honestum p̄mittat h tñ ēpi. ut daē. r. s. per
 metū vldolū. a tūc v3 p̄missio scā. s. excepōe elidit. vt. C.
 de iuti. str. dolo. i. si. n. in cau vbi ipo iut n v3 p̄missio scā
 p̄ metū. ut. ff. qz met9. cā. l. si mulier. s. qz si dos. fm jo.
 f **C**ū qz agē. b in dētib9 ut h. a. s. de r. ob. s. ex condi
 cionali. aliud in relictis. ut. C. s. cad. tol. s. sinat aliqs. a. ff.
 de ma. te. l. si ita sc̄ptū fu. i. si. l. et fac ad hūc. s. ff. de picus
 lo. a. s. reuē. l. qz si p̄dēte. i. r. s. o. et 9ē hys r. b. p̄omit
 s **Q**ui s āno. idest q stipula. tis s āno vel s mense.
 h **P**retitis. i. elap. s. h sec9 est in relictis fauoē vltie vo
 luntatis. nā in caput ām p̄stacio fit. ut. C. qñ di. le. ce. l. i.
 vldistigue aut promittit p s r. ba. s. āno ul qlibz āno. a
 tē i si. ām fit solu. ut h. a. ff. de r. ob. qz s āno. l. eū. qz ēta
 rū. aut ānuz. a tūc i capite ām fit solu. siue legatū fit siue
 in ot tractu fit p̄missio fm jo. et B. ut. ff. de odi. a. de. l. si
 in ānos. et qñ di. le. ce. nec semel. vñ r. s. s. Am. ua si debes
 tūc inspicias caput ām Anno si debes i fine tenebz s ām. s.
 s dixi. s. s. r. ob. i. p̄n. s. qd si v3 ad fozrē p̄miserit vidz
 qz stati icepto foro possit agi. ut. ff. ad trebel. l. qz filium.

rez suā futurā in eo casu q
 sua fit vtiliter stipulatus ē

Si s alia re stipulator
 senserit. de alia promissor
 p̄inde nulla contrahit ob
 ligacio. at si ad interroga
 tum responsum non effz ve
 luti si hominem stichum a
 te stipulatus quis fuerit.
 tu de panphilo senserit qz
 stichum w cari credideris

Quod ex turpi causap
 missum est veluti si quis ho
 micidium vel sacrilegium
 se facturum p̄mittit. n̄ valz
 stipulacio **C**uz qz sub a
 liqua odicione stipulatus
 fuerit. s. ān condicionez d
 cesserit postea exnte con
 dicione heres ei9 agere po
 test. idem r apmissoris pte
 est **Q**ui s anno. s mense
 dari stipulat est nisi om
 nibus p̄tibz p̄teritis āni

. s. sabin9 dū. possit. cū ommodo p̄missoris. ut. ff. s. r. . fi. l.
 i **S**i fun. nepos p̄culo. nec tñ n̄m̄ū expectat. l3 p̄9 n̄
 possz solue. ut. ff. de r. ob. otinu. s. illud Jf h a i om̄et
 potest nō tñ ideo stati exigat. ut. ff. de sol. qz dici9 qdā s
 tps mediū exigim9. s. r. diez. fm q̄sā. ut. ff. de osti. pec.
 . l. p̄missor. vel dic arbito iudicis cū. l. nō fit defmiatū. vt
 ff. de iut. sli. l. ij. i. fi.
 qui iudex statuet tps
 qdā nec n̄m̄ūz nec
 modicuz. ut. ff. de sol
 . l. ratū. a rem ra. ha.
 . l. q̄ em. s. i. et. j. s of
 fi. iud. i. r. s. Jtē nun
 quid idem in q̄ntitati
 bus qd in speciebus
 hic s. r. n̄ immo tē/
 pe tanto quātum iud
 dicatis dat expectat
 ut. ff. de iud. l. h debi
 tozi. s. qz tuoz mensū
 vt. C. de vsu. rei iu
 di. l. ij. fm quosbam.
 vel verus dic vt nō.
 . s. de r. ob. s. ois in
 glo. ibi stati rē.

vel mens. non recte petit.
Si fundū dari stipule
 ris. vel hominez. non potis
 otinuo agere. nisi tñ spaci
 uz p̄ierit quo t̄dito fieri
 possit. **De fideiussoribus**

Pro eo q̄ promit
 tit solent alij obli
 gari. qui fideiuf
 sores appellatur. qz homi
 nes accipe solent dū curāt
 vt diligēt9 sibi cautū fit.

In om̄ibus aut obliga
 tōnibus assumi p̄nt. id ē si
 ue re. siue r. b. siue lris. siue
 consensu dēcte fuerint.

At nec illud quid inter
 est. vtz ciuilis. an natura
 lis fit obligacō. cum adicia
 tur fidiussor. adeo quidem
 vt p seruo qz obligetur.
 siue extrane9 sit qui fideiuf
 sorem a seruo accipiat. si
 ue ipse dñs fit in id qd sibi

ff. de iut. sli. l. ij. i. fi.
 qui iudex statuet tps
 qdā nec n̄m̄ūz nec
 modicuz. ut. ff. de sol
 . l. ratū. a rem ra. ha.
 . l. q̄ em. s. i. et. j. s of
 fi. iud. i. r. s. Jtē nun
 quid idem in q̄ntitati
 bus qd in speciebus
 hic s. r. n̄ immo tē/
 pe tanto quātum iud
 dicatis dat expectat
 ut. ff. de iud. l. h debi
 tozi. s. qz tuoz mensū
 vt. C. de vsu. rei iu
 di. l. ij. fm quosbam.
 vel verus dic vt nō.
 . s. de r. ob. s. ois in
 glo. ibi stati rē.

De fideiussoribus.
Pro eo p̄mit /
 tit. s. qz p̄mici /
 palie p̄ stipu
 lacōz. et idē si quocū
 qz alio mō quis obli /
 get. ut. j. e. s. i. et. ff. e.
 . l. i. s. quid accessio
 zie obligacōi accede
 re fideiussor p̄t. r. s.
 fic. ff. e. grece. s. fi. et
 de pig. act. si rē. s. i.
 l. Homines id est fi /
 deiussores
 m **S**olēt. s. d̄ditores
 n **C**autum. et ē cau
 tum sine dubio. ut. j.
 de t̄plicat. s. fi.
 o **I**n oibus. i. i om̄i

Ip̄e obligacionū dūmodo n̄ fit dē legē. ut. ff. e. l. cum lex
 s3 rē. C. s. fideiuf. do. dē. l. i. s. o. illud sp̄ale ē. Jtē i p̄ntib9
 a futuris negocijs p̄t accede fideiussor. ut. ff. de iudicij. s. l.
 nō quēadmodum. j. e. s. fideiussor
 p **C**onsensu siue ec̄ ex maleficio vel q̄si. ut. ff. e. l. grece. s.
 q **N**ec idest non. si ex delicto
 r **C**iuilis. s. tñ ut pro eo q̄ fuit d̄fessus spe future nume
 racionis. ut. j. t. proz. h3 tñ eād̄ excepōz quā re9. ut. C. de
 n̄ nu. pec. l. p̄n. i. fi. a. l. tā mādatozi. a sic nō ciuili tñ obli
 gacōi accede fideiussorē. ut h et dē. l. s. r. a. ff. e. l. fidiuss
 lor. s. ij. s. p̄at. s. ut p̄ suo. ut subicit a. ff. e. l. fidiussor
 . s. fideiussor accipi. q̄ntū ḡ ad datōz fidiussor. is nō itest. s.
 quo ad alia multa interest. s. inē ciuilē et n̄alem obligaci
 onē. ut. ff. de osti. pec. l. i. s. debitum. et. l. qz si marit9. s. fi
 qz at t **C**ui. s. obligacōi u **A**deo. idest intantum.
 r **P**ro suo. qui su9 de iut n̄ali teneē tñ. n̄ ciuili. ut. ff.
 de odi. ind. si id qd et. s. de libtims. s. i. et. s. de iuti. sti. s.
 Jtē iuti. et huic n̄ali accedit h fideiussor
 p **I**pse su9. fideiubere n̄ p̄t. ut. ff. e. suo m̄scio et. l. se.
 z **O**bligetur fideiussor qui pro eo intercedit
 a **D**ñs. n̄ idē ecōtra. ut dñs suū possit fideiussorē dare
 et est rō qz talis fideiussor obligādo se suo p̄ ois dño.

obligatur. Itē p eodē scz dño obligatur qđ esse non p̄t. ut idem p eodē et apud eund possit obligari. ut ff. e. si qđ p eo. s. i. et. l. neracius. et. ff. ad vel. tutor.

Relinquit. siue hoc dñm sit siue nō. et idē in oī obli. ex cō tractu vel qđ in ipō reo p̄ncipali. ut h et. ff. s. acc. et ob. l. ex oī. et. s. Sed qđ si ad penā furti obligat⁹ ē l. i. alia acc. vel obli. q̄ non tran-

fit ad heredes. Rē. nō puto teneri ex b̄ casu herede qđ naturā mutat b̄ casu stiplo. ut ar. ff. si qđ cauē. l. si eū. s. qđ iniuriar. et. j. de acc. s. fuerat at. et. fac. ad hūc. s. ff. e. l. iij. s. fi.

Fideiussor. p̄cedē puta fideiubeo in id qđ sibi credes v̄ cre didisti vel credis. nā hñs tribz t̄pibus p̄ accipi. ut h et. ff. de usufruc. e. re. q̄ vsu. cō. l. qm. s. fi.

Si plures. tenē tur idē i pluribz man dātibz vel iubētibz. ut. ff. q̄ iussu. l. i. s. fi. s. h̄ vidz iure nouo. q̄ p̄ pte sua tm̄ qđ l. / b̄z teneat ipō iur. ut iā nō sit necēria eplā. de qua subicit h̄. nisi exp̄sse in solidum p̄ mittat. et. h̄ vidz cor tigi qđ hic d̄. ut in aut. de duobz reis. l. i. col. vij. vel veri⁹. ut puto dēa aut. loquē in pluribz reis s̄ b̄ d̄ i quibz etiā iur̄ vetēi videtur fuisse cautū ut p̄ ptibz teneantē ut. ff. de duobz reis. l. reos. at. sec⁹ sit i f̄ deussoribz q̄z qui s̄ libz teneē in solidū. et ip̄e reus p̄ quo in tercedit. et ita habebit locū epistola hodie ut olim.

Ex epistola. sed vbi est hec eplā. Rē. nō hēm⁹ eā septā multoties tñ de ea mencōz facit lex. ut h̄. et. C. s. oīti. pec. l. si. et. ff. e. l. inter fideiussores. et. l. se.

Partes. s̄ tñ eplā fallit m. v. casibz. ut i fideiussoribus tutorz. qz nō implorāt bñficiū. l. z tutores ip̄lorēt. ut. ff. e. pu. sal. fo. l. si. et. ff. de tu. et. ra. di. l. i. s. nūc tractemus. Itē fallit i fideiussore fideiussoris. ut. ff. e. si ples. s. fi. Itē fallit qñ ceti fideiussores soluēdo n̄ sūt tpe lit. et. ut. j. sub iat. stati. Itē fallit qñ eius h̄me sūt fideiussores. s̄ si p̄ eo dē debitorē. ut. ff. e. si a ticio. Itē et qñ infic̄. ut. ff. e. si dubitet. s. ita. S̄z nūqd̄ b̄ exceptio eplē ē p̄ptoria l̄ dila toia vidz p̄ptoria. qz p̄sus puit id in q̄ opponit. Item et ecōtra vidz dilatoria qz aū lit. et. opponi d̄z. ut h̄ qre vi dē dilatoria. ut. C. de p̄bac. l. excep̄. S̄z dico eā qđ anōz lā. cū nec p̄ptoria p̄sus imiteē q̄ v̄ h̄ ad sniaz opponit. nec dilatorias. q̄ tm̄ differūt. ut. s̄. de excep. s. l. ex. et. C. sen. rescm. nō pos. l. p̄ptorias. S̄z qđ si soluit nūqd̄ repetit qđ

naturaliter debet. **F**ideiussor non tantum ipse obligatur. sed etiam heredē relinquit obligatū. **F**ideiussor t̄ p̄cedē obligacō nem et seq̄ p̄t. **S**i plures sint fideiussores quoz quot erūt numero singuli in solidū tenent. **I**taqz liberum est creditori a quo velit solidū petere. s̄z ex eplā diui adriani appellitur creditor a singulis qui modo soluendo sunt. litis t̄estate tpe ptes petere. **I**deoqz si quis ex fideiussoribus eo tpe soluendo non sit h̄ ceteros onerat. sed si ab vno fideiussore creditor totum osecutus fuerit. huius solius d̄trimentum erit. si is p̄ quo fideiussit soluendo nō sit et sibi imputare d̄z cuz potuerit iuuari ex eplā diui adriani. et d̄siderare ut p̄ parte in se detur actio.

Fideiussores ita obliga

fit fauorabilis excep̄cō. vidz qz sic. ut i velle. ut. ff. s. odi ide. l. q̄ excep. et. ff. e. l. et. dat. S̄z oē dico qz nō iueio qđ sit sic fauorabil. et qz suū recepit. ut. ff. de od. m̄d. l. i. tpe. **O**nerat. ar. et. ff. ad. l. ro. de. iac. l. i. s. h̄ qđ. **T**icio **S**i is. s. reus. i. **D**iu adriani. fa. ff. e. l. ut fideiussor **F**ideiussores obligant. s̄z nūqd̄ i id p̄ m in q̄ reus tene/

ri non p̄nt vt plus debeāt dare q̄ d̄z is p̄ quo obligā tur. **N**am eoz obligacio accessio est p̄ncipalis obligacionis. nec plus in accessione esse potest q̄ m p̄ncipali re. at si ex diuerso ut minus debeant obligari p̄nt. **I**taqz si reus. x. aureos pmiserit fideiussor i qñ qz recte obligatur. contra vero obligari non potest. **I**tez si ille pur̄ pmiserit fideiussor sub odcōe pmittere p̄t. otra vero non p̄t. **N**on solū aut in quātitate s̄z etiā in tpe min⁹ aut pl⁹ intelligitur. plus est em̄ statim aliquid dare. minus est post tpus dare. **S**i quid aut fideiussor p̄ reo soluerit eius recupandī cā h̄z cum eo mādati iudiciū **G**rece fideiussor plerūqz ita accipitur

Sz si siue dixerit. p eo

tur saltē remanet obligatus qñ i plus fideiussit. quidā dicūt qđ sic. p̄ quibz est b̄ gñale. v̄tile p̄ inutile nō viciaē. ut. ff. e. si a reo. s. i. et. C. s. do. na. si q̄sar. s. h̄ in his oibz. nos otra. scz qđ in nichilū teneantur et est p̄ nob. ut. ff. e. grece. s. illud.

Nec plus. contra h̄ac reglāz est. s̄. de rez. di. s. si tñ alienā. Itē. ff. de straben. ep. i emp̄. i p̄n. Itē. ff. de sol. qui res. s. michi. x. et. s. qui sti pulatur. et. s. michi. rome. s̄ hñs om̄ibus da gñalē solucōz. ut sic exponat hanc lite ram non plus esse p̄ in accessione zē. id ē in accessoria obliga cōe. s̄m jo. Itē otra. ff. de iud. nō quēad modū. So. ibi non ē pl⁹. qz licz fideiussor beat aū reū nō tamē pl⁹ teneē. Itē oē. s̄. e. ac ne. s̄ ibi n̄ ē plus eo modo quo s̄z pl⁹ s̄z em̄ plus quatuor modis quoz nullus est ibi. j. de acc. s. pl⁹ aut. C. otra. i. si reus quicqz pmisit. fideiussor decem.

Plus dare. fac. ad b̄. ff. de v. fig. is cui. s. fi. et. j. de acc. s. plus autē. et. ff. s. sol. l. solidū. et. ff. so. ma. si constante. s. quotiens.

Si qđ aut soluerit. siue p̄ iudicē siue nō. ut. ff. mā. idē. s. fideiussores. s̄ fallit in casibz q̄tuor et aūq̄ soluit agit man. ut si b̄ dñm sit ut ad tps teneatur. Itē si fuerit odem nat⁹. Itē si cepit bona sua dissipare reus. Itē si diu stetit fideiussor i obligacōe. ut. C. man. si p̄ ea. et. ff. man. l. lucius al. nō agit aūq̄ soluat. s̄ solue d̄z. ut. ff. de odi. m̄de. l. m̄de bitā. S̄z ec̄ in casibz nullus agit. ut si p̄ inuito. aut donādi animo. aut i rem suā fideiussit. ut. ff. mādati. si remunerādi. s. si passus. et. l. si p̄nte. Itē si b̄ actū sit ut nō agā. ut. ff. mā. si remunerādi. s. marcellus. Item si mādatū nō sit obligatoriu. ut. j. man. s. illud. Itē et si fideiussor nō opposuit excep̄. quā debuit opponere. ut. ff. man. si fideiussor.

Mandati. s. actōe. mādatū vel ec̄ eo p̄nte fideiussit. **J**udiciū. si int̄cessit. ut. ff. mā. q̄ fide. et. l. ex mādato. **G**rece. fac. ff. e. grece. i. s̄. n̄. q. j. qui. mo. tol. ob. s. sed

et grece et .s. de v. ob. h. vtz. ac. scriptura. ac si vere ita
a. In stipulacionibus actum. q. d. ita dicitur. fuisse semper. q. forte
fuit vel non fuit actum esse presumitur per scriptura. ut sic videatur
actum. et est scriptura puata. dicitur. ei si quis se re. et ex ca. vii. in
nisi iudicat non contra probetur. ut. C. de non nu. pec. g. hali
et fac ad huc. g. ff. de v. ob. g. sciend. et. C. de contra sti. l. ij.
et. s. t. i. g. si scriptum in
scriptura at publica co
stat ei stadium multo
magis. non est probetur
ut. C. de pbac. cu. p. ei
bz. et i. aut. de fide in
stru. g. h. v. o. mo. i. pu.
g. coll. vj. Itē non h
presumi omnia solēnit
acta quod pbant su
pradicta. l. ac.

Solēnit. id est
interrogacōz factaz
fuisse quā necesse est p
cedere. vt. s. de v.
ob. in pn. et. C. de co
tra. et omit. sti. l. i.
c. Acta. h. v. tra. ff. de
pblic. quecuq. g. fi.
So. ibi sunt extēsece
solēnitates de tuto
re a iudice. q. debent
adesse cum pupillus

vendit. et h. actus pmissionis nullus est sine actu interro
gationis. vnde ex quo dixit fideiubedo vel pmittere do itel
ligitur interrogatio facta esse quasi pars pmissionis. et
sic non est extrinseca solēnitas cū sit ps stipulacionis.

Obligacōe que fit scriptura.
Lim scriptura. id est solēnitate qdā scriptura. q
p quedam nomia spēalia fiebat. vt subicit.

Plane. licz dicta verba i vsu esse desierint. plane re.
f. Si q. s. homo puatus. idē ē et si fiat p aliū dūmō p pu
blicā psonā. aliud si p puatā. ut. C. de pba. msta. Ar. tñ
v. ff. de pig. l. si fideiussor. g. i. h. ibi i scribetis p iudicium
g. Debē. s. ex ca. mutui et sine stipulōne. h. em. v. crediē.
ba nō sūt apta ad stipulacōz. vt. s. de v. ob. g. i. si aut sine
causa nō p iudicat. vt. ff. de pbac. cū de debito i. si. Quid
si stiplo iteruēt. R. et tūc hz locū effēus h. 9. nā excepē.
i factū pē opponē. ut. C. e. l. cū vltra. et h. si spe future nūa
cōis. alias si tāq. iā essz debitu. cū nō essz. sciēter ofitetur
vidz. donare. alias. i. si nō vult donare. h. qz credit se eidez
bē nō v3 stiplo. qz obiciē excepē. ut. ff. de re. iur. l. e. 9. et
ff. de excepē. do. l. ij. g. ij. Et nō caute h. q. p vba pntis tps
fit obligacō. vt p h. scribo me debē. vel ofiteor iure debē
vt h. s. et sic ē ostra opi. nēaz q. dicimus obligacōz literis
debz fieri p vba futuri tps tñ. ut. C. de postu. l. sub spē
vt scribo me datuz tibi. r. ex ca. mutui. ad istar stiplacōis
q. p vba futi tps tñ fit. ut. ff. de v. ob. stiplacōnū. g. stiplo
sz ēte nec h. dico q. p h. vba nascat nūc et nūc. h. ec. p. na
ta sit si ofiteor p vba pntis vel pteriti tps. et fa. C. de pi.
audi. l. pntis. et. C. e. i. ofitibz i pn. vel aptius. nō faciūt h.
vba ut obliger. h. ut obligat. psumar. h. habeā excepēz
vel verius h. apponā vba pntis tps. tñ semp itelligūt fu
tura. qd em pdeset dicē. ofiteor me. r. accepisse. vel sbē.
r. ex ca. mutui. et h. scribā nō intelligat. et ideo reddā. Itē
qd si dicā. recepi ab illo. r. ex ca. mutui. et h. scribā. R. si. qz
dā nō teneri ppter supdictā rōz. qz p vba futi tps sz fieri
sz certe satis puto q. psumar obligat. sic cū scribo me de
bere. vt h. nec em verbis. imo rebz legē imponm. ut. C.
ōnia del. l. ij. Vel dic q. ibi itelligit futuruz vt ibi pdi.

erunt ac si dixerint actam

In stipulacionibus fide
iussorum sciendum est hoc
gnaliter accipi. ut qd cūz
scriptū fit quasi actū. vide
atur eciā actuz. Ideoqz cō
stat si quis scripserit se fi
deiussisse. videri omnia so
lenniter acta. **De literarū**

obligacione q fit scriptura.

Obligacōe que fit scriptura.
Lim scriptura fie
bat obligacō. q
nomibz fieri dice

Scriptura. id est scriptura confessus fuerit.

Numeratū. alias em si numeratū esset non literis. h. re
obligatus esset. vt. s. quibz. mo. re ostra. ob. i. R. si.

Multū. s. exponit. j. p. q. pē pponi siue petat actor.

Exceptōne. scz nō nu. pecuie. siue nō vt ar. C. e. l. si qz
et i scptis h. m. quosq. et in aut. de temp. nō so. pec. sup. do.

g. i. v. forte illis spe
ciale i dote pmi tam
h. m. Jo. verius est.

batur. q nomia hodie non

sunt in vsu. **P**lane. si qz

debere se scripserit. qd sibi

nūatū non est. de pecunia

minime nūata post multū

tpis exceptōne opponere

non pē. hoc enim sepissime

ostitutum est. sic fit ut t ho

die dum qri non pē scptu

ra obligetur. sed ex ea na

scitē additio. cessante vboz

obligacōe. **M**ultū aut

tēpus in hac exceptōne

g. i. v. forte illis spe
ciale i dote pmi tam
h. m. Jo. verius est.

Constitutū. scz a

malis impatoribz q

fecerūt leges tales.

C. e. p. totū. v. qz ad

. l. g. hali. nā post

ea iustitiam sunt.

Hodie. sic loqui

tur quasi supdicta

loquat ante tempa

iustitiam. et nūc sub

icit q. hodie fit idem

vel dic hodie. id est

postq. cucurrit h. tē

pul. s. q. n. quēniū oli

hodie biennū. vt. j.

p. q. m. hoc non dz

esse in textu.

Non pē. id ē dum

querimonia pponere

non pē. de excep. nō

Constitutionibus quas non habemus.
 Si ne creditores non solum isti sed veri. Proinde si darem
 Suis pecunijs subau. eia. na. occasio. longu. tpus
 eia. veri debitoris in dū talia opponerēt. et ita occasio
 licitū committere ē illicitū. qd. eē nō d3 imo eē licitū coartat
 vt vite ē illicitū. ut h. et i. aut. d. eccl. t. imo. al. i. pñ. col. v.
 Per ostōnem. vt
 C. de nō nu. pec. l. in
 otractibus.
 Ultra biennij. sic
 C. de omni agro de/
 ser. l. qui agros.
 Extendat. et si i
 cā mutui. si vero ex a
 lia cā ostiteat i scrip
 tis. veluti empcomis
 v. fili. in otinēti pre
 iudicat sibi. nec pē
 oē pbari n. p. aliam
 scripturā ut. C. d. nō
 nu. pec. l. gñaliē. Itē
 h. debitorē ostitēte
 si i creditore ostitēte
 sibi solutū. xxx. dies
 statuūt n. in casibus
 vbi i otinēti p iudi
 cat. ut. C. de nō. nu.
 pec. i. oētibz. §. sup
 etis. et. §. h. et qñ. ac.
 De oblig. ex oēsu
 Onfesu. sic. ff.
 De ac. et ob. l.
 consensu.
 In empcomibz. ut
 ff. d. otra. emp. l. i.
 §. fi. et. j. e. t. i. i. pñ.
 Locacionibus. ut
 j. b. ij. in prin.
 Societatibus. ut. j.
 p. loc. i. pñ. §. otra.
 ff. p. loc. l. i. in. i. Re
 Sed certe ibi nō ne
 gatur quin consensu
 otractatur societas.
 vnde non est contra
 d. Madatis. §. nō
 ne in stipulacōe con
 sensus d3 interuēire.
 vt. §. de. v. ob. §. h. et. ff. de pacf. l. i. i. §. penl. Rēndū
 ibi exp̄lis verbis d3 esse oensus. ut. ff. de. v. ob. l. i. §. i. h.
 aut animo sine verb. et inf. absētes. vt. j. p. i. ibi inf. pñtes
 tm. vt. §. de. inu. st. Itē v. boz. quā fac i hūc ti. et supe
 e. Scripta. h. nō caute dīam. riores. nā q. dīc. neq. scrip
 tura i hoc discrepat ab obligacōe. vt. §. t. i. Itē i eo
 q. dīc. neq. pñtia. dīc. ppter. v. boz. obligacōz. q. inf. pñtes
 fit. ut. §. de. muti. st. §. Itē muti. Itē q. dīc. n. ē necē qd. dari
 ideo dicit vt discrepet ab alia q. fit re. vt. §. q. mo. re. oē.
 Per eplaz. ut. ff. de rei. v. l. qdā mulier. ob. p. totū
 Itē in hīs supior. fuit dīa ad tria gñā obligacōm. hic
 autē fit dīa ad stipulacionē vel verboz. obligacionem.
 Contractibus. q. fiūt oensu. obligacō. ec. m. hīs q. nō
 i. Optz. q. d. hincide otractibz. fiunt dca. nā veniūt vsure
 post morā. vt. ff. de acf. emp. iul. §. ex vedito. Itē ē a i oi
 bus bone fidei iudicij. l. c3. nō ex otractu. sed quasi nascuntē
 ut. j. d. acf. §. m. bone fidei. necē ē q. oia dicant i stipulōne
 Alius stipulef. q. d. nam alias nichil venit in talem

antea quid ex pñcipalibus
 ostōmibz vsqz ad quinque
 niū pcedebat. §. ne cre
 ditores diuti9 possint suis
 pecunijs forsitā defrau
 dari. p ostōem nostrā tpus
 coartatū est. vt vltra bien
 nij metas hñoi exceptio
 minime extendatur.

De obligatione ex consensu

Obligacōes in emp
 cionibus. vendicō
 nibz. locacionibz. oductio
 nibz. societatibus. man
 datis. Ideo autez istis mo
 dis d3 obligacio consensu
 contrahi. qz neqz scripta
 neqz pñtia oñimodo opus
 est. ac nec dari quicq. ne
 cesse est vt substātiā capi
 at obligacio. §. sufficit eos
 qui negocia gerūt oenti
 re. Vñ intē absentes q3 ta
 lia negocia contrahuntur
 ueluti p eplaz. aut nunciuz
 Item in hīs otractibus
 alter alteri obligatur. m

obligacōz. ff. de negg. l. si pupilli. in fi. et. l. quia tātūdes
 De empcoe et vendicōe. trahitur. hic nota tribz mo
 Apco et vendicō cō. dis pñci empñionē. vno mō
 scz ex q. non pñt disce dere otractētes. ut. C. d. acf.
 et ob. l. sic ab inicio. v. mque modū eē oditionalis ē.
 empicio pfecta. Sedo mō qñ est pura. et tūc incipit piculuz

id qd alter alteri ex bono
 equo p̄are optz. cū alio
 qui in vboz. obligacioni
 bz ali9 stipulef. ali9 pmit
 tat. De empñione et vendicōe

Empcio et vendicō
 otractitur siml atz
 de precio conuene
 rit. quāuis nondū preciaz
 numeratum sit at nec quid
 arra data fuerit. nam qd
 arre nomine datur. argu
 mentuz est empñionis et vē
 dicionis cōtracte. sed hoc
 quid de empcomibz et vēdi
 cionibz q. sine sc̄pta ostitūt
 obtinē optet. Nam nichil
 a nob in hñoi vendicōibz
 inuouatū est. In hīs at
 que scriptura oficiunt non
 aliē p̄fēam esse vendicōnē
 et empcomz ostituiimus. nisi
 instrumta empñionis fue
 rit o sc̄pta v. maū ppria oē
 hētū vel ab alio quid scri
 pta. a contrahente autem
 subsc̄pta. et si p tabellionē
 fiunt nisi et completiones

si ad emptore ptinē
 ut. ff. d. pi. a. omo. i.
 v. l. necio in prim.
 et ita otractitur hic
 siue pñciē. Tercio
 modo qñ res tradit
 d3 plus pñci adhuc
 siue impleri. ut. ff. d.
 acf. emp. si quis rem
 alienam.
 Simul. i. statim.
 Atq. i. postea.
 Numeratum. nec
 aliquid datū loco p̄s
 cij. ut. §. t. i. in prim.
 Arre. ut. ff. e. q.
 sepe in prim.
 Scriptura. i. sine
 solēmitate scripture
 Et empcomis. oē
 de. nō at est de suba
 contractus.
 Vendicōibz. sc̄l3
 q. sūt sine scriptura.
 Conficiunt. patz
 h. q. alia est empco si
 ue vendicio in sc̄ptis
 alia sine scriptis. Itē
 i sc̄ptis d3 qñ h. agūt
 otractētes ut nō aliē
 valeat otractus. nisi
 fiat sc̄ptura fm q̄sbā
 quod non videmus i
 vsu. Alij dicunt. ut
 pla. q. sufficit q. otra
 hētēs v. aliqs eozuz
 dicat in pñcipio oē
 ctus. q. inde sc̄ptura
 fiat. licet nō dicat q.
 aliter non valeat. ni
 si fiat. et h. approbo.
 vt. C. de fi. instru. l.

otractus. ibi illos tamen quos in scriptis fieri conuenit rē
 Si autem simpliciter fiat contractus. sed postea ad proba
 cionem fiat scriptura. valet quod actum est. et etiam va
 luisse sine ea. vt. ff. de pig. contrahitur. Et eodem modo
 dico esse intelligendū vbiqz d3 lege otractū aliqz i scri
 ptis fieri l. distractū. ut. C. de testa. l. testm. et i. aut. d. te
 st. §. et. l3. col. vii. h. cū fiet i sc̄ptis hñoi vendicō. et sine sc̄p
 tura nō valēt. qre nō d3 obligacō. Itē. qz aliud h3 no
 mē. s. empco. et verz ē h. nom. at i mutuo nō ē verz. mutua
 tū eē. tūc em re essz obligacō. oēctz ut. §. d. lra. ob. §. plane
 u. Constituiimus. p̄teriti tps ē. et dic ut. C. de fi. instru.
 Cōtracte. nō aut ē de suba contractus. otractus
 fuerint. s. hec instra. et subau. nō aliter valeāt. nisi rē
 A otractente. s. vtroqz. scz emptore et veditore. et tal
 subscriptio sit. alias vbi otractus fit ali9 i sc̄ptis. ut i. aut.
 de fi. m. §. si quis igit vult. et. §. et si quis mutui. et. §. se.
 nisi instrumta. q. vulgo racōes dicunt. v. m. jo.
 Complecōes. id est nondū completū.

a Accepit. scilicet ab eodem tabellione et a partibus ut subicit
b Et fuerit. scilicet per petat. pro interesse. et pro iuramento in lite.
e Absoluta. ut quia licet fuerit partibus et laudauerit. Vel dic
absoluta. i. subscripta. cum statim in arris cum puniat. Res.
d Pena. Scilicet quod sine pena. sine pena inesse et iuratur. i. li
te. nam hec pena est. quod tunc ad solventem. i. non tunc ad accipi
entem. ut. ff. si quis ius

di. non ob. l. i. si. non
aut ab arris. aliter li
berat. ut subicit. ita
tunc. Item iste talis
non facit. extra. l. c. s. ac.
et ob. sicut cum hec lex
sibi permittat. Et non
quod huius. l. permissio est
cum aliquo pena. Ar. de
i. aut. ostendit. quod s. dig.
s. illud col. vj. Scilicet si
non est susceptum. et tunc
res est tradita. an va
leat translatio. Quidam
dicunt quod non. ut. c.
s. suffragio. s. substi.
l. vnicui. Alij contra.
ut. c. si quis alteri vel
sibi. l. multum inesse.
et. l. dolo. Distigue.
aut per errorem aut scire

f Compellit. ter.
Scilicet quod actio. Res. pro co
dicti. ex. l. ista. et ex
l. illa. c. de fide in
stru. ostendit. vel est pro
officium iudicis. ut ar.
c. de rescis. ven. l. ij.
Item per act. exceptio. si
tunc fiebat venditio sine
scriptis. nam si fieret in
scriptis. nisi esset non
dum completum. non agere
act. ex empto. cum non
esset adhuc venditio ut
h. s. s. p. adi. ex. l. p.

officio iudicis. ut dictum est. Sed nunquid ultra hanc du
plicationem arrarum tenetur venditor ad interesse si non
tradat. ut. ff. de act. empti. l. i. et. l. ex empto. s. idem ait.
M. et Azo. dicunt quod non. quia sibi iudicat accipiendo arras
sicut et alias sibi iudicat quod sibi eligendo. ut. ff. de tribu. a/
di. q. i. herede. s. eligere. Item quod si videntur agere ostendentes me
se ut amissione et duplicacione arrarum debet esse ostendi. s. p. ex
p. s. h. h. d. ut. ff. si cer. pe. cu. qd. Item fac. ff. de l. ij. cu. fili.
s. cum varijs. B. et Jo. contra. dicunt ei adhuc posse agere ad
h. ut tradat. vel ad interesse. ita ut arre interesse oportet. et
fa. p. eis. ff. de testa. mili. l. ij. et. ff. de iof. testa. m. et. c.
de pac. do. l. si. fac. m. eli. ff. de act. ep. et. v. p. dia. i. si. Scilicet
quod si dederit pro arris et pro pagamento. Res. pactum suum. i. non
potest discedere. ut. ff. de pact. i. traditio ibus. et duo operari vult
ut arre debeant duplicari venditore penitente. Item ut emptio
remaneat firma. et agat ad interesse. Item emptore penitente

g Expellit. id est michi dictum fuit. eadem duo operant
a partibus. quid super arris fiat altero penitente.
h Esse potest. ut. ff. e. l. ij. et. c. e. l. vlti.
i Sed certum. nota duo. et quod precium debet esse. et quod certum.
k Hoc id est de s. precium quod dicitur inuenire. ut addat duo. s.
l Precium. repetit. de. quod sit certum. Item in pecunia mutata.
m Decisio. vi. c. de strahen. empti. l. si.

accepit et fuit partibus abso
luta. donec enim aliquid deest
ex hijs et parte locus est. et
partes emptor et venditor sine
pena recedere ab emptioe et
vendicioe. **I**ta tunc impu
ne eis recedere ocedimus
nisi iam arrarum nomine aliquid fu
erit datum. hoc enim si secuto
sive in scriptis sive sine scrip
tis venditio celebrata est. is
qui recusat adimplere contra
ctum si quis est emptor. prodat
quod dederit. si vero venditor
duplum restituere oportet. i. s.
super arris nichil expressum est
Precium autem constitui op
tet. nam nulla emptio sine
precio esse potest. sed et certum
esse precium debet. alioquin si in
ter aliquos ita convenit.
ut quanti tunc rem estima
uerit. tunc emptio fit. **I**nter
veteres satis habundat

n Estimaverit. nota quod caute ponit de tercia persona. nam se
cus est si in contrahentis arbitrio. ut dicemus. s. e. s. emptio.
o Noiat est. Quid si in innominatum stulimus. ut videri
emptio estimabit. Res. non vult ad instar locacionis sic facte. ut
ff. locati. si merces in parte non in vno casu. qui est. ff. s. pig.
l. si fundus. s. si. Accur.

si dubitatur. siue ostet vendi
cio siue non. **S**ed nostra
decisio ita si constituit ut quod
tunc sic opposita sit venditio
quanti ille estimaverit. sub
hac conditione stare contra
ctus. ut siquidem ille qui no
minat est precium diffinierit
tunc omnimodo sibi eius esti
maco et precium pro soluat et
res tradat ut venditio ad
effectum producat emptio
re quidem ex emptio actio
venditore ex vendito agere
Sin autem ille qui noiat
est vel noluerit vel non potu
erit precium diffinire. tunc pro ni
chilo esse venditio. quasi
nullo precio statuto. **A**d nul
cum in venditioibus nobis placu
it non est absurdum et in
locacionibus et in inducioni
bus trahere. **I**tem pre
cium in numerata pecunia

tum ipis dominis liceret. ut. ff. so. ma. l. etiam. s. i. et. l. si con
q. Soluatur. ita quod fiat accipientis. **I**stante. s. si marit
ut. ff. de act. emp. ex empto. s. i. etiam vsure post moras. ut
ut. ff. de act. emp. l. iul. s. ex vendito.

Tradatur. caute dicit tradat. et non dicit detur. nam non
tenet facere accipientis. s. de evictioe se obligavit. ut. ff. s.
act. emp. ex empto in parte. Scilicet nunquid potest tenere ad rem tra
dendam. M. dicit quod sic. et facit pro eo quod hic dicit omnino tradat
re. ut hic et. ff. de rei ven. q. restituere. et. s. de dona. s.
alie. Scilicet B. contra. dicit enim eum liberari potest ad interesse. et fa.
pro eo. ff. de ac. empti. l. i. i. Res. i. s. et. l. ex empto. s. idem ait. et
c. s. ad. empti. l. iij. Scilicet forte possit distinguere an venditor
habeat rem. et tunc sibi tenet. M. pro suas leges. an non habeat
re. et tunc aut dolo vel culpa desit eam habere in fraude. puta em
ptoris. et tunc sibi tenet. B. aut sine dolo vel culpa et tunc
non tenet venditor. ut. s. e. s. cum aut. est enim valde mitis
quod ait. B. ut sic appellat estimacoem pro recipe. ut. ff. si e.
pe. l. ij. s. ij. et. c. de fideic. l. l. si. Item sic improbe facta rube
cu pro dicit pacta suabo. ut. ff. s. pac. iur. s. p. tor. ait.
Ad effem. s. iam deo modo. s. p. venditio rei et parte. ut. s. q. mo.
Ex empto. non quod ex empto emptor. ex vendito. tol. ob. s. fi.
venditio agit ut h. et. ff. s. ac. ep. ex empto. i. Res. et. l. iul. s. ex
u. nichilo. ut nec ad hoc viri arbitrium iuratur vendito

P Diffinierit. etiam
iniqua. quia a persona
certa non recedit. ut
ff. de h. ob. si quis ar.
bitratu. et si verum est
quod id quod est suba co
tractus. apponit. se
cus si contraferat quod est
s. accidere contra tractus
nam tunc ad arbitrium
boni viri recurritur
ff. e. h. ec venditio. q.
ff. pro loco. si omnia. et
l. si societate. et. ff.
locati. l. si i lege i parte
quod omnia sunt huic contra
re. et si sibi s. s. s. m.
Azo. hoc redigitur
ad arbitrium boni viri
et sic non contradicit di
cti. l. nec ob. dea lex
ff. de h. ob. l. si quis
arbitratu. quia ibi non
fuerat arbitratus. s.
casu ocedo non iurari
ad boni viri arbitrium
Scilicet quod s. im. q. diffi.
m. Res. forte ultra
dimidia insti parte ut
ar. c. de rescis. ven. l. i.
si voluntate. q. l. ij. vel
ut puto iudicis offi
cio expeditur. etiam si
minor sit deceptio.
dum non mimma. ut
ff. de in. inte. re. scio.
nam non tunc sibi commi
tatur in alienis quan

diximus. h legatu non id e p nichilo sic iudiu. ut. C. oia
del. si duobz. q. si q. s. h. ibi fauore vltie volutatis ne peat.
Statuto. line q esse no pt vendico. vt in pn. huius. q.
Et in locatiombz. ut. ff. locati. si merces. in pn.
Itē puz. dixit pciu debere certu esse. nuc dicit q i nu
Putant. h male. vt. j. dicam. merata pecunia

Poeta homo. no
ar. q auetat es aucto
rua phoz. h i caus
allegade. sic. ff. 8 so
p. si p. et. ff. 8 iudi.
ponebat. et. ff. de
ita. ho. l. septima. h
interdu redarguē
ut. h. et. ff. de rez. di.
itū. q. fi. a. l. h diui.

Rebz. puta equis
Dij. h. bis. s. g. cis
que legi non pnt.
Diuerse scole. sinz
gularis numeri est h
sic. j. mandati. q. is q
erequitur.

Expediri. i. agno
Spes. atra. sci
aus. innomiati. nam
non hz nomē suū. vt
ff. de rez. pmu. l. i. q.
Itē emptor. Sz qre
Sz innotatus cum ita
curiale nomē habeat
q. q. illi cōtractus
sūt noiati qui statim
ut hūt pereūt ac. ut
ff. de pact. i. i. g. e. i.
p. h. h. h. ut
vēdicō. vt. s. e. i. p. h.

Aut pmuta. pn.
tio. nec ex pacto pit
ac. nec re. sed parit
ex vtroq. scz postea
dudu re inueniente
ex pacto pmo vt sub
tiliter colligit. C. 8
rerū pmu. ex placito
et ex h. stractu. o. i. e.
actio pscriptis. h. bis
ut. j. de ac. q. actio nū
et. obi. ob. cam. vt. ff.
de p. scz. v. l. nat. alif

Digestis. q. i.
ut. ff. e. l. i. q. i.
Latus. i. meli. q.
apit. q. h. ut. i. ff. 8.
Diximus. s. e. in. p. n. c. i.
m. Statim. Sed certe ymo no stati. h. h. sūt necria. pmo
q vendicio fiat no in scriptis. alias id e si fiat in scriptis
vendicio no trāst ad emptorē piculū nisi nōdū estz o. ple/
tū. ut. h. et. C. de fide instru. cōtractus. et. C. de p. et. cō.
rei. v. e. cū. mē. Itē q fiat pure. alias nō peat emptori. h. se
cus si sca sit deterior. vt. ff. de p. et. o. mo. rei. v. e. q. si pēdē
te. Itē q sit scāvēdicō i spē. nā si i g. h. e. vtputa vēdo hoiez
o. Perit emptori an tradicōz. ut. ff. de p. et. o. mo. rei. v. e.
l. e. u. et. l. q. h. neq. Itē q sit et a spē. q. si sub iētudie eēt

existere d3. Nā et in ceteris
rebz an pciu esse possz val
de qrebat veluti an homo
aut fund9 aut toga. alte
ri9 rei possit eē pciu. sabi
nus et cassi9 eciā in alia re
putant pciu posse existere.
Vnde illud e qd vulgo di
cebatur. pmutacōe rerum
empcōz et vendicōz atra
hi. eāqz spēz empcōis et vē
ditionis vetustissima esse.
argumtoqz vtebāt greco
poeta homero. qui aliqua
ptem exēcitus achiuorum
vinū sibi compassse ait per
mutatis qbusdā rebz hīs
verbis.

Diuse scole auctores cō
tra sentiebāt aliudqz esse
existimabant pmutacionē
rerū aliud emptionē et ven
ditionē alioquin non posse
rē expediri pmutatis rebz
que videatur res venisse et
que precij nomine data eē
Nam vtranzqz videri ve
nisse et vtrāqz precij nomie
datā eē. ratōz non pati sz
pculi sentēcia dicentis p
mutacionē p. r. i. a. esse spe

trabita lz fit spē. nō tm spē. abibit sp piculū ad emptorēz
utputa. vēdo stichū aut pāphilū. p. mus em moriē piculo
vēditoris. ut. ff. de o. emp. si i emp. q. p. n. l. Item q alio
mō peat q p. b. licacōe rei. nā tūc nō pit emptoi. ut. ff. loc.
si fūd. Itē q nullū pactū sit in. tū. q. piculū vēditorem re
spiciat. nā tūc nō p. i. et. e. p. t. o. r. i. ut. ff. e. si in vēdicōe. et. j.

ciem attractus a venditōe
sepata merito pualuit cuz
et ipse alijs homericis ver
sibus adiuuabatur et va
lidioribz rationibz argum
tabat qd anteriores diui
pncipes admiserūt et in no
stris digestis latius sigfi
catur. Cum aut emptio
et vendicio attracta fit qd
effici diximus simul atz de
precio ouenerit cū sine scri
ptura res agit piculuz rei
vendite statim ad empto
rem pmet. tū et si adhuc
ea res emptori ē dita non
sit itaqz si homo mortu9 sit
vel aliqua pte corpis lesus
fuerit aut edes tore v. l. ali
qua parte incendio o. sum
pte fuerint aut fundus vi
fulminis totus vel aliqua
ex pte ablatu sit siue eciā
inundacione aque aut ar
boribus turbie deiectis
longe minor aut deterior
ess. cepit emptoris dam
nū est cui necesse est licz rē
non fuerit nactus preciaz
soluere. Quicquid em sine
dolo et culpa venditoris ac
ciderit in eo venditor secu
rus est. Sz et si post em
ptionez fundo aliquid per

pr. q. si fu. rē. siue
spēaliter. esset de ca
su fortuito dictū fm
B. siue gūaliter fm
M. ut dicimus. ff. si
quis cau. h. et. si. q. q.
fitū. Item q vendi
tor non fuerit in cul
pa vel dolo qre res
pereat. vt. j. pr. q.
Itē q nō sit in mora
nam tunc qui vltimā
fecit morā. sibi p. i. t.
vt. ff. de peri. et. com.
rei. v. e. ill. d. et. h. e. v. e.
rū h. casu. siue res p
tura erat penes emp
torē siue non fm Jo.
ut. ff. de iel. l. cū res
q. si. l. 3. M. distigue
ret. ar. l. ff. de rei. v. e. l.
Itē si h. ver. ar. l. q. si.
Itē q nō sit res q de
gustacōz s. f. i. d. e. r. e. t.
vinū et. c. i. n. c. i. b. a. s. i. l. i. a.
nā tūc distiguit. an
vendaē in spē. a tūc
post degustacōem ē
piculū emptoris. an
in g. h. e. et tūc sūt duo
necessaria. vt sit em
ptoris piculo. s. de
gustacōe a m. i. r. a. siue
pōd. et. h. fm Jo. et
B. et. pla. vt. ff. de p. i.
et. o. mo. rei. ven. l. i. i.
p. n. et. q. i. Sed azo.
dic. q. i. vino sit spēa
le. q. stati scāvendis
cōe etiā ante s. g. u. s. t. a.
cōz sit emptori picu
lū si sit in spē vēdicō
ut. ff. e. l. q. sepe. q.
i. h. i. s. Sz nūquid dis
tinguitur piculū p/
empcōis a deteriora
cōne vino vendito in
mensura ut i vēdicōe
o. d. i. c. o. n. a. l. i. d. i. x. i. m. o.
p. l. ff. de peri. et. cō.

rei vendi. q. si pendente. vt sic g. f. u. s. i. o. n. i. s. ad vēditōrē acto
ris et vnitōris ad emptorē. Bul. ait q sic. quia hoc sub qz
dā condicōe fit. scz si mensurē. Sed certe ipe met mutauit
consilium postea. et merito. quia aliud ē in alia o. d. c. o. e. q. nō
fit in potestate venditoris. aliud i hac que i sua potestate
est. cum possit denunciare emptori vt gustet et accipiat.
alias potest effunderē. vt. ff. de peri. et. como. rei. ven. l. i.
q. si. et. sic indistincte periculum ante mensuram est vendi
toris. Accut. h. i. u. s. florentinus.
Ita. nunc ponit exempla. Accur.

Periculū. fac. ff. de piculo et cō. rei ven. l. id qd. et de re. iur. l. qm natura. et. s. de le. pa. tu. g. fi.

Venit. id ē venditus ē. si comodata grā vtriusq; ptis

Neq; culpa etiā tal' qual' contracto veit. vt. ff. s. pi. et omo. rei ven. l. custodiā. et. ff. omo. si ut certo. s. inter d.

Animaduertendū. id est distinguendum.

Suscepit. qd pa ctū v3. ut h. et. ff. q sepe. s. si res. et. ff. s. pi. q. cō. in vē. l. i. s. i.

Is casus. ec leuissi ma culpa origēs fm Jo. nō hō fortuito. l3. M. ostra. ut. C. de pig. act. q fortuitis

Condicōz. s. fur/ tuā. que. s. soli dño dabaē. vt h. et. ff. de condi. fur. l. i.

Et damni. puta si fuerit res vendita venditori subtrahā vt in ea data damnū ut in pñ huius. s. naz hec actio damni m iurie dño dat. ut. ff. ad. l. acq. Itē mela. s. legis. ac.

Exhibē. scz cedē do act. istas. et h. qñ nō fuit i culpa. al nō liberatur cedēdo. ut. ff. p socio. l. de illo in pñ. que est cō tra

Placuerit. hvide tur q in alterius cō trahentis arbitriuz oferaē empco qd eē n pē. ut. C. e. l. i emē tis. al in vēdētis. et. ff. e. l. q sepe. s. i. q fūt otrario. s. die rez ipaz h confert arbi trio emptoris. aliud si omerciū vt sit tibi empta si ius v' p cū vt p qto voles. vt dictis legibz oērijs Itē opponē h vendi cio que hic fit nonvi deē condicionalis ut. ff. e. l. iij. q est ostra s. certe ibi fuit ēptus pure s. resoluco sbe bat sub oē. fieri. at h sub oē cō fca fuit vñ nō pē i pleri n im pleta oē cō. ut. ff. e hec vendicō in pñ.

Aureis tot. puta. r

Loca sacra que sunt ista. habes. s. de rerum di. s. flus nima. et. s. nullius. et. s. religiosum.

Priuatis. redde singula singulis. nam priuata cō traria est publice et pphana sacre et religiose. et fac. ff. e. l. et li beri. et. l. qz. et. l. liberi. ac. signozās. ut. ff. de oē hē ep.

Nō id est qz emerit. l. liberi homis. Accur sus.

alluniōez accesserit ad em ptozis omodū ptz. Nam r comoduz eius esse debz cu ius piculum est. Ad si fu gerit homo qui venit aut subreptus fuerit itavt ne qz dol' neq; culpa vedito ris interuenerit. aniaduer tenduz erit an custodiā e' vsq; ad traditionem eius uenditor suscepit. sane em si suscepit ad ipius piculū is casus ptmet si n suscepe rit securus est. Idem et in ceteris aialibz ceterisq; re bus intelligim'. Vtiq; tñ vendicationē rei r oditio nē exhiberi debebit emp tori. qz sane qui nondū rē emptori rēdidit adhuc ipē dñs est. Idem ecia est de furti r de dām iurie actōe

Empcio tam sub condi tione q pure contrahi pō

Sub condicione. veluti si stichus intra certum diez tibi placuerit erit tibi em ptus aureis tot.

Loca sa cra vel religiosa. Itēz pu blicaveluti forum basilicā frustra quis sciens emit.

Que tamē si p pphamis v' puatis deceptis a vendito re emerit. habebit actōem ex empto q non h're ei lice at ut osequat q sua inter est eum deceptum non esse

De locatōne et condnāōe R'ica.

Locatio. ff. e. l. iij. p. Propria. q ad tractatū. et q q. Si de p'cio. vt. s. t. i. s. p'ciu aut. ac. ad finiaz

Si merces. s. certa et i pecunia numerata. ut. ff. de positi l. i. s. si qd suū. et. ff. de p' s. naturalis. s. at cū do. vñ p'ci arius colon' q p're dño reddit fructū in p'pe s'z oductor.

Idem iuris est si homines liberum pro seruo emerit.

De locatōne et oductione

Locatio r oductio p'xima ē emptiōni et vēdiciōni. H'ij demq; iuris regulis confi stunt. nā vt emptio et vē dicio ita otrahit h' d' p'cio ouenerit sic et locatio r cō ductio ita otrahi intelligi tur si merces ostituta sit.

Et opeit locatori quidez locati actio. oductorū hō oducti actio. Et q su pra diximus si alieno arbitrio p'cium pmissum fuerit ead et de oductione r locatōe dicta esse intelligimus si in alieno arbitrio merces pmissa fuerit.

Qua de causa si fulloni poliēda cu rādaue ā sarcinatorū sarci enda vestimta qd dederit nulla statim mēcede ostitu ta. sed postea tñ daturus q'tum inter eos ouenerit nō p'prie locacio r oductō intelligit. sed eo nomine actio p'scriptis verbis dat

Pretea sicut vulgo q're batur an pmutatis rebus emptio r vendicio otrahi tur ita queri solebat de cō ductione r locacione si for te rē aliq' vtēdā hie frue dā tibi aliquis dederit. et

inmo socius magis vt. ff. e. si merces. s. vis maior.

Quid locati. sicut venditori ex vādito ita em. pto actio opeit. s. t. i. s. h' et cū p'ciu i fi t.

Supra diximus. ut. s. t. i. s. Itē p'ciu.

Qua de causa. qz dixi certū debere p' cum interuenire.

Arbitrio. ff. e. si merces. i. s. n.

Si fulloni. ē aut fullo q lauat siue tin git siue pollit. Sarcinator est q fracta ve stimenta resartit. vt dicem'. s. mā. in fi.

Postea. nō post ea. nā pus re nō secu ta id est nondū tradi ta ad reaptādū actō nondaret. vt. C. de rez p'mu. ex placito a Romine. quasi ex nouo contractu inno minato. vt. ff. de p' s. scrip. ver. l. i.

Verbis. s. man. s. fi. ostra. s. z disting ue. an certa merces terueneit. et tūc agi tur locati. vt. s. e. in pñ. aut incerta q tūc p'scrip. h. agit. vt hic. aut nulla. et tūc est mandatū. ut. ff. s. p'sep. h. si tibi polli enda. et in otrario.

Vulgo q'rebatur vt. s. t. i. s. Itē p'ciu.

Boues comodaz rent. improprie po nitur vt sequitur.

Bos p'nt. sua cul pa. alias non teneē. cū vtriusq; grā ostra ctū sit. vt h. et. ff. de p'sep. h. si gratuitaz. s. si margaritas. et. ff. cōmo. si ut certō

.s. nunc videndum. f. Non fuit bona ratio. vt. s. q. mo. re contra. ob. s. comodati.

Prescriptis. h'bis. q opeit ex oē tribz tribz inoziatis. do vt des. facio. ut facias. do ut facias. ut. ff. s. p'sep. h. natu ral. s. i. ij. r. iij. al' dat ex pactis i ometu appoitis. ut. C. s. re. p'mu. r'bz al' dat qñ dubiū ē de noie cō tract'. vt. ff. de

prescrip. v. l. i. §. fi. a. l. ij. et. iij. a. iijac. consistit. mlt'a g
 b **A**deo aut. h' s' b' regis et q'ombz hnt inter se oia.
 i **A**liqua. alias non est in litera aliqua.
 k **V**endico. s. ex vna pte. **E**t conductio. sez ex alia.
 m **V**tru emptio. qd videbat cu talis datio alienatio sit.
 vt i aut. de no ali. §. alienacois. col. ij. qd locatio no facit.
 vt. ff. e. l. non solet.
 n **E**t conductio. qd
 videbatur cu mer ce
 dem soluere teneret
 o **P**erpetuo. alif
 accipit. ut. ff. p. loc.
 p **P**ensio. in l. i.
 pecunia.
 q **R**editus. in spe.
 r **A**lienauerit. cum
 multi sint modi alie
 nadi. vt. ff. de publ.
 l. iij. a. iij. a. v. a. vj
 r **A**fferre liceat. in
 terdu aut dat ad cer
 tu temp' me dum in
 tercia psona vl gna
 cione. euz oia pacta
 sup b contractu hita
 valeat. vt. j. pr. §. h
 ecclia dat in emphi.
 vsqz i tercia gnao3
 tm. ut in aut. de non
 ali. col. ij. §. emphi.
 vl ut puto ec in pe
 tuu dabit ut qlibz p
 uatus. ut h. et i aut.
 de non ali. emphi. §.
 hiaz colla. ix.
 s **Z**enoniana. vt. C.
 s iure emphi. l. i. ac.
 t **E**mphiteosol. em
 phi gee latic. Sz meli
 oracio. Bideo qz oli
 tm sterilia dabatur
 ut melioraret sed ho
 die no tm sterilia da
 tur. sz ec fertilia. n in
 ecclia q dat sola ea q
 agrua vident pco
 nomo et alijs gubez
 natoibz ecclie. sic. C.
 de sacrosact. ec. aut.
 ppetuo quoqz.
 u **P**ropriā. agitur
 § condicoe ex. l. ad
 omia obfua da qoue
 mit. Sed nuqd em
 phi. potest alij dare
 i emphi. R. sic. vt i
 B. §. et i aut. de non
 alie. aut p. §. aliena
 tionis. Itē nuqd il
 lud vtile dñiū q so
 lum habet transfertur in eum. R. sic. cum rei ven. vtil si
 bi detur. vt. ff. si ag. vec. l. i. et. iij. Sed qualiter ager pri
 mus emphi. contra. f. M. vt eum expellat. R. re ven. que
 licz de iure sibi no opetat. exceptio tm opponi no p. qz re
 plicaret. et sic no dñs dñm vincit. ut. C. de trasact. v. de
 facto tm agit et vicit. ut. ff. de excep. rei iudi. si qd rē. vel

inuicē a te aliā rē vtendaz
 siue fruendam accepit et
 placuit non esse locacionē
 r' oductionē. sz p'rium ge
 nus esse otractus. veluti si
 cū vnū q's bouē h'et. r' vi
 cinus eius vnū. placuerit
 inter eos vt p' denos dies
 inuicē boues comodarent
 vt opus facerent et apud
 alterū bos perijt. neqz lo
 cati. neqz cōducti. neqz co
 modati opetit actio. qz nō
 fuit omodatū g'uitum. ve
 rū p'scriptis v'bis agend
 est. **A**deo autē aliquaz
 familiaritatē inter se vidē
 tur h'ere empicio r' vendicio
 Itē locacio et conductio
 vt i quibusdā caus' queri
 soleat vtz emptio et ven
 dicio otrabat an locacio r'
 oductio vt ecce de p'dijs q
 ppetuo quibusdā fruenda
 tradunt. id est vt q' diu pē
 fio siue redditus p'ste. pro
 hijs dño neqz ipi oductori
 neqz heredi eius cuiue cō
 ductor heresue eius id pre
 dium vendiderit aut dona
 uerit. aut dotis nomine de
 derit alioue quocunqz mō
 a lienauerit auferre liceat
 sz tal' otractus qz inter ve
 teres dubitabat a quibus
 dam locacio. et a quibusd
 vendicio estimabatur lex

veri' agat p'sp. v. vel die ex. l. zenonis ad mercedem.
 r **A**d locaco3 imo differt in vj. nā h' ecia in spē p' statuz
 pensio. sz ibi in pecunia tm. vt hic scripsimus. Itē h' possi
 det naturaliter sicut fructuarius. vt. ff. de ac qui. pos. na
 turalit. §. oductor nō. ut. C. oia. de vsu. l. i. Itē h' habe
 dñiū vtile sz oductor nō. ut. ff. e. l. nō solz. Itē h' o'ct' fit
 i immobilibz tm. ille ec
 in mobilibz ut i aut.
 de ali. et emp. §. licē
 tiā. col. ix. Itē h' agi
 tur odict. ex. l. ibi ex
 oducto. Itē h' hic cō
 tractus iuris ciuilis.
 ille natural. vt h' Sz.
 Itē h' i scriptura. ilz
 le ecia sine ea. vt. C.
 de iur. emphi. l. i. et
 .s. de ob. ex. o'fesu. et
 .s. e. in prim.
 y **A**d vendicionē.
 qz h' p'fio p' stat. ibi
 res libere transit. Itē
 ob hoc res reuocat.
 sed ab emptore non
 p' venditorem. vt. C.
 de rei ven. l. m. ciuile
 . Itē h' vtile trāsit do
 minū. ibi directum.
 ut. s. de rez. di. §. p
 tradicionem.
 z **N**atural. iurigen.
 qd naturali racōe ē
 inductū. vt. s. de iur
 na. §. qz vero. h' em
 est de iur. ciuili. et ut
 alias. j. §. act. §. de cō
 a **A**ddo **I**tituta
 mmū. vt pensionem
 non habeat.
 b **P**articlāris. id ē
 medietatis vel min'
 fm. M. et. jo. ar. ff. §.
 vsufruc. etiā de v.
 fig. nomē filiaruz. §.
 por. cōis. et. ff. §. dā.
 m'fec. inter quos. §.
 damni. et de o'rah.
 emp. domū. nos dicit
 mus si aliqd ecia paz
 rū remansit damnum
 emphiteote esse ar.
 huius. §. et. C. e. l. i.
 c **V**timur. sūt r' alia
 duo naturalia siue ta
 cita pacta i b' o'ratu
 ut de reiciēdo ep' h' i/
 teotā si nō solueit pē
 hōz p' triēmū. ut. C.
 e. l. ij. §. i. et in aut.
 de non ali. §. scire. in

emphiteota autē ecclie sine colono priuati. dic ut ibi nō
 sez p' biennū. Itē et si velit emphiteota vendere quod
 dommo primo denunciare debet. vt. C. e. l. fi. §. i.
 d **I**tē qz suo. l. artificis. qd si cta nō ē materia dem'ata
 e **F**orme. l. dem'ate. §. R. nō int' est. ut. ff. de o'f. emp.
 ouit. et. l. sabim. §. l. facias pūctū i dcōe suo. f **C**oducto

legem id est pacta ut ff de positi l i s si conuenerit a Equo ut vltural post mora vt C e pns idē ecōtra nā oducor agit ut domo et hostia sibi repēē vt ff e ex odu

b Qui p vsu. Cō diligētissim⁹ i diliz gēl sic expomē ff e si mēces s q colūnā nā cū vsulqz grā fiat locatio nō veit era cūssima vt ff omo si ut ēto s nūc viden dū alij pprie ponūt et dicūt spēale i hīs rebz q facile pnt frā

c Amiserit. Gt vel damnū datum sic qd pūidei nō potat vt ff e s de damno d Cōductore. ppe tatis seculs i vsuf u ut C d vsufuē si do mima vel die ut ibi et de iur do si soerus e Succedit. Ii fi vt C e viam sed an moriēte scolare p re cedente substitūē pē Rē sic de iur condu cōnis s rō societa tis phibz que pualz vbi cōpōna eligit vt j t i s soluitur

f De societate est autē societas vt ait marcus tūliū duozū plurūue ouencio ho neste otracta ad vbe riorē qstūm et como dioresm vsūm

Societate toz toz id ē om niū et expsse ut ff e l i s i t i iij s i nā hoc nomē scz totus tā tū totitate ad vna rem signat

h Emēdi. Itē alijs duobz scz oim bonoz rū simplr ut ff e l nec adicit itē vnus rei ut ff e l v et l i i qles societas sic ff de hō insti l quotiens s heredes et s de her insti s ita demū et ff e l si nō fuerit et die eqle fuisse capitale

k Expisse ecā in so lo lucro ut j e s illd f Tercia scz pars lucri et damni

m Conuencio scz talis vt sequit

n De illa ad ticiū computatio hic expedita fiat vt si lu crum in vna re in alia vero damnū contigerit vt si dedu cō omni damno lucrum super est vnus in duas ptes ali⁹

p vsu aut vestimtoz aut argēti aut iūmti mercedē aut dedit aut pmisit ab eo custodia talis desiderat q lem diligentissim⁹ pfa suis rebus adhibet quā si pstititit r aliquo casu for tuito eam rem amiserit de restitūenda ea non tenebi tur C Mortuo conducto re intra tpa oductōnis he res eius eodem iure in con ductionem succedit

De societate. Societatem coire solemus aut totorum bonorum quaz greci appellāt

aut vnus alicuius nego ciacōis veluti mācipiorū vendendorū emendorūqz aut olei aut vīni aut frum ti emēdi vendēdiqz

Et quidē si nichil de p tibus lucri et dāni noiātīm ouenerit equales scz ptes et in lucro r in damno ex pectantur Ad si expresse fuerint ptes hee seruari de bent Nec em vnquam du bium fuit quin valeat con uentio si duo inter se pacti sint vt ad vnū quidez due ptes et lucri et damni pti neant ad aliuz ptineat ter cia De illa sane conuē cione quehituz est si ticius et sepus inter se pacti sunt vt ad ticiū lucri due ptes ptineant damni tertia ad sepū due ptes damni lucri

in tertiā ptē admittat eius lucri si vero tm̄ damnū sup est is qui in duas ptes damni ferre dz in rebz q supsit tm̄ vn⁹ q alter accipiat qrtū faciat tertia ps damni ut ff e muti⁹

tercia an rata dz hri ouen cio Quintus mutius otra naturā societatis talē pa ctionez esse existimauit et ob id non ratā eē habendā Seruilius supplicius cuius sma pualuit contra sentit qz sepe quozundā ita p̄cio sa est opera in societate ut eos iustū sit cōdiciōne me liore in societate admitti Nam et ita coire posse so cietate non dubitatur vt alter pecuniā oferat alter nō oferat et tñ lucrum int eos oñe fit qz sepe opera alicuius p pecunia valet

Et adeo otra quinti mu tij sniam obtinuit vt illud qz ostiterit posse cōuenire vt quis lucri ptē ferat de damno non teneat qd et ipm̄ huius cōuenienter sibi estimauit qd tñ ita intelli gi optet vt si in aliqua p te lucrū in aliqua damnū illatū sit o pensacōne facta soluz qd sup est intelligat lucri esse Illud expedi tū est si in vna cā ps fuerit expssa veluti in solo lucro vel in solo damno in alte ra vero omissa in eo qz in quo p̄termissum est eandē ptē huari Manet autez societas eousqz donec in eo dem cōsensu perseueraue rint at cum aliqs renūci auerit societati soluitur so cietas Sed plane si qs callide in h̄ renūciauerit

o Seruilius s h̄ fuis sibi met otradice vis detur ut ff e l mu tius s nō ē vezz nā ibi dicit d factō hoc esse nō posse s vtdā nū et lucrū fit in eas societate cū dānū lu cro et econtra lucrū damno deducto intel ligatur vt ibi dicit et j e s adeo

p Et adeo hec paz cta inequalia tūc de mū locū habent qñ alter pl⁹ otulit ope re vel industrie q̄ al ter ut ff e s nō fue rit s si h̄o placuerit s Az cū societas fit fratmitatis ius ut ff e si verū Jo otra et subaudit i l illa si nō fuerit maxie aiij idē qd Jo s tali rōe quia iure ouenciois valent non societa tis ut ff de positi l i s si conuenerit

q Partē nō totā alias esset leonina ut s in fabula auiani et ff e si non fuerit s si et l si vnus s et si p̄cium in si

r Quod et ipm̄ scz dictū est s pr casu s Cōueniēter id ē oueniēs esse sue sen tētie quā dixit s e s de illa Accur

t Illud huari nota eādē ratōz otrarioz sic ff de l iij l si s fi ff famil s h̄ si s lia s Itē pap ar oē ff de li et postu l o modissime et ff lo ca l ea i s et ff s neg s si qs negocia u

Manz aut renun ciauērit p̄nti socio n̄ absentē vt ff e l sed et socius s si absentē r Callide idē est q si intempēstīue renū ciet Itē et si expedi at non renūciari vt ff e actōe s lab eo

et l sed et si socius s fi r Totorum id est omnium et hoc expresso vt ff e l iij s i alis cōtra ut ff e nec adie 3 Si quid vero alias si quidē sic ff e quibus cit c i poss e l fulcim⁹ s q si adūsus sic ff e actōe s dixim⁹

a Concedit nota hic. v. modos soluēde societatis. h et se
 quētibz qtuor. q. sūt et alia duo ut infepcōe rerū natāliū
 vel ciuiliū. ut. ff. e. verū. s. pnt. Itē cū ab alio stipulor am
 mo nouādi. vel iudiciū cū aliq dco aīo nouādi. ut. ff. e. acti
 one. i. h.

b Captauerit. i. nō
 p̄cogitauerit. / te i8
c Soluit mor / i tu
 tela. sec9 ideposito
 mādato ut. ff. d. hij q̄
 no. i. fa. futi. s. illud.
d Si id ē quāuis.
e Couenerit. s. ut du
 ret int supstites. ecia
 vno moriete. nō autē
 ab hede trāsit ec̄ ex
 pato. ut. ff. e. l. adeo
 et. l. nemo. n̄ in socie/
 tate uctigaliū. ut. ff.
 e. l. vez. s. i. hede. q̄
 l. adeo. i. h. et n̄ des
 nuo p̄ficiat ut. ff. e. l.
f Si rei. plane.
 ut duo tabnarij deue
 dendo vinum in foro
g Publicacō n. que
 publica fit ppter de
 licta ut. ff. de bo. dā.
 l. i. i. h.
h Alius. s. fiscus.
i Pro mortuo. sic. ff.
 e. actioe. s. publicas
k Habetur cione
 s3 quid si h soci9 cu
 ius bona pblicata sūt
 rōe operis soci9 erat
 nō rez. q. eē potest.
 ut. s. e. s. nam et ita.
 s. i. idē. cū libtat em
 vel vitā vel ciuitatē
 amittat ut. ff. de bo.
 damp. l. i. et. j. p. s.
 immittur in fi.
l Itē si q̄s cessit. q̄d
 facere p̄t. ne in carce
 rez detrudatur. ut. j.
 de act. s. fin. et. c. de
 cessi. bo. l. i.
m Debita. qz fisco
 vel puat9 sbebat. ut
 ff. e. actioe. s. i.
n Veniat. i. uedaē.
o Sed hoc casu. q.
 d. non hē supiori. pr.
 s. q̄n bona fuerit pb
 licata. nam viuens et
 i ciuitate ep̄is sibi po
 stea acquirere p̄t. ut
 ff. de cessi. bo. l. v.
p Soci9 actioe. q̄
 est directa ab vtraqz
 pte. ut. j. de pe. te. l. i. s. ex. q̄b9 et finita sociate nascitur. vt.
 c. e. tam diu. nisi in casu. ut. ff. e. actioe. s. nonnunq̄.
q Pass9 q̄ de solo dolo tenet. et lata culpa q̄ doli ip̄tat
 ut. ff. de positi. l. q. nec. va. et. ff. si q̄s te. l. i. s. n̄ at.
r Teneri. nisi alē tantā culpā p̄stiterit quantā et iste. et

societati vt obuēiens ali
 quod lucrum solus habeat
 veluti si totoz bouoz soci
 us cū ab aliq heres essz re
 lictus i hoc renūciauerit
 societati vt hereditatē so
 lus Inerifaceret. cogitur
 hoc lucrū ouicare. si quid
 vero ad aliud lucrifaciat
 qd nō captauerit. ad ip̄m
 solū ptinet. Si vero cui re
 nūciatū ē quicquid om̄no
 post renūciatā societatez
 acquiritur soli ceditur.
Soluitur adhuc socie
 tas ecia morte socij qz qui
 societatem ōbit certā p
 sonam sibi eligit. s3 et si
 osensu pluriū societas ōtra
 ctā. fit morte vnius soluit
 et si plures sup̄sint nisi i co
 eundā societate aliter que
 nerint. Item alicui9 rei
 ōtra acta fit societas et finis
 negocij impositus est. fini
 tur societas **P**ublicacō
 ne qz distrahī societatem
 manifestū est. scz si vniuer
 sa bona socij publicentur.
 Nam cum i eius locū alius
 succedit pro mortuo habe
 rur **I**tem si quis ex so
 cijs mole debiti pregraui
 tur bonis suis cessit. et idō
 ppter bona publica aut p
 uata debita sba eius vene
 at soluitur societas. sed h
 casu si adhuc consentiant
 in societatem. noua videt

afferret per dammū. quo casu opescatur culpa **I**tem dolo
 cum dolo. ut. ff. de compen. si ambo. et de dolo. l. si duo.
Solet autē ōctā societate. et i h discrepat a depositario
 qui ut in p̄nti tenet. sic. ff. de positi. l. q. s. na. sic ē i eo cum q̄

incipit societas **S**ocius
 socioutrū eo noie tm̄ tene
 atur p socio actioe. si qd
 dolo omiserit. sicut is qui
 deponi apud se passus ē
 an ecia culpe idest d̄fidie at
 qz negligentie noie quefi
 tum est preualuit tamen et
 culpe nomine teneri eum.
Culpa autēz nō ad exactis
 simam diligentia d̄ringen
 da est. Sufficit em̄ talē di
 ligentia om̄ibus rebus ad
 hibere sociū. qualē in suis
 rebz adhibē solz **N**am qui
 parū diligētē sociū sibi as
 sumit de se queri debet h
 est sibi imputare debet **O**

Mandato obligatiōni
Mandātū contra
 hitur quinqz mo
 dis. siue sua tm̄ gratia ali
 quis tibi mandet. siue sua
 et tua. siue aliena tantum.
 siue sua et aliena. siue tua et
 aliena **A**t si tua tantum
 gracia mandatum fit sup
 uacuum est mandatum et
 ob id nulla ex eo obligacō
 nec mandati inter vos na
 scitur actō **M**andantis
 tantū gracia interuenit
 mandātū. veluti si q̄s tibi
 mādet ut negocia ei9 ge
 res velud fūdū ei emēsul
 ut p̄ospōdres **T**ua grā
 et mādat̄ is. veluti si mādet
 tibi ut pecuniā sub vsuris
 crederes ei q̄m rem ip̄ius

Mandatis gereres. et tūc qz suscepit mādatū n̄ qz gessit
 teneat. ut. ff. e. si remuneradi. s. i. **T**as mutuatis p̄t vsura
Tua grā. sub vsur. in h̄ ē utili
 rū lucrū. s3 ō. ff. de
 vsur. cū qdā. s. si pupillo. i. fi. s3 ibi d3 s̄ audiri tm̄. ut dic̄ n̄
 p̄t lucrū iducte. s. p̄ncipalē ut ibi secūdarīo tm̄ sit. ut h̄ d̄r

habeo rem oñez sine
 societate. ut. ff. fam.
 h. l. h̄redes. s. n̄ tm̄.
Qui parz. sic. s. q̄
 mo. re. ōtra ob. s. pre
 terea. **D**ato obli
 t **D**e mā. gacōnū
 alie re ōtrahunt alie
 v̄bis alie l̄is. alie cō
 sensu. ut. s. d. ob. **I**tez
 eaz. q̄ ex ōfesu. alie p
 v̄edicōez alie p loca.
 et oduct. alie p socie
 tatem. alie p manda
 tū. ut. s. de ob. ex cō
 fesu i p̄n de tribus p
 mis. dixit nunc de. iij
 scz de mandato
Mandātū. mā
 datū est offic
 u3 ḡtuito ab
 eo q̄ suscepit exhibē/
 dū n̄ ei fiat ḡtis inci
 pit esse lo cacio si non
 erat fcirus alias ta
 le factum. ideoqz lo
 cari ōsuevit. ut. j. e. s.
 fi. et fit p̄ v̄bū rogo.
 volo mādo supplico.
 et similia. ut. ff. e. l. i.
 s. fi. **Q**uinqz im
 mo videtur. q. v. ut
 sequitur. sed dic̄. v. s.
 obligatorijs. vltimū
 em̄ non ē obligatori
 um vltimū enim ē q̄n
 tū tua gracia non est
 obligatoriū. ut. ff. e.
 t. l. i. s. fi. **I**tem f. jo.
 est quoddā aliud. vj.
 obligatoriū. ut cum
 sua grā et tua et alie
 na aliqz tibi mandat
 ut emas fundum pro
 me et tera titio. Itē vl
 timuz p̄t dici. vij. mo
 dis. Et exemplifica.
 ut. ff. e. si p̄cur. s. si tu
 toēs vbi tutor man
 dat ōtutori suo ut ser
 uū nc̄rū emat pupil
 lo. et sic grā mādat̄ is
 et mādatarij et pupil
 li ōbitur mādatum
Obligatō. n̄ dolus
 et calliditas inter ce/
 dāt. ut. ff. d̄ iu. ō filij
Mandatis gereres. et tūc qz suscepit mādatū n̄ qz gessit
 teneat. ut. ff. e. si remuneradi. s. i. **T**as mutuatis p̄t vsura
Tua grā. sub vsur. in h̄ ē utili
 rū lucrū. s3 ō. ff. de
 vsur. cū qdā. s. si pupillo. i. fi. s3 ibi d3 s̄ audiri tm̄. ut dic̄ n̄
 p̄t lucrū iducte. s. p̄ncipalē ut ibi secūdarīo tm̄ sit. ut h̄ d̄r

a **E**i puta procuratori mandantis. Accurfius.
b **I**pfius. s. mandantis. et in h est utilitas mandantis
c **M**andati. s. fideiussor. et h casu agee qd fideiussor em. mā
 dantem actione mandati. nō ex stipulacōne pma si nouandi
 aīo h mādatū iterces.
 sit ut. ff. e. si mandato
 meo. in fi. l. si at nō in
 nouandi aīo agit ex p
 ma cā. ut. ff. de pcut
 .l. 13. §. ea obligacio i
 fi.
d **S**ua et aliena mā
 det. h agi p̄t duabus
 act. mandati. s. cōtra
 mandātē. et neg. g.
 cōtra titiū que datur
 mādati. ut. C. 8 neg.
 g. si mandatū Accur.
e **C**redēs si manda
 f. **T**ua gracia **L**uit
 at addunt doctores.
 .vj. modos. qd dicit
 .s. e. in prim. in glo.
 imo vidē. rē. i. fi. glo.
f **C**ōsilio. nō bo
 nā regulā. quē de cō
 filio non teneri. fallit
 tam in casibus q̄ hīs
 legibus dñr. ut. ff. de
 dolo. q̄ si cū scies. et
 ff. 8. p̄sene. l. ij. §. ēte
 ibi fuit fraudulentuz
 cōsiliū. ut. ff. de t. iut.
 .l. cōsiliij. Item fallit.
 ut. ff. ad. l. acq̄. l. si /
 e. §. lib hō. rē. ff. de
 de iui. l. nō solū in
 p̄n. et. l. pcul. ff. de
 q̄ vi aut clā sp. §. i. et
 ff. de furt. §. q̄s v̄r
 ori. §. c. ticio. et. ff. 8. p̄
 cor. l. i. rē. §. p̄f. adē
 h h in maleficijs. idō
 nō dat. man. tenetur
 tñ vel de dolo v̄l alij
 actōibz. Itē alias fa
 cturus non erat in p̄
 dictis casibus. al. ob
 tinet h reglā. ut. h. rē.
 ff. e. l. si remunerādi
 §. plane. S3 certe nec
 hīs casibz vidē tene
 ri. ut. j. p̄. §. S3 dic n̄
 tene. illi cui tale cō
 filiū p̄stat. ut. ibi. §.
 illum e. 9. lesionem cō
 suluit. ut h dicimus.
 Vnum dicit p̄. q̄ nec
 hīs casibus fallit di
 cta regula. cū dicat n̄
 teneri illi. s. cui cōsiliū
 p̄stitū est nisi in casu illius legis. ff. de dolo. q̄ si cū scies et
 illius legis. ff. de p̄sene. l. ij. **M**andati. s. actione.
i **L**iberū. s. suscepto cōsilio. h suscepto mandato necē ē cō
 mari h̄m jo. n̄ congruo tpe renunciatur. ut. j. e. §. mādatū. et
 ff. e. mandauero. §. fi. et. ff. omo. l. in comodatū. §. sicut.

mutuaretur aut si volēte
 te agere cū eo ex fideiussor
 ria cā mādet tibi vt cū reo
 agas piculo mādati vel
 vt ipfius piculo si ipuleris
 ab eo quē tibi delegerit i
 id qd tibi debuerat. **A**li
 ena aut cā interuenit man
 datū veluti si tibi mandat
 vt ticij negocia gereres
 vel vt ticio fundū emerēs
 vel vt p̄ ticio sponderes.
Sua et aliena. veluti si
 de cōsilio suis ticij nego
 cijs gerēdis tibi mādet vt
 vt tibi ticio fundū emerēs
 vel ut p̄ eo ticio sponde
 res. **T**ua et aliena velu
 ti si tibi mādet. vt ticio s̄
 vsuris crederes. qd si sine
 vsuris pecuniā crederes.
 aliena tñ gracia int̄cedit
 mādatū. **T**ua tñ gracia
 interuenit mādatū. veluti
 si tibi mādet vt pecuniā tu
 as in emp̄cōes poci⁹ predi
 orum colloces q̄ feneres
 vel ex diuiso vt pecuniā
 tuas feneres poci⁹ q̄ i ep̄
 cione prediorum colloces
 cui⁹ generis mandatū ma
 gis cōsiliū q̄ mādatū est
 et ob id non est obligatoriū
 quia nemo ex cōsilio man
 dati obligatur. etiā si non
 exp̄diat ei cui mandabat
 cum liberum cui⁹ fit ap̄
 se explorare. an exp̄diat
 cōsiliū. **S**taqz si ocio

k **S**taqz ociofa non alie hoc eē vidē p̄opi. pla. q̄ dicit
 duo. s. vbi cōsulo certe p̄sone mutuari teneor ita demū si ali
 as scūr⁹ non eras. vbi at n̄ ē designata p̄sone nō teneor. et
 si alias factur⁹ non eras. S3 jo. in vtroqz casu dicit contra
 nā p̄mo indistincte te
 neor. siue alias eras
 mutuaturus siue non
 scdo at cum distinctio
 ne non alias. et fa. p̄
 eo. ut. ff. e. si remune
 randi. §. plane. s. e. §.
 tua et aliena. in fi. et
 ff. de neg. g. l. in. i. fi.
 q. l. iij. nec ob. qd hic
 dicit. qz et si alias etiā
 scūr⁹ eras. tenetur q̄
 mādauit ut dictū est.
 vñ p̄t subaudiri magi
 me. qz non aliter. cō.
Lud q̄ obligatō
 toriū. etiā si iuramētū
 int̄cederz ut i aut. ut
 semitas nō solū. §. i. et
 fa. ad hūc. §. ff. e. si re
 munerandi. §. rei tur
 pis. et. l. si mandauero.
 ro. §. qui edem. et. ff.
 de arbi. l. si cum die s.
 §. in op̄. c. misso. et. s.
 de iuu. st. §. q̄ turpi.
 et. ff. de r. obli. l. ge
 neralit. et. l. se. et. ff.
 de ad. insti. adiciōes
 m. **M**ores. h̄ querit
 q̄ si mandauit tibi vt
 illi noie meo miurias
 inferres. an teneor.
 Rē. vtiqz ar. ff. 8. dā.
 infec. l. dā. §. si mā
 n. **P**restites. **D**ato
 ris. s. ei cui cōmissum ē
 maleficiū. ut penaz
 dupli et ita l3 inter se
 mādatarij. tñ nō agit
 qz nec inter esse figit
 ut. ff. de ad. insti. fili
 us a melius. ff. de re
 iut. l. qd quis culpa
 in fi.
Ticiū. i. mādatē
 p̄. **S** qui mādatuz
 scz certē forme. nam
 qnqz habet certā for
 mā et tē h3 loc qd h
 dicit. et. ff. e. diligēter
 qnqz n̄. et tūc bona fi
 de facere d3. ut. ff. e.
 l. in. et. p̄bat etiā h
 distinctō. ut. ff. e. si q̄
 pro eo.
Mandati actōne.
 S3 ēte nec neg. g. f. B. et jo. et est p̄ eis. C. 8 neg. g. l. v.
 et. ff. de neg. g. q̄ aliena. §. libit. a d̄ pecul. sic creditor. §. i.
 S3. M. dabat vtilē neg. g. actōz. et v̄debāt illi. l. fi. d̄ neg.
 g. qz sp̄ealis ibi fuit. p̄hibi. S3 certe miror de hac op̄. cū
 vidat lex exp̄dita. q̄ ēc vtilē d̄negat exp̄lle ut. ff. e. si p̄ ten

S3 ēte nec neg. g. f. B. et jo. et est p̄ eis. C. 8 neg. g. l. v.
 et. ff. de neg. g. q̄ aliena. §. libit. a d̄ pecul. sic creditor. §. i.
 S3. M. dabat vtilē neg. g. actōz. et v̄debāt illi. l. fi. d̄ neg.
 g. qz sp̄ealis ibi fuit. p̄hibi. S3 certe miror de hac op̄. cū
 vidat lex exp̄dita. q̄ ēc vtilē d̄negat exp̄lle ut. ff. e. si p̄ ten

ff. de eden. l. i. §. cā. Accurfus

Cū eo actōz pro p̄cio dato ut ff. de rē. &. si fundum
Emeret ē aut illa rō qz maiori fūme mior iest. ut ff. de
 &. ob. l. i. §. ij. et l. inē st. §. ij. a. ff. de arbi. diē. §. si plures.
Recte nā si nō recte nō est necē reuocari. ut s. e. §. illud
Euanescit. spāle ē in mādato ut sic facile tuocetur pro
 luntatē vni⁹ p̄st̄m
 in alijs em̄ oēctibus
 nō sic ut. C. de acti. et
 obli. sicut q̄ est co. ff.
 huic. et est rō qz hic
 nō stati inēst. et ideo
 nō stati hincinde na
 scitur obligacō q̄ ex i
 esse dat. ut ff. e. si p̄
 curatozē. §. mandati a
 zio et fa. ad hunc. §.
 ff. de iudic. om. iu.
 qz et ff. de min. si m
 noz. §. scuoia. a. C. §.
 ipu. bre. l. si. et ff. §.
 ritu sup. l. pleriqz
Rē si adhuc intez
 gro Sed usqz quo dz
 integrū. Rē si fuit mā
 dati emp. donec ar/
 ras dederit. vel alias
 se emp. oī obligauit
 et ideo i fūibus. a. vt
 breuiss accipias. si iā
 cepit inē esse manda
 tarij. non est res inte
 gra. alias sic ar. ff. e
 si pcuratozē. §. māda
 ti si nō non est res in
 te gra non finitur mā
 datū nisi i iudicio. vt
 ff. de iud. tā ex otra
 zibz. §. si. S3 qd pro
 dest si n̄ finit mādātū
 re nō itegra. Rē qz p̄
 hōdem cepta nego
 cia debent osumari vt
 ff. p suo. l. si. §. noua
 inchoare necē nō sit.
 ut ff. de neg. §. namq̄
 suus. §. si vimo. et ff.
 p soc. heres locij. qd
 nō est re itegra cuz
 ceptum non sit
Alioquin id est si
 non posset agere.
 §. Probabilis. q̄ est
 i fco alieno. ut hñ. ff.
 e. idē qz. §. p n̄. alias
 nō est p̄babilis ut ff.
 ad vell. quanq̄. C. §.
 rescin. ven. quisqz. et ff. §. edic. l. i. §. causa
Afferet. qd esse non debet **E**t huic. l. p̄rio casu.
Et huic libari. fa. ff. si cer. pe. a. q̄ et. C. §. sol. si ē suis
Liberari nisi in casibz ut. §. q̄ mo. tol. ob. in p̄n. dicemus
Mādātū p̄mū p̄t fieri **A**us nā de dolo tenet et lata cul
Iusta cā puta cas⁹ fortui. pa et leui et leuissima. §. b.
 et jo. ut. C. e. l. i. iure mādātā. et l. a. pcuratozē. Alij dñt de le
 uissima mādātārū nō teneri. §. de dolo tñ. qñ grā tñ man
 dātis sit. vel de leui culpa qñ vtusqz grā adistat. alioz cō

scole autores rcē vsqz ad
 centū aureos te acturū ex
 istimāt que sententia sane
 benignior est. **Q**uod si
 minoris emeris habebis. s.
 cū eo mādātū actionē qñi
 am qui mādāt ut sibi cētū
 aureoz fundus emeretur
 is vtiqz mādasse intelli
 gitur vt minoris si possit pre
 cio emeretur **R**ecte qz
 mādātū oētum si dum ad
 huc intēgres sit reuocatū
 fuerit euanescit. **I**tem si
 adhuc integro mandato
 mors alteri⁹ infueniat id
 est vel eius q̄ mandauerit
 vel illi⁹ qui mādātū susce
 pit soluitur mādātum. sed
 vtilitatis cā receptū ē vt
 si eo mortuo qui tibi man
 dauerat tu ignorās eū de
 cessisse. execut⁹ fueris mā
 datuz posse te agē mādātū
 actōne. alioquin iusta cā et
 p̄babilis ignorantia tibi
 dānuz afferet. **E**t huic
 file est q̄ placuit si debito
 res māumisso dispensatoe
 ticij p̄ ignorāciam libertō
 soluerint liberari eos. cum
 alioquin stricta iuris rōne
 non possint liberari. qz alij
 soluissent q̄ cui solvere de

Eatū ut ff. de reg. iur. otract⁹. S3 p̄mūz vidē verū. cum
 hic cōtract⁹ in multis discrepet ab alijs otractibus.
Liberato primo dispensatozi et seruo
In summa. id est breuit ammodo hūcti. expediamus
Regocij. id ē otract⁹ ut qz alias n̄ erat p̄itur⁹ manda
Mercede. s. ut mercede to si at alias pariturus erat a

buerint **M**ādātum n̄ sus
 cipe cuiuslibz liberū est susce
 ptum at osumād est aut q̄
 primū renuncians est vt p̄
 semetipsum aut per alium
 eandē rem mandator ex
 equat. **N**am nisi ita renū
 cietur vt itegra cā māda
 tori reseruetur eādē rē ex
 plicādi nichilominus mā
 dati actio locum habet ni
 si iusta cā inēcesserit aut n̄
 renunciandi. aut intemp
 stiuē renunciandi **M**an
 datum eciam in diem dif
 ferri p̄t et sub o ditione fie
 ri **I**n summa sciendum ē
 mādātū nisi gratuitū sit i
 aliā formā negocij cadere
Nā mercede constituta in
 cipit locacio et conductio
 esse et vt generaliter dixi
 m⁹ qbus casibus sine mer
 cede suscepto offitio man
 dati ā depositi contrahit
 tur negocium hñs casibus
 infueniente mercede loca
 cio et conductio intelli
 gitur cōt̄hi et ideo si fulloni
 poliēda curādaue q̄s ded
 rit vestimenta ā sarcinato
 ri sarciēda nulla mercede
 cōstituta neqz promissa
 mandati competit actio.

constituatur aliq̄d so
 lariū grā remuneran
 di. nō ideo min⁹ erat
 mandatum ut ff. e. si
 remunerandi. i. Rē Et
 ad eius rei euiden
 tiam distiguetur. qz
 aut est incertū re et
 gñe puta si dicam ti
 bi bene retribuā tibi
 §. suiciū ul' recogno
 scā. et tūc nō p̄t peti
 q̄c̄p. ut. C. e. salariuz
 et ff. e. q̄ mutua. §. sa
 lariū aut certum gñe
 l3. incertum specie vt
 dabo tibi equum vel
 par vestimentoz. et
 tūc p̄t dici q̄ valeat
 oūcio salarij. cū non
 sit p̄sus incertum vt
 ff. e. si profideniore
 secus in hñs q̄ pond
 re numero ohsistit. ut
 ff. del. j. l. si hōiem. si
 at certū oīno. tūc aut
 stipulacōe. p̄mittit̄ et
 tūc certi o di. petiē si
 at sine stipulacōe. et
 in o tinenti ante man
 datum vel post petiē
 act. ex eo cōtractu
 sez o traria mandati i
 formata si at ex inter
 uallo sez postq̄ o tra
 hentes ad alia diuer
 tissent negocia petiē
 officio iudicis ut. C. e
 l. i. et ff. e. salariū. et
 C. §. pac. petēs. a. ff.
 de duobz rei s. l. duos
Interueni. in fi
 ente mercede. s. in pe
 cunia numerata. ut di
 xim⁹. s. loc. in p̄m.
Itē h̄ regula gñalis
 est si sit talis p̄sona q̄
 non osueuerat locare
 opes suas. vel res ta
 lis q̄ non consueuerat
 locari. tē ei nō locat̄.
Si p̄sc̄p. &. agit̄. ut ff. de p̄f. &. si tibi et. l. nat̄al. §. at cū do
Fulloni. fullo ē q̄ lauat et tigit p̄anos. et ec̄ polliit. elez
 uando supflua. §. sarcinatoz. ecōtra addit vbi est scissum ve
 stimentū vel p̄anus. et consuit. vñ dicit̄. et iste habet sar ta
 tecta. quia cū eēnt fracta sūt repata ex quibusdam adiuncti
 ombus. ut ff. de vsufruc. hactemus.
Actioe immo videtur p̄scriptis & bis opetere. ut. §.
 loc. §. i. Solucio ut ibi Accurfus.
Obligacionibus ex quasi cōtractu. Rubrica.

ff. p̄sc̄p. &. agit̄. ut ff. de p̄f. &. si tibi et. l. nat̄al. §. at cū do
 m **F**ulloni. fullo ē q̄ lauat et tigit p̄anos. et ec̄ polliit. elez
 uando supflua. §. sarcinatoz. ecōtra addit vbi est scissum ve
 stimentū vel p̄anus. et consuit. vñ dicit̄. et iste habet sar ta
 tecta. quia cū eēnt fracta sūt repata ex quibusdam adiuncti
 ombus. ut ff. de vsufruc. hactemus.
Actioe immo videtur p̄scriptis & bis opetere. ut. §.
 loc. §. i. Solucio ut ibi Accurfus.
Obligacionibus ex quasi cōtractu. Rubrica.

Dost gna. i. manentes vel diuinitates oactu. ut. s. de ob. g. fi. vsq. huc a. Ex maleficio. subaudi vel qsi ut sit bona argumera. sic. j. de ob. q. ex male. in pn.

Igitur. qz de hijs ob. q. ex qsi oactu sunt dte debem. incipiamus de hac q. ex sola pueit amicia. ut. j. e. vltro citro. l. g. qz id est hincinde posibile eas nasci. naz. ex vna pre tm qnz agitur. ut si alteri no mterlit. s. sua tantum. **N**egotioz gesto riu. lz ecia vnu nego. cu sit gestu. ut. ff. s. neg. g. l. iij. s. nego. cia. sic. j. vi. bo. rap. i. prim. et. ff. vi. bo. ra. l. ij. s. qd agit ptoz. **M**adato. s. eius cu ius negocia gesserit. a sic soluit. C. s. neg. g. si madatu. q. est o. **V**tilitatis. s. ut re petat qd impedit. n denunciacio mhibeat. ut. C. e. l. fi. vel pena affectio. ut. C. e. si pe no. et. l. q. in vno. r. a. ff. e. is qui vel obseq. um. qd est si libt. pa trom gerit negocia. ut. C. e. officio hys. ei casibus nil repetit. a lioquin qnz ipetit. i. qntu locupletior est. ut dicem. j. g. pr. ac. **D**eserer. e. nego. cia. qd in multis noce ret. ut. ff. e. l. i. **N**ulla cu nemine sit verif. e. sua pecu. am iactare vel effun. dere ut. ff. de proba. cum de indebito. s. i. **S**icut at obliga. tu. s. m solidu. dum / modo sit vtiliter cep. tu negociu. lz diuisus exitus sit secut. s. vt. ff. e. s. an vltro. s. i. **I**n casibus tm non te. net i solidu. ut si pu. pillus est cui nego. cia sunt gesta. Ite. si aio depdandi gessit. ut ff. e. si pupilli. i. Re. et. s. si quis negocia mea. Ite. a si ad noua negocia gerenda ac. cessit. ut. ff. e. si quis negocia. Ite. si pacto s. actu est. ut. C. e. negocium. Item et si fuit in culpa gerens. ut. ff. e. l. sine h. reditaria. Ite. si fuit in mora. ut. ff. deleg. j. si res. s. fi. Accurfius.

De obligationibus ex qua. si contractu

Dost genera ostra. ctuu enumerata dispiciam. de ipb obligacioibz que quidem non ppe nasci ex contractu intelliguntur s. tñquia no ex maleficio s. am capiunt quasi ex contractu nascivi detur. **I**gitur cum quis negocia absentis gesserit vltro citroqz inter eos nascunt actoes que appellat negocioz gestozu s. de. mio qd rei geste adu. e. u. qui gessit. directa opetit a cto negocioz at gesto. ru contra qd ex nullo contractu ppe nasci manifestu est. **Q**uipe ita nascunt iste actiones si sine manda to quisq. alienis negocijs gerendis se obtulerit ex q. causa h. qru negocia ge. sta fuerint ec ignorantes obligantur. **I**d qz utilita. tis causa receptum est ne absentium qui subita festi. natione coacti nulli s. ma. data negociorum suorum administracione pegre p. facti essent deserent nego. cia que sane nemo cua. turus esset si de eo qd quis impendiss. nulla habitur. **S**icut au. te is q. vtiliter gesserit ne. gocia dnm habet obliga. tum negocioz gesto. ita a. con. iste quoqz tenetur

Exactissima. no gesto. e. in edu. de dolo solo et lata cul. pa teneri. ut si ad dehta negocia accessit. ut. ff. de neg. g. l. iij. s. interdum qnz de dolo. lata culpa. et leui. et s. iglarit

ut. C. e. l. tutor. qnz de leuissima. ut qn ali. us diligenti volebat admistrae. ut h. dice. et. ff. e. si pupilli. s. videam. qnz s. casu. ut i hys casibus vbi a. gitur in qntu dñs lo. cupletior e. ut modo. s. diximus. in. e. s. **E**i se. gesto. i. ac. m. **T**utores. s. quod. da. na. q. diu. e. tutor. n. orit obligat. ut ff. de. tu. et. ra. d. is. si tutor. s. fi. et. l. s. non dan. n. **E**x malef. i. az. cio subaudi vel qsi ut bona sit illacio. **A**cto. s. i. r. cam. tenetur ec alijs actio. nibus tutor. ut dixi. s. de attul. tu. s. fi. a. ita habe s. hoc. s. acti. onem tutele dir. cam. a. strariam esse ex q. co. tractu. **Q**uid de actio. ne pro tutele. Re. id e. cum admistar. actio. s. tutele sit inducta. ut. ff. de eo q. ptu. neg. g. l. i. s. pro tutele. **C**ontraria. quam finita tutela demu. in. tedit. ut mo. dixim. s. directa. ut. ff. s. ostra. act. tu. l. i. s. finit o. **O**bligatus. vnde abfutur est. quod p. inde est ac. si. a. abeet. ut. ff. s. neg. g. l. ij. m. fi. et. l. si qd madato. **I**te. si in. i. m. fi. societa. te. tuc enim as. getur p. socio. s. si eet. societas. v. d. tm. q. h. s. s. h. i. p. s. i. con. tradi. eat. nam nuc. dicit. q. non est societas. a. po. stea. dic. socius eius e. **S**ed dic. q. non est so. cietas. vera. s. quedā. incidens nam vere co. trahitur consensu. ut. s. de ob. ex consen. in pn. hic autem pter. spe. ut i. s. g. dicitur. **E**ius. s. consors. eius improprie enim ponitur ut mo. dixi. **E**x maleficio. subaudi vel qsi. ut sit bona illaco. ut. s. e. m. pn. et. fa. ad huc. s. ff. fam. h. r. c. h. redes. s. n. tm. i. fi. s. et. ff. coi. di. l. ij. i. fi. i. Re. a. ff. p. socio. ut sit p. socio. a. l. actio. s. fi.

ut. C. e. l. tutor. qnz de leuissima. ut qn ali. us diligenti volebat admistrae. ut h. dice. et. ff. e. si pupilli. s. videam. qnz s. casu. ut i hys casibus vbi a. gitur in qntu dñs lo. cupletior e. ut modo. s. diximus. in. e. s. **E**i se. gesto. i. ac. m. **T**utores. s. quod. da. na. q. diu. e. tutor. n. orit obligat. ut ff. de. tu. et. ra. d. is. si tutor. s. fi. et. l. s. non dan. n. **E**x malef. i. az. cio subaudi vel qsi ut bona sit illacio. **A**cto. s. i. r. cam. tenetur ec alijs actio. nibus tutor. ut dixi. s. de attul. tu. s. fi. a. ita habe s. hoc. s. acti. onem tutele dir. cam. a. strariam esse ex q. co. tractu. **Q**uid de actio. ne pro tutele. Re. id e. cum admistar. actio. s. tutele sit inducta. ut. ff. de eo q. ptu. neg. g. l. i. s. pro tutele. **C**ontraria. quam finita tutela demu. in. tedit. ut mo. dixim. s. directa. ut. ff. s. ostra. act. tu. l. i. s. finit o. **O**bligatus. vnde abfutur est. quod p. inde est ac. si. a. abeet. ut. ff. s. neg. g. l. ij. m. fi. et. l. si qd madato. **I**te. si in. i. m. fi. societa. te. tuc enim as. getur p. socio. s. si eet. societas. v. d. tm. q. h. s. s. h. i. p. s. i. con. tradi. eat. nam nuc. dicit. q. non est societas. a. po. stea. dic. socius eius e. **S**ed dic. q. non est so. cietas. vera. s. quedā. incidens nam vere co. trahitur consensu. ut. s. de ob. ex consen. in pn. hic autem pter. spe. ut i. s. g. dicitur. **E**ius. s. consors. eius improprie enim ponitur ut mo. dixi. **E**x maleficio. subaudi vel qsi. ut sit bona illaco. ut. s. e. m. pn. et. fa. ad huc. s. ff. fam. h. r. c. h. redes. s. n. tm. i. fi. s. et. ff. coi. di. l. ij. i. fi. i. Re. a. ff. p. socio. ut sit p. socio. a. l. actio. s. fi.

Ex maleficio. subaudi vel qsi. ut sit bona illaco. ut. s. e. m. pn. et. fa. ad huc. s. ff. fam. h. r. c. h. redes. s. n. tm. i. fi. s. et. ff. coi. di. l. ij. i. fi. i. Re. a. ff. p. socio. ut sit p. socio. a. l. actio. s. fi.

post distractu ac omnia qz supior qz s omni di p i b3 linz
ut de iur n p p gularibz opetit b aut ad vniuersitate ut
s p p et ff p soco l p soc arbi Jt supi p lics itedi pt
b at semel tm ut ff fam hze l si filia s fa et C fa hz l
r Et hys causis qz superiori s diximus

Hereditarius obligatus vlt a maleficio subaudi vel quasi
Intelligitur s acti
one ex testo ut s Sl
s na rei uedicio
aut q daf ut in eodez
s di miquid est ex
qñ oactu s no pu
to qz no est obligat
co vi no dz dici ex o
te ul qñ ut j de act
s i qd m rei ven s
ppothecaria dico q
fist legatarijs datur
ut C omnia del i i et
i de a l s del s i S3
vi nascit h qñ o c
vel vi nascit actõ ex
testo s adeudo he
reditate heres qñ o
trahere videt ut ff q
ex caus i pos ea apd
iul s fi et l se Item
quid de pet hze qz
h est ex qñ oactu cu
is no o frerit q possi
det p hede vel pro
possestote vel nec eē
deli quit vel qñ vn s
sqñ ex argumtis q fi
ut i b ti q sit ex qñ o
actu Jt qd de actõ e
simum regum s i s
quia et illa habet si
militudies multas c
act fam hz q omni di
et cu pet hz ut j s
act s queda et ff s
pet hz sine bone fidi
s petico hereditat
a Ex oactu qa nul
lus ex hereditaria ac
cepit vel solus fecit
impensas
b Diximus vt s quibz mo recontra obli s is quoqz
c Jt is cui nam eo ipso q soluit aliqd negoci o b hē vis
t ut ff de odi id si i area Cu s sit ex qñ oactu ad qd poi
t s odico debiti it actõz siue obligatione ex o c s q mo
re otra ob s i q est huic o c rē ut i bi i fi s dixim
c s3 tñ s benignitate ispesta q pualz ut C de ius pla
cuit na nemo dz locupletari calēa iacēa ut ff s ob id l
nā vera d Cōdicōe s idbiti et ita nfit dñiuz i accipietez
al ei odico nulla dare ē ut ff vsu frue que admod ca i fi
s3 o ff de acq rez do si pcut s o mltū it est an er or
i obligatõ e sit an i re pmo cau nfit dñiuz vt h dz et odico
oriz s o no nec nfit dñiuz nec oriz actõ vn agēs excep
repellit ut ff mā vū ticiJ cit ad hūc ti s poic h gā
et q bus dā iste s no fa uberioris doctrine ad p ymaz
materia de debito s ponat vnū casū tm in q solutū p er
f s p erroze lz rorē debitū nō pt repeti tñ et alij
vj sū ut si scēt soluit idbitū nā hz loē tpetitõ ut ff s o
s mde l i Jt p p sniaz solut eē idbitū nō tpetit ut C de

odi inde li Jt ppter ensactõz ut ff s odi inde i summa
s a qdē et C e l ij Jt si iuravit qz sibi deberi eē idbitū
deferente adūfario et fuerit solutū nō repetit ut ff de iu
tiur nā postea s i Jt qñ soluit i cā q p ificiacõz acēscit ut
ff e l et elegāt s fi et C e ea q et h dz Jt cā pietat solus
tū idbitū nō repetit ut ff s odi ide c hys s fi mulier Jt
fi ē ab alio debitu lz
sit ide bitū ab eo qui
cedit ut C s pē hz
de hereditate

pit obligatur ac si mutuū
eis dare tideo condicio
ne iddebiti tenet **Ex** qui
bus dā tñ caus repeti n pt
quod p errozes nō debitū
solutum sit Sic nāqz diffi
nierunt veteres ex quibz
caus inficiando lis crescit
ex hys caus non debitū so
lutuz repeti non posse ve
luti ex lege acqlia **Itēz**
ex legato qd veteres qdē
in hys legatis locuz habe
re voluerunt q certa osti
tuta p dānacõez cuiuz
legata fuerāt **Nā** aut
ostõ cum vnā natāz oibus
legatis et fidei ommissis in
dulsit hmoi augmētū i oi
bus legatis r fidei cōmissis
extendi voluit s3 nō omi
bz legatarijs h pbuit sed
tantummodo i hys legatis
et fidei cōmissis q sacrosā
ctis ecēns et ceteris vene
rabilibz locis q religiois
vel pietatis ituitu honori
ficantē derelicta sunt q fi

Ex l acqlia vt
soluendo danū ab a/
lio datur qñ ego de s
dissez videor em ofi
teri me danū dedisse
qs ab alio datū ē nā
si a nullo datū ē n im
pediar repetē sicut
nec m pūdicat ofel
sio mea si a nullo dat
estz damniū ut ff ad
l acqlia inde neraciul
s fi et l se et ff de
int act qui vuum s
i et ij et fi S3 nun
quid h sūt vera siue
i iur siue i fco eruz is
qui soluit s3 cuz l
illa e e t l ea q nō
distiguit nec ego dis
tignā et est ar ff ut
m pos le e l i S3 qz
dā dixerūt ut si erras
uit m iur non tpetat
si in fco tpetat pme
tñ snie sto ut ff e s
q si me reputē S3 q
f hūe s e ff s o m s
et elegāt s fi s sol
illa erit penal apn
h at ex ificiacōe ut h
dz et j de act s fi fur
rum Jtēz ex legato
qz et ipū p ificiacõz
crescit ut j de act s
Jtem mixta
h Ex legatis s in
debite solutis quātū
ad soluetē debitū tñ qñtū ab alio ut mō dixim in l acql
et s im qsdam s b otra dic em de indebito a qlibet a sic
dēt a supiori pr casu et ē spēale in s legato de q hic dici ē
alias autē i m alio legato distiguo aut soluit scēt inde
bitū legatū qñ qz mō et tūc non repetit ut ff de ob id
fidei cō Si at p erroze et iur idē ē ut si repetaf si est debi
natāf s ciuilitet indebitū ut C ad l fal l error n fit mī
noz q repetit vtroz cau p restõz in int ut C si aduers 9 sol
l ij si vero p erroze fact i repetit ut C de odi inde fidei
i Cuiz al cuiuz alias cuiuz ut p h h ba dā nās esto cō
heres illū ere alieno liberare ut s del s et tale
k Constõ ut C omnia dele ij
l Omibus i oibz gnibz legatoz qz iij erāt gña ut s
del s i m Legatarijs ut eis solutū indebitū n tpetat
n Religionis ut monasterijs
o Pietatis ut hospitalia et similia que noiant in aut s
non alienan s nos igitur Accur
p Per quas personal nobis acquiriē obligatō Reica

Diximus vt s quibz mo recontra obli s is quoqz
c Jt is cui nam eo ipso q soluit aliqd negoci o b hē vis
t ut ff de odi id si i area Cu s sit ex qñ oactu ad qd poi
t s odico debiti it actõz siue obligatione ex o c s q mo
re otra ob s i q est huic o c rē ut i bi i fi s dixim
c s3 tñ s benignitate ispesta q pualz ut C de ius pla
cuit na nemo dz locupletari calēa iacēa ut ff s ob id l
nā vera d Cōdicōe s idbiti et ita nfit dñiuz i accipietez
al ei odico nulla dare ē ut ff vsu frue que admod ca i fi
s3 o ff de acq rez do si pcut s o mltū it est an er or
i obligatõ e sit an i re pmo cau nfit dñiuz vt h dz et odico
oriz s o no nec nfit dñiuz nec oriz actõ vn agēs excep
repellit ut ff mā vū ticiJ cit ad hūc ti s poic h gā
et q bus dā iste s no fa uberioris doctrine ad p ymaz
materia de debito s ponat vnū casū tm in q solutū p er
f s p erroze lz rorē debitū nō pt repeti tñ et alij
vj sū ut si scēt soluit idbitū nā hz loē tpetitõ ut ff s o
s mde l i Jt p p sniaz solut eē idbitū nō tpetit ut C de

Depositis. Quae obligatio. si qd dnt h. t. a superiore.
s. p. quas p. no. ac. se. ille die de reb. acquir. edis
h. at de ob. ut ibi dixim. Itē qd dnt iste ab alio. s. s.
stip. s. cū ibi de obli. dicatur se ille spāl. est in obligacōibz
qritur p. stipulacōz. h. aut in omni gne obligatōuz loqui
tur acqrendo p. filium v. p. seruum pter qd si sūt ex castrehs
pecul. p. qsi qb. cāibz
nl ad. ppetatē nec ad
vsufr. pti acqritur vt
. C. s. bo. q. li. cū op. z
. s. ij. a. At tñ al. ē
ut tñ. q. p. fuos. zē. ap.
ē ut tñ. et h. si p. sub.
audiē. tñ. b. Acqritē
nisi ab alio possideatē
su. q. possessor. nec
dñiuz nec possessōz
qrit. si nō. ex. re. eius. s.
paut. vel. ex. opera
sua. nec. dño. si. ex. re.
bonē. fidei. possessō.
ris. v. l. opera. acq. s. uir.
q. r. ei. n. possid. z. ut. ff.
de. acq. re. do. si. v. uul.
. i. se. et. l. hō. lib. s.
fi. 230.
e. s. d. m. ymaginem
q. h. d. fiat. s. diuisio. p.
magiarie. et. intellē. /
alī. nā. visibiliter. fie.
ri. non. pōt. cū. sint. icor.
palia. q. non. diuidun.
tur. ut. ff. de. acq. re.
do. su. s. in. cor. p. alē.
et. s. de. reb. z. cor. i. i.
se. et. s. de. vsufr. in.
p. n. d. Cō. s. tō. ut. C.
de. bo. q. li. l. fi. s. ubi.
at. e. d. tō. s. p. e.
tas. tñ. ē. filij. i. p. uis. a.
ctō. is. ut. h. s. z. a. obt. z.
s. hodie. in. omī. bz. ad.
uentic. i. s. s. o. lim. tñ.
. v. actō. s. filio. fami.
opetebāt. rōe. p. p. era.
tis. ut. miuria. z. q. vi.
aut. clā. depositi. cō. s.
modati. a. actō. s. i. fē. z.
ut. ff. de. ac. et. ob. fili. i. fami. et. l. in. fem. has. tñ. pē. exerce.
bat. vel. su. p. curator. n. filij. ut. ff. de. iur. s. si. v. n. s. ait.
p. tor. et. s. filio. et. l. p. i. fi. n. p. ab. est. z. ut. ff. s. iudi. s. i. l. o. g. i.
. s. i. qd. ē. i. mutuo. erat. ut. ff. s. cer. p. e. cū. filij. Sed. hodie.
ex. omi. cā. aduē. ticia. acqritē. ipsi. filio. p. petas. ut. h. s. z.
f. Diuisionē. q. diuisionē. longū. ellz. h. d. rē. h. s. z. plene. p. oz.
dme. i. de. a. l. C. s. bo. q. li. l. fi. hō. qn. z. bona. fid. possidē. vt.
g. Itē. p. liberos. nō. q. liber. qn. posterior. credit. eū. vū.
eē. a. suū. qn. q. mala. fide. ut. qn. credo. eū. vū. eē. scio. a. meū.
n. eē. ut. ff. s. acq. pos. l. i. s. p. eū. qn. z. nullo. possidē. l. z. de.
tineat. ut. qn. scit. libez. eē. ut. ff. s. acq. pos. q. vniū. sas. s. i.
et. ff. de. p. bac. si. q. s. libez. bus. dā. libris. ē. i. s. a. vsufruct.
b. Per. eum. q. vsufr. in. q. vel. vū. et. s. m. h. videt. q. p. tū.
seruuz. in. q. h. z. vū. ex. duabz. cais. acqrat. s. z. sē. ff. de. vsu. t.
ba. p. vū. i. p. n. So. dicūt. quidā. illd. corrigi. Vel. die. scdm.
jo. q. illud. ex. duabz. referat. ad. sol. vsufr. alterz. s. o. si. ex. te.
ad. vsuariū. et. sic. erit. i. s. a. ofusio. hē. C. de. colla. illā. et. s.
q. da. tu. pos. s. h. q. s. s. z. in. alijs. li. n. est. v. l. vsu. z. a. tē. planū.

**indebita soluantur n̄ re-
p̄unt** **Per q̄s p̄sonas no-
bis obligacio acq̄ritur**

Depositis generi-
bz obligacōuz q
ex contētū ul' qua
si nascūt admonēdi sum?
acq̄ri vobis non soluz per
vos metipos. s. z. eciaz p. eas
q. z. p. sonas q. i. v. r. a. p. tate. s. t.
veluti per seruos vestros t
filios ut tñ q. p. seruos ve-
stros vob acq̄ritur totum
vestruz fiat Quod at p. li-
beros q. si in p. tate habetis
ex obligatione fuerit acq̄-
situs hoc diuidatur scdm
ymaginem reruz p. petatis
et vsufructus. quā nostra
decreuit ostō. ut qd ab a-
ctōe omoduz p. ueiat h. mōi
vsufructuz qdem habeat
p. p. petas aut filio fuerit
scz patre actōez mouente
s. m. nouelle nostre ostōnis
diuisione z. Itē p. liberos
hoies et alienos suos q. s.
bona fide possidetis acqui-

est et nullū est sē
i. Cō. s. p. dñica
stip. s. si dñis fuus.
k. Stipulat. s. al.
. s. p. n. l. Quibz mod tollit obligacō. g. non trāscit. s. ce-
tō. ut. ff. de. so. q. res. s. ar. eā. et de. no. rā. l. si. alienos. a. C. de

ritur vobis. s. z. tñ ex duabz
caus̄ idest si quid ex opibz
suis vel ex re vestra acqui-
rant. Per euz q. z. seruuz
in q. v. sumfructū habetis si-
milē ex duabz istis causis
acquiritur vobis. Cōmu-
nē fuuz p. dñica p. te dñis
acq̄rē certuz ē. excepto q.
noiatim vni stipulacō. aut
p. ditionē accipiēdo. illi
soli acq̄rit. veluti cum ita
stipulet ticio domino meo
dare spondes. s. z. si dñi vni-
us iussu fuus fuerit stipu-
latus. s. z. antea dubitabat
tamen p. nostram decisi-
onem res expedita est. vt
illi tñ acq̄rat q. h. ei. facere
iussit ut sup̄dictum est.

Quibus modis tollitur ob-

ligatur ligatio

Cautez omnis obli-
gatio solutioe ei?
qd debetur veluti si quis
sentiēte creditore aliid
p. alio soluerit. nec tamen
interest q. s. soluat. ut. z. ipe

remis. pig. ē. ex. cā. a.
C. de. sen. pas. si. debi-
tor. ubi. mag. suscitā.
sol. o. eius. qd. debet. r.
q. tollat. ut. ff. s. no. p.
. l. electō. s. fi. s. z. ibi
equitatis. rā. cō. ne. nec
sublata. dicitur.

Tollit. alias tolli-
tur. alias sol-
uit. n. Obligacio
fue. re. fue. v. bis. siue
fē. siue. s. ensu. nam
de. his. s. d. em. ē. a. ti.
de. obli. usq. z. huc. s. z.
nū. quid. ē. idē. i. h. i. s. q.
ex. maleficio. sunt. vel
q. si. hē. n. sic. itē. h. sūt
vera. siue. ciuili. z. na-
turalis. fuerit. obli-
gacio. simul. siue. na-
turalis. tñ. ut. h. et.
ff. ad. l. fal. si. pupil.
l. i. p. i. m. s. z. nū. qd. a
uili. tñ. soluit. solu-
cione. ei. q. debet. vi-
det. q. nō. vt. ff. s. so-
luc. q. h. o. z. s. fi. et. s.
qd. dā. dicūt. s. z. atra-
dico. si. ei. sciēs. me. de-
bē. ciuili. tātū. soluā
sicut. ecōtra. si. nudo
pacto. tibi. decē. debe-
am. et. soluā. cā. mee. si
dei. implēde. quare
n. liberos. ut. ff. s. s. d.
m. d. l. fidei. cō. m. d. at
in. d. cā. l. q. hō. em. s. z.
ido. est. q. z. aliud. ope-
rabat. solucō. q. cre-
derz. soluēs. scz. repe-
ticiōem. cum. errabat

et. dens. se. teneri. naturali. n. s. m. i. z. si. nō. fac. qd. credebāt
soluēs. s. liberacionē. Itē. ē. sē. ad. s. j. r. l. in. aut. vt. h. i. q. p.
res. s. si. nō. tacuit. so. illud. spē. ale. est. Itē. sē. ff. de. sol. l. si
rē. meā. Itē. sē. ff. de. v. ob. iul. s. q. sūdū. Itē. sē. ff. s. mo-
l. i. j. s. si. reddita. s. z. h. i. s. legibz. l. z. fuerit. fca. solucio. nō. tñ
fca. fuit. sic. debuit. fieri. vñ. p. nō. facta. q. tñ. ad. s. habet. Itē.
sē. ad. id. qd. subicit. q. d. mū. sciēte. creditore. soluit. aliud. p.
alio. ff. de. l. j. nō. ā. plius. s. fi. et. l. si. dom. s. ij. et. iij. et. ff.
de. au. et. ar. le. l. j. s. fi. et. C. de. dona. l. si. q. s. ar. ff. de. sol.
q. hominē. et. ff. de. v. ob. mē. stipul. s. p. n. l. et. l. si. s. m.
q. b. z. legibz. dē. q. liberaat. q. s. solucō. aliud. p. alio. s. z. hec
specialia. sūt. hoc. aut. regulare. k. Cō. sciēte. mē. dū. tñ
eē. aliud. p. alio. soluit. creditore. ecia. iuito. vt. dixi. m. auē.
de. fideiul. s. p. n. l. et. q. s. b. a. ex. h. i. s. not. auim. s. p. p. Accur.
l. s. o. l. o. fiat. p. z. h. q. b. n. i. e. i. u. s. o. f. e. r. e. i. u. i. t. u. s. s. z. sē. ff. de. re.
iur. l. i. m. u. i. t. o. s. o. illa. regula. in. p. u. i. l. e. g. i. s. l. o. q. e. h. a. t. m. a. l. i. s.
Vel. dic. q. n. p. t. directo. p. t. tñ. p. mediū. p. ma. verior. est. s. z.
nū. quid. econtra. potest. fieri. ali. solucio. iuito. creditore. s. s.

ut ff de noua l si fideiussor si creditore creditore sol
uatur ut ff de negg si liberto uel procuratori credito
ris uel ei cui extitit heres creditor uel futuro debitori
vel similibus personis que numerantur ff de sol solutum
et ff de pig acc solutum g solutam

q Item si reus iteruenerit ut fideiussores mandatores et
spofores ut ff de ex
cep et c si nu pe
l iij r ipe libat
si fideiussor et si qd
soluat noie suo libat
ipo iur reu at libat p
exceptom ut ff ma
si quis et l pp a ff
de pec hz l si quis
possessor si no noie
re liberat ipo iur re
u ut ff de negg sol
uendo et ff de noua l
stichu i fi s3 s3 ve
ru e qd libat re9 sol
uente fideiussore q
mo cedez act credi
tor fideiussori qd fa
co dz ut ff de sol mo
destin9 et ff de fide
iuss l si fideius q sunt
op h ac l r illud p t
fieri an solutem scz
cessio uel ee postea
hoc acto pus qz vi d
e melle ut p batur is
soluto ff de fideius
cum hys Item nota
h vnam solu parere
plures liberationes
et fa s de duobz r al
s ex pluribz et ff s
arbitris si duo

s Item p acceptila
tione ymagiaria i fi
da sic ff de reg iu
l yma at dz yma id e
p momtu duraa sic
in aut quo op e g i
et in psalmo In yma
gine pertrahit ho
e ut patiat ut se
quitur i e g non est
autem in fi g nam sola patientia non prodest Accur
u s3 ee grece non solu latinis s3 etia grecis h bis dum
tm aptis ad h ut sequitur et fac s s ob l i g fi
p Quo gne dixim9 ut s e g ibi q em ex h boz r e
p Certo s q fut de iur ge cu acceptibil q e civilis actus
ut ff de re iur act9 n possit iura gen tolli ut s de le ag
tu g fi q fut vetustiora firmiora ut s de re di g singl oza
s3 nuqd a obligatores iur civilis tollz acceptilaco ut tra
ru et eph et similes ut dixi9 s s iur na ge et civili g ius
at r n e sola obligatoz h b iducta tollat ut h dz s3 certe
licet non possent tolli iur acceptilacois s obligaco iur ge
tiu et alie civiles tam possunt iur pacti eia acceptilaco
scā s io ut ff de rescim ven empco et l cu eptoz qd gna
lit ee dicebat mar q vbi cu3 fieret acceptilaco inutilis qd
hcat vi pacti et fa p eo ff de pac h s i vnus g p Ad bul
totu dtriu et erat p eo ff de accepti q iutilis i r l a ff

qui debz an alius p eo li
berat ei et alio solvente si
ue sciente siue ignorante
debitore uel inuito eo so
lucio fiat. Item si reus
soluit eia hij q p eo inter
uenerut liberant. Item
extrario attingit si fideius
sor soluerit no ei ipse sol9
liberat s3 ee re9 Item p
acceptilacione tollit obli
gacio Est aut acceptila
cio imaginaria solucio qd
em ex h boz obligacione
ticio debet id si uelit ticio
remittere poterit sic fieri
vt patiat hec verba debi
torē dte qd ego pmisi ti
bi habes ne acceptu r ti
ci9 r spondeat habeo s3
ecia grece appellacio p t
fieri dumodo sic fiat vt la
tinis verbis solz exigi gre
cum Duo genere vt ita
diximus tatū hec soluunt
obligaciones q ex verbis
onstitūt n eia cetera Con
sentaneu em visuz e verb
facta obligacionem alijs
posse verb dissolui s3 et

ostri pecu l i g eu q s3 nos dicim9 ide qd mar ubi fit in
utilis rōe rei ut dem est. Itē idē qd b ubi e inutilis rōe a
cepcōis et fac p nob ff de acceptil si acceptilis
3 Consentaneu fac ad h e g fr et ff de re iur nichil e
tam et c qn li ab ep dis l ij et ff de pac ab empcone
a Sed ee ex alia s q verbis

id qd ex alia causa detur
pt in stipulacione deduci
et p acceptilacione dissol
ui. Sic aut q detur p
pte recte soluit ita i pte re
cti debiti acceptilacio fie
ri pt. Est aut pdita sti
pulacio q vulgo acquilia
na appellat p qua atigit
stipulacione vt oim reruz
obligacio i stipulatu3 de
ducat et ea p acceptilaco
ne tollat. Stipulacio ei
acqilia renouat oēs obli
gaciones et a gallo acqli
ano ita opoita e. Quic
quid te mihi ex quacunqz
ca dare facere oportz vel
oportebit presens in die
mue aut sub adicione qz
cunqz reru mihi tecuz ac
cio est queqz abs te petico
vel aduersus te psecucio
est vel erit quod qz tu me
cu haberes tenes possi
des possideresue dolo
ue malo fecisti quo minus
possideas qnticunqz eaz
rez res erit tata pecunia
dari stipulat9 e aut au

b Dissolui scz ipsu
debitu. Et nota mira
bile pbacoez na cuz
no patetur datus a
liis tolli suo conerio
actu s p acceptilaco
ne decipit et deducit
in qnda n prlus d
ru actu ut in stipu
laco qd est obliga
toriu et sic fit noua
co distincte iur isto
ut i e g pte rea et ff
de act et ob obliga
conum fere g fi a ip
sa stipulaco patitur
se tolli p acceptilaco
nem ut h dicitur
c Sic at soluitur s
volere creditore s3
nunqd eo inuito debi
ti ps soluit. Re aut o
fiterur de toto debi
tor et tunc non po
test soluere nisi totuz
ut ff de vsu tutor
g lucius que est hu
ic contra nisi volenti
creditori ut h dicit
aut diffitetur et tuc
pars ofessata tm re
cipietur ab inuito ut
ff si cer pe quis ex
sti et h eia casu po
test intelligi qd h di
citur
d Est prodita o po
sita est i hys ver bis
q sequuntur quicqd
te r e. Et nota q non
potest sic legi quin
aliqua h ba sint h su
pflua. Item nunqd
vnum solum ex hys

duob9 s dae vel facere suffic s dare cu solu qd erat dan9 i
hac stipulaco deducit ut i ibi tata pecunia r sic ar s
de v ob h h solenia et c de dona l fi. Daē ubi dz dñi
uz tñsferre ut i de act g sic itaqz s de v ob l non appa
ret g fi
f Acto in psona ac petito in rem psecuco vtruqz con
tinet ut ff de act et ob acto in personam
g Petito in rem h Ve p vel i Res i estimaco
k Stipulatus nuc mutat psonas de scda ei transit ad ter
ciam. Et nota q etiam realis actō deducitur in stipulaco
scā rei estimaco et ita ipsa pecunia siue rei estimaco dedu
cit i stipulaco3 et in acceptilacoem na ipsa res non pt cu
nemo rez suam possit stipulari sibi dari ut s de iutil sti g
ij s3 quo deduca estimaco3 cu non debeat r imo q de
bita est libat em excepcone quasi rei ven si prestat esti
maco ne ut ff de res ve eius rei et l se si autem ipsa re in

acceptilacōz sducā. v3 iur pac. b. ut. dixi. s. e. g. q. gñe
a **P**reterea. n̄ solū solucōe uel acceptilacōe. ut dcm̄ est. s
b **N**ouacōe. si fiat p stipulacōez. ut subici. siue p iudiciū
ut si ali⁹ noīe meo iudiciū suscipiat aio nouādi. ut. ff. s. sol
i. solu. et. ff. in rez. v. si p. p. et. ff. s. v. ob. scire debem⁹
in fi. i. R. p. sone etiā si h̄ n̄ agi⁹ ut fiat nouacō iure isto
c **P**oue. hodie contra. ut. j. e. g. h̄ e. **A** pupillo. q̄ na
turalit̄ tene⁹. ut. ff. s.
noua. l. i. in fi. si ē ma
ior infante. alias nec
naturaliter. ut. ff. de
ac. et ob. l. pupillus.
e **N**ulla ē. s3 nūqd
restituatur creditori
p̄ore debitorē. Quis
dicūt q̄ sic. ut. C. de
repu. t. l. i. et. ff. s. si
diul. l. si tici⁹. g. huic
q̄ ē otra. et qd̄ h̄ s. r.
res admittat. s. iur.
oñi. h̄ n̄ p restōm vt
dcm̄ est. Alij ut pla.
dicūt h̄ ac in impubē
q̄i stulte accepit hic
creditor tā puulū. il
lā. in pubē loq̄. Vel
veri⁹ refert an minor
iuue⁹ ut nō teneat p
bñficiū restōis. a tūc
eciā restitui⁹ credi
tor in veterē credi
torē ut ibi. an vero n̄
restituā. qz nō ē ne
celle. cū tm̄ n̄aliter
sit obligatus. ut. ff. s.
noua. l. i. in fi. a tunc
nec creditor restitui⁹
ut h̄. nec eē tunc qñ
dolo creditoris mioz
fuit obligatus. ut. ff.
de fideius. si tuci⁹. g.
fi. vñ huic doloso nō
succurrit. qz frustra.
et ē. ff. de miot. l. au
giliū. in fi. a. l. si ex cā
g. nūc vidēdū. et ad
vell. si decipiēdi. Qd̄
eē in muliē distiguit̄
nā restituitur in pmū
debitorem actō ea s̄
ducta. p vell. ut. C.
ad vell. s. h̄. nisi fue
rit dolo inducta. vt.
ff. ad vell. quidam
dcā. l. si tutius. in fi.
At secus est ubi nul
la est sc̄da obligacō
ut i suo subici⁹. qui
non p̄t eciā n̄aliter
teneri fideiubendo vel intercedēdo q̄ quo mō. ut. ff. de fide
ius. fuis iscio. et. l. se. Idē eē in infante dicā q̄ sc̄do se obli
gauerit. nā ē nulla sit. n̄ tollit̄. p̄ma ē n̄ habeat in quā tran
seat. Quidā tm̄ dixerūt n̄aliter h̄uū teneri etiā fideiubēdo.
qd̄ falsū ē. nam nec aliter tene⁹ n̄ n̄aliter. cuius occasiōe te
netur dñs de peculio. at h̄ non tene⁹. ut. ff. de pecul. l. iij.
g. si filius. et fa. ad hūc. g. ff. de fideius. si tucius. g. huic.

geri⁹ spospōdit numeri⁹
negidi⁹ **E**t ex diūso nūe
ri⁹ negidi⁹ interrogauit au
lū augeriū. q̄cqd̄ tibi ho
dierno die p acq̄l. stipulaci
onē spospōdi. id ne omne
hēs acceptū rñdit au⁹ au
geri⁹ hēo acceptūqz tuli.
Preterea nouacōe tollit̄
obligacio veluti si id qd̄ ti
bi sep⁹ debebat a titio da
ri stipulatus sis. Nam inē
uētū noue p̄sone. noua na
scitur obligacio. et prima
tollit̄ translata in posteri
orem. adeo ut interdum lz
posterior stipulacio inutil
fit tm̄ prima tollitur noua
tionis iure. veluti si id qd̄
tu titio debes a pupillo si
ne tutoris auctoritate sti
plat⁹ fuerit. q̄ casu res a
mittit̄. Nam et prior debi
tor liberatur. et posterior
obligatio nulla ē. Non idē
iuris ē si a seruo quis fuerit
stipulat⁹. nam tunc prior
perinde obligat⁹ manet.
ac si postea null⁹ stipulat⁹
fuisse. Sed si eadez p̄sona
fit a qua postea stipuleris
ita demū nouacio fit si qd̄
in posteriori stipulacōne
nouū sit forte si dicio. aut
dies aut fideiussoz adiciat̄
aut detrahatur **Q**d̄ au

Non idē. s3 q̄ ē rō diuersitatis inf̄ hūc. g. et supi⁹. Rē n̄
fū. Rē. qz ibi saltem n̄aliter obligacō fuit. h̄ nulla in seruo
ut ibi diximus. Itē h̄ qz pupill⁹ potuit obligari naturalit̄
et civiliter ē auctoritate tutoris. et p̄ eū. s. creditore stetit
q̄e sibi iput⁹. vñ p̄or actō tollit̄. et posterior n̄ man⁹. vñ
at null⁹ auctoritate p̄t obligat̄ cui⁹. idēoqz non imputat̄
sc̄z creditori. et actio prior durat.

tem diximus si dicitio adi
ciatur nouacōnem fieri sic
intelligi optet ut ita dica
m⁹ factā nouacionem si d
dicio extiterit. alioquin si
defecerit. durat p̄or obli
gatō s3 cū h̄ quidem inf̄
veteres ostabat tūc fieri
nouacionē cū nouādi aio i
sc̄dam obligationē itum
fuerat **P**er h̄ at̄ dubium e
rat qñ nouādi aio videret̄
hoc fieri et quāsdā de h̄ p̄
sumpciones alij in alijs casu
bus introducebant **I**deo
nostra p̄cessit ostō. que ap
tissime diffiniuit tunc solū
nouacionem p̄oris obliga
cionis fieri q̄ciens hoc ip̄z
inter strabentes expressū
fuerit qd̄ p̄pter nouacionē
p̄oris obligationis ouene
runt. alioquin manere et p̄
stinam obligationem et se
cundā ei accedē. ut mane
at ex utraqz cā obligatio
h̄z n̄re ostōis diffinitiones
quas lz ex ip̄suis lectione
apertius cognoscere
Hoc apli⁹ hee obliga
ciones que osensu strahū
tur straria voluntate dis
soluunt **N**am si titius et se
pus inter se osenserunt ut
fundū tusculanum emptū
seyus haberet. c. aureorū.

Null⁹ stipulatus
id est interrogatus sti
puloz em̄. i. m̄rogo
h̄z p̄stis. sic accipit̄.
ff. de os. inde. si nō
fortem. g. si. y.
h̄ **N**ouacō fit. nō h̄
tria iura ēca noua. an
tiq̄ssima. ubi eē si m̄
hil noui inueniret
fiebāt tm̄ nouacō. ut.
ff. s. ac. et ob. obliga
cōz fere. g. si. It̄ noua
vbi nouacō p̄sump
tue fiebat q̄ciens no
ui inueniret. et sep̄
itelligebatur. s3 agi
ut h̄. et. ff. de nouac.
l. ij. It̄ ēcia qñ h̄ ex
p̄ressis d̄retur. ut. C.
de nouac. l. si. vel dic
tm̄ et verius duo esse
p̄mo fiebat si h̄ age/
batur exp̄sse vel tacti
te. ut. ff. e. l. iij. et no
uo iur̄ si id exprimat̄
ut. j. g. p̄. et in dcā.
l. obligacōm̄ fere.
nouū ifueiebāt. s. si is
pulaō penalit̄. a fa
ad h̄. s. qui mo. tel. i/
fir. g. i. et. ff. de re iu
di. l. iij. g. si ex ouenti
one. et. g. h̄ si pigra.
i **Q**uod at̄ fa. ff. de
nouac. quociens.
k **N**ouandi. exp̄sse
vel tacite.
l **S**3 ē h̄ m̄roduce
bant et alij in alijs ut
qz forte aliqd̄ noui i
obligacōne erat ad
iectum. ut. s. e. g. h̄ si
eadem
m **C**ōstō. ut. C. de
nouac. l. si.
n **A**ccedē. fit tm̄ ex
actō tm̄ semel de eodē
ut. ff. de reg. iur. bo
na fides.
o **H**oc amplius. q̄
consensu. s. solo. s3 q̄ sunt hee. Rē. numerant̄. s. de ob. ex
sēsu **I**dem in quibusdam ex maleficō. ut nudo osensu eē tol
latur ip̄o iure. ut miuriaz. Itē furti et similes. ut. ff. s. pac
et. si tibi. y. g. qdam actō. alias nō ip̄o iure tollit̄ osēsu. s.
pacto s̄ n̄ petēdo. h̄ p̄ excep. ut. ff. s. pac. l. si vn⁹. g. pact⁹
p **P**recō soluto. s3 nunqd̄ si p̄tē p̄cij soluet. Rē non ē res
integra. et ideo non rescinditur nudo osēsu. h̄ ita demūz si

consensu. s. solo. s3 q̄ sunt hee. Rē. numerant̄. s. de ob. ex
sēsu **I**dem in quibusdam ex maleficō. ut nudo osensu eē tol
latur ip̄o iure. ut miuriaz. Itē furti et similes. ut. ff. s. pac
et. si tibi. y. g. qdam actō. alias nō ip̄o iure tollit̄ osēsu. s.
pacto s̄ n̄ petēdo. h̄ p̄ excep. ut. ff. s. pac. l. si vn⁹. g. pact⁹
p **P**recō soluto. s3 nunqd̄ si p̄tē p̄cij soluet. Rē non ē res
integra. et ideo non rescinditur nudo osēsu. h̄ ita demūz si

hincinde facta fit retro traditio. ut. ff. qm liceat ab ep dis.
 l. i. n. ff. de pacf. ab emp. a est ro vtrobiz. qz nil est ta ouei
 ens naturali eqtati q' eo gne qd qz dissolu quo ligatu e ut. ff.
 de reg. iur. nihil. e. g. et no. in fi. huius. t. xij. ce modos p
 q' de est ut. s. quos tollit obligatō tā cuil q' natal
 ipo iure ut nulle remaneat reliq. per soluc. ut. s. e. in prim.

Jte p acceptilacōem
 ut. s. e. g. Jte p acce
 ptilacōez Jte p noua
 cōez voluntaria. ut. s.
 e. g. p. et. s. g. primo.
 Jte p nouacōez nēciā
 ut p sniaz et otestaci
 onē lē ut si aliis meo
 noie subeat p me iu/
 dicit. ut. ff. de nouac.
 l. delegare. g. i. n. l.
 aliā Jte p opelacōm
 ut. J. d. act. g. p. n. l. a. g.
 i bone fidei Jte p ble
 gacōz. ut. ff. de l. d.
 legare. i. r. Jtem p
 ofusionē sbiti. ut. ff.
 de fideiul. l. si sbitor
 creditori Jte p obla
 tionē dhgōz et dpo
 sicōz. ut. C. de sol. l.
 ob signacōz. et eiaz
 ipo iure. ut. ff. de po
 fiti. l. i. g. si pecuniam
 in fi. g. Jte p iteritū
 spē. ut. ff. de ob. l.
 si ex legati Jte male
 fitō suo ut p of. p e/
 dem si quis i tātā vel
 edem diui marci. ut.
 E. vii. vi. l. si quis in
 tātā et. ff. q. mef. cā.
 l. extat. et. ff. ad. l.
 iul. de vi. p. l. p. n. l. Jte
 ofētu nudo qm qz ut i
 B. g. S3 et alijs mod
 tollit non vtēz scz cui
 lis et naturalis. sed
 niterdū cuius tm et
 remanet natalis. ut p
 sniaz. ut. ff. de adi. is. l. iul. Jte rmas
 net cui et tollit natal. ut p
 pactū et cirōgphi redditiōnē
 et iuhurandum. ut. ff. de sol. l. stichum. g. natalie. ipsa e cā
 uilis sic elidit ut non hēat
 vigore. J. de excep. g. pterea
 Jte sūt et alij modi qbz
 tollit obligatio p excep.
 qz habemus J. de excep.
 per totum. Accur. flo.

demū re non secuta. id est
 neq; p̄cio soluto. neq; fun
 do tradito. placuerit inf̄
 eos ut discederetur ab ea
 emp̄cione ⁊ vēditione in
 uicē liberātur Jdē ē icon
 ductiōne ⁊ locacione et in
 om̄ibz oētibz q̄ ex ofensu
 descendunt sic iam dcm ē.

De obligationibus que ex delicto vel quasi delicto nascuntur.

Um fit expōsi
 tum superiore
 libro de obliga
 tionibus ex cō
 tractu. et ex quasi o tractu
 seqtur ut de obligacioni
 bus ex malefitio ⁊ quasi ex
 malefitio dispiciamus Sz
 ille quidez ut suo loco tra
 didimus in q̄tuor gna dī
 uidunt. hec vero vni⁹ ge
 neris sunt Nam omnes ex
 re nascunt. i. ex ipo malefi

De obligationibus. Re ica. h otimia ut i pn. huius ti. sti
 ū sit expōsitū. ex oēctū. ut. s. d. ob. ex oēc. netur
 g. l. Ex qsi o tractu. ut. s. de obli. ex qsi o trac.
 t. Ex malefitio. caue tibi. qz l3 h pmittat dice s hif
 omnibus n tñ dicit i hoc ti. de hys q sunt ex quasi malefi /
 cō. sed dic ut. J. de ob. ex quasi malefi. nec eciā de om̄ibz q ex
 malefitio. J de solo furto agitur in B t. a al e Re ica. g. nali or
 q' sit cert⁹. ut. ff. si e. pe. et de adi. inde. et. C. de r b3. cre.
 q' iū iū nā n dīc ibi de rebz creditis. J i se. ti. post illum
 u. Sz ille. l. q' sūt ex oēctū. n at repetit eas q sūt ex qsi oēc.
 p diuidū. l. re. h b lris et ofētu. ut. s. de ob. g. fi.
 p. De. l. q' sūt ex malefitio vel qsi sūt ouico. ut. ff. de ins
 3. In iuria. Sz nōne fit i iuria h b. iut. l. i. g. iuria. Jte lris
 ifamatoris. ut. ff. de iniur. l. i. lex cornelia. g. fi. qz libz. a. J. s.
 iniur. g. i. h cte a tūc ex malefitō fit a sic re fit. qz maleficiū

Hic fit verbis vel lris et sic habet locū quod hic dicit
 Vtū ē oēctacō. et fa. c. s. elec. c. dudū. B exigit i fur
 to et sine eo nō fit furto. l3 voluntas vel alia vba v' sēpta
 intueiat. ut. ff. e. si qz vprozi. g. neq; vbo. a. l. i. iustitudo. i. pn.
 et. l. i. g. sola. Anz tñ sine oēctacōe. ut i carta rafa. ut. ff. e. q
 tabulas. g. fi. et. l. si quis vprozi. g. fi. qz asinum J cerre ibi oē
 ctatō inefficit. cū ge
 neralit oēctatōz acci
 piam⁹. l3 non fuerit
 ibi amotio
 b. Rei subaudi mobi
 lis. nā de immobili n
 pt fieri furto. ut. s.
 de vsu. g. qd at nisi
 caū ut i creta. l3 cte il
 la iā ē mobil. ut. ff. e.
 l. si crete J subaudi
 corp al. nā de ico. pa
 libz n fit furto. ē nec
 oēctatio in hys esse
 possit. ut. ff. de acqē.
 re. do. l. seruus g. mē
 corp alitē subaudi a
 liene. qz rei mee non
 facō furto in eo qd ē
 meū. h sec⁹ i onī. vt.
 ff. e. si socius. idē a fi
 ē nulli⁹ ut hereditarie
 n fit furto. ut. ff. e. l.
 hereditarie. et ido dī
 xi subaudi a aliene
 c. Fraudulosa. B ido
 dicit. qz si credat sibi
 licere non facit furto
 ut. J. r. i. g. qz tñ. Jte si
 credat dñz pmissurū
 non facit furto. ut. J. e.
 g. placuit. In duobz
 tñ casibz vidz furtuz
 fieri eē sine fraude fu
 rādi. ut i eo q faecum
 pecūie surripuit. nā
 eē facci noie furti te /
 net. l3 saecū non ppo /
 fuerit furari. h pecu

cio veluti ex furto rapina
 aut damno aut iniuria

De furtis

Furtus em est con
 tractacio rei frau
 dulosa. vel ipsius rei vel eci
 am vsus ei⁹ possessionisue.
 qd lege natali phibitum
 est admittere. Furtū ei
 v' a furno id ē nigro dcm
 est qd clam et obscure fit.
 et plerūz nocte. vel a frau
 de vel a ferēdo. id est aufe
 rendo. vel a greco smone
 qui fures appellantur furi
 so. et greci dī
 xerunt Furtoz at duo
 sunt gn a maifestuz ⁊ n ma
 nifestum Nam oceptum ⁊
 oblatuz spēz potius actio
 nis sunt furto coherentes
 q' gener a furtoz sic inferi
 us apparebit Manifestus
 fur est. quem greci
 appellant. nec

fraudulosa. B ido
 dicit. qz si credat sibi
 licere non facit furto
 ut. J. r. i. g. qz tñ. Jte si
 credat dñz pmissurū
 non facit furto. ut. J. e.
 g. placuit. In duobz
 tñ casibz vidz furtuz
 fieri eē sine fraude fu
 rādi. ut i eo q faecum
 pecūie surripuit. nā
 eē facci noie furti te /
 net. l3 saecū non ppo /
 fuerit furari. h pecu
 niā ut. ff. e. qui saecū h cte l3 nō pncipalit scdario tñ voluit
 saecū surripere. Alius casus ē ut. ff. de adi. ob cāz. l. p. n. l. Jte
 subaudi ad diffinitōz. q' fit iuito dño. nā eo volēte nō pt cō
 mitti furtuz ut. J. e. g. placuit. d. Vel ipsi⁹. i. ppetatis ip
 si⁹ rei. e. vsus ut hēs exepiū. J. e. t. g. furto at fit. Sz qua
 liter q' druplicat h. Re. vsus tm q' druplicabit. ut nō p d⁹ ex
 tendat pena q' delictū. ut. C. de pen. l. scimus. et fa. ff. e. l.
 vulgaris. et. l. si qz fur. i. Re. n. et. g. i. et. g. ij. et. l. verum est
 Alij dicit eē ipsā ppetatē debz estimari. qz non pt separi y
 sus a ppetate. ut. ff. e. l. qui iumenta. et. l. si te vendidero. g.
 cū at f. Possessionis. et B dico a ipaz possessionē dupla
 ri cū aliud sit pēciū rei. aliud possessiois. ut. ff. ut i possidetis
 si duo. g. fi. et subaudi q' B fecerit aio lucrandi. al' non ē fur
 tū. ut. ff. e. l. i. g. i. g. Lege natali. i. diuina. vñ illis pō fa
 cias furto rē. Jte illud. qd tibi non vis fieri aliq ne feceris
 h. Fur tū. qd id est qz i. Auferēdo. qz fur aufert. Ac.
 k. Spēz. s. casus. Ac. flo. l. Apparebit. ut. J. e. g. ocept.
 et. g. oblatū. p. Immo ab alio p h vidz ifringi regula p
 libera psonā nihil acqri. ut. C. p qz pso. no. ac. l. i. qd fal
 sū ē qz mag de delicto suo ppo q' alterius fecō B euenit. vt
 ff. de vsu. h quis solucōm. g. fi. et. ff. qz vi. aut claz. l. p. h

bere. et fut h' va. n' i caū. s. cū se occultauit ille cui fiebat. nā lz fur vis' fuerit. tū ē fur n' manifest' ut. ff. s. fur. l. si q' ifuturē. s. decerni. **D**epone. i tū h'z. b. ut si ulē mon tes pferre destiasset tū si app: ebedat. erit fur maifest' Ac. flo.

solū is q' in ipso furto dep' hendiē. s'z eciā is qui in eo loco deprehendiē q' furtū fit veluti qui in domo fur tuz fecit et nondūz egres sus ianua dephēsus fue rit et q' in oliueto oliuaruz ā inueto vuaruz furtum fec' q' diu in eo oliueto ā in uineto dephēsus fuerit im mov'terius furtuz manife stuz est extendenduz quā diu eā rez fur tenens vii' vel deprehens' fuerit siue in pblico siue in puato. vel a dño vel ab alio. āteq' eo puenerit q' deferre ā dpo nere destinašz sed si ptulit q' destinauit. tamen si de phendatur euz re furtiua non est manifestus fur.

Nec manifestus furtuz qd fit ex hijs q' dixim' intelli gatur. nā qd manifestum non est id. s. nec maifestuz est **C**onceptuz furtū dr euz apud aliqz testibz pre sentibz furtiua res q' sita et inuenta sit. nā in euz ppa a ctō ostituta est. q' quis fur n' sit. q' appellatur ocepti.

Oblatus furtuz dicitur euz res furtiua ab aliq' tibi oblata sit eaqz apd te ocep ta sit utiqz si ea mente ti bi data fuerit ut apud te poti' q' apud euz q' dede rit oceptetur. Nam tibi apd quez ocepta sit ppa adūz euz q' obtulit q' muis fur n' sit ostituta est actio q' ap pellatur oblati. **E**st au tem prohibiti furti actio aduersus eum qui furtum querere testibus presenti bz volentē phibuerit.

Manifesti. s. q' descendit ex lege. vij. ta. ut. j. s. royal. s. hit at. s. q' re mior pena iut. l. xij. tabularū ipoie qz p pto re. s. qz maius delictū ē ut. j. t. p. in pn. Pretea tpe leg.

xij. ta. paupiores e / rāt hoies. vñ miores pene iponebāt ut. j. de inliur. s. pena. **D**upli n' i caū. ut. C. de suis fugitis. l. mācipia i. **F**urtū i uito dño. et qñz volē te ut. j. e. s. vñ il' d k. Traqz gestādi. id est ducendi. accur si 9

Pretea. pena ostituit e dicto ptois p actōz furti n' exhibiti. adūz euz q' furti uā questā rem apud se et inuenta non exhibuit s'z hee actōes id est ocepti et oblati et furti prohibiti necnon furti non exhibiti i disuetudinez abieit. **C**uz em req'stō rei furtiue ho die fm veteres obf'vacōz non fit merito ex oitia ec p'fate actiones ab vsu oūi recessēt. cū maifestuz sit q' oēs q' scientes rez furtiua suscepint et celauerint fur ti nec maifesti obnoxij sunt

Pena maifesti furti q' dupli est tam ex sui qz ex liberi psona. nec maifesti dupli est **F**urtuz autem fit. non solū cū quis incipiendi cā re alienā amouz s'z gñaliter euz q's alienam rez iuito dño oēctat. **S**t a qz siue creditor pignore. si ue is apud qz res deposita est ea re vt at. siue is qui re vtēdā accepit i aliū vsum eam transferat. qz cuius grā ei data est. furtū com mittit. vel ti si q's argen tum vtendum accepit q' si amicos ad cenaz inuitatu r' et id pegre secū tulerit aut si q's equum gestandi cā omodatū sibi longius a liq' duxerit. qd veteres sep serūt de eo qui in aciem equum pduxisset **P**lacu it tam eos q' rebz omoda tis aliē uterent qz vtēdas accepit ita furtū omittere. si se intelligāt id inuito do mio facē eūqz si intellexisset non permissurum ac si

Perduyissz. idē ē et si alij comodaunt. spēs ei furti ē de alie no largiri. ut. ff. e. si pignore. s. i. m. **P**lacuit itelligāt et ē rō. qz volūtal di stigit maleficia. ut. ff. e. q' iurie. i. si. i. s. et fac. C. ad. l. cor. de sic. l. i. et. ff. si cer. pe. l. q' te n **P**ermissuz. qd si s' creditit. s. dñz per missuz. s' stulte ēde bat s' furti nō teneē cū nō fiat. s. furtū ab sqz affcū ut h' subicit et s. de vsu. s. **T**ē si is. s' actōe ex eo oē ctu. ut omodati vel si mili bñ teneē. ut. ff. e. q' si re tibi omoda ta s' sec' si stulte opi nor te pmissuz. re tu az accipere. ut. ff. de furt. l. q' val. s. vetā Accur

Nec manifestū qā o'rio'z eadē ē disci / plia. ut. s. de hijs q' sui vel alie. iut. s. f. i. et fac ad hūc. s. f. e. l. ij. et. ij. et. iij. et. v. et. vi. et. vij. et. ix. **S**ed veterē ac ymmo fit. ut. ff. de s' fug. l. i. s. h' at. s' ill' ē spēale i p'ōa sui **E**x oīa. s' n' est sēp bōa oseqntia. ut s' blata solēntate i dō id tollat qz ē solēntate fiat. ut. s. de v. obli. s. sed h' et. C. de formul. et impetra. sub. l. i. et. ij. **P**ena maifesti. q' est de iure ptois. ut. j. de pe. et tpa. act. s. i. **E**x hui' s' tñ casu huius p noza da ripoterit. ut. j. de no/ val. acc. i pn. Ac. flo

Furādi nisi i duobz casibz ut dixi. s. e. s. i. Ac p. **F**urtū ut furti actō nascat. furtū tñ fit v3 qstā. h certe imo nec furtū fit. ut. ff. e. l. i. e. omes. s. pñl. q. **D**ño. i. meuo. ac. r. **V**n ptulerit. i. do mino h renūciauerit ut. C. de furt. l. si qd psuaserit accu. s. **A**d eum scz tituz t. **D**ecisiōem. ut. C. de ser. cor. l. si quis psuaserit. **A**ctōz spāle ē qd h dicitur alias nō fit furtum volenti ut. s. p. s. r. ff. de donac. m. vi. et. v. l. de eo in fi. q. ē cōtra s3 vi deē q. nec h casu de s. beat esse spāle. ut. C. de f. fugi. l. quicūqz. s. fi. h. i. incip. mali ca a dño hic at ab ip so corumpente. **L**ic. i. quamuis. **R**egule quas re / gulas hēmus. ff. s. v. corrup. l. i. in pñ. et per totum ti. ac. **P**ernicies. i. de s. structionem. **I**mpūitate. sic. j. t. i. s. h. nedū talia. **A**mbusdā. Item et vnius pena fit me / e9 multoz. ut. C. ad l. iul. repe. l. i. Et nō in h. s. pūri affcū. et si non seqtur effectus sic. C. de ep. et cli. l. si qd non dicā. et. C. s. hys q. ad ec. s. fu. l. pñr. Ar. s. ff. de pe nis. l. cogitacōis s3 certe h cogitatio iaz deuenerat ad aliqū actū vñ non erat nu da ut. C. ad. l. iul. de feca. l. quisquis ac. **I**nduz furtū. n. rōe dñi. h. maleficij. et ideo ex h. maleficio non euiliter h. crimia lē agitur. nam cum sit liberum corpus n. recipit estimacōem. ut. j. de obli. que ex q. si delie. s. ob hōiem. ē malit. et autem extra ordinem agetur. ut. ff. e. l. fr. et de pua. delie. l. fi. Mē s. oñ a gte s3 et pat. n. agit odicione furtua. euz ipa ad possessionē vñ ppetatē opetat qz neutz i filio hē m. ut. ff. e. l. eū q. s. si filius. et. l. mē i pñ. et. l. liboz. et. ff. de acq. p. l. cū h. redes. s. fi. et. ff. de rei. v. l. i. s. p. hāc

pmiffuruz credāt extē emē videri optima sane distin ctiōe. qz furtū sine affectu furādi nō omittit. s3 si cre dat aliqz inuito domino rem comodatā sibi oētaē domino at volēte id fiat dicitur furtum non fieri. **V**nde illud qstūm ē cū ticius hūuz meuij sollicita uerit ut qsdā res domino surripiat. et ad eū perferat et hūus id ad meuium ptu lerit. Meuius autem dum vult ipz ticiū in ipō dlicto dprehendere. pmisit hūo qsdam res ad euz pferre vtrū furti ā hūi corrupti iudicio teneat tici9 an neu tro et cum nob sup hac du bitacione suggestuz ē. et antiqz prudentium sup h. altcaciones pspexim9 q. busdā neqz furti neqz serui corrupti actionē pstatib9 qbusdam furti tmmodo. nos hmōi calliditati obuī am euntes p nostram de cisionē scimus non solum furti actionē sed ec hūi cor rupti oītra euz dari. l3 eniz idem seruus deterior a so licitatoze minime fact9 ē et ideo non deurrāt regule q serui corrupti actionēz in troducerent. tñ oñliuz cor ruptoris ad pniciez pbita tis serui introductuz ē. vt sit ei penalīs actio imposi ta. tāqz si re ipa fuiss3 hū9 corruptus. et ne ex hmōi

Aliqñ subtraxerit s3 hec res non efficit furtia. ut. ff. de v. l. c. s. q. si re. et. ff. p. emp. si re. vñ dic q. qñqz est res furtua et fit furtū. et nascit actō f. r. ut fere i toto s3 ti. et ff. e. et. C. e. itdum nullū eoz est ut si re meavt ar. itdū furtū fit et res furtia. h. a / cō furti n. nascit. ut j. e. s. h. i. qui. mēdum furtū fit et actō nasci tur. h. nō fit res furti ua ut h. s. **I**ndū teneē. et nō maifesti. l3 ec dep hēdatur. ut. ff. e. l. i. if qui ac. **A**li9 fa. ad h. ff. ad. l. acq. si seruus v uū. s. si quis de manu missis. et. ff. e. l. i. furti. s. pñl. et. l. q. ser. ac. **S**ed qd p lasciuā idest stulticiam. **I**n scm. i. v. l. i. s. acq. si corpa lesa sint. alioquin subsidia. ut. j. ad. l. acq. s. fi. et. s. pñl. **A**t vbi adūsatut primo deō vbi dixit dari in factū **O**pe supponit. nō hic dari oñliuz solo facto alias s3 oñliū hōis intentō vñ ppo sitū ut. ff. e. l. si qd fur. s. i. Itē s3 oñliū qd alij dat bonū vñ ma lū. ut. ff. e. in furti. s. pñl. in fi. Itē oñ liū s3 qd capit a ml / tis. ut. C. de le. et cō st. l. humanū ac. **C**erte cū alias er rat scūrus furtum ec sine oñlio hūius alie as teneē vt er qz. ff. s. furt. qui seruo et de s. si. l. i. sepe. aliud vi deē in actōe sui cor rupti ubi teneē ecia si al. erat factuz. nec em oportet laudan s do augeri maliciā vt j. ad. l. acq. s. certuz et. j. de ac. s. in qua s. duplū. et. ff. de ser s uo. cor. l. i. s. psuade Sed q est rō. h. qz h agit ex delicto se cuto p9 psuasionem non at ex ipsa psuasio ne. et ideo distinguit. erat alias scūrus vel non. h. i. alij ca sibz ex ipa psuasioe agit qd qd postea seqt. ut. s. e. s. vñ il lūd. dūmodo nō ex iteruallo immio sequat. ut. ff. de ser. cor.

impunitate et in aliuz ser uuz q facile possz corrupi tale facin9 a qbusdā ppe treē. **I**nduz etiā libero rum hōiuz furtuz fit veluti si quis liboz nēoz qui in pte nostra sunt subrep t9 fuerit. **A**liqñdo ec sue rei furtuz quisqz omittit. veluti si debitor rem quaz creditori pignoris cā de derit subtraxerit. **I**nduz furti teneē quiz ipse furtū non fecit qual est is cuius ope et consilio factuz est. in quo numero est qui tibi nummos excussit vt a lius eos raperet aut tibi obstiterit vt ali9 rez tuā ex cipet vñ oues vñ boues tu os fugauerit ut alius eas accipet et h. veteres scpsē runt de eo qui pāno rubro fugauit armentū sed si qd eoz p lasciuā et non data opa ut furtuz admittē fa ctum est in factum actio dari debet. **A**t vbi ope me uij ticius fecit furtuz am bo furti tenent. **O**pe et oñlio eius qz furtū admitti vidz qui scalas fenestris supponit forte. aut ipsas fenestras vñ ostiū effregit ut ali9 furtuz facēt quine ferramēta ad effringēdū ā scalas vt fenestris suppo nerent omodauerit. sciens cuius rei gracia omodaue rit. **C**erte q nullā opez ad furtū faciēdū adhibuerit

• l. n. b. et. l. neracius. Tre ecōē. j. de iniur. g. nō solū. Sz ibi
n̄ erat affcūr q̄ fecit. Ac. flo. a. **U**n̄ q̄ nec ob id. q̄ d̄ v̄ez
ē n̄ h̄s fuerit estiaa. v̄l d̄ns v̄ēdiderit furi. ut. ff. e. l. q̄uis
b. **N**ō nascit̄ n̄ sit f̄s
h̄s b̄ns castre se pecu
liū vel q̄i castre se v̄bi
filiū teneē p̄t. et p̄t
filio. Idē et de uxore
q̄s h̄ de filio s̄. ut. ff.
e. si q̄s v̄p. i. p̄n. ac. flo

sz tm̄ cōsiliuz dederit atq̄
hortatus est ad furtū faci
endum non teneē furti.

Un̄ q̄ in pentuz v̄l d̄no
rū p̄tate sūt si rez eis surri
piat. furtuz q̄dez faciunt.
sz rez in furtiua cāz cadit
nec ob id ab ullo v̄lucapi
p̄t atēq̄ i. f̄atē d̄ni reūtaē
sz furti actio non nascit̄. qz
nec ex alia cā v̄lla potest
inter eos actio nasci. **S**ive
ro ope et consilio alterius
furtum sc̄m fuerit. qz v̄t̄
qz furtuz omittit̄ ouenien
ter ille furti teneē qz verū
est ope et consilio eius furtuz
sc̄m esse. **F**urti at̄ actio ei
opetit cuius int̄est rem sal
uā esse sz d̄ns non sit. **I**ta
qz nec d̄no a. it̄ opetit q̄m
si eius int̄sit rez non perire
vnde ost̄at creditorem de
pignore surrepto furti a
ctiōne agere posse. etiaz si
idoneuz debitorē habeat
qz expedit ei p̄igno. i. poti
us icūbere q̄ in p̄sonā agē
adeo q̄dez ut q̄uis ipse d̄
bitor eā rez surripuerit n̄l
om̄i creditori op̄tit actō
furti. **I**tez si fullo polien
da curad̄ aue aut sarcina
tor sarcienda vestimenta

mercede certa ost̄ituta ac
cepit ea qz furto amiserit
ipse furti h̄z actiōnez. non
domin̄ qz domini n̄l int̄
est eā rez non p̄ire cuz iudi
cio locati a fullo ne aut sar
cinatore rez suā p̄seq̄ p̄t

Sz et bone fidei c̄ptori
subrepta re q̄emerit q̄ uis
domin̄ non sit omnimō op̄
petit actio furti quemad
modū et creditori. **F**ul

Furti at̄. cui d̄ic̄t̄ est
et modice. ut. j. t. i. g.
fi. et. ff. vi bo. rap. l.
.ij. g. et ḡnalit̄. Item
opt̄z q̄ m̄ sit ex iusta
cā et p̄babili. nā si ē
malofis pos. v̄l hui⁹
rei fur. furti n̄ agz vt
.ff. e. l. itaqz ēca p̄n.
et. l. eū q̄ em̄t. g. h̄ij
at̄ sz si bonū micū ha
buit. ut qz sibi omo
dauit. l. lo cavi. habz
actōz furti. et h̄ ē ca
sus i. q̄ fur furti agē
p̄t. ut. ff. e. q̄ vas. g.
si ego tibi. Ac. flo.

Cōpetit at̄ debitorē q̄ subripuit. ac. **E**t si fullo sar
tinator. Qui sūt d̄ic. ut. g. mā. g. fi. **S**z et bone. fac. ff. e.
.l. ita soluere. ac. flo. **S** Possit imo v̄l d̄ q̄ sp̄ d̄ns d̄eat

furem ouere. ut. ff.
loc. et aduc. l. c. i. plu
res. g. vestim̄ta. Sed
ibi de actōe i rez. vel
odict̄. furtia d̄ic. hic
at̄ de actōe furti.
h̄ **I**dē i p̄tē. ut fur
ti actō op̄tat d̄no. q̄
fac ad h̄ic. g. ff. s̄ cō
dicit̄. sine cā. g. si ful
lo. accur.

loni vo et sarcinatori non
alit̄ furti actiōnez op̄tere
placuit q̄ si soluendo fue
rint h̄ est si domino rei esti
mationez soluere possint.

Nā si soluendo n̄s. t̄ tūc qz
ab eis suū d̄ns d̄seq̄ non pos
sit ip̄i domino furti op̄etit
actio qz h̄ casu ip̄i d̄ic̄t̄ est rē
saluā ei esse. **I**dez est et si in
p̄te soluendo fuerit fullo a
sarcinator.

Que de fullo
ne et sarcinatore dixi. **Q**ue
dez et ad euz cui comoda
ta est res t̄nferenda vete
res estimabāt. **N**az ut ille
fullo mercedez accipiēdo
custodiā p̄stat. ita is qz q̄
omodatuz vtendī cā acce
pit s̄l̄r necē h̄z custodiā
p̄st̄ aē. **S**z n̄ apudēntia
eciā h̄ in n̄ris decisionibz e
m̄d̄auit. vt involūtate do
mini sit. siue omodatī acti
ōnez adūs⁹ eū q̄ rez omoda
tā accepit mouē desid̄eat.

siue furti adūs⁹ euz qui rez
surripuit et al̄tū earuz elcā
dominū non posse ex r̄nia
ad alterā venire actōz sz si
quidez furez elegerit. illū
qui rez vtendā accepit pe
nit⁹ libari. **S**inat̄ omoda
tor veniat adūs⁹ euz q̄ rez
vtendā accepit ip̄i q̄dem
nullo mō op̄etē posse adūs
sus furez furti actōz. **E**i
autem qui p̄ re omodata
ouenitur. posse aduersus
furem furti h̄re actōez ita
tam si domin⁹ sc̄ies rē eē s̄b
reptā adūsus eum cui res
omodata fuerit peruenit.

Sinat̄ nescius et dubi
tas rez non eē s̄breptā. a
pud eam omodatī actōez

Sz n̄a i decisioibz
ut. C. de furē. et suo
cor. l. fi. g. tales itas
qz. ac. flo. **R**ad ac
terā. v̄n̄ actō furti h̄
caū n̄ ē abulatozia.
l. **C**psi. s̄. omodatori
m̄. **U**re actōz. et pe
nā exactā d̄no istituē
n̄ cogit̄. qz v̄bi picu
lū ibi a omodi. ut. C.
de furē. l. fi. g. h̄ eum
n̄. **P**erueit. agendo
at̄ eū actōe omodatī
Accur

n Ab eo. f. comodatario. p. Cuius. f. comodatario. q. Cui manifestissimum. vñ.

r. S. is dolo. s. qb3 mo. re. of. ob. f. pre. tea. et. E. de pofite. 1. i. et. 1. p. a. 1. fi. et. is qd h. hēm. ff. e. eum qui. f. is autem. s. In summa. i. ut hūit hūc. t. expediamus. t. Propm. a. Scimo. āno et dimidio sc3 vt. s. dixi de inuti. fi. f. furiosus et fa. ad hūc. f. ff. e. l. impuberē a. ff. ad fil. l. ex cupiūt et. ff. s. reg. iūt. l. pu pillus. u. Furti vendicādo. i. dñuz petēdo si ex tet. p. Cōdicēdo. i. in psonā agēdo cō dicōe furtiua si cōfū. pti sūt. et. fa. ad hūc. f. ff. de obi. furti. l. si. p. fure. f. furti. a. l. in obi. et. j. de act. f. sic itaq. et. C. de furt. l. ancille.

p. De vi bonoz rap. o. viso de furto se que de rapina. et cō sequer ut potes vide re. s. t. i. principio.

Q. Si alienas lar ge accipe. ut ec si sint oñes id sit qd ad socij prem ut. ff. de furt. l. si fo. a. 3. Furti. l. si mani festi. ec si dphēdatur f. p. qd falsū est. im. mo si dphēdatē mani festus est. et in qdru plū pt ouemri. ut. ff. de furt. si vēdidero. f. euz raptor. al. si n dphēdatē. nō mani / festi teneē. q. actō ne si fuerit actū tollitur vi bonoz raptor. n. in id qd excedit ut. ff. e. l. i. Ji i casu nec ma nifesti nec non mani / festi teneē. ut si qd ex domo in q nemo erat rapuerit. f. tm hac a / ctōe vi bo. rap. tene tur. f. p. ut. ff. s. fur. l. si quis de domo. sed B ē falsū qz ibi erat a ctū furti nō manifesti. et ideo apli9 cessat h actō a ido datur hec actio vi bono. rapto.

o. Suppositum sc3 furem dico q eligendo vñā repellit ab acta si sciēs a principio fuit.

instituit. Postea autez re opata voluit remittere q dē omodati actōz ad fur. ti aut actionez pueire tūc qdem licencia ei dcedit et adūsus furez veniē obsta culo nullo opponendo qm incert9 dstituit9 mouit adū sus euz qui rez vtendā ac cepit omodati actionē nisi dño ab eo satisfcēm ē tunc eteniz omīno furez a dño quidez furti actione libari suppositū autez esse ei qui p re sibi omodata dño sa tiffec. euz manifestissimum est ecia si ab inicio dñs acti ones instituit omodati ig nat9 rez esse sbreptā. Po stea autez h ei dgo adū9 furez transierit. omnino li berati euz qui rez omoda tam accepit. Quemcunqz cāe exituz dñs adū9 furez habuit eadez diffinitione obtinente. siue in ptez siue in soliduz soluendo sit is q rez omodatā accepit s3 is apd quez res deposita est custodiā n pstat. s3 tm i eo obnoxius est si quid ipē do lo malo fecerit. qua d cā si res ei surrepta fuerit. qā restituende eius rei nomie depositi non teneē nec ob id ei9 intelt rem saluam es se furti agē n p. s3 furti a ctio dño opetit. In sum ma sciendū ē qhtuz esse an impubes rez alienā amouē do furtuz faciat. et placu it. qz furtuz ex affcū dstit itaqz demū obligari eo cri mie impubēz si pxim9 pub tati sit et ob id intelligat se delinquere. Furti a.

buia excedit. et in id qd excedit. ut de a. l. ff. e. l. i. et. ff. de acc. et obli. l. qui suum. f. fi. a. b. Raptor op hendaē. S3 quō pt raptor non dphēdi. cū

atio. siue dupli siue quadru pli. tantum ad pene perse cucionem pting. Nam ipi9 rei psecucionez extnsecus h3 dñs quā aut vendicādo aut odicendo pt auferre. s3 rei vēdicacio adū9 qd possessores est. siue fur ipse possid3 siue ali9 qlib3. Cō dicio autez adū9 furez ip suz hredēue ei9 n posside at competit. De vi bo. noz raptoru.

Q. Vi res alienas ra pit tenetur qdem etiam furti. Quis eniz magis alienā rez inuis to dño dēctat. q qui vi ra pit. Ideo qz recte dcm est euz improbus furez esse. s3 tm p az actōnez ei9 delicti noie ptoz introduxit. que appellat vi bonoz rap torū. z est int ānum qdru pli. p9 ānum simpli. q actio vtil est. ec si qd vnaz rez l3 minimā rapuerit. Qua drupluz aut n totū pena ē s3 ext penā rei psecucio est sicut in actione furti mani festi dixim9. s3 in qdru plo inest rei psecucio. vt pena tripli sit siue oprehendaē raptor in ipso delicto. siue non. Ridicls eniz est leuio ris odiciois esse euz qui vi rapit q qui clā rez alienaz amou3. Quia tm ita ope tit hec actio si dolo malo quis rapuerit. Naz qui ali q errore induct9 suam rez esse existimet et imprudēs iūts eo aio rapuerit quasi dño liceat eciam p vim rē suā auferre a possessoribus absolui d3. cui sc3 oueniēs

Diximus ut. s. e. i. m. fi. b. Raptor op hendaē. S3 quō pt raptor non dphēdi. cū dicat eripe. qd dret d māu. auferre. ut. ff. ne qd eū qui in ius. l. iij. f. i. R. d. distingue aiz auferentis. ut si erat animus ei palā a per vim auferēdi. licz ibi neminē inueiat. tm est raptor. f. fur q h3 aiz ut faciat clā. l3 mēdū dēphēdatē ex q dēphēdiōe effitiatur ma nifest9 ut. ar. s. tr. i. f. furtū at a furno. Qui vi rapit. q. d. null9. ut. h. et. ff. qz me. c. l. si ē excep. f. q. vi d. Annū. f. vtilē ut. C. e. l. fi. et. l. res. a. C. s. noza. l. p. n. f. e. Quadrupli. nisi in casu q agitur ad du pluz tm. ut. C. de pa gamis. l. pagamis. et. l. xpian9. que ē hūc otra. Sed illud speci ale est. Vtilis. i. efficax et dirca. vel dic q dire ctā opetit qm plures res rapte sūt. f. vtil qm vnū tm bonū rap tū ē. i. vna rel rapta ē et fa. ad h q p. s. o. f. raptor. f. h. ad singularē ut. ff. s. d. et de. l. falsa. f. ul. et. ff. de negg. l. iij. f. ne gocij. et. ff. de hze. pet. l. reglarit. et. l. l3. g. C. pēnā. tpe te non manifesti. b. Ridiculū. bñ dixi siue nō. ridiculum em erat. z. i. Qui clam. nā rap tor teneē i qd. dupluz. h fur nō manifest9 in duplū tm vel t. plūm cū re. f. q palā furatē certum est in plus te neri q raptorē. cū in quituplū ē re teneat. k. Quia tm istud qz vidē supfluū. v. po ne. qz p h. Alij ita tm et tūc est plamoz. l. Absolui d3. sc3 ab actōe vi bo. rap. iudi cis sniavt qdā dicunt v. l. ipo iūt. f. az. ut. ff. s. p. bli. a. vec. omis. l. omilla.

a Sed ne dum p tñ fm q̄bam vel pone p̄pe
b Inueniatur sic. s. t. i. g. unde illud.
c Cōstōibz. ut. C. vñ vi. si q̄s in tātā. et i alijs seq̄ntibz vñ

q̄s in fi. t. h. hic p̄seq̄
tur tantum tenorez il
lius. si q̄s in tātā. et
in alijs seq̄ntibz vñ q̄s i
fi. t. sup q̄ materia lō
guz esset h̄ dicere. cū
et. xij. q̄stionelibi no
tenē sup p̄dicta lege
d Soli p̄pe q̄nq̄ tā
tum ip̄ope. ut. C. de
act. emp̄. l. ij. sed rei
mobilis d̄ occupacō
lz q̄nq̄ eē immobilia
dicāt occupari. ut. C.
de re ven. l. domum.
e Sane actōne scilz
vi. bo. rap.

f In bonis idest in
dominio. ut. ff. de ac
quit. re. do. l. rem in
bo. et. l. statuas. et. ff.
de h. sig. l. bonorum
appellacio vel si etiam
bona fide possideant
idem est
Si ex boīs. nisi aliq̄s
ius habeat. ut statim
p̄ exempla probat
h Deposita. i. p̄mis
sa custodia a d̄posita
rio. ut. s. t. i. g. p̄nl.
vel etiā omisit culpā
ut seq̄tur vel etiā si p̄
cū accepit depositō
nis. nō tñ q̄i mercedē
tenetur eidem. ut. ff.
e. l. ij. g. dicet aliq̄s. a
lioquin essz locacio.
ut. s. man. g. fi.

i Hāc actōz fac. ff.
vi bo. rap. l. ij. g. et
generaliter.
k Dñium. i. dñi est
macōnem. ut. ff. p̄ me
tus cā. l. similit. g. q̄
possessionē. et. ff. vñ
pos. l. p̄nl.

l De lege acquilia.
post maleficiū rapie
sequit̄ de dāno quod
p. l. acquil. punitur

DAmni iniurie
actio. idest a
ctō. l. acquil.
opetit p̄ dāno dato.
id est destructōe ali
c̄ rei scā. nā sic d̄ dā
nū diminucō p̄imo
nñ. ut. ff. de dam. in
fec. l. ij. si at̄ rem al
terius surripes. l. vi/
dearis damnum infer
re. tñ non inferis tale

est nec furti teneri euz qui
eod̄ h̄ animo rapuit. S̄z
neduz talia excogitent in
ueniat via p̄ quā raptorez
impune suā exerceāt avari
ciā meli⁹ diualibz ostōnibz
pro hac p̄te p̄spectum est
ut nemini liceat vi rapere
vel rez mobilez vel se mo
uentes lz suā eand̄ rem exi
stimz. s̄z si quis con̄ statu
ta p̄ncipuz fecerit. rei qui
dez sue dñio cadere. sin au
tem aliena res sit p̄ resti
tutionez ei⁹ etiam estima
tionez eiusdez rei prestare
q̄d non soluz in mobilibus
rebz q̄ rapi p̄nt ostōes ob
tinere censuerunt. s̄z etiaz
in inuasionibz q̄ circa res
soli sunt ut ex hac causa
ab omi rapina homines se
abstineāt. Sane in hac a
ctione non utiqz exspecta
tur rez in bonis act̄ or̄ eē
Nā siue in bonis sit siue nō
si tñ ex bonis sit locuz h̄ a
ctio habebit. Quae siue lo
cata siue d̄modata siue eē
pignozata siue d̄posita sit
ap̄d ticiuz res sic vt inter
sit ei⁹ eaz rem p̄ vim n̄ au
ferri veluti si in d̄posita re
culpam q̄s p̄misit siue bōa
si de possideat siue vsūfru
ctum quis habeat in ea vel
quid aliud iuris. vt inter
sit eius non rapit. d̄d̄ est ei
opetere hāc actōnez. n̄ vt
dñiuz accipiat. s̄z illud so
luz q̄d ex bonis ei⁹ qui rapi
nā pass⁹ eē id est q̄d ex s̄ba
ei⁹ ablatuz esse p̄ponatur.
Et gñalit̄ d̄d̄ est ex quibz
causis furti actio opetit in
re clam scā ex eisdem caus̄

q̄d p̄ h̄uc. t. teneant. h̄ act. furti. ut. ff. e. l. si furtis furtum. g.
si oliuā. et. g. idē. et. si filia. / ei h̄ tria capita siue capitula
m Primo capite. habebat / et de p̄mo ca. d̄z h̄ fm at̄ fi

omnes habere hāc actōne

D De lege aquilia

DAmni iniurie actō
ostituitur p̄ legez
acquilia cuius p̄mo capite
cautus est. ut si quis alienū
homines alienāue quadru
pedez q̄ pecuduz numero
sit iniuria occiderit quāti
ea res in eo āno plurimi fu
erit tñ dñio dare dānetur

Nō autem non p̄cise de
quadrupede s̄z de ea tātuz
q̄ pecudū numero eē cauet̄
eo p̄tz vt neqz de feris be
stis neqz de canibz cautū
esse intelligam⁹ s̄z de h̄ijs
tātuz q̄ gregatim p̄pe pa
sci dñr. quales sunt eā mu
li alimi oues boues capre.
De suibus q̄z idez placuit
nā et sues pecuduz appella
cione otinent qz et h̄ij gre
gatz pascunt. sic deniqz r
homer⁹ in odissea ait sicut
diuus eli⁹ marcian⁹ in suis
ostōibz refert grecum

Iniuria autē occidere
intelligitur qui nullo iure
occidit. Itaqz qui latronē
insidiatorē occidit non te
netur. utiqz si aliē piculuz
effugere non p̄t. **A**c nec
is q̄dez hac lege tenetur q̄
cāu occidit. si modo culpa
eius nulla inueniāt. Nā a
lioquin non minus ex dolo
q̄ ex culpa q̄sqz hac lege
tenetur. Itaqz si quis dū
iaculis ludit vel exercitaē
trāseuntem seruum tuum
traiecerit distinguitur.
Nā si id a milite qui in cā
p̄ eo vbi solitus est exer
citari admissum est. nul
la culpa eius intelligitur.

est in vsu. de t̄cō d̄z.
j. e. g. caput. f. azo. et
g. capite. et. ff. e. l. ij.
n **I**niuria. i. nō iur.
ut. j. e. q̄ iniurie
o **O**cciderit nō occi
derit. nā si alio mō le
sit ex t̄cio capite agi
tur. ut. j. e. g. capite t̄
cō p̄. **I**n eo anno.
sez preterito
q **P**lurimi habita
extimacōe non affecti
one singuloz s̄z oñi
extimacō. ut. ff. e. si
seruum meum.
r **D**ñio. ut. ff. e. l. j. **I**
mela. g. legis vel qua
si dñio. ut fructuario.
vel ali⁹ q̄ h̄z ius in re
ut. ff. e. **I**tem mela. g.
fi. et. l. se.
s **N**ō at̄ pascunt. fa
cit. ff. del. in. l. lega
tis suis. g. pecoribus.
t **I**niuria fac. ff. e. g.
et si q̄cūqz. g. iniuriam.
u **L**atrones. s. diu.
num. ut tñ clamet et
se defendat. s̄ fur eē
si se non defendat. ut
h̄ subic. et. ff. e. l. iij.
p **A**lioquin si culpa
intueniat.
p **N**ō min⁹ idē n̄ p̄l⁹
ex dolo q̄ ex culpa
cū eē leuissima culpa
in hāc actōe veniat
ut. ff. e. l. si in lege vñ
p̄pe lege. et ouerte li
terā. non minus r̄. i.
non min⁹ ex culpa q̄
ex dolo. sic et alias.
ff. de pact. l. iurgen
g. pacto r̄. et. ff. d̄ se
cundis nup. l. cum ap
tissime. et. ff. de pig.
paulus. g. damus. q̄ eē
figura p̄ste ronprote
ron. secundum. jo.
z **D**istinguit. utruz
omiserit dolo vel cul
pa vel non
a **N**ulla culpa. n̄ daz
ta opa fecim est. ut. ff.
e. l. si obste r̄. fi. et.
l. nam.
b **R**eus. qz h̄ n̄ eē ei
d̄putatū. ar. i. aut. vt
h̄ij q̄ ob. p. et. res. mi.
g. sin vero tacuit. et.
ff. e. l. idē iuris. in fi.
c **I**te putator. id eē

q̄ putat vites i arboribz positas ut i q̄busbā fr̄is sunt v̄l ec̄
 ip̄as arbores. nā et arbores putat̄ d̄ Preclamauit. nisi
 forte dolo. ut. ff. e. l. si putator e. Impicia fa. ff. de reg.
 iur. l. i. p̄icia. q̄. ff. loc̄
 .l. si q̄s fund. g. cell. 9
 q̄. si q̄s fūdū v̄l do /
 m̄i et. g. cellus. et. g.
 se q̄. et. ff. de suspec.
 tu. l. tutor. q̄. g. fi.
 f̄ Infirmatē n̄ em̄
 dz infirmitatē suā i al
 teri. l. h̄ōz. outē. ut.
 .ff. e. l. i. ut. g. Ve /
 h̄. et. puta i reda vel
 vehiculo uel ec̄ ipso
 e q̄ h̄. Quāti eo an
 no. natalit̄. h̄. v̄ba po
 nit̄ et h̄. s. ea. s. i. p̄n.
 i. Cōstat i h̄. redē n̄
 ex dāno locupletior
 fec̄is. ut. ff. e. l. inde
 neraci. g. h̄. ac qz du
 pla lūc ab h̄. redibus
 sūt extor. q̄nda. ut. ff.
 de calū. l. iij. uel si lis
 fuerit ostēta cū de
 fūcto ut. C. ut heres
 s̄. fūcti. i. q̄ntū. loc. f. ce
 .l. i.

Si alius tale quid amiserit
 culpe reus est. **I**des iur̄
 est de milite si in alio loco
 q̄ qui ad exercitadum mili
 tibz destinatus est. id admi
 sit. **I**tem si putator ex ar
 bore deiecto ramo suū tu
 uz t̄nseuntes occiderit si p
 pe viā publicā aut vicinā
 lez id fec̄m est. neqz p̄clama
 uit ut casus evitari possit
 culpe reus est. si p̄clamauit
 neqz ille curauit precauē
 extra culpā est putator.
Eque ext̄ culpā esse in
 telligit̄ si seorsuz a via for
 te v̄l in medio fundo cede
 bat l̄z n̄ p̄clamauit qz i eo lo
 co nulli ext̄neo ius fuerat
 h̄. ad i. **P**reca si medicus
 qui suuz tuuz secuit dere
 liquit curacionez. et ob id
 mortuus fuerit seruus cul
 pe reus erit. **I**mpicia qz
 culpe anumerat̄. veluti si
 medicus idō suū tuū occide
 rit qz male eū secuerit aut
 p̄perā ei medicamentuz d̄
 derit. **I**mpetu qz mula
 ruz quas mulio p̄t̄ imperi
 ciā retinere non potuit si
 u9 tu9 oppress9 fuerit cul
 pe reus est mulio. **S**z si p̄t̄ i
 firmitatez eas retinere non
 potuerit cum ali9 firmitior
 eas retinere potuissz eque
 culpe tenet̄. **E**adez qz pla
 cuerunt dz eo qz qui cum
 equo veheret̄. impetuz ei9
 aut p̄t̄ infirmitatē aut p̄
 ter impiciā suā retinere n̄
 potuerit. **H**is autez h̄.
 bis legis quāti id in eo an
 no plurime fuerit illa sen
 tentia exp̄mitur vt si quis
 hominez tuū q̄ hodie clau

Cestareē opponē
 de eo q̄ hodie plimo
 fuerit q̄ olizt̄ occis9
 ē ab aliq̄ nā n̄ vidē in
 h̄ casu ec̄ penalit̄. **I**s
 adō ḡ vidē t̄nsiē de /
 b̄ i h̄ casu ad h̄. redel
 h̄ n̄ se q̄. l. z. ei rep̄iaē
 i h̄ casu q̄ n̄ sit penal
 t̄i nō ē apra nata vt
 t̄nsiē d̄cat ut i h̄. erē.
 aliq̄ n̄ vidz v̄l n̄ vidz
 actualit̄. n̄ apt̄ ē ris
 dere uel vidē natalit̄
 ut. ar. ff. de aq̄ cor. q̄
 est. l. i. g. q̄ridiana.
 ut. ff. de flu. l. i. g. **I**tē
 interdum.

Item ea q̄ dixim9 p̄ totū hūc t̄i.
 ge ei acq̄l. dānū oseq̄n̄ et amiss̄e dīcūm qd̄ aut oseq̄ potui
 m9 aut erogare cogim̄. ut. ff. e. l. p̄ide. et. l. si suū cec̄i. et
 .l. si seruū meū. **I**tē
 vel ex omedis q̄ cāta
 bat de omediaet vn9
 sine alio cātare nesci
 ebat n̄. **Q**ui sup̄fūt.
 fac. ar. ostra. ff. d̄ ac
 ep. si sterit. g. c̄ p ven
 ditorē. et de pi. et o /
 mo. rei v̄di. l. i. fi.
Libez dānū. s. q̄n
 ti fuerit i āno retro.
 ut. s. e. in prim9

Dus aut m̄ac9 aut lusc9 e
 rit occiderit qui in eo āno
 integer aut p̄ciosus fuerit
 n̄ t̄ati teneat̄ quāti hodie
 erit s̄z quāti eo anno pluri
 mi fuerit. **Q**ua racione cre
 dituz est penalē esse hūius
 leḡ actionez. qz non solum
 t̄ati q̄sqz obligat̄ quātum
 dāni dederit s̄z aliq̄n longi
 pluris. **I**deoqz ostat in he
 redez eā actionez n̄ t̄nsire.
 que t̄nsitur a suis s̄z h̄. v̄l dā
 nuz numqz lis estimaretur.
Illud non ex h̄. bis leḡ
 s̄z ex int̄ptacione placuit.
 n̄ soluz pempti corpis esti
 macionem habendā esse se
 cunduz ea q̄ p̄dixim9 s̄z eo
 āpli9 q̄cqd̄ p̄teea pemp
 te eo corpe dāni nobis il
 latum fuerit. veluti si suuz
 tuuz heredē ab aliq̄ insti
 tutuz ātea q̄s occiderit q̄
 uis iussu tuo h̄. reditatē ad
 ierit. **N**ā hereditatis qz a
 misse rōem esse habendaz
 constat. **I**tem si ex pari
 mularum vnam vel ex qua
 drigis eq̄rum vnum quis
 occiderit. vel ex omedis v
 nus suus occisus fuerit n̄
 soluz occisi sit estimacio. s̄z
 eo āpli9 id qz op̄tatur q̄n
 ti depreciatisunt qui sup̄
 sunt. **L**iberum autem est
 ei cuius su9 occisus fuerit
 ex iudicio puato legis ac
 quisie dānum persequi et
 capit al̄ criminis eum reuz
 facere. **C**aput scd̄z legis
 acquisie in vsu n̄ est. **C**a
 pite terciō de omni cetero
 dāno cauetur. **I**taqz si
 quis seruū meū vel eā
 quadrupedez que pecudū

Capital̄ em̄is. s.
 leg. cor nel. de sic. ut
 ff. e. l. inde neraci. et
 .g. si dolo su9 et. g. h̄
 et si nā et p̄ suo occi
 so ea lege agit̄ ut p̄
 libo. ut. ff. ad. l. cor.
 de sicca. l. i. g. i. donec
 t̄n̄ agit̄ vna n̄ pote
 rit agi reliq̄. ut. ff. s̄
 publici iudic. l. iij. et
 .ff. vi. bo. rap. l. i. g. i.
 .i. h̄ p̄ acto vno ager
 reliq̄. ut. C. q̄n cui9
 actō p̄ui. c. l. i. et. ff.
 vi. bo. rap. l. i. g. i.
 q̄ **C**apite dā
 no. qd̄. s. n̄ otret̄ i p̄
 mo capite. ut. s. e. in
 p̄mci.

a Rupti. quod verbum est legis tercij exiit
b Sufficere si no e nouu ut spā iter qbusdā enumeratis
gñalit subiciat vbi in q singula opletat. ut. ff. e. si fuus
setuum. s. inquit lex.

c Illud aut culpa
e leuissima. ut. ff. e. i
le. acquilia. l. leuissi
ma. alias no. ut. s. e.
iniuria.

d Ex s. f. tercio qd
est loco sedi.

e Dano. i. dano da
to in ceteris rebus

f xxx. s. qre minuf
spacium i terco capi
te q m pmo s. quia
in pmo grauius deli
qd et ido gñi pñt.
ut. ff. de of. p. l. diu
et meli. fa. lex pce
des

g At nec vbi adiz
citur. i. no est positu
i s. f. ca. capite

h Romana. ergo e
plebiscitum. qd ve
e. ut. ff. e. l. i. et. s. de
iue na. s. plebiscitum

i Prima pte. q em
in pfacoe dñr in oē
atibz repetita credū
tur. ut. ff. de v. ob. l.
ticia. s. idē. i. s. e. a. l.
q sic. et. ff. de re. du.
l. si. et. C. fam. h. e. l.

q cics. a. ff. de ob. in
str. l. e. fuus. et. ff. de
act. ep. l. si venditor
hois. et. ff. de ob. h. e.
emp. q. fudū. a. del.
ij. et. l. repetēdis. et

r de adi. et demō. l. a
uia. et. l. libtis. et. ff.
del. ij. lat. a. ff. de
fū. istruc. leg. l. ij. et
l. sepe. s. gazo. et. ff.
s. pact. do. c. pē. s. ar
gumeta oēria sūt. ff.
de an. leg. l. sepe. al.
ff. de adim. le. l. sepe
et. ff. de fideicō. l. si.
s. i. et. ff. de hre. isti
l. sabin. s. s. jo.

k Ceterū placuit qz
q occasione dñi dat
dānū dedisse vidz. vt
ff. e. l. q occidit. s. in
hac q. actōne

l Actō dat. l. l. acq. l.
et nō in omni factum
ut. ff. e. l. si obli. s. s.
si quis hoiez.

m s. si q. s. o. diffi
e. l. e. immo facile. vt.
ff. e. l. q actōe. i. fi.

n Acquila. i. dircā

n Acquila. i. dircā

numero est vulnerauerit si
ue eā qd rupedē q pecudū
numero non est veluti ca
nez aut ferā bestiā vūnera
uerit aut occiderit h. ca. i.
te tercio actio cōstituit in
ceteris qz omnibz animalī
bz. **T**erz in omnibz rebz
q anima carēt dānū p iniu
riā datū hac pte vendica
tur si qd enīz uftuz aut ru
ptum a fracm fuerit actio
ex h. capite ostituit qd so
la rupti appellacio in oēs
istas cās poterit sufficere

Ruptum enīz intelligit
qd quoqmō corruptuz est
Vñ nō soluz fraā aut vsta
s. e. scissa r collisa r effusa
et quoqmō pēpta atqz de
tiora scā h. vbo otinent.

Denīqz rñsum ē. si qd in
alienū vinū aut oleuz id mi
scuerit q natā bonitas vi
ni aut olei corrumperēt. ex
hac pte legis acquilie euz
teneri.

Illud palam est.
sicut ex primo capite ita
demum quisqz teneē si do
lo aut culpa eius hō aut q
drupes occisus occisauē fu
erit ita ex hoc capite aut
dolo aut culpa et decepto
damno quenqz teneri ex
hoc tamen capite non qn
ti in eo anno. s. quātū in di
ebz. xxx. pximus res fuerit
obligatur is qui dānū d
derit. At nec plurimi quid
vbi adicitur. s. sabino re
cte placuit p inde haben
dā estimacionez ac si eiaz
hac pte plurimi vbi adie
ctū fuissz. Rā plebē roma
nā q acq. lio tribuno in tro
gāte hac lege tulit con

actōe leg acquilie. / subsidiaria q i dānū dat. que lege ac
o. **I**n fcm actōe. id ē. quilia non oprehēdūt. ul. nō tene
tur. ut. ff. e. si fuū. e. s. fi. et vidz. h. e. pte zia. ut. ff. s. pre. v
l. actō num.

tentā fuisse q pma pte eo
vbo vta est. **C**eterū pla
cuit ita demū dircāz ex
hac lege actōez esse si quis
precipue corpe suo dānūz
dederit ideoqz in eū qui a
lio modo dānū dederit vti
les actōes dari solēt. velu
ti si qd hominē alienū aut
pecus ita incherit ut fa
me necaret. aut iumentuz
ita vehementer egerit ut
rumpetur aut pecul intm
exagitauerit ut p cipitare
tur a si qd alieno fuo psu a
ferit ut arborē ascēdēt ul
in puteuz descenderz et is
ascēdēdo vl descēdēdo
aut mortuus a aliq pte le
sūrit vtilis actio in eum
datur. **S**ed si quis alie
nū fuum aut de ponte a d
ripa in flumen deiecerit et
is suffocat⁹ fuerit eo q p
iecit corpe suo dānū de
disse nō difficiū ē itelligi po
test. ideoqz ipsa lege acq.
lia teneē. **S**z si non corpe
damnum fuerit datū neqz
corpus lesūm fuerit. s. alio
mō alicui dānū ottingit cū
non sufficit neqz dircā ne
qz vtil acq. l. placuit euz
q obnoxius fuerit in fcm a
ctōne teneri. veluti si quis
miscdia ductus alienum f
uum opeditum soluerit ut
fugeret. **De Iniurijs**

O Generalit iniuria
dicitur omne qd non iu
re fit. **S**pealit ali
as otumelia que a otēnē
do dcā ē quā greci
appellat alias culpa quod
greci ad dcm sic in
lege acq. l. dānūz iniuria

p Si qd miscdia. s.
si non ductus miseri
cordia dat furti. ut.
ff. de dolo. l. et ele
gāt. s. idem labeo.
q Copeditū. est ei
dolo pñmū. ut. ff. s.
posi. l. si hoiez. i. s. e.
r Ut fugerit hō q
qñqz dānū dat a c. z
pe i corp. et tūc lo
cū hz actō leg acq. l. e
dircā qñqz a n corpe
i corp. vtz p multa
exēpla. s. p. s. qñqz
ecōtūo d corpe i nō
corp. ut si anūū ex
culli ut i aq. eadē vt
ff. e. si fuū. s. si qd
d manu. et i hīs duo
bz hz loc uti actō le
gis acq. l. e. et nō mō
i fcm s. jo. ut. ff. e. l.
quēadmodū. s. mgā
t. a. l. municipales ē
i vtroqz casu vtrūqz
reperia dat. v. jo. ut
ff. vi. bo. rap. l. ij. s.
si publicā. Cñqz a nō
corpe i n corpe. a tē
subsidiaria i fcm ope
tit. ut. ff. e. si fuū. s.
fi. de q actōe i fēz qd
hz natas. dic. ut dixi
m. j. s. idic. s. fi.

s De iniurijs p alia
puata dicitur et d iur
rijs poit qd puatū ē
dicitū. i. n publicum.
nec ei ciuilibz opetit
s. iurato tm. ut. j. e.
s. i. sūma et. C. e. mu
riaz. n i caū fallit p
famosū libellū. ut. C.
de famo. libel. l. ita

O Generalis. fac. ff. e. l. i. / omittit iudex qm de equi/ u iniusticia. iqtate/ tate. pnuciat. iniusticia qm de strictu ius. iniqtate et iusticia qm de vtruzq. pnuciat

Accipisse dicitur. si ille de que est iudicatu nunciat
Iniuria. hic prosequitur prout hoc titulo accipitur.
Coniciu. qsi suo cui. cu in vni plures voces pferut. ut. ff. e. Te apd labeonem. s. comi cum. ac.
Quasi debitoris. cum n essz. ut h. et. ff. e. l. iniurie.
Qui intelligebat ex affectu ei fit iniuria. ut. ff. e. l. iij. Sed qd si erat vere debitor. adhuc vidz is e meli adeo duz e q famili aritates popamqz ostendi. Quid ei ta duru. ta i humanu q publicacoepopaqz re ru fami. et paupz tez detegi et vilita te si est. ut. C. qm a q bz de qeta pfer bo. de. l. iij. s. i. Sed dico de si iure eu. puo caui vel meu debitoze appellau cuz esset. ut. ar. ff. e. eu q in prim.
Fieret nisi nocens erat. na peca nocenti um nota esse expedit. ut. ff. e. l. eu q i prim.
Memfamiliar ma trefamilias dicimus q e note auctoritatis et honeste vite i do mo sua. ut. ff. de lib. exhi. l. iij. s. fi. a. ff. s. hys q sunt sui vel ali. iut. l. na cuiu. ac.
Pretextatu. ptey ta genus est vestis q nobiliores ciues romz solebant vti. vñ si alius q cui pmilluz erat deferebat in ali cui plone ete igno mimam. iniuriar te nebatur illi que inse/ abatur. Affectari est frequeter se q sic ple ruz. Sed attentare est blando smone pu dicitia alicuius impe tere. ut. ff. e. Te apd labeone. s. aliud. f. Cui. i. alic. 9
Plurimis modis. q notant. ff. e. p totum.
Patit. in pte hz. si ille q iniuria facit scit eos esse i po testate. lz ignoz i cui pte sint. alio qui non. sic nec mari to si muliere vidua cedat. ut. ff. e. l. eum q nocete. s. fi.
Per vxore. vl sponsaz. ut. ff. e. Te apd. s. sponsiam qz

datuz accipit. alias iniq. tas et iniusticia qua greci vocat cu ei ptor vel iudex non iure de quez pnuciat iniuria accepisse dz. **I**niuria at omittit non solu cuz q pugno pul satus aut fustibz cesus vel ecia verberatus erit. s. ec cui iudicium scm fuerit. siue cui bona qsi debitoris q nihil deberet possessa fue rint ab eo q intelligebat nihil eum sibi deberi vel si quis ad infamia alicui libelluz aut carm aut histo ria scpserit. oposuerit edi derit doloue malo fecerit q quid eoru fierz siue quis mtemf amilias aut ptexta tu ptextat aue affectat fu erit siue cuius pudicicia at temptata esse dicet et de niqz alijs plurimis modis admitti iniuria manifestu est. **P**atitur autem quis iniuria n solu p semetipm. s. ecia p liberos suos qz in pte hz. **I**tez p vxores su am id eniz magis pualuit. **I**taqz si filie alicui que titio nupta est iniuria fece ris n solu filie noie tecum iniuriaruz agi pt. s. ec qz pris et mariti noie. **C**on tra autez si viro iniuria fa cta sit vxor iniuriaruz age non pt. **D**efedi eniz vxores

Trac. s. ec pris. lz in pte pris ei n eet. ut. ff. e. l. i. **C**ui. s. femie. / via qntu ad lz ut agat. s. inspecto iure **S**eruis. nulla inu/ cuili. s. sic inspecto iure nat. ut. ff. e. eu q. s. i. et. ff. de hys q sunt sui vel ali. iut. l. iij. et. s. d

a viris non viros ab vxori bz equu e. **S**z socer nur noie cui vir in pte est in iuriaruz agere pt. **S**eruis autez ipf qdem nulla iniuria fieri itelligitur. sed dno p eos fieri videt non tn eisdem modis quibz eciam p liberos r vxores. sed ita cuz qd atrocit omissuz fu it et qd apte ad otumelia dni respicit. veluti. si qs ali enuz suuz atrocit rbera uerit et in huc casuz actio pponitur. **A**t si qs seruo i uiciuz fecerit vl pugno eu pcusserit nulla in eu actio dni opetit. **S**ed si dni h uo iuria facta sit equu est non p ea pte q dñs quisqz est extimacoez iniurie fieri sed ex dominoz psona qz ipis fit iniuria. **A**d si vsul fructus in seruo ticij est p prietas meui est. magis meuo iniuria fieri itelligi tur. **S**ed si libero homi ni qui tibi bona fide seruit iniuria facta sit. nulla tibi actio dabitur. sed suo noie is expiri poterit nisi in otu meliam tuam pulsatus sit tunc enim opetit et tibi iniuriarum actio. **I**de ergo e i suo alieno bo a fide tibi deuiete ut toties admitta tur iniuriaruz actio quoties i tua cotuelia iuria ei fca e

hys q fut sui vl ali. iut. s. fi. q fut otie. **P**er libos. i. filios **A**trocit. q equu fit p. **E**t qd apte re petea e id omillu fu erit qd at. si at no in dni otumelia s. fui ta tu. in adhuc n dz iul ta tliq a ptoze. ut. ff. e. Te apd labeone. s. fi. qs sic fecit. **Q**ui respicit. hys duobz casibz dno das tur actio. s. est siue ad ei otuelia fiat iniuria siue fu atrocit r bte a tuc dñf agz. pte iu ria suo fcaz. n tn sui noie. q i suo opetat actio. s. i p. cau suo no mie. p iniuria. s. sibi o missa. **H**uc casu. n solu i supiozi cau qn ad otuelia dni fca e iniuria

Dñs. ymo. p pte dni. ut. ff. e. l. s. n esse de. **S**o. n. de dic si rez de intelligat. na qui libz agit roe dimidie ut si duo fut vn nobi lis ali. igbil. si fuul essz tot nobilis age ret miur. in. xx. nunc s. agz. i. x. ignobilis at agerz. in. x. si esset tot su. fu. nuc er/ go agit in quinqz. et ita quilibz p presua et ro digtatis habe tur. vl ibi erat paes per omnia domini

Sed ex dominoz quasi dicerz no ex sui psona **M**ag. q titio otumelia vsulfructus fca sit. ut. ff. e. l. x. **M**eui. nisi ad itez. s. si vsulfruc. a. s. item si liberum. **T**ibi. non solum ei. **A**ccursus. **I**n contumeliam. nec minus ipse iniuriaruz agz. **I**deo in fructuario distingui optet. ut. ff. s. Item. s. Tez si liberu

A Mēbrū. puta manū vel pedē. **B** Quiddē ruptū. i. de /
C Talio. i. similitudo supplicij. ut mēbrū p mēbro trūcatū
D Magis ē rō nō ad primū. s; ad illū qd erat pena taliois
E Estimauerit. p. fac
 mēbrū taracōe iudicis.
F Honoraria. fa. s.
 Si ut na. gē. s. p. pone
G Existiacō. bant
 pposita actōe iuriarū
 rū ptoria. q. āno cōti
 nuo tollit ut. C. e. l. si
 n̄ ouicij. n̄ in casu vbi
 m vtili datur. ut. ff.
 q. metus. cā. l. si cum
 excep. s. post annum.
H Actōe. i. castaldo
I Doie. q. modestin⁹
 vel mediastin⁹ s; ut
 ff. nau. cau. sta. l. i. s.
K Vpedito. i. n.
 i. i. eo suo q. nulla af
 fert aliā vtilitātē. s;
 tantum ligatus stat.
L S; lex corne. ideo
 sic dca. qz corneli⁹ fil
 la pfcūs pus eam fe
 cit ut. ff. de accusa. l.
 hos accusae. i. fi. l.
M Introduxit. i. di
 cta. l. cor. i. q. actōe q
 dēnacō fit estimacōe
 iutiūt. in litem. ut. ff.
 e. m. ostōibz. Sed nū
 qd hīs casibz q. tres
 sūt ex. l. cor. est ppe /
 tua s; actō. dicūt qui
 damvt. M. q. sic. euz
 om̄s actō ex. l. descē
 dēs fit ppetuavt. s; de
 ppetu. a. rē. acf. i. p̄n.
 s; jo. s; dic. ei s; p eam
 āno otinuo tolli. ut.
 C. e. l. si non conuicij
 Et nō qz hīs t̄bz cas
 bus est ciuilafē vbi
 qz p̄toria cū a p̄tore
 fit inductavt. ff. e. l.
 p̄tor
N Pulsatū. sine doz
O Verbatū. i. ore.
 s. c. doloē. ut. ff. e. l.
 cor. s. i. p. **P** Domū
 facit. ff. de hīs qui
 deie. vel effu. l. i. s;
 habitare
Q Atrox. ideo a
 troy iniuria ab alia se
 pat q. fit miort p b
 mag pumiat. ut. ff. e.
 s. pena at et fac. ff. e.
 l. p̄tor edicit s; atro
 cē. a. s. p̄n. a. l. vul
 neris. et. l. se. **R** Ex scō mag q. ex p̄cio rei. ut. ff. s. icē. l. pe
 di. s. i.
S Dumili que sit humil dic ut. C. s. in cel. sup. l. humilem
T A liberis. q. b; adūsus p̄ntes a p̄onos agē pmittit. si

Pena at iniuriarum ex
 lege. xij. ta. introducta est
 ppter mēbrū q. dez ruptuz
 talio erat ppter os hō fra
 ctuz nūmarie pene erat cō
 stitute qh in magna vete
 ruz paupitate. **S**ed po
 stea ptores pmittebat ip
 sis q. iniuriā passī sunt eam
 estimacōe. ut iudex vltati
 odēnet qnti iniuriā passus
 estimauerit vlt. minoris p
 ut ei visūz fuerit. **S**z pe
 na iniurie q. ex lege. xij. ta.
 introducta est in desuetu
 dinez abijt. quā at ptores
 introduxerunt q. eē hono
 raria appellat in iudicijz
 freqntat. **N**ā h̄m gradum
 dignitatis viteqz honesta
 tez crescit aut minuit exti
 macio iniurie. **Q**ui grad⁹
 odemnacōis et in seruili
 psona non immerito huaē
 ut aliud in suo actore aliū
 in medij act⁹ homine aliū
 in vilissimo vpedito ius e
 stimacionis constituatur.
Sed a lex cornelia que
 d iniurijs loquit et iniuria
 rum actionez introduxit.
Que opetit ob eam rem qz
 se pulsatum quis liberatū
 ue vel domū suā v̄ introi
 tā esse dicat. **D**omum aut
 accipim⁹ siue in p̄pa domo
 qz habitaret. siue in con
 ducta vel gratis siue ho
 spicio r̄cept⁹ fit **A**trox
 iniuria estimatur vel ex fa
 cto veluti si quis ab aliquo

fit atrox iniuria fecit eis a p̄tib⁹ a p̄omis ut. ff. e. l. p̄tor edicit
 s; p̄ca illo **I**n oculo vlt i ore ut. ff. e. l. p̄tor. s; fi. et. l.
 se. u. **F**iliofa. n̄ qz fca iuriā filio due actōes nascuntur n
 utruisqz exercitiū cō /
 petit patri. ut. ff. e. fi
 vnus. s; filiofa. et. l.
 p̄. s; facta iuriā p̄i
 non iso fili⁹ agz
Romūqz. s. aliqū.
 et sic due negacōnes
 faciūt vnā affirmacō
 nē **A**gē et sic tol
 lit vnu iudiciū p ali
 ud. eū t̄n̄ trūqz sit p
 ductū ad vindictā vt
 ff. e. p̄tor. s; i. a. l. qz
 secum. secus si altera
 esset de re familiari.
 ut. C. qn̄ ciuilis actō
 ē. p. l. i. et ideo si d̄ in
 iuriā atroci actū ē in
 iur. n̄ lomin⁹ p̄t agi.
 l. acq̄. ad damnum.
 et econuerso. nec emz
 in actōne iniuriarum
 agit ad dānum ut ad
 dānum s; ad otumeli
 am. ut. ff. e. l. **I**te lac
 beo. s; si qz s; h̄ato
Quod dictum est
 ut. s. e. s; pena in fi.
Pena pecuniaria
 actori danda.
Exordinaria. s; ca
 pius vel stat⁹ si iudi
 ci sedeat. vel pecunis
 ariā inferēdā fisco n̄
 actori ut. ff. e. l. fi. ac.
Costō. ut. C. e. l. fi
Illustres. h̄j sūt
 qui t̄n̄ noie illustres
 sūt n̄ dignitate. illi
 at sūt sup̄ eos qui et
 dignitātē et admissēz
 tōem h̄nt sup̄ qz ne
 mo est nisi impator
 qd dicv̄t nōū in auf.
 ut ab illustri. et q. su
 pra eos sūt coll. v.
Actōz. i. accusati
 ones et est spē. al.
 ostra. ut. ff. de p̄cu.
 l. l. s; ad actōes et.
 ff. de publicē. iud. l.
 p̄n. s; ad crimen
Aparz. die ergo
 h̄ casū ei⁹ leg si vis.
Et cui. i. alicui
Mala. i. maxilla
Percuteretur. s;
 vidz. qz ex tali ofilio
 nō teneatur. ut. s; de
 obli. que ex delie. nas. s; ope. in fi. s; h̄ dic. ut ibi diximus
 Item ar. contra. s. man. s; tua tantū. ibi quia nemo ex con
 filio.
Dissimulacōe. ut si t̄si vlt lusi vlt amedi cō postea. **I**te

obli. que ex delie. nas. s; ope. in fi. s; h̄ dic. ut ibi diximus
 Item ar. contra. s. man. s; tua tantū. ibi quia nemo ex con
 filio.
Dissimulacōe. ut si t̄si vlt lusi vlt amedi cō postea. **I**te

tollit nudo pacto ipso iure. ut ff. de pac. si tibi. q. q. d. actio / nes. S. 3. n. q. d. e. nata eia stati fca iniuria. an ita demu si di / cat ad aim reuoco. qd vltimu dixit bul. ut dnt. h. ete pmo e / nata stati iniuria. nec ei ex euocacoe ad aim vel h. b. talibus / nascit h. actio. h. ex otuelia. ut ff. de pac. l. si vn. q. pactus / Te quo aboleat h. n. eif. nata. ete nullo mo. ut ff. de iusto / rup. testa. l. na. et si / post. q. post defcm. a / ff. de h. obli. l. dec. e. / i. ad euocauerit. i. / aboleuerit. non enim / optz dice ad aim re / uoco. h. suffic si rma / neat irat. et ei no re / coaliat. Sed qd si in / vltia voluntate in pe / nitencia imittit q. i. co / ad. morte a postea / qualer. nuquid rena / scit. vide q. sic. ut ar. / s. de dona. ca. mor. / s. mortis ca. Te qz / coactus remisit vns / p. r. ratu si h. ut ff. / q. me ca. l. i. S. 3. con / dico q. fuit semel ex / tincta. vni i. p. etuum / resuscitari n. pt. ut ff. / de sol. q. res. s. areaz. / Te p. sumo q. p. etuo / voluerit imitte. siue / oualuerit siue n. nam / alias non potit bene / peitete. p. sumu g. eu / no fuisse immemore / sine salutis ut. C. ad / l. iul. repe. l. fi. Te e / ad id qd h. dic nu / da voluntate tolli / hac actio. ff. de neg. / l. p. p. ibi nam quo / mo. r. h. ete ab inicio / tollit nuda voluntate / et simplici. vel vni / tm. h. si semel ad ani / mus reuocauerit. no / remittitur per nudaz / voluntatem. h. p. vo / luntate nuda h. b. vel / pacto exp. sam. sic ec. / ipso iure. ut dem est / p. l. ff. de pac. s. si ti / bi. q. quedam

De obligatōnibz
 qz de obligatōnibz ex malefitō dixim⁹. seqtur de hijs q ex / quasi malefitō sūt sit p. familias iudex siue filiusfamilial / **Iudex** siue h. qn e filiusfamilias p. de peculio / teneat i qntu fuit i peculio. e. si filiusfa. litē suā fec. vt / ita sint duo spālia. et qz dat de peculio l. 3. sit q. ma / leficiū qd n. e. al. ut ff. de hijs q. die. ul. effu. l. i. q. si fili⁹. Te / qz inspiciē tps q. fec. litē suā i odēnādo. l. 3. alias rei iudica / te tps spectat. ut ff. de pecul. l. q. sitū. et p. bat. ff. de iu / di. l. si filiusfa. v. l. dic q. fili⁹. queit ut no. in dcā. l. si filiusfa. / m. l. itē suā. i. otrouā vel litigiu. ut in id teneat ipse i q / lefit aliqz. et h. qn p. ignorantia vel p. impitiā. ut. j. sequit / nam si dolo. tunc non h. locum h. ti. h. ex malefitō tenetur.

otinebit q dolo fecit i miu / riā vel pcurauit ut cui ma / la pugno pcutetur. **S**z / hec actio dissimulatione a / boletur et ido si q. s. iniuriā / dereliqrit hoc est stati pas / sus ad animum suū non re / uocauerit. postea ex peni / tencia remissam iniuriam / non poterit recolare

De obligacionib⁹ que ex / quasi delicto nascuntur.

Iudex litez suaz / fecerit non p. ex / malefitio obligat⁹ videat

Sed qz neqz ex malefi / cio neqz ex otactu obliga / t⁹ est r. vtiqz peccasse ali / quid intelligit licet p. im / prudentiam ido videat q. si / ex malefitio teneri et in qn / tū de ea re equū religio / i iudicatis videbit penam / sustinebit **T**ez is ex cu / ius cenaculo vel p. ip. ius / vel oducto vel in quo gra / tis habitabat deiectum effu / siue aliquid est ita ut ali / cui nocerz q. si ex malefitio / obligat⁹ intelligitur.

Ido at ex malefitio n. p. e / obligat⁹ intelligit. qz ple

et fit infamis. ut. C. de pena iud. q. male iudi. l. fi. ac. S. 3. n. / qd h. oia i arbitro loc. hnt. dic. jo. q. sic. ut. C. de pac. l. si q. s. / in describendo. Alij o. cū possit pena peti tm. a nec snia va / let. ut. C. de arbi. l. i. et. l. ij. et maxie h. noua iura q. loquūt / e. e. iuratū ab arbitro vel a p. tibz. h. q. n. l. ei erit p. ter sacm. vt / i aut. de iud. s. q. r. vo. col. vj. h. ete p. ma. snia vera est. nec ob /

rūqz ob alci⁹ culpā tene / tur aut hui a liberi **C**ui / filis est is qui ea pte qua / vulgo iter fieri solz id posi / tum aut suspensum habet / q. pt. si ceciderit alicui no / cere. quo casu pena. x. au / reorum otstituta est. **D**e / eo vero qd deiectum effu / siue e. dupli. qnti dānū da / tur sit otstituta est actio

Ob hoiem h. o. liberum / occisū. l. aureoruz pena cō / stituitur. si h. o. viuet noci / tumqz ei eē diceat. qntum / ob eā rez equuz iudici vid / tur actō dat. iudex eniz o / putat d. z. mercedes medi / cis p. stitas. ceteraqz impē / dia. q. in curacōne fca sunt / p. tea oparuz quibus caru / it aut caritur⁹ est ob id q. / inutil fact⁹ est.

Si filius / familias seorsum a patre / habitauerit et quid ex ce / naculo eius deiectum effu / siue fuerit siue qd posituz / suspensumue habuerit. e / casus piculos⁹ est iuliano / placuit in p. rem nullam eē / actionem s. z. cum ipso filio / agendum esse qd et in filio

h. aut. qz nihil erit / ei. i. arbitro p. sacz / z. f. ut possit cogere / p. tel suo stare iudicō / vel eif. i. p. tibz. nā vo / cabit alterā p. te p. iu / rā. h. et. o. t. arbitrum / agz ut dēz. e. a. p. actō / nē i. fcm. ut. j. e. s. fi. / n. **F**ecerit. i. male iu / dicauerit o. **E**x cō / trac. vel q. si p. **S**o / videtur ut si dubita / uit eca legem fustiam / canmā durus puniē / si at in. l. illa gall⁹ ac / quilius mitius p. ma / tur a. h. qn no fuit da / ta pecunia iudici vel / p. missa alias graues / pene sequerēt. ut. C. / de pena iud. q. male / iudi. aut. nouo iure. / et fa. ad h. s. ff. de / vat. et exoz. q. g. l. fi. / alias. i. q. **T**ez is / habitabat hospes plas / ne non tenet h. is qui / hospitū dederit. ut / ff. de hijs q. deiece / vel effu. l. i. s. p. n. l. / r. **I**do positū. l. 3. ipe / no posuerit. / **S**i ceciderit. no ei / spectat ut noceat. / **P**ena p. standā / u. **D**ecē aureoz. ut / solidoz. ut. ff. de hijs / q. deiece. vel eff. l. si ue / ro. s. p. toz. a. s. fi. a. tē / dical actōz in fcm. fo / re annuam. ut. ff. de / popu. act. l. fi. / **D**e eo e. actō p. pes / tua. q. h. redi dat. h. in / h. redē n. dat. ut. ff. de / hijs q. die. vel ef. l. fi. / r. eo. s. h. autez actio.

Quinquaginta. et ideo e. ra pena statuit. quia non p. t. est / macō liberi corpis fieri. ut. ff. ad. l. ro. s. iac. l. ij. s. ij. et cō / petit h. actō it. anū. a. nec h. redi nec i. h. redē dat. e. sit pena / et p. larul. q. p. 9. dat. ei cui⁹ mag. m. est. ut. ff. q. deie. vel ef. / si vero. s. q. at. / petua sibi. h. alij puta h. redi. p. eo si mortu⁹ / **A**ctō dat. p. e. annual. dat. ut. ff. de hijs q. deiece. vel / effu. l. si vero plures. s. hec actio.

Act⁹ est qz difficilimū est estimare futuras operas. / **S**i filius seorsum. idest separatus a patre / **N**ullā eē de peculio. ut. ff. de hijs q. die. uel effu. l. i. et. l. / si fili⁹ **S**uā fecerit. i. si sine p. te h. tauerit al. p. de pecu / lio teneat. ut. ff. de iudi. si fili⁹. s. z. jo. vel die idē. f. ut teneat

ipse fili9 hitet vel n' cū patre Sz' ec' fm azo. p' h' tenetur s
peculio ut dictū est p. l. ff. de hīs q' deie. vel effu. l. i. g. si. fi
lius filio. v. o. odēnato. n' ibi p' tenet de peculio. c' vidē q' fi
d' h' i' c' filio p' s' n' i' ut. ff. de norali. act. l. i. ec' si odēnat9. n'
ff. de peculi. l. iij. g. idēz sc' b' it. Itē ex' c' itoz q' d' sit. die. ut. j.
a. **E**x maleficio. i. actōe i' c' m' i' duplū. ut q' cū eo. g. ij.

ff. nau. cau. sta. l. i. fi.
et. ff. de furē. adūsus
nau. cau. sta. l. fi. Itē
est et alia i' f' m' actō.
q' est ex eo stractu s'
recepto. ut. ff. nau. ca
sta. l. i. in p' n'. cū q' i'
Ex strac. s' strac
tu. **A**liq' tenus cul
pe. facit. ff. ad. l. acq'
li. fi. fu. p' u. g. p' cul9
et. ff. furē. adū. nau.
cau. sta. l. i. g. p' n'.
Aut casib9. f. sup'
dictis omib9.

Que heredi. pati
ēt. in iuriā. s' in casu s'
suspendo. nō dā. herē
di. ut diximus. s. e. g.
ob hoīem. Et nota h'
dram inter a. cōz. ex
maleficio n' q' i. nā. vbi
est ex maleficio si plu

res sunt quilibz insolidum conuenitur. s' sec9 i hac actione
ex q' i maleficio. ut. C. s. odi. furē. l. i. et. ff. nau. cau. sta. l. i.
et. l. fi. g. si plures. Itē in actōe ex maleficio vñ soluedo n'
liberat aliū. s' i hac sic. ut. ff. nau. cau. sta. l. i. g. possimus.
Itē furi nō ocedūt actōes ex maleficio. ut. ff. nau. cau. sta
l. i. g. i. p' i. s' i actōe ex q' i maleficio ocedūt. ut. deō. g. possimus
dā. ec' h' actio n' ocella. ut. ff. de hīs q' eie. vel effu. l. fi. v. o
p' l' e. f. cū a. Itē h'ec g' nali9 dā. h'edibz actōz. ut. h' q' i
le q' sūt ex maleficio. ut. j. de ppe. et. tē. ac. g. sed heredibus
f. **A**du'sus h'edez. ut. ff. s' iud. l. iul. ait. n' ff. nau. cau. sta.
l. fi. g. p' n'. **G**e actōibz. ido poit i p' n'. qz p' les actōnes.
sūt ut. j. e. p. totū Sz' cū sint plures. qre in singula nūo dif
finit. ut. j. e. g. i. s' l. i. s' sit nūs singulat' tñ pomē ut genus ut
in alijs diffioibz atingit. et sub se oēs ormet actōes. Itē
quare non dixit de agēdo. R. qz illud ē facti. hoc ius.

Up est. s' qd sup est. s' forma. ut. s. de iur. na. g. fi.
vel dic q. s. ē c' rati ē de obligacōibz. qz filie sūt
actōes. ut. ff. s' pecu. l. i. g. ea obligacō. et. s. de s'
ob. in p' n'. deo de filia p' m' em poit q' i ordine successorio.
Actō at nō. q' actō qūz p' actu poit. ut. i. aut. s' n' alie.
g. si minus. in fi. et. C. de sacrosā. ec. aut. hoc ius porreclū
et de dona. inter. vi. et. v. l. ij. g. scienduz. ēca medium qūz
p' accusatōe emali. ut. C. qū cui. actō. ē. p. l. i. qūz p' iure
agendi vel p'se q' ndi. ut. h. et. ff. e. l. i. m' b' il. Itē nō q' ill' qd
de actōe h' d'z. voluit pla. dicere de cā. f. q' cā sit actō. ut. sic
ap' d' yalerico s' d' z argumētū qd ex p' positione. assumpeōe
et oclusionē assistit. n' tñ oclusio. sic ap' d' legislas actō. causa
agēdi. s' ut si dicā. oucio te ad. x. qz v' d' idi tibi equū. p' x.
sit. idē ac si dicerē. ago p' te actōe ex. vē. Sed azo. die qd ve
rū est aliud ec' cāz. n' aliud actōz. nā obligacō ē cā n' actō
nis sic ergo aliud ē obligacō et aliud actō. sic et al' s' ē cā n'
al' actō. Itē qz v' d' idi. c' f' m' s' z actō ē ius. ut. ff. de cu. fu. l.
o' s' lio. g. f' r' et. h'. Itē p' t' ec' qz v' d' idi. et nō opetit m' actō qd
m' solutū ē. vel qz f' m' s' i. vñ h' s' ba. qz v' d' idi. n' sūt actō. Itē
noia c' rta actōnū sūt a iur' induc'ta. s' ut ex empto et similes
nec h' ē inductū ut cā sit actō si q' s' ergo vel sic. dicē. non p' t'
cū lex n' dicat. ut. ff. de supel. l. i. labeo. i. fi. l. j. si cā ē t' actō

frustra dicerz lex mutari actōis nom' ē agit' de dolo p' rōm'
vel p' t' s'. vel filioz p' sonaz. de qz dolo n' agit' p' actōn' cā
de dolo. s' p' actōnēz i' f' c' m'. nam ad qd mutaretur nom' cū
in cā maneret eadē. cū est ius i sola cā ocludo ergo et dico
q' aliud ē cā. n' aliud est actō. Itē h' dixerē q' noia sūt actōz
ex empto n' similes. caue tibi qz n' sūt actōes. s' actōnūz noia

sicut h' dictō h'omo.
non est homo. s' sig' r'
hominem
Aliud ē. p' z g' q' o' l' i'
aliud erat. erat ei cō
ceptio n' bozum for
mata a m' g' r' atibus ut
ff. de orig. iur. l. ij. g.
deide ex h' i' s'. n. g. o' i' z
vñ formula vulgari
dicebatur. ut. ff. de
furē. l. si seruus nauē
sed hodie h' solē m' t' a' f'
est sublata. ut. C. de
formu. et impe. l. i. et
ij. et ec' ēca m' d' i' c' a'
est sublata h' m' o' i' solē
m' t' a' s'. ut. j. de m' d' i' c'.
g. fi. s' z q' erat olim
d' r' a m' t' actōnēz et in
ter d' e' a. nā et it' er d' e' a'
erāt n' boz' ex c' p' t' i' o
nes. ut. j. de it' er d' i' c'. m

euz ostituta h' actō et aliq'
tenus culpe reus est qui o
pa maloru' hoīz v' t' e' t'. ido
quasi ex maleficio teneri v'
d' tur. In h' i' s' autē casibz
i' f' c' z actō opetit q' h' r' e' d' i' q'
dē dā. adūsus h' r' e' d' e' at n'
opetit. **D**e actōibus
Up est ut de acti
onibus loquamur
actio autez n' aliū
est q' ius perseguendū in
iudicio quod sibi debetur

p' n'. R. ut dicim' ibi. At hodie nulla est d' r' a inter m' d' e' a. n'
actōes cū inter d' e' m' n' l' aliud sit q' actō p' t' o' r' i' a. ut. j. de i' d' i' c'.
g. fi. **Q**uā ius. s' c' u' i' l' e. vbi actō ē c' u' i' l' i' s'. vel p' t' o' r' i' u' z
vbi actō p' t' o' r' i' a ē. nā n' c' u' i' l' e' s' actōes et p' t' o' r' i' a' s' dico h' dif
finit. Itē nō q' actō est ius q' p' s' e' q' n' i'. s' z obligacō ē ius p' p' e'
qd p' s' e' q' n' i'. Et si q' r' a' ē qd sit istud ius vel n' a' t' a' l' e. vel c' u' i' l' e.
vel p' t' o' r' i' u' m' vel g' e' t' i' u' z. s' z. qz c' u' i' l' e' vel p' t' o' r' i' u' m' ut mō dixi
mus. nec facias magnā vim ibi. qz cūz multas h' e' a' t' sig' n' i' c' a'
cōes h' dictō ius. ut. ff. de iusti. et iur. l. p' n'. et. fi. s' ē ec' v'
nū de sig' n' i' s' ei9 ut dicat ius agēdi vel p' s' e' q' n' d' i'. s' z p' deo
ad cui9 d' r' a' z poit i diffinīcōe ius cūz singula m' e' b' z a' p' o' s' i' t' a'
in diffinīcōe ius h' e' a' n' t' s' u' u' m' m' i' s' t' e' r' i' u' m'. s' z. f. M. q' ad d' r' a' m'
r' e' z. c' o' r' p' a' l' i' u' z. h' p' o' i' t' ut det intelligē q' actō sit res i' c' o' r' p' /
alis qd v' e' z. ē. ut. s. de r' e' b' z. c' o' r'. et. i' c' o' r'. g. i. vel meli9 dicas
ad d' r' a' z. off' i' c' i' j' i' u' d' i' c' i' s'. qd nō est actō ut. ff. de m' i' n' o' r'. q' si m' i' o' r'.
g. fi. l. z. M. dicat q' off' i' t' i' o' i' u' d' i' c' i' s' ē actō et ē p' e' o' qd dicit
lex in actōe iur'. fieri est i' m' a' c' o' z' i' u' d' i' c' i' s' off' i' t' i' o. ut. s. de i' u' e'
g. pena at. et. g. in s' u' m' a. s' z certe actō i' n' i' u' r' i' a' z. ē actō cui
i' n' h' e' r' e' t' off' i' t' i' u' i' u' d' i' c' i' s'. non tñ ill' s' off' i' t' i' u' ē actō. s' in factō
p' o' t' i' u' z' b' o' l' i' t' u' z. ius ei p' e' t' e' d' i' p' actōnēz m' i' b' i' o' p' e' t' i' t'. qd p' e' t'
off' i' t' i' u' i' u' d' i' c' i' s' m' i' t' i' g' a' t'. s' z quid p' e' t' a'. s' z. qd estimauero.
nā dēo estimare h' i' u' d' e' x' p' o' s' s' i' t' r' e' t' r' e' n' a' e'. Est tñ qd dā aliud
off' i' t' i' u' qd v' i' c' o' s' u' l' t' i' z' et obtiz actōis ut dicim' j. e. g. p' i' f' i' r' i'
m' **P**er s' e' q' n' d' i'. s' d' r' e' ad d' r' a' z' ex c' e' p' c' o' m' i' q' d' a' n' t' r' e' i' s' p' q' u' a' s'
d' e' f' e' n' d' u' n' t'. sic ei actōes sūt a. m' a' actōz. ita ex c' e' p' t' i' o' e' s' sūt
a. r' m' a' r' e' o' z'. ut. ff. de ex c' e' p'. l. i. in p' n'. g. illud

In iudicō. h' dic' ad d' r' a' z' e' o' z'. q' h' i' u' t' e' c' i' a' l' i' t' e' et e' p' i' u' d' i' c' i' s'
cū. n' tñ sūt actōes. ut si nocturnū vel diurnū furē. vel m' i' i' z'
t' e' m' d' e' f' e' r' e' n' t' ē m' i' l' i' c' i' a' q' s' c' a' p' i' a' t'. ut. ff. ad. l. acq' l' i. l. i. iij. et.
C. qū h' z' y' m' e' u' i' q' z' s' i' n' e' i' u' s' e' v' i' m' i. i. et. n. j. et. p' p' e' d' e' b' i' t' o' /
r' e' f' u' g' i' t' i' u' q' z' c' a' p' e' p' o' s' s' u' m' u' s'. ut. ff. de h' i' s' q' i' f' r' a' u' c' r' e. l. a' i' t' i'.
p' t' o' r'. g. s' i' d' b' i' t' o' r' e'. l. z. qd ex p' o' n' a' t'. l. i. b' i' q' p' c' a' p' t' u' s' f' u' i' t' a' u' c' t' e' r' e'
iudicis **O** b' e' b' e' t'. s' z duobz modis ex p' o' i' t'. s. ad d' r' a' z' r' e' a' l'
actōis f. azo. et ita s' t' r' i' c' t' e' a' c' c' i' p' i' t' h' diffinīcō p' p' e' r' s' o' n' a' l' i'
actōe tñ. sic accipit. ff. e. l. actō in p' s' o' n' a' al. largius ut ec'
a' m' r' e' a' l' e' s' t' i' n' e' a' t'. nō tñ off' i' t' i' u' i' u' d' i' c' i' s'. ut. ff. e. l. actōnū g' e'
n' e' r' a'. qūz l' a' r' g' i' s' s' i' m' e'. ut ec' i' a' i' u' d' i' c' i' s' off' i' t' i' u' s' t' i' e' a' t' i' l' l' s'. f. qd

est loco actōis . ut p qd restitucō minorū petiē . ut . ff . e . l .
 actōis vbo . Vel ponitur h vba ad dēiaz emialitū actōnis
 p qd n pseq: m debitū . h vidiat: . et fm h realē actōnem
 dicas diffimiri h . licz ei n sit obligat⁹ q realit teneē . vt . j .
 e . s . i . bi aut cū eo q nullā . rē . veyz est psonalit . grosse tam
 p dicit q sit realiter
 obligatu ste . fac p
 but cē real h diffimi
 at . qz vbi debē . et
 ad actōnē i rē . et ad
 actōnē i psonā refer
 tur . vt . ff . de r . fig .
 l . pecunie . s . fi . Itēz
 fac qd ē in diffimicō
 ne vbi psequēdi . qz
 ē oñe tā ad realez qz
 ad psonalē actōnem
 vt . ff . e . l . actō in p
 sonā . Itē fac . j . e . s . i .
 i pnc . vbi actō talis
 spēs ē actōnis . sic p
 sonalis . et ita large
 accipias h verbū de
 beē . h i stricta signi
 ficacione vbi huius
 debē tm alienu a nō
 meū . mibi debēē . vñ psonalis obligacio tantū diffimiri vi
 deē . vt . j . e . s . sic itaqz . et . s . del . s . h i rē . S3 ēte qñqz ego
 ecā ad id qd n mibi debēē . vt . C . s . pact . l . si pacto q penā
 nā ibi ago ad id quod nō ē debitū . h ad id quod ex nudo
 pacto oueit . S3 ēte illud naturalit erat debitū qd nudo
 pacto debāē . vt . ff . s . fideiul . l . fideiul . vel nō agit ibi
 ad id qd nudo pacto debēē . h ad id qd vere debēē . h pter
 tu a⁹ pseq: ec qd nudo pacto debēē . vt . ff . s . h . fig . si cui
 Itē opono d popularib⁹ actōnib⁹ . nā i eis nō dē debitū
 et m petiē . vt . ff . de popu . act . l . pe . h nō obstat q saltem
 p h . of . debēē . vel dic qz et sibi debitū . pseq: . nā cū to
 ti populo sit debitū . g et sibi . Itē opono i actōne iuriarū
 qz nō dē esse in bonis . vt . ff . de miur . l . i . iuriarū . Itē nō ad
 debitū . h ad vindictā opetit . vt . ff . de col . bo . l . ij . s . eman
 cipat⁹ . et m ē actō . h n . nō ē i bonis vt ēnseat ad heredes
 vt . ff . ad . l . falc . l . penalis . Itē l3 dēē ad vidiat . tm p t de
 beti mibi pp id qd ē i estimacōne vindicte vel m alterā
 vindictā . Itē opoiē d here . pet . Itē d actōne d pecul .
 naz in hys agit ec anq sit penes possessorē . vel anteq sit
 in peculio vt . ff . de pet . h re . l . iij . et . l . si q . et . ff . de pes
 cul . l . qstū . in pñ . et . ff . s . lib . l . e . l . si qd rei . s . idē . S3 dic
 esse subaudiēdū h . vel d bebit . Vel dic qz qñ fuit actō apo
 sita . s . efficac tñ p eo q tunc erat penes possessorē vel in
 peculio . et postea cū agebat eatenus . et actōnis efficacia
 crescebat . cū vniuersalis vel in aliquo vniuerso fuit peti
 tio . vt . ff . de iudi . l . solemus . Itē oponit de actōnib⁹ qd
 mēdūt aliq p alijs vt pcurator a tutor a p lat⁹ et fil es
 nā agūt et tm n sibi dbitū petūt . h dic qz qñ dñi sūt . vt . ff .
 p ptoze . l . q fūdū . s . si tutor . Vel dic sibi . i . ei cui actō cō
 peti dēt q itēdē . l . subaudiē q sibi dēt . ul ei cui⁹ noie a
 git . hui⁹ alēnatiue h a ps ē v a . actōnes sūt q corā alijs
 p Itē aliq vidē inuē q alie iudicib⁹ pponūt h n ē vñ
 q Iudices . ordiarios vel delegatos . eos actōnes apo
 r Arbitros . s . pmissarios . nā a ap d nēde sūt . ut h . a
 ff . s . arbi . l . j . est ec libell⁹ offerēd⁹ . vt . C . s . arbi . l . cū aū
 s . l3 ēca h . S3 opra fm pla . C . de ep . a . ch . aul . gnali . Ad
 qd h n qz ibi n s libelli oblatōe loqē . h s imissioe caucō
 nis q dēsu p cū fieri p . ff . s . fet . l . j . s . h n . s . pe . l . j . i . fi
 l . de qñqz gnalit accipe vbi rei . ut . ff . h . nā p corpa
 lib⁹ . a . icor . opetit actōs . ut . j . e . s . p . a . s . ij . a . ff . h i vuit

Dim aut actōnū qbus
 mē aliqs apud iudices ar
 bitrosue de qñqz re qñ
 tur . Sūma diuisio in duo
 gñā deducit . aut em i rem
 sunt . aut in psonam . Nāqz
 agit vnusquisqz aut cum
 eo qui ei obligat⁹ est . vel
 ex contractu vel ex malefi
 cio . Duo casu pdite actio
 nes sunt in psonaz . p quas
 actor intendit aduersariū

vēdi . l . ij . i . pñ . ma q ad tātū . ul sūma . i . breuis . breui/
 t Sūma . i . p . or . n . eē n pē q bimbris sic ista ē . h o po
 mē . j . e . s . qdā . h . qz a ille sūt reales qñ ad res agit . Itē i
 psonā qñ ad psonales pstacones agit . imo ec si simul agat
 nō tm egredit hāc actōne . alias diuisione . cū sint i rē a in
 psonā . nisi em sic ex
 ponēt iā multe iuei
 rē breuiores . ut . j . e
 . s . alie . a . s . actionū
 alie quedā diuisiones
 q bimbris vl buioz
 res inueniuntur .
 u Itē i rē sūt . ideo
 in rē dicūt . qz rē cō
 comitāt . ff . s . publi .
 l . impatores . et in p
 sonā . qz a psona non
 tcedūt obligati . vel
 heredis ei⁹ cui⁹ ea /
 dē psona . vt . ff . e . l
 actōm gñā . s . j . a . ij .
 et in aul . de iuriur . a
 mo . p . in pñ . coll . v .
 r Aut h tpicit ali
 ud aut qd ē cū eo rē
 y Per qd . s . psona
 les actōes . ecō ē i obligacōe . ut . ff . s . h . ob . l . v . at n . s . fi
 3 Daē cū daē optē cū fcm sit in obligacōe . vt si pmi h
 a Aut facē s i scribē libz . qd petiē act . ex stiplatu . ut
 s . s . ob . m . pñ . si ex oēctū . a . q . ex maleficō . nec . n . de
 b Modis . id ē q . his . s . dixerat . qd reprobatur . qz ex q
 dixit de his q sūt ex oēctū vel ex delicto . p consequens de
 hys q sūt ex qñ oēctū a ex qñ delicto . vt . s . s . ob . q . ex oēc .
 i pñ . a . s . t . j . in pñ . Vel dic oia ista . s . esse ophēla . S3 sūt
 supdēā intelligēda vbi p cise agebat ad dādū vl faciēduz
 h aut qñ nō p cise h subalēnacōne . vt h aut illud . h h re . p /
 baē . qz n . s . dixit q p cise qd fieret . Dic g h de o d . furtua
 loq q ē psonal . n tm ex oēc . vel qñ . l . ex maleficō . vl qñ . h
 ex varijs figuris cāz orit . vt . ff . s . act . a . ob . l . j . i . pñ . Itē
 de mēdicitis oib⁹ p dicit . q oia sūt psonalia . ut . ff . de mē /
 dic . l . j . s . fi . nō tm iur ordiario . h ex ordiario sūt introducta
 vñ n otinēt sub hac diuisione . ex oēc . vel qñ . vel ex male
 ficō . vel qñ ex delicto . tm pp dicitū qñqz dāt . vt i iterdis
 cto . vñ vi pē videri . qñz n . vt i mēdico qd vi aut clā qñz
 oē cū q n fecit op⁹ . h fcm h3 dāt . vt . ff . q vi aut clā . l . iij .
 . s . a . clā . et . l . opetit . Et vt buie dicā ille tca⁹ articl⁹ q dē
 ff . e . l . j . i . pñ . ex varijs figuris . rē . ē qd h dē a i alijs qbus
 dam rē . nota h q ille q rē meā tenet nō ē mibi idō obli
 c Iure . gat⁹ . h rōe possēdōis eū possuz oueiē . vt . C
 de ali . iu . nu . cā fac . l . j . S3 opono . teneris mibi ad rē re
 situēdā . g es obligat⁹ . h n . nō ē vñ qz tenēē duob⁹ mo
 dis accipit . nā si dicas teneris . idō qz ex nāa actōnis sis
 mibi obligat⁹ falsū ē . Si v o dicas . teneris . qz p officiu
 iudicis d3 tibi necessitas ipom vt restituas . vñ e . vt . ff . s
 rei ven . q tstitūē . et si h mō accipiat . teneris . g es obliga
 t⁹ non seqt . Nota i actōe i rē ex pte actoris altez duo
 d Possideat . rū debē mēueire . l . dñiuz . vt . ff . s . rei vē .
 l . in rē . et hic . vel qñ dominiū . vt i emphiteota . supficia
 rio . et i bone fidei emptore . et similib⁹ . vt . j . e . s . alie . a . ff .
 si ag . vec . l . emphite . l . j . s . fi . et . l . ij . a . iij . a . ff . de supficie
 b⁹ . l . j . i . fi . s . h n . a . s . qd ait . Itē ex pte rei simit altez du
 oz . scz possessio vel qñ . vt qz dolo desierat possidere . vt
 h . a . ff . s . mēro . ac . q fūū . s . iurie . et de nozal . electio . s . j .
 e Dicat . h nō ē necesse . pbare vel dicē . h ex volūtate dē .
 vt . C . de eden . qui accusare . et de rei ven . l . fi . et . j . de mē
 dic . s . omodum .

A Re; corpale. bñ re diē corpale. qz icorpalia nō vēdi cāt. vt. ff. d rei vē. l. vēdicatō. **B** Cq. s. dāt actō i rem. **C** Agat. s. actōe ofessoria q sic vocet legiū. ff. si fuit. vē. **D** Vrēdi. s. fuit est psonalis. s. seqntes. .l. ij. in pn. **E** reals sūt. vt. ff. d fuit. l. j. **E** In re ofessoria

F Cñis. s. q sit i re **G** Alci9 tollendi. ut si erat i qñ possessi one seruitutis dom9 mee. ne mihi liceret alcius tollē me volē te edificare. debeo a gē negatoria ita h iter sit exemplū nega torie. ut. ff. si fuit. vē di. a si fōte. s. j. i hac em negatoria fuitur te h bis affirmatiuis a ofessoria negatis ppoit. vt. ff. si f. vē di. l. loci. Alia h o ex ēpla q ponit bñ po nit in ofessoria vsqz illuc a of. rē. v. l. po ne h exemplū i ofesso ria. vt si talē mihi de beas fuitutē. ut al ci9 teneas edificatū vt. ff. d f. ur. p. di. si arborē. s. interdum. et. l. eum debere. **H** Cōtra. id ē i cō/ trariū. nā. s. d ofes sozia p quā fuitutes

debēt. nūc denegatoria p quā seruitutes denegāt. vt. ff. de fuit. ven. l. ij. **I** Ciones. s. negatorie. **J** Proditē sūt a di. exēplū ofessorie. in his em exēplis **K** Alci9 tollē oib9 ipetiē. vel dic nō repeti. nō ad h ex ēplū. s. ad alia sic. s. qñtē h qre noia tlia dāt talib9 actō mb9. s. n. pla. qz negatoria negatis h bis ppoit. ofesso ria vero affirmatis. h opio ē pbat i fuitute alci9 tollēdi. ibi em ofessoria negatis. negatoria affirmatis h bis ppo nit. dic s. pccia9 ipficiēdā esse natāz q vba. vt ofessoria ideo dicat. qz ad hoc vt ofiteat se debē dāt. negatoria at qz negat. Itē qre iste dicūt i re. s. n. qz ad silitudmē rei vēdāt. sic em illa rōe dñij vel qñ dāt. sic et iste. vt ecce rō ne dñij dāt ofessoria sez dño fūdi cui fuit9 debet. vt. ff. si fuit. ven. l. ij. s. h autē et rōne qñ dñij vt fructuano credi tori a supficiario. Itē publiciana dāt ei cui fuit9 ē ostitu ta a dño fūdi. vt. ff. d remissi. l. j. s. idē iul. et de supfici. l. j. s. si. et si vsufuāt. pe. l. j. et de publi. l. si ego. ij. et. ij. s. n. Itē sic rōne possessionis. vel qñ dāt rei ven. sic et h ofessoria rōne vere possessionis adūsus eū q possidet agz q fuitutē debet. ut. ff. si vsufuāt. pe. l. si. h idē i negatoria nā ipa rōne dñij dāt dño fūdi q negat fuitutē debere. vti lis aut qñ dñio. qz iul hz i fūdo quē negat fuitutē debere vt. ff. si fuit. ven. l. ij. Ecōtra rōne possessionis itē dñij of eū q possidz rē rōne vsufuāt. vt. ff. de acquir. poss. natāz vel qñ possidet. vt si reūtat ppe aliā fuitutē quā sibi dicit debitā. i qb9 nō ē h a possessio etiaz naturalis. ar. ff. de ser. vt. p. di. l. si edes. s. libtas. a s. se. et rōne hozz filiū dicūt in re. Itē nō qz diē pla. q negatoria ita demuz dāt si fuit seruit9 ostituta a postea amissa. s. flm est. competit em a si nulla fuit. vt. ff. si serui. ven. loci s. opetit. a. l. fistulas. **L** Iste qz. s. qbz. s. pr. s. dixi. nā ad p. ria ē faciēda relacō vt. ff. del. j. si fuit9 pluz. s. si. a d testa. hēdes. s. h si nōi

rē actio est. **C** Cq si agat ius sibi esse in fundo forte vel edib9 vtendi fruendi. vel p fundum vicini eundi agēdi. vel ex fundo vicini aquā ducēdi in rem actio ē. **E**iusvbez gñis ē actio d iure predioz vrbanozū veluti si agat ius sibi esse. alcius edes suas tollēdi pspiciēdiue vel piciēdi aliqd vel immittēdi tigna i vicini edes. **C**ōtra qz d vsufuātū a d fuitutib9 predioz rusticozū **I**te predioz vrbanozū iucez qz p dite sunt actōes ut si quis intēdat ius non esse

nā alie nō sūt negatie s. affirmatie. s. i eo qd diē. in re sūnt p. ad vtz qz referri mis. s. negatiāz a affirmatiāz. Et m. d. gen9 actō. nota q nomen actōnis large h poni tur. alias vero p. o personalibus tm. vt diximus. s. e. s. i. n. **H**is scilicet in causis rerum corporalium.

aduersario vtendi fruēdi eūdi agēdi aquā v ducē di. **I**te alci9 tollēdi pspi ciēdi v. vel piciēdi. immit tendi **I**te qz actiones in re sūnt. s. negatiue. qd genus actōis in otrouer s. hys rerū corpaliū pditum nō est. **N**ā in hys is agit. qui nō possidet. **E**i vero q possidet nō ē actio pdita p quā negat rem actoris esse. **S**ane vno casu q possidet. nō minus is acto ris pte obtinet. sic in lacio rib9 digestozū libris opoz tumus apparebit. **S**ed iste quidē actōnes quarū

O Cui nō possidet. scz in solidum. si emz duo asserāt se possi dere. a vt qz vincit. potit alter vendica re. vt. ff. vti possi. si duo. in fi. i. s. n. **P** Regat rē actoris h hba restigūt pre cedētia. scz ei vō aē. nā h ppetuo vey est q alias nō dāt actio possidenti per quaz negat rē actoris ee s. p. pom cas9 vt pos sesso: hēat actōez p quā dicat se dñm ee. vt. ff. d rei vē. l. offi. cū. a. ff. vsufu. que admodū ca. si vsufr. noie ostat em como datariuz nō possidē a omodatez possidē vt. ff. amo. l. rei. j. dē i oductōe a locatōe vt. ff. d vsuē. n. soluz. s. i. Alij dicūt. l. illā officiū. loq qñ alius nō possidens agit. vt

sic rōne detētacō is tñs agat. Sūt a alij. vt bau. a loth q dicūt qz eo ipo q agit possessor rei vē. renūciat cause pos. eū hoc sit ipossibile. et possidere a vendicare possel. pma q **V**no casu. vt i duplicibz iudicijs vt **V**erior est. ff. de iudi. in f. bz. et. j. e. qdā. et. ff. vti poss. si duo. s. i. a. j. de mēdic. s. fcia. et. ff. fam. hz. l. i. i. vel dic qz diē de qlitet excepōne pponēda. nec em h dīc q sit actor. s. caute dicit qz ptes siue onera actoris sustinet s. jo. vt. ff. de excep. l. i. **A**pparebit. vt. ff. de iud. l. in f. bz. s. m. p. m. vel. ff. d. s. **S**z iste latē accedit ad **V**erexcep. l. i. s. m. scdm. scbz diuisionē. s. alie sūt ciuiles. a alie ptozie. et d omibus exēpla poit. s. qñtē de duabz. s. de actōne i re q dāt otra eū q dolo desijt possidē. videt em pretoria. vt. ff. de no. p. act. l. e. e. d. s. i. s. z a ciuilis videt inspecta psona q d iūt ciuili admittit ad agēd vt. ff. d rei vē. in rē. s. h die eā ciuile inspecta poci9 psona actoris q dignior ē. vt. ff. de excep. do. pure. s. si. Et h ofidacō sp habet. nā h. p. petico dicit ptozia qñ bonoz possessor dāt. vel fidei omissaria licz of possidentē p hēde vel p possessore deē. a ecōtra si detur hēdi. de iūt ciuili dicat ciuilis. vt. ff. de pet. hē. l. i. s. p em iudicam9 actōz. sit ciuilis vel ptozia inspecta psona actoris **S**edo qñtē de actōne omodati. s. h die eā ciuile. vt. ff. amo. l. in cōmodato. s. si. et qd s. z. e. t. l. i. i. ptoz ait aē. l. o. p. ro/ bādo vel ofirmādo diē. n. iuemēdo. sic a pe. hē. s. z. ff. si ps hē. pe. l. i. i. pñ. s. h tñ ipa ciuilis ē. eū sit ex se. cō. a centū iū. ral dicat vt. ff. d hē. pe. Itē ve. s. cū aut. a. C. de hē. pet. l. si. i. pñ. oñs ei actōnes q oriūtur ex his. v. p. tibz iūt. scz lege se. cō. ple. pñ. pla. et h nō p. u. ciuiles sūt. q hō a ma gistratibz vel ptoz. edicō descēdunt ptozie sūt. vt. s. de iūt. na. s. ostat. vsqz ad. s. ex non scripto. a. ff. d iusti. a. i. l. us aut. a. j. de pe. a. tē. ac. i. pñ. alie aut pter duas sup/ dictas certe sūt. vtrum sūt pretorie vel ciuiles.

Quaz mencōne .s. exp̄ssaz vt de quibusdam dictum est
Et si q̄ sūt filles .vt subic̄ .vt q̄ sūt ex d̄ct̄ .p̄ q̄si . vel ex d̄
lic . vel q̄si . vel ex varijs figuris causaz . vt .s . e . s . i . et . ij .
Legitimis . id est ex lege . p̄ . ta . **Et** pro . id est .
Ciuiilibz . a die ciuilibz . i . ex aucte uē prudētū a eozū
Rēns . nā totūz ē ius
ciuile . vt . ff . de iur̄ . i .
et iur̄ . ius aut̄ ciuile .
et de ori . iur̄ . l . ij . § .
Et nouissime .
in rē . i . tā in rē tm̄ q̄
i p̄sonā tm̄ . nec ei a
liq̄ p̄ozia inueniē q̄
sit mixta . s . i . rē a p̄so
nā . s . i . ciuilibz tal̄ iue
nia . vt . j . e . § . q̄dā
d̄ . ff . d̄ . poi . h̄ . pe .
l . iij . et p̄mo h̄ de rē a
libz d̄ . v̄sq̄ ad . § . in
personam . a postea
de p̄sonalibz d̄ . i . c .
a . p̄ . s . a . s . p̄ozial̄
quasi d̄ . i . c . e . n̄ . solū
ciuile q̄m exp̄ssim̄
b . **Necessariū** . id est
vtile . q̄d ei medicam̄
tamoz . bis . s . ex h̄ . i . b̄ . t̄
ura negocijs . vt in
iur̄ . h̄ . d̄ . s̄ . t̄ . m . no . o .
i p̄ . coll . vij . nec ei
necitas i p̄ncipe ipom p̄ . vt . ff . de le . a . se . o . p̄nceps . Itē
q̄ . p̄ . exempla aptius mtelligetur . vt h̄ . a . C . de f̄ . i . sac . vt
responsum . et . ff . de col . l . o . § . p̄ . etoz iulianus .

mencōnem habuim⁹ . et si
que sunt filles ex legitimis
a ciuilibz caus̄ descēdunt

Alie autē sunt q̄s p̄tor
ex sua iur̄dictōne op̄tas
h̄z tā in rem q̄ in p̄sonam
quas a ip̄as necessariūz q̄
exēplis ostendere **Eccē**
plerūqz ita p̄mittit p̄tor i
rē agē . vt vel actor dicēt
se quasi vsucepisse q̄d non
vsucepat . vel ex diuerso .
si possessor dicēt aduersa
riū suū n̄ vsucepisse . q̄d v̄
sucepit . **Nāqz** si cui ex iu

c . **Eccē** h̄ est primum exemplum . quod exp̄onitur statim
ibi nāqz ac . **Et** p̄ dicē nō potit . s . contra dominum .
d . **Plerūqz** quā . nisi in casibus vt statim dicemus .
e . **Dicet** . agendo publiciana . accur .
f . **Vel** ex diuerso . hoc exp̄onitur . j . § . rursus .
g . **Possessor** . id est dominus quondam ad quez redijt nūc
possessio . vel die possessor quondam nunc petitor .
h . **Ex** ista cā . id ē ex aliq̄ o tractu q̄ descēdit ex iusta cā . id
est ex affectōne vt usqz ptis . vt . ff . e . l . i . oibz . quā affectōez
iustū est suar . vt . s . de rēz . di . § . p̄ . tradicōnez . et s̄ dūmō
cā vel titul⁹ fuerit apte d̄nū trāfferre lēz nō trāfferat qz
traditō nō pl⁹ enfferet q̄ sit ap̄d eū q̄ tradit . vt . ff . de pu
i . i . p̄ . n̄ . a . l . ij . et . iij . a . iij . a . v . a . vij . a . vij . h̄ . s̄ . o . s̄ . t̄ . q̄
nō
estabilis enfferre d̄nū . n̄ opetit publicē . vt . ff . e . q̄cūqz . § . i .
i . **Ad** ita . a nō d̄no . p̄ . traditōz d̄ns fcūs n̄ fuit . si aē
k . **Effect⁹** . p̄ vsuca . nā . alt⁹ istoꝝ modoz fcūs d̄ns fuit
publiciana ei nō dat̄ . s̄ directa rei v̄ . vt . ff . d̄ . pu . l . i . i . p̄ .
l . **Casu** . p̄mo et si q̄cūqz mō . nā et si p̄ furtū . et . § . i .
vel rapinā vel aliā vim amiserit . n̄ tū h̄z i rē a d̄oz directā
s̄ h̄c l̄z habeat a alias actōnes . vt furti . vel vi ho . rap . a
filles . vt . s . de ob . ex d̄lic . § . s̄ . a . ho . fi . a . s̄ . vi . ho . rap . § . fi .
m . **Nullā** . de alijs aut̄ realibz ostat . s̄ de hac rei v̄ . dubi
n . **Vedicet** d̄nū . s̄ videē ff . m . nā aut h̄eo d̄nū . tatur
et tūc n̄ v̄dico q̄d h̄eo . si n̄ h̄eo . nec tūc v̄dico . vt . ff . d̄ . rei
v̄ . l . m . rē . i . Rēn . Itē d̄nū ē ius a res incorporealis . quō ḡ
vendicatur . Sed dic dominium . id est rem racōne dominij .
o . **Directā** . s̄z nūqd publiciana opetit rōne vtiles d̄nū .
q̄dā dicūt q̄ sic . dicētes q̄ vtile d̄nū h̄z cū publiciana cō
petit . et dicit h̄c eē cāz publiciane . sic directū d̄nū ē cā di
recte actōis i rē . vt . ff . de rei v̄ . m . rē . Alij dicūt . q̄ nec vtile
d̄nū habeat . cū ille q̄ vtile d̄nū h̄z eē d̄ d̄m agat . vt . ff .
si ager . v̄ . v̄ . emp̄ . i . pe . l . i . a . ij . a . iij . q̄d nō ē in publica
ana . vt . ff . de public . l . pe . a . fi . **Casu** . s̄ . isto sup̄ dicto

Actōne . q̄d erat fm̄ ius ciuile .
Actio . s̄ . publiciana . vt stati subic̄
ctū dareē . sic ex ciuili obligacōne noua dat̄ . ex . l . d̄ . d̄ico . si n̄
caueat̄ de noie actōis . vt . ff . nau . cau . sta . l . idē . § . i . a . ff . d̄ .
s̄ **Dicit** . et sic vidē q̄ p̄tor p̄mittit mētiri . **os . ex . l . l . i .**

sta cā res aliq̄ d̄bita fuerit
veluti ex cā emp̄ctōis a do
nacōnis . aut dotis . aut le
gatoꝝ . necdū eius rei d̄ns
effect⁹ . si ei⁹ rei casu pos
sensionē amiserit . nullā h̄z
in rem directā actionē ad
eā p̄seqndam . **Quippe** ita
prodite sunt iure ciuili a
ctiones . vt q̄s d̄nū suū
vendicet . s̄z qz sane duz
erat eo casu d̄ficē actōne
inuētā ē a p̄tore actio in q̄
dicit is q̄ possessionē ami
sit eā rem se v̄ . ucepisse . et

alias n̄ p̄tor actōis
nomen d̄icit et i fa
ctū dareē . sic ex ciuili obligacōne noua dat̄ . ex . l . d̄ . d̄ico . si n̄
caueat̄ de noie actōis . vt . ff . nau . cau . sta . l . idē . § . i . a . ff . d̄ .
s̄ **Dicit** . et sic vidē q̄ p̄tor p̄mittit mētiri . **os . ex . l . l . i .**
q̄d pla . ocessit . a idē
i seq̄ntibz casibz t̄bz .
et fa . C . de lo . ma . l .
i . vñ sic libellum for
mab̄ . peto talez rem
quā possides et quaz
emi l̄ alia fili iusta cā
habui . qz dico me v̄
sucepisse . nā l̄z h̄z
ba me vsucepisse diz
rectā rei v̄ . maḡ vi
deant̄ iduceē . tam ex
adiuctis publicianā
signāt . Alij dixerūt
ita eē formādū peto
rē talē quā dico meā
h̄z qz forte n̄ possem
p̄bare meaz . p̄pono
publicē . Alij dicūt v̄
trāz . a l̄ . n̄ . t̄ . p̄ . o . i .
scz rei v̄ . a publi . s̄
mō peto rē talē iure
directi d̄nū vel q̄si . a
h̄ac approbat̄ d̄sue
tudo . s̄ ēte p̄me due

nō placēt . qz quō dicēt rē suā se vsucepisse . cū s̄ n̄ sit v̄ez
sic em̄ p̄urat et i sac̄o cal C de sac̄o cal . l . ij . s̄z illi respō
dēt . qz s̄ fac̄ lege p̄mitt̄ ēte . vñ nō p̄urat . ar . ff . q̄ satisba
co . l . fi . s̄ nec vltia placēt . qz vnā d̄z eligē a nō p̄h̄z agē
actōibz . vt . ff . de re . iur̄ . l . nemo . § . q̄ciēs . Dic̄ ḡ q̄to esse
formādū i h̄uc modū libellū . peto rē talē m̄ restitū uē q̄si
d̄nū . p̄inde ac si vsucepissē . v̄bū ei q̄si positū . s̄ . e . a . lio . s̄
repete . a s̄i iudicarie ponat̄ . a n̄ affirmatiē . i . dicē . sic v̄z
dicarē q̄ ad effectū . re v̄ vsucapta . ita nūc q̄si vsucapta .
et idē in seq̄ntibz casibz . Ex p̄dictis p̄z . q̄ q̄nqz sūt n̄cia vt
dēt publiciana . s̄ . traditō vel q̄si . q̄d dico apt̄ res incorpo
rales q̄ tradi nō p̄t . vt . ff . de acq̄ . rēz . do . l . h̄ . u . § . i . m̄oz
porales . a . ff . e . l . i . a . l . publiciana . § . i . s̄ . c̄do q̄ ex titulo
apt̄o ad mutacōne d̄nū . vt h̄ d̄ . vel ex v̄dicoe l̄ s̄ libz .
Itē q̄ a nō d̄no accepit . nā alias d̄nū estz trāstatū . vt . ff .
e . l . i . § . i . Itē q̄z to q̄ b̄o fide accepit . vñ credidit se d̄m
factū esse tūc . vt . ff . de acq̄ . rēz . do . l . eū q̄ a furioso . § . p̄tor
d̄nto q̄ credidit se d̄m hodie nō esse cū p̄oit eā . alias si
bi esset otrari⁹ . s̄z tm̄ duo ex his q̄nqz sūt difficilia agētis
scz p̄bacō ē d̄icois a tituli . reliq̄ o s̄i s̄t i intellectu agētis
cū sit de sua o scia q̄ p̄ testes . p̄bari nō p̄nt . s̄z q̄d si dubi
tat v̄z actor hodie fuit d̄ns vel nō . Rē . salua fide p̄ponat
q̄d sibi meli⁹ vidē . vel rei v̄ . vel publi . s̄ q̄n p̄it⁹ ē in du
bio . p̄ponat publicianā . a i ea obtinebit . n̄ adūsari⁹ . p̄t
auctorē hui⁹ dominij fuisse . q̄d si p̄t . dabit h̄uc rei v̄ . q̄
egit ei actōne publicē . a succubuit . nō repellit a rei v̄ . di
rectā . vt . ff . de ciuic . m̄oz . § . si fu⁹ . l̄z q̄dā d̄ixer̄ d̄ i v̄tro
qz cā . qz ius suū v̄ndecūqz a q̄lecūqz in p̄mo iudicō d̄du
xisse v̄ . vt . ff . d̄ . excep̄ . rei iudi . si m̄ . § . eadē . s̄z expone vn
decūqz . a q̄lecūqz . i . siue de iur̄ ciuili siue de iur̄ gē . d̄mō
directū . vt . ff . de rei v̄ . m . rē . in p̄n̄ . At illi dicebat̄ . siue di
rectū siue vtile . Et ita p̄z q̄ cū sint otrarie rei v̄ . directā .
a publiciana vno libello p̄oi nō p̄nt . vt . C . si suus ex . l . i .
s̄ ex o s̄uetudie otrariū suat̄ . nā v̄ qz s̄it p̄p̄mē . l̄z sup̄ v̄
na p̄bacōnes tm̄ iducat̄ . ne sibi otrari⁹ sit . q̄d certe ē o tra
dita . l . C . et reḡ l̄z illā . ff . de re . iur̄ . nemo . § . q̄ciens . et h̄

ex pte actoris. ex pte aut rei spectam⁹ an possideat vʳ to/
 lo defierit posside vt i rei vē. dixim⁹. nā sʳ omnē possiden
 tē dat. p̄ter q̄p̄ otra dñm. vt. ff. de public. l. pe. a. l. fi. S3
 ec̄ otra dominiū dat in vj. casibz. Prim⁹ ē si a nō dño emi q̄
 p̄ea nō domino succedit a ad eū possessio redierit. nā licz
 sit fcūs dñs. tenetur
 tñ publiciana. vt. ff.
 de excep. rei ven. si a
 ticio. Sed est si rez
 a nō dño emi a p̄ea
 ver⁹ dñs voluerit a
 me vendicare. sʳ ego
 fui absolut⁹. a p̄ea
 res ad illū idijt. agā
 public. et si exapiat
 de dño. ego replica
 to. qz qñz eo agēte
 fui absolut⁹. vt. ff. de
 excep. rei iudi. si quis
 rē. Tercia⁹ ē si egi no
 xalit otra lo. si. pos
 fui. et ip̄e dicit eum
 mihi p̄ noxa. siue eiz
 otra me possidentez
 verus dñs agat. siue
 eo possidente ego a/
 gā public. obtineo. vt. ff. de noxa. gñalit. a. l. p̄cedēti. in
 fi. Quart⁹ ē si ego fui missus i possessionē vicine dom⁹ quā
 aliqz bō fide possidebat possessore nō cauēte. a tūc ver⁹ do
 min⁹ inueniāt possidē vi. forte a vñ vi m̄dicū a public.
 habeo. vt. ff. de dā. infec. dām. s. n. solū. Dñt⁹ ec̄ addicē.
 vt si rē possideā et eā non doleo sʳ culpa defij possidē. et sic
 litus estimacōz tñ fm̄ius v̄dicāti p̄litū. vt. ff. de rei vē.
 q̄ restitue. sʳ si postea res ad dñm redeat agāz public. otra
 eū. ff. de rei vē. si culpa. vʳ expone. l. illā vt heat vtilē acti
 onē. quā actor directā h̄et q̄i nomē emisse videat. Sext⁹
 addit si me mādante rē meā v̄didisti. sʳ me p̄hibēte f̄dis
 disti. p̄p̄. ori. hac actōe l̄ excep̄de defendit. p̄. etiā otra
 me dñm hac actōne agit. vt. ff. de public. si qz prohibuit.
 a public. sic ab acquilio acquilia fuit inducta. vt. s.
 ad. l. acquil. s. ex hoc tamen capite.
 b Rursus ex diuiso. i. ecōtrario. nā s. aff. mādō a se vsu
 cepisse dic. h̄ negando. et adūsarium non vsucepisse dicet
 c Reipublice. l. citatis rōne. vt. ff. de r̄. sig. eū q̄. jdez ex
 gñali clausula posita de resti. ma. l. i. i. fi. idē m̄ cetis ciuita
 tibz dicēdū ē. vt. ff. de resti. ma. l. s̄ et si p̄tozē. s. pe. idē
 etiam si cā municipij alicui⁹. vt. ff. de resti. ma. l. legatis.
 d Absisset. al̄ absēs esset. qz abfuit reipublice cā. rē p̄fē/
 tis duobz modis potuit vsucapē. s. p̄ se. et qz rē illā detuz
 lit secū. siue domi dimisit a aio possedit. et vt d̄. de eo q̄ ad
 nūdimas. p̄fect⁹ ē. vt. ff. de acq. p̄. clā. s. q̄ ad nūdimas.
 Itē p̄ aliū. s. p̄ filiū vel seruū. vt statiz i captiuo dicemus.
 e Vel in hostium. Quā sint hostes dicitur. ff. de capē. ho
 stes. et de r̄. signifi. hostes. s. quibus. l. quibus p̄. rō.
 nus bellū indixit. vel quā p̄ lo romano bellū indixerūt. Si
 ḡ ab alio q̄s capiat nūquid s̄ locū habebit q̄s h̄ d̄. Creto
 q̄ sic. sic qñ abest cā alicui⁹ citatis vel municipij. vt. s. di
 ctū ē. In s̄ aut differūt. qz n̄ fuit fūu taliū hostiū. vt. ff. de
 capē. hostes. et sic poterūt facē restam̄tū q̄s alias n̄ possz
 cū esset seru⁹. p̄mo et ei⁹ obles nō p̄. vt. ff. de testa. l. eum
 quā. et. l. obfides. s. te. al̄ accipit p̄ iudic̄tōe. vt cum
 f̄ptate. i. fuitus dicimus. ptās hz ptatē in hoies d̄
 districtū. i. de iudic̄tōe. Itē ponit p̄ obediētia m̄ q̄ ptate
 est mōchus sub abbate. et clici sub platis. Itē ponit p̄ di
 lectōe siue pietate. a h̄ p̄ma ptās d̄. vt. ff. de. r̄. sig. po/
 testatis. S3 quō iste ab hostibz capt⁹ potit vsucapē cum

ita vendicat suā esse. q̄ a
 ctio publiciana appellat.
 qm̄ pmū a publicō p̄toze i
 edicto p̄posita ē. Rurs⁹
 ex diuerso si q̄s cū reipub
 lice cā abessz. vel i hostiū
 ptate esset. rem ei⁹ qui in
 ciuitate esset vsucepit. p̄
 mittit dño si possessor rei
 publice cā abesse defierit.
 tūc intra ānuz recissa vsu
 capione eā petē. id est ita

ip̄e ab alio possideat. vt. s. d̄ iud. p̄fo. s. fui. s̄ ip̄e possidē
 n̄ p̄. vt. ff. ad. l. iud. s. adul. sic euciet. a. ff. de acq. rez. do.
 ho lib. s. q̄d q̄d. s̄ nec vsucapē. vt. ff. de vsuca. sine posses
 sione. R̄. vsucapit p̄ filiū vʳ p̄ fūu i re peculiari. vt. ff. ex
 q̄bz ca. ma. Itē ait p̄toz. s. h̄ aut. et. s. demoz. et. l. ait p̄toz
 s. hi plane. et. ff. de
 vsuca. iusto. s. fi. S3
 nec vid̄ qz p̄ seruuz
 possit captiu⁹ vsuca
 pe. vt. ff. de vsuca.
 neqz seru⁹. S3 dic qz
 illa loquit i cā nō pe
 culiari q̄s vez ē. vel
 loqtur ip̄a v̄itate in
 specta. h̄ aut v̄t p̄
 lūmij inspecto q̄s p̄
 ualet v̄itate. vt. s. q̄
 bz mo. ius pa. po. sol
 s. si ab hostibus.
 ḡ In ciuitate. q̄ d
 q̄ nō abest. Quid s̄ si
 vterqz abest. a alter
 alt⁹ rem vsucapit.
 R̄. et tūc hz loc̄ ista
 restō. vt. ff. q̄bus ex
 cau. l. fi. videē at d̄ si

petē vt dicat possessorem
 vsu nō cepisse. ob id suā
 esse rem. q̄s genus actōis
 quibusdam et alijs simili
 equitate motus p̄toz ac
 comodat. sicut ex laciore
 digestoz seu pandectaz
 volumine intelligere licet
 Item si quis in fraudez
 creditorū rē suā alicui de
 derit. bois ei⁹ a creditori
 bz possessis ex snia p̄fidis.

nere abesse cū tomuz redijt vʳ r̄dire potuit simto negocō
 p̄ q̄ erat absēs. Itē econē si p̄ns rē absētis vsucepit. vt. ff.
 q̄bz ex cau. ma. l. i. s. eadē v̄ba. a tūc siue opleta ē tō vsu
 capio in p̄ntia. i. ifra modicū tēp⁹. siue i absētia. siue p̄ea
 paz idē est. vt. ff. de ab hostibz. s. s̄ q̄s. a tūc d̄. definē ab
 esse. n̄ iusta cā ipedit⁹ fuit i redeūdo. statuitur ei ei. xx. mi
 liaria diurna. vt. ff. ex q̄bz cau. ma. si cū s. tādū. S3 p̄ qz
 d̄ necia absētia tūc itelligit. alias s̄. vt. ff. e. l. Itē h̄. a. l.
 se. s̄. v̄ bū d̄ fierit. h̄ positū strict⁹ pomē. i. qz possit oueri
 h̄ Annū. s. vtilē. q̄ constabat ex. ccc. lxx. diebz. vt. ff. de
 sta. li. cū heres. s. si Stichus. i. q̄bz actor. habuit facultatem
 agēdi. nec ip̄diret p̄ se. nec p̄ reū. nec p̄ iudicē. nam s̄ tria
 necia sūt. vt vtilis dies vʳ ānus curzat. vt. ff. de diū. tē. a
 p̄scrip. l. i. hodie. nō i oibz restōmbz q̄driēmū otimū cō
 putat. vt. C. de tēp. i. m̄. rest. l. fi. Et ita nō. h̄ qz h̄ lib̄ cor/
 rigit. p. C. i. s̄ āno vtili gñalit fm̄ q̄s v̄. h̄ dico s̄. qz illa
 tñ in restōibus dicit. vnde in alijs remanet vtilis annus.
 i Recissa. p̄ i mte. resti. petitā a iudice viuo vt subducāt
 tēpus vsucapionis q̄ fuit absēs. vt. C. de resti. l. iij. sic et
 miores petūt. vt. ff. de excep. l. excep̄cōes q̄ p̄sone. i. fi. l.
 et s̄ ip̄fū scz q̄s postulare p̄nt a mortuo p̄toze d̄cedit eis.
 vt. ff. e. l. i. p̄ totū. restituit s̄ eos p̄toz viū. vt sic agant
 antiq̄ actōe ac si res n̄ esset vsucapta. vel actō p̄scripta. a
 iō actō ad quā restituit d̄. teissoria. n̄ qz sit nom̄ p̄ptū act/
 oms. s̄ q̄ erat p̄mo realis siue p̄sone. lis directā. nūc d̄. vtilē
 vt. ff. ex q̄bz cau. ma. l. fi. et de capē. l. ab hostibz. Alij di
 cūt. qz statī eo reūso hz recissorīā. et dicūt esse p̄ptū nom̄
 actōis. et sic dicūt qz maiores iure actōis. s̄ miores officio
 iudicis restituitur. Dicūt tñ qz h̄ recissorīa actō efficaciaz
 nō hz anteq̄ i sufflet i eū p̄toz spiritū vite dāto restōz. q̄s
 satis recidit i p̄mā opionē. nā semp̄ verum est hoc. quod a
 p̄tozis mortuū edicto. hoc fit auctoritate p̄tozis viū.
 h̄ nō vsucepisse. et sic vid̄. d̄cedē mētiri q̄s pla. ofiteē.
 s̄ dic qz n̄ mētī. s̄ ita dic̄ sibi restituēdū ac si vsucapē n̄ eēt
 vt. s̄. p̄. diximus. l. Actōis. s. recissorīe sup̄radicte.
 m̄ Quibusdā. vt si rē absētis vsucapiat p̄ns. Itē si absēs
 fuit p̄babilī cā. vt studioz. Itē i vicul̄ posit⁹. vt. ff. e. l.
 i. a. l. s̄ si p̄tozē. i. fi. et. l. se. a de illis legibz. j. fac̄ mēcōz
 cū dic̄ de volumine digestoz. n̄ Itē si quis scz s̄ bitoz
 o In fraudē. nō qz vʳ qz tā s̄ bitoz q̄ acceptoz oportet qz

fraude pcept qñ titulu nō est luētiū. si autē est luētiū pūta donacōis. vt si dicit. a b itellige ad b vt creditor pos sit reuocare alienacōz. tūc sufficē fraude debitoris tñ int/ uenire. vt. C. de reuo. his q i frau. cre. l. pe. a. ff. q i frau. cre. q aut. s. b. at edictū. a. s. fili mō. Et s hac fraude nō bo nā distmōz. qz aut adhibet a debitore alienāte intē vūof aut i vltia vultate.

vel a libto i fraudem patroi sñt intē vūos vt i vltia vultate. si in vltia vultate. tūc aut p legata aut p libtates. et si p li bertates. aut dicitas aut fideicō. Si debiz tor i fraudez alienet intē vūos. vno caū p sumit fraus. s. qñ oia alieant. vt. ff. e. oel s. luc. caue tñ qz i hoc caū nō psumitur nisi fraus alienātis. et ideo i nō luētiū.

pmittit ipfis creditoribz recissa tradicōne eaz rem petē. id est dicē eam rem traditā nō esse. et ob id in bonis debitoris mansisse. **S**tē hūiana et qī hūiana q etiā ypotecari auct ex ipfius ptois iurisdicōne sūz capiūt. **S**eruiana

sufficēt s psumpco. qz s loqur solū i luētiū. s. lucus. vñ in onerosis trāstatū est dñū. ff. de otra. emp. l. si sciēs si aut nō oia psumit. sepe em de facultatibz suis ampli q i his ē sperat hoies. vt. s. q ma. nō pos. s. i fraude. dz s pbare eā creditor. Et adde h q hēs. C. de reuo. q i frau. cre. l. pe. l. de fraude vni9 vel vūof. seu disti. tituloz lu/ crati a onerosi. a s distmō p oia sua et iā i pōno. vt. ff. de pba. pōnū. a. l. qciēs. s. q dolo. in vltia vultate si les garū vel fideicō. i fraude creditor. reliq. solū euentū inspiciū. licz fraus nō intueniat. vt i donacōe cā mortis. vt C. de iur. deli. l. si. s. si vō creditor. cū legata nō debent nisi dūcto ere alieno. vt. ff. e. qd aut. s. pe. et ad tre. l. i. s. is q qdmgēta. idē in pōno p oia si libtus i fraude legauit. l fideicō. reliq. vel donauit cā mortis. nā solū euentū inspi amus. vt. ff. si q i frau. pō. l. i. in pñ. et. s. i. In libtatib9 aut i fraude relicis distingue directas a fideicōmissarijs. i pmo caū dñū et euentū inspiciū. vt. C. de his q i frau. cre. l. si. et. l. i. **A**ccepe p oī eo cui aliqd debet. vt. ff. p. l. i. s. l. creditor. a. l. creditores. et. l. si. et. i. aut. s. fideiul. s. pe. **S**eo q dicit edictū. idē q Rem suam. scz corporalem. ex tñ ē m corporalibz. vt p p m l ta exēpla. vt. ff. q i frau. cre. l. i. a. ij. a. ij. vsqz ad r. **P**reidis. puta. qz sunt adēnat9. a nō satisfec. **U** q at adēnacōi fra tps. vñ missus fuit actor i bonoz possessioz s **P**ossessio. i. possideri iussis. nec ei re ipā a creditoribus fuerat possessa bō debitoris. cum ipse alienauerit. Vel dic possessio q remanserāt a nō sufficiebat. vt. ff. e. l. ait ptoz. t **P**ermittit. scz. j. amū vtilē. vt. ff. de his q i frau. cre. l. i. s. n. et de eo tñ qd pueit ad eū. vt q dolo fecit qmim9 perueniret ppetuo datur. vt. ff. e. ait ptoz. s. hec actio. **P**etē. s. q actōne. s. n. pauliana. q dāt creditor i ad reuocāda corporalia. s. i m factū ad reuocāda iura. vt. ff. s. v s. l. videam9. s. m fauiana. et. ff. e. l. hac i factū. vel ve/ n9 die. q nulla s. pauliana nō adiectie. qz a paulo fuit idu/ da. s. i factū pauliana s. q ad reuocāda corporalia a i corpora lia opete. a dāt s accipietez a hēdē ei9 m qntū ad eos p uemat. eē nō iustitūto ei pocio. vt. ff. e. ait ptoz. s. fi. a. l. se. et. l. si debitor. et. l. ex his. In eū at q i fraude alienauit az actio nō dāt. cū nud9 sit. neqz s emptorē q emit ad b q sol uantē legata. qz rāstatū ē dñū. vñ opozt9 pbare fraudez empōdis. ff. s. q. emp. l. si sciēs. vñ solū otra legatarios l donatarios agūt. vñ s eos hnt odi. inde. C. s. iur. deli. l. si. s. licēcia. nō ita fraudulē dispfit vt res apparē nō possit.

q caū eē i car cerē strudeb. vt. ff. e. l. fi. s. fi. Est et fauiana q dāt soli pōno ad reuocāda ea q libt9 i fraude pōmi alie nauit intē vūos l vltia vultate. q min9 pōn9 hēat eciaz vt. ff. si q i frau. pō. l. i. in pñ. et. s. i. a. s. de fuc. lib. s. s. nā ostō. Est et caluiciana. et ipā tā pōno qz creditor i cō petit. vt. ff. si qd m frau. cre. l. i. fauiana. Quidā tñ dicit sē

in eo qd de fauiana dictū ē. ar. ff. s. vfu. l. videam9. s. i fauiana. s. certe ita dicit ibi i lra. p. quā. a sic referē ad primā tñ scz paulianaz. et iste due imitant naturaz superioris s. qto qre sint s. hēc polite mē reales ptoias. cum ipse psonales sūt qd pbat p id qd dicit lra in fauiana qz. vt. ff. de vfu. l. videam9. s. in fauiana. nā. p. me direrat de psona

autem expitur qz de rebz coloni. que pignoris iure pro mercedibus fundi ei tenent. **Q**uasi seruiana at qua creditores pignora ypotecasue psecut. **I**ntē pign9 aut ypote cas qntū ad actionē ypo tecariā nihil intest. **N**a de

libz vñ otmuat eam cū psonalibz. et pbat. ff. si q i frau. pō. l. i. s. l. adō. s. s. n. qz silitudinē hz cū supiozibz duoz bz casibz. in eo. q sic ibi pmittit al iqd dicē qd nō sit. vt eēt faciendū aliqd ac si nō pcesserūt q pcesserūt. sic a h. Itē sic ibi fit reuocacō. ita a hic. s. s. m s ita debēt dici hēc re ales sic supiores. qd qdā pcesserūt. s. s. n. s. non petīt qd mēū fuerit vt i supiori caū. nec q i mēū. vt i public. vt. s. e. s. alie. s. rec. ob. j. s. p. qz ypotecaria ē in rē. nec tñ mēū petīt vel q i. qz ibi qd peto peto q i mēū. i. possessionē per ypotecariā actōnē vel hūiana. s. at neqz possessio neqz do/ minū ē mēū nec fuit. ymo i accipietez trāstat. l. i. fraudez fit credētū alienatū. vt. ff. de otra. emp. si sciēs. in fi. et p dicte tres actōnes reuocatozie dicunt. s. vñ ozit s actio s. n. ex q i maleficō. qñ dō l9 fuit i vedente a emēte. si tñ in vendēte tñ. tūc pē dici ex q i s. tractu si agit otra illū pos sidentē. s. nūqd hz retencōnē vt ab eo nō reuocet si vult solūē qd sibi creditor i reuocare vlet. debet. qdā negant vt ar. ff. rez. amo. si cū dō s. s. fi. et. l. se. s. z otra dico ad i/ star posterioris creditoris si vult. solūē pōzi qd sibi debet p hēc retencōnē. vt. ff. de euc. l. euctus. qd dic. vt. ff. de his que m frau. cre. ait pretor. s. illud.

Manifeste videt qz pmittat mēū qd nō ē rez. s. ita pe/ tit ac si manifestent i boīs dñi. vt. s. e. s. alie. a. s. rursus **I**te hūiana. q. d. nō solū publiciana a iustoria tales sūt et ptozie. s. qbz dictū ē. s. hēc due iste capiūt vi ex ptois iu risdicōe. i. ptozie sūt. vt. ff. de pac. si cui. s. s. pignoē **Q**uis. scz dñs fūdi. siue sit pctari9. siue nūmis colat. Itē eē p deterioracōne dom9. vt. ff. qbz ca. pig. ta. l. ij. l. ex lo/ a **C**oloni. subaudi. l. in qmim. nā et ei9 res pcatō sit actō sūt tacite obligate. vt. ff. qbz cau. pig. ta. atra. l. ij. et ē co lon9 i villa. m qmim9 i ciuitate. vt. ff. de acq. pos. res pig. r. if **D**ifferētia ē intē has duas tacitas obligacōes. nā i rusticis ita demū si dñs sciat iducta a illata. i vrbano siue sciat siue nō. Et ē rō. qz scā rusticitas oia palā hz. s. m qmim9 m l ta eē clā appoztat q locator ignorat. vt. C. locū certi mē. Item cū i vtroqz. si eo aio sūt iducta vt ibi sint ppetuo nō ad tps vt. ff. de pig. s. bitoz. et. ff. qbz cau. pig. ta. s. i. p dñs. s. i. b **P**ignus. s. tacitū. **C** fūdi. vel dom9. vt. s. dictū est. **Q**uasi. s. pomē ad dēaz superioris. vt. qz hūiana s. a fuā do. fort e dicta. cū omē nū aut i acqreō aut i hūando aut i amittēto sūstat. vt. ff. de le. et se. cō. l. fi. s. z q ē dēā mē hū ianā actōz. et saluianū mēdictū. cū illud ad idē opetē vi deat. vt. j. de mēdic. s. mēdictū. s. n. qz in hūiana opoztet

q creditor plet debitorē fuisse dñm tpe obligacōnis. vt ff. de pig. et q nō sūt. s. i. s. i. saluano suffic q pbz eū posse disse. vt colligit. ff. de salu. medic. l. i. m. pñ. et dixim⁹. j. s. a

a De q re. mobili vel immobili tra **medic. s. medicu.** dat creditor vel nō corpalis vel incorpalis. tam excepta verbita fuitute q nō p obligari. ne ruinis citas deforme. vt. ff. de pig. si is q. s. fi. et. l. sequenti. **b** Appellacōe. s. p. potecaria. vt hac actiōe peti possit a quolibet possessore. **c** Maxie. s. abūdat vt. C. de testa. ma. l. fi. s. i. duo ei oportz inuenire. vt sit pign⁹. a q tradat cre ditori. vt h. a q mo bilis sit. cū pign⁹ a pugno dicat. vt. ff. de h. si. plebs s. pign⁹. Si aut mobilis est et nō tradat. Itē si immobilis ē tradat vñ nō. ypoteca ē. p. s. q qtuor s. p. torie actōes i rē. s. publi. et recifforia. a fua. na. a qsi fuaana. Itē alie due reales p iudi ciales. vt. j. e. s. p. u. dicales. Est a alia q dat supficiario. qñ qd ad nō modicū tps oduxit. vt. ff. de su. p. fi. l. i. i. fi. i. R. n. et

s. q ait. a. l. fi. a. ff. de rei vē. supficiario. a. l. p. torie. Est et octaua actō in rē. vt que dat metū passō. naz. illa p. toria est in rē. vt. ff. q met⁹ cā metū. s. v. l. e. t. ut et alie scz bo noz possessio. hēditatis peticō. Itē fideicō. hē. p. e. l. bo. pos. p. ma. dat ei q succedit p. p. torē. scda ei cui p. trel. hē ditas restituta ē. vt. ff. de bo. pos. hē. p. e. l. i. et. ij. et. ff. de fideicō. hē. p. e. l. i. a. ij. et. ij. et. sic. p. h. i. p. torie in rē. **d** Nihil in fest. nō in sono vocis. vt. ff. de pig. l. res ypotecē. s. itē pign⁹. ymo a eē q. tū ad actōz vidz infesse. nā pre scripō hnti pign⁹ nō currit cū possideat. sec⁹ i ypotecar ia. cui currit p. scripō mēdū. p. mēdū. r. mēdū. r. r. mē dū. r. l. an. vt. C. si adū. cre. l. i. a. ij. et. C. de p. scrip. r. r. v. l. r. l. an. cū notissimi a de an. excep. l. i. s. i. torijs. seqt s

e In psonā. q. d. dictum ē de realibus p. p. soalibz. s. p. torijs. l. z. a de qbusdā psonalibz. s. mē. posuerit i. s. itē si qd f. De pecunia. vt. ff. de osti. pe. l. i. i. pñ. dabat. nisi qd s. **f** Cui filis. scz q ad quēdā. qz vtracqz ostituebat se so lutuz. p se vel p alio. s. et dissilis videbat. qz actō de cō/ stituta p bis tm rebz in ostōne deductis opetebat in qbz mutuū ostit. s. q pondē. nio a mēfura otinent. Sz recep/ tias qñ alie res in ostōne deducebant. s. hodie p omibus opetit actō de ostituta. cū oēs res appellacōe pecunie con tincantur. vt. C. de consti. pe. l. ij. s. penl.

h Cōstōne. vt. C. de osti. pe. l. ij. i. **k** Ea. s. recepticia. **k** Itē p. tor. s. capitula exponitur. j. m. p. r. s. et ideo hic **l** Et alias. de qbz dixi. j. s. penales. **m** De pecunia. in hac actiōne que sic vocatur. **n** Cū oibz. s. aptis. alias obligatis. p se vbi p se intueit ostitucō. vel p alijs vbi p alijs intueit ostō. Sic g furio sus cū nec. p se nec. p alijs obliget. nec ostitue se debē pē

qua re inter creditores et debitorē cōuenit. vt sit p debito obligata. vt qz hac appellacōne otinetur s. in alijs dñā ē. nā pigno ris appellacōne eā p. rie rem otineri dicim⁹. q fml etiā tradit creditor. ma xime si mobilis sit. At eaz q sine tradicionē nuda cō uencione tenet. p. rie etiā ypotecē appellacōne otineri dicimus. In psonaz qz actiones ex sua iuridici one p. positas hz p. tor. vlu ti de pecunia ostituta. Cui filis videbat recepticia. s. ex nra ostōne. cū et si quid pleni⁹ habebat h in actōe

idē i. p. dīgo a filibz. Itē mlieres. cū alias p se tm obligē/ tur. a hēe ostituet p se tm a nō p alijs. vt. ff. de osti. pe. o Cōstituerūt. vt puta p hēc s. ba. cōsti l. i. s. i. a. ij. tuo me solutuz. qd ego vel ille dz. et filia. vt. ff. de cōsti. pe. q at. i. fi. a. l. se. et h ita si sit debitū qd p cedat. siue ciuile a natale simul. siue natale tm. siue p. toriū. secus si ciuile

tm. vt. ff. de cen. s. pecu. l. i. s. penul. et fi. et. l. ij. s. i.

p Nulla. s. ex nudo pacto oriē actō. qd est s. ius cōe positū ff. de pac. iur. gē. s. h. cū nulla. a. s. qnymo et. s. marcellus. a. s. idē. R. et. C. s. pac. l. legē. et est hoc iō forte sp. eale. qz sicut vñū p eo q ostituit iducit vt nō teneatur nisi elapsis. r. dieb⁹ vt. ff. de osti. pe. p. missor. cū alias stati tenet. vt. ff. s. h. ob. eū q h. s. quociens et de h. si. cedē die. sic et aliud s. tra euz vt ex nudo pacto te neat. vt. ff. s. iur. eū q i pñ. Sūt a ali ad huc sex cas⁹. in q/ bz ex nudo pacto ori tur actio vt ecce i do nacōne hodie. licet olim fuerat necia sti pulacō. vt. C. s. dō.

De pecunia aut cōsti tuta cū omibz agit qcum qz p se vel p alio solutos se constituerit nulla scz sti pulacōne in p. posita. Nam alioqn si stipulanti p. mise rint iur. ciuili tenent. A ctiones at de peculio ido aduers⁹ p. rez dñm v. opa uit p. tor. qz l. z. ex ostō filioz fuoz v. i. p. iure nō te

fiqs argentum. s. finaut. Itē si mulier dotē sine stipulacōe dare marito conuenit. vt. C. de dot. p. l. ad exac. et de rei vxo. ac. l. i. s. i. Itē si qd ob hō rez decetū vel decernēduz palā pollicit⁹ fuit. id est sine mērogacōne. vt. ff. de pol. l. i. s. i. et. l. pactū. Itē i nautico fenore. vt. ff. s. nau. fen. l. p. iculi i fi. Itē i accessiōe frumētū vñ vini vel ordi. vt C. de vñū. frumētū. Itē in vñū citati p. missis. vt. ff. de vñū. l. etiam. alias autem p. ter sui frigiditatē nudū pactuz actōnem parē non potest. pulatu. vbi mētū ē. ex stipu

q Iure ciuili. l. actōe ex sti lacōne vel odicōe certi que ex stipulacōne oriē. vbi est certū. vt. s. s. h. ob. i. pñ. q sti pulacō ē a ut cūli iducit. vt h. cū s. iur. gē. cū ipa nō fuit. l. z. alij s. tract⁹ fuerūt de iur. gentiū. vt. s. de iur. na. gē. a. ci. s. ius at. nō aut s. iō de iur. cūli q nō h. a. e. a. t. se natale vici lū. ymo hz. qz sine s. sensu nō valz. q s. sensus ē de ut natali. vt. ff. de pac. l. i. s. penl. qdā dicē h. c. esse p. ria noia

r Actōes. s. peculio. vñ lūt actōnū. s. de peculio. et de i rē v. lo. a q iussu. Itē exer. a. toria. t. butoria a i. stitoria. ex eo q leges plez. qz appellāt eas actōes. vt h. s. ver⁹ ē vt adiectie ponant. sic ei s. mādati actio de peculio. vt. ff. de s. p. rez. scz respectu filij. pecul. l. ij. s. cui cōgruit. **t** Commune. i. respectu sui. sicut enim correlatiua. **v** Ipso iure. s. cūli. q nō vult vt alt ex alt⁹ p. s. ona obli getur. et sic pater nō dz teneri p filio inspecto iur. ciuili. sic inspecto suo nō dz teneri dñs. qz fuus p nullo ē inspecto iur. cūli vt. ff. s. re. iur. qd attinet. s. tñ p. tor. eqtate ostiderat vt qz peculū qsi p. rimonū ē filij l. vñ vt subic. qd p. ymo ma qriē. vt. ff. de pecu. peculū. vñ tñ nō est p. rimonū filij peculū. vt. C. de iof. testa. l. fi. i. fi. Itē nec vñ. vt. ff. s. h. ob. lib. hō. j. dō aut qz qsi p. rimonū ē. p. rez p filio. dñm p

milit. l. n. mai. milit. l. 3. ex ostōe dñi marci pueit ad libertatē
 vt. ff. de ius w. ad optimū. §. i. et. l. is qz. et. l. si si hac le
 ge. Itē liberos p̄rom. accipe mares a feias. a p̄tes ec ad
 optimos. vt dca. l. si si hac lege. §. libtos qz. a. §. parētes.
 a. Vel pentē. et h̄ accipe marē et feiaz a v̄qz in infantū
 vt ec si adā viuēt. n̄ possz wcati in ius sine venia. Itē n̄ re
 fert si sūt legitū pa/
 rētes v̄l n̄ales. vt
 ff. de ius w. l. iij.
 §. i. a. ij. a. iij. a. l.
 p̄tes. et. l. p̄tis. a. l.
 adoptiuū in p̄m.

b. In ius vocassz. i.
 iut̄ expiendi cā w
 casset. vt. ff. de ius
 w. l. i. a. l. §. a. hoc
 siue cā sit ciuīlis siue
 crimiālis. l. m̄ roma

gis. nā et tūc ec cū veia nō p̄t. qz n̄ ocedit. vt. ff. de ius
 w. §. et si. §. p̄tor. ait. et. ff. d. accu. q. accusat. §. i. a. l. bi. §.
 ij. S3 qd si solū libellū ddit. Rē n̄ nō icidit i s̄ edictū. vt. ff.
 de ius w. libt. Itē qd si nō veiat wcat. Rē n̄ sp̄ icidit
 h̄ facili⁹ remittit s̄ pena qn̄ wcat. nō veit. vt. ff. d. ius
 w. q̄uis. l. 3. qdā dicūt wcantē nullo mō cadē i edictū s̄ w
 cat. nō veit. ex p̄dicta. l. q̄uis. a. l. s̄ idō. qz n̄ ba cū effectū
 sūt accipiēda. vt. ff. ne q̄s eū q̄ in ius w. est. vi. ex. l. penl.
 §. docē. h̄ p̄ma s̄ma verior ē. vt qz in dicta. l. q̄uis nō dicit
 qz nō in cidat i edictū. n̄ cā ognita. Itē nūqd heres p̄t w
 care in ius sine venia. et ēte si ex̄ne⁹ est p̄t. vt. ff. de obse.
 p̄sta. lib. l. heres. fili⁹ nō p̄t wcare in ius siue veia. S3 q̄
 re sec⁹ i hēde libti a i hēde p̄rom. Rē n̄. in p̄mo odiū n̄ lat̄
 qd d3 restūgi. in s̄ fauoz q̄ d3 p̄rogari. vt. ff. de li. a. po.
 l. qdā. Itē si alē agat tuzoz noie vel curatorio. ar. ff. d.
 ius w. l. i. hac lege. §. si. et. l. q̄ sitū. rō. qz nemi officiū suū
 d3 esse dānosū. vt. ff. quead. testa. api. l. si q̄s ex siḡtoribz.

c. Cū ipetrassz. i. non petisset a n̄ accepissz. d3 ei a p̄toze
 sic perē. dñe p̄mitte mihi vt possim ouemre p̄rem vel p̄ro
 nū meū. vt colligis. §. de pe. te. liti. §. si. et. ff. de ius w.
 l. iij. §. i. Illud etiam quero. an hec postulacō venie debet
 fieri in p̄soms omnium quū in ius wcati non possunt. que
 enumeratur. ff. de ius w. l. ij. et si nō fiat qz cadat i penā.
 Quidā dicūt qz sic nos qz n̄. qz h̄ pena i eū tm̄ statuit q̄ in
 cidit i edictū at ille p̄sone i edictō n̄ otinetur. qd̄ marie p̄
 baē ex s̄. §. aliē tm̄ puto eos puēdos. put placuit iudici ad
 s̄litudinē istoz. h̄ nūqd h̄ peticō hodie ē correctā. vt qz
 h̄nt hodie libti ius nataliū a regnācōis. vt i aut. vt lib. de
 ce. §. i. coll. iij. Rē n̄. qz et ibi resuatur iura p̄romis. mari
 me obseq̄alia q̄ nāfa debent. sup̄iora q̄tū ad libtū plana
 sūt. In filio distingue. aut erat emācipat⁹. aut in ptate. si
 emācipat⁹ erat. tūc h̄nt locū sup̄iora. si nō i ptate. tūc nec
 cū venia nec sine venia p̄t ouemre p̄rez. vt. C. de ius w.
 l. fi. et. ff. de ac. a. ob. l. actōes. n̄ p̄ castre h̄v̄l q̄si castre h̄
 peculio. vt. ff. de iud. l. is. et tūc cū veia. vt. ff. de ius w.
 w. adoptiuū. §. i. a. h̄ cū agit otra p̄rez. Si aut̄ ex̄neuz
 tūc s̄m veia iurat tm̄. v. actōes filiofa. opetebat. vt. ff. de
 act. a. ob. l. filiuffai. et. l. i factū actōes. S3 hodie oēs veiz
 entes ex aduēticia cā. vt dixi. §. p̄ q̄s p̄. no. acq. §. i. Itē q̄ro
 q̄s iurabit de calūma cū filiuffai lias erit i iudicō. Rē n̄. si fili
 usfa. petita veia otra p̄rez oueat. iurabit fili⁹ si maior ē.
 alias curatoz ei dabit ad litē. vt i aut. vt lice. ma. a. au. §. i.
 in si. Si aut̄ sit i ptate p̄tis. et agat de castrensi vel q̄si ca.
 pecu. et tūc fili⁹ iurat cū p̄fa. habeat. vt. ff. ad maced. l. ij.
 Si nō est mior dare curatoz liti. n̄ p̄sone. cū sit i ptate.
 vt. C. d. cu. fut. l. fi. i. p̄n. et d. lo. q̄ li. l. fi. §. finat̄ pro p̄te
 Siat̄ otra ex̄neū agat fili⁹. si agat p̄t ei⁹ noie. p̄t iurat vt
 C. de iut. ca. l. ij. §. qz obfuari. Si fili⁹ forte p̄te absēte. v̄l

fm veies. l. in. v. casibz. vel fm nouas in oi aduēticia cum
 iurat fili⁹ cū suo noie agat a maior ē. si mō p̄t i aduēticijs
 nō h̄z v̄sfructū. alias p̄t agēt. a t̄ndēt. a iuraret. vt. C.
 de lo. ma. l. i. i. p̄n. vbi nō fili⁹ iurat. l3 p̄t nō h̄eat v̄sfructū
 etū. d3 p̄t osētire filio agēt a t̄ndēt. vt. C. de lo. q̄ li.
 d. Itē adūsus eū. s̄ dat̄ actō i factū pe.

as innumerabiles **P**re
 iudiciales actiones in rem
 esse vident. q̄les sunt p̄ q̄s
 queritur. an aliquis lib sit
 an seruus vel libert⁹ sit v̄l

. l. fi. in p̄n.
 nalis. vt ecce. cū w
 care ticiū in ius q̄ te
 nebat̄ in actōe tpali
 et dū eēt in itinē. de
 timasti eū vi. vel ca
 pieto eū per p̄sonaz
 vel faciendo volo vt
 ali⁹ eū detinet. a tm̄
 qz dies actōnis mee
 exuit. teneris em̄ in
 q̄nti iur auero in litē
 et sic est actō peālis

ex pte mea. qz vltra rei v̄itatē forte iurabo. et ex pte tua.
 qz das m̄ aliqd a tibi nihil act̄ st. vt. ff. ne q̄s eū q̄ i ius w.
 vi. ex. l. pe. §. i. sup̄ s̄. §. p̄mo q̄ro. cū duo sint tituli. vt. ff.
 ne q̄s eū qui in ius w. vi. ex. et ali⁹ t̄. de eo p̄ que s̄m erit
 de q̄ sit mencō in s̄. §. Rē n̄. de p̄mo. qz inde orit̄ actō ex v̄l
 qz pte peālis vt dictuz ē. h̄ ex alio ē penalis ex pte rei tm̄.
 cū ad intesse actoris de ē. vt. ff. d. eo p̄ que fac. ē. l. fi. i. Rē n̄
 Itē p̄m⁹ de q̄ sit men. o h̄ osulit actori tm̄. vtz. ex. l. ij. a.
 iij. §. eximē. At scds osuluit w cato n̄ solū. h̄ ec w cant. vt
 ff. d. eo p̄ que s̄m ē. l. i. §. si re⁹. i. fi. et. l. fi. i. Rē n̄. Itē p̄m⁹
 h̄z locuz qn̄ aliq̄s ex̄pt⁹ est an̄ satisfacōez. et p̄m ius w
 cacōnes. h̄ scds p̄ satisfacōes scz factas iudicō s̄isti. et al
 q̄ firmat iudiciū. vt. ff. de p̄. st. l. i. in p̄n. Et p3 d̄ra ex ordi
 ne illoz tituloz. Itē p̄m⁹ qn̄ vi exempt⁹ sit q̄s. at scds ec
 sine vi. vtz. in. l. i. §. si volo. de eo p̄ que fac. ē. et ne q̄s eū q̄
 l. i. et. l. ij. in fi. Vel satis dicit p̄t. qz de vtroq̄z h̄ loquit̄. a
 qd̄ l3 duo sint illi tituli. tm̄ de vno edicto sūt. Itē et qz dicat̄
 penalis actio ec illa q̄ ex vna pte tm̄ ē peālis. sup̄ s̄. §. scdo
 q̄rit̄. nōne p̄ ouencōne s̄lā. ec iut̄ veia petuabat̄ actō. vt
 ff. d. act. et ob. l. ostōibz. n̄ solū p̄ noua iura. vt. C. d. p̄sep.
 xxx. an. cū notissimi. a. l. sic. Rē n̄ nō p̄ executorē h̄ p̄ suam
 denūciacōz eū ouenerat. vel h̄ bū q̄i posituz i dicta. l. ostō
 mbz. assertie ponit̄ n̄ s̄litudinarie. et s̄m h̄ hodie est̄ corres
 etū qd̄ h̄ d̄. vel dic qz talis fuit ouencō i illa et ostōibz q̄
 p̄ lite os̄. habebat̄. vt qz actō erat tpalis. et libellus fuit
 p̄ncipi dat⁹. vt. C. qn̄ li. p̄n. da. lit. cō fa. l. i. et. ij. V̄l dic
 s̄m jo. qz leges veies circa p̄sonales actōes loquitur. vbi
 n̄ petuatur p̄ executorē. h̄ lex illa cuz notissimi. a lex cū in
 rē. loquitur i reali. vñ ad huc ec hodie n̄ corrigis qd̄ h̄ d̄.
e. Innumerabiles. s̄mo nūari p̄nt. h̄ dicitur innumerabiles qz de
 facili nō p̄nt nūari. vñ d̄ nō posse fieri omode qd̄ cū diffi
 cultate fieri p̄t. vt. ff. de n̄. si. nepos. p̄culo. enumera §. a/
 liq̄s. vt ē actō in factū de calūmatoribz. de q̄ dicem⁹. §. e.
 §. qd̄ru. Itē actō qz met⁹ cā. Itē furti manifesti. Itē s̄m cor
 rupti in duplū. de q̄bz dicem⁹. §. e. §. oēs aut̄ actōes. Sūt a
 alie et i factū. vt de effusis a de cictis. et de appēsis. vt. ff.
 de his q̄ deie. vel ef. l. fi. v̄o. §. p̄tor. Et alie multe sūt quas
f. Preiudiciales. p̄ ostātū po **l.** enumerari n̄ expedit
 mit qz hec p̄torie sūt. cū i otractu p̄toriaz ponitur. et sūt
 in ē. qz res petis et v̄dicat̄. Vñ q̄rit̄. qz n̄ possit inter
 reales p̄torias. Rē n̄. qz qdā de eis ē ciuīlis. vñ ei⁹ occasiōe
 et de cetis h̄ dicit̄ resuauit. a sūt tres. Prima ē p̄ quā q̄rit̄
 an aliq̄s sit lib. subaudi vel s̄u⁹. Scda an aliq̄s sit libt⁹. s̄b
 audi vel igenu⁹. Tercia ē de p̄tu aḡsc̄to. p̄ quā q̄rit̄. an
 q̄s sit fili⁹ vel nō. vt oia osēq̄tur q̄ fili⁹ a p̄te osēq̄ d3. alias
 aut̄ aḡit̄ de p̄tu aḡnos̄c̄to p̄t alimētatiū. et tūc filiācōi
 nō p̄udi cat̄. qz s̄umati q̄rit̄. vt. ff. de li. ag. l. i. §. iul. et. l.
 si q̄s ali. §. si vel parens. et. ff. de his q̄ sūt sui vel ali. iut̄.

1. si iudeus. l. videat. extra d. orig. c. g. l. i. j. f. fi. S3 dic vt ibi
S3 dicit qdā a male. q. tū due sunt. et de duabz p̄mis fa /
cūt vnā b̄ mō. an aliquis liber. est ingenuus uel liber tus
et h̄j vnā faciūt. aliā vero de p̄tu agnoscēdo n̄ mutāt. h̄ p̄
ma op̄. verior ē. cū sit omōdi9 singlās cās singlās appella
cōibz distingui vt. s. q̄bz mo. testa. infir. g. alio at̄ mō. jrez
q. postea dicit. cetero vero zō. a ita loq̄t de pl̄bz excepta

yna. Itē q̄re dicunt
p̄udiciales. R̄n. fm
azo. et. G. iō q. i mo
dū excep̄cōis p̄ponū
tur. a ita p̄udicant.
vt si agas oē me a e
go obiciā tibi q. sis h̄
u9 me9 vel fili9. vñ
nō p̄t ēē iudiciū mē
nos. vt. ff. d. iud. l. i. f.
nulla. et. s. ob. q. ex
slic. g. hi. oīngas cū
glo. ista p̄mā p̄tē se.
q̄ntis. ibi vt dicit. vel
si agas oē me p̄fē
h̄. a. et. p. re mea vsz
ad h̄fūcūlū quo dicitur
de asēpticijs a tē

de p̄tu agnoscēdo. ex q̄bz
fere vna illaz legitimaz
cās h̄z p̄ q̄ q̄rit an aliq̄s li
ber sit an seru9. Cetero ex
ip̄ius p̄toris iurisdictōne
substāciā capiūt. **S**ic
itaqz discretis actōibus
ētū ē n̄ posse actōrē suā rē
ita ab aliq̄ petē ac si ap̄t

dimittere et reaccipe qd dimisistis a p̄fē q̄re vsqz in finem.
in p̄mo ḡ vbi q̄rit. sit liber vel seru9. dico. q. siue seru9 agat
oē dnm dices se esse liberū. siue eoz dñs oē seru9. a seru9 sit i
possessione libtat. q. h̄ actō in rē q̄ intēdit est p̄udicialis
ut. ff. de lib. cā libis. g. fi. j. de3 dico. siue p̄ron9 vēdicz libtū
in libtātē. siue libt9 se vēdicz in ingenuitatē. vt. qz ē p̄/
iudicial. vt. ff. si ingenu9. et. di. l. i. f. i. m. p̄n. g. fi. j. intēdit ec
b̄ casu officii iudicis. vt. ff. de iurur. si duo p̄rom. in p̄n. a
ff. si n̄ge. esse di. l. i. a. ij. et. ff. de rei ven. l. i. g. i. j. dē dicas
in ecia vt siue dicat p̄t petēdo filiū i filiacōz l̄ fili9 se dicat
non filiū. et erit p̄udicialis et dirēcā. v̄dicēdo qdā dixerit
q. dirēcā dat p̄ono parētī. a dñō. h̄ illa q̄ dat libto. filio a
suo est otraria qd nulla lege cautum inuenitur. licz alie q̄
dam inueniant dirē et oērie. vt mandati. depositi. et filēf
S3 q̄lit formatur libelli in h̄ijs. R̄n. sic peto jolbz i filiū.
meū iudicari vt m̄ p̄nā debitā p̄stet reuerēciam a alia q̄
p̄bz a filijs debēt. a jde in p̄no. a ex tūc lata snia p̄ actō
re. alimēta p̄i et p̄ono p̄stabunē. vt. ff. de li. ag. l. i. si quis
ali. i. p̄n. et. g. solēt. q. snia p̄ v̄itate accipiē. vt. ff. de sta.
ho. l. i. genuū. Et p̄bat h̄ libelli formacō. C. de fideicō. l. i. i.
In suo a dño sic. peto ticiū i seruū meū. q. eū meū dico. Ecō
tra seru9 l̄ libt9 l̄ fili9 dicit. peto me n̄ inq̄tari a tico q̄ me
vt seruū vel libtū vel filiū tenz. q. me i tali v̄iculo n̄ subesse
dico. vt. C. de ingenuis ma. l. diffamari vel sic. peto vt ige
nu9 l̄ lib vel n̄ fili9 p̄nucier oē ticiū. q. sic se rei v̄itas h̄z.
Et differt h̄ ab ea q̄ petit p̄t filiū in p̄tate ex iur̄ rōno. cum
ibi tū de p̄tate q̄raē. h̄ aut de filiacōe. vt. ff. d. rei vē. l. i. i.
g. i. et h̄ d. Itē h̄ p̄toris a vt h̄. illa cuius libt9 aut mod
fili9 possit peti. dixim9. s. d. pa. po. g. ius at̄ p̄tatis. Itē q̄re
dicunt p̄udiciales. R̄n. v. q̄bz. q. i modū excep̄cōis p̄
ponūtur et ita p̄udicāt. vt si agas oē me h̄ditatis petici
one. et ego obiciā tibi. q. seru9 sis defūcti. vel q. ipe defūz
d9 seru9 fuit. vt. ff. de p̄f. h̄. l. i. si q̄s libtatē. et fa. p̄ hac
snia. C. de ord. c. g. l. i. j. et de h̄. p̄f. l. i. lib. et. ff. si q̄s ige.
esse di. l. i. fi. Alij dixerūt iō dicit p̄udiciales. qz snia lata sup
his sit p̄udiciū oibz alijs q̄ombz. vt. ff. de sta. ho. i. genuū
et. ff. de lib. ag. l. i. g. fi. et. l. i. j. S3 ēte fm h̄ ec q̄rela ioffō
si restamti d9 p̄udicialis. qz p̄udicat alijs q̄ombz. vt. ff. d.
iof. tel. pap. g. fi. h̄ oē h̄ac sniaz ē. ff. de lib. cā. si seru9. h̄ ibi
n̄ fuit p̄nuciat9 ingenu9. vel collusio ibi fuit. Vel dicit. v. jo.
q. p̄udiciales iō dicunt. qz oēs alie q̄oes q̄ int̄m̄ int̄ eas p̄

sonas mouētur debēt filē. C. de or. cog. l. i. et. ij. et. ff. de
lib. cā. l. ordiata. et ad h̄ fac. ff. de noza. l. pe. i. R̄n. n̄ esset
talis cā q̄ ageret ec si ostaret eū fore seruū. qd ē q̄nz. vt. ff.
de iud. vij. S3 fm h̄ cū q̄rit int̄ p̄onū a libtū de libtimita
te. nō ē h̄ qd p̄udicialis. cū alie q̄oes int̄m̄ int̄ eos p̄nt ex
erceri veia tū petita. vt. s. e. g. et in eū. S3 dic q. ille q̄oes
q̄escūt q̄ nō op̄terēt si ostaret eū libtū. vt. ff. de ius vo

eum dare optē. nec em̄ qd
actoris ē id ei dare optet
qz sez dari cuiq̄ intelligit
id qd ita dat ut eius fiat.
nec res q̄ iā actoris est ma
gis eius fieri p̄t. **P**lane
odio furuz quo magis plu
ribus actiombus teneatur
effectū est vt extra penam

l. h̄ h̄ bac vi. g. pe. a
fi. Itē qd si nulla alia
questio mouē. nōne
tūc iste dicunt p̄iu/
diciales cū n̄ habēt
cū p̄udicēt. Azo
dic q. nō S3 jo. extra
inspicit ei ap̄tudo.
qz abilis ē esse p̄ciu
dicialis. sic august9
d. l. i. n̄ sp̄ augeat. vt
s. in R. ica. p̄he. Itē
nūqd̄ fūt pl̄es p̄udi
ciales n̄ hec tres. R̄
sic. vt h̄ditatis peti
cio. nā a tūc cessant
oēs alie q̄oes donec
ipsa intēdit. vt. ff. d.

p̄f. h̄. l. i. si q̄s libtatē. et. l. diu9. i. fi. l. i. hodie oēriu sit. vt
C. de h̄. p̄f. l. i. fi. g. i. a. ij. Itē q̄ iure asēpticij colomī cē
firi a filēs petūtur. R̄n. vt. i. i. p̄udiciali. directa n̄. et ip̄i
colomī se petūt i libtatē otraria p̄udiciali. vt. i. i. n̄ dirēcā.
iō. qz liberi sūt nō seru. vt i aut. de s̄adit. ep̄is. g. asēpticiōf.
a. g. si seru9. Itē iō p̄udiciali. qz p̄az a h̄uis distāt q̄ ad h̄
uicia q̄ facē debēt. vt. C. de ag. a celi. l. ne diuti9. li. xj. S3
aliudicūt. q. offi. iudicis petūtur. et petūt. vt. C. in q. cau
cen. dños accus. pos. l. i. li. xj. h̄ ēte officii iudicis nō p̄sset
h̄re locū ad fūctas p̄stacōes. vt. ff. de v̄fū. l. i. Alij dixerūt
h̄re locū negatoriā a oēfioriā v̄tilē. vt q̄ dat directā h̄u
tuti bz alijs. h̄ v̄tilis h̄ dat. qd m̄bil ē. Itē si q̄s ad aliq̄ an
nua h̄uicia teneat. q̄ iur̄ petiē vt adēnē vt p̄stet i poste
rū. a ipse q̄ iur̄ petit absolui. R̄. fac. p̄tō q̄ iudicē offō h̄c
fiat. siue p̄missa fuerūt h̄ seruicia. siue ex ōsuetudie de bean
tur. h̄ a h̄uicia ipsa posita lōgo tpe ex p̄missō petūtur. vt
ff. de v̄fū. l. cū s̄ in rē verso **S**er q̄bz. s. f̄bz p̄udiciali
bz. q̄ p̄missio p̄babit ex lōgo v̄fū. vt ibi. **F**ere. iō
dic. qz i cuiuslibz q̄ombz q̄tuoz considerant. s. actor. iudex. a
re9. et ipsa res. h̄ aut ē idē q̄ ouenit a ouenit. vel iō qz p̄/
tor itroduxit de p̄tu agnoscēdo. a ad se. ōfū. ōfirmantur.
i. **L**egitimā. id est de iure cuius. **S**ic itaqz. formaē
h̄ itaqz ex alia diuisione q̄ sit. s. e. g. i. q̄i dicēt. dicitū ē q̄ fūt
in rē actōes a q̄ in p̄sonā. itaqz sic eis discretis. i. sepatis a
diuis. ptz qz h̄ reglā ē. a. qz p̄sonalis actō q̄ op̄etit ad dā
dū. nō op̄etit p̄ re sua aliciū vt h̄. jō dixi ad dādū. qz ad ē
dendū b̄n p̄t dari actio p̄sonalis. vt omodati a depositi et
filēs. Et est ita ius int̄ dare a tradē vt h̄ subic. et. ff. d. act.
emp. l. ex empto. i. p̄n. et. ff. de h̄. ob. vbi at̄. m. fi. et. l. i. si rē
tradi. et. l. nemo. et h̄ ē qd subic. si apparz eū dare oportē
et ita agit i p̄sonā vt aliqd̄ def. h̄ qdā dicit vt pla. q. h̄c
h̄ba si apparet eū dare oportē sint noia cui9dam actōnis.
Oportet. id ē oportz qz nō deē. est em̄ ipossibile qz deē
vt subic. qz dat ē accipiētis facē vt subic. nec res q̄ ac. a. c.
m. **M**agis. S3 oppomē. pl̄es deberi pot. vt. ff. de excep.
rei iudi. l. et an eadē. g. actōes. i. fi. g. pl̄es dñiū pot̄ fieri
meū. h̄ nō seq̄tur. nā l3 pl̄es debet. tū semel facta sua non
dz pl9 fieri sua. vt ibidē d. et. ff. de acq. pos. l. i. i. j. g. ex pl̄z
bz. et. s. del. g. si rē legatarij. n̄ itez. desinet eē sua vel mea
vt. ff. de h̄. ob. si rē meā. **P**lane. odio. S3 in q̄ h̄ tū
istud odiū. R̄. qz i ōdicōe furtia q̄s de facto ifamaē apud

bonos et graves. ut ff. de obse. l. hōi. l. n̄ infamia iuris. ut ff. de act. et ob. l. cessat. h̄ in rei v̄dicacōe neq̄ de facto. neq̄ de iure infamat. Itē m̄ta veniūt i adicōe furtia q̄ nō veniūt i rei v̄. ut qz iteritu rei n̄ libat. h̄ in rei v̄. ut ff. de adi. fur. l. i. rē. et iō malū ē furi qz hac actōe teneat. Itē h̄ pdest alicui ples h̄re eos debitores. ut ff. de lib. l. i. si q̄s decedēs. s. fi. et h̄re ples actōes. ut ff. del. ij. cū fili9 s. varijs. ita econē d3 dicit nocē si plibz tēz neat actōibz. l. 3. etiā nulla alia eēt vtilital Itē nūqd vna tollit p aliam. dic qz sic. ut ff. de fur. l. si p fu. s. fur. s. i. apparet. i. qz apparz eos. et. i. 8. de actōe i psonā. s. 3. vidz. h̄ stare n̄ posse. nā etū ē cū q̄ agit dō minū fuisse. s. et nūc ē. qz s̄n f̄o suo dñiū ab eo discedē n̄ potu it. ut ff. de re. iur. l. i. id q̄s n̄m. et. c. 8. p ba. l. sū possidetis s̄ n̄ p̄t agē ut sibi det q̄s ē sū. et tñ h̄ die. qz sic. h̄ die t̄lacōz eē faciēda ad gen9. nō ad sp̄z. q. d. ea actio p quā alias agit ad danduz. s. psonali. h̄ h̄ n̄ ad dādū itēdiē. et ita ē mirabile. qz rē meā p p̄oalē actōz peto restitū. al. oē. ut ff. v̄suf. quead. ca. l. fi. et. ff. de adi. ide. l. si vrbana. s. 3. ē sp̄eale vt h̄ s. 2. Vel dic agi eē ad dandū.

scz possessione; dandā quā amiserā p furtū. ut ff. de acq. pos. l. rē q̄ a nob. et. ff. de adi. t̄tica. l. ij. b. An rē actōes id ē rei v̄dicacōes q̄ p dñio de iur. cuiusl. gētū q̄lito itē dunt. ut ff. de rei v̄. l. in rē. Itē nō qz h̄. s. locū h̄z i q̄libet male fidei possessore aliene rei n̄ solū i fure. ut s. de rerum di. s. si cū. et. c. de adi. t̄ti. l. i. in fi. et. l. ij. i. pñ. Itē dū etiā oē bone fidei possessore dat̄ adicō rōne possessōis. ut ff. de adi. ide. l. i. odebiti. s. h̄ si nūmis. s. 3. nūqd rē suā p̄t q̄s eē a nō fure p oē. s̄n cā t̄petē. ut ff. de adi. s̄n cā. p totū. h̄. s. fm q̄sā. ibi s̄z ōpetē actō p̄oalis. n̄ tñ talis p quā intēz dat̄ vt aliqd det. Alij dicūt. qz si alicubi iueinat̄ adicō sine cā p sua re ōpetē. de vtili itelligēduz ē. c. V̄dicōnes siue rez corpaliū de q̄bz dicit̄ ē. c. de rei v̄. p totū. et. ff. e. p totū. siue rez icorpaliū. de q̄bz v̄dicacōibz est. ff. si v̄suf. p. p totū. et. ff. de v̄. v̄. p totū. siue sint dirē siue vtilis iste v̄dicacōnes. ut ff. de public. p totū. et. ff. si ag. v̄ctigal. p totū. d. Cuius. iō die q̄bz qz sūt et alie q̄bz n̄ itēdim̄dā facē. h̄ ititū. vt omodati actō et d̄poiti et filles. et iste n̄ appellāē adicōes. i stricta siḡficacōe accep to vocablo. ut h̄ s. 2. l. die qz i actōe omodati et d̄poiti et fili bz itēdiē dari p fieri. s. ip̄a det̄ t̄tacō rei. qz i p̄fū f̄m possit q̄s i stipulacōe d̄ducē. ut ff. de v̄. ob. l. vbi at. n̄. s. qz id. q̄s n̄ fiet n̄ aliqd dare. cū siue rei nulla eēt stipulacō. s. aliene tñ. ut s. de iur. sti. s. i. Cōdicōes. s. appellam9. Denūciare dicit̄ qdā qz q̄ v̄lebāt aliuz ōuēre. p̄mo sibi denūciare d

dupli aut q̄dupli rei reci piēde noie. fures etiā hac actōe teneatur. ac si a pa ret eos dare oportē q̄uis fit adūsus eos. etiā h̄ i rez actō p quārē suā q̄s eē pe tit. Appellam9 aut i rez q̄dē actōes v̄dicacōes. i psonā h̄o actōnes q̄bz da re ā facē optē intēdiē scz odcōnes. Cōdicē em̄ ē de nūciare p̄isca ligua. Nūc h̄o abufue dicim9 adicō nē actōz i psonā eē q̄ actor intēdit dari sibi optē. Nul la em̄ h̄ tpe q̄ p̄z fiebat eo noie denūciacō fit. Spe quēs illa diuisio ē qz q̄dam actiones rei persequendi gracia comparate sunt. quedam pene psequende

lebāt. ut. ar. ff. de furi. v̄. p. l. q̄dā. s. 3. h̄ n̄ placz. qz ex v̄ litate aut boitate l̄ vrbaitate h̄ fit. n̄ neūitate. h̄ die qz h̄ 8 nūciacō fiebat p mḡrat9 cū actōz ostituebāt v̄l dabāt. ut ff. de re. iur. l. ij. s. oim. q̄d ē hodie s̄blatū. vt i fi. hui9. s. 8. 2. g. Abufue. v̄ abufue d̄z adicō. c. de formu. l. i. et. ij. id est actō i psonā. qz n̄ h̄i osonat nomē rei quā signat q̄d fieri d̄z. vt. s. de dona. s. est et aliud.

h̄ Sequēs. h̄ ē f̄cia diuisio actōm̄ i h̄ ti. i. Cōpate. i. adiuēte k. Mixte. h̄ nōne qz dā h̄it q̄ nullū ho ruz h̄nt. vt si ago ne q̄d fiat in loco sacro v̄l scō. vel si f̄m ē tolla tur. et alie filles. q̄ ne/ qz ad rē neqz ad pe nā. neqz mixti se h̄nt h̄ vel ad rei reuerēci az vel ad publicā vti litatē danē. s. s̄tis ad rei p̄secucōz. s. di uine rei. vel publice p̄met. cū noie agē videor. vel eē meo noie. cū cūlibet in terfit deum venerari ut. c. de h̄eti. l. iij. l. Actōnes. s. q̄ decē sūt vt dix. im9. s. e. s. Itē h̄iana. s. 3. certe vidz. qz sūt oēs peā les. nā in eis iuratur i litē. ut ff. de rei v̄. l. q̄ restitue. et. ff. de in litē iurā. l. i. actōibz. s. 3. dic qz illis non fit iure actōis. h̄ offi cio iudicis. ut. i. e. s. p̄terea. i fi. s. vñ non dicitur penales. alij tñ dicebāt. qz iō non dicebant peāles qz n̄ origenalit̄ illud fit q̄d crescat p saē/ mentū i litē. h̄ ex orumacia. ut ff. de i litē iurā. l. i. et iō ma gis attēdebāt q̄d nafalt erat q̄ q̄d icidentē. s. 3. ēte et actio depositi in q̄tuor casibz ab imicō ē rei p̄secutoria. et tñ pe nalis d̄z inspecto qz crescit ex otuācia. ut. i. p̄. et. ij. e. s. q̄dru pli. vñ p̄mā r̄nsionē approbo. m. Cre. fere die p̄t acti onē ex stipulatu p quā pena petiē. nec ispicit̄ q̄d m̄fit. vt s. de iur. sti. s. alt̄i. fm q̄sā q̄d est fl̄m. ymo p̄t actōnez d̄positi in q̄tuor casibz. ut. i. subic. Itē p̄t actōz redibiz to. iā q̄ dat̄ in duplū adūsus v̄dutorē. q̄ neqz p̄cū neqz ac cessiōes soluat. ut ff. de redibi. l. redibitoria. n̄ Petit actor. ad vt. qz aut. s. ad mutuū et ad eā pecuniā q̄ i stipu latu deducta est certi condicō datur. ut ff. si certū. pe. l. si q̄s certū. et. s. de v̄. ob. in pñ. ita qz ad mutuū det̄ adicō sp̄eal̄ de mutuo vt. s. q̄bz mo. rec. ob. i pñ. Ad pecuniā deductaz in stipulacōe det̄ adicō ēti ḡnalis si ētū sit. vt. s. de v̄. ob. i pñ. o. Cōducto. Sed nonne oēs iste danē ad interesse. etiam quod est extra rē. ut ff. de act. emp. l. i. i principio. ergo peto aliquid quod tibi non adest. ergo sunt penales. Sed dicitur tribus modis dicitur actō nem penalez Primo illa que hincinde est penalis vt furti et similes. quando peto quod mihi non adest et quod tibi non adest Secundo quando est penalis ex parte vna. scilicet ex parte rei tantuz. quod est vbiunqz actoris interesse excedit id quod reo adest. in hac significacione actiones iste dicitur

quedā mixte sunt. Rei psequende causa compa rate sunt omnes in rem ac ciones. Caruz vero om niū accionū que in psonaz sunt hee quidem que ex cō tractu nascunt̄ fere omnes rei psequendi causa com parate vident̄ veluti qui bus mutuam pecuniā. vel in stipulatum deductam petit actor. Item com modati. depositi mandati p socio. exempto v̄dito locato oducto. plae si d̄po fiti agit eo noie q̄ tumultu icēdiu ruie naufragij cā de positū sit in duplū actōz p tor r̄ddit si mō cū ip̄o ap̄d que depositū sit. ā cū h̄ed ei9 d̄ dolo ip̄ius ageret q

penales. s. exempto et filis. et ex rei vō. qm̄ in litē nraē. et
 q̄ ipse p̄ona tm̄ rei penales dicuntur. p̄batur. ff. de eo
 p̄ que fac. l. i. si p̄les. et. l. fi. et. s. e. s. peales. ter cō d̄
 penalis ipse p̄ona actoris tm̄. vt si accepisti ab aliq̄ ali
 qd̄ vt me accusares p̄ calūniā. nā repetō. l. 3. ul. n̄ ablit a te
 scz cū adest. vt. p̄bat. ff. de calū. l. 1. a ḡnalit. s. illd̄ erit noz

Indus tandū
 plū. s. si reus ificiet.
 vt. e. s. sed furti.
 q̄ dolo ipi. s. h̄ /
 dis. ex dolo em̄ defū
 ai simplū tm̄. vt. ff.
 depofi. l. i. s. i. Et rō
 q̄e i his casibz dat̄ i
 dupli. et alijs i sim
 plū ē. q̄ h̄ ex necita
 te depōit̄. nec po
 tuat̄ p̄uidē apd̄ quez
 deponēt. vt. ff. d̄ po
 si. l. i. s. m̄ito ac.
Quadrupli. Sed
 q̄ rep̄t̄ maifestū fur
 tū p̄uē q̄ n̄ maifesti
 fū. cū clā fca magis
 p̄uēda sūt. vt. ff. s.
 adm̄. tur. l. n̄ existio.
 et. ff. de ritu nup. l.
 vī. ff. n̄ p̄mo magis
 delinq̄t q̄ palaz̄ q̄ q̄
 clā amouet. vt. s. vi
 lo. rap. in p̄. vñ ma
 gis p̄uētur. vt. ar.
 ff. de offi. p̄feh. diu. 9
Dualibz. vt. s. de
 ob. q̄ ex. s̄lic. nas. s. fi
 t̄. **P̄tes.** s. rei ven.
Cōdicō. s. furtis
 ua q̄ soli d̄no dat̄. et
 h̄di ei⁹ adūsus furē
 et ei⁹ h̄dē. vt. ff. s.
 odi. furt. l. i. et. l. v
 et. s. de ob. que ex s

casu mixta est actio. Ex
 maleficijs vero p̄dite acti
 oēs sunt. alie tm̄ pene ple
 q̄nde cā cōpate sunt. alie
 tā pene q̄ rei p̄seq̄nde. et
 ob id mixte sunt. Penaz
 tm̄ p̄sequit̄ quis actione
 furti. siue em̄ maifesti aga
 tur quadrupli. siue nō ma
 ifesti dupli. de sola pena
 agit̄. Nam ipam rē p̄pria
 actione p̄sequit̄ quis. id ē
 suam esse petens. siue fur
 ip̄e eam rezpossideat. siue
 alijs quilibet. eo ampli⁹
 adūsus furē eē odicio est
 rei. **Vi** autem bonoruz
 raptoruz actō mixta ē. q̄ i
 q̄duplum rei persecucō o
 tinetur. pena aut̄ tripli ē.
 Sz et legis acquilit̄ actō
 de dāno iniuria dato mix
 ta est n̄ solū si adū⁹ infici

Quadrupli. vsqz scz ad ānū. p̄ 9 anz
 nū i simplū. vt. s. vi lo. rap. i p̄. m̄si i caū. vt si iude⁹ ostra
 p̄ianū agat. tūc i dupli tm̄ agit̄. vt. C. de pagais. l. cri.
 stamis Sz nūqd̄ eē raptor teneē actōe furti maifesti. dic
 q̄ nō fm̄ pla. q̄ i dupli tm̄ teneē si furti n̄ maifesti ouēia
 tur. vt. ff. vi lo. rap. l. i. nisi in caū vbi nec i dupli teneē
 fm̄ eū. vt. ff. de furt. l. i. si q̄s ex domo. Sz ēte ibi erat actuz
 actōne vi lo. rap. vñ sublata erat actō furti n̄ maifesti. vt
 ff. vi lo. rap. l. i. et. ff. de ac. et ob. l. qui fuū. Sz satis vidz
 q̄ eē maifesti furti noie ouēiat̄ a i q̄dupli. vt. ar. ff. s.
 furt. l. i. si vēdidero. s. cū raptor. et. l. i. si q̄s ex domo. l. 3. pla.
In simplū. vbi ostra /
 fitentē dat̄. nā tūc i simplū ac ostra negantē i duplum.
 vt. ff. e. s. ac ille. et. C. ad. l. acq̄. ostra. et. l. ostra negan
 tē. et. ff. de iur. eū qui. p̄. nam ibi diuidit p̄.
Traditā. vt. s. ad. l. acq̄. i. mū caput. l. acq̄. a t̄cio
 capite ex q̄ tereō fit odemnacō q̄ntum res retro valuit in
 p̄. dies. vt. s. e. t. s. ex s̄ capite. Itē adiūge actōz q̄ me.
 cā. nā et ipsa mixta est. vt. ff. q̄ me. cā. l. si cū ex s̄ i. accur.
Cōtra eos. s. h̄des vel alios q̄ legatis vel fideicōmis
 sis grauari p̄nt. qm̄ onerati sunt pecuniariter. vt. j. de fin.
 gu. re. per fideicōm. relict. i prim. et. ff. del. plane in fi.
Locis. q̄ m̄ta sūt. et eniānt̄ i aūt. s. nō ali. s. nō igitur
Distulerūt. s. fraudulēt̄ l̄ sine iusta cā. alias. n̄ p̄uētur

vt. ff. si cer. pe. l. q̄ te. et. ff. s. vli. l. sciēdū. a. ff. s. pe. h̄.
 l. illud. Et nō quē p̄uē ex p̄rastinacōne vel dilacōe illici
 ta. sic. ff. de eden. l. p̄tor. s. h̄ et si fu⁹. i. fi. et ē spēale i his
 legatis. In alijs legatis l̄ fideicōmissis p̄stāf̄ dupli. s. vli
 re currit ex mora vel saltē p̄ otestacōz litis. et fruct⁹ re
 tū restituitur. vt. C. de vli. leg. seu fideicō. l. i. Itē h̄ le
 gata h̄nt i alio p̄uē
 legiū. vt si indebitū
 soluaf̄ si repetaf̄. vt
 s. de ob. ex q̄ si ostra
 in fi. Quid si p̄mo ne
 gauit. p̄ ea o fiteaf̄
 R̄n. pot̄ penitē. cā
 exoneret actorē a p̄
 bāto. vt. ff. s. iur. iur.
 l. eū q̄. ar. ostra. ff. s.
 edi. edict. l. qd̄ sit fu
 gitu⁹. i. p̄. Itē qd̄
 si o fessus ē et postea
 negat. R̄n. p̄uē cū
 vltima mora nocet
 vt. ff. de p̄. a. omo.
 rei v̄. l. illud. Itē qd̄
 si n̄ inficet̄ h̄ dicat n̄
 valē. vel aliā p̄oāt
 rōnabile cāz. R̄n. q̄/
 dā q̄ p̄uē. ne mue
 niat̄ via p̄ quā negā
 tes suā exer ceāt aua
 riciā. vt. s. vi lo. rap.
 s. q̄. tam. Alij ostra
 qd̄ vez p̄to. vt. j.
 e. s. at ille. Itē nūqd̄
 s̄ i legato ḡnali et
 spēali locū h̄z. R̄n.
 sic fm̄ io. cū vtz qz
 sit legatū. vt. s. si
 deicō. h̄. s. fi. et. C.
 de fideicō. l. fi. i. p̄.
 Itē qd̄ si dupli non
 p̄t solue. R̄n. h̄nt in
 corpe. ff. s. pe. l. i. s.

antem in duplum agatur
 s̄ interdū. et si in simplum
 quisqz agat. veluti si quis
 hoiez claudum siue luscuz
 occiderit q̄ i eo āno integ
 et magni precij fuit. tanti
 em̄ damnetur. q̄nti plimi
 is homo in eo anno fuerit
 fm̄ iā traditam diuisione
 Item mixta est actō ad
 uer⁹ eos q̄ relicta sacro
 scis eccl̄is l̄ alijs venabili
 bz locis. legati v̄ fideicō
 missi noie dare distulerit.
 vsqz adeo vt eē i iudiciuz
 vearent. Tūc em̄ et ipsaz
 rem vel pecuniā q̄ relicta
 ē dare spellūtur. et aliud
 tm̄ p̄ pena. et ideo i dupli
 ei⁹ fit cōdemnacō. Hue
 dā actiones mixtā causaz
 obtinere vident̄. tā i rez
 q̄ i p̄sonā. qlis est familie

ḡnalit̄. et. C. s. s. fu. l. q̄cūqz. et. ff. de in ius vo. l. pe. et fi.
 e **In iudicio.** Quid si in iudiciū n̄ vocant̄. s̄ alias sūt i mora
 R̄n. qd̄ ad h̄c idē vt duplef̄. s̄ h̄ lex otradit̄. Itē i dubijs
 pene sūt molliēte. vt. ff. de pen. l. i. m̄ p̄retacōne. Sz dicam
 curzē v̄suras et fruct⁹ deberi ex mora et ipa re. id est sine i
 terpellacōe dicā morā omitti. adm̄star m̄ioz. q̄bz legata
 debent̄. vt. C. q̄bz ca. in inte. resti. nō ē ne. l. i. m̄ioz. Item
 qd̄ si republicē vel fisco relinq̄tur videt̄ q̄ idē sit. cuz ius
 diuini et publicū s̄le sit. vt. C. de sacrosac. ec. l. fi. et i iud.
 de nō alie. s. si m̄ioz. coll. ij. Sz dico ostra. qz pene sūt mol
 liēde vt dixim⁹. vt. ff. de pe. l. penf̄. Itē qd̄ i redēp̄cōne
 captioz. videt̄ idē. q̄ si rei venerabili sit relictu. Sz ēte nō
 extendā cū sit pena. Itē qd̄ si deo vel alicui scō vel admini
 stratori q̄ idē valēt. vt i aūt. de ec. ti. s. si q̄s i noie. et. ff.
 ad. l. fal. l. i. et. s. ad m̄icapiū. R̄n. locū h̄z s̄. s. quia vene
 rabili loco est relictu. vt. ff. de an. lega. l. annua. s. a. ticia.
Pro pena. si h̄ est rō vt sit mixta. p̄z q̄ odicō ex. l. illa.
 si quis i tantā sit mixta. vt. C. vñ vi. si q̄s i tantā. Itē et il
 la odicō q̄ dat̄ ex. l. cōstāt̄. vt. C. fm̄ū reg. l. si o ficut.
 et oēs ille actōes vbi et res et aliqd̄ p̄ pena petit̄. qd̄ vez
Quedā actōnes. hic adicitur terciū m̄bz. **tum est.**
 illi diuisioni. quam habes. s. e. s. i. vt ibi diximus.
Familie. actō ista sic ē. qz familia p̄ h̄ditate ponit̄.
Herciscūde. i. diuadēde. q. d. actō diuadēde h̄ditatis.

gata h̄nt i alio p̄uē
 legiū. vt si indebitū
 soluaf̄ si repetaf̄. vt
 s. de ob. ex q̄ si ostra
 in fi. Quid si p̄mo ne
 gauit. p̄ ea o fiteaf̄
 R̄n. pot̄ penitē. cā
 exoneret actorē a p̄
 bāto. vt. ff. s. iur. iur.
 l. eū q̄. ar. ostra. ff. s.
 edi. edict. l. qd̄ sit fu
 gitu⁹. i. p̄. Itē qd̄
 si o fessus ē et postea
 negat. R̄n. p̄uē cū
 vltima mora nocet
 vt. ff. de p̄. a. omo.
 rei v̄. l. illud. Itē qd̄
 si n̄ inficet̄ h̄ dicat n̄
 valē. vel aliā p̄oāt
 rōnabile cāz. R̄n. q̄/
 dā q̄ p̄uē. ne mue
 niat̄ via p̄ quā negā
 tes suā exer ceāt aua
 riciā. vt. s. vi lo. rap.
 s. q̄. tam. Alij ostra
 qd̄ vez p̄to. vt. j.
 e. s. at ille. Itē nūqd̄
 s̄ i legato ḡnali et
 spēali locū h̄z. R̄n.
 sic fm̄ io. cū vtz qz
 sit legatū. vt. s. si
 deicō. h̄. s. fi. et. C.
 de fideicō. l. fi. i. p̄.
 Itē qd̄ si dupli non
 p̄t solue. R̄n. h̄nt in
 corpe. ff. s. pe. l. i. s.

Quedā actōnes. hic adicitur terciū m̄bz. **tum est.**
 illi diuisioni. quam habes. s. e. s. i. vt ibi diximus.
Familie. actō ista sic ē. qz familia p̄ h̄ditate ponit̄.
Herciscūde. i. diuadēde. q. d. actō diuadēde h̄ditatis.

Itē ideo dicitur mixta. quia in ea petuntur omnia res corporales non dantur
sed diuisi assignari pro parte sua. et in his dicitur realiter. Itē petuntur fructus
si aliter eos tamen precepit. vel ipse solus ipse fecit. et si petuntur
dari. id est ut fiat sua cui dantur. et propter hoc dicitur personaliter. ut ff. fam.
h. l. itē lateo. §. fallie. et. s. de obli. q. ex q. h. tract. §. item
et. s. e. §. sic itaq. §. q. n. t. p. e. durat. §. n. xxx. am. is. p. c. t. o.
p. o. c. i. §. q. s. i. t. p. o. n. a. l. i. s.

ut. C. de an. ex. l. i.
Itē q. r. o. x. q. n. a. s. c. i. t. e.
R. n. s. m. a. z. o. e. x. v. o. l. u. n. t. a. t. e. a. g. e. t. u. m. v. t. f. f.
f. a. m. h. r. l. i. §. z. c. e. r. t. e.
p. m. o. e. x. q. h. o. t. r. a. c. t. u.
v. t. s. d. e. o. b. q. e. x. q. u. a.
s. i. c. o. n. t. r. a. c. t. §. i. t. e. m.
a. C. o. m. u. n. i. d. i. u. i. d. u. m.
t. o. q. s. i. t. h. l. o. c. o. p. s. o. /
n. a. l. i. u. p. s. t. a. c. o. m. i. e. t. q.
l. o. c. o. r. e. a. l. i. u. d. i. c. e. o. d. e. z.
m. o. v. t. p. p. r. i. e. d. i. x. i. m. §. i.
a. c. t. o. e. f. a. m. h. r. q. i. d. e.
i. n. p. r. c. a. u. e. t. f. a. c. a. d.
h. u. i. c. §. f. f. c. o. i. d. i. p. h.
i. u. d. i. c. i. u. m. §. s. i. c. u. t.
b. A. l. i. q. d. c. o. e. s. i. n. e.
s. o. c. i. e. t. a. t. e. v. e. l. e. i. u. s. o. c. i. e.
t. a. t. e. v. t. f. f. p. s. o. c. i. o. l.
q. b. z. e. t. l. i. s. i. a. u. t. a. c. t. u.
v. t. s. d. e. o. b. l. i. e. x. q. h.
o. t. r. a. c. §. s. i. i. n. t. a. l. i. q. s.
c. I. tē r. e. g. u. d. o. z. §. z.
e. s. t. m. i. x. t. a. v. t. h. a. f. f.
f. i. n. r. e. g. u. l. §. h. e. t. l. o. c. i.
§. i. n. i. u. d. i. c. i. o.

De fines. si domos
hnt duccinas qd erit
§. n. n. h. z. locu si hic
inde sint tom. vt. ff.
f. n. re. l. i. i. i. §. i. f. i. Si at ex alia pte tm sit tom. ex alia fud
tuc vtile locu hz iudiciu fmiu tgu. vt. ff. f. n. t. g. u. l. i. i. §. i. p. n.
et adiuuge his t b. z. act. o. n. i. b. z. m. i. x. t. i. s. q. n. d. a. a. l. i. a. §. h. e. p. e. t. v. t.
C. de h. e. p. e. t. l. h. e. d. i. t. a. t. i. s. e. t. f. f. d. e. p. e. t. i. h. e. l. s. i. n. e. l. o. §. f. i. §.
f. i. §. t. e. q. d. d. e. o. i. b. z. n. o. x. a. l. i. b. z. a. c. t. o. i. b. z. v. i. d. i. e. m. q. s. i. n. t. i. n. r. e. q. z.
o. t. r. a. q. u. e. l. i. b. z. p. o. s. s. i. d. e. n. t. e. s. u. i. d. a. n. e. v. t. §. d. e. n. o. x. a. a. c. t. §. o. i. s.
a. u. t. §. t. e. q. d. d. e. a. c. t. o. e. d. e. t. i. g. n. o. m. i. u. t. o. n. a. §. h. d. a. t. o. §. q. z. l. i. z.
b. z. p. o. s. s. i. d. e. n. t. e. v. t. f. f. d. e. t. i. g. n. o. i. i. u. e. l. i. i. §. i. f. i. §. t. e. q. d. d. e. a. c. t. o. e.
q. d. m. e. c. a. n. a. §. h. q. u. e. l. i. b. z. p. o. s. s. i. d. e. n. t. e. p. a. r. t. i. v. t. f. f. q. m. e. c. a.
l. s. i. c. e. x. §. p. e. d. i. §. §. t. e. q. d. d. e. a. c. t. o. n. e. i. f. a. c. t. u. q. d. a. t. o. §. e. u. §. h. z.
a. l. i. q. d. i. l. o. c. o. p. u. b. l. i. c. o. p. o. s. i. t. u. v. t. f. f. n. e. q. d. i. l. o. c. o. p. u. l. i. §. a. n.
p. e. n. s. §. t. e. q. d. d. e. a. c. t. o. e. i. f. a. c. t. u. s. i. u. e. i. n. t. d. i. c. t. o. q. d. v. i. a. u. t. c. l. a. z.
n. a. e. t. h. §. o. §. p. o. s. s. i. d. e. n. t. e. d. a. t. v. t. f. f. q. d. v. i. a. u. t. c. l. a. l. §. o. p. e. t. i. t. i. m.
f. i. §. t. e. q. d. d. e. a. c. t. o. e. a. d. e. x. h. i. b. e. n. d. u. n. a. §. i. l. l. a. p. o. s. s. i. d. e. n. t. e. p. l. e. q.
t. u. r. s. i. c. e. t. e. s. e. s. u. p. i. o. r. e. s. v. n. i. v. i. d. e. n. t. o. e. s. i. n. r. e. v. t. f. f. §. a. c. t.
e. t. o. b. l. o. b. l. i. g. a. c. o. n. i. g. n. a. M. i. n. d. a. d. i. c. u. t. e. a. s. a. n. o. r. m. a. l. a. s. i. d. e.
n. e. c. i. n. r. e. n. e. c. i. p. s. o. n. a. §. h. d. i. c. o. e. s. e. s. s. e. p. s. o. n. a. l. e. s. e. t. e. r. o. q. z. p. n.
c. i. p. a. l. i. e. f. u. e. r. u. t. i. t. r. o. d. u. c. t. e. i. n. p. s. o. n. a. §. h. e. x. o. n. i. t. e. x. q. d. a. e. q. t. a. t. e.
f. f. q. d. m. e. t. u. s. c. a. §. h. c. u. m. e. x. c. e. p. t. o. n. e. §. a. l. i. q. u. i. i. n. f. i. e. t. s. i. c. a. p. a. z.
r. e. t. q. n. o. s. i. n. t. i. u. s. t. e. q. u. i. a. n. o. n. r. e. s. p. i. c. i. u. t. v. t. z. q. z. e. q. u. a. l. i. t. e. r. i. n.
o. p. o. n. e. t. o. v. t. z. i. a. c. t. o. e. a. d. e. x. h. i. b. e. n. d. u. v. t. f. f. a. d. e. x. h. i. l. i. §. e. §.
a. u. t. p. s. o. n. a. l. i. s. §. a. c. t. i. o. e. §. t. r. i. b. z. §. f. a. m. h. r. o. n. i. d. i. f. i. r. e. z.
g. u. §. f. §. p. e. r. m. i. t. t. i. t. a. l. e. g. e. §. a. d. i. u. d. i. c. a. r. e. e. t. q. d. a. d. i. u. d. i.
c. a. t. u. r. s. t. a. t. i. m. s. i. t. e. i. u. s. c. u. i. a. d. i. u. d. i. c. a. t. u. r. v. t. §. d. e. o. f. f. i. i. u. d. i. §. f. i.
h. §. o. m. n. e. s. a. u. t. h. e. c. e. s. t. q. u. e. r. a. d. i. u. s. i. o. q. u. e. f. i. t. i. n. h. o. c. t. i.
i. §. a. c. t. o. §. v. i. l. e. §. d. r. u. p. l. u. §. z. §. e. t. i. n. l. a. c. q. l. §. v. b. i. o. c. c. a. s. i. o. e. v. i.
l. i. s. s. u. i. i. n. f. e. c. t. i. a. g. i. t. a. d. v. n. a. h. e. d. i. t. a. t. e. p. d. i. t. a. q. v. a. l. z. c. e. n. t. u. m.
m. a. r. c. a. s. v. t. s. a. d. l. a. c. q. l. §. i. l. l. §. §. t. e. §. e. t. d. e. e. o. q. v. i. l. e. c. l. a. u. u. m.

herciscunde actio q. opetit
cobedibus de diuidenda
heditate. Itē coi diuidu
do que inter eos redditur
int quos aliqd coe est vt
id diuidatur. Item finius
regudoz actio qua inter
eos agit q. cofines agros
hnt. In quibz tribz iudi
cijs pmittit iudici rem ali
cui ex litigatoribz ex bo
no r equo adiudicare. et
si vnus ps preguari vide
bit. inuicem certa pecunia
alteri condenari. Omnes
aut actiones vel in simpli
vel tripli. vel in qdrupli
vteri aut nulla actio ex
tendit. In simplum em

de nave abstulit. q. e tota nauis pnt na ad totu damuz tes
net. qd ee qdrupli et vlt excedit ff. de incē. riu. nau. l. i. iij.
§. §. nat. Itē aliud ee i actōe exempto. vbi occasione pe
coris morbofi tot. me. grex. otamiat. e. vel occasione tu
gni vicōfi tō tom. corrūt. vt. ff. de act. emp. l. i. ul. in pñ.
§. z. ete his t b. z. otrarijs n agit ad aliqd qd fit pena i spectra

agitur. veluti ex stipulaci
one vel mutui dacoe. aut
ex empto vedito locato o
ducto mandato. et deiqz
ex alijs q. pluribus causis
In dupli agimus velu
ti furti nec manifesti. d. ani
iniurie ex lege acqulia de
positi. ex qbusdam causis
Itēz hui corrupti que
opetit in eu cui. hortatu
ofilioue huus alienus fuge
rit. aut contumax adusus
dñm fact. e. aut luxuriose
viue cepit. aut deniqz qli
bet modo defior factus fit
In qua actione earu etiaz
reruz qs fugiendo seruus
dño abstulerit extimaco d
ducit. Item ex legato qd

pfona agētis. h. totū
est siū mteffe. nam
hunc. §. intellige qñ
penalis ē actō ex vñ
qz pte. Itē oē i eo q
maumifit fuū alienuz
i pñtia pñcipis. nam
duo mancipia dño et
tria fña dat fisco. q
ita i qñtuplū dñat.
vt. C. de his q. a non
to. ma. l. i. fi. Itēz oē i
eo qd dñe lex. si dedi
tibi pecuniā ne mihi
calūniāz facēs et ab
alio accepisti vt m
calūniā facēs i octo
plū m. eneris. vt. ff.
de calū. l. i. q. gñaliter
et. §. fi. §. z. certe pmo
cahu pñtat pena diu
fis. Et bñ dñe glo. di
uerf. nā sec. eet si vñ
ni. ff. de act. §. a obli.
cū ex vno. pñt ei plu
res actōes ex eodem
crime acqri diu. §. s.
de iur. i. §. patitur.
nec vna remiffa alfa
tollit. ff. de iniur. l. i.
§. fi. fac. p. pdict. §.
ff. de ac. §. ob. l. §. e.

nō vni. nec ē ibi aliq. pñtacō vñ qdrupli. In scdo aut cau
n vna actōe hēo qdrupluz. h. duabz. Itē oē in eo qd dñe si
dedisti pecuniā ne m hieret calūniā. nā tu repetis qd dedis
sti. et ego in qdruplū pñt. vt. ff. de calū. §. q. s. ab alio. in
pñ. §. z. ete duobz fit pñtacō. et neutrvlē qdrupli. Itē oē
in eo qd dñe lex. hui i hūitute reuocari occasione leuis offē
se. et ira pena in vñsiuz excedit. vt. C. de lib. et. eoz. li. si
maumifus. h. die qd illa ē accusacō. n. actō. Vel die qñ p/
staf. pena hito respectu ad rē. Itē oē eū qui fueripuit fuū
fiscalē. nā damnat in. xij. libris argēt. a fuo restituēto. vt
C. de f. fugi. §. q. s. hui. §. h. ibi nō fit relacō ad ipsā rē vel ad
simplū. est em h. §. itelligēd. qñ actō est penalis. et i pena
ad ipsā rē hētur respect. Itē o. t. r. a. §. de muti. §. f. al. i.
nā ibi nō inspicit qñta fit. §. h. tō erigit. §. h. ibi nō halēt respe
ct. ad ipsā rē. Vel die aliud i pena ouencōnali vt ibi. q. i
legali. vt. h. §. t. e. o. t. r. a. i. e. o. qd dñe eū qui emit admistracōnē
ñā qui accepit qdruplū reddet. et sua bō ofiscant. et cin
gulo pñat. vt i aut. vt iudices sine quo q. suffra. §. sic. i. g. i. §.
in fi. coll. §. j. Sed illud fit p accusacōnē. non per actōnem.
k. Furti manifesti. vt. §. de ob. que ex delie. n. a. §. pena.
l. Aquilia. puta per infiacōnem. vt. §. e. §. at ille.
m. Ex quibusdam. veluti qd tumultus incendij. ruine nau
fragij causa depositum est. vt. §. e. §. rei persequende.
n. Est. §. in mēte. nam si corpore locū hz lex acq. l. i. §. §.
ad. l. acq. l. i. in pñ. et h. siue fiat §. bono malus. siue §. malo
deterior. vt. ff. de ser. cor. l. i. §. si. ad. l. i. §. §. in fi. et. l. §. e.
o. Deducit. vt omē cū ipa re dāuz duplet. siue puenerit
res ad ipsū solicatorē. siue ad aliū. vt. ff. de f. cor. l. i. §. §.

judicio. Sz nūqtūd nūre actōis fit b̄ existimacō. vel iudicis
 offō. Rē. fit iudicis offō b̄ pr. ita fit i actōe qđ me. cā. ff. qđ
 me. cā. si cū er. g. i. a. g. qđruplatē Sz p filio corrupto l. p
 filia qđ sit agit. Rē. h̄z h̄ac utile actōz. ff. de v. cor. l. intm.
 .g. i. vñ dicūt qđ veniet mē esse p̄ris oñstēs in opis filij. qđ
 mō vult opari. et cū sit corrupt⁹ aliud qđ opa nō potest
 mari. qđ libez. cor.
 p̄ n̄ recipit estiacōz
 ff. de his qđ dicitur. l. ef
 fu. l. fi. h̄z etiā istam
 vitē ac si estz nobil
 et erit i eaz. l. sūnant
 quā ipse estimauerit
 suo iuramento. vt de
 actōe iniuriar. Sz vt
 s̄. de iniur. g. pena. a
 ff. de iniur. l. ostēdibz
 Vel dic qđ p̄mo exti
 mat uider hūmam ad
 quā opetit. vt ar. ff.
 de iur. iur. l. h̄qđ reū
 p̄ dicitur. g. e. Te
 qđ in libello. m̄
 h̄ nō duo. P̄rio qđ li
 bello ē faciend⁹ in cā
 qđ est vez. iure no/
 uo fm̄ doctores. n̄ ut
 re autentico vt dicit
 glo. s̄ iure codicū. C.
 de arbi. cū āna. g. fi.
 cū glo. vt h̄. et. C. S.
 epi. et ch. aut. gñali
 ter. et. C. de lit. et.
 aut. offerat. n̄ i q̄tu
 or casibz qđ nō. i aut
 deman. p̄n. g. si cū.
 col. iij. Aliud ē iur ve
 ti. nā tūc nō fiebat.
 nisi volūate. vt. ff. de edē. l. i. n̄ i caū. vt. C. de dig. q̄ciēs.
 Te sedo nō qđ q̄ntitas est ēra i libello ophēdēda. vel res.
 et ita etiā i psonali actōe d̄z actor certificare reū. vt h̄. et i
 aut. de litig. g. ad excludendū. col. viij. et. ff. de rei v̄. si in
 rē. g. et si vestimēta. Tercō nō qđ sportule vel salaria que
 dabant̄ executoribz. i. nūcijs qđ faciūt hoies rep̄serari. qđ a
 lias qđ faciūt hūdi exactōnes p̄ suis officijs dabant̄ fm̄ q̄n
 titatē petitā vt h̄ dicit. h̄z h̄odie maḡ fm̄ oñtudinē vel lō
 gutudinē itmeris. vt. C. de epi. et ch. aut. h̄z h̄odie. Vel di
 cas qđ h̄z ex hac cā esse causatie non osecutie dictū. h̄z ille
 sportule qđ iudicibz dabant̄ ēte sūt. nec crescūt. l̄z q̄ntitas
 petita sit magna. nec decrecūt l̄z sit pu a. vt i aut. de iudi.
 .g. ne aut. Te nō qđ reus soluebat h̄mōi sportulas. vt h̄. a
 C. de epi. et ch. aut. gñalit. h̄z actor ei restituebat. nisi iusta
 cā eū vocallz. vt. ff. de iud. eū qđ. Te nō adhuc qđ h̄mōi spor
 tule quibusdā p̄toris remittūtur. vt paupibz. vt in aut.
 demā. p̄n. g. opoz. a qbusdā paucōres erigebant̄. vt a ch
 eis. vt. C. de epi. et ch. et aut. ibi posita. h̄z h̄odie. Alijs aut
 p̄ p̄uilegiū p̄ncipis vūētis remittūtur in totū vel p̄ p̄te.
 vt. C. de fruc. et li. expē. l. fi. Sz q̄ro. si hee p̄sone qđ h̄nt p̄
 iūlegiū ne sportulas soluāt. an h̄eant actōne in triplū. Di
 cūt qđā qđ sic. ne fauor noceat eis. vt. C. de le. qđ. qđ fa
 uore. Alij dicūt qđ n̄. q. suo iuri renūciauerint. cū volent es
 soluēt qđ p̄nt. vt. C. de pacē. l. si qđ i oscribēdo. qđ vez
 et est. Si aut̄ inuit. exacti sūt. in qđruplū ostra exactorem
 vel executorē agit. vt. g. e. qđrupli. Sz cū h̄odie caueat s̄
 duplo restituēdo. vt i aut. de execa. g. i. videēt corrigi qđ h̄
 b̄. vñ h̄odie nulla ē actō in triplū. Sz alij dicūt si caucō ē

venerabilibz locis relictu
 est fm̄ ea qđ supra dixim⁹.
Tripli vero cū quidaz
 maiorē fere extimacōnis
 q̄ntitatem in libello uen
 tionis inseruit vt ex hac
 causa viatores. i. execu
 res licitū ampliorē summaz
 sportularuz noie exegerit
 tūc em̄ p̄pter id qđ eorum
 cām dampnum passus fuit
 reus. id in triplū ab acto
 re osequat. vt in hoc sp̄lo
 et simplum in quo dampnū
 passus ē numeret. Quod
 n̄ta ostō introduxit que in
 n̄ro codice fulget. quā p̄
 cul dubio certū ē ex lege
 odicticia emanare. Qua
 drupli agitur. veluti furti

omissa h̄z locū qđ h̄z. alias h̄z locū aut̄. predicta.
Sportularum. id sic dicūt qđ i sportul qbusdā oblacōes
 h̄mōi ponebant̄. Est at̄ genus vasis sportula vel sporta.
Reus. alie sportule qđ iudicibz p̄stabant̄ ab vtroqz p̄sta
 bant̄. vt i aut. vt iud. sine qđ quo h̄z. g. volum⁹. col. ij. Iste
 sportule qđ dabant̄ executoribz dabant̄ an̄ lit. et. i. porre/
 ato libello. iste alie
 i otestacōe cause da
 bant̄ iudicibz. vt in
 aut. de exbi. g. facti/
 m⁹. col. v. et de iud.
 .g. ne at̄ labor. col. vj
 t̄. Cōsequūt. odicōe
 ex hac lege greca.
 vt subic̄ que erat in
 alio codice. nō aut̄ i
 eo quē h̄m⁹. a pati
 tur actor h̄ac penam
 tripli siue sine dolo. si
 ue cū dolo inseruit. a
 sic causatie vel ose/
 cutie d̄. Sz nōne ec
 cāz amittit. vt. C. de
 plus pet. l. i. Sz ēte
 ibi pl⁹ deliqt. qđ i ēz
 tamē negocij caucō
 nē de petitis exegit.
 vñ gñi⁹ punitur. vt
 ar. ff. de offi. p̄. diu⁹
 caue tñ. nā vidz qđ iū
 re antiq̄ amittēt cāz
 .j. e. g. si quis agens.
 fm̄ tñ doc. trahūt. g.
 illū ad. g. istū. vt nec
 hodie nec antiquit⁹
 cām amittēt. si penā
 hūi⁹. g. vellet pati.
 ar. ff. de le. a se. cō. l.

nam posteriores. **C**odice. quem n̄ h̄m⁹. **C**odi
 cticia. Lex qđdam erat que cōdicticia vocabat̄. a sub se qđ/
 dā odicōes habebat. vt h̄. a. j. e. g. Te ex lege odicticia.
Furti facit. s̄. de ob. que ex delic. nal. g. pena.
Sed met⁹. s̄. actō qđ ex otumacia fit in qđruplū. vt h̄. e. g.
 Te actō. et vsqz ad ānū tñ. p̄ānū i simplū. vt. ff. qđ me. cā
 a **D**e pecunia. s̄. actō i factū de calūmatoribz. si tñ ex. g. i
 ānalis i qđruplū. et petua i simplū. vt. ff. de calū. l. i. i. p̄n.
 et. g. i. qđ locū h̄z si dō aliqd̄ alicū vt calūmose aliqūe veret
 dat̄ ei actō i fcm̄ ei ob cū malū data fuit. n̄ at̄ dāt. Te m
 dāt. qđ dedit vt sibi negociū sū calūma n̄ fiet vt h̄. et. ff. de
 calū. l. i. a. l. gñalit. **C**ōdicticia. de qđ dic. vt. s̄. e. g.
 fplū. i. fi. g. dixim⁹ **C**ōstitutōne. quam non habemus
 d **I**n qđruplū. cū qđrupli iur̄ nouo triplū i fisco simplū
 dānū passō dat̄. vt in aut. vt lit. iur. i. expor. li. g. h̄z qđ. a pe
 titē p̄ odicōne ex hac lege quā nō habem⁹. cū non sit cautū
 quo genere actōnis agamus. vt. ff. de condi. ex. l. l. i.
Cōstōnis. p̄dicte quā n̄ habem⁹ ma in ostone quaz
 f **N**ormā. i. formā. ēta em̄ erat for non habemus.
Areis. id ē ouētis. s̄. furti ostat qđ sp̄ ē i duplū. vt h̄.
Omimō. s̄. actōes a s̄. de ob. qđ ex delic. nal. g. pena at̄
 Te de actōe hūi corrupti. n̄ in caū. vt qđ marito i vroz
 dat̄. et ecōtra. vt h̄. a. ff. de v. cor. l. doli v̄ b̄. g. h̄z actō. et
 .l. fi. V̄l dic oimō. i. siue neget. siue n̄. nō aut̄ in oī persona
Depositi. alias ē de dolo spoiti. et tūc dic actōz s̄poiti
 p̄t doli. nā vt qđ nō p̄t h̄e locū siml. i. et de dolo actio et
 depoliti. vt. ff. de dolo. l. i. g. i. al̄ n̄ est de dolo et tūc plana
 est l̄a **D**uplicant̄. s̄. si legitis p̄ bacōibz non iur̄at.

coincant. vt. C. ad. l. acqui. l. of. et. ff. de iur. l. eū qm
a. **S** illa. s. actō ex testō. et oſtrūe ſi illa actō. s. ex testō
ſimpli reddi. q. ſez actō opeit d. his q. re. ve. lo. duplicat
b. **I**nſiactōe. vñ diē mſiactōne. qz ſi ofitenē nō tenenē.
vel ſi iuſurādūz detulerit actori. qz exonerat eū a p. bacōe
vt. ff. de iur. l. eū q. c. **S**imul caute poit ſimul. i. vna

cū eis de qbz alias di
xi. vt. s. e. g. qd dupli
d. **R**estituat. vsqz
ad diffinitiam ſinia
q. ſicelligē. s. ſecūda
ſnia. nā in actōne. q. ſ
me. cā. due ferūt ſnie
pma de re reſtituēda
alia d. dāto q. d. duplo
re oputāda in eo. vt
ff. q. met. cā. ſi cū ex
. g. h. aut. S. nūquid
v. q. z. ē diffinitia. dic
q. ſic. qz v. q. z. diffi
nit otruſiā. vt. ff. d.
re. ius. l. i. Alij eē di
cūt admoneōz q. d. ā
pma ſniaz. vt. i. aut. d.
hē. et. fal. g. ſi q. s. aut
p. ā. a. ex eo q. p. p. mā
ſniaz admoneē. a. tā.
dū expectat q. metū
ieulit. iō. s. h. actō ar
b. ſi. r. a. vt. j. e. g. p. ſea
e. **A**bsoluat. s. a. p.
ſtacione quadrupli.

Quod in ceteris. quā numerantur. s. e. g. quadrupli.
Actōnū. s. ē qnta diuſio actōnū. s. qre actōnū a nōtra
ctū. s. qz g. nali. q. plei. loqē dicēdo actōnū q. o. ſ. d. nū.
Bone fidei. s. ut. x. vij. actōes q. emiānt in s. g. a. ſe. bone
fidei ſūt. alie aut omis ſūt ſtricti iur. nā quācuqz h. n. inuei
am ſtricti iuris eā iudicabo. qz poſitovno de o. rarijs a. oia
alia itelligēda ſūt. vt. s. de his q. ſui. vt. alie. nū. ſūt. g. vide
am. S. qre magis l. x. dicunt bone fidei q. alie. nū. qd. ideo
qz poſſit eſſe mala fides i. alij. s. n. n. qz in oi. o. ractu bō
fides d. i. n. uemre. vt. C. de ac. a. ob. l. bonā. fide. p. mo. ſi in
terueiat d. l. i. i. o. ractu bone fidei q. det. cāz. o. ractu. n. val. z.
ipſo iur. vt. ff. de dolo. et. elegant. in. p. n. S. i. o. ractu ſtri
cti iur. purgat p. actōz. vel p. excepcōnez. d. li. vt. C. d. i. ſtricti.
ſtr. dolo. Si. h. o. icidit in o. ractu. h. o. ſi. purgat p. actōz. vel
ex eo o. ractu. vt. ff. de act. emp. et. v. l. jul. g. ſi. v. ditor.
S. i. ſtricti iur. de dolo agit vel excipit. vt. dictū ē. vt. ff. d.
dolo. et. elegant. g. nō. ſolū. et. ff. d. h. ob. ſi. q. s. cū. ali. Cū. g.
d. l. i. v. bi. qz. p. ma. t. vel. mala. fides. ad. qd. bone. fidei. iſte. di
cunt. s. n. alie. ſtricti. iur. dicunt. qz. n. veit. in. eis. n. qd. ſtricti
exigit. nā. ſa. actōis. vñ. nō. veniūt. v. ſure. ex. mora. i. o. ractibz
ſtricti. iur. vt. ff. de neg. g. l. qz. tātūdē. et. C. de v. ſur. l. i. in.
et. de. adi. ide. l. i. ſi. in. o. ractibz. bone. fidei. ſic. vt. C. de act.
emp. jul. g. ex. vendito. et. ff. de v. ſur. mora. g. in. bone. fidei.
j. tē. i. actōne. ſtricti. iur. fruct. n. veniūt. ex. mora. ſi. pet. ā. qd. n.
fuit. meū. n. a. tpe. li. s. tūc. ei. incipiūt. veire. fruct. ex. mo.
ra. S. ſi. pet. ā. qd. aliqñ. fuit. meū. veniūt. fruct. ex. mora. ſec.
in. bone. fidei. iudicijs. vt. ff. de v. ſur. videam. g. ſi. actōz. J. e.
nō. veit. in. eſſe. ſi. rē. dari. ē. in. obligacōe. ſec. ſi. rem. tradi. d.
vt. ſc. m. ſit. vt. ff. de h. ob. v. bi. aut. g. ſi. l. ſi. fund. et. ff. de re
iud. l. ſi. q. s. ab. alio. g. ſi. q. veniūt. i. h. o. ſi. iudicijs. vt. ff. d. ac.
emp. l. i. in. p. n. Iſta. g. oia. q. vicē. obtinēt. accēſſionū. nō. ve
niūt. in. o. ractibz. ſtricti. iur. niſi. vt. dictū ē. ſec. ob. q. veni
unt. iſta. in. arbitarijs. que. ſūt. ſtricti. iur. qz. iudicis. officio
veniūt. nō. iure. actōnis. vt. j. e. g. p. tere. et. g. ſed. iſte. in. ſi.

in ſimplū danē. S. et illa
q. de his cōpetit q. relicta
venabilibz locis sunt. n. so
lū m ſiſiactōne duplicantē
s. z. ec. ſi. diſtulerit. relicti. ſo
lucōne. vsqz. q. iuſſu. mg. a.
tuū. n. rōz. oueniaē. in. cōſi
tentes. vero. t. ante. q. iuſſu.
magiſtratuū. oueniaē. ſolu
cio. ſimpli. reddi. **T**ez
actio. d. eo. q. metus. cauſa.
factū. ſit. a. cetis. de. quibus
ſiml. locuti. ſum. eo. differt
q. eius. natura. tacite. cōti
netur. vt. qui. iudicis. iuſſu
ipſaz. rem. actori. reſtituat

ſed in bo. fi. iur. actōnis veniunt. pter vſuram q. venit
mora o. iudicis. vt. C. d. poſiti. l. in. et. ff. d. neg. g. l. qz
tātūdē. J. tē. i. bone. fidei. veniūt. ea. d. q. bz. nec. actuz. nec. cogi
tatū. eſt. vt. rupta. et. cea. a. ſi. ſi. a. vt. ff. de act. emp. fundi. g.
ſi. rupta. et. C. de ac. emp. et. ven. p. totū. J. tē. ex. ſ. ti. nōtur
qdā. d. r. a. quā. die. vt. j. e. g. i. h. o. ſi. P. z. g. q. exuberāt. a. p. m.

absoluatur. qd in celis ca
ſibus non est ita. s. omimō
quisqz i quadruplū o dem
natur. qd est et i furti mai
felli actione. **A**ctōnum
aut quedā bone fidei sunt
qdā ſtricti iuris. **B**one
fidei sunt hee. exempto vē
dito. locato. conducto. ne
gocōz. geſtoz. mandati
depoſiti. pro. ſocō. tutele.
comodati. pignoratitia.
familie. herciſcūde. coi. di
uidū. p. ſcriptis. verbis.
q. de. eſtimato. l. eſtimacōe
ppomīt. et. ea. q. ex. p. muta

g. iudex offm ſiū
ad ea q. bone fidei ſūt
extēdit. q. in. o. ractibz
ſtricti. iur. et. fa. s. de
ob. q. ex. o. ſe. in. ſi. et
ideo. dicūt. bone. fidei
dei. et. alie. ſtricti. iur.
De poſiti. hāc. acti
onē. dicūt. qdā. eē. ſtri
cti. iuris. in. q. tuoz. ca.
ſibz. q. nūant. ff. d. po
ſi. l. i. g. i. S. j. o. o. rra
et. dat. in. duplū. o. rra
eū. q. depoſitū. ſuſce
pit. de. eo. qd. dolo. fe
cit. ſi. in. hēdē. defun
cti. dat. i. ſimplū. vt
dicto. g. al. ſp. tenet. i
duplū. q. depoſitū. ſu
ſcepit. Et. ē. racō. qre
pl. p. ma. t. i. p. dictis
inj. caſibz. q. nūantur
ff. d. depoſi. qz. g. iud. ē
fidem. fallē. ei. q. ex. ne
ceſſitate. depoſit. q. q.
ex. volūate. vt. dicta

l. g. merito. S. nūquid his caſibus est bo. fi. Dicunt qdaz
q. non. ar. ff. de precat. l. i. i. nos. o. rra. et. dicimur. q. ſit. h. o.
ſi. cū. lex. non. diſtinguit. nec. nos. diſtinguere. debemur.
Pro. ſocō. q. ē. vt. qz. directa. ab. vt. qz. p. te. vt. j. d. p. e. te.
Tutele. s. cū. iſte. tā. o. rarie. q. directe. **l**iti. s. ex. q. bz.
inuemātur. nūquid. omnes. ſunt. h. o. ſi. s. ſic. in. dubio. cū. ſa
uoz. ſit. extēdend. vt. ff. de li. et. poſt. l. cum. quidem.
Pignoratitia. tā. directa. q. debitozi. dat. ſoluto. debito
vt. s. quibus. mo. re. contra. ob. ſi. q. o. raria. q. dat. credi
tozi. vt. ff. de pig. act. tutor. g. o. raria. **F**amilie. que
in. cohēdes. datur. vt. ff. fam. h. z. l. ij. et. s. de. obli. que. ex
quaſi. o. rrac. g. item. dat. me. eos. q. hnt. rē. cōez. cū. ſocie
Diuidū. que. tate. vel. ſine. vt. diuidat. vt. s. d. ob.
er. q. ſi. o. rrac. g. J. tē. ſi. in. ali. q. s. et. no. s. e. qdā. S. j. qd. d. acti
one. ſi. regū. s. n. qdā. idē. pp. ſi. l. i. tūdine. quā. h. z. cum. his
duabz. vt. s. e. g. qdā. actōes. S. j. o. ſe. dico. cū. h. de. ea. n. inue
niā. Et. p. tē. rō. qre. ſec. ſit. i. iſta. q. i. alijs. duabz. qz. in. iſta
id. qd. pure. meū. eſt. p. tē. al. i. adiudicari. vt. ff. ſi. h. reg. l. ij. in
ſi. h. i. alijs. duabz. cōis. res. nō. p. p. adiudicat. vt. j. de. of. iud.
g. ſi. Vel. dic. alie. q. iſte. due. ſ. coi. di. et. h. z. hnt. qdā. mō. i. ſe
ius. frat. nitatis. qd. n. ē. i. ſi. re. cū. iō. h. o. ſi. h. appellat. lau.
P De. eſtimato. vt. ſi. tibi. rē. meā. do. et. extimo. tibi. eā. r. vt
aut. rem. aut. r. reddas. Si. h. o. pl. vēdas. tuū. ſit. et. eſt. tunc
piculū. accipiētis. md. iſtinde. vt. h. et. ff. de. ext. ac. l. i. ſi. af
ſic. dixi. rem. aut. extimacōne. reddas. tūc. diſtinguāt. qz. ro
gauit. vt. ego. te. de. vēdēdo. aut. tu. me. de. tradēdo. vt. ſit
piculū. rogātis. vt. ff. de. p. ſcrip. s. ſi. rogauit. alias. ſi. gra
Et. ea. ſcilicet. actio. p. ſcriptis. h. bis. **l**itiam. g. i.
Ex. p. mutacōne. q. naſcit. re. demuz. ab. al. ſa. pte. ſecuta. et
tūc. nō. ex. tradicōne. rei. ſi. ex. pacto. dudū. appoſito. vt. C. de
rez. p. mu. l. ex. placito. ſi. cū. iſtis. duobz. caſibz. ſit. h. o. ſi. qro
vbi. ſtricti. iuris. erit. s. n. vbi. dat. ex. pacto. in. cō. tinēt. appo
ſito. qd. eueit. vt. ff. de. pac. i. i. g. e. g. ſi. cū. nulla. et. g. q. n. p. mo
et. eſt. rō. qz. nō. inuenio. q. ſit. bone. fidei. niſi. duobz. caſibz.

Ite in stractibz tribz innotatis. to vt facias. facō vt fact
as. et in terco de q̄ diximus. to vt des. qd est pmutacō. In
pms em̄ duobz p̄scriptis v̄bis actio est stracti iuris. h̄n̄ ē
cio est bo. fi. vt h̄ d̄r. In q̄rto stractu innotato. s. facō vt des
de tolo agit nō p̄scriptis v̄bis. vt. ff. de p̄scrip. v̄. n̄al. f.
s. at cū facō vt des. Ite in oī stractu vbi ē inctū de noīe
actōis h̄z locū h̄ actō
et ē stracti iur. vt. ff.
de p̄s. v̄. l. ij. a. ij. et
ij. S; qd de actōe i
factū. nunqd ē bone
fidei. h̄n̄. q̄tuor sūt
ḡna actōis hui⁹ i. fa
ctū. vni vt des ex oī
edicto vel in dicto
p̄toris vbi n̄ dederit
p̄tor. etū actōis nom̄
vt. j. de in dicto. s. fi. a
ff. nau. cau. sta. l. idē
in p̄n. S; dō vbi dāē
in subfiduz. l. acq̄l.
vt. s. ad. l. acq̄l. s. fi.
Terco vt des vbi
cūq̄ p̄scriptis v̄bis
actō dāē. a tūc eadē
est q̄ actio p̄sēp. v̄.
vt. ff. d̄ p̄sēp. v̄. l. i.
in fi. itē q̄rto d̄r i. fa
ctū q̄ ē ex varijs figu
ris eāru ut. C. d̄ sa
crofan. eccl̄. l. sc̄m. is.
qd q̄rū gen⁹ nō p̄
sub reglā op̄bendi.
sic nec mora. vt. ff. d̄
v̄sūt. mora in p̄n. nū
qd ē ē stracti iur. sp.
h̄. sic cū h̄ nō m̄uei
am q̄ bo. fid. fit. S;
quidā dicūt q̄ inter
cio casu vbi loco p̄s.

v̄ dāē q̄ op̄teret ex p̄mutacione vel estimacione sit bo. fi
dei. qd est falsuz. qz p̄ oī stractu vbi certū debet h̄z loc
certi adicō. vt. ff. si cer. pe. certi adicō. a tū nemo dic̄ ali
q̄ adicōz ēē bo. fidei. itē qd d̄ actōe p̄sēp. v̄. q̄ p̄ p̄cādo
dāē. dicūt qdā q̄ bo. fidei ē. ut. ff. d̄ p̄cā. l. ij. s. h̄ itē d̄m. h̄
ō d̄co. qz h̄ n̄ iueit q̄ sit bo. fi. vt. ff. d̄ p̄cā. l. ij. s. h̄ itē d̄m
P̄ticō q̄ dāē str̄a possidētē p̄ h̄de uel p̄ possōre. ut
ff. d̄ p̄s. h̄ere. l. regularit. et. l. se. et. l. q̄ interrogat⁹.
A d̄huc. id ē ad tpa hui⁹ legis uel n̄e ostōnis de qua
statim memoriā facit u. C. Constitucio vt. C. de p̄t. h̄er.
l. fi. m. fi. p̄. Fuerat. et rei ur. ac. nom̄e erat actōis. l. dic
q̄ sc̄m denotat. id ē rē ip̄az v̄roziā p̄. Ex stipulatu. q̄ sūt
p̄ dote dāē. 3. Trāstulim⁹. ut. C. de rei v̄. ac. l. i. i. p̄n
q̄. a op̄etit h̄ actō. ex stipulatu sine marito vt ei dos dē.
sue v̄rozi l̄ patri ei⁹ vt restituat. et siue v̄tilit fuerit int/
posita stip̄lo siue n̄ tū sp̄ credit̄ tacite et v̄tilit̄ int̄uenire.
vt. C. de rei v̄ro. ac. s. i. nam a alias intelligit̄ stipulacō ta
cita vbi n̄ ē. vt. ff. de adop. h̄ns v̄bis. ff. si cui plus q̄. per
l. fal. l. ij. m. fi. s. itē sc̄idū. a. Meruit. scz actō ex stipula
tu ut h̄. et. C. de rei v̄. ac. s. h̄ nō ignoram⁹. alias ei str̄i
cti iur̄ ē. cū n̄ iueniam⁹ q̄ sit bo. fi. vt. s. e. s. actionum.
b. Tacitā. scz actōz ypothecariā. c. Et. i. act. ex stipu
latu vel mulieri. d. Ypothecā. s. ex v̄traqz p̄te. siue ex
p̄te mulieris ad ip̄tedā dotē. siue ex p̄te viri ad petendā
eam. sp̄ ei sunt ibi tacite ypothecē. vt. C. de rei v̄. ac. s. i.
e. Creditoribz. S; nūquid oībz indistincte. h̄n̄. fm. M.

cōe op̄etit 7 h̄editatis pe
ticō q̄ q̄uis vsqz ad h̄uc i
certum erat siue int̄ bone
fidei iudicia cōm̄erāda
h̄editatis p̄ticō sit. siue
nō. n̄rā tū ostō aperte eaz
esse bone fidei disposuit

Fuat antea 7 rei vxorie
actio vna ex bone fidei iu
dicijs. Sed cum pleniores
ex stipulatu actionē inue
niētes. omne ius quod res
vxoria ante habebat. euz
multis diuisionibz in actō
nem ex stipulatu q̄ de do
tibz ex h̄edis p̄mittē trā
tulimus merito rei vxorie
actōe sublata. ex stipula
tu q̄ p̄ ea itroducta ē. na
turā bone fidei iudicij tū
in exactione dotis meruit
vt bone fidei sit. S; 7 t̄agi

fic siue p̄mi h̄eant pign⁹ exp̄ressuz siue n̄. S; h̄ op̄i. n̄ valz
qz lex distiguit. vt. C. de iur̄ to. l. vbi. Ite fiscus et mulier
pari passu ambulāt. vt. C. de p̄uul. fil. l. q̄uis. et fisc⁹ nō p̄
ferē h̄ntibz exp̄ressuz. vt. ff. q̄ po. in pig. ha. si pignus. s.
nec mulier. S; d̄a ē op̄i. vt distiguit int̄ pign⁹. s. tradituz
7 ypotecā. s. n̄ editā. vt p̄mo cau n̄ p̄ferat̄ m̄k. secundo sic

tam ei dedim⁹ ypotecā p̄
ferri aut̄ alijs creditoribz
in ypotecis tūc censuimus
cū ip̄a mulier de dote sua
exp̄iatur cui⁹ solius pui
dencia h̄ induxim⁹. **I**n
bone fidei aut̄ iudicijs li
bera p̄tas p̄mitti videtur
iudici ex bono 7 eq̄ estimā
di. q̄ntum actori restitui d̄
beat. In quo et illud cōti
netur. vt si q̄d inuicē acto
rem p̄stare oporteat. eo q̄
pensatō i reliquū is cum q̄
actum est. debeat d̄denari
Sz 7 in stracti iuris iu
dicijs ex resc̄pto diui mar
ci opposita doli mali exce
pcōne op̄ensacō iducebat̄
S; n̄rā ostō easdē cōpen
sacōnes que iure apto ni
tūtur latius itroduxit. vt

alia. a. ff. d̄ p̄cū. l. si mior. s. q̄m. Ite q̄ h̄ d̄ic d̄ dote sua. iō
diē. qz al̄ ē in dona. p̄t̄ nup. nā i ea n̄ h̄z h̄ p̄uile. vt. C. q̄
po. i. pi. ha. l. fi. i. fi. S; qm̄ m̄k p̄t̄ exp̄iri d̄ dote. h̄. so. ma.
nō p̄ n̄ marit⁹ ad iop̄iā v̄gat. vt. C. de iur̄ to. l. vbi. et. ff.
so. ma. l. si ost̄ate. i. p̄n. et h̄ siue ip̄a dederit dotē. siue alius
ex̄ne⁹ q̄ tū nō fuit pact⁹ de ea sibi reddēda. q̄ cau sibi. nō
mulier daret̄. vt. C. de rei v̄ro. ac. s. accedit. si at̄ p̄t̄ m̄k̄is
dederit dotē. p̄t̄ actō et filie simul dabit̄. p̄mo aliq̄ntulum
p̄l⁹ h̄z p̄t̄ q̄ agit. et filia sp̄ credit̄ ost̄ere n̄ h̄eat iustā eāz.
stradicēdi. vt. ff. so. ma. l. ij. s. fi. et. l. nō solū. et h̄ac dotē
integrā d̄z huare p̄t̄ p̄ filia. n̄ clade. i. t̄pestate vel vi suū
fuit p̄moniuū dimmutū. vt i aut̄. de eq̄li to. s. quia. v̄o iā.
col. vij. S; nunqd p̄t̄ h̄ p̄uilegiū dabit̄. videt̄ q̄ n̄. qz si
actōne agit. vt. ff. so. ma. l. ij. s. v̄litate. E cont̄ q̄ sic vidz
qz p̄ filie p̄uideit̄ cū p̄t̄ h̄ac rehuare cogit̄ filie. et h̄ v̄z
rū puto vt h̄ d̄. cui⁹ p̄uidētia. a. azo. **S**oli⁹. s. mu
lieris. h̄. **U**ec induxim⁹. scz vt alius p̄feratur.
i. Restitui. large accipe. siue p̄ d̄to siue p̄ restituendo. vt
ff. de v̄. fi. l. v̄bū reddēdi. a h̄ itelligas siue i v̄sūt̄ ex mo
ra. vt. ff. de v̄sūt̄. mora. s. in bone fidei. siue int̄esse agētis.
k. **I**n q̄. s. officō iudicis vt. s. de ob. ex ost̄e. i. fi.
l. Oporteat. s. reo. m. **C**ōpensacō. s. opposita excep̄cōe
op̄ensacōnis t̄m. excep̄cō iso dabat̄. qz tolo fac̄ q̄ petit
n. **O**pposita. q̄. q̄ restituz ē. vt. ff. de excep. doli. l. d̄lo
Et ita nō q̄tū ad effectū nulla ē d̄ra. h̄ ad h̄ba l̄ rigorē iur̄
o. **C**ostō. vt. C. de comp̄sa. l. fi. p̄ **A**pto. id est vbi

ut ar. ff. q̄b⁹ ca. pig.
ōt̄. i. pe. h̄ et h̄ac re
p̄ba. p̄ id q̄ ē. s. e. s.
m̄t̄ pign⁹. Tercia ē
op̄inio fm. B. et. jo.
et Azo ut habētibus
tacitā ypothecā p̄re
uerat̄. nō aut̄ habēt
bus exp̄ssas. lex em̄z
suū p̄uilegiū quod d̄
derat̄ p̄mis eis adimē
p̄sumit̄ p̄t̄ mulierez
n̄ aut̄ id p̄uilegiū qd
quis sibi adiuemisset
et h̄ caute p̄bat̄ per
verba. l. C. qui po.
in pig. ha. l. fi. ibi h̄z
anterioris tēporis p̄
uilegio sint vallati.
rē. accursius
Cū ip̄a vis faciē
da ē i eo q̄ d̄icit ip̄a
naz ali⁹ nō admittit̄
ad t̄le p̄uilegiū agēs
p̄ dote ē h̄eres mu
lieris. ut. C. de p̄ui.
dotē. l. j. nisi sit de suis
heredibz. id ē de fi
lijs et alijs descendē
tibz mulieris. ut. C.
qui po. in pig. l. fi. h̄
nūqd̄ p̄curatori mu
lieris dāē h̄ p̄uilegiū
h̄. n̄ sic. ut. ff. so. ma.

quātitas hinc inde debeēt. nā spēi ad spēi vel spēi ad quā-
titatē. p̄ q̄ntitatē. q̄ntitatē. si ē q̄ntitas vt spēi. n̄ fit op̄e
facō. qz n̄ p̄ iur. apto. vt. ff. d. pig. act. si ouenerit. i. Re n̄
et. ff. de od. inde si nō for. s̄. si cētū. et de impē. i. re. do. fa.
l. qd. d. r. a. l. fi. a. ff. de pecu. l. si creditor. s̄. i. S̄z nōne sta-
tum h̄ subicit. q̄ actōi i rē p̄ obici op̄elacō. s̄ vidz fieri de
specie ad q̄ntitatē. S̄z dic q̄ fit rei ven. q̄n. re non restituta
iurāt in litem. vel in
vera estimacione. vt
ff. d. rei vō. q̄ restitu-
ere. Itē qd si h̄icm̄d
indebitū ē i genere.
vt debeo tibi hoīem.
et tu michi homiem.
Re. si fit op̄elacio. vt
ff. si p̄ h̄et. pe. l. i. s̄.
Item cū me. et. ff. de
h̄e. insti. q̄ nō milita-
bat. i. Re. n̄. et. ff. def.
ij. vnū ex fa. s̄. sed si
vno. Itē qd si ab vna
p̄te debitū est op̄el-
latū. ab altera nega-
tū. Re. n̄. p̄ apto iurē
vñ n̄ fit op̄elacio. vt
C. d. open. l. fi. s̄. pe.
ymmo fit op̄elacio si
infra duos menses de-
bitum prius negatū
p̄bari possit sic de fi-
sco dē. ff. d. iure fil. l.
aufere. s̄. q̄ op̄elacōz
a. **¶** Ut actō s̄. acti cā
ē. b. **¶** Ipo iurē adō ut

dixerūt qdā nō ē necē voce hōis opponi op̄elacōz vt h̄. S̄z
ēte imo ē necēriū vt opponat. qd p̄bo tribz rōibz. nā fideiul-
sor ouēt̄ eligit vt l. qd sibi l. qd reo debet op̄elacō. q̄ ele-
cō sibi nō dareēt si ius openlar et. vt. ff. de op̄e. fi. qd. itē
reus ouēt̄ eligit i q̄ cām op̄elat si debeat ex pl̄ibz caus̄ vt
ff. d. op̄e. l. q̄ labeo. itē lex dicit eū male agē. cui obici p̄
op̄elacō. vt. ff. de op̄e. l. h̄m. s̄. q̄ male agit h̄z actōz. s̄. eli-
dit̄ excep̄cōe. vt. ff. q̄n di. v. sus. ce. l. i. m. fi. S̄z h̄ h̄ac op̄i.
qd̄ adiciēt i actōe stricti iurē. ad id q̄ erat olim. Re. n̄. qz doli
mali t̄m obiciebat̄ excep̄cō. s̄. n̄c ēē op̄elacōis excep̄cō op-
ponit. vt h̄ et. j. e. s̄. p̄nl. a. n̄lomi doli. cū ḡnalis fit. vt. ff.
de excep. doli. l. ij. s̄. ḡnalk. b. **¶** Minuat. scz op̄elacōne.
e. **¶** Siue alias. scz actōes. vt mixtas q̄ sunt q̄tuor. vt. s. e. s̄.
s̄. qdā actōes. itē p̄ ecucō fidei om̄issōz. itē off̄o iudicē. a
filia. q̄ actōes sunt largissime accepto vocabulo vt. ff. d. ac-
ti ob. l. actōis h̄bo. vñ a peticōes caucionū occasiōe dāmi
fecti op̄elant. vt. ff. de dā. infec. l. i. et. l. si quis. s̄. si qz qz
d. **¶** Depositi. qd tu intelligas q̄n pecūia nō signata ē dpo-
sita q̄ casu ēē aliā s̄litz reddere p̄t. vt. ff. depositi. l. lici. a
l. diem spō. s̄. i. si aut̄ est̄z dispositō fca i spē l. i. pecūia vt in
spē qd ēē p̄t. vt. ff. del. j. plane. s̄. h̄ ita. tūc etiā alia rōe
nō obiciēt op̄elacō. qz i spē n̄ fit op̄elacio. itē qd h̄ dicit i
actōe depositi. idē dicit̄ qdā in actōne omodati. vt. C. cō-
modati. l. sub p̄textu. S̄z certe imo ē ibi rō. qz in spē fierz.
nā sole species omodatē. nō q̄ntitates. n̄ q̄ntitas vt spēi o
modet. vt. ff. omo. l. ij. s̄. fi. itē cessat alias op̄elacō vt q̄n
p̄ violēciā michi rē abstulisti. vt. C. de op̄e. l. fi. m. fi. itē a
fisco nō opponit̄ in q̄busdā casibz. quos dic vt. ff. de iur. fil.
aufere. s̄. qui e o mpenfatur. Item in curatore qui fraudā-
uit publicam ann onā. vt. ff. de op̄elacō. ob negocium.
e. **¶** Defraudet. S̄z nōne h̄ rō vbiqz p̄ h̄e locū. Re. n̄ ita.
qz si restō denegat̄ ē dol̄. vt. ff. mā. h̄ p̄curatorē. s̄. dolo.

actōnes ipo iure minuāt si
ue in rē. siue p̄sonales. siue
alias q̄scūqz excepta sola
depositi actōne cui aliqd
cōpensacōnis noīe opponi
satis ipiū ēē credidim⁹ ne
sub p̄textu compēsacōnis
dpositaz rez q̄s ex actōe
defraudet. **¶** Pretea q̄s-
dam actōnes arbitrarías
id ē ex arbitrio iudicis pē-
dentes a p̄pellam⁹ in q̄b⁹
nisi arbitrio iudicis is cuz
quo agitur actōri satisfac-
ciat veluti rē restituat. v̄l
exhibeat vel soluat. vel ex

Itē depositari⁹ de dolo t̄m aliās teneēt. vñ si h̄ic mag⁹ ḡue
tur non ē mirū. vt ar. ff. de iururan. cum qui in p̄mci.
¶ Prete rea arbitrarías. S̄z nūquid sunt bo. fidei. vel str
cti iur. Re. n̄. qdā q̄ bone fidei sunt. qz i iudicis arbitrio sunt
vt. j. p̄. s̄. m. fi. a. s. e. s̄. m. bo. fidei iudi. S̄z h̄ n̄ v3. qz offi-
ciū qd in bo. fi. iudi. venit ē iuractōis. s̄. h̄ qd ē in arbitra-
rijs merū ē et in iudice tantum est. vt. ff. de eo quod cer. lo-

noxali cā seruū de dat con
demnari debeat. **¶** S̄z iste
actōnes tā i rē q̄ in p̄sonā
inueniūtur. **¶** In rē velu-
ti publiciana. seruiana. de
rebus coloni quasi seruia-
na q̄ etiā p̄potecaria voca-
tur. **¶** In p̄sonā veluti cū
quibus de eo agit̄ qd v̄i ā
metus cā. aut dolo malo
factū est. Itē cū id qd c̄to
loco p̄missum ē petitur.
¶ Ad exhibēdū q̄z accio
ex arbitrio iudicis pendet
¶ In his enī actōnib⁹ et ce-
teris s̄litz p̄mittit̄ iudici

co. l. in bo. fi. Alij dic-
cūt q̄ nec fit bo. fi.
nec stricti iur. p̄mmo
ē ecia spēi ad illā di-
uisionē q̄ ē. s̄. e. s̄. acti
onū. et fac p̄ eis. ff.
de in litē iurā. l. i. vid
am. s̄. plane. et. ff. d.
vñ. l. i. in fideiō. s̄. i
h̄ijs. h̄ac etiā re. p̄ba
qz dicta diuisio ē p̄
fecta et immediata.
Alij dicūt q̄ verū ē
q̄ sint stricti iur. cum
bone fidei. nō iueiāt
vt. s. e. s̄. actōnum.
¶ Aut arbitrio. bñ
dic̄ ex arbitrio. nec. n
obligat⁹ ē res resti-
tuere v̄l simile qd fa-
cē qd p̄mpte dices
esse verum in actōne
in rem. In p̄sonalibz
autem et arbitraríjs
que hic enumerantur
dices. quod licet
exhibicio vel re-

stitutō sit i obligacōe. pena t̄m id est in teresse l' q̄nti in litē
iuratū ē n̄ si p̄ officii iudicis p̄stat. et iō arbitrarie dñr.
¶ Restituat. vt in rei. ven. q̄ ē arbitrarie cū p̄mo rē resti-
tuēdo liberareēt. alias iudicis arbitrio in litē iurat. vt. ff.
de in litē iurā. l. i. in actōe. a. ff. de re ven. l. q̄ restituere. v̄l
p̄potecaria. vt. j. p̄. s̄. vbi h̄ oia exēpla diligēci⁹ dicūt.
¶ Vel exhibeat. cū ad exhibendum agitur. **¶** Vel sol-
uat. s̄. cū certo loco est soluendum. **¶** Vel noxali. cum
noxali agitur. **¶** Debat. id ē det. **¶** Cōdemari. diu-
sis modis fiet o demnacō sicut diuerse sunt iste arbitrarie.
vt dicem⁹. j. p̄. s̄. i. fi. **¶** S̄z iste actōes. scz arbitrarie
p̄ in rem. scz sepatim. nā vna et eadem actō non potest i
rem et in p̄sonā esse nisi in quatuor casibz mixtis. vt. s. e. s̄.
quedam actio. q̄ **¶** Publiciana. de q̄ habes. s. e. s̄. alie
¶ Seruiana. d̄ h̄ijs duabz speciebz h̄es. s. e. s̄. Itē seruiana
¶ In p̄sonā. l3 sit i p̄sonā vt h̄. t̄m in rē ē sc̄p. vt. ff. q̄ me-
cā. l. metū. s̄. aiaduert̄ edū. al̄ c̄ aut. a. de hac dic. vt. s. e. s̄.
¶ De eo dolo. actō de dolo ē arbitrarie vt h̄. **¶** Item actō
qd ē iō. qz liberaēt dolos⁹ verū inesse p̄ando si estitue n̄
possit al̄ iudicis off̄o iurat̄ in litē. vt. ff. d. dolo. l. in arbi-
trio. in p̄m. **¶** Itē c̄to loco. scz pecūia petiē. **¶** Pro
missum. idē ē si ligatū sit relicū certo loco dandū. et idēz
si mutuū sit datū certo loco reddendum. nam h̄ijs tribus
casibz locū h̄z certi o dicō arbitrarie. scz in p̄missione et le-
gato. a. mutuo. et alias nō. vt. ff. de eo qd certo loco. l. ij.
s̄. h̄ aut. a. l. si heres. a. l. aut. Et qd h̄ic d̄. petiē. s̄. aliter
q̄ vbi fuerit p̄missum dari. et venit in ea utilitas tā agen-
tis q̄ rei. vt. j. e. s̄. loco. **¶** Actōibz. s̄. p̄sonalibus.
¶ Similibz. scz in rē a sunt. p̄. de q̄bz dixerat. s̄. Vel dic
q̄ alie sunt arbitrarie q̄ h̄ n̄ numerātur. vt ecce actō i fcm
q̄ dat̄ extra nauā. cauponē. stabularum. vt. ff. nau. cau.
sta. l. i. in p̄m. Sed quidam dicunt eā non ēē arbitrarie

qz ibi no feruntur sine die. Itē ē actio in factum q̄ dat̄ ostra publicana. vt. ff. de public. l. i. i. pñ. Itē actō fñi. regū. ff. fin. re. l. ij. fi. et. l. iij. Itē actō redibitoria. vt. ff. de edil. edic. l. redibitoria. Itē actō ex stipulatu. q̄ p. dote repetē da dat̄. vt. ff. so. ma. l. si filiuffa. s. maritū. S. z. ete isto cau n̄ iō iuraē i litē qz arbitria sit. h. qz. lo. fidi sit. vt. s. e. s. fūat

Itē actō rez. amota rū ē arbitria. vt. ff. rez. amo. si cū dōs. i

Bona. i. boita fi. tare. vt. dicit qdā. vt. meli. i. fm naturam actōis arbitrarie q̄ intendiē. nam t̄ plex p̄t mod. adēnacois dep̄hōdi i arbitriis vñ vt due sine ferā tur. pma de restitue da re. et nisi restitua tur fiat adēnacō in penā vel interesse p̄ dilacōz i iurū ad i li tē vt. i. actōe q̄ me. cā. et i actōe de dolo et rei vñ. et actōe ad prohibendū a filiabus. Et ali. qm od. vt vna ferat snia. et i ea sta tim mēesse asideraē. vt qñ eto loco aliqd dandū ē et hoc est i ista sola. Terci. qm dēst vt nō in q̄ntita te cōdēnacōis fiat arbitriū. h. i q̄litae. vt in actōe nojali i qua arbitratu iudic an liber ēē dāto vñ uuz p noza. qd est quan do dño i grāte vel p̄hibere nō valēte sli quit. alias i solidum teneē. vt. ff. d. noza. l. iij. in pñ. a. l. in de lictis. in pñici.

Si quis agēs i intentio ne sua plus complexus fu erit q̄ ad euz ptinebat cā cadebat. i. rez. amittebat nec facile in integz resti tuebat a pretore n̄ minor erat. xxv. ānis. hunc enim sic in alijs caus cā ogmita succurzebatur si lapsus in iuuentute fuerit. ita et in hac cā succuri solitū erat

Sane si tā magna causa iusti erroris intuemebat. vt etiaz stātissimus q̄sqz labi possēt ēē maior. i. xxv. ānis succurzebatur. veluti si quis totuz legatū pecie rit p̄ deinde plati fuerit codicilli. quibz aut ps le-

Satisfieri. S. z. n̄ ne b̄ idē i bo. fidei iudicis sit. h. dic qz t̄ plex ē offm. p̄mū qd obtinet actōis vicē. p qd officū petūtur salaria aduocato rū et restōnes maioz. a mioz. vt. ff. de mio. l. q̄ si mioz. s. fi. Aliud ē qd bone fidei actō ibz imhēt. qd iure actōis veit vt. ff. de eo qd cer. loco. l. i. bone fidei. et vna cū actōe pit. vt. C. de positi. l. iij. Terciū ē qd imhēt actōibz stricti iurē q̄bus dā. l. arbitriis. et b̄ ex motu solo iudicis descendit. vt liberum sit hoc facē. sed in actōibz bone fidei astngitur ad hoc. Itē in actōibz bone fidei vna ferē snia. in his aut ple rumqz due. vt modo diligenter notauimus. accur.

Curare. possibile. h̄ ideo dic̄ qz mēdum n̄ p̄ certā fer re sniam. quod em. si homo i gñe pmissus petē. l. subalt̄ na cōne puta stebū aut pāphiliū. aut dānū emēdare. l. vñ p noza dari. ete iudici nō ē possibile ferre etā sniam. qz natā actōis nō patit. vt. j. de offi. iudi. in pñ. Idē dico in here. pet. Nam sicut sufficit in bello pponere vniuersaliter. ita i sētēca puta si p̄nicio te heredē extitisse. vt ex alle v̄ l̄ ex semisse. et ideo tibi hereditatem restituendam.

ex bono et ed̄m cuiusqz rei de qua actū est natura extimare quēadmoduz a ctozi satisfieri oporteat.

Curare aut̄ debet iudex vt oī mō q̄ntum possibile ei sit certe pecunie vel rei sniam ferat etiā si de mēta q̄ntitate apud eū actū est

Si quis agēs i intentio ne sua plus complexus fu erit q̄ ad euz ptinebat cā cadebat. i. rez. amittebat nec facile in integz resti tuebat a pretore n̄ minor erat. xxv. ānis. hunc enim sic in alijs caus cā ogmita succurzebatur si lapsus in iuuentute fuerit. ita et in hac cā succuri solitū erat

Sane si tā magna causa iusti erroris intuemebat. vt etiaz stātissimus q̄sqz labi possēt ēē maior. i. xxv. ānis succurzebatur. veluti si quis totuz legatū pecie rit p̄ deinde plati fuerit codicilli. quibz aut ps le-

Pecunie. l. cū pecunia peti ē vel rei. qñ alia res peti. q̄ alias ei n̄ tenz snia n̄ aliq̄ pte actōz res etā scpta inueniat. vt. C. de sen. q̄ sine cer. qñ. l. b̄ snia. Si aut̄ ē mētrū. aut cer tificari p̄ of. vt si peto mēfesse qd d3 corā iudice pbari a d duci ad etitudinē. vt. C. de se. q̄ p̄ eo qd mēfess. l. vna. s. ij. a tē loc̄ h3 h. s. aut n̄ p̄ deduci i etitudiez vt i hoie gñaliter pe tito et similibus que nō diximus. et tunc nō habz locū. s. iste. s. ferat. et in scrip/ tis. vt. C. de se. ex pi. recu. l. fi. nisi i q̄tuor casibz. vt i. aut. s. mā pñ. s. si tibi. a in aut. vt iudi. sine quo quo suffragio. s. nēctate et in aut. vt. cl. apd p̄ri. e. con. s. i.

Dati adēpta sit aut q̄bus dā alijs legata data sint q̄ efficiebāt vt plus petis se vidēt̄ petitor q̄ dōdran tē atqz ideo lege falcidia legata minuebant.

Pl9 aut̄ q̄tuor modis petitur. re. tpe. loco. cā. Re. veluti si quis p. x. aurei s qui ei d beban. xx. pecierit. aut si is cui9 ex parte res est to tā eam vel maiorē pte esse suā intederit. Tpe. veluti si quis ante diē vel ante odicōnē pecierit qua rōe eum qui tardius soluit q̄ soluere debēt min9 soluere intelligit̄. Eadē rōe. q̄ p̄ mature petit pl9 petē vidz

Loco pl9 peti. veluti cū q̄s certo loco sibi id qd sti pulat9 ē alio loco petit si ne omemoracōe illius loci in quo sibi dari stipulatus est. vbi grā si is q̄ ita sti pulatus fuerit ephesi dāē spondes rome pure inten dat dare sibi optere. ideo

Constantissim9. qz ex rati i scō in q̄ prudētissime fallunt vt. ff. de iur. et fac. igno. l. ij. q̄ quibus c3 codicillis. q̄ quibus dā. l. legatariis p̄ter ea q̄ sibi i testō relicta sūt. Amuebant. nā tot erāt legata vt lex falcidia loc̄ h̄et id ē optebat vt legata defalcarent ad b̄ vt h̄et h̄ēs falcidīa qz dōdrantē excedebāt vñ h̄ēs d3 detrahē falcidiā vt t̄ pl9 aut. vt i oibz his modis a cā s. ad. l. fal. s. i. videat̄ eadē iurē ariq̄. vñ s. l. plus peti cā tpe reqz loco. v

Tempore. racione. a simili per contrarium. p̄ petere. vt. hic. et. s. de fideicō. s. non solum. p̄ loco. omemoracōne. id sine vtilitate rei vel mēfesse rei. nā ē h̄nda ei9 vtilitas si sua mēfit i loco destmato poci9 uemri. vel dic de ipe loco. nā ipe locū vbi erat faciēda so lucō i bello ponē d3 sic. peto. x. mibi soluas b̄ vel vbi sol uere pmissisti. vt. h. et. ff. de eo q̄ eto loco. l. ij. s. fi. post b̄ n̄ soluat poterit eū uemire vbi cūqz voluit. dūmodo cōuent9 b̄eat ibi forz. nō alias. vt. ff. de iudi. l. h̄ēs absēs. in fi. sed

in q̄ntitate consistat vel n̄ a b̄ si certū ē petitū vt i hoie gñaliter pe tito et similibus que nō diximus. et tunc nō habz locū. s. iste. s. ferat. et in scrip/ tis. vt. C. de se. ex pi. recu. l. fi. nisi i q̄tuor casibz. vt i. aut. s. mā pñ. s. si tibi. a in aut. vt iudi. sine quo quo suffragio. s. nēctate et in aut. vt. cl. apd p̄ri. e. con. s. i.

Hic incerta. vt d̄ interesse. i. si quis sua intē tione. id est in bello vbi erat mtercō sua k̄ complexus etiam tpe. vt. ff. de lib. le. l. nō solū. s. fi. et. l. nō solū. s. i. nam pl9 q̄tuor modis d3 vt. j. pr. s. et i his omibz locum habet. s. iste.

Admittat. fa. j. de excep. s. t. pales. a qd h̄dicit in puato. idē erit i fisco. vt. C. de iur. fil. l. iustas. li. x m. d̄ uic. miori. xxv. n̄ cognita. i. am̄is bñ dic cā ogmita. nā om̄s in integz resti tuere causa ogmita pmittūtur. vt. ff. de in ite. re. l. nō om̄s.

Iuētute. i. facis litate sua. idē multo maḡ si dolo adūfarij vt. ff. de mmo. l. i.

pla. diē. q̄ scz vbi cūq̄ potat eū auenire. eē ibi vbi nō hēat forz. et est p. eo. ff. de iudi. l. eū. q. et. ff. de oſti. pec. si duo. q. h. et. cto. s̄z ēte q̄ dictis legibz d̄z. vt q̄libz loco possit ouerū veyz ē pdoneo vbi ouerū hēat forz vt ar. ff. de mu. l. ho. l. vt gradatim. q. i. a. **A**dimit. i. adimē s̄siderat. n̄ t̄n̄ adimē b. **A**rbītria. p̄oē id ēvtilis ēti. oḍicō. ex stipulatu vbi stipulacō mēcessit vt s̄ fuit vtilis ēti. oḍicō ex mutuo vbi mutuū erat dādū certo loco reddenduz. vel vtil. actō ex testō vbi legat ē dādū cto loco nec em̄ est apriuz no mē actō nis. vt. ff. de eo qd̄ cer. loco. l. ij. q. h̄ aut actō. q. l. si h̄s. et. l. a. si mutua. **P**ropomitur id ē tribūitur vel datur. vt. ff. de eo q̄ certo lo. l. si ephesim. ac. **P**romissori. s̄ et actōis vtilitas atz tēdit. q̄ vsusqz vtilitas siml. attēditur. vt. ff. de eo qd̄ cer. lo. co. da. o. l. ij. i. Reñ. **P**ura. id est non habita mencōne vel racione loci vbi erat faciēda solucio. vt dixi. s̄ e. q. accur. **Q**uī cā. h̄ac cām electōz iam vocabat. **E**lectō. nisi cū iā interijt tūc ei altez qd̄ sup̄est p̄stabit vt ff. de eo qd̄ cer. lo. l. nō vtiqz. et facit ad hūc. q. ff. de iur. do. l. plerumqz in fi. **Q**uī ergo eripit. id est eripere vult. **F**acit. i. facē vult. **P**rodita ē. i. data et ē actō ex stipulatu s̄ mō p̄ponēda. vt dicitur h̄ic. accur. **P**reter ea. hoc est aliud exemplū qualiter causa pl̄ petat. **T**ollit. i. tollere. **P**reij. facit vult ad hoc. ff. loca. **J**tez q̄rit. q. i. et. ff. de oḍi. et demon. qd̄ tradit ē. et. l. se. et. ff. de in diē adiec. l. si vēditō. q. h̄ si neuter. q. ff. de

aut plus petē intelligitur qz vtilitatē quā habuerit p̄missor si ephesi solueret. adimit ei pura intencione p̄pter quā causā alio loco petēti arbitraria actō p̄ponit m̄ q̄ scz rō habeēt vtilitatis q̄ p̄missori opetitu ra fuisset h̄ illo loco soluet quo se solutuz spopōdit. **Q**ue vtilitas plerumqz in mercibz maxime inueitur. veluti vino. oleo frumēto q̄ p̄ singulas regiones diuisa h̄nt p̄cia. s̄z q̄ pecuie nūate non in omnibz regiombz sub eis de qz vsuris fenerant. h̄ si quis tam̄ ephesi petat id est eo loco petat q̄ vt sibi deē stipulatus ē. pura actōe agit recte. **J**d qz etiā p̄tor monstat scz qz vtilitas soluēdi salua ē p̄missori. **Q**uic autē qui loco plus petere intelligitur p̄xim⁹ ē is qui cā pl̄ petat. vt ecce si quis ita a te stipulet̄ hominē stichū aut. x. aureos dare spōdes deinde alutuz petat veluti hoiez t̄m̄ a. x. aureos t̄m̄. **J**deo aut̄ ampli⁹ petere intelligitur qz in eo genē stipulacōnis p̄missoris est electio. vtrum pecuiaz an hoiem soluē malit. **Q**uia igitur pecuniā t̄m̄ l. hoiez t̄m̄ sibi dare oportē intēdit eripit electōnē adūsario q̄ eo mō suā qd̄ez oḍicionem meliorē facit adūsario vero sui detiore. **Q**uia de cā tal̄ in ea re p̄dita ē actio vt q̄s intēdat hoiez stichum aut aureos. x. sibi oportere dare id ē vt eod

vſu q̄ ha. l. fi. et. ff. de vſufructu. hactenus. q. fi. et. l. se.
 p̄ Sed hec quidē. s̄. que diximus. vt plus petēdo cadat a tota cā. vt. s̄. e. q. si quis agēs. q.

Zenomana. scz greca quam non habemus. **E**t noſtra. scz q̄m non habem⁹. accur. **C**ōstō. scz greca vt diximus. cū⁹ sentēcia ē vt tps s̄beat duplicari ouēto q̄ ex pense oēs sibi restitui. vt. j. de excep. q. hodie autem. **Q**antitate. q̄ sic re. v. **A**ō. i. loco v̄l cā vt. s̄. q. plus autem. **D**ximus. vt. s̄. e. q. tripli. q̄ ibi huius n̄te oſtōis grece sentēcia recitat. sed si nō solū pecijt s̄ etiā cauōnem exegit p̄ h̄. o. amittit debite etiā hodie. vt. C. de pl̄ pet. l. i. q̄ ē huic oſtra. si an̄ h̄. o. pe nitēt nō puniēt. quia nō petit. h̄ petē vult vt. ff. de ra. ha. l. am plus non peti. et in dicta. l. i. s̄ pl̄ pet. l. i. **P**unia. s̄. oḍicōne ex. l. illa greca eſ effectum habuimus. s̄. e. tripli. et in hoc. q. plus autem. **S**i minus. intencione. scz in bello intencione. q̄ s̄ p̄ errorē. **S**i em̄ sciēter dare p̄sumiēt s̄m̄ q̄sba. Sed oſtra puto q̄ nūq̄ bonare p̄sumatur nisi tūc q̄ traditō fierz ab eo q̄ donare p̄sumiēt. vt. ff. de re. iur. l. cū⁹ p̄ errorem. h̄ aut nō erat dacio. h̄ qd̄a abstinentia. v̄l siue sciat s̄ reliq̄ qui agit siue n̄ tpe cepti iudicij locū h̄z. q. iste. **J**udicō. id est q̄n̄. cuqz ante sniam reliz qui p̄erit sine noza o testacōe s̄ q̄sba vt h̄. et. l. s̄ p̄ du/as rōes flas. vna qz p̄ emendare libellū quicūqz an̄ sniaz vt dicunt. et ē pro eis. ff. de noza. in delictis. q. si detracta. et sic itelligit. C. s̄ edē. edita. **A**lia rō ē. qz s̄m̄ eos etiam si non petat v̄l

Pretea si quis ḡnaliter hoiez stipulat⁹ sit q̄ speciāliē stichum petat aut generaliter vinū stipulatus sit sp̄aliter cāpanū petat aut ḡnaliter purpurā stipulatus sit. deinde sp̄aliter tyriā petat pl̄ petē intelligit qz electōz adūsario tollit cui stipulacōnis iure liberū fuit aliud soluē q̄ q̄ petere. **Q**uinetiā s̄z vilissimū sit q̄ quis petat nihilominus plus petere intelligit qz sepe accidit vt p̄missori facilius sit illud soluē qd̄ maioris p̄cij effz. **S**ed hec quidem antea i vſu fuerāt. postea h̄o lex zenomiana q̄ n̄a rem coartauit et si qd̄ tpe plus fuerit petitū qd̄ statim optet zenonis diue mem̄ie loquūt oſtō. **S**inaut q̄ntitate vel aliquo modo pl̄ fuerit petitū omē si quid forte damnum ex hac cā acciderit ei contra quem plus petitū fuerit omissa t̄pli oḍennacōe sicut supra diximus puniāt. **S**i minus in intencione oplexus fuerit actor q̄ ad eū p̄tinz veluti si cū ei. x. aurei deberent. v. sibi dari oportere itenderit. aut si cū tot⁹ fū dus ei⁹ effz p̄tē dimidiā suā esse pecierit sine piclo agit. **I**n reliquū h̄o nihilominus iudex aduersariū in eodē iudicio q̄ oḍēnat ex oſtōne diue memorie zenonis. **S**i quis aliud p̄ alio intenderit nihil eum piclitari placz. s̄z i eodem

probet hoc actor. tñ iudex si fecit dñz fm suā oſciāz odemnare
 reū. et ē p eis ad hāc rōnē. ff. fñ. re. l. si irrupcōe. §. ad of
 ficū. qñ hac snia fuit dñs. Al. §. ēte fm jo. a positū ē ff. m. a
 due rōnes male. nā nō p̄ q̄s imutare libellum nisi vsqz ad
 lit. et. nec eē hodie p̄ dat libellū. qz sic dicit aut qz h3 nec e
 i p̄mo libello oſistē. vt i aut. de litig. §. omnē. coll. viij. itē
 qz n̄ vidē i iudiciū ve
 missē qd p̄ lit. et. o
 tingit vt. ff. d. iud. l.
 n̄ p̄. ff. de excep.
 rei iudi. cū q̄rit. a. l.
 egi. nec ob. qd h̄ d̄
 n̄ qd dicit eos iudicō.
 nā sic dicit id est corā
 eodē iudice a ab eos
 actōe a reo. nā a p̄p̄
 hāc cāz. l. p̄p̄ idēp̄
 titatē p̄sonaz eē vbi
 p̄p̄tus aliud petiē
 tñ d̄ iudiciū idē vt. j.
 p̄. §. jte n̄ ob. ff. de
 noxa. m. delictis. §. si
 defēta. qz ibi ex ead
 cā a ead actōe. a ad
 idē agebat. l3 eē va
 riacō m qdā bñficio
 qd dñs habz p. l. vt
 dñs possit p noxa da
 re. vt. j. de noxa. ac.
 §. sumā. a. ff. de re.
 iudi. miles. §. i. j. rez a
 lia rō si est bñ. qz nō
 fm oſciāz. h̄ fm alles
 gata d̄z iudex iudica
 re a p̄nunciare. vt
 ff. de off. p̄. illicitas
 §. veritas. m̄ h̄ eat
 oſciāz vt iudex. vt i dicta. l. ff. fñ. re. si irrupcōe. §. ad offi.
 et h̄ m̄ singlaribz iudicijs. h̄ qd i vlibz. R. pot in eis adici
 qñcūqz añ sniaz. vt. ff. de p̄f. h̄. l. i. iij. et. l. si q̄ tpe. et sic i
 telligit. C. de ap. l. fi. §. fi. a. Cōstōe. l. greca quā n̄ h̄ ē
 b. Si q̄s itenderit. l. sibi d̄teri. cē. a. d̄z i d̄ iudiciū
 c. Iudicō. i. apud eundem iudicē idēp̄titatē p̄sonaz a
 iudiciū tñvē aliud ē. S3 nūqd̄ noue dilacōnes dabunt. R.
 si p̄t eē istruct⁹ ex peticōe p̄ma eē ad scdaz n̄ dabunt. cum
 necie n̄ volūtarie sūt d̄ adē dilacōes. vt. C. d. dil. l. i. nā si p̄
 mo egit actōe vi. lo. rap. a p̄ea m̄tē a agat actōe fur
 ti. satis p̄t re⁹ esse istructus. si aut sūt diūse peticōes. vt i
 h̄. §. d̄. noue dilacōes d̄ adē sūt. vt. C. de edil. l. i. jte nūqd̄
 itez de calūnia urabiē. R. sic qz p̄t a i hac cā calūniari.
 vt. ff. de dā. ifec. l. q̄ lo. fi. §. añ penf. / rōrē suū corrigē.
 d. Corrigē. nō qz p̄mittit alicui er. S3 nūqd̄ m̄ vesi h̄z
 necē p̄sistē. R. n̄ h̄ h̄ ac. l. h̄ h̄odie et. vt i aut. d. litig. §. oēz
 et ita itētabit vefez a nouā. n̄ reo absoluto m̄ vesi obiciat
 excepō rei iudicate i noua. vt qz sit eadē cā agēdi a eedē
 p̄sone. a eadē res. l3 alia sit actō. vt. ff. de iur. iud. l. duobus
 §. excepō. a. ff. d. excep. rei iudi. l. si iur. §. cādē. a. l. cū q̄z
 rit. l. vbi actō p̄ma ita se h̄ eat ad scdaz vt electōe tollat qd
 i casibz etigit. vt. C. d. fur. l. i. a. C. si fu⁹ emi. se. mā. l. i. a
 C. d. codicil. l. fi. a. C. d. pac. m̄tē ep̄. a vē. l. omissōe. a ff
 de bu. l. qz i h̄ d̄ez. §. eligē. a. ff. del. ij. l. cū fili⁹. §. varijs
 e. Ite d̄erit. l. sibi d̄teri. diuisionē actōnum. l. qz alie
 f. Actōes. imūt h̄ q̄ndam. sūt p̄secutorie i solidū. alie n̄
 a h̄ ac seq̄tur i fi. h̄ iij⁹ ti. Et n̄ ē ista diuissio de. xij. diuissio m̄
 bz. nā p̄ma ē. qz alie sūt i rem. alie i p̄sonā. vt. §. e. §. omniū
 scdā ē. qz alie sūt ciles alie p̄torie. vt. §. e. §. h̄ iste sūt actōes

iudicio cognita veritate
 errorē suū corrigē ei p̄mit
 titur. vltuti si is q̄ hominē
 stichū petē debēt herōtē
 pecierit. aut si q̄s ex testō
 dari sibi optere intēderit
 quod ex stipulatu debet.
 Sunt p̄terea qdā actio
 nes q̄bz non insolidū qd
 debet nobis p̄sequimur. s3
 modo solidūz p̄sequimur nō
 min⁹. vt ecce si in peculiū
 filij h̄iue agam⁹. Nam si
 non min⁹ in peculijs sit q̄
 p̄sequimur in solidū dñs p̄
 ve odemnat. Si vero mi
 nus inueniatur eaten⁹ cō
 demnat iudex q̄ten⁹ i pe
 culio sit. Quemadmoduz

Tercia fuit. §. e. §. sequēs. Quarta. §. e. §. oēs aut actiones.
 Quinta. §. e. §. actō nū quedā sūt. Sexta ē. qz alie sunt t̄pales
 alie p̄petue. Septia qz alie sūt trā sitorie ad h̄ d̄es. alie nō.
 vt. j. de p̄p̄. a tēp. ac. §. n̄ oēs. Octaua ē. qz alie sūt famose
 alie nō vt. j. de p̄p̄. te. liti. §. penf. Nonā. qz alie sūt directe
 alie vtilis. vt. ff. si qd̄ru. pau. fe. di. l. penf. Decia. qz alie

autē peculiuz itelligi dbe
 at suo ordie p̄ponem⁹. Et
 si d̄ dote iudicio m̄t agat
 placet eatenus marituz o
 demnari debere q̄ten⁹ fa
 cere possit. id est q̄ten⁹ fa
 cultates ei⁹ paciūtur. ita
 qz si dotis q̄ntitati deurrat
 facultates eius in solidūz
 damnatur. Si minus in
 tantum q̄tum facē potest
 Propter retencōz q̄z do
 tis repetitō minuit. nā ob
 impē as i res dotales scāf
 marito retencō concessa
 est. qz ip̄o iure necijs sum
 ptibz dos minuit. sicut ex
 lacōribz digestoruz libris
 agnoscē licz. S3 et si q̄s

dirce alie oſrie. §. d.
 ob. q̄ ex q̄i. §. i. j. j.
 qz alie sūt singlar es.
 alie vles. alie ḡnale
 vt. ff. p̄ socō. l. p̄ so
 cio arbit. Duodecua
 diuissio est qz alie sūt
 simplices. alie dupli
 ces. vt fam. l3. cōi
 di. fñ. regundorum
 et quedam interdca.
 vt. j. de interdct. §. f.
 scia diuissio. Est aut
 a h̄ exuagās de q̄ h̄
 f. Propone. Et
 m⁹ vt. j. t. i. §. cū aut.
 §. Ite maritū. l. ei⁹
 h̄ d̄es. l. filios oēs
 fec⁹ i eñcis h̄ d̄ibz
 vt. ff. so. ma. l. etiam
 filios mulieris. a. l.
 maritum. et. l. se.
 h̄ facultates. vt tñ
 ip̄e marit⁹ nō egeat
 vt. ff. de re iudi. m̄t
 eos. a. ff. d. re. m̄t. l.
 in odemnacōe p̄soz
 rū. et h̄ n̄ d̄ lo fecit
 maritus. quo minus
 possit caucōe exp̄ oſi
 ta ab eodē de solido

soluēdo si ad meliorē fortunā puenerit. vt. C. d. rei vr. §. cū
 aut. a. ff. so. ma. l. ec filios. §. l3. et. ff. p̄ so. l. ve. §. id qd̄.
 i Impē as. dicit qz ip̄ese alie necie sūt. vt q̄bz nō factis res
 erat pitura vel deior futura. alie vtilis. vt q̄bz nō factis
 res n̄ erat pitura. h̄ eis factis res ē meior. suta. alie volūta
 rie q̄ tñ rem exornat. vt. ff. de h̄. sig. ipensaz. a. ff. d. ip̄e.
 in rebz do. fac. l. ij. et. l. qd̄ d̄z. §. vtilis. a. l. volūtatie. m̄ p̄
 mis impē d̄ie qz m̄muat dotē ip̄o iure si oſistat i pecunia et
 sp̄e. vt si fūd⁹ a pecunia i dotē data q̄ntū i fundū ipenditur
 tñ i pecunia ip̄a iure d̄teri desinit. Si h̄o sol⁹ fūd⁹ i do
 tē sit. tūc si tñ expēdit s̄m̄ vel ex diuers vicibz q̄ntū ē fun
 dus. tūc ip̄o iure desinit esse totalis. nisi m̄t infra annū sp̄o
 te marito impensam obtulerit. si h̄o non tñ. non desinit esse
 totalis. h̄ tādū tot⁹ vel pro p̄te retinet. q̄ndū impense
 restituatur. vt. ff. de impē. in rebz do. fac. l. qd̄ d̄z. et. ff. de
 iure do. l. si is qui. §. penul. et fi. et h̄ i necijs impens. Si at
 vtilis sūt tūc p̄ actōnem negḡ. v̄ man. si mādato m̄tis fe
 cit repetitur. volūtatie nō repetitur etiam si mādato mu
 lieris facte sunt. h̄ abraduntur sine lesione p̄oris stat⁹. vt.
 C. de rei vro. act. §. sed nec ob impensam. et. ff. de rei v̄e.
 in fundo. Et fm̄ hanc distinctōnem hunc. §. m̄telligas. Et
 qd̄ d̄ic m̄ l̄a q̄i. n̄ denotat i p̄petatē. h̄ est impensa necia vt
 dictum ē. h̄ si vtilis vel volūtaria. nullo mō habet loc. h̄. §.
 k. Dos in pecunia consistens.
 l. Libris. vt. ff. de impens. m re. do. fac. per totū titulum.
 m. Sed et si q̄s scz filius vel libert⁹. qui agūt veia impe
 trata. alias p̄mūtur. vt. §. e. §. et meū. Accur. flo. retinus.

Partial text from the left margin, including some illegible fragments and a small section of text that appears to be a continuation of the main text or a related commentary.

Socio et se dicit esse socium alias non datur ei beneficium ut ff de socio si unus s. ult. / pe de dco tato q possit viue i / de ouet. vt. ff. de re iur. l. i. o de c. Er donaco. id e qn si pt soluē cū donae pmisit. **Inacoe**

Conueniat scz o dicōe ex lege. vt. C. s. dona. si quis ar. s. finaut. Et nota q b solū odemnarur iqn tū facē potē deducto ere alieno. vt. ff. de re iudi. l. mē eos s. i. et. ij. a melius in. s. fi. e. **C**ompensaciones. plez. q. s. dicit ppē actōz depositi a aliis as qbz m quibz nō obicit cōpēfacō. vt s. e. s. in lo. fi. et. C. de compē. l. fi. ac. f. **E**x eadem. hodie ex qciuz cā a m quo libz stractu lo. fi. l. stricti iur. vt. s. e. s. in lo. fi. iam dictū ē. **C**reditozibz. qd fieri nō pt anq dbitū agnoscat. vel in iure ostiteat. vt. ff. de ces. lo. l. penl. Prodest at b cessio vt nō redu caē debitor in carce rem. vt. C. q. lo. ce. pos. l. i. a q i acqfito p ea ouemat mqn/ tū facē possit vt s. bic h. **E**x i tēgro. vidz sibiipi oēria sra. q ex i tēgro. a mqtū facē potē ouemat vt subicit. a sic mtelligit q in solidum cō/ uemat qndū tū potē soluē. b tū est. dedu cto sp ne egeat vt. ff. de re. iur. l. i. o dēnacōe i. **C**ū eo. q i alie na. q lter cōueniam ex oētibz vel furtis nobiscū habitis dēm ē nūc q lter ouemiam ex hitis cū his quos in potestate habem9

Via tam supi9. vt. s. t. i. s. actō nes at. a. s. ff. p. **D**iligēt9. q. s. dēm sit. vel dic diliz gēt9. id ē diligenē m. **F**ere. l. s. dic ppē. macedomanū qd bz locū i filijs. nō i vuis. vt. j. e. s. q diximus. a ppter alios casus quos ibi dicemus. **I**ntellecturi. nā filii eadē est disciplina. vt. l. a. ff. de in rē. h. l. iij. s. de. a. s. quoc. **I**n his. s. parente et filio. **O**stendemus. vt. j. e. s. que diximus. Accur9.

Quod cum eo qui in aliena potestate est negocium gestum esse dicitur.

Quia tamen supi9 mentionez habuimus de actōe q in peculio filioz familias seruoqz agit. opus est vt de hac actōe et de ceteris q eorū dem noie impētes dñi osue dari solent diligentius amoneamus. et quia cum s. uis negocium gestū sit. siue cū his qui in ptate parentuz sunt. his fere eadē iura suātur. neqz bosa siat

ria a pponent ewatur. vt hic. et. s. pr. accur a. **D**uas. p hoc q dic duas excludit pmā q iussu. ac. b. **E**quitatis. nō q vbi ē ead eqtas idē ius statuēdū ē. sic ff. ad. l. acqf. illud. a. s. qbz mo. ius pa. po. sol. pari tōne.

Dñi. s. vletis cū suo oēbi. siue dirigat iussuz ad vntz siue ad oēbērez cū suo. siue subscēpit siue qciuz mō oēctuz ratū hūit vt. ff. q iussu. l. i. s. ij. et. s. h. a vni cirog pto. a. s. si ratū. **V**ideat. a vt ec ab ipo. dño debiē odici possit. vt. j. e. s. penul.

Rōne. qz fidem dñi sequi videtur vt s. pr. s. in fi. **E**xercitoria. q p ppetuo hēdi a i hēdē dā. vt. ff. de exer. si tū. s. fi. idē i mlti oēria. vt. ff. de mlti. i. nouissime. idē etiā in rē. h. s. vt. ff. qñ ac. s. pecu. ē an. i. qñtū v. **R**ei grā. in fi. bfi em die rei grā. nā si ob aliā rē. puta ne gocij sui vel cū esset pposit9 ad vehenduz onus. a ipse accepit mutuā pecuniam nō ad vtilitatem nauis. nō tenetur dñs. vt. ff. de exerci. l. i. s. nō aut. nec ē necē vt cre ditor ita diligens sit vt sciat in quē ouer terit pecunā exerci tor. s. h. sufficit si pbi bet se in refectōz naz uis mutualle. vt. ff. de exerci. l. vlt. s. se c9 sit i eo q mutualit pconomio vel procur ratori ecclesie. nam tūc pcuratori ecclie pbat creditor pecu niam esse versam in vtilitatem ecclie. at nō auditur vt i aut. de ali. contra. s. ius porrectum. Accur9.

disputacio. dirigamus s. monem i psonaz serui dñi qz idē itelleduri de l. bis qz a pētibz quozū mptate sunt. nā si qd i his pprie obfuef. sepatim ostende mus. **S**i igitur cuz iussu dñi cū seruo negociū gestuz erit i solidū ptoz adū s9 dñm actōz polliceē. scz qz is qui ita strabit fidez dñi sequi videt. **E**adē ra cione ptoz duas alias i so liduz actōes polliceē qru altera exercitoria altera institoria appellat. **E**xer citoria tūc hz locuz cū qs suū suuz mgēm nauī ppe fuerit. et qd cuz eo eius rei grā cui pposit9 erit oēra ctū fuit. **I**deo autē exer citoria vocat qz exercitor is appellatur ad quez qti dianus nauis questus pti net. **I**nstitoria tūc loc hz cuz quis taberne forte a cuilibz negociacōi suuz suū pposuerit. et quid cum eo ei9 rei cā vel grā cui p posit9 erit oēra ctum fuit. **I**deo autē institoria appel latur. qz q negociacōibz pponuntur institores vo cant. **I**tas enim duas a ctiones pretor reddit et si liberuz qs hoiez aut alie nuz suuz nauī a taberne a cuilibz negociacōi ppo suerit. s. qz eadē equitatis rō est eo casu intuenieb at

Quest9. i. puen/ tus siue lucz h mgē appellaē cui tot9 na uis anchora. i. guber nacō amēdat. vt. ff. de exerci. l. i. s. magi strum autem nauis p. **S**eruu vel libz vt in fi. huz. s. **V**ocant. nota q institoria appellatur a pposito. s. exercito/

ria a pponent ewatur. vt hic. et. s. pr. accur a. **D**uas. p hoc q dic duas excludit pmā q iussu. ac. b. **E**quitatis. nō q vbi ē ead eqtas idē ius statuēdū ē. sic ff. ad. l. acqf. illud. a. s. qbz mo. ius pa. po. sol. pari tōne.

ria a pponent ewatur. vt hic. et. s. pr. accur a. **D**uas. p hoc q dic duas excludit pmā q iussu. ac. b. **E**quitatis. nō q vbi ē ead eqtas idē ius statuēdū ē. sic ff. ad. l. acqf. illud. a. s. qbz mo. ius pa. po. sol. pari tōne.

Introduxit. si in dñica. vt. ff. de insti. h. et si pupill. g. negociet. ad oēs qz porrigit negociacōz. vt. penf. ff. de t. bu. l. illud. et. l. i. c. Am. h. ac. actōz t. butoziaz dicūt qd a n̄ dari nisi dñs pmo distribuat. et dicūt qz corrigiē offō iudic. a b. colligē ex h. g. qz dicē mī n. S. dīco qz an̄ et p. opetit. qz mī n. e. bunt qz nihil t. bunt vt ff. de t. bu. l. illud. g. si cū dolo. et. ar. ff. de h. si. l. mī n. et. l. h. b. u. ampli. v. m. jo. d. Deqz eo. caue t. b. qz de duabz actōi bz dicē. s. de peculio. et de in rem verso. e. Patitur. fa. ff. de peculio. l. si qz suuz. g. etiā. et h. adiunge. g. ceterz. qui est. j. f. Mercatus. facit. ff. de in rem verso. si pro patre. g. in rem. g. Ex decē. qz quot hnt cōsumpti in toē dz tenent. vt. s. p. r. h. g. Debes. fa. ff. d. m. rē. h. l. si. p. p. rē. g. j. e. i. Licz. hoc punctuz qd est h. ita p. ue itel ligūt qdā qz quicunqz agit de peculio vi deē intentare illam formulā a. agē. s. d. i. rē. h. so. vt. h. a. ff. de in rē. h. l. filius. fa. in h. et. ff. de pecu. l. i. g. e. aut. q. opi. necia eē vidē. nā cū d. pecu lio agit d. bita pecu liaria oputā. et ita qd suuz dz dño a do mī n. dz suo natur a liter. qz qd suuz ipē dit in rē dñi venit in actōe de peculio. vt ff. de decu. l. q. t. ubez romis. g. h. a. id. qd. qd h. l. aliud ē qz de in rez h. so. agi. a. ita qz agit de peculio. et de i. rez h. so. agi. h. jo. dicit. qz d. uer. se. h. t. actōes et actōnuz formulē. nec quā formulā vni. p. p. m. alterius for mulā p. pone. vt. nec ob. d. cā. lex. de pecul. l. i. g. est. at. qz l. z. ibi videat. h. b. actōne et edictō de peculio actōz de i. rē. h. so. p. pone. tñ nō demōstraē edictū qd sit de peculio tñ. h. g. n. ale. qd dicē de oī. eo. qd sit cū eo. q. i. aliena ē p. tate. vt. i. eadē. l. g. h. ba. aut. Itē nō ob.

Introduxit et aliā actōz p. tor que tributoria vocat. Nāqz si seruus in peculiari merce sciēte dño negocietur. et quid cū eo eius rei cā. tractum erit. ita p. tor ius dicē vt quid quid i. his mercibz erit qd qz inde re ceptū erit. id inter dñm si quid ei debebitur et ceteros creditores p. rata porcōe distribuāt. et qz iph. domi no. d. i. s. t. r. i. b. u. t. i. o. n. e. p. t. o. r. p. e. r. m. i. t. t. i. t. Nā si qz ex credito ribz q. r. a. t. q. u. a. s. i. m. i. n. e. i. t. r. i. b. u. t. u. s. i. t. q. o. p. o. r. t. u. i. t. h. a. c. e. i. a. c. t. i. o. n. e. a. c. c. o. m. o. d. a. t. q. t. r. i. b. u. t. o. r. i. a. a. p. p. e. l. l. a. t. P. r. e. t. e. r. e. a. i. t. r. o. d. u. c. t. a. e. s. t. a. c. t. i. o. d. e. p. e. c. u. l. i. o. d. e. q. z. e. o. q. d. i. n. r. e. m. d. n. i. u. s. u. z. e. r. i. t. v. t. q. u. i. s. i. n. v. o. l. u. t. a. t. e. d. n. i. n. e. g. o. c. i. u. g. e. s. t. u. e. r. i. t. t. a. m. e. n. s. i. u. e. q. u. o. d. i. r. e. z. e. i. v. e. r. s. u. z. f. u. i. t. i. d. t. o. t. u. p. r. e. s. t. a. r. e. d. e. b. e. a. t. s. i. u. e. q. u. o. d. n. o. s. i. t. i. n. r. e. e. i. v. e. r. s. u. z. i. d. e. a. t. e. n. u. s. p. s. t. a. r. e. d. e. b. e. a. t. h. i. s. q. z. t. e. n. u. s. p. e. c. u. l. i. u. p. a. t. i. t. **I**n rem aut dñi versuz intelli git qd qd necio in rem ei9 impedierit seruus. veluti si mutuatus pecuniā credi toribz ei9 soluit. aut edifi cia ruencia fulserit. aut fa milie frumētuz emerit vel ec fundū aut q. libet aliam rem neciaz mercatus erit. **S**taqz si ex. x. v. t. p. u. t. a. a. u. r. e. i. s. q. u. o. s. s. e. r. u. s. t. u. a. t. i. c. i. o. m. u. t. u. o. a. c. c. e. p. i. t. c. r. e. d. i. t. o. r. i. t. u. o. v. a. u. r. e. o. s. s. o. l. u. e. t. r. e. l. i.

I. d. i. c. t. a. f. i. l. i. i. i. f. i. q. z. q. d. a. d. e. f. f. e. c. t. u. p. p. o. i. t. d. e. i. r. e. h. s. o. q. z. p. p. o. m. i. t. d. e. p. e. c. u. l. i. o. n. o. q. a. d. f. o. r. m. u. l. a. E. t. e. o. d. e. m. o. e. x. p. o. n. e. q. d. h. i. c. d. i. c. i. t. v. n. a. e. s. t. a. c. t. o. d. e. p. e. c. u. l. i. o. e. t. d. e. i. n. r. e. h. s. o. i. i. l. l. e. q. p. p. o. m. i. t. a. c. t. o. z. d. e. p. e. c. u. l. i. o. o. s. e. q. u. i. t. e. f. f. e. c. t. u. a. c. t. o. m. i. s. d. e. m. r. e. h. s. o. a. q. d. s. u. b. i. c. i. t. d. u. a. s. h. z. o. d. e. n. a. c. o. e. s. s. a. c. t. o. d. e. p. e. c. u. l. i. o. v. n. a. m. s. p. s. u. o. e. f. f. e. c. t. u. a. a. l. i. a. p. e. f. f. e. c. t. u. s. a. c. t. o. i. s. d. e. i. r. e. m. h. s. o. d. e. n. a. r. i. d. z. f. a. f. f. d. e. i. r. e. h. s. i. p. p. r. e. g. k. **A**. c. t. o. e. s. s. i. r. e. **C**. u. a. t. d. n. o. p. e. c. u. l. i. o. s. e. z. d. z. c. u. e. i. i. s. p. e. c. t. o. i. u. r. e. n. a. t. a. l. i. s. u. s. l. i. b. s. f. i. t. e. t. a. p. p. a. r. z. q. n. a. t. a. l. i. e. p. o. t. e. s. t. o. b. l. i. g. a. r. i. e. t. i. a. d. n. o. s. u. o. v. t. f. f. d. e. c. o. d. i. m. d. e. s. i. d. q. d. a. f. f. p. e. c. u. l. i. o. n. e. c. s. e. r. u. i. u. s. e. t. s. d. e. f. i. d. e. i. u. s. g. i. **M**. e. b. z. q. d. e. t. i. d. d. e. d. u. c. a. t. q. d. d. z. d. a. r. e. f. u. i. s. h. i. s. q. u. i. s. u. i. t. i. p. o. t. e. s. t. a. t. e. v. t. c. u. f. u. i. s. s. u. i. s. a. f. i. l. i. s. d. n. i. a. p. u. z. p. i. l. d. n. i. v. t. f. f. d. p. e. c. u. l. i. o. h. a. s. i. d. a. g. p. e. c. u. l. i. o. **S**. i. s. s. e. z. c. u. i. d. b. e. t. u. r. p. u. t. a. h. a. b. e. o. f. u. i. t. c. a. s. t. a. l. d. u. q. o. r. d. i. a. r. i. s. d. z. q. u. i. h. z. s. u. b. s. e. a. l. i. u. q. v. i. c. a. r. i. s. d. z. s. i. o. r. d. i. a. r. i. u. s. a. l. i. q. d. d. e. b. e. t. v. i. c. a. r. i. o. e. t. o. u. e. n. i. e. r. d. e. p. e. c. u. l. i. o. o. r. d. i. a. r. i. s. n. i. d. e. d. u. c. a. q. d. v. i. c. a. r. i. o. d. e. b. e. t. u. r. a. e. r. o. i. p. m. p. t. u. q. z. s. i. d. e. d. u. c. o. p. v. i. c. a. r. i. o. a. d. h. u. c. r. e. m. a. n. z. p. e. c. u. l. i. u. o. r. d. i. a. r. i. s. a. i. t. a. f. r. u. s. f. i. e. t. d. e. d. u. c. t. o. e. s. p. m. a. n. e. t. o. r. d. i. a. r. i. s. p. e. o. **I**n h. s. o. s. o. **C**. u. l. i. u. p. i. e. o. p. t. i. n. z. d. i. a. r. i. s. i. d. e. q. d. s. u. b. n. u. b. e. d. i. x. i. o. b. t. i. n. e. t. i. n. h. o. c. c. a. s. u. q. **S**. e. r. u. i. u. s. s. c. i. l. i. c. e. t. o. r. d. i. n. a. r. i. u. s. a. c. **E**. i. u. s. s. o. r. d. i. n. a. r. i. s. **S**. e. t. e. z. s. d. i. x. i. m. s. i. m. i. l. l. o. g. p. q. i. s. a. g. i. t. d. e. p. e. c. u. l. i. o. q. u. i. o. t. r. a. r. i. t. c. u. s. e. r. u. o. i. u. t. o. v. e. l. i. g. n. o. r. a. t. e. d. n. o. v. i. i. v. i. d. e. t. q. q. u. i. o. t. r. a. r. i. t. e. o. v. o. l. e. t. e. p. u. t. a. i. u. s. s. u. s. u. o. n. o. p. o. s. s. z. a. g. e. d. p. e. c. u. l. i. o. S. e. d. t. n. a. l. i. u. d. e. e. t. i. d. e. o. d. i. c. i. t. c. e. t. e. r. u. m. p. r. o. s. e. d.

Sed erit. nota que esse stultū si eligat malū cuius possit eligere bonū. vt hic. et in aut. quibus mo. natu. ef. sui. g. i. colf. vij. Accursius. florentinus legum docto.

A qz fac. ff. de tribu. l. aliqn. **B** In hac actoe. f. d. c. **N**egociat. et qd ide receptu e. vt. ff. de tibu. **P**eculio. l. pcuratores. g. per hanc. et. s. e. g. introducitur.

Modo. i. aliqn. **E**ligē. et postq̄ elegerit n̄ variabit. vt. ff. de tibu. qd in hēdē. g. eligē. n̄ fuit deceptus qn̄ primaz elegit vt. ff. q̄ cū eo quā in alie. po. l. sed ex pte. g. fi. accut.

Que diximus. a prim. ti. vsqz huc. **E**adē. quantū ad actōes sup̄dcās. h̄m q̄busdam non ouemunt vt in mutua pecunia. qd̄ dic vt. j. pr. g. Itē fili9 p̄t̄ subire iudiciū a arbitriū. a p̄ez obligat q̄si ex tractu de peculio. h̄ fu9 non. vt. ff. de pecu. l. ij. g. si fu9. a. g. idē scribit. a. C. d. u. di. fu9. Itē fili9 fidei iurare p̄t̄ et p̄em de pecu. obligat. vt. ff. d. pecu. l. ij. g. si fili9 h̄ fu9 n̄. ff. d. fideiul. l. fu9. a. l. h̄ a p̄p̄e h̄ dixit fere. s. e. g. i. h̄

Illud. ec̄ de peculio n̄ teneat p̄t̄ h̄ d. et. C. ad maē. si fi li9. et caute colligit vt. C. ne fili9 p̄ p̄e vel p̄t̄ p̄ filio. l. i. i. **S**enat9. se. con. maced. vt. ff. ad maē. l. i. q̄ cessat i m̄t̄is casibz. scz. xi. si fuerit miles filiul. fa. vt. C. ad maced. l. fi. Itē si dixerit se p̄ezfa. vt. C. ad maced. l. i. Itē si publice p̄efa. vide batur vt. ff. ad maē. si q̄s p̄ez. Itē si fuerit in scolis. vt. ff. e. siml. g. qd̄ d. et. C. e. l. macedoniā. Item si alij creditori soluat vt. ff. e. h̄ jul. g. penl. Itē si fact9 p̄fam. debitū p̄mo otractū mō agnoiat. vt. C. e. zenod. or9. Item qz si vlt̄ i rem p̄is. vt. ff. e. h̄ jul. g. h̄ si fili9. Itē si nō accepit vt. Itēt in rē p̄is. p̄ea tū vertit. vt. ff. e. h̄ jul. g. h̄ si ab imi cō. Itē cessat qn̄ p̄t̄ o sēsit. vel p̄is n̄ o ē dixit. vt. ff. e. h̄ jul. g. p̄p̄. et. l. si tñ sciēre. et. C. e. si p̄mit tēte. Itē si p̄ea p̄t̄ ratū h̄eat. vt. C. e. l. fi. Itē si p̄fai lias fcūs solue cepit. vt. ff. e. l. juli. g. fi. a. l. se. alias at locū h̄z

versum eē vel h̄re seruum peculiū et tñ h̄re vt solidum sibi solui possit. **I**s qz cui tributoria actio cōpetit eque de peculio a de in rē h̄so agē p̄t̄. **S**ed sane huic modo t̄butoria expedit mō de peculio a de i rem h̄so tributoria iō expedit agere qz in ea domi odicio p̄cipua nō ē. id est qd̄ dño debet non deducitur. s. eiusdē iuris ē domi9 cui9 et ceteri creditores. **A**t i hac actōe de peculio añ deducit qd̄ dño debet. a in id quod reliquū ē creditori domi9 odemnat. **R**ursus de peculio iō expedit agē qz in hac actōe toci9 peculij ratio habet. **A**t in tributoria eius tñ qd̄ negociat̄ a pot̄ quisqz tertia forte pte peculij. a q̄ta vel etiā mima negociari. maiorē aut pte in p̄dijis vel in mācipijs aut feneb. pecunia habere. put ergo expedit ita quisqz h̄ hac actionē vel illā eligē d. **C**erte q̄ p̄t̄ pbare i rez domi h̄su9 esse de in rē h̄so agere debz. **Q**ue dixim9 de suo et dño eadē intelligimus et de filio a filia et nepote a nepte a patre auo ve cuius in ptate sunt. **I**llud p̄p̄ie h̄uat in eoz p̄sona. qd̄ senat9 consultuz macedonianū p̄h̄z

vt nō teneat p̄t̄ vel filiul. siue pecunia fuit mutuo data. siue aliud i fraude sena. a fil. vt. ff. e. si fili9. g. is at. et. h̄ juli. g. mutui dacōz. **K** Directo. i. eti odicio. directa nō adhibita hac adiectione de peculio vel de in rez h̄so. **S**z nūquid sup̄ dicta sex noia. scz q̄ iussu ex ercitoria. ista toria. t̄butoria. a peculio. et de i rez h̄so fuit noia actōnū. R. qd̄a q̄ sic. a faciūt p̄ eis infinte leges q̄ dicunt de actione de peculio. a sic d̄ singulis. vtz ec̄ i R. i ca. 9. libz t. **S**z jo. contra dicit em̄ q̄ fuit adiectiones actōnuz. non actōnes. a fac̄ p̄ eo ff. de neg. g. l. mada. str. et. ff. d. pecu. l. ij. g. cui cōgruit. ac.

Codici. f. certi odicione. non adhibita hac adiectione iustoria. Itē a de i rē h̄so vt. ff. de in rē h̄. l. i. in p̄mci. ac.

Intelligit. fa. ff. d. edē. p̄tor. g. si fu9 et. ff. si cer. pe. l. isti n̄. **D**e noxal. t̄re. actōmbz. non solū ex otractibz eoz. qui i nra ptate sūt ouemū h̄ ec̄ ex delictis. et qz p̄ eis noxalit̄ agit. ideo d̄ noxalibz poit̄

Est ex quasi maleficijs idē maleficijs idē est ex quasi maleficijs. vt. ff. nau. cau. stabu. l. fi. **S**eruo. a de h̄ plene diximus. s. de act. g. actōnes autez q̄ fecerit. sup̄le ex traneo. et idē i seque tibz articulis. naz cū dño talia cōmittēdo agi n̄ p̄t̄. vt. s. d. ob. ex delicto. g. hi qui. et. ff. d. noxa. cū fu9

Danato. nescienti cū delinq̄ret seruus. vel sciēt. h̄ tamē p̄hibē nō potuit. alio quin i solidū tenetur vt. ff. de noxali. l. ij. s.

Eximacōnez. puta. r. ad que semper est obligatus. h̄ liberatur dando animal. scz. quousqz actōe iudicati ouema ē. vt. ff. de re iudi. l. miles. g. decem. et. ff. d. p̄t̄. here. Item ne. g. cū p̄dijim9. Accursius florentinus.

Noxia. vnde ver sus. Noxia delictum. delinquens noxa vocatur. Sed qn̄qz vt unur vno pro alio. Accursius.

Iniquū. s. iniquū est officium aliū esse dānosū. ff. de fur. l. si fur. q. vno. s. nō sit obligacōe s. m. dāni libat. Sed cum ser. dāni extimacōe. vt. ff. de re iudi. miles. s. decē. q. mō dāno suū libat. ē aliud. p. alio dari nō p. vt. ff. h. e. pe. l. ij. s. i. Re. spēale ē. q. a iniquū ē sui neq. ciaz. vlt. ipi. cor. p. exte. di. vt. s. e. s. summa. p. Amus. q. si dicē t. h. deē. p. alio scz. p. d. lico. vlt. estimacōe s. lico. m. dāni t. n. ferē.

Aurilio. s. nōne iniquū ē auferrē q. s. p. uero sibi questitū ē vt nō dixerat. et. p. ba. ff. re. p. amo. l. nō em. s. z. ē. e. spēa le fauore libtatis sic et alias. C. de p. r. b. z. qui si. di. l. ij. a. ff. h. i. genu. s. di. l. ij. sic a. ff. s. h. e. isti. l. pigri a.

Sunt furti. s. nō manifesti. nam actio furti manifesti est p. totia. vt. j. de pe. a. dāni. s. actō. s. i. C. omisit. s. e. r. neo. d. p. tate. l. do lo. fe. casti quo minus fit. nā tūc vtalis noxalis locū hz. ff. e. si lo. fi. et. l. electō. s. si is. e. d. i. r. cō. distingue an su. d. delinqt. aut a. traxit. p. mo. casu. s. i. d. m. nō tene. p. e. a. fcus lib. vt. s. de ob. ex. delio. s. h. i. qu. a. j. p. p. s. et. ff. de fur. l. h. u. filij. si e. r. neo. te. nē. directo vt. h. s. i. aut. strabat. a. fuit. o. nera. gestio illa quā gessit m. v. i. t. u. t. e. c. u. z. ea quā m. libtate fec. tene. non alias. vt. ff. de neg. g. eū. actū. et. C. an. h. u. s. ex. suo. fcō. l. i. i. j. i. s. i. f. i. m. i. f. i. a. cas. su. vt. C. de h. z. p. e. f. s. i. f. t. s. p. e. n. u. l. t. a. c. f. l. i. b. r. o. vt. s. d. i. u. e. s. i. s. e. r. u. s. p. s. o. obligacō. scz. ciu. lis. h. naturalis sic. vt. s. de fidel. s. i. h. i. p. t. a. t. e. cū. alie. nat. q. et. fa. ff. s. pe. cul. a. ancillaz. s. h. alieno. i. m. a. u. m. i. s. s. o. vt. h. a. C. e. l. i. j. h. i. p. t. a. t. e. a. n. l. i. e. d. e. n. a. p. 9. l. i. e. d. e. n. i. m. d. i. c. i. t. e. vt. ff. l. i. f. i. e. s. i. a. l. i. e. n. d. h. u. s. a. e. r. o. q. i. p. u. t. a. t. e. i. q. u. a. r. e. a. l. i. e. n. a. u. e. r. i. t. v. t.

Noxia ipm maleficiū veluti furtū dānū rapia iniuria. **S**ūma autē rōne pmissum ē noxe dedicōe fūgi. **N**āqz era t iniquū neq ciam eoz vltra iporū cor pora dñis dānos am esse.

Dstēdēs noxali iudicio sui sui noie ouent. seruu3 actori noxie dedendo libe ratur. **N**ec minus in ppe tuuz ei9 serui dñiū a dño trāfferē. **S**im autē dānu3 ei cui deditus ē hu9 resar cierit. q. h. t. a. pecuīa auxilio ptoris iuito dño maūmit tetur. **S**unt at ostitute noxales actiones. aut legi bus. aut edicto pretoris Legibz. veluti furti ex le ge. xij. ta. dāni. iniuria. ex lege acquilia. **E**dicto pre toris. veluti iniuriar. a. vi bonoru3 raptoruz. **D**is at noxalis actō caput seqtur. **N**ā si huus tuus noxiā omi serit qndiu in tua potesta te sit tecū est actio. **S**i at in alterius potestatē pue nerit cuz illo incipit actio esse. aut si manumiss9 fuit directo ipse tene. et extin guit noxe dedicio. **E**x diuerso qz indirecta actō noxalis esse incipit. **N**āz si liber hō noxiā omiserit. et is huus tuus esse cepit qd quibusdam casibus effici primo libro tradidimus. incipit tecum esse noxalis actio q an. directa fuisset.

ff. e. l. queadmodū. i. pñ. mmozibus. l. verum. i. fi. i. Rē. Interdictū. facit. ff. de. et. ff. del. i. legetarius in fine m. potuit. s. noxalis actō. Et nota rē ipediti si deduci tur in eū casū a q. i. c. i. / pere n. p. ar. s. del. s. econtrario.

Si seruus domino noxi am omiserit actio nulla na scit. **N**āqz int dñm et qui in eius ptate ē nulla obli gacō nasci p. **I**deoqz a si in alienā ptatē huus per uenerit aut maūmiss9 fuit neqz cuz ipso neqz cuz eo cui9 nunc in ptate sit agi p. **V**nde si alienus seruus noxiāz tibi cōmiserit et is postea in ptate tua esse ce pit. interdicitur actio qz in euz casum deducta sit i q. h. i. t. e. nō potuit. **I**doqz licz exierit de tua ptate a gē nō potes. qz admod si dñs in huū suū omisit ali qd. nec si maūmissus aut alienatus fuit seru9 nullā actōz. d. dominū h. r. e. pot. **S**z veteres q. d. e. z. hoc in filijffamilias masculis a fe mis admisere. **N**oua at hominū cōuersacio h. m. o. i. asp. itatem recte respuedā esse existimauit. a. ab vsu cōi. h. p. enit. recessit. qz ei paciatur filium suuz a. ma xime filiam in noxiam alij dari. vt. pene p. corpus fi lie p. r. magis q. filius p. i. c. h. i. tetur. cum in filiabus etiā pudicicie fauor hoc bene excludit. **E**t ideo placuit in huos t. m. m. o. d. o. noxales actiones eē p. p. o. n. e. d. a. s. cū apud veteres legū. o. m. e. t. a. tores inuenim9 sepius di. ctū. ip. s. o. s. filioffamilias p. suis delictis posse oueniri

Potest. ar. ff. de capti. a. postli. re. l. ij. s. i. al. de ca. di. l. o. Admise. l. ij. s. i. re. iure veteri daba. filius p. noxa vt ser. u. vt. hic. itez. occi/ deba. licite a dño. s. u. u. s. z. hodie non sic vt. s. de iur. p. s. ij. a. de liber. a. postu. l. i. suis. in fi.

Existimauit vt h. et. C. s. fur. a. h. cor. l. ap. s. anti. q. s. in fi. q. Pene. i. fere. vel pene noialiter scz p. corpe pene. a. tē. dip. tongat. q. d. p. cor. p. filij. paciētis penā.

In huos. i. p. p. t. e. r. s. Filios. nō seruos eē p. r. e. s. vt. si filiusfa. litē suā fecerit male iudicādo. vt. ff. s. u. s. si filiusfa. vel si dāni alicui dedit. p. i. c. i. e. d. o. eo sepatim habitate a p. r. e. vt. s. de ob. ex. q. i. delio. s. si filiusfa. et. ff. s. eiee. vt. ef. l. i. s. si filiusfa. a. s. h. i. s. legibz. diē. h. cū. dicit. anti. q. s. o. m. e. t. a. t. o. r. e. s.

Cōueniri. scz di. recto. vt. ff. e. noxali et. l. se. q. b. z. filijs cō. dē. n. a. t. d. a. t. i. p. t. e. a. c. t. o. in. f. e. m. d. e. r. e. i. u. d. i. c. a. t. a. i. p. e. c. u. l. i. u. vt. ff. e. l. s. i. et. si. o. d. e. n. a. t. e. et. ff. s. pecu. l. ij. s. itez. scri. bit. s. z. quid. si. i. u. d. i. c. i. u. filius. accipe. no. luit. y. m. o. o. t. u. m. a. c. i. e. non. uenit. an. mitti. a. d. o. r. d. e. b. z. in. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. peculij. p. f. e. c. t. e. i. j. v. i. d. e. t. q. s. i. q. z. ex. d. e. l. i. c. t. o. nō. d. z. o. u. e. n. i. r. i. p. e. vt. h. s. z. e. c. o. t. r. a. v. i. d. z. q. s. i. e. q. z. a. l. i. a. s. d. i. c. l. e. x. q. p. o. t. e. d. e. d. e. r. e. l. o. i. s. in. peculio. tali. vt. C. q. l. o. ce. p. n. t. cū. a. filij. i. e. o. q. d. i. c. i. t. a. l. i. a. s. v. l. a. p. a. t. r. e. et. econtra.

Sz huic hō rñdet aldricus. q. d. i. c. t. a. l. e. x. eū. filij. lo. q. u. i. t. u. r. s. castrensi. vel. e. o. q. d. a. p. r. e. b. z. s. i. b. i. eū. t. i. i. c. a. s. t. r. a. d. o. n. a. t. u. q. d. e. c. castrense dicitur. vt. C. fam. h. z. c. i. s. c. u. n. d. e. s. i. filius.

Si quadrupes. De maleficijs seruoꝝ dē mē. nūc d malefi
cjs irzonabiliū aialiū. pā aut dānū dat hō lib. a tūc locū
h3. s. ad. l. acq̄. p. tot. aut hu9. a tē h3 locū. s. t. i. p. tot. ā
aliud aial. a tē h3 locū. h. ti. vt. ff. e. l. i. m. pñ. sed noie dā

Aimaliū. s. quadrupedū. m. dati a bipede utilis locuz
h3 vt. ff. e. l. pen. ult. Accursus.

Lasciua. id ē lux
uria. vel dic facilita
te. vt facit pupillus.

Aut feruore. id ē
amore vt si equ9 iu9
ad equā meā adierit
ho stū meū fregit
et d3 feruoz. qz talo
fēc amor. vt i aut. q̄
mo. na. ef. le. §. illud
d. Feritate. i. crude
litate. scz sua. nō fui
gnis. vt. j. pr. §.

Actio. que vocat̄
in factum. vel simpli
citer de paupie. ac.
f. Septa. vt. s. e. l.
i. §. sūt aut. a. ff. e. l.
i. m. pñ. accur.

Solitus. subau
di in vtroqz exēplo
ē nā idē est a si n̄ sit
solit9. vt i pñ. h9 ti.

Hoc aut oīra na
tura id osuetudiem
gnis illi9 aialis. licz
sit sua osuetudo. vt s
pr. §. nā maior ps e/
qz non pessumd at.
et maior ps bouz nō
cornupetit. qz eq̄ et
boues dñr māsuēt. a
māsuēta dñr q̄ gre/
gati pascūt. vñ s.
s camis nō ē m nūo
ferarum. nec mansue
torū. nā maior pars
canū non mordet. et
maior ps nō grega
ti pascūt. S3 vidz qz
etiā in his feris locū
hēat s3 actio. vt. j. e.
§. si. q̄ est oīra. So.
utilis. vt ibi locū ha
beat. directā n̄ vt h.
et. ff. e. l. i. §. i. l. stijs

Si genitalis. scz si
a gñe hēat qz sit fera
h. Feritas. i. crudel.

Actio. s. directā. m. vbi. i. postq̄. s. de rez. di. §. fē.
n. Paupies. mirabilis ē h3 ex pōicō a legalis. ideo sic for
te dicta. qz paupiez aliquā facit. sicut et damnū diminucō
vel depdicō p̄monij d3. vt. ff. de dam. ifec. l. iij. Accur.

Caret. qñqz tñ res inaiata inuria facē d3 impprie vt. ff.
omo. l. si vt. eto. §. plane si comodau. et noie fē bestie n̄ a
p. Ad noxalē. supradicta duo. gaē hac actōe. a qz noie
māsuēt e noxaliter tñ agat. vt. s. pr. §. et in pñ. ti.

Edicto posito. vt. ff. de edi. edict. l. hi enim non erunt
r. Leonē. Itē supū. pāt herā a gñalit omē aial qd dēbeat
nocē. siue solutū siue ligat. ita tñ qd dānū n̄ lomim9 facere

*Si quadrupes pauperi
em fecisse dicatur.*

Aimaliū nomine
que rōne carēt si
q̄ lasciua aut fer
uore aut feritate paupiez
fēcint noxal actō lege. xij
ta. pdita est. Que aialia si
noxē ddantē. proficiūt reo
ad liberacōz qz ita lex. xij
ta. scpta ē. vtputa si equus
calcitros9 calce pēusserit
aut bos cornupetē solit9
cornupecierit. Nec actio
in his q̄ oīra naturam mo
uentē locū habeat. Ceterz
si genitalis sit feritas. ces
sat actio. Deniqz si vrlus
fugit a dño et sic nocuit n̄
p̄ qñdam dñs oueniri q̄a
desijt dñs esse vbi fera e
uasit. Paupies aut est
dānu9 siue iniuria faciētis
datū. Nec em̄ p̄ animalis
iuriam fecisse dici qd sen
su caret. h3 sunt q̄ ad noxa
lē actionē ptinet. Ceterz
sciendū est edilicio edicto
phiberi nos canē verzem
ap̄rū. vrlus. leonē ibi h̄re.
q̄ vulgo iter sit a si adūs9
ea fēmerit a nocitū libero
homi esse dicat. quod bo

possit. vt. ff. de ediliē. edic. l. hi enim. a. l. Genetalitet.
s. Et nocitū. i. corpe. ita qz n̄ sit mortu9. alias ducenti soli
di debentur. vt. ff. de edil. edic. qua vulgo. Accur.

Eodememē. rōne deformitatis n̄ hita. h3 impēlaz tñ i
curacōne fēaz. a opaz. amissaz a amittēdaz. vt. ff. e. l.
ex hac. Itē adēnat i dupli occasiōe dāni dati i alijs rebz ex

h3 edō. vt h3 a. ff. e.
q̄. i. r. n. i. si. Accur.

Preter has id ē
preter hos modos a
gendi de edi. edict.

Habebit. s. vtiles
alias. oīra vt. s. e. §.
hic autem. accur.

De eadem id ē ex
facto illo et delicto.

Cōsumit. h3 ē itel
ligendū oīra su. per
cepōe em̄ vna aliā
osumit. Et ad eundē/
tiā istaz. dic. qz qñ o

petūt ples actōnes
eidē oīra eundē. aut
oēs peales sunt. aut
oēs rei psecutorie. ā

alie peales. alie rei p
secutorie. Primo caū
s3 distigue. aut om̄s
ex vno delicto. tunc
vna tollit aliā pcep
cōe vt. ff. s. pua. s. sic

. l. nūq̄. i. pñ. nisi i id
qd excedit. vt. ff. vi
to. rap. l. i. a. ff. s. ac
tione a ob. q̄ suū. i.

Rē. et. l. cū ex vno s
licto. nō aut oīra su.
vt h3 dīc. vbi autē ex
diuersis factis. vna n̄

tollit alteram etiam
pcepōe. vt. ff. s. p.
delic. l. nūq̄. ibi. so

capite. qñ om̄s sunt
rei psecutorie dic qz
aut oīra eundē dantē.
et tūc tollunt abiuu

cem pcepōne nō cō
cursu. vt. ff. lo. si mer
ces. §. culpe aut oīra
diuisos. a tūc nō tol
lunt pcepōe. vt. ff.

de ta. ex. l. locū. §. cō
dēnacō. In tercō caū
scz qñ aliā ē penalis.

Et altera rei psecuto/
ria tñ. s3 distigue. qz aut ē pealis originalit. tūc neut p al
tera tollit vt. ff. de fur. si pignoze. §. cū furti. a. ff. de odi
fur. si p fure. §. furti. s3 tñ fallit i caū vt. ff. nau. cau. sta. l.

idē. §. si. qz ibi alē a ptebat de nūc oñi. alē a de nūc spēali
aut n̄ ē originalit pealis a tē vna p alēaz tollit vt. ff. qz me
cā. l. metū. §. l3. ac. / De actōibz diximus videam9 p quos

a. De his. qz exerceant. a in hoc incipit. sūc rē.
vnc. quēlibz. s. idoneū p̄t suū q̄ nec suo nec alieno
noie admitit vt. C. de iudi. l. hu9. Itē p̄t pupillū
vt. C. qui leg. p. h. p totum. furtū captiuis vel
b. Preter. eoz. si quis facēt. rei publice cā absētibz.

num a equū iudici vidz. tā
ti dñs ddēnēt. Ceteraruz
No rerū qñti dānuū dat
fit dupli. Preter has at
edilicias actōes a de pau
perie locū habeat. nunq̄
em̄ actōes p̄sertim peales
de eadē re oīra rētes alia
aliā osumit. De his
per quos agere possum9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Vnc admonendi
sumus agē posse
quēlibet hominē
aut suo noie. aut alieno ve
luti pcuratorio tutorio cu
ratorio. cū oli in vsu fuissz
alteri9 noie agē nō posse
nisi p populo. pro liberta
te p tutela. Preterea le
ge hostilia pmissuz ē furti
agē eoz noie q̄ apud ho
stes essent. ā reipublice cā
abessent quīue in eorū e9
tutela essent. et quia hoc
non mimam incomodita
tē habebat. qz alieno noie
neqz agē neqz excipe acti
onē licebat. cepūt hoies p
pcuratores suos litigare
Nam a morbus a et as. et
necia pegrinacō. itemqz
alie multe cāe. sepe homi
nibz impedimto sē qmim9

Cuius pupilli. **C**uius i. ali. **C**uius impedito. **C**uius verb. ymo qbul. **C**uius mādātū erigit. **C**uius qd si nullū sit impedimētū. **C**uius libet. aptis tñ ad b. siue gna. **C**uius hē sū spēalit. in casibz tam spēale. **C**uius mādātū erigit. vt in dicto de li. ho. vt. ff. de pcur. l. pō.

vt. ff. de ritu nup. l. ge. nerali. itē in cā suspe. di tutoris. vt. ff. de p. cui. nō solū. §. fi. Itē qñ duos gñalit facio pcuratores. nam nū ter ab altero eriget nisi habeat spēale mā dātū. vt. ff. de pcur. l. itaqz. n. l. q. duos. Itē i. mte. resti. pec. vt. ff. de mio. l. illud. §. si talis.

Cuiusqz. s. habi. li n. militi. vt. ff. de p. cui. fili. §. vefaz. Itē nō femina. vt. ff. de p. cui. femis. Itē n. hñs imminens impedimētuz quare non possit co. gi. vt. ff. de procur. l. neqz femina. Itē nō minor. xx. annis vt. ff. de pcur. si mi or. Itē non furiosus vel mutus. vt. ff. de pcur. l. ij. §. furiosus. n. l. mutus. i. hē n. Itē nō accusatus de crimine capitali. vt. ff. de p. b. Re tuā cu. l. r. eū §. n. vñ. n. ples. ergo §. n. vñ. n. ples. ergo qd verum est. vt. ff. de pcur. l. i. §. i.

Defendere. s. man. dato ieuemēte. alias simpliciter posituz hoc vbi defensor sine mā dātū. h. pcurator. cuz mā dātū ē. vt. ff. de p. cui. si pcurator. §. p. strarum. et facit ad hūc. §. ff. fam. h. cis. l. plane. in fi.

Libro. vt. s. e. q. da. tu. te. pos. p. totū et de leg. ag. tute. p. totū. n. p. alios seqntes titū. vsqz ad titū. §. satida. tu. n. cu.

De satisfactioibz. facta mencōne procuratorum a quibus satisfactio erigitur. **C**uius ppetenter de satisfactōne subiūgit.

Atisfactōnum. possessōr. suo noie conuentus. **C**uius eo. reo victo. **C**uius men sit dñs rei. vt. s. s. n. intelligē. cū no. donac. §. est et aliud.

Periculum. ff. de iur. i. l. ne postea.

Edici. scz pretoris. quod edictum tamen non habem⁹

His. s. tutoribz. n. curatoribz. **C**uius qñ b. h. n. forte tunc qñ erāt dati l. testārj p. in qñ sicōz. nā tē n. cauebāt de rato.

rem suā ipi exequi pnt.

Procurator neqz certis vobis. neqz p̄sente adūsa. rio ymo plezqz eo ignorā te ostituit. **C**uiusqz ei per miseris rē tuā agē a defen deris tu⁹ pcurator itelli. git. **T**utores ⁊ curatores quēadmodū ostituunt pri mo libro expōsitū ē.

De satisfactioibus.

Satisfactio nū mo. dus ali⁹ antiqta. ti placuit aliū no. uitas p vsuz āplexa ē. **D**li em si in rē agebat satisfda re possessor opellebat vt si victus esset nec rē ipaz re stituet. nec eius litis estia. cione ptas esset petitori a cū eo agendi. aut cū fide. iussoribz eius que satisfda. cio appellat iudicatū sol. ui. **V**nde aut sic appellat facile est intelligē. namqz stipulabat quis vt soluere tūr sibi qd fuit iudicatum multo magis is qui in rem actōne ouenibat satisfda. re cogebat si alieno noie iudiciū accipiebat. **I**pse autē qui in rem agebat. si suo noie petebat satisfdaē

Satisfactio de facto. **A**ccursus florentinus. **H**ec itaqz erat. h. nō d3 esse. §. fm jo. qz et qd sequitur est de antiquitate. **S**uo noie agēs nō caueat rē ratā esse t. **A**gebat. vt. dñz hituz. vt. s. e. §. ipe at. n. §. pcur. **C**uimō. s. cū mandato. l. sine mādato. **C**uia nemo. **I**n antiq reglāz q ec hodie bō est. vt h. n. §. e. §. si voreul. n. ff. de pcur. l. si vidz.

Cogebat. in hoc solo cau sferebat ab actione in rem. licz p mltā vba huculqz i. ter eas notauit dñz. **S**atisfactio. id est nullā pmissionē per fideiussores facē. naz satisfactio p fideiussio. res fit. vt. ff. q. satda. co. l. i. nā nec de sfen. den. do nec de dolo qd ablit. nec iudicat sol. uē pmittit. q ita ori. n. nē sub hac clausula scz iudicatur solui nec vllā aliā n vñ quaz subit. **S**z ecōtra nū. qd actor aliqui facit satisfactōne. die q sic. q duas pmo q litem ostestabitur vsqz ad duos mēses cōmunes rantos a die vbi por recti. vt i aut. §. ex e. cu. n. his. §. q ē aut. **C** de lit. §. l. libellū. **A**liaz q pstat vsqz ad finē. et si vict⁹ fue rit iuste se mou. hē li. tez. decimā ptis litis noie expenaz dabit reo. vt in aut. de lit. §. ad occludēdas. q ē in. **C** de epi. n. ch. aut. gñalit. qñqz tñ hee due ex ofuetudie n. s. **P**erma. **I**uantur neat. satisfactio apels. laē iudicō silti. vt h. p3. n. ff. q. satisfda. co. l. ij. §. ptoz ait. in fi. **E**t caue tibi i notāda dñz ho. captoz. h. em pmū loqtur qñ i. mobilia non possidz. vt h. n. ff. qui satisfd. co. l. sciendum. **A**d termin⁹ qd

est tps diffinitie snie. **S**z nūquid fideiussor tādū teneē. l. qndū durat lis. **R**ē n. distingue. aut fideiussit in etū tps. tē tādū teneē et nō vltra. vt. **C** de fidei. l. penl. aut n. nec in cā publica. nec i septis. et tūc n. teneē vllē duos mēses vt dicta. l. **C** de fidei. §. d. **E**t ē rō. qz actor vidz sibi imit tē cū pmissit litē se ostestatur vsqz ad duos mēses. vt i aut. **S**erecu. coll. vij. §. i. **S**i at in cā publica l. i septis. tūc pe. tuo l. qd ē veri⁹ vsqz ad tēniū teneē. cū tñ durz instācia cāe. vt. **C** de iud. l. pperas. i. pñ. **S**z nūqd sub peā fiet h. sa. tisfactio. **R**ē n. nisi ouemat inē ptes. h. mē esse tñ venit. vt

ff. qui satisfada. eo. l. ij. §. si si est pmissa. a e statutū tps i fra qd teneat fideiussor. si qdē sex mēsiū ē. infra alios sex mē ses potit fideiussor. morā purgare. si mai⁹ nō hēat. tū msi sex mēses infra qd pē a mora pene purgari si exhibeat reus l3 pmo exhibe nō fuit. vt. C. s. fid. ius. l. anpe. s3 qd si pos sidet imobilia tū q valēt. p. a oueniat m. c. nūqd satisfada bit. R. n. sic ad m. i. m eo qd excedit. q: qd nū ē m toto q ad totē idem erit i pte q ad p tem. vt. ff. de acq. u. h. l. si seruus eius

A Caucōz. s. iudicō si b **P**romissioni. l3 scz vbi possidet imo bilia. Item ppter pri uilegiū. vt. C. de pū. agē. l. si. et. C. l. xij. de dig. l. qē. iē a m casu qn si possidz imo bilia. vt. C. vt omēs tā a. q. cri. l. i. i. ibi iur ratorie tū caucōz qē. c **P**romissionez. res pte dare opelliē vt pconom⁹ a alij elici. vt in aut. de s. a. epis. §. si quis pro pecua. d **P**ro q̄litate. vt si sit patēs vel p̄onus quilibet fideiussor p yto neo accipiē. vt. ff. de m ius w. vt eaz. l. i. i. ij. a. iij. a. ff. q̄ sat. da. co. l. ij. §. ij. a. §. q̄ ait pretor. s3 nūqd hodie indistincte sat dandum est. vt i aut. de exhi. a intro. §. si/ scepto. q̄ ē i. C. s. l. iē. of. aut. offerat. R. s. illa v̄ distictōez hui⁹ .l. intelligiē. nā poste riores p p̄ores itelli gūt. vt. ff. s. le. a se. o. l. s. a posteriores.

E Personē. scz rei. f **M**andatum. extra ius factum. g **I**ninuatu corā iudice demōstratū. p̄t a tē sat dare h **C**ōfirmatū ipete n. nā ofirmaē. n̄ teneē vt. §. p̄ i **D**abituz. i. q̄ dñs ratū habebit. a omittit qn dñs scit a p̄ hēe ratū a n̄ h3. vt. ff. rē ra. ha. q̄ ei. et. ff. de so. l. rat vbi d. ratū at hēe dñs d3 cū p̄mū ecior fēs ē. h̄ tū distigue an sit cū hēe mādātū. a tē n̄ cauet. vt. C. de sat. l. i. a ēt uz ē q̄ nō h3. et tūc eē cū satisfadōe nō admittit. vt. ff. de ne g. si pupilli. §. si. aut dubiū ē. et tunc v̄ pe. ē in electōe rei vtz erigat p̄bacōz mādātū a pcuratore. an satisfada. tēpiz at. a ē p eo ar. i. aut. de col. §. eos i si. col. ij. s3 ibi non lo quitur de pcur. s. de exa. tōre t̄butoz. s3 jo. ecōtra dicit eē i electōe pcuratoris qd duoz istoz facē velit. q: q̄ci ens ad duo q̄s alēnatie teneē. ei⁹ ē elecō. vt. s. s. acf. §. huic B. at distiguebat. vtz dicēs. n̄ hēs mādātū. a tūc probz mādātū andicat dubito. a tē sat dat. s3 jo. opi. verior est p̄stat eē aliā caucōz pcurator actoris. s. de s̄fendēdo eū. p q̄ agit. vt. ff. de pcur. v̄uū. §. si. al. denegat ei actō. vt. ff. de pcur. l. mut. §. pena. i. boīs filioz. vt. C. s. lo. ma. l. i. k **A**lienaz. vt p̄res i et de lo. q̄ li. l. si. §. vbi at. Jt orz

litis. vel omittitur sue pro missioni cū iureiurādo quā iuratoriā caucōne weat l nudā pmissionē vel satisfadacōne p q̄itate p̄sone sue dare opelliē. **S**inautem p pcuratorē lis v̄ infertur vel suscipit in actoris quī dem p̄sona si nec mādātū actis inuatuus est vel p̄ns dñs litis in iudicō pcura toris sui p̄sonā nō ofi ma uerit ratā rē dñm habituz rū satisfadacōez pcurator dare opelliē ead obfūdō et si tutor vel curator vel alie tales p̄soē q̄ alieāz re rū gubernacōz recepunt litē q̄busdā inferūt p aliā **S**i nō aliquis ouenitur siquidē p̄ns pcuratorē da re patus ē p̄t vel ipē in iu diciū venire. et sui pcura toris p̄sonā p iudicatū sol uū satisfadacōne solēm stipu lacione firmare vel ext iu

phanotropho a getropho. vt. C. de epi. a cl. in orpharo trophos. Jt pconomī l̄ actōes l̄ iudici. vt. ff. q̄ cui⁹ q̄ vni uer. no. l. i. §. q̄bz. a. l. nulli. a. l. j. §. i. a. C. de sacrosac. ec. iubem⁹ ēca p̄n. ibi. nulli pconomō. a. C. de ep. a cl. omīs q̄ vbiqz. §. s̄ ilomī⁹. Jt apoc̄pharij vt i aut. quō op. ep. §. a illis. Jt mḡat⁹ noie mācipij. vt. C. de iur. pp̄ calū. l. ij. §. i

Jti em̄ p̄nt inferri p aliam vt hic subicit. **I**nferūt. p pcura torē. qd ē intelligen dū si p̄s ip̄s litē ore stenē. et sic litū domi eff. aat vt. C. s. pcur. l. neq. alias non cuz non dñi s̄ admistrat o res s̄. et procurator a dño d3 ostitui vt. ff. de pcur. l. i. m p̄n. s̄ si ipē sup̄dicte p̄sone az gūt. nūqd de rato ca uēt vel s̄ iudicato sol uū si ouemunt. R. nō vt. C. s. admī. tu. l. tu tores debita. et. l. sci/ m⁹. §. defensionē. sed tū i tutor euidet dicē lex s̄ si sit incertū de officio suo. vt. ff. s. ad mi. tu. l. vulgo. s̄ ēte ibi nō dic̄ q̄ debeat s̄ rato caue. s̄ q̄ re⁹ dā num nō subibit p̄te rea q̄ iste n̄ sit tutor. s3 q̄ est rō q̄ pcura tores satisfad. s̄ sup̄ dicte p̄sone nō. R. n. qz sup̄dēe p̄sone q̄si dñi s̄. vt. ff. pro em̄ pto. l. q̄ fūdū. §. si tu tor. et. C. s. ep. et cl. orphanotrophos. s̄ i pcuratoribus sec⁹ qz n̄ s̄ dñi v̄. s̄ fide vt. ff. de pcura. l. i. i m **P**resēs. p̄n. p̄ntē accipe eē si sit i ortis vel i otinētibz edificijs. vt. ff. s. pcur. l. p̄ns. et. l. q̄ i n **P**t. i. d3. s̄ m q̄ s̄ dā. diēt ei q̄ si dñs ē p̄ns l̄ for. et. l. i. d̄ ipē tm̄ d3 fideiubē pro pcuratore suo. si at absēs ē pcur. p̄t fideiussores suos dare. et facit. p eis. ff. iud. sol. si ad s̄ fendēdū. et. ff. de pcur. l. q̄ apo. i p̄n. vel ēte diei p̄t. q̄ eē si dñs ē p̄ns tū possz pcur. daē fideiussōes. eū eē sine mādato q̄libz possit aliū defēdē. vt. C. de sat. da. l. i. et. C. de pcur. l. exigēdi. et eē iutū. et. ff. de solu. et ita p̄te accipiē h̄ v o **E**xponē. actori vel notario s̄ bētū pcuracōz. **H**ū p̄t ex cui⁹ stipulacōe q̄rit actori utilis actō. vt. ff. rē. pu. sal. fo. l. n̄ q̄si. **A**lis q̄ clausule tres sūt. s. s̄ defēdēdo reo. p **C**lausus et de tolo qd absit. et qd sonat ip̄m s̄ bū. q **C**ōpelliē. p iudicē vt. ff. iud. sol. l. iudicat solui. et **H**ēdes sui. nā h3 natz s̄ stipulacō vt ad hēz **H** dicit des f̄nseat sic illa iudicō listi. vt. ff. si q̄s cau. l. si eū q̄ i iure s̄ **I**psius. scz rei t **E**xponenda. a procuratore. v **V**emat. scz reus qui litem prius ot estatus ē suo noie. x **F**ideiussor. datus nunc a procuratore. y **C**ontmentur. ergo debet condemnari procurator p̄ns z **S**i nō p̄resto. id est post lit. cont estat. Accurfius.

Satisfacōz nō q̄ siue intueniat pcurator añ līf. vt s̄. e. s̄. si vero d̄z satisfare siue p̄tea vt h̄. a. C. de cōforē. eul. si. l. i. nec ob. qd̄ d̄z q̄ d̄z fieri añ līf. vt. ff. s̄. p̄cu. l. p̄o. s̄. rati habicō. qz ibi intueit pcurator añ līf. vt. vbi autem postea inteuem̄ a postea satisfat. vt dictum est.

Premo. s̄. p̄curator. **D**ictū s̄. e. s̄. ab eius. Ac. **R**egia. s̄. ostātino polis. vel dic de veti b̄. **C**aput. roma. C. s̄. ve. ut. enu. l. i. s̄. n̄. l. i. a. s̄. h̄. et h̄. q̄. le. **S**equi. ymo n̄ vi. de respiciendū quād ibi fiat. vt. ff. de offi. p̄si. l. s̄. l. s̄. q̄. e. s̄. s̄. h̄. est itelligēda q̄n̄ ex ē ta scia est. s̄. fuerit p̄ ler. non p̄ error em vt. ibi. a. facit ad hanc. ff. de lega. et sena. s̄. s̄. l. de quibus. **D**e p̄petuis. qz de actōibz ē dictū. a. q̄ dā sūt p̄petue. quedā nō. id de his ponit. vt. j. e. in p̄n̄. Itēz q̄a q̄daz ēn̄itorie sūt he redibz a contra here des. et de his ponit. j. e. s̄. non autem.

De loco. ex. l. xij. ta. vt fam̄ h̄. vt. ff. fam̄ h̄. l. i. i. Itēz norā. de paupie. vt. s̄. si q̄. d̄z. paupe. fecit. di. i. p̄n̄. Itēz de norā. vt. s̄. de norā. si autem.

Cōsulto. vt here ditatis peticō. vt. ff. de h̄. p̄. et. j̄. veniūt. s̄. p̄. die. a. C. de p̄. h̄. l. i. i. p̄n̄. Itēz si q̄. clauū de naue abstru. lerit. cui q̄. tō. nauis perit. vt. ff. de icen. rui. nau. l. i. j. senat.

Cōstōibz. vt. odi. ff. de odi. ex lege. l. vnica. a. ff. ad. l. jul. de adul. qd̄ at ex his. et. C. de do. na. l. si q̄. s̄. ar. s̄. fi. a. s̄. de acf. s̄. f̄. p̄. l. i. vel ex q̄. cū. alia pte iūt. vt. plebiscito. vt. j. i. l. acq̄. l. vt. s̄. ad. l. ac q̄. l. s̄. ceterz. a. ff. ad. l. acq̄. l. i. i. s̄. q̄. n̄. q̄. s̄. p̄. tes iūt p̄. p̄. to rui. vt. s̄. de iusti. et iūt. s̄. stat. et. tot. ē. ius ciuile. vt. ff. s̄. iusti. et iūt. l. ius at. a. actōes ex eo descēdētes sūt p̄petue. vt. ff. de i. s̄. p̄. finicōe t̄. p̄. is s̄. m̄. antiq̄. t̄. p̄. a. h̄. sacre ostōes i p̄soālibz metas iposuerūt. xxx. ānis. vt. C. de p̄sc̄. xxx. l. p̄. an. l. si. e. l. o. m̄. s̄. et. C. q̄. b̄. nō. obicūt. lō. t̄. p̄. p̄sc̄. l. ne q̄. vni. et. C. de an. excep. l. i. et de osti. pec. l. i. j. In reali. bz aut ipōitē meta p ostōes i rebz mobilibz triū ānoz. i i mobilibz. x. an. mē. p̄ntes. xx. mē. absētes. a. s̄. q̄. n̄. titulū h̄. z possessor. alias. xxx. an. vt. C. de vsuca. ēn̄. for. l. i. i. et. s̄. de vsuca. s̄. i. In ypotecaria eē q̄. ē. m̄. rē. ē. ta. statuūt. t̄. p̄. a. vel. x. vel. xx. vel. xxx. vel. xl. an. vt. C. adū. cer. l. diuēnum. et. C. de p̄sc̄. xxx. an. cū. notissimi. et de an. excep. l. i. s̄. q̄. nō. erat. p̄petua. rei. v̄edicatio. s̄. antiq̄. t̄. p̄. a. ymo. t̄. p̄. a. lissima. vt. s̄. de vsuca. i. p̄n̄. s̄. n̄. q̄. s̄. h̄. diē. q̄. erāt. p̄petue. s̄. p̄soāles

enim s̄m veterem reglam vt iam dictū est aliene rei sine satisfacōne defensor idoneus intelligitur. **Q**ue omnia apci? a pfectissime a quotidiano iudiciorum vsu in iphis rez documētis apparet. **Q**uā formā n̄ solū in hac regia vrbe sed eē in oibz nostris puincijs et si p̄ impiciā forte aliē celebrabat obtinere cen semus. cū necē ē oēs puin cias caput omnūz n̄ aruz ciuitatū. i. h̄ac regiā vrbe eiusqz ob̄uantia sequi.

De perpetuis et t̄palibus actionibz et que heredibz et cōtra heredes trāseunt

De loco admonē di sumus eas qui dem actiones que ex lege senatusue consulto siue ex sacris ostōibz p̄ficiscū tur p̄petuo solē antiqui tus ōpetē. donec sacre cō

cōe ex lege q̄ dāz ex ostōibz qui bullibz. post. l. xij. ta. ostituit. vt ff. de odi. ex lege. l. vnica. a. ff. ad. l. jul. de adul. qd̄ at ex his. et. C. de do. na. l. si q̄. s̄. ar. s̄. fi. a. s̄. de acf. s̄. f̄. p̄. l. i. vel ex q̄. cū. alia pte iūt. vt. plebiscito. vt. j. i. l. acq̄. l. vt. s̄. ad. l. ac q̄. l. s̄. ceterz. a. ff. ad. l. acq̄. l. i. i. s̄. q̄. n̄. q̄. s̄. p̄. tes iūt p̄. p̄. to rui. vt. s̄. de iusti. et iūt. s̄. stat. et. tot. ē. ius ciuile. vt. ff. s̄. iusti. et iūt. l. ius at. a. actōes ex eo descēdētes sūt p̄petue. vt. ff. de i. s̄. p̄. finicōe t̄. p̄. is s̄. m̄. antiq̄. t̄. p̄. a. h̄. sacre ostōes i p̄soālibz metas iposuerūt. xxx. ānis. vt. C. de p̄sc̄. xxx. l. p̄. an. l. si. e. l. o. m̄. s̄. et. C. q̄. b̄. nō. obicūt. lō. t̄. p̄. p̄sc̄. l. ne q̄. vni. et. C. de an. excep. l. i. et de osti. pec. l. i. j. In reali. bz aut ipōitē meta p ostōes i rebz mobilibz triū ānoz. i i mobilibz. x. an. mē. p̄ntes. xx. mē. absētes. a. s̄. q̄. n̄. titulū h̄. z possessor. alias. xxx. an. vt. C. de vsuca. ēn̄. for. l. i. i. et. s̄. de vsuca. s̄. i. In ypotecaria eē q̄. ē. m̄. rē. ē. ta. statuūt. t̄. p̄. a. vel. x. vel. xx. vel. xxx. vel. xl. an. vt. C. adū. cer. l. diuēnum. et. C. de p̄sc̄. xxx. an. cū. notissimi. et de an. excep. l. i. s̄. q̄. nō. erat. p̄petua. rei. v̄edicatio. s̄. antiq̄. t̄. p̄. a. ymo. t̄. p̄. a. lissima. vt. s̄. de vsuca. i. p̄n̄. s̄. n̄. q̄. s̄. h̄. diē. q̄. erāt. p̄petue. s̄. p̄soāles

si meta imponit tā in realibz q̄ i p̄sonalibz. Itē caue tibi qz due p̄sonales sūt ciuiles q̄ durāt p̄ annū tm̄. vna iniuriaz q̄ descēdit ex. l. cornelia. vt. C. de miut. l. si n̄. quicij. alia q̄ datur ex. l. juli. repetūdarum. vt. ff. ad. l. juli. repet. l. i. j. **C**as. l. p̄sc̄. to. rias penales. et tūc nō est necē. p̄letūqz vel si habes p̄letūqz. expone vt. j.

stōnes tā in rē q̄ in p̄sona libz actionibz certos fines dederūt. **C**as. No q̄ ex pro pria p̄toris iurisdictione p̄ dent plerūqz intra annuz viuē. **N**a et ip̄i p̄toris in tra annū erat impiuz. **A**li q̄n̄ t̄n̄ i p̄petuū extēdunt id est vsqz ad fines ex ostō nibz introductum. **Q**ua les sunt hee quas bonoz possessori ceterisqz q̄ here dis loco sunt accomodat **F**urti quoqz maifesti actō q̄uis ex ip̄ius p̄toris iurisdictione. p̄ficiscat tā p̄ petuo dāz. absurdū ei esse estimauit āno eam detmi nari. **N**ō oīs aut actio nes q̄ et in aliq̄e a ip̄o iu re ciuili ōpetūt. a a preto re dānt et in heredē e q̄ ō petūt aut dari solent. **E**st em̄ certissima iuris regula ex maleficijs penales acti ones in heredem rei non

Plerūqz s̄. dic. p̄t̄ rei persecutorial q̄ p̄petue sūt nisi in re cistoria que annalis ē qz ōtra ius ciuile dāz vt. ff. de ac. et ob. l. i. honorarijs. et. s̄. s̄. ac. s̄. curus. et. j. e. s̄. Itē nisi in redibi tozys. q̄ dantur ad t̄ps. l. z rei sint p̄secutorie. vt. ff. de edi. sciendum. s̄. fi. qz dāz ōtra id qd̄ cō uenerūt ōtrabētes. Itē fallit d̄ca regula. ff. q̄. fal. ti. h̄. actio nis. s̄. has actōnes. a. q̄ in frau. cre. l. ait. p̄. toz. s̄. ānus. et. C. de do. l. fi. et. ff. de eo p̄ que fac. ē. l. i. s̄. peni. Si aut sūt penales p̄ torie. loē h̄. qd̄ s̄. h̄. vt. sint annales. siue sint penales ex vt̄qz p̄te. siue ex altera tm̄. ff. de calūp. l. i. a. de ius. w. l. p. a. ff. s̄. a. lie. iu. mu. l. p̄. ānū. i. **A**nnū. s̄. vt̄. l. e. naz de t̄libz ānis p̄tores loq̄bant. vt. ff. de vi et vi ar. l. i. s̄. annus et. ff. de edi. edict. l. sciendum. s̄. fi. nisi i ca suubi est vt̄. l. i. ad sui p̄ncipiū. sed cōtinu ad sui processum. vt de calūp. annus.

Aliq̄. ecce quas re dicit plerūqz.

Cōstōibz. de quibus dixit. s̄. e. in p̄n̄. **P**ossessori. id est cuiuslibz possessori q̄ de iur. p̄torio q̄ h̄. h̄. p̄. bo. pos. de q̄ h̄. s̄. ff. de fideicō. h̄. p̄. p̄. tot. **S**ūt vt q̄bz est restituta h̄editas p̄ fideicō missuz q̄bus dāz h̄. p̄. fideicōmissaria. de q̄ h̄. s̄. p̄. dicto. ti. p̄. totuz. **P**rofiscat. nota actōnem furti maifesti esse p̄toriaz. sed non maifesti est ciuilis. vt. s̄. de norā. s̄. sunt autem. **E**stimauit. s̄. p̄tor. et idē i q̄libz p̄eā. i. i. eo q̄ p̄ueit ad s̄. l̄. n̄. q̄. vt. ff. de vi et vi ar. l. i. in p̄n̄. et. ff. de do. l. s̄. abm̄. **N**ō oīs. ponit diuisionē. nā alie sunt trāsitorie alie nō sed sup̄ior fuit. q̄ alie erant p̄petue. alie non. vt. s̄. e. in p̄n̄. **I**psō iure ciuili. **S**olent scilicet iure pretorio. **E**x maleficijs. s̄. puatis. vt. subic̄ i exēplis. a. subaudi. vel q̄si maleficijs. vt. s̄. de ob. ex q̄si delict. s̄. fi. Quid i publicis de q̄bz tractat. j. de pub. iudi. R̄. n. idē. et p̄. quia etiā līe s̄. non trāseūt ōtra h̄edes. vt. ff. de accu. l. ex iudicō. nisi in q̄bz casibz. p̄m̄. ē. l. juli. maifestatis. i. duobz. cap̄lis tm̄ ei. leg. vt. ff. ad. l. juli. maifestatis. l. fi. sc̄. ē. em̄ h̄eseos. vt. C. de apost. l. i. j. et. l. apostataz. i. fi. terci. ē. crimē t̄pe tūdaz. q̄. t̄. s̄. res̄. d̄uis. q̄nt. p̄cutat. em̄. vt. ff. ad. l. jul

pecu. l. fi. ac. / n̄ lis fuit cōtes. vt. j. e. s. penales. et. ff. s. a. Cōpetere. accu. ex iudicōz i. fi. Itē n̄ aliqd ad hēdē puenerit tūc ei teneat. vt. ff. de calūp. in heredē. et. ff. qd met. cā. videam. in duobz tñ casibz ē oīra. vt i actōne vi bo. rap. q̄ n̄ dat in hēdez. licz ad hēdez aliqd puenerit. sed furtia dat adicō. vt. ff. vi bo. rap. l. ij. s. fi. Itē interdictō vñ vi. qd in hēdē nō datur. s̄i factū actio vt. ff. de vi et vi ar. l. ij. s. fi. accur.

b In iuriē. id est le/ gis acq̄līe actio.

c S̄i heredibz id ē de heredibz eoz qui passi sūt s̄i maleficia.

d Actōes. nā hec n̄ datur heredi nisi lis contestetur.

e Actōne. hoc iteo qz nō ē in bonis n̄tis ante lit. et. vt. ff. de iniur. l. iniuriā. l. iij. in pñ. et. l. in test. Et est alia rō qz nihil n̄ s̄ p̄mōnio atest. nec reo adest. vt. ff. s. col. bo. cum emancipati. s̄. emancipatus. Sūt et alie similes ei vt subit. in quibus nec aliqd de p̄mōnio atest nec reo aliquid adest vñ idē iur. est quod et in ista. vt est actō i factū q̄ dat oīra liber. tum vō cantē p̄onum in ius sine vema in. l. aureis. vel filia vocā te p̄ez. vt. j. de pena te. liti. s. fi. et. ff. s. in ius v. l. penl. Itē in p̄laribz actōibz. vt si quis habeat possē vt suspensū. vt. ff. de his q̄ dēt. l. si vō. s. q̄ aut. Mūdā dicūt idē de actōe i fēm de calūniatoribz vt. ff. de calū. l. s̄ actio s̄ ēte ibi alia ē rō. qz h̄z adicōz ob tur. cāz. vt ibi s̄. j. qz abest ibi aliqd actōri et adest aliqd reo. vñ nō ē s̄is sup̄di.

f Inueniatur. h̄ continuatur ille. s̄. qui est. j. penales

g Aliqñ actio. i. actio de dolo nata pp̄t doli adhibitiū in oīrahēto. nā si dedit doli cāz oīrahēto. nō agit actioe ex eo oīrahēto. cū nulli sit. s̄ de dolo. vt. ff. de do. l. elegāt i pñ. si ei cēt icidēs agereē actōe ex eo oīrahēto vt purgareē doli. vt. ff. de ac. et ob. l. ex oīrahētibz. et. ff. de ac. emp. l. jul. s̄. si v̄ditor. et dareē i hēdes. vt. ff. de ac. et ob. l. ex oīrahētibz. Vel pone casū qz doli fuit incidēs vel sup̄uēmes. et remanēt oīrahēto. et n̄ agit oīra hēdez nisi sup̄uēnerit aliqd ad eū. vt i actōe depositi q̄ dat i duplū oīra eū q̄ doli omi sit i deposito cā tumult. vel icendij. vel rui. vñ nau. s̄ i hē dē n̄ dat i duplū ex dolo defūcti. l. i. simplū def. vt. ff. de positi. l. i. s. i. Itē q̄lis est actō i fēm q̄ dat oīra agrimesozes non at adūs. h̄ dē ei. vt. ff. si m̄sōz fal. mo. di. l. iij. s. pe. qdē in actōe ex stipulatu iudicio s̄isti i eo q̄ erat ouent. in iur. vt. ff. si q̄s cauc. si eū. s̄. q̄ iniuriāz. Itē i actioe s̄butoz ria. vt. ff. de s̄bu. l. illud. s̄. fi. et de his casibus loquūt s̄. s̄. alias at ex oīrahēto agit oīra hēdē ec̄ de dolo defūcti regula rit. vt. ff. de ac. et ob. l. ex oīrahētibz. et. l. ex depositi q̄ sūt

opetē. veluti furti vi bono rū raptorz iniuriāz dāni iniuriē. s̄i heredibz hmōi actiones opetūt nec dene ganē excepta iniuriarum actione et si q̄ alia similis inueniatur. Aliqñ tamē etiā ex oīrahēto actio oīra hēdez nō opetit veluti cū testator dolose s̄satus sit in deposito et ad heredez ei. nihil ex eo dolo puenit

Penales autem actōnes q̄s supra diximus si ab ip̄s principalibz persoīs fu erint contestate et heredi bz datur et contra here des trāseunt.

Supest vt amoneam. qz si an rem iudicatā is cū quo actū ē satisfaciat actōri officio iudicis ouenit eū absolue l. i. ea cā fuiss̄ iudicij acci-

huic oīrahēto. et hāc sp̄alitatē denotat s̄i s̄ra cū diē. aliqñ h̄ dolo. dolo dātē cāz oīrahēto. vel die inci. tñ q̄. denti vel sup̄uēmeti vt mō dixim. actō i fēm p̄petuo oī hēdē et oī defūctū da reē. vt. ff. de do. l. itaqz. s̄ de dolo oli. j. anū vtilē hodie scz biēmū oīrahēto dat. vt. C. s. do. l. fi.

k Dixim. vt. s. e. s. l. Cōtestate. n̄ at ymo vt dēt hēdi sola p̄paracō suffic. vt. ff. de iof. test. postum. s̄. fi. jo. vel sine p̄para cione datur querela heredi. accur.

m Sanē. nisi in duo bz casibz. Primus cū agit ad opas oīra li bertū. et moīe p̄zo. n̄ extraneo hēde re licto ad quē nō trāse ut ope. ec̄ lit. et. vt. ff. de op. lib. l. opaz rū iudicō. sc̄dus in pa tre repetēte dotē fi lie q̄ a viro diūterat. et sc̄dat p̄t c̄neo hē de relicto. ec̄ it. et. nō trāsit. vt. C. s. rei vxo. ac. s̄. videam. n̄

n Trāseūt. nisi i du obz casibz. p̄mus in a ctione de dolo. vt. C. de dolo. l. fi. sc̄dus i re tractione alicui. i ser uitutē vel libertatē q̄ p̄ collu sionē p̄nucia tus fuit in genuis vt. ff. ne de sta. defunc. l. i. s̄. sed interdum.

o Supest. h̄ de vi/ ta et f̄ntu actōe dca fm qz i Reica p̄misit dca sūt. n̄c s̄ iudicis officio. qd cū expōnē

piēdi tpe vt dānari debe at. Et h̄ ē qd vulgo antea dicebat oīa iudicia abso lutoria esse. *De excepōibus*

Equitur vt de ex cepcionibz dispiciamus. **C**omparate autē sunt excepōnes defendē toruz eorum gracia cū qz bz agitur. **S**epe enim ac cidit vt l. ipsa p̄secucō q̄ actor expitit iusta sit tñ iniqua sit aduersus eū cū quo agitur. **S**ibi grā si me tu coactus aut dolo indu ct. aut errore lapsus sti pulati ticio p̄misisti quod nō debūas p̄mittē. palā ē iure ciuili te obligatū esse et actō q̄ intenditur dare te oportere efficax ē. s̄ i miquū est te odemnari. jdeo qz datur tibi excepō qz

debeat. iā pauca vt modicū respiret s̄libat. nā ocept fmo nē q̄s retinē p̄t. ab obf̄uacōe iudicij. nā p̄ncipalis cā ē p̄ Absoluere scz sublata solucōe. vt. s̄. q. mo. tol. ob. i

Equit. qz excepō vicē tenz actōis. vt. ff. de ex/ p̄ncip. l. i. iō p̄ actōes poit s̄ excep. Et qz s̄ armis acto ru vidim. et de reoz armis videndū ē hoc dicit. seq̄t n̄c

Compare. alias inuēte. cū qz bz agit. vt. ff. s̄ iur. s̄

Cos. i. reoz. nā ipi sūt. l. iij. in pñ. s̄. eum. accur.

Iusta sit. p̄ma facie. iurē iudicij. in bo. fi. aut iudicij v

Induct. s̄ i stricti ipō iure nō tenet oīrahēto. vt. ff. de dolo. et elegant. in pñ. te debere cū n̄ debzes. vt. ff. s̄

Stipulati. crederes. et. ff. s̄ excep. doli. l. ij. s̄. et te

Obligatū esse. s̄ i s̄pecto iurē rigore. de eq̄tate obligat. n̄ est. vt. ff. de v. obli. l. obligat. s̄. obligatū. et. ff. s̄. s̄. fig. l. si creditor. q̄ sūt oī. s̄ s̄ba. nā ciuilit et naturalit ē

Efficax est. scz in sui obligatus et pure. s̄ nō efficax. q̄ntum ad opē exactōis. vel die efficax ē i s̄pecto ḡne. nā p̄ma facie cōdemnād. videē. sed i s̄pecta qualitate qz sit dolo facta vel metu. vel simili causa impediatur est ineffi car et ita expone in sequentibus casibus. **A**ccur.

a Metus causa. hoc quando metu fuit compulsus.

b Aut doli. hoc quando inductus fuit per dolum.

c In fēm. redde singlā singulis. p̄positis caus̄ fm jo. Sed

Sz none b tco casu. scz qn p erroze pmisi dat doli excep-
 co. Certe sic vt. ff. de doli excep. l. ij. §. certa. qre dic. qd b
 actio i scin e pponeda i subsidu doli excepcoms. s. of pro-
 mi a pntē of qd tur
 pes excepcones non
 apponit. vt. ff. de ex-
 cep. do. apd celsu. §.
 adusus. et ita h acci-
 d. Scriptu i pitur
 est. §. de scz. obli-
 e. Coartauimus. vt
 C. de no nu. pecu. l. i
 contractibus.
 f. Petē. nō q pa-
 au de si petēdo. tria
 opaf. naz to llic natu-
 rale ipo iure. ut. ff. §.
 sol. Stichū. §. nā falis
 Jē elidit ciuile. vt i
 B. §. Jē obligat na-
 turalit pacifetes nō
 petē. nā a alias qd e
 obligatus nā faliter
 aliqd nō facē. vt nō
 facer e furtū. vt. §. §.
 ob. q ex delie. nā. §. j
 §. Dimodo. qz non
 ciuils h nā falis tm̄.
 ut. ff. §. sol. l. Stich-
 um. §. nā fal. In casu
 b9 tm̄ ipo iure vtrūz
 tollit pactū. vt i ma-
 leficijs factis si quis
 pacifcat ne agatur.
 Jē in pignore imif-
 so p pactū. vt. ff. de
 pac. l. si tibi. §. qdam
 actōes. a. §. §. pigre
 b. Apparet. oro po-
 sita loco actōis fm̄
 pla. h. jo. of vt dixi9
 §. de acē. §. sic itaqz.
 i. In qui e. nō sic.
 ff. de i. iur. l. fi. et
 ff. de iuriur. nā p9 ea
 §. dato. a. ff. §. dolo.
 l. nā sufficit. B tm̄ fal
 lit qdēs e of legem
 iurati. qz nō fuatur
 facm̄. vt in aut. see.
 mu. n̄ solū. §. j. col. v.
 q e. C. de nupc. aut.
 q eis. a. ff. de iur pa-
 tro. l. adigē. et. C. §.
 leg. a. of. l. n̄ dubi-
 um. i. fi. Jē qn veris-
 tas alia p testumom
 um p̄ iueneri. vt. C.
 §. re. cre. l. fi. Jē qn
 dferē facm̄ a iudice
 vt. ff. de iuriur. l. ad
 monēdi all at obtinz
 qd h dē. k. Rē suā. distinguē tm̄ vtrū iuret suam esse
 pettozis n̄ esse. qz si iuret suā esse dat sibi actō et exceptō
 h̄ iuret pettozis n̄ esse nā scit sibi excepō of pettozis
 tantum. vt. ff. de iuriur. sed et si possessori. j. et. ij. Rē n̄ so.

met9 cā. aut doli mali aut
 in scin oposita ad ipugna
 dā actōez. **I**de iuris ē h
 quis qh credēdi causa pe-
 cuniā stipulatus fuerit ne
 qz numerauerit. **N**ā eā pe-
 cuniā a te petē posse eum
 ctū ē. dare. n. eaz te optet
 cū ex stipulacōe tenearis
Sz qz iniquuz est eo noie
 te cōdēnari. placz excepti-
 one pecunie nō numerate
 te defendi debē. **C**ui9 ex-
 cepcoms tpa nos fm̄ q iā
 supiorib9 libris septum ē
 ostōne nā coartauimus.
Pretea debitor si pact9
 fuerit cū creditore. ne a se
 petētur n̄ lomm9 obliga-
 tus manet. qz pacto ouen-
 to obligacōnes nō oimō
 dissoluuntur. q d cā efficax
 ē adusus euz actō. q actor
 intēdit si apparet eū dare
 oportere. **S**z qz iniquuz ē
 otra pactōne eū damnari
 defenditur p excepcomem
 pacti ouenti. **E**q si debi-
 tor creditore deferente iu-
 rauerit n̄ se dare oportē.
 adhuc obligatus pmanet
Sz qz iniquuz ē de piurio
 queri defenditur tm̄ p ex-
 cepcionē iuriuradi. **I**n
 hijs qz actōnib9 quib9 in
 rē agit. eā nērie sunt ex-
 cepcōes veluti si petitorie
 deferēte possessor iurauē-
 rit eā rē suā eē. et n̄ lomm9
 eā rē petitor vēdicet licz

Item. subaudi. a fuerit absolutus sicut hic innuit.
 m. **S**urat. scz. si pmo erat obligat9. vñ si soluat nō tpetit
 cū obitu soluat. ut. ff. §. §. ind. l. iud. a. l. si iud. a. l. iul
 a caue tibi qz p iustu
 rādū. et p pactū na-
 turalis tollit obliga-
 cio. vt. ff. §. iuriur. l.
 fi. in pn. a. ff. §. solu.
 l. Stichuz. aut pan. §.
 nā fal h p sm̄az tolli-
 tur ciuils a remanet
 nā fal. ut. ff. de odi.
 ind. l. iul. ait. Sz cū
 actōz iducat res iudi-
 cata. vbi nulla oino
 erat. vt. C. de rebus
 cre. l. actor. i. qre non
 tollit. vbi ē. R. n. res
 iudicata de iurē ciuili
 est. et ideo tollit et i-
 ducit ea q sūt de iure
 ciuili. et ita obligaci-
 onē ciuile tollit et a-
 ctionē. q ē d iurē ciuili
 induc. vt. ff. §. orig.
 iur. l. ij. §. deim ex his
 ea at q sūt iurē nā fal
 nō tollit. vt obliga-
 cionez nā falē. vt ar.
 §. de leg. ag. tu. §. fi.
 n. **E**x legib9. ne qd
 oueniat nisi corā suo
 iudice. vt. C. de ex-
 cep. l. fi.
Obtinet. ut sena-
 sul. ut. §. t. j. i pnci-
 sic ē excep. macede.
 a vel. vt. ff. ad mace
 a vell. p totū ti.
Iudicōne. vt de
 dolo malo a met9 cā
 ut. ff. §. excep. doli p
 totū. itē pacti. ut. ff.
 de pac. iur. §. §. ptoz
 q. **A**gētib9. id ait
 ē sine p fimo ne tps
 vt. ff. de doli excep.
 l. pure. §. fi. ita tm̄ si
 añ sm̄az opponat. vt
 C. sm̄az scih. n̄ pos.
 l. pemptorias. nisi
 in. vij. casibus in qui-
 b9 eē opponi pnt p9
 sm̄az. vt rōneletatis
 ut. C. e. l. dē. et. ff. de
 mīn. l. mīor. xv. an.
 omīssa. Jē miles. vt
 C. de iur. a fac. ig. l.
 j. itē i mace. a vell.
 vt. ff. ad mace. l. tam
 a fi. Jē in denatore
 qui opponit. ut ouem
 aē in qtu facē p̄t eciā p9 sm̄az. vt. ff. de re iud. l. nescimus
 §. fi. Jē excepō falsi pcuratoris. vt. C. §. pcur. l. l. §. sec9
 si rōe psōe pcuratoris opponat excepō. vt qz sit miles vt
 mlr. qz tūl excep. dilatoria ē. ut. j. e. §. ptoz. io. Jē vbiuz

Marginal notes on the left edge of the page, partially cut off and difficult to read.

dicēz nullū fuisse iudiciū ut qz sit venalis sūa vel falsis te
 stibz vlmstris iudicata. vt. C. qñ nō ē ne. p. l. venales. l.
 cū iudex nō su. vt. C. si a n̄ ope. iudi. p. totū. itē si inique
 sub iudice opull⁹ est
 eo tpe q̄ opelli nō d
 buit. vt. ff. s. fē. l. j.
 s̄ dilatoria pponitur
 an̄ lit. s̄. s̄ p̄batur
 p̄p̄ actor mō strave
 rit qd̄ alleruerat. vt
 C. s̄ p̄baē. l. i. excep
 onē. a. C. e. l. si qd̄.
 sec⁹ i excepcone fori
 qz an̄ lit. cōf. opponi
 a p̄bati d̄z fm̄ q̄bā
 vt. ff. e. l. p̄f. s̄. qd̄
 d̄ excep. nō nu. pecu.
 niqd̄ ē dilatoria vel
 petitoria. s̄. n̄. quidā
 anormalā eā esse nos
 dicimus q̄ est t̄p̄alis
 biēm. s̄. v. l. xxx. diez
 ut. s̄. de lit. obli. s̄. f.
 C. s̄ n̄ nu. pec. l. i. s̄. s̄
 atib⁹. s̄. j. s̄. in s̄ p̄t
 dici anormala. qz euz
 alias p̄bat q̄ excipit
 s̄ t̄n̄ p̄bat. vt. C. s̄
 n̄ nu. pec. l. si ex cau
 sione tua. Tem q̄ro
 i excepcone n̄ in. doē.
 et eodē mō. vt. C. de
 doē. cau. n̄ nu. l. si. et
 aut. s̄. ibi posita. itē qd̄
 de ea q̄ opponitur. vt
 quis ouemā. eciā in
 q̄ntū facē p̄t. s̄. eaz
 t̄p̄alē. qz p̄sumo q̄ a
 liq̄ acq̄ret. a sic post
 ea potit solue. vt. C.
 arbi. tu. l. si defunct⁹
 naz nō repetit quod
 soluit. licz facere nō
 possit. ut. ff. de. adi.
 ide. l. nā a marit⁹. qd̄
 fierz si eēt p̄teta. cū
 sit fauorabil. ut. ff. s̄
 adi. ide. l. q̄ excep.
 a. Aut alia veluti si
 quis stipulet id qd̄ i
 vtero est. vel fruct⁹
 futuros. vel domum
 certo loco edificari.
 v̄l cū tome ellz ephē
 si dare stipulatus ē.
 ut. ff. de. s̄. obli. l. in/
 terdum fm̄. Azo.
 b. Cū temere. s̄. de
 ac. s̄. si q̄s agēs. a. ff.
 s̄. lib. l. e. l. n̄ solū. s̄. fi.
 a. C. de iu. si. l. i. iusta.
 c. Zenoniane. s̄. grece. cui⁹ menimit. s̄. de acf. s̄. s̄. s̄. quidez
 d. Cōtinz qd̄ die ut mō dixi. p. l. de. s̄. obli. interdum.
 e. In duplū. s̄. vidz qz nullā patiat. penā. ut. ff. de pef.
 s̄. qz si i die. i. p̄n. q̄ ē huc contra. Sed die illā corrigi. vel
 melius die qz ibi ad hoc solū agebat. ut. eodem iure penes

conuēti à alia s̄lis differe
 debēt actōem ⁊ post tēp⁹
 agē. Ideo em̄ ⁊ dilatorie
 iste excepcones appellāt
 alioqn̄ si intra tps egerit
 obiectaqz sit excepco ne
 qz eo iudicio que p̄ oseq̄
 rē p̄pter excepcone neqz
 post tps oliz agē poterāt
 cū temē rē in iudiciū dedu
 cebāt et osumebāt q̄ rōne
 rē amittebant. Hodie
 aut non ita stricte h̄ p̄ce
 dere voluim⁹. s̄. cū qui an̄
 tps pactōis vel obligatio
 nis litē inferre ausus est.
 zenoniane ostōm s̄biacere
 cēsemus quā sacratissim⁹
 legislator. de h̄is qui tpe
 plus pecierunt ptulit vt
 et inducias q̄s ipse actor
 sponte indulserit vel natu
 ra actōnis otinet. si otēpse
 rit in duplū habeant h̄ij q̄
 talem iniuriam passi sunt.
 ⁊ post eas finitas non aliē
 litez suscipiāt nisi omes ex
 pēlas litis antea acceperit
 vt actores tali pena p̄ter
 riti tpa litū doceātur ob
 huare. Pretea eciā ex p
 s̄a sūt dilatorie excepco
 nes q̄les sunt p̄curatorie
 veluti si p̄ milite aut mulie
 rē agē quis velit. Nā mili
 tibus nec p̄ p̄re vel m̄re v̄l
 vxore nec ex sacro reseri
 pto p̄curatorio noie expi
 ri concedit. suis h̄o nego
 ciji superesse sine offensa

agentem haberetur quo erat apud defunctum unde non
 fuit plus petitum.
 f. In iuriam non tū talem apt er quam agere possent.

militaris discipline possunt
 Cas vero exceptiones
 q̄ oli p̄curatoribus p̄t ifa
 miā vel dantis vel ip̄si⁹ p̄
 curatoris opponēbant cū
 in iudicijs frequētari nul
 lo mō p̄spexim⁹ cōq̄escere
 sanctimus ne dum de h̄is
 altricatur ipsius negocij
 disceptatio proleatur.

De Replicationibus
 Redū eueit vt exceptio q̄
 prima facie iusta vidz mi
 que noceat. qd̄ cū accidit
 alia allegatione opus est
 adiuuandi actoris gr̄a q̄
 replicatio vocat qz p̄eam
 replicat atqz resoluē ius
 exceptōis. veluti cum pa
 ct⁹ est aliquiscū debitore
 suo ne ab eo pecuniā petat
 d̄inde postea icōtriū pacti
 sunt id ē ut creditori pete
 re liceat. creditor agat. ⁊
 excipiat debitor vt ita de
 mū odēneē si non ouenerit
 ne eā pecuniā creditor pe
 tat nocet ei exceptō. oue
 nit em̄ ita. nāqz n̄lominus
 hoc veruz manet licet po
 stea in otrariū pacti sunt
 s̄. qz iniquū ē creditore ex
 cludi replicatō ei dabitur
 ex posteriore pacto oueto.
 Rursus interdum eue
 nit ut replicatō q̄ p̄ma fa
 cie iusta ē. iniq̄ noceat. qd̄
 cū accidit alia negatōne
 op⁹ ē adiuuāde rei gr̄a q̄
 duplicatio vocat. Et si

Tali pena. C. ad
 l. iul. repe. l. i. ff. de
 peis. l. capitalium. s̄.
 p̄f. a. C. de fidei. cō.
 li. l. si quis in suo.
 h. Mulierez. q̄ pro
 alio agē nō p̄t nisi p̄
 parentibz si morbus
 aut etas eos ipediat
 nec sit qui eoz noie
 agat. ut. ff. s̄. p̄cura.
 l. feminis.
 i. Vel i rem nisi p̄ eo
 rū libtate. ut. ff. de
 li. cā. l. iij. s̄. fm̄ jo.

Discipline. i. hoc
 fit sine offensa disci
 pline. n̄ aut sic intelli
 git ut a hoc non pos
 sit fieri. si disciplina
 id ē exercicium milita
 re offendaē s̄. siue of
 fendatur siue non p̄ s̄
 sumit non offendi vt
 h. et. C. de p̄cut. s̄. q̄
 stipendia.
 l. Conq̄escere. Sed
 s̄. ff. de postu. l. i. s̄.
 loco et i. s̄. hoc edicō
 So. ibi de maxima in
 famia. hic de parua.
 Vel illud de aduoca
 to q̄ emolimentū t̄n̄
 h̄z. hoc i p̄curatore
 qui t̄n̄ h̄z onus.
 m. De replicatōib⁹. qz excepō p̄t replicationē elidit.
 ideo p̄t osequens de replicatōe dic. ut. j. e. m̄ p̄n. et. ff. de
 excep. l. ij. s̄. replicatō. Accursius florentinus.
 l. Interdum. excludi. scilicet p̄t exceptionem. Accur.
 o. Digestoz. ut. ff. de excep. l. ij.

Excepções. h. g. videret q debet esse i fine superioris ti. Sed certe cu et replicatio sit excepção bene ponit h gñalt tam ad excepções q ad replicationes pertmens.

Fideiussoribus appellacione fideiussoris omne accessorium accipe. siue sit mandator siue fideiussor. siue ali9 ex eo dictus q pro alio fide sua astinuerit Et nota q die pleruz q: excepção reo ope tes gra sue p sone ut q: sit mior fideiussori si opetit. ut. ff. 8 mior i. i. cae. i. pn. et. ff. de excep. i. fi. l. Tez si e dñat9 rōe sui delicti ut. C. de fide. l. i. vel si cessit bonis. vñ per sonalit ei subuenitur ne in pl9 oueniat. q: iquatu d3 facē vt. s. de act. l. fi. et. j. e. m. fi. Tez vbiqz qz i quatu facere pt adē nat. nam fideiussori non dat excepção. vt. ff. 8 re. iud. l. et si fi dussor in pn. nisi fi dussor ut defētor o ueniat. tūc em ut de fensoz i ut fideiussor i daē. vt. ff. pro so. cio. l. naturaz. s. i. et. ff. sol. ma. l. alia. vñ bi aut excepção rei co hēt. ut pacti oueti a rei iud. fideiussorib9 opetit ut h. ec. mui/ to reo. ut. C. 8 excep. l. 8 fēsiōes. a. ff. 8 ex/ cep. l. omnes. ac.

Ubi q. l. fideiussor sane. ppē ribz huc casu dixit. s. ple ruz. et ppē alios vt diximus. ac.

Marie. s. de fidez ut. in pn. ac. De mēdic. s. qz in edicta vice sustinent seu obtinet a. tionū. ideo p9 actōes et de mēdicis pponit. vt. j. e. m. p. m. ac.

Ex tur. actioi b9. s. in factū j. e. s. fi.

Verboz. id ē dicē vba ocepta a ptoze ppo nēte mēdicū. s3 h. b. q erat dñā olim mē mēdcā et actio nel. cū et actō erat formula. ut. ff. de ori. iut. l. ij. s. 8. de ex hñs. Rñdēt qdā ut pceptoz meus azo. q iēdcā forma bāt i p sōa volētū ea mētare tm. vñ mē duos dñr reddi a pto/ re loqñte duob9. ut. j. e. s. exhibitoria. et h. eciam colligit. ff. sub multis. ti. i. f. datu. de iterdic. sic ei dicit. vñ vi illū deiecit. 2ē. ut. ff. 8 vi. a. vi. ar. l. i. i. pn. Tez vti edes d qbz 2ē. ut. ff. vii. pos. l. i. i. pn. a sic de alijs s3 actōes gñalit et i p sōam oim formā. ut qēuz emerit ex empto agat. a sic de cetis. qd colligit. ut. ff. 8 ori. iut. l. ij. s. oim. a. s. de his vel dic. b. euiē dram talē fuisse. qz mēdicā a ptozib9 sed

rursus ea pma facie iusta videatur. sed ppter aliq cam actori miq noceat. rursus alia allegatōne o pus est q actor adiuuet q d3 triplicacio qru oim ex cepcionū vsuz mēdū vltē ruz q dixim9 varietas ne gociorum introduxit qz omes aptius ex digestorū latiore volumine facile est agnosce. Excepções au tē quib9 debitor defēdit plmqz accomodari solēt ec fideiussorib9 ei9 r rē. qz quod ab hñs peti. id ab ipso debitore peti vidēt qz mādati iudicō redditu r9 est eis qd hij p eo solue rint. q rōe et si non d petē da pecūia pact9 qz cū reo fuerit placuit p inde suc currendū ec p exceptionem pacti ouenti. Illis qz q p eo obligati sunt ac si ec cū iphs pactus essz ne ab eis ea pecūia peteret. Sa ne qdaz excepções non solēt hñs accomodari. ec ce em d bitor si bonis suis cesserit et cum eo credi tor experitur d fenditur p

actōes a ceteris mētatib9 forma bāt. utz ex eo q oia sunt ptozia. ut. ff. 8 mēdic. p totū li. h. bodie ml aliud ē mēdi cū q actō ptozia i fcm. ut. j. e. s. fi. stitutoris a ex hito ris. ut. j. e. s. restituto ria et. s. exhibitoria. 3 Prohibeat. qd fac i phibitoz ijs mēdcis. ut. j. e. s. phibitoria. ac.

excepçãoe si bois cesserit s3 hec excepção fideiussori b3 non datur ideo scz qz q alios p debitore obligat hoc maxime pspicit. ut cū facultatib9 lapsus fuerit debitor possit ab hñs quof p eo obligauit suum dseq.

De interdicitis.

Ex tur vt dispicia m9 de interdicitis seu actioibus q p hñs exercentur. Erāt aut interdicta forme atqz ocep ciones vborū qbus ptoz ā iuebat aliquid fieri. ā fieri phibebat qd tūc ma xime fiebat cum d possessi one ā qz possessione inter ali qz o tēdebatur. Sū ma autē diuisio mēdicō z nū hec est. q aut phibito ria sunt aut restitutoria. aut exhibitoria. Pro hibitoria sūt qbus vetat ali qd fieri veluti vi sine vi cō possidēti vñ mortuū m ferētū q ei iuserat i ferēdi. vñ in sacro loco edificari. vñ in flumine publico ripa re eius aliquid fieri q p ei9 nauiget. Restitutoria

Sūma. i. pma nō mima. qz et de duobz mē. j. s. aristo. b3is aliqñ mē mē. ut. j. e. s. tercia. tur mē tē phibitoz e Restitutoria qñz tñ qd iueniū. ria q exhibitoria. vt. ff. e. l. s. iterdcōz. a. ff. 8 li. ho. exhi. l. i. nā petiē exhiberi et phibēt inuit9 ētineri. f Possidēti. ut h qz missus fuit i pos. iusu ptozis. ut. ff. ne ius fi. e. q i pos. mis. e. l. i. i. pri nā iuste possidet a sine vicō q actō p toē possidet. ut. ff. 8 g Inferēd. qd mēdcā ē. ff. de mortuo iacq. pos. l. i. iuste inferendo. l. i. m. pn. s. hoc interdicitum. accur. h Edificari. qd iēdcā hēs. ut. ff. ne qz i loco. sa. l. i. i. pn. l. Vel i flumie. et hoc habes. ff. ne qd in flumi. pu. fi. et ne quid in ripa. l. i. m. pn. Accurfius.

Marie s3 ideo dicit. q: qñz p mēdcā non sap possessioe. s3 sup iut. rei o tēdit ut p3. in interdico de mor tuo inferendo vbi h3 inferre. et sepulchro imedificādo vbi licet imedificare. ut. ff. de mor. i ferē. l. i. i. pn. et. s. ptoz ait Tez qñz ppetatis et possessio nis siml. ut. ff. de aq cot. et esti. l. i. s. fr. et. ff. e. l. mēdicōz. s. qd am. h nūqd alio mō q p mēdcā agit d possessioe. s3. sic ut p o di. mde. l. m. s. bii. s. si mimi. Tez p triticaria. ut. ff. 8 cō di. tri. l. i. m. fi. a. l. ij. Item p o dicioz ex le ge. ut. C. 8 acq. pos. l. fi. a. ff. 8 rei. vñ. l. pn. a. C. 10ē. l. fi. qz b Possessione. siue retinēda siue recupā da siue adipiscenda. ut. j. e. s. se qns diui e Quasi pos/ sio sēsiōe. ut cū o tēdit. de possessioe rez. in corpaliū ut vie a iti nerū a act9 et aq. vñ bi non ē vera posses/ sio. ut. ff. de acq. re. do. l. suus. s. incorp ales h tñ est ibi qdā qz possessio. a sea re tinēda opetit mēdi cā de itinere et actu a aq qñ o tēdo me eē i qz possessioe p dcoz rū iurū. ut. ff. de iti nē actuqz p. p totū a. ff. 8 aq cot. a esti. p totū. et. ff. 8 hui. l. p. et. ff. si. s. vñ. l. sic

a Exposuimus p q̄s p so no acqui. s. ex hys
b Ediu aliud in t̄b9 mobilibz. nā p hys opetitvi bo. ra
 pro. actō. ut. ff. de. vi. et. vi. ar. l. i. s. hoc interdictum. et. s.
 illud. et. s. plane nisi mobilia cum immobilibus petantur
 hoc interdicto. ut. ff. de. vi. et. vi. ar. l. ij. s. qui autem.

c Propomitur. id est datur **d** Vñ vi s̄ q̄re s̄z vñ vi. s̄z
 qz talia erāt vba p /
 toris vñ illūvi deie-
 cisti rē. et ita a prin-
 cipio vboz p̄toris
 sup̄sit denoiatōz sic
 alia vt q̄z bo. et filia
 ut. ff. de. vi. et. vi. ar.
 l. j. in principio

e Ab eo. s. deiectus
 qz hodie exspoliati
 te. vel qz cepi possi-
 dere rē tuā clā. vñ vi
 seq̄nti vñ die me ex-
 pulisti. nā teneris mi-
 hi s̄ mēdico secus si
 incōtinēti me reici-
 ut. ff. de. vi. et. vi. ar. l.
 ij. s. c. g. a. l. qui pos-
 sessiōz qd incōtinēti
 accipe anq̄ ad alios
 act9 exncos diūtat.
 ut. ff. de. suo. rei. sti-
 f. c. ostētibz **duo**
 ut. c. vñ vi si q̄s i t̄m

g Sup̄dixim9. scz
 vi bo. rap. s. quia t̄m
 h **rei dare. s. ppe**
 tatis. s̄ interdicto vti
 possidetis possessio e-
 stimat. ut. ff. uti pos-
 si. l. p̄n. s. fi.

i Priuata. pena at
 hmōi legis est tercie
 ptis bonoz publica
 si sine armis. et ilega-
 tio eē si ē armis. ut. j.
 de publi. iud. s. Itēz
 lex iul. devi. pu. a. c.
 ad. l. iul. de vi. pu. l.
 q̄nqz. et. l. ij. et. ff. de
 ac. l. hos accusare. s.
 omnibus

k Sim at. et lapides
 j. de pu. iud. s. Item
 lex. ff. de vi. et. vi. ar.
 l. ij. i. p̄n. ff. de v. si.
 l. armorz. S3 nunq̄d
 dz aliq̄s exspectat se
 p̄mo pcuti q̄ pcuti-
 at. Dicunt q̄daz q̄ sic
 ut. ar. c. vñ vi. et. l.
 i. et. ff. ad. l. acqui. si ex plagis. s. tabernarius. nos contra
 sed sufficit iustus timor recte possidenti ad defendendam
 possessionē quam sine vicio tenebat iculpatate tutele mode-
 ram ne illatā. vñ ide. p̄pulsatē l3. vt. ff. ad. l. acq̄l. l3. si q̄n3
 et. ff. ad. l. cor. de sic. l. is. q̄. et. ff. de vi. et. vi. ar. l. ij. s. q̄ ar.
 l. **Ter** cia. duplicia. simul p̄ fieri actionum diuisio. nam q̄
 dam duplices sunt. ut fa. h3. f̄m. reg. et dñ. di. ut. ff. de iu-
 di. l. in tribus.

m Sacro. ut. ff. ne quid in loco sacro. l. i.

possessiōz vidē **A**dipisci
 vero possessione p q̄s aliq̄s
 p̄t. scdo libro exposuimus
 necvlla dubitatio est. qui
 animo soli adipisci posses-
 sionē nemo p̄t **R**ecupe-
 rāde possessiōis cā solz mē-
 dici. si quis ex possessione
 fundi vñ ediu vi deiectus
 fuerit. Nam ei p̄ponitur in-
 terdc̄m vñ vi. p qd is q̄ de-
 iecit cogit ei r̄stituire pos-
 sessionē. l3 is ab eo qui vi
 deiecit vi vel clam. vel p̄-
 cario possideat. s3 ex ostōi-
 bz sacris ut sup̄diximus si
 q̄s rē p vim occupauerit.
 si qd in bonis eius ē. dñio
 ei9 p̄uat. si aliena p9 ei9 re-
 stitutiōne ecia estimaciōz
 rei dare vim passo opellit.
Qui autem aliquem de
 possessione per vim deiece-
 rit. teneē ex lege iulia d vi
 puata aut de vi publica.
 s3 de vi puata. si sine armis
 vim fecerit. Sin aut cum
 armis eū de possessione ex-
 pulerit. devi publica tene-
 ē **A**rmorū autem appel-
 latione non soluz scuta et
 gladios ⁊ galeas. s3 et fu-
 stes et lapides significat
 itelligim9 **T**ercia diui-
 sio interdiciōū h̄ est. q̄ aut

n Publico. ff. ne quid in flumi. publi. per totum.
o Vtrobi. Itē interdēz s̄ sup̄ fitiebz. ut. ff. de. sup̄. l. i. s.
 appōit et die ut. s. e. s. it̄mede. / mitate. sine ea t̄m iddi p̄t.
 p **Int** deōz. s. ē atiq̄ solē. / appom. ut. ff. de op. no. nū. l.
 p̄tor ait. s. nōnulli. vel eē i fēz actō loco cuiuslibz mēdici.
 q̄ vtil vocatur ut subicit.

q Ordinez. id ē exē
 antiquā solēmitatem
 qd sp̄ fieri vidē vt s̄b
 icit ut. s. de suc. sub-
 la. i. p̄n. a. ff. de negg
 l. actō. et. c. s form
 et ipe. ac. s̄ bla. l. i. et
 ij. r **Int** de. s. fo-
 lemibz **A**ctō. i. a
 ctō infc̄m q̄ dat loco
 cuiuslibz it̄dci. Et nō
 quatuor esse genera
 actōis i fcm. vna est
 que ex omi edicō vel
 mēdco p̄toris dat v/
 bi sp̄ eal actō n̄ dat.
 ut h̄. Alia ē leg acq̄-
 lie subsidiaria. q̄n dā
 num datur de nō cor-
 p̄ in nō corp9. ut. s.
 ad. l. acq̄. s. fi. que et
 ipsa p̄toria ē. ut. ff. s̄
 p̄. v. l. qz actōnum.
 in fi. Terciu gen9 ē
 eōrdiariū. qz ex va-
 rijs figuris cāz ē in-
 troductum q̄ciens ez
 quū ē actōz dari. vt.
 c. s sacrosā. eg. l. sci-
 mus. Quartū genus
 est qd eq̄patur actō
 ni p̄. v. q̄ actio pre-
 sep. v. vna cum ista i
 fcm cuius d̄r. ut. ff. de
 p̄sep. v. l. i. in fi. Et
 h3 locū i f̄bz ḡnibus
 negotioz. P̄tio i cō-
 tractibz inoiatis tri-
 bus. dou. des. et do
 ut facias. et facio vt
 facias. ut. ff. s̄ p̄. v.
 l. nat̄al. s. i. et. ij. S3
 in q̄tto inoiato s̄z
 ctu. s. facō. ut des. h3
 locū actō de dolo ut
 ff. de p̄s. v. l. natu-
 ralis. s. q̄ si facō. Itē
 in scdo ḡne ex omni
 pacto incōtinēti ate
 vel p9 apposita iurē a
 liquē s̄ctū. ut. c. s
 pact. int. emp. ar. v.

simplicia sūt. a duplicia.
Simplicia sūt in q̄bus re9
 alter est. alter actor. q̄lia
 sūt oia r̄stitutoria a exhi-
 bitoria. Nā actor ē qui d̄-
 siderat. a exhiberi. a resti-
 tuti. Reus aut is a quo desi-
 derat ut restituat aut ex-
 hibeat **P**rohibitorū at
 interdiciōū alia simplicia
 sūt. veluti cum p̄tor p-
 hibz in loco sacro vel in flu-
 mie publico ripa ve ei9 ali-
 quid fieri Nam actor est q̄
 desiderat ne qd fiat. reus
 est qui aliq̄d facere conat̄

Duplicia sunt. veluti v-
 ti possidetis mēdictum et
 vtrobi **I**deo aut duplicia
 vocat̄. qz p̄a v̄tusqz litiga-
 toris in hys oditio est. nec
 quisq̄ p̄cipue re9 vel actor
 intelligit̄. sed vn9 quisqz
 tam rei q̄ actoris p̄tem su-
 stinet. **D**e ordine ⁊ ve-
 teri exitu interdiciōū sup-
 uacuu est hodie dicē **R**az
 q̄ciens ext̄ ordiez ius d̄r q̄
 lia sūt hodie omia iudicia
 nō ē necē reddi mēdictū.
 sed p̄ inde iudicat̄ sine in-
 terdc̄is. ac si utilis actō ex
 cā interdiciōū r̄ddita fuissz

De pena temere litigantū

l. ij. et. c. de pac. l. petēs Itē f̄cō ḡne vbicūqz dubitat̄ de
 noie s̄ct9. utz i exēpl. ut. ff. de estia. ac. l. i. et. ff. de p̄e/
 sep. v. l. i. per totum. et. l. ij.

t Reddita. scz ab illo p̄toze
 u **d**e pena temere litigantiū. usqz nunc de appositōe actōnū
 dictum est S3 qz at̄ngit eas mēdū temē appom. nūc de pe-
 na temere litigantū dicit

Nunc sustiebant. s. magistrat9 qui iura reddebant.
 ut. ff. de orig. iur. l. ij. s. post originem. ac.

Maxime i. certe. **P**ecuniaria. i. aliqui. ut. j. e. s. fi. **R**eligionem. s. calu. ut. j. pr. s. s3 qm. s3 in futuro seculo licet non in isto ut. C. de iuriur. l. ij. Ac.

Infamie. j. e. s. ex quibusdam. ac. **C**onstōne. C. de iuriur. ppter ca. l. ij. in princ. ac. **N**isi prius. nō die q. p. i. reus q. actor iuret sed p. ius q. au. diatur actor. aut p. i. ul. q. re. iuret. ut. C. de iuriur. ca. l. ij. i. p. n. que est contra **A**d stradicendū nota diligenti capla huius facit. actor em iurat q. bona istācia venit ad agendū. vt C. de iuriur. ca. l. ij. **T**ez q. n. dabit v. de dit iudici aliqd ut p. ferat. p. se. i. ut in aut. ut. liti. iuret i. ex or. lit. **T**e q. nullam ex. v. faciat. p. bati. de. calumiosam. ut in aut. s. h. i. q. i. g. di. ad apel. s. fi. col. v. ecō tra reus iurat s. ead. n. q. in pmo capitulo iurat se vti bona contē **V**eluti. **D**icōe ut. s. de ac. s. tripli **N**oie agetur. **T**e alibi. ut. C. de nō nu. pec. aut. s. q. qui p. p. a. **T**e q. alibi. ut si credi tor negat sibi debitū solutū. nā postea q. sit debitum p. bāt co. g. ut. ff. de p. ba. l. i. de debito. **T**e pos. sessor negās se possi. dē si. p. bāt p. dit pos. sessor. ut. ff. s. rei vē. l. p. n. et i. aut. s. ten. et se. s. ad. s. **T**ez al. ut. ff. de iudi. l. eū. **A**ctō ec. a. p. n. c. i. pio nō solū inficiacio ne. ut. s. et. s. de ac. s. at. ille. Accut. **T**e actoris. q. di. nō solū reus iurat de calumia. ut. s. e. s. i. s. h. ec. actor vtm ostōne n. a. dē. ut. C. de iur. ca. l. ij. in princ. **S**ubeūt. s. q. iustū et fidele iuriciū p. stēt ut in ostōne. s3 s3 in ostetudine nō habetur q. iuretur. s3 lege cauat. ut. C. i. s. r. e. nō nouā. s. p. m. et fac. i. aut. de testi. s. fi. **D**ec at. q. s. facis ca. dca. sūt. s. e. s. i. et. s. v. l. a. s. p.

Vne admonendi sum9 magnam cu ram egisse eos q iura sustiebāt. ne facile ho mines ad litigandū pced rēt qd et nob studio est id qd eo maxime fieri pōt q te meritas tā agētū q eoz cuz qbus agit. mō pecuni ariā pena. mō iuriurandi religiōe modo infamie me tu cohercetur **E**cce ei iur iurādūz omib9 q oueniun tur ex ostōne nā defertur nā reus non aliter suis al legacōibz vtitur n̄ prius iurauerit q putā se bona instāciā vti ad contradicē dū puenit **A**t adūsus in ficiantes ex qbusdā causis dupli vel tripli actō cōsti tuitur. veluti si damni in iurie aut legatorū. locis ve nerablib9 relictōruz noie agatur **S**tatis at abinico plis q simpli e actō veluti furti māifesti qd dupli nec manifesti dupli naz ex hñs et alijs qbusdā am causis si ue qd neget siue fateatur pluris q simpli est actō **I**tem actoris qz calum ma cohercetur nam eciaz actor pro calumnia iurare cogit ex nā ostōe ut usqz etiā ptis aduocati iusiurā dum subeunt. qd nā nra ostōne ophēsū ē **D**ec at omia p veteris calūnie a ctōne introducta sunt que in desuetudinē abiit. q in

Introducta actō em qdam erat q tenebat actor qui per calumnia litigabat i decimā ptē litis. qd hodie corrigitur s3 a h hodie iur aut. i. atiquū idit status s3 n iur illi9 actō

pte decia litis auctores ml ctabat qd nusq fem esse i uenim9 **S**ed p hñs in troductū est et pfatus iur iuranduz ut et improbus litigator t damnuz t ipē s falsitit ifere adūsario suo cogat **E**x qbusd iudicijl dānati ignomiosi fiūt w lutū furti vi bonorum rap torum iniuriarum. s dolo **I**te tutele mandati depo fiti dircis n̄ otrijs actōibz. **I**te p socio q ab utqz pte dircā est et ob id qui libz ex socijs eo iudicio dā nat9 ignomianotaē. sed furtiquidē a vi bonorum rapt oziū a iuriarū aut de dolo n̄ solū notāt ignomi nia. s3 et pacti et rē **P**li mus em inest vtruz ex de lictō a i quis aut ex contra ctu debitor sit **D**mnuz autē actōnum istituenda: ruz pncipiuz ab ea pte edi ctū pficiēit q ptoz edicit dei ius vocādo. utiqz eniz in pmiss adūsari9 i ius vocā d9 est idest ad euz vocād9 ē qui ius diciturus sit. q pte pretor parentibus et pte nus **I**tem pentibus libe risqz p̄onoruz et p̄onarū hūc p̄stat honorē. ut n̄ ali t liceat libeal libertisqz es os i ius vocae q si id ab ipo p̄toē postulauerit t impe trauerint t si qd aliter vo cauerit in eū penam soli doruz quināginta ostituit

ms. s3 p iudi. offi. ut i aut. s. liti. s. ad exclu. dēdal. et nō ex s. s. a ex. l. ff. de i. iur. l. q. i ius. s. nemo. et ex. l. ff. de pe. hre. l. illud q n̄ improbe et calū. n. o se litigauerit ut nō s beat odēnari i expēv ut. ff. de ius. l. eū. q. n. C. de fruc. a liti. ex. pē. l. n̄ i gret. l. i. C. s ius. l. pperādum. s. finaut. indistictē di / eat vidēū odēnari vi ctōri in expēv. s3 in telligendū cū iam di ctā det miacōe. si ca s lūmose s3 faciat. ut in aut. s. ius. s. optz col. vj. **I**gnomiosi. dam nati. s. suo noie. n̄ si p curatorio ut. ff. s. hñs q no. ifa. l. furti. a s3 si a iudice ordinatio ul' delegato sit odem nat9 sec9 si arbitovt ff. de hñs q no. ifa. l. q. s. s. ex spromisso **D**irecto. et ob id tutor ouentus a pu pillo et dāratul mfa matur. **I**dē in alijs di rectis. sec9 ecōē tu s tor pupillū faciat cō dēnari. ut. s. et. ff. s. hñs q no. ifa. l. i. Et nō qz i casu ec. s3 rra i famat ut. hñ. ff. s. hñs q no. ifa. l. furti. s. mādati. **T**ez nota q qtuoz s3 ponitur ex ēpla de maleficijs et qtuoz s3 oētibz. vel o **S**3 furti ecā q i pacti. i. p̄cio erit sine iussu p̄toris. ut s3 hñs q no. ifa. l. i. actōib9. et. l. furti. et. s. pact9 **R**ecte s3 hñs q no. m fa. furti. l. fi. **E**dicti. i. edictum apoit de in ius vo. ut. ff. s3 ius vo. l. ij. s. p̄tor. et p totum. ti. **D**ictur9. ff. de in ius. vo. l. i. zc. **A**ccursius floren. **S**olidoz. al. qsi i officio9 castigatur si p̄ inopia penā solue possit. ut ff. de in ius vo. l. p̄n. et fi. Et itellige s3 i emācipatis filijs. al. nō possz esse iudiciū mē p̄rem a filium ut. C. s3 i ius. vo. l. fi. et dixi9. s. s. act. s. eū q

Itē nota qz pz hic qz aureus p solido accipiē. ut ff. de i iul vo. l. libtuf. et. l. in eum dicat. l. aureoz. et h die soli. Itē nō. qz. lxxij. aurei faciūt librā auri. ut. C. s. l. ucept. et arch l. qciens. col. p.

Sz vñ supē. R. qz de act. dixi. et s re is seqtur. sic a de iudice q sedet. in iudicō di cannis. et eius offitio circa que vertatur.

A In pmissis. i. in pncipalibz. vñ mē pncipalia. nam pmo libellus dād. ut. E. de lit. ot. aut. offerat. et cāe examiacō pces dē d3 hāc obfuaā. q ēca smāz adhibeē. ut. C. de ius. l. iudic. vel die i pmissis saliz obfuaā. s. ēca smāz adhibendis. nā et a lia sunt obfuaā. s. q detur i septis. ut. C. s. se. expe. reci. l. fi. a sedendo. ut i aut. vt ab illul. et q sup. s. sei mus. h est pncipa / le q fm legez iudiciz ut h sequitur

Cōstōibz. s. impatorz. **A**ut moribz id est oluerudine q p lege suat. ut. s. diut. na. s. ex n septo Sz quid si vñ eoz alteri oēdic. R. con stō legi antiq piudic cat. ut. ff. del. a se o. l. nō est nouū. a olue tudo piudicat vt qz siue sit gñal. ut. ff. s. le. et se. cō. l. de qb3 siue sit spāl in illo lo co. s. tm piudicat vt qz. ut. ff. omia. predi. l. veditoz. s. si o stat. **M**oxā. s. pmitto nā dām estimacō tm est i obli. et i odēna tōe. ut. ff. s. re. ius. l. miles. s. i. et. ij. al. et s. t incerta smā. qd el se nō d3. ut. s. de act. s. curare

Cū. s. possessorez. **V**t rē ipsā. idē et si i psonā ut si res pe tatur vi possessa per actōz qz mef. cā vel ex stiplatu ad rē tra dēdā si at in qntitate vel in gñe aliquid pe tat. et tūc a petitiōne actoris absoluitur ul odēnat in re petita

Cū fructibz. Sz d qb3 fructibz loqē nunquid de natura libis. ut de pomis et ceruis et similibz an vob industria libz. R. s. natālibz non. qz illi aut extāt. et tūc p rei vē. pe tūc sic res ipa ē null9 eē bo. fi. pos. fac suos. ut. ff. de vsu.

De officio iudicis.

Sup est vt de offō iudicis dispiciam9.

Et qdēz in pmissis il lud obseruare d3 iudex vt alie nō iudiciz qz q legibz a ostōibz aut moribz pdit ē. **I**deoqz si noxali iudicō adit9 ē obseruare debz vt si odēnādus vidē dñs ita dbeat odēnare p bliū. meū um lucio ticio in decē au reis odēno aut noxā dedē

Et si in rē actū sit corā iudice si oē petito rez iudi cauerit absolue d3 possesso rem siue o tra possessorem iubere eum debet vt rem ip sam restituat cū fructibz s3 si in p̄senti neget se pos sessor restituere posse. et sine frustracōe vidē tps restituendi cā petere idul gendum ē ei vt tñ de litis estimacione caueat cū si de iussore si infra tps qd ei datū ē non restituisset. **E**t si hēditas petita sit eadez circa frēus mēueiunt que dixim9 iterueire d singla rū rerū petitiōe **I**llorū at fructuum qz culpa sua possessor nō pceperit siue illoz quos pcepit **I**n vē qz actiōne ead ratio pene hēē si p̄do fuerit si vobona fide possessor fuerit nō habetur ratio osumptoz neqz non perceptoz p9

l. fruct9. Aut n̄ extāt. et tunc n̄ tenet. ē nec hēat. nec do lo fecerit q mi9 hēet. s3 odicōe sine cā estimacō debeē. ff. si. ē pe. l. si. et me. a vtroqz casu cessat offitū iudicē. de q h agit cū iut actō is petat. itē de indust. non. fia bo. fi. pos. pce pti sūt qz p̄cipiendo eos a sepādo a solo suos fac. et lucē vt ff. de t22 di. s. si qz a n̄ dño. siue hēat titulu siue n̄. ut. ff. qbz

inchoatam autem peti cionem eciam illorum ra cio habetur qui culpa pos sessoris pcepti non sunt ul percepti consumpti sunt.

Si ad exhibendum a ctum fuerit non sufficit si exhibeat rē is ē q actū ē. s3 op9 ē ut eē rei cāz dēat ex hibē. i. ut eā cāz habeat a ctor q hiturus eēt si c̄p mū ad exhibēd egiss3 ex hibita res fuiss3. **I**deoqz si inē moras exhibēdi vsuca pt a sit res a possessore nō minus odēnabit **P**reter ea frēuz medi j tps id est eius quod p9 acceptuz ad exhibendus iudiciuz ante rez iudicataz intcessit ra cionē d3 hēe iudex **Q**uod si negz re9 ē q ad exhibēd actuz ē in p̄senti se exhibē posse et tps exhibēdi cā petat id qz sine frustra ti one postulare videat da ri ei d3. ut tñ caueat se resti turuz qd si neqz statū iussu iudicis rez exhibeat neqz postea exhibituruz se ca ueat odēnandus sit in id quod actoris iteat si ab ini cio res exhibita eēt **S**i familie hēiscūde iudicio actum sit singulas res sin gulis hēredibus adiudi care debet et si in alterius personam pregrauare videatur adiudicatio.

mo. vsu. a. l. si. usuff. a. ff. sū. reg. l. iij. s. pñ. si at non sepa ut adhuc iphi9 fundi sūt vt. ff. de rei vē. l. fru ctus. Sz die de indu stālibz loq q sūt per cepti. s3 non osumpti a bo. fi. pos. nam cuz sūt sei possessoris. nō rei vē. s3 iudicis offi / cō petiū. ut h. et. C. de rei vē. l. certuz. s. bō fide. si at male fidi fit de osuptis tenebi / ē odicione sine causa de extātibz rei ven. n̄ dico ead rei ven. qua petiē res. s3 alia omi / no lz in pet. h̄. sit se cus. ut. C. de rei ven l. certū. l. R. de p̄ci piendis aut teneē offi cio iudicē. ut. j. e. s. illo rum et. ff. de rei ven si nauis. s. si. si v o ma / le si. pos. titulum ha beat d osup. teneē odicōe sine cā de ex tātibz rei vē. a p̄ci piendis p̄t. t. excus sator. ut. C. s. rei vē. si fundū. n̄ m. iij. casu bz vbi de p̄cipēdis teneē q h3 titulu qf dic. ut. s. dixim9 d re rū di. s. si quis a non h̄ **S**i i p̄nt. dño nō i actōe i rē in con timēt fieri excucōez sec9 i psonalibz. qā q tuor mēsiū spaciū da ē. ut. s. d act. s. qdam et. C. de vsu. rei iu / di. l. ij. et. iij. **E**t si hēditas. pe tita. si hēditatis pe titōe actū sit et odē nacō secuta. nā a ipa est i rē et i psonā. vt s. de ac. s. quedam. **P**etitōne. ut r̄sti tuant fruct9 cum re. ut. s. p̄. s. **I**llō p̄cipit. s. q tit ulum n̄ hē bat. al ab

illis percipiendis excusatur ut modo diximus **A**ctōe. s. in rē. a pet. h̄. hēditatis veniūt ead rō **P**ene. pene dic. qz i petitiōe ne qua res. s3 i rei vē dicatione alia est rei vendicacō. p re. alia. p fructibus.

Rō s̄ verū p rei vendicacōz vel p iudicis offitium. ff. p. adicōz sine cā sic. cū equū a bonū sit. ut. ff. si cer. pe. l. et si me. p. **P**ercepti. n̄ infasvl pupill9 fuerit possessor vt ff. de rei. v. l. q. ifal. / quō potuit vlucapi. ē intrupeōe fa q. **V**lucapta. s̄. / cā i actōe ad exhibend9 videat facta ec̄m rei. v. ut. C. de anna. excep. l. si. s̄. v. jo. lex illa itelz ligiē i t̄bz casib9 ibi in lra posit. n̄ aliaf. **A**ln̄ dicit illā gnast̄ is̄ t̄lligi. p. l. ff. de iud. solem9. Et q. h̄ dicit̄ ē ca res mobiles. Intel lige in q̄bz n̄ intrūpi vlucapio p. litul. s̄. ut. ff. de rei. ven. l. si p9 pa. s̄mā verior est r. **A**ctū a obtentū. **T**n̄ caueat. ut. s. e. s̄. h̄ si neget. ff. ad exhiben. de eo. s̄. n̄ iu t. **C**ondemnā. **I**sta dus. delat o. iur̄ iur. i litē. ut. ff. de in lit. iur. l. in actōne u. **D**icitū ē. ut. s. de ac. s̄. q̄dam actōes. p. **E**o s̄ h̄ p̄fit. ut. s̄. et. ff. fam. h̄z. l. puz tovi. s̄. h̄ si dolo p. **E**adē. s̄. ut fiat ad iudicacō rez. et pecu nie. ut. s. e. s̄. si fami. lie. aut ēca dāna da / ta in rebus ut. s. e. s̄. p. et. ff. cōi. di. l. iij. **P**ossit. nō non pos se fieri qd sine omōdi tate sit. ut. h̄. et. ff. s̄. h̄. si. nepos p. ocu lo. **I**tem nō corpus aliud diuidū. ut fun d9 q̄ diuidit̄ fm vo. luntatē pat̄ssa. ut. ff. del. j. l. q. in rez. na / tura. s̄. h̄. Aliud mdi uidū. ut. h̄. ut. h̄. et. ff. de vlucap. l. rez. s̄. mixta a. **S**i simū. q̄ iudicō agit̄ ut agi

ofimib9 t̄mni ponā. s̄. p. domib9 vicin9 s̄ iudicō n̄ agit̄. si at̄ sit dom9 in p̄diū rusticū agit̄ utili simū regūdoz nō direcā. ut. ff. si. reg. l. iij. in p̄n. et. l. h̄. et. si. s̄. fi. **A**ccuē b. **N**ecessaria s̄. l. quod sequitur. euidētioribus c. **A**diudicacō. ff. si. reg. l. iij. s̄. fi. et. l. iij. et. iij. in prim. **D**uo furatus. s̄. ad qd dānabit̄. R. quātū in litēm iura uerit actō. p̄t ec̄ emmalit̄ puniri in. l. aureis ex lege agrar̄ia pro qualibet vice q̄ applicat̄ fisco. ut. ff. de t̄m. mo. l. a s̄ria. nec ciuil̄ tollitur p̄ emmalē. ē ad rei p̄secutōz altera de tur. vt. C. q̄n̄ ciuil̄ ac̄. p̄iu. c. i. i. nisi interim donec altera exerceatur. ut. ff. de publi. iudi. l. is qui. **A**ccur. **C**ondemnand9. s̄. ad int̄ esse delato iur̄ iur. in litēm f. **C**ui adiudicatū ē. nō ex s̄mā iudicis d̄n̄ iur. transferr̄. sic est in missuone q̄ sit ex sc̄do decreto. ut. ff. de acq. pos. l. iij. s̄. fi. et. ff. si ex noxali cā. aga. l. iij. in fi. et. ff. d̄ni. diui. l. s̄. fi. res q̄ sic accipe. si fuerit facta missio p̄ ipm p̄torē. nā sola s̄ t̄ria n̄ fac̄ d̄m. sed traditō ut. C. de pacē. l. editōib9 a. s̄.

debet hūc inuicē cohēdi ē ta pecunia sicut iā dcm̄ est odēnare. **E**o q̄z noie co hēdi q̄sqz suo odēnādus est q̄ sol9 fruct9 heredita r̄ij fundi p̄cepit aut rē he reditaria corripit a con sumpfit q̄ quidem filz inter p̄les q̄z q̄ duos cohēredes s̄ sequit̄. **E**ad̄ quidem it̄ueniunt7 si om̄ diuidūdo s̄ plib9 r̄bz actū sit qd si d vna re veluti de sūdo si qd iste fundus comode regio nib9 diuisione recipiat. p̄ tes ei9 singlis adiudicare d3. **E**t si vn̄ius pars p̄reg uarividebit̄. is inuicem ē ta pecunia alteri odēnan d9 est. **A**d si omode diui di nō possit veluti si hō for te aut mulus de quo actuz sit. tunc totus vni adiudi candus est. et is alteri inc̄ ta pecunia odēnād9. **S**i finiū regūdorū actum fue rit dispicē d3 iudex. an ne cessaria ē adiudicacō q̄ sa ne vno cāu nec̄ria ē. si cui

de rez. di. s̄. p. editōz. et. ff. de acq̄. pos. l. i. iuste. **S** quid in rei v̄. si res est aliena a in ea p̄nuciet̄ et ex ea causa mi chi tradat̄. R. idē cū em̄ publiciana mihi deē q̄n̄ a non do nino mihi adiudicatur a tradit̄. ut. ff. de public. l. iij. i. fi. ergo vbi est d̄n̄s. d3 ex sententia traditō me d̄m̄ facere vt ff. de public. l. quecūz. s̄. lex videtur expressa. ut. ff. de p. cui. l. non solum. al. p̄p. s̄. h̄z. s̄. q. ff. de excep. rei iudi. l. si inter. nec ob. q̄ ex rez sit ibi. ex q̄ videat̄ tur d̄niuz non t̄nsire. quia h̄ error iam rez p̄bari non p̄t iudicis s̄tentia p̄uat9 a qua non fuit appellatum. **T**ez nec obstat q̄ s̄ tentia lata in actione personali reo absolu to q̄ remanet s̄bitoz ut. ff. de cond. inde. l. iul. qz illud habet lo cum in obligatōne q̄ est res in corporalis h̄ aut̄ dicim9 de do minio rei corporalis qd facile et p̄sus po test sperari ab vno a alijs dari. sed non sic in incorporali. ut. ff. p. socio. l. ea vero. s̄. **D**e publicis. quia ciuilia iudicia dicta sunt vsqz huc. et et̄ am quedam emmalia sez ēca puata delicta. ut. s̄. in prim. huius quarti libri. vsqz ad ti. de ac̄. ideo nunc ponit de public. ac̄.

dentiorib9 sinib9 distigui agros omōdi9 sit q̄ oli su issent disticti. **N**am tunc necē ē ex altius agro p̄tē aliq̄ alteri9 agri d̄no ad iudicare. quo casu oueniēs est vt is alteri certa pecu nia debeat condemnari. **E**o q̄z noie odēnād9 ē quisqz hoc iudicio. quod forte circa fines aliq̄d ma liciose omisit. **S**ibi ḡta. qz lapides finales incidit **C**ontumacie q̄z noie q̄s qz eo iudicō odēnat̄ veluti si q̄s iubente iudice metiri agros passus non fuerit. **A**d aut̄ in istis iudicijs alicui adiudicatum sit id statū ei9 sit cui adiudica tū est. **D**e publicis iudicijs.

Publica iudicia n3 p̄ actōes ordinan tur nec oino q̄c̄q̄ file h̄nt cū ceteris iudicijs de q̄bus locuti sum9 mag naqz diuersitas eorū ē et i instituentis et in exēcēdis

Publica. per a / ctōnes. immo p̄ accusatōes. **S**imile s̄ h̄bū m̄ mis large posituz sic intellige. quia in ci uilibus agitur ut ali quid detur sed h̄cvt puniatur. accusat̄ us.

et ita considerata petitione conquerentis nil h̄nt simile in specto sine. nec in principio. cū vnū p̄ actōz. alterz p̄ accu sacōz istituit̄. nec i exēcicio. ē i ciuilib9 p̄bz actoz t̄m. ut. C. de edē. l. q̄ accusare. s̄. i emmalib9 actor et reus q̄n̄z. ut. C. s̄ abol. l. fallacit̄. et. C. de fal. l. ubi. **I**n alijs at̄ multa sunt fi n̄lia nā i vsqz sit libell9. ut. C. s̄ lit. s̄. au. offerat̄. q. ff. s̄ accus. l. libel. **I**tē i vsqz de calūmia iurat̄. ut. C. s̄ iur̄ iur. l. i. in p̄n. a. C. de fid̄ istru. l. ulf. **L**iz quidam dixer̄t contra ut ar. ff. de bonis eoz. l. i. ac. **A**iter format̄ libell9. sic k. **E**t istituedis. s̄. qua. ut otineat nom̄ accusat̄is a ac cusat̄i et annū et m̄sē q̄ om̄issuz fuit emen et locum vbi fuit om̄issuz et s̄ules sub q̄bz ē adm̄issū. **I**tem dies dati libelli d3 inferi. s̄. dies om̄issi em̄issuz vsqz hora n̄ est necē. ut. ff. de ac. l. libelloz. in prim. et in au. de exhiben. rei. s̄. suscep to a h̄z s̄ loc et i publico et i puato em̄ie q̄n̄ emmalit̄ agit̄. ut. ff. de priua. delict. l. fi. quando qz tamen hec solennitas non est necessaria. ut in leui. crimine. ut. ff. de ac̄. l. leuia.

et. C. de accus. ea que et idē in casibus in q̄b sine accusatōe quis damnari p̄t qui. s. casus h̄ijs legibus notantur. ff. ad. l. iul. de adul. l. i. §. si publico. et. C. de testi. l. nullū. et. C. de p̄ba. l. p̄n. et. ff. de suspect. tu. l. tutor. §. p̄. et. C. de calūp. l. i. et. ff. de bo. lib. l. q̄ c̄ maior. §. si libt̄us. et idē in notorio c̄mie ut dixim⁹. p. l. C. de act. l. ea q̄. et idē i c̄mie falsi. v. b. ut. C. de fal. l. vbi. §. jo. ostra. et di.

cit. q̄ ibi p̄ncipaliter fuit accusatō falsi isti a. C. de cuius. l. tuta hec ē rō q̄re d̄nr publica q̄i publica. sic. s. de suspect. tu. §. oñs et intellige q̄ alias possit ēē ab ip̄ ad accusatō. nō al. ut. ff. de act. l. qui accusare b. p̄m. s. ideo d̄c q̄ q̄n̄ est publica accusatō et t̄n̄ non ope rit cui libet ius accu / sadi. ut i c̄mie supposi ti ptus vbi accusant soli parētes ut. ff. de fal. l. lege corne. §. i. Item p̄pter accusati onē adulterij q̄ p̄mo de fertur certis p̄sonis ut. C. ad. l. iul. de ad ul. l. quis. c. P̄bli coz. fac. ff. e. l. ij. d. P̄lio. q̄ i p̄tam̄ mortē. ut. ff. de peis l. fi. ac. e. C̄ndēcone. q̄ est mors civil. ut. ff. de ostra. tabu. l. ij. in fi. f. Metallo. has pe / nas exponere ut dixim⁹ quib⁹ mo. ius pa po solui. §. c̄ autem. ac. §. Infamia. ut i le / ge iul. de vi. p̄. et. §. e. §. Jc. l. iul. d. vi pu. b. Capita. blica. lia. et ista appellatur relegatōes. ut. ff. e. l. i. Moliti sūt r̄ij. cū effcū. t̄n̄ solavolu tas suffic. ut. C. ad. l. iul. maiel. l. q̄s q̄s k. Aie. i. aiati corpis nā aia n̄ in hois q̄i dei p̄ate consistit. sic. C. de sacrosā. ec. l. sād̄m⁹. i. fi.

Publica autē dicta sūt q̄ cuius ex p̄lo executio eorum plerumq; datur.

Publicoz iudicōrū q̄d capitalia sunt. quedam n̄ capitalia Capitalia dici mus que vltimo supplicio affitiunt veluti aq̄ r̄ignis interdēcone. v̄l deportatō ne vel metallo. cetera si q̄ infamīa irrogāt cū dāno pecuniario. s̄ publica qui dē sūt nō tamē capitalia.

Publica autē iudicia s̄ sūt lex iulia maiestatis. q̄ i eos qui ostra impatorē vel rem publicāz aliqd̄ moliti sunt suoz vigorez extēdit cui⁹ pena aie amissioz su stinet et memoria rei etiā p̄ mortē dānat.

Jt lex iuli. de adultijs cobēcēdis q̄ n̄ solū temeratores alienarū nuptiarū gladio pu nit. s̄ r̄ eosq̄ euz masculis nephandā libidiem exēcere audēt. s̄ ead lege iulia eē stup̄ flagiciū p̄iit c̄ q̄s sine vi vel virginem vel viduā honeste viuētē stu

quis hac lege tenetur. ut. ff. ad. l. cor. de sicca. l. i. a. Sequitur ut. s. de medic. §. q̄ at. b. Figuratum hoc totum quod sequitur omittas. c. Sicarij. a sicca. v̄n̄ videbat q̄ t̄m̄ q̄ cum sicca occiderēt hac lege tenerētur. Sed tamen generalius hodie accipiē sicca et telum per interpretationem. ut. s. p̄. §. Est autē sicca ut subicit cultellus utrūq; incidens quem portant pe regrum quandoq; in baculo quodam ita q̄ non patet. v̄nd̄ h̄sus Est sicca mucro latens sicarius inde vocatur. f. Eadē lege. l. q̄ dicit cornelia de sicarijs et veneficijs. nam plus est hominē occidere veneno q̄ gladio. vt. C. de mathemat. l. i. Accursius florentinus. g. Odiosis. i. artificijs odiosis. nā omnis ars est bona. h. Surris idest incantationibz. nā s̄ scia t̄probata est. ut. C. de male. et mathema. l. eoz. Accur. floren.

q̄ Sine vi. Quid si vi habetur. §. e. §. finautē perurum. e. Viduam. adicias vel i puerū. et dic de vidua et de v̄gi nisi sint meretrices vel licite concubine. ut s̄ subic. bone ste et. ff. de adul. l. stuprum. §. i. s. Humiles qui sunt humiles vel honeste dic. ut. C. de in cest. nup. l. humilē

p̄uerit Penā at ead lex ir rogat p̄coribz. si honeste sunt. publicatōz p̄tis di midie eozuz bonozuz. si hu miles corpis cohercōz ē re ligacōe. Jt lex cornelia de sicarijs q̄ hoicidas v̄l tore ferro p̄seq̄. v̄l eos q̄ hoies occidēdi cā cum te lo ābulāt. Telum autēz ut gapul n̄r ex interpretacō ne leguz. xij. ta. sc̄ptum re reliquit vulgo quid id ap pellaē q̄d ab arcu mittit. s̄ s̄ r̄ omē significat q̄d maū cuiusdā mittit sequit̄ ego vt lignū et lapis r̄ ferruz s̄ nomine veniat. dē m̄q; ab eo q̄d i lōgiquū mitti ē a ḡca voce figuratum et h̄ac significatōz iuēniē pos sum⁹ et ingreco nomine. Nam q̄d nos teluz appel lamus. illi bellos appellāt admonēt nos epigramata i zeropholo verbis cau tissime sc̄pta. Sicarij au tem appellantur a sicca eo q̄ significat ferrum. i. cultzū Ead lege r̄ venefici capite

t. Cū relegatōe. f. distinctō pene fallit i t̄b⁹ cāibus i q̄bz cō mittit stup̄ et tam̄ maior pena iponit. p̄⁹ ē si q̄s i puez cō mittit q̄ tūc gladio p̄iit. ut. s. e. §. itē et q̄n̄ tutor stup̄raueit eā cui⁹ ē tutor. ut. C. si tu. pupil. suā. l. i. Jt si fuerit stup̄ta a liq̄ a suo p̄o suo. ut. C. de m̄ie. q̄. p̄. se im. l. i. Et nō penam stup̄ eē q̄nquēnalē. n̄ q̄n̄ p̄ vi omittit. tūc ei sine p̄mitōe t̄pis p̄t institui. ut. ff. ad. l. iul. de adul. l. maru ti. §. qui quēniū. et. §. u. Item lex si cornelia. s̄. op̄tatur inter p̄blica iudicia. r̄. De sicarijs. q̄re sic dicatur dic. ut. §. e. §. sicarij. p̄. Perseq̄. i. p̄seq̄ eos qui homicidiū fecerunt cum ferro. nec ei p̄ h̄ac legē oc ciditur occidēt. s̄ de portat̄ et omia bona sua p̄blicat̄ ut. ff. ad. l. cor. d. sic. l. eiusdem. §. legis. et. l. p̄n. ul. dic q̄ p̄seq̄mur ho micidas ferro. q̄ eos occidimus hodie. vt ff. ad. l. cor. de sic. l. iij. §. s̄ solet. 3. Ambulāt s̄z eos n̄ occidant. ut. C. ad. l. cor. d. sic. l. is qui. Et nō ea. ex quibus ali

quis hac lege tenetur. ut. ff. ad. l. cor. de sicca. l. i. a. Sequitur ut. s. de medic. §. q̄ at. b. Figuratum hoc totum quod sequitur omittas. c. Sicarij. a sicca. v̄n̄ videbat q̄ t̄m̄ q̄ cum sicca occiderēt hac lege tenerētur. Sed tamen generalius hodie accipiē sicca et telum per interpretationem. ut. s. p̄. §. Est autē sicca ut subicit cultellus utrūq; incidens quem portant pe regrum quandoq; in baculo quodam ita q̄ non patet. v̄nd̄ h̄sus Est sicca mucro latens sicarius inde vocatur. f. Eadē lege. l. q̄ dicit cornelia de sicarijs et veneficijs. nam plus est hominē occidere veneno q̄ gladio. vt. C. de mathemat. l. i. Accursius florentinus. g. Odiosis. i. artificijs odiosis. nā omnis ars est bona. h. Surris idest incantationibz. nā s̄ scia t̄probata est. ut. C. de male. et mathema. l. eoz. Accur. floren.

Occiderint eē sine dolo. ut. ff. 8 penit. l. si quis aliqd. §. qui abortōis. secus i cornelia. qz dolo est necē. nec sufficē etiā lata culpa. ut. ff. ad. l. corne. de ficca. l. in lege.

Parētis. parētis accipe et filios usqz ad infimū. ut. ff. de in ius vo. l. quiqz. §. fr. et. l. sed si hac. §. liberos. accur.

Affectōis. alias affinitatis. vel aliter affectōis.

Cōmēt. Sz qui sunt qui hac appellatōne otinēt. R. superiores a inferiores ut dixim. Jē collaterales ut frēs sōs bini et patruales. et primiores eis. Jē af. fines qdā vt vroz nu r9. gener. vitric9 p / uign9. et soceri et eē pōn9. ut. ff. e. l. i. r. l. h. l. uend. et. l. cū pat.

Preparauerit forte et si nō decide. rit h3 pla. et fa. p. eo ff. e. l. i. i. fi. vl. die il. lū specialē casū ac. i. Cēnus. nota eē / neu plus puniri qz si ipse occidit. ut h3 a ff. e. l. vtz. et. l. scie. te k. Vl. i. amnē id est flumē vl. si h3 vicē na n̄ sunt bestijs sibi cūtur. ut. ff. e. l. p. n̄.

Sustinebit. h3 non ne a q supiores pso. ans occidit hac lege cor. tenet. vidē qz sic ut. ff. e. l. ij. Sz qz. C. e. l. i. Dic ego qz hac lege cornelia tenet. h3 non accusatur. Vel dic fm jo. qz tenetur eadem pena capitali sed maior h3 imponē m.

Testaria. ideo sic dca. quia et de te. / stramēto falso ibi agi n̄.

Instē. §. epco. E. nale vl. alicuius o. tra o.

Sepserit. Caus. et ita veritatem mu. / taur. ut i. aut. §. fi. ist. §. i. in principio p.

Signauerit. i. si. gillū qd in testm̄tis apponit. ut. s. de tes. §. postea. Jē signuz qd cartis imponitur ut qnz facili9 fiat op. acō ex instrum̄tis. ut in aut. de fi. instru. §. oportet.

Supplicū. qd in ter ptam mortē. ut. ff. de penis. l. ultia.

Deportatō. a oiz bonoz publicacō. et sic nota qz ex eodē omisso plus serui qz liberi puniuntur. ut

dānāt q artib9 odios tā vneis qz susurris magicis hoies occiderint. vl mala. medica m̄ta publice vēdi. derit. **A**lia deide lex asp rimū cme noua pena pseq. ē q pōpeiana de p̄cidij sw. cat q cauet ut si q̄ pētis ā filij ā om̄ino affinitatis ei9 que nuncupacione parici. dij otinetur fata prepaue. rit siue clā siue palā id au. sus fuerit necnō id cui9 do. lo malo id scm̄ est vl. scie9 c̄minis existit h3 extne9 sit pena paricidij punietz ne qz gladio neqz igbus neqz vlli alij solēm pene subicie. tur h3 insutus culeo cuz ca. ne r gallo gallinacio r vi. pera et symea et inf̄ eas fe. rales angustias oprehen. sus fm q regionis qlitas tulerit vl i vicinū mare ul. in annē p̄ciat. ut om̄ium elemētōrū vsu viuus carē incipiat et ei celū supstiti. terra mortuo auferat. **S**i q̄s aut alias cognacione vl affinitate psonas iūctas necauerit penā legis cor. nelie de ficcarijs sustinebit.

Ite lex cornelia de fal. sis que eē testamētaria w. catur penā irrogat ei qui testm̄ vl aliud instrm̄ fal. siuz sepserit figuerit recita. uerit subiecerit vel signuz adulterinū fecerit sculpsit exp̄serit scies dolo ma

H. et. ff. ad. l. cor. de fal. l. i. §. p̄n̄. et. ff. si ex noz. cā aga. l. p̄n̄. aff. de pen. l. in suoz. p̄n̄. o et inf̄ liberos mag p̄miū tur minores qz maiores. ut. ff. de incen. rui. nau. l. pedius.

Ite lex nō ex maiortate delicti maiorē penā imponi. ut h3 a. C. ad. l. iul. §. vi. l. i. a fa. §. §. i. d. i. §. q̄ at. Jē h3 dānz t9 fit ifamis. ut. ff. ad. l. iul. §. v. p. l. i. i. R. / serit flu. ut t. Sma. dij. s. qn̄ sine vi aliq̄s omi. s. e. §. nūc qn̄ vi vel otimua cū supiori. p̄. §. u.

Cōstōis. ut. C. §. rap. §. l. i. **P**ublicā. s. ciuie rō ne non alterius. ut. ff. de fur. l. ob pecu niā. ff. ad. l. iul. pe. l. iij. §. p̄n̄.

Sacrā ut calices et thuribula q̄ fac̄ sūt ut. s. de r. di. §. nul. lus. 3. **R**eligiosam. ut ornām̄ta sepulcro r. a. Furati sūt vl eē immiscuerit ita qz dā. nificauerit rē publicaz ut. ff. ad. l. iul. pec. l. i. b. **M**isteriū. s. adiutorū c. **S**usce. p̄t. s. ad custodiē. d. **D**eportatōis depor. tant em̄. Et nota qz qn̄quēnio durat hec actō. ut. ff. ad. l. iul. pecul. l. i. peculat9. Jē est special̄ i eo qz eōf. hēdes ichoet. ut. ff. ad. l. iul. pecul. l. i. fi. i. **D**e plagarijs. i. do. sic dca. qz orbato pa. tre filio vl dño suo h3 lex punit orbantē h3 em̄ loc̄ qn̄ aliq̄s dis. Ebit alienū suū vel fi. liū. ita qz p̄ vl dñs n̄ p̄t ihre. ut. ff. ad. l. fa. de plag. l. i. et. l. lege a. l. eū. a. l. p̄n̄. §. fi. Item tenetur qz liberū hoiez §. loco i locum insptat. ut. C. ad. l. fa. de plag. l. i. qm̄ et h3 si dolo fac̄. n̄ alit. ut. ff. ad. l. fa. l. legis fauare. Item hac lege tenet. si qz suū i fuga ostitutus vēdat ita ut empcio stati teneat. ut. C. ad. l. fa. de pla. l. i. fuga. f. **I**ntēdū. s. maiores aliqui miorē capita. lē ē capital̄ alias fit mior alias maior. naz ingenuus nobil̄ i me tallum. ignobil̄ gla. dio feritur seruus ut libertus bestijs subie. citur ut. C. ad. l. fa. §.

[Marginal notes on the left side of the page, partially cut off and difficult to read.]

pla. l. fi. et. ff. ad. l. fa. l. fi. in fi. Itē quedā civilis pena olim imponebat q̄ cessat hodie. ut. ff. e. l. fi. a **I**ulia q̄ h̄z lo cū in quatuor casibus. Primo si quis dederit clam pecuniam ut aliquem sortiatur honorem. non in civitate rōna. nā ibi cessat hec lex. cum princeps ibi eligat. ut. ff. ad. l. iul. Sambi l. i. in prin. Ideo dixi clam. qz palam potest. ut. ff. d. pollic. l. i. §. i. et. ff. de of. presi. l. barbarius. Secundo habet locuz cum quis stat in magistratu ultra annum. ut. C. ad. l. iul. d. ambi. l. i. Tercō si q̄s ingrediē domum iu dicit agnoscentis de causa criminali. ut. ff. ad. l. iul. de ambi. l. i. Item in quarto si q̄s iudex nouū vectigal instituerit. et est pena centū aureorum. ut. ff. ad. l. iul. de ambi. l. i. §. in casu dep. tatur q̄n. s. bis idem officium est affectus ut. C. ad. l. iul. de ambi. l. i. sed fallit in asseffore. ut. C. de asseff. l. licet. Item i p. consule. ut. ff. de offi. p. consul. l. anpnl. v. l. die ibi sex fastibus id est sex mensibus. qz tū durabat eius officium.

Repetundarū. q̄ habet locum quando iudex per pecuniā facit aliqd̄ vel omittit. ut. ff. ad. l. iul. tpe. l. i. iij. iij. v. vj. et. vij. esculentum tamē potest accipere ius veter. dummodo non nimis magnum. ut. ff. de offi. p. cō. solent n. l. i. ne. §. i. ut. nouo. non nisi q̄n deficeret salarium. ut i aut. sc̄p. exempla rē. in medio prime col. pena autem huius legis est civilis i quadruplum. ut. C. ad. l. iul. repe. l. i. criminalis extra ordi nem. ut. ff. ad. l. iul. lex iul. §. hodie.

De annona. hec lex locum habet quociens quis facit vt annona carior sit. et est pena in ea statuta. xx. aureoz. ut. ff. ad. l. iul. de anno. l. ij.

Irrogat mēdū leuiozem.

Sūt p̄terea publica iudicia. lex iulia de ambitu lex iulia repetundarū et lex iulia de anona et lex iulia de residuis q̄ de certis caplis loquunt. et aie quidē amissionē non irrogant alijs autē penis eos subiciūt q̄ p̄cepta eaz neglexerit.

Sed publicis iudicijs h̄ exposuim. ut nobis possibile sit summo digito et q̄si p̄ indicē ea tetigisse. Alioquī diligentior eoz sciēcia vobis ex latōribz digestorū seu pandectarum libris do ppicō adu r̄ta est.

De residuis. et. ff. lex locum habet quando aliquid sup. fuit ex aliqua administratione publica. et ipse vsus sum. cōstitit cui erat. ff. administratio omiffa. ut. ff. ad. l. iul. pec. l. ij. et. l. iij. §. lege pena autem huius legis est in tercia parte q̄ accepit amplius q̄ debet. qd̄ pla. sic dixit ut esset in d. druplum. Vel die amplius tercia parte. quia punitur i simplum. et i. iij. pte simpli. ut. ff. ad. l. iul. pecu. l. iij. §. h̄ et q̄ pecuniā in fi. maxie qz pene b̄stngēde sūt. ut. ff. de pen. l. i.

interpretatione.

Subicunt. s. le ges. ff. C. az. s. le gum. nam in stradi bus et alijs q̄ debēt de iure sortiri effectū et non sortuntur. iudicat lex non valere ut. C. de le. et con. l. non dubium. Item in crimia libus varie cōstituntur pene quarum quedam sunt ordinarie que scilicet habent certam penam aliqua lege induc tam. ut patet p m. s. ras rubricas. ff. d. p̄b. iudi. et in sequentibz. Alie sunt extraordina rie. ut. ff. ad turpi. l. in pri. et. ff. de ex. or. cri. l. i. et in seq̄. ti. usqz ad ti. de pub. iud. ac.

Summo. id est lō giori digito cum q̄ q̄ tangere et alius q̄ cū alijs q̄ d. medicu a

Iulianam Cesaris preclarissimum institucionū opus in celebratissimavrbē basilienfi. quas aeris clemēcia agrivbertas et hominum industria ceteris vrbibus prestanciozem facit. terse nitide et emēdate impressum est per Mihabelem Wenfler. expletū demig Anno nostre salutis septuagimo sexto post millesimum et quadringētesimū pridie kalendas Iunij.

al medius.

Der indicein. i. per asium digitum qui dicitur index. Vel dic melius qz h̄ dicta sunt ut sint index siue demonstra cio aliorum dicendorum sicut et sub gallina ouum dimittit ad hoc ut ibi alia faciat oua. et idem in h̄ijs que accipiunt a columbis.

Aduentura est. ut. ff. de public. ius. per totum librum usqz ad librum de appellationibus qui sequitur.

Explicit apparatus institutionum.

Per catēdras opus illud eat per pulpita celsa.

Institutoz Cesaris eximium.

Et doctos adeat Iubet insignis basilea.

Vnde sibi et domino magnus honos rediet.

Hoc studiosa manus labor ingenium Mihabelis

Wenslers. exterse impresserat et nitide.

Mille quadringentos numerat sex septuaginta.

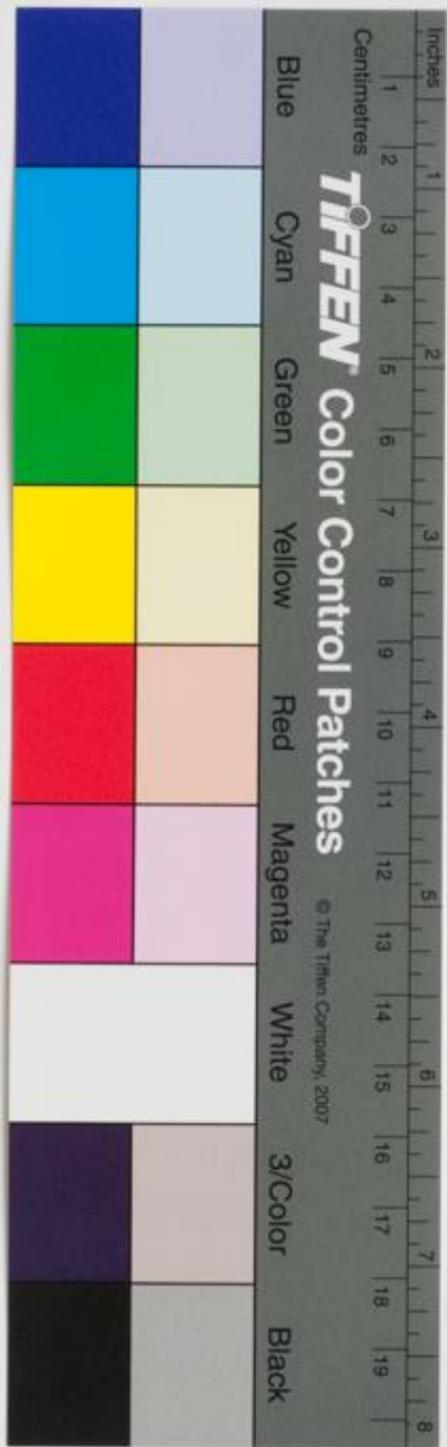
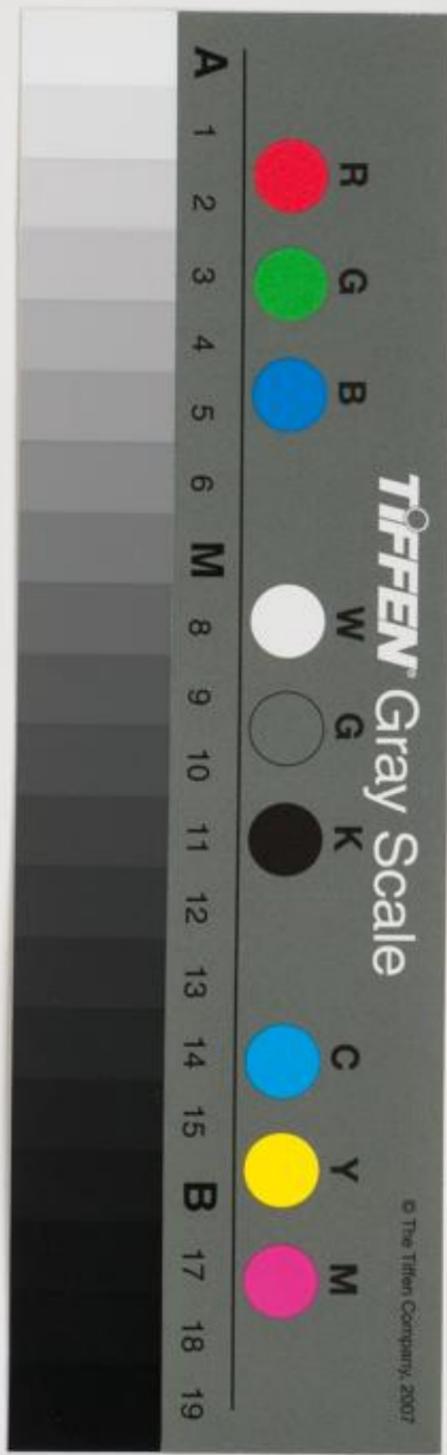
Cum nostro maij codice finis erat.

LAHUES-
LUD. STANT.
SHEK. F. REC.
BRUSSELAER.

Occiderint eē sine dolo. ut. ff. de penis. l. si quis aliqd. §. qui abortōis. secus i coznelia. qz dolus est nēri. nec suffic etiā lata culpa. ut. ff. ad. l. corne. de sicca. l. in lege. **P**arētis. parētis accipe et filios usqz ad infimū. ut. ff. de in ius vo. l. quiqz. §. fr. et. l. sed si hac. §. liberos. accur. **A**ffectōis. alias affinitatis. vel aliter affectoris. **C**ōrmeē. Sz qui sunt qui hac appellatōne otinēt. R. supiores a inferiores ut dixim⁹. Itē collaterales ut frēs alio

H. et. ff. ad. l. cor. de fal. l. i. §. pnt. et. ff. si ex noz. cā aga. l. pnt. aff. de pen. l. in fuoz. pmo et intē liberos mag pumiū tur minores qz maiores. ut. ff. de incen. rui. nau. l. pedius **I**tē lex nō ex maiozitate delicti maiorē penā imponi. ut h. a. C. ad. l. iul. §. vi. l. i. a. fa. §. §. iēdic. §. q. at. Itē dāna t⁹ fit ifamis. ut. ff. ad. l. iul. §. v. p. l. i. i. R. **S**erit flu. ut t. **S**mat. dij. s. qn sine vi aliqf omi. s. e. §. nūc qn vi vel otinua cū supiori. p. §. u. **C**ōstōis. ut. C. de rap. §. l. i.

et
st
is
ex
la
vi
is
a
ta
pu
o fi
bo
io
vi
ue
2
oē
eē
m
m
ile
la
icā
vel
it
pe
pe
pi
mi
t q
bi
ab
lij
de
nis
pu
de
pi
ibz

Publicā. s. ciuie rō ne non alterius. ut. ff. de furt. l. ob pecu niā. ff. ad. l. iul. pe. l. iij. §. pnt. **S**acrā ut calices et thuribula qz facē sūt ut. s. de r. di. §. nul lus. **R**eligiosam. ut ornāta sepulcro **F**urati sūt vlc immiscuerit ita qz dā nificauerit rē pblicaz ut. ff. ad. l. iul. pec. l. i. **M**isteriū. s. adiutoriū **S**usce perit. s. ad custodiēd. **D**epstatōis depoz tant em. **E**t nota qz qnquēnio durat hec add. ut. ff. ad. l. iul. pecul. l. peculat⁹. Itē est special i eo qz eōē hēdes ichoet. ut. ff. ad. l. iul. pecul. l. fi. **D**e plagariis. i. do fic dca. qz orbatō pa tre filio vlc dno suo h lex punit orbantē hz em loc qn aliqs dis tbit alienū suū vel fi liū. ita qz pē vlc dñs n pē tēre. ut. ff. ad. l. fa. de plag. l. i. et. l. lege a. l. eū. a. l. pnt. §. fi. Item tenetur qz liberū hoiez loco i locum tnsptat. ut. C. ad. l. fa. de plag. l. qm et h si dolo fac. n alit. ut. ff. ad. l. fa. l. legis fauare. Item hac lege teneē. si qs suū i fuga ostitutus vēdat ita ut empcio stati teneat. ut. C. ad. l. fa. de pla. l. i. fuga. **I**ntēdū. s. maiores aliqū miorē capita lē ē capital alias fit mior alias maior. naz ingenuus nobil i me tallum. ignobil gla dio feritur seruus ut libertus bestiis subiz citur ut. C. ad. l. fa. §.

omisso plus ferui qz liberi puniuntur. ut